УЧИТЕЛЯТ БЕИНСА ДУНО

КРАДЕЦЪТ И ПАСТИРЪТ

НЕДЕЛНИ БЕСЕДИ

ДЕВЕТА ГОДИНА

(1929-1930)

София 2006

УЧИТЕЛЯТ БЕИНСА ДУНО

КРАДЕЦЪТ И

ПАСТИРЪТ

НЕДЕЛНИ БЕСЕДИ

ДЕВЕТА ГОДИНА

(1929-1930)

София 2006

Ученикът трябва да *благодари* от сутрин до вечер за всичко, което вижда около себе си.

Тогава струите на любовта ще потекат през неговата душа.

Учителят
(Свещени думи на Учителя,
стр. 68, София 1938 г.)

Ученикът трябва да бъде *благодарен* на това, което Учителят му дава, и да върви напред.

Учителят никога няма да остави ученика да се спре. Ученикът чувства подкрепата, която иде от Учителя, от цялото небе. Това го изпълва всеки момент с *благодарност и благоговение*.

Учителят
(Свещени думи на Учителя,
стр. 100, София 1938 г.)

Учителю, благодарим Ти за Божественото Слово, с което ни дари. Израз на нашата благодарност ще е изучаването му от всеки ученик, на когото съзнанието се е отключило за него, за Словото.

КРАДЕЦЪТ И ПАСТИРЯТ

„Крадецът не иде, освен да открадне, да заколи и да погуби; аз дойдох, за да имат живот и да го имат преизобилно".
(Йоана 10: 10)

Първата част на стиха представя отрицателно, болезнено състояние на човешкия живот. Обаче втората част на стиха – „аз дойдох, за да имат живот и да го имат преизобилно“, представя положителна, възходяща страна на човешкия живот. Тъй щото, когато чете Евангелието, човек трябва да има слюнка в устата си, да може да го смила, да го превръща в кашица, удобна за възприемане и асимилиране. Както слюнката е необходима в устата за омекване на храната, също така и в духовно отношение е нужна слюнка за правилно разбиране, възприемане и прилагане на Словото Божие.

Съвременните хора търсят положителна, духовна наука, но не знаят, че за постигането ѝ е нужен дълбок вътрешен копнеж, който се дължи на Божествения подтик у него. Невъзможно е човек да се добере до положителната наука без вътрешен, дълбок подтик към нея. Придобиването на тази наука е свързано с малки опити. Всяко знание, което има приложение в живота, е положително. Знание, което няма никакво приложение, е знание на крадеца, който има за цел да открадне и да погуби. Истинското знание запазва живота. На това именно се дължи цената му. Защото няма по-ценно нещо за човека от живота. Както и да го определяте, животът е най-голямата скъпоценност в света. Без живот човек не може да се прояви в никоя област. Прекъсне ли се връзката на неговия живот, прекъсват се всички негови отношения. Ако физическият живот на човека се прекъсне, той се лишава от възможност да разбира небесния. Затова Христос казва: „Ако земните работи не разберете, как ще разберете небесните?“ На земята човек разполага с хиляди условия и възможности да разбере и изучи физическия живот, и пак не може да го изучи, а мечтае за небесния, чиито условия абсолютно не познава. Човек може да разбере земния живот дотолкова, доколкото е разбрал физическия. Някои твърдят, че физическият живот е илюзия, фантазия. Това е тяхно субективно мнение. Други твърдят, че само физическият живот е реален. И това е

субективно мнение. Ако наистина само физическият свят съществува и само той е реален, защо хората не могат да се справят с условията на този живот? Много просто. Те не могат да се справят с условията на физическия живот, защото не са още господари на този живот. Докато хората на земята са слуги, а не господари, те ще играят тъй, както им свирят. Кой изпълнява заповедите на другите хора? Слугата. При какви условия слугата може да бъде свободен? Когато върши волята на своя господар. Ако не върши волята му, господарят го набива и изпъжда навън. Това се отнася до слугата. Обаче, ако господарят не знае как да се отнася със слугите си, последните доброволно го напущат, и той постепенно обеднява. Следователно, когато господарят не знае как да постъпва като господар, той обеднява. Когато слугите не изпълняват службата си, както трябва, те изгубват живота си. С други думи казано: господарят изгубва силата си, а слугата прехраната си.

Съвременните хора се стремят към наука. Защо? За да запазят онова, което са придобили с векове. В това отношение науката има велика задача да покаже на хората посоката, в която животът някога се е движил, но продължава да се движи и сега, и в бъдеще. От няколко века насам астрономите се стремят да определят в какво направление се движи слънцето, кой е центърът на нашата слънчева система. Старите учени не са могли да определят дали слънцето се движи около земята, или земята около слънцето. Днес вече това е точно определено: земята се движи около слънцето. Сегашните учени доказват, че слънцето е в постоянно движение. Важно е да се определи по отношение на кои тела се движи слънцето. На същото основание всеки за себе си трябва да определи по отношение на кого се движи. Земята съществува по единствената причина, че има отношение към слънцето. Тя се е организирала по единствената причина, че има един велик център, около който се движи. Следователно, развитието на всички живи същества на земята зависи от правилното движение на земята около себе си и около слънцето. Някои твърдят, че земята има душа, а други – че няма душа. И едното, и другото е възможно. Важно е, че отношението на земята към слънцето дава условия за живот. Докато земята има правилни отношения към слънцето, и ние ще имаме правилни отношения към нея и към живота. Всички останали неща са второстепенни. Например второстепенен въпрос е дали днес ще имаме достатъчно храна, или не. Колкото и да е важен този въпрос, той зависи още и от здравословното състояние на храносмилателната система на човека.

Например какво ще ви ползва, ако имате голямо количество храна, и при това добра храна, а зъбите и стомахът ви са болни? За да бъдат зъбите и стомахът на човека болни, има ред причини. Когато стомахът на човека е разстроен, това показва, че той няма правилни отношения към животинския свят.

Следователно човешкият стомах е създаден от усилията и труда на всички животни. Всички животни, от най-малки до най-големи, са работили хиляди години наред, докато създадат човешкия стомах. Стомахът представя каса, в която са внесени богатствата на животинското царство от хиляди векове насам. В това отношение стомахът представя грамадна кооперация, т.е. грамадна организация от работници, които имат предвид храносмилането. Някои казват, че човек трябва да яде малко. Други казват, че човек трябва да яде много. Не, човек ще яде толкова, колкото трябва, колкото му е определено. Той не може да яде нито колкото слона, нито колкото пчелата. Природата е определила за всяко същество колко трябва да яде. Тя си служи с точни везни и грамове. Тя не позволява никакво преяждане. Който яде повече, отколкото природата е определила, той не си служи с везните, които тя му е дала на разположение. Тогава между природата и човека се явява дисхармония, която показва, че той е отнел част от храната, определена за друг човек. Първият живее в излишък, а вторият – в недоимък. Това нарушаване на равновесието е причина за отрицателните процеси в живота: болести, страдания и др. Онези същества, които преяждат, се поддават на един род отрицателни състояния. Тези, които не си дояждат, се поддават на друг род отрицателни състояния. Такова преяждане и недояждане съществува и в духовния, и в умствения свят.

Мнозина разполагат с големи знания и отиват дотам, че създават различни теории за живота на слънцето, на луната. Някои подържат, че има вода на луната, следователно има живот. Други абсолютно отричат живота на луната. На луната има живот. Там живеят адепти, високо подигнати същества, които могат да се справят с условията. Те не могат да живеят на земята, но могат да живеят на луната. Според някои учени на луната имало някакви светли точки, които представяли особен род предпотопна пепел. Тази пепел отразявала светлината. Според тях на луната няма нито вода, нито сняг. Ние поддържаме, че на луната има около сто хиляди души с висока култура и знания. Някога на луната е имало много вода, но понеже нейните жители нямали нужда от тази вода, голяма част от нея изпратили

на земята във вид на потоп, а за себе си оставили малко вода. Тази е една от теориите за потопа на земята, както и за живота на луната, в която може да се вярва, може и да не се вярва.

Като слушат тази теория, някои ще се запитат как е възможно да дойде вода от луната. Всичко е възможно в света. Един американски проповедник разправял на слушателите си за пророк Йона, който бил погълнат от един кит и три деня лежал в утробата му. Слушателите му се чудели как е възможно един кит, на който гърлото е толкова малко, да глътне цял човек. Проповедникът се засмял на този въпрос и казал: от времето на Йона досега всички учени хора подигат същия въпрос, как е възможно един кит да глътне цял човек. Много просто. Ще приемем, че този кит е по-голям от сегашния, с широко гърло и затова е могъл да глътне Йона. За да се уверите дали днешният кит може да направи същото, турете пред него един човек и наблюдавайте какво ще стане. Турете Йона пред кита и вижте какво ще направи. Достатъчно вече сте го измъчвали с този въпрос. От времето на Йона досега последният още виси във въздуха. Направете опита и престанете да разисквате по този въпрос. В това отношение религиозният свят е разделен на две: едни поддържат, че наистина Йон е пострадал от кита, а други казват, че това е някакво иносказание. Според нас този кит е съществувал някога. След три деня Йон излязъл от утробата на кита и отишъл в Ниневия да проповядва. Какво показва това? Това показва, че утробата на кита е указала голямо въздействие върху Йона и той веднага се е върнал в Ниневия да изпълни волята Божия.

Съвременните учени правят ред опити в областта на животинското царство. Те изучават например какво влияние оказва музиката върху различните животни. За тази цел те отивали с различни инструменти – цигулка, китара, тръба, в някоя менажерия и свирели на животните, да проверят доколко разните животни се поддават на влияние на музиката и на кои от тях какъв инструмент влияе. Същото се забелязва и по отношение на хората. Някои хора обичат повече цигулка, други – китара, трети – пиано и т.н. Има причини за това. Следователно, ако прекарате живота през формата на рибите, само рибите ще се интересуват от живота. Ако го прекарате през формата на птиците, само птиците ще се интересуват от него. Ако го прекарате през формата на хората, само хората ще се интересуват от него. Искате ли всички живи същества да се интересуват от живота, прекарайте го през всички форми. Само така те могат да се

развиват. Когато ученият се стреми към положителната наука на живота, той има предвид своето подигане. Животът съдържа в себе си ред условия и възможности за развитието на съществата. Не могат ли да използват живота правилно, живите същества са изложени на ред страдания. Що се отнася до човека, тия страдания могат да бъдат лични, семейни, обществени и общочовешки. Дали страданията са индивидуални или колективни, важно е, че днес, както отделният човек, така и цялото човечество, са изложени на големи страдания.

Христос казва: „Аз дойдох.“ За кого дойде Христос? За разумните хора, които са готови да разбират положителната наука. Христос донесе на хората ново учение. Той им показа как трябва да живеят, какви отношения трябва да имат към своите братя на земята, малки и големи, към разумната природа и към Бога. Докато не разберат тия отношения правилно, те всякога ще живеят в заблуждения. Те считат себе си за големи величини и изискват и от хората, и от Бога специално внимание. И затова често слушате роптания, недоволство от някои хора, които казват, че се молят на Бога и не получават никакъв отговор. Чудни са хората в това отношение. Те искат да се занимават само с тях. На земята съществуват много хора и много животни. Ако всички се отправят в един и същ момент към Бога, по колко време трябва да се даде на всяко живо същество? Казано е в Писанието: „Постоянно се молете.“ Като се молите постоянно, все ще се определи един момент и за вас. Един момент, даден от Бога, се равнява на цяла вечност. Като не се е добрал до този момент, човек критикува своя създател, че не се занимава само с него. А той го пита защо не изучава неговите закони. Защо не се занимава с това, което той е създал? Ако се интересува от всичко онова, което Бог е казал, по този начин човек ще се свърже с всички напреднали същества, които са били Божии съработници. Щом се свърже с тях, те ще му помагат. Това означават думите, че Божието съзнание прониква в цялото битие, в съзнанието на всички живи същества.

Следователно, когато човек се нуждае от храна, безразлично е кой ще му я достави – възрастният или детето. Обаче хората са недоволни, защото искат именно Бог да мисли и да се интересува за тях. Те са прави, но невъзможно е постоянно да се мисли само за един човек. Веднъж Бог е вложил част от себе си във всяко живо същество, невъзможно е да не мисли за него. Въпросът е само за степента и силата на връзката между Бога и съществата, които той е създал. Докато Божественото пулсира у човека, дотогава и отношенията му към Бога ще бъдат правилни. Докато

човек съставя част от една система, дотогава той има отношения към нея. Например земята, която съставя част от слънчевата система, има отношение както към слънцето, така и към останалите планети. Като част от слънчевата система човек има отношение към нея, но трябва да намери центъра на тази система и да се отправи към него. Като знае това, човек ще определи кога е излязъл от небето, какъв път е изминал и кога пак ще се върне там, отдето е излязъл. Ако запитате някого отде е дошъл, той ще каже, че не знае. Ако го запитат къде е небето, той ще покаже нагоре. Къде е раят? Горе. Ами какво представят звездите? Светове. Небето подразбира разумен свят, в който смърт не съществува. Със своето знание, със своята сила този свят прониква всички останали светове.

И тъй, щом сте дошли на земята, вие трябва да се изучавате, да различавате състоянията на душата от тия на физическото си естество. Казвате за някого, че се е огрешил. Огрешава се онзи, който живее за тялото си, за своята воля. Еди-кой си се оцапал. Оцапва се онзи, на когото чувствата не са правилни. Еди-кой си се опорочил. Опорочава се онзи, на когото мислите не са хармонични. Значи огрешаването иде от волята; оцапването – от сърцето, а опорочаването от ума. Човек се огрешава, когато не знае как да постъпва към себе си и към своите ближни. Отношенията на човека към себе си и към ближните му определят неговия морал. За да дойде до висок морал, той трябва да придобие нова, положителна наука. Тази наука се нуждае от ред спомагателни науки. Такива са например физиогномия, френология, хиромантия, астрология и др. Като изучавате лицето на човека, вие ще познаете отде е започнал, какъв път е изминал и накъде отива. По ръката му ще познаете какво е извършил и какво му предстои да върши. Изобщо по лицето, по главата, по ръката на човека можете да видите всичко, което той е проявил в редица животи, през които е минал. Когато горната челюст на човека е издадена навън, това показва активност. У животните най-силно развито чувство е страхът. Няма животно, на което сърцето да не трепва от най-малкия шум. Животните нямат чело, нямат брада, както у човека, което говори за отсъствие на умствени сили и съзнателна, активна воля. Когато някое животно започва да се развива, челото му постепенно се изправя нагоре, брадата се издава напред, челюстите се огъват навътре, космите падат и т.н. Колкото по-космат е човек, толкова при по-неблагоприятни условия е живял. Щом условията на живота се подобряват, с това заедно и космите на човека опадат. Добрите условия на живота дават на лицето на човека

красива и приятна форма. Щом започне да води лош живот, отново лицето му се деформира, брадата постепенно се губи, челюстите се издават напред. Също така се деформират ръцете, краката и гръбнакът на човека. Това външно деформиране се отразява и в сърдечния, и в умствения живот на човека.

Следователно, когато се говори за здравословен, за нормален живот, това подразбира правилно изразходване на енергиите в даден организъм и правилно възприемане на енергиите от външния свят, от разумната природа. У човека има нищо, което е наклонно да греши, вследствие на което природата е вложила в материята качеството да се видоизменя, т.е. постоянно да се преустройва. Учените казват, че човешкото тяло се преустройва през седем години. Значи на всеки седем години костната, мускулната, нервната и мозъчната тъкан в човека се обновяват. Някои учени пък казват, че всичко в човека може да се обнови, да се прероди даже през три месеца. Това зависи от неговите мисли и чувства. Достатъчно е човек да извърши едно престъпление, за да се опетни материята на тялото му. Обаче, ако желае, човек лесно може да пречисти материята си, да я обнови. Това се постига с чисти и възвишени мисли и чувства. Те преобразяват човека, внасят в него нови сили и възможности. Ето защо, за да преустрои тялото си, на човека се препоръчва чист живот. В това отношение човек трябва да бъде извор, който постоянно да блика и да чисти. Самият живот представя течение, което, дето мине, чисти и обновява. Онова, което не се изменя, което остава всякога едно и също, това е човешкото съзнание. Съзнанието на човека може само да се разширява.

Какво представя съзнанието? То може да се уподоби на външната форма на чешма, направена от камъни или тухли, а водата, която постоянно тече през нея, това е самият живот. Животът, както и водата, не могат да се делят на части, нито могат да се завладяват. Водата може само да се ограничи, но не и да се владее. Някой може да налее вода в едно шише и да каже, че тази вода е негова. Твърдата почва, земята, също може да се ограничи, но не и да се владее. Има неща, които човек по никой начин не може нито да ограничи, нито да владее. Кой може да ограничи или да владее светлината? Ако затворите кепенците на прозорците си, да не влиза през тях светлина, с това вие не сте я ограничили. Преди още да турите кепенците, светлината ще ви напусне. Кой може да ограничи живота? Значи всяко нещо, което нито се ограничава, нито се завладява,

наричаме истина. Истината прави човека свободен. Истината може да пипне, да огради, да завладее човека, но той не може нито да я пипне, нито да я огради, нито да я завладее.

Съвременните хора искат да хванат живота, да го впрегнат на работа. Те не знаят, че животът е неуловим. Щом се опитат да го хванат, той излиза навън. Животът е подобен на светлината. За да го придобиете, трябва да отворите прозорците си, да влезе в къщата ви. Колкото повече живот искате, толкова по-големи прозорци ще отворите. Обаче всеки трябва да вземе толкова живот и толкова светлина, колкото му са потребни. Мнозина искат да имат големи, силни тела, да имат повече удоволствия в живота. Удоволствията не представят живота. Удоволствията, страстите, кривите мисли и чувства ограничават живота. За да се прояви животът на човека в своята пълнота, нужни му са светъл ум, благородно сърце и възвишена душа. Без тези елементи животът не може да се прояви. Ако чрез ума, сърцето и душата си човек не е в състояние да разбере живота, как ще може да го използва? Някой казва, че не му се живее, че животът няма смисъл и затова е решил да се самоубие. Какво се придобива със самоубийството? „Поне човек се освобождава.“ Не, да се самоубие човек, това не значи придобиване на свобода. Свободата се придобива чрез истината, чрез разумно прилагане на Божиите закони. Кое е за предпочитане: трудолюбието или мързелът, учеността или невежеството? Трудолюбието и учението идат в помощ на живота, да освободят човека от ненужни страдания. Страданията биват от различен характер, но от какъвто характер и да са те, човек трябва да работи, да учи, докато дойде до онова разбиране на живота, което разрешава противоречията.

И тъй, когато се говори за живота, трябва да имате предвид за кой живот става въпрос: за животинския, за човешкия или за Божествения. Ако говорите за животинския, ще знаете, че там владее правото на силния. В човешкия свят владее правото на слабия, а в Божествения – там правото е на страната на всички. Между животните се дава право на силния, между хората се дава право на слабия, а в Божествения свят се дава право на всички. По това именно ще познаете с каква мярка си служи човек: с мярката на животните, на хората или на Бога. Божественият принцип, който гласи, че правото принадлежи на всички, представя равнодействаща сила, която регулира всички неща в живота. Ако влезете в животинското царство и се натъкнете на кон, на вол или на друго някое животно, веднага ще разберете кой е съдията там и как той решава въпросите. Копитото на

коня е неговият съдия; рогът на вола е неговият съдия. Те са сила, пред която вие веднага отстъпвате. Животните проправят своя път чрез силата.

Съвременните хора се стремят към знания, към изкуства, но въпреки това вярват и в щастие. Ще срещнете и учени, и прости, които търсят някой да им гледа на кафе, на карти, на боб, да им каже дали ще имат успех в работата, която са предприели. От краен материализъм те отиват в крайно суеверие. Някои вярват, че като срещнат поп на пътя си, работата им няма да се нареди и връзват възел на кърпата си, да се освободят от противодействащите сили. Други пък се страхуват, като тръгват на работа, да не се върнат за нещо, да не им тръгне на лошо. Трети се оглеждат да не срещнат на пътя си жена с празни котли или празна кола и т.н. Ако срещнат пълна кола, особено с жито, те се радват, че работите им ще вървят добре. И в края на краищата нещата стават така, както ги мислят, както вярват. Има нещо вярно и в тези работи, но за да разбере законите, които регулират щастието, човек трябва да поставя нещата на научна основа. Наистина работата ви няма да се нареди добре, ако срещнете на пътя си човек гневен, злобен, зъл, защото от него излизат противодействащи сили. От добрия човек лъха живот, радост, светлина, а от лошия – мрак, неразположение. Както разбойникът може да убие човека с пушката си, така и лошият човек със своите мисли и чувства може да убие човека. Лошите хора развалят добрия живот. И в Писанието е казано: „Лошите общества развалят добрите нрави.“ По това можете да различите добрия човек от лошия. Добрият човек усилва доброто в живота, а лошият го разваля.

Христос казва: „Аз дойдох в света да дам живот и да го имат преизобилно.“ Щом е така, у всички хора трябва да се яви желание да работят, взаимно да си помагат, да увеличат доброто в света. Те трябва да знаят, че щастието няма да дойде отвън. За съществата, които живеят в слънчевата система щастието ще дойде от слънцето. Слънцето изпраща еднакво на всички същества своята топлина и светлина, обаче от самото същество зависи колко слънчева светлина и топлина може да възприеме и как то ще я асимилира. Наистина от значение е разстоянието на различните планети от слънцето, но това се компенсира с големината им: колкото по-голяма е една планета, толкова по-далеч се намира тя от слънцето. Някои учени казват, че животът на слънцето е най-добър в сравнение с този на другите планети. Как можете да примирите това твърдение с твърдението на други учени, които казват, че температурата на слънцето е толкова

голяма, че там няма никакъв живот. Кой е ходил на слънцето, да знае, какъв е животът там? Учените не знаят какво има на луната, а още повече те не могат да кажат нещо положително и за слънцето.

Учените забелязват петна на слънцето, но какво всъщност представят тия петна, те не знаят. Те са направили известна връзка между петната на слънцето и събитията, катастрофите, които стават на земята: глад, болести, земетресения, войни, страдания и т.н. Според някои учени слънчевите петна представят големи тунели, от които се излъчва грамадно количество енергия към всички планети. Щом тази енергия се изразходва, и петната на слънцето изчезват. Тия петна носят не само злощастие, но и щастие. Изобщо, забелязано е, че слънчевите петна носят изобилие – на щастия и на нещастия, на радости, и на скърби.

Астролозите са дошли до заключение, че между слънчевата система и човешкото око има известна аналогия. И в човешкото око понякога се явяват петна, както в слънцето. Окото на човека може да се раздели на 12 кръга, които представят 12-те зодиака в движение. Както слънчевите петна са причина за катастрофи и страдания на земята, така и петната в окото на човека са причина за ред болезнени състояния. В окото се явяват петна, мъглявости, които предсказват някаква болест, която може да настъпи след десет или двадесет години. Който разбира науката за окото, той може да се предпази от това заболяване. Пресилена умствена деятелност се отразява на окото. На специално място в окото се явява петно, което предупреждава човека, че след известно време той ще заболее умствено. Ако предварително вземе мерки за лекуване, той може да избегне катастрофата, която го очаква. Христос казва: „Ако окото ти е чисто, цялото ти тяло чисто ще бъде.“ По окото се съди за състоянието на ума, на сърцето и на волята на човека. Сърцето, умът и волята представят три течения в живота. Като погледнете окото на човека, вие можете да познаете кое от тези течения взима надмощие в неговия живот. Красиво око е това, в което има пълна хармония между трите течения. Тази хармония се отразява върху цялото тяло. Някои казват: хилави очи – хилаво тяло. По какво се познава здравият човек? Когато здравият човек погледне вечер или денем към небето, той веднага се чувства весел, радостен, благодарен за всичко, което има. Който не може да се зарадва, като погледне към небето, и не благодари за всичко, което му е дадено, той е болен човек. Болният ляга на леглото си и очаква помощ от лекаря. Дойде лекарят, предпише му някое лекарство и ако лекарството не помогне, казват, че е станало някакво

усложнение. Каква наука е тази, която не може да помогне на човека? Като погледне в окото на човека, ученият веднага трябва да му предскаже не само какво може да му се случи днес, но и онова, което го очаква след десет години най-малко. В странство има астролози, които срещу известно възнаграждение могат да предскажат на човека какво има да се случи в живота му, от каква болест ще заболее, какви успехи и неуспехи ще претърпи във всички свои предприятия, какви отрицателни и положителни черти има в характера си и т.н. Това са учени хора. Със своето знание те изкарват прехраната си. Ако един цигулар изкарва своята прехрана с цигулката си, той е умен човек. Не може ли да изкарва прехраната си, този цигулар не е много умен. Всяко знание, което принася полза на човека, е истинско.

След всичко това хората продължават още да цитират какво е казал Христос преди две хиляди години. Няма защо да се говори само за онова, което Христос е говорил преди две хиляди години. То трябва да се прилага, а ще се говори за онова, което Христос днес проповядва. Христос не е престанал да говори на човечеството. Той и днес говори, и в бъдеще ще говори. Аристотел, Платон и до днес още продължават да говорят, но съобразно новите условия, съобразно новите времена. Днес светът е изменен. Той не е такъв, какъвто е бил преди хиляди години. Полярната звезда, която са изучавали преди хиляди години, днес не е същата. Христос говори днес на хората другояче, а не както е говорил преди две хиляди години. Христос е казвал на слушателите си: „Ако окото ти те съблазнява, извади го и го хвърли вън. Ако ръката ти те съблазнява, отсечи я и я хвърли вън.“ Какво искал да каже Христос с думите „да извади човек окото си, което го съблазнява, и да отсече ръката си, която го съблазнява“? С това той искал да каже – ако окото на човека е изкуствено и с него не може правилно да вижда и разбира нещата, по-добре да го извади и на негово място да тури здраво око. Ако човек има изкуствена ръка, с която нищо не може да прави, по-добре да я хвърли навън и да я замести със здрава, естествена ръка. Днес повечето хора имат по едно изкуствено око и по една изкуствена ръка, вследствие на което не виждат нещата правилно, не ги вършат, както трябва, и правят ред грешки и престъпления.

Двама млади, мома и момък, се оженили, и десет години наред живели добре. Жената имала едно изкуствено око, но не казала това на мъжа си. Тя имала кафяви очи. По някакво особено съвпадение и мъжът имал едно изкуствено око. Той имал сини очи. И жената не знаела

недостатъка на мъжа си. Те старателно криели един от друг своя недостатък. Една вечер били поканени на гости у свои приятели, дето пийнали малко повече, пели, веселили се. Като стигнали у дома си, мъжът набързо извадил изкуственото си око и го турил на масата, но не на мястото, дето обикновено го турял. И жената турила изкуственото си око на масата, близо до окото на мъжа си. На другия ден тя станала по-рано от мъжа си, потърсила окото на мястото, дето обикновено го криела, и като не го намерила, спомнила си, че го турила на масата някъде. В тъмнината пипала тук-там по масата, намерила едно око и го турила намясто. Мъжът станал по-късно от жена си и първата му работа била да намери окото си. Намерил го на масата и бързо го поставил намясто. По едно време, като погледнал към жена си, видял, че едното ѝ око било синьо, а другото – кафяво. Той се почудил какво е станало с жена му, че в 24 часа само окото ѝ изменило цвета си. След малко тя забелязала, че едното око на мъжа ѝ е кафяво. Какво може да е станало с него? Защо едното му око изменило цвета си? Скоро обаче и двамата разбрали причината за изменение цвета на очите им и разбрали лъжата, с която живели цели десет години.

Казвам, извадете изкуственото око, което имате, хвърлете го навън и се освободете от лъжата, в която живеете. По-добре останете с едно око, но здраво, отколкото с две, от които едното е изкуствено и нищо не ви ползва. Ако можете да заместите изкуственото око с естествено, това има смисъл. Не можете ли, по-добре изхвърлете вън от себе си всичко непотребно и фалшиво. Щом се освободите от непотребното, от присадките на своя живот, с това заедно ще се освободите и от лъжата.

И тъй, ако искате да постигнете желанията на своята душа, вярвайте във великото, което работи у вас. Вярвайте в това, което Бог е вложил у вас. То е мощно, то е велико. Щом вярвате в него, вие ще напредвате. То представя вашата душа. Душата не е нищо друго освен истинския човек. Душата е неизменното, възвишеното, Божественото у човека. В нея се крият всички възможности за добро. Душата е началото и краят на човешкия живот. С една дума, душата представя целокупния човек. Що е начало на живота? Началото на живота е отиване на работа. Що е край на живота? Краят подразбира връщане от работа. Значи младият отива на работа, затова излиза от дома си. Старият се връща от работа, т.е. връща се у дома си. Младият се среща с хора, старият се отдалечава от хората. Старият не се отличава по своята бяла коса и брада. Стар човек е онзи, който е минал последователно през всички стадии на ореха, докато даде

плод, облечен във външна, зелена черупка, средна – корава черупка и вътрешна – ядка, която е за ядене. Обаче дойде ли до втората черупка, старият отново се посажда в земята, отдето след време пак се проявява като млад, нов човек. Това значи стар човек да се подмлади. За да се подмлади, старият трябва да намери някой да го обича. Тогава той хвърля брадата си, започва постепенно да се отваря. Той е готов вече да се пожертва за младия човек, т.е. да го осинови.

„Аз дойдох, за да имат живот и да го имат преизобилно.“ Природата обича онези, които изпълняват нейните закони. Тя ги подига, дава им живот преизобилно. Който не изпълнява законите ѝ, тя го счита недостоен за нейните блага и го лишава от всички граждански права на своето царство. Такъв човек е изложен на ред болести и нещастия. Той може да се освободи от тях при условие да възстанови отношенията си към природата. Ще кажете, че този човек не вярва в Бога. Ако не вярва в Бога, нека вярва в добрите хора, които са живели на земята, които са имали противоречия като него, но са ги разрешили правилно. Като вярвате в добрите хора, те ще ви кажат как са живели, как са разрешили мъчнотиите и противоречията в своя живот. Това, което хората наричат морал, не е нищо друго освен очертания път, по който са вървели добрите и великите хора. Ще кажете, че има неприложими неща в живота. Кое например е неприложимо? Ще кажете, че неприложим е стихът, в който Христос казва, че човек трябва да се отрече от всичко и да раздаде имането си на сиромаси. Питам, какво трябва да прави онзи човек, който заминава в странство и не мисли повече да се връща в родната си земя? Ако е богат, той трябва да раздаде на своите ближни всичко, което има. И да иска да задържи богатството си и вещите си или да ги вземе със себе си, не може. Не е ли по-добре тогава да направи това нещо доброволно? Раздайте всичкото си имане на сиромасите, за да приемете новия живот.

Нов живот, нова епоха иде в света. Всички трябва да бъдете готови да възприемете този живот. Който е готов, той ще приеме нова светлина, ново знание, нова свобода и ще се радва на новите придобивки. Който не е готов, той ще остане със стария живот, пълен със скърби и страдания, с недъзи и горчивини. Новият живот ще освободи човека не само от икономическото робство, но и от смъртта – най-големия враг на сегашното човечество.

Христос казва: „Аз дойдох.“ Значи, като дойде Божественото у човека, то ще го освободи от старото и ще го въведе в новия живот, в

новата религия, в новата наука. Новата религия не се заключава във външни форми, но в дълбок вътрешен живот, който почива на закони и правила, писани от Бога. Под думата „религия“ в широк смисъл се разбира целокупният живот. Вън от живота всички неща са условия. Науката е условие за придобиване на свобода. Изобщо светлина, топлина, свобода, знание, това са условия, необходими елементи за придобиване на новия живот и за правилното му развиване.

Следователно три елемента са нужни за придобиване на новия живот: любов, която изключва страданията; мъдрост, която изключва тъмнината, и истина, която изключва всички ограничения. Новият живот носи безсмъртие. Казва се, че безсмъртният е господар на своята съдба. Той може да бъде господар на своята съдба, но не и господар на хората. Когато човек съзнае това положение, той ще подаде ръка на всички свои ближни. Един ден, когато всички хора се обединят, те ще изпълнят великата задача,за която са дошли на земята.

Първа неделна беседа
1 септември 1929 г., неделя, 10 часа
София – Изгрев

СТОТНИКЪТ

Отговори стотникът и рече му: „Господи, не съм достоен да влезеш под стрехата ми, но речи само реч – и ще оздравее момчето ми.“
Матея 8:8

В обикновения живот нещата стават пообикновеному, в простия живот – по простому, а в необикновения – по необикновен начин. Простите хора говорят за прости, за обикновени работи, учените за учени работи, а необикновените – за необикновени работи. Необикновените работи са красиви неща, те идат в света периодически. Необикновените неща не са присъщи на физическия свет. Обаче обикновените са присъщи на света, в който живеем, т.е. на физическия свят. Например човек всеки ден трябва да яде, да спи, да се движи, да диша, да говори, и то все за обикновени работи. Обикновените, дребните работи са причина за спорове, за недоразумения в света. Обикновените хора, прости или учени, с години могат да спорят за една къща или за някакво имане. Чие е това имане? На баща им. Този баща обрал дърветата из горите, камъните от канарите и от тях направил къща, която нарекъл своя собственост. След смъртта му за тази къща именно синовете и дъщерите му ще се карат кой от тях да вземе по-голям дял. В това отношение съвременните хора постъпват като крадци и разбойници, които взимат от природата онова, което не е позволено. След това ще дойде някой да се оправдава, че имал право да реже дърветата и да чупи канарите. Ако наистина човек има право да сече горите и да кърти канарите, в резултат на това между природата и човешкия живот би трябвало да съществува пълна хармония. Какво виждаме всъщност? Тук-таме станало някакво земетресение или наводнение, което отнася един или двама от членовете на някои семейства. Човек сече горите, и природата сече хората от домовете им. Човек чупи камъните в природата, но и тя изнася хората от домовете им.

Като не разбират законите на разумния живот, хората намират, че тези работи са в реда на нещата, че човек трябва да се ражда, да живее, да страда, да боледува и като умре, отново да се роди. Това е цигански жаргон, който нищо не обяснява. Бог, който е създал света толкова мъдро, пита хората защо трябва да умират за глупави работи. Той не се нуждае от

сиромашия, от болести и страдания, от глупостта и невежеството на хората. Какво се ползва бащата от куклите и къщичките, с които детето играе? Единствената полза за бащата се заключава в това, че като се занимава само, детето дава свобода на баща си да гледа работата си. Ако детето нямаше кукли и кончета, с които да се занимава, често би отивало при баща си да играе с него: ще го дърпа за косата, за ръцете, за панталоните и т.н. А тъй и детето е доволно, и бащата – свободен. Какво правят съвременните хора? Те стоят сериозни, замислени, искат да минат за умни, за учени хора. Всички хора минават за умни, за силни, но и те търсят истината. И те се намират в големи противоречия. В какво седи силата на човека? Силата на човека седи във въздуха, във водата, в светлината, в топлината и в храната. Извън тези елементи не може да се говори за сила. Човек говори за своята сила, за своето съзнание, но все трябва да има нещо, което да действа външно върху неговото съзнание. Вие казвате, че човек е мислещо същество, че има мисъл, че има съзнание, но кой действа върху мисълта и съзнанието му, не знаете.

Какво значи човек да мисли? Да мисли човек, това подразбира да има непрекъсната връзка между неговото съзнание и съзнанията на всички мислещи същества, да разбира средата, в която живее, и да бъде господар на своите състояния. Докато при всеки силен гръм или при всяка загуба на пари човек се стряска и прекъсва връзката на съзнанието си, той не е господар на себе си. Ако някой изгуби хиляда лева и благодари за тази загуба, той е човек с будно съзнание. Трябва ли за всяка загуба, била материална или духовна, да търсите утеха? Ще дойде някой лекар да ви привързва раната или да ви дава лекарства – и вие ще се утешите. Ще се съберат няколко лекари да се съветват как да ви лекуват или да търсят причината за вашето заболяване. Много просто. Този човек имал хубава млада жена, която му изневерила, и с това наранила сърцето му. Граната е паднала върху този човек и тежко го е ранила. Като оздравее, ще му турят кръст за храброст и ще мине за голям герой. На друго място момък излъгал някоя мома, ранил я в сърцето. Казвате, че животът е такъв и трябва да се носи. Не, животът не е лош, нито мъжете и жените са лоши, но има нещо в живота, в отношенията на мъжете и жените, както и на всички хора изобщо, което остава неразбрано. Мъжът или жената се гневят, карат се, а после се примиряват. Защо се гневят и защо се карат, и те не знаят. Защо се примиряват, и това не знаят. Някоя жена напуснала мъжа си. Защо? Не е била негова жена. Тя е дошла при него временно, като гостенка, за няколко

дни, седмици или месеци. Защо трябва мъжът ѝ да се сърди и да страда за това? Казвате, че някоя мома пристанала на един момък. Какво особено има в приставането? Всеки човек, бил той мъж или жена, все пристава на някого. Когато умира, човек пристава на някое същество от невидимия свят. Той напуща близките си на земята и отива на онзи свят при своя възлюбен или възлюбена. В народните песни се казва, че някоя мома пристанала на някой змей. Този змей представя същество от другия свят. След всичко това хората разправят, че като умирал, човек отивал при Бога. Каква нужда има Бог от хората? Защо трябва те да умират? Да се мисли така, това показва, че хората имат изопачени, ограничени разбирания за Бога. За да разбере правилно явленията в живота и в природата, човек трябва да се освободи от своите криви възгледи за нещата. Щом се освободи от заблужденията си, той ще се домогне до вътрешната наука, до познаване на Бога.

Познаването на Бога представя велик, кардинален въпрос. Това, което съвременните хора знаят за Бога, е толкова вярно, колкото е вярно, че слънцето е малко светло тяло. Простият човек вижда, че слънцето е малко тяло, и така го познава. Обаче, щом се срещне с някой учен човек, последният ще му докаже, че слънцето е грамадно тяло, а не както го вижда – малко светещо тяло. Наистина учените трябва с години да доказват на хората известна истина, докато най-после я възприемат. Значи, за да се домогне човек до реалността на нещата, до тяхната същина и да я приеме такава, каквато е, ред умове трябва да му я доказват. И след като приеме известна истина, човек още не може да си я представи такава, каквато му се доказва. Той е убеден вече в големината на слънцето, на звездите, но стане ли въпрос да си ги представи, не може. За него те остават чужди, далечни тела. След като хората повярват, че Бог е всесилен безграничен, всеблаг, вечен, те пак не могат да си представят какво всъщност е той. Каква вяра е тази, която няма приложение? Мнозина вярват в Бога, в безсмъртието на душата, а щом умре някой от близките им, веднага се разколебават и престават да вярват. Истинската вяра изключва смъртта, страданията, нещастията. Защо? Защото в Бога няма смърт, няма страдания, няма никакви противоречия. Който умира в любовта, той само се видоизменя, но не умира.

Реалността на живота седи в онова, което човек не вижда, а не в това, което вижда. Вие казвате, че само физическият живот е реален, а щом умре човек, казвате, че всичко с него е свършено. Защо? Защото не го виждате. Учените хора са правили опити да вадят двойника на човека, който

обикновено е невидим, и наблюдавали какви промени стават през това време с физическия човек. Докато трае опитът, физическият човек прекарвал в дълбок сън. Като извадят двойника на човека, те го изправяли до стената, близо до спящия, и започвали да му дават различни неща за ядене. На мястото, дето се намирала устата на двойника, приближавали парче захар и забелязвали, че спящият човек почвал да прави движения с устата си, като че яде захар. Това показва, че между двойника на човека и физическото му тяло има връзка. След това пред очите на двойника поставяли книга за четене. Двойникът няма очи, уши, уста като физическия човек, но по някакъв начин възприемал напечатаното в книгата и го предавал на мозъка на спящия, при което забелязвали, че последният започвал да прави особени движения с мускулите на лицето, на устата, мъчил се да говори. Това показва, че той е възприел онова, което иде от двойника. Значи реалността на нещата се заключава извън тялото, а не в самото тяло. Как се вади двойникът на човека, това можете да изучавате от съчиненията на учените.

Оттук можем да извадим следното заключение. Красивото, великото в света седи в това, което не се вижда и не може да се определи. Ако стоите пред море или пред океан и не виждате бреговете му, трябва ли да считате, че те не съществуват или че не са реални? Вие изпитвате особени чувства пред величието на океана и казвате, че той представя особен свят. Такова нещо представя невидимият свят, който се открива на хората отчасти само според степента на тяхното развитие. Който малко е проникнал в този свят, той не може да не изпитва благоговение пред неговото величие и необятност. Такова нещо представя Бог. Човек не може да го види, не може да го обхване, но може да влезе в съприкосновение с него. И това, което възприеме от него, представя реалност, към която той се стреми. Много пътища има, чрез които човек може да се домогне до тази реалност. По който от тия пътища да тръгне, човек все ще научи нещо. Страданията, които съвременните хора преживяват, не са нищо друго освен методи на разумната природа, чрез които иска да застави хората да вървят в пътя, който води към реалността. Чрез страданията разумната природа иска да научи хората на нейния език. Те се блъскат в света, падат, стават, а не се обръщат към природата лесно да научат нейния език. Езикът на природата е Божествен език.

Съвременните хора изучават Божествения език, без да съзнават това. Всяко страдание представя една от буквите на великата Божествена азбука.

Тъкмо научи човек една буква, и след няколко деня я забравя. Днес умре някой ваш ближен – вие научите една буква. Утре се роди някое дете – научите втора буква. Спечелите нещо – научите трета буква. Изгубите нещо – научите четвърта буква. Ден след ден учите букви. Едни забравяте, други остават в паметта ви за вечни времена. Много са буквите на Божествената азбука. Те са повече от 35 милиона. Представете си какъв ще бъде речникът на Божествения език, който има 35 милиона букви. Оттук можете да разберете какво е човешкото съзнание, сравнено със съзнанието на възвишените същества, които могат да си служат с Божествената азбука. Оттук можете да разберете какво богатство, какво разнообразие на звукове съществува в живата природа. Какво могат да постигнат сегашните хора, които от гледището на една азбука от 32 букви като българската или от 22 букви като еврейската искат да приведат нещата към общ знаменател? Как е възможно от гледището на коя и да е човешка азбука да се разрешават проблеми на азбука от 35 милиона букви? Малкото ли определя голямото, или голямото определя малкото? Детето ли учи философа, или философът – детето?

Сегашните учени казват, че най-късото разстояние между две точки е правата линия. Те казват още, че между две точки може да се прекара само една права линия. Това е вярно при известно положение. Обаче новите учени казват, че между две точки могат да се прекарат безброй прави. Защо? Защото правата линия не е нищо друго освен сбор от много точки, които се движат в една и съща посока, в едно поле. Тия точки образуват все прави линии. Обаче едновременно само две точки могат да се движат и да образуват права линия. Възможността на правата линия е разширяването. Правата линия може да се разширява и да образува плоскост. И плоскостта има свои граници и възможности, до които се простира. Крайният предел, до който плоскостта може да се развие, е тялото. Значи плоскостта е сбор от много линии, които се движат в две посоки – на дължина и широчина.

Сега това са ред разсъждения, които трябва да приложите в живота си. Представете си, че някой човек пожелае да стане господар, да има слуги на разположение. В дадения случай господарят и слугата представят две точки, между които се образува права линия. Като получава пари от господаря си, слугата иска да стане богат. А като използва труда на слугата си, господарят иска да запази богатството си. Желанието и на двамата е едно и също, но начинът за реализиране на това желание е различен.

Пожелае ли слугата да стане богат по същия начин, както господаря си, и той ще търси хора, които да му слугуват, да има слуги на разположение. Какво ще стане между господаря и слугата? Сблъскване. Изобщо, когато се срещнат две еднакви желания, които имат един и същ начин на реализиране, те всякога се сблъскват. Това се забелязва и в психическия живот на човека – в неговите мисли и чувства. Едни от мислите и чувствата на човека са господари с различни положения – царе, князе, графове, а други са слуги. За да не стават вътрешни конфликти и сблъсквания между мислите на човека, от една страна, и чувствата му, от друга, те всякога трябва да запазват помежду си отношения на слуги и господари и да образуват права линия.

Ако не знаете да управлявате мислите и чувствата си, вие всеки ден ще се натъквате на противоречия в самите вас, както и на противоречия с окръжаващите. Това ще ви доведе до положение да се възмущавате от себе си и от хората. Вие ще се възмущавате от хората, но и те ще се възмущават от вас. Господарят се възмущава от слугата си, че не изпълнява службата си, както трябва. Учителят се възмущава от ученика си, че не го слуша и не учи. Свещеникът се възмущава от своите пасоми, че не изпълняват това, което слушат да им се проповядва. Навсякъде в живота виждате противоречия, недоволства, възмущения. Ако влезете в православната църква, ще видите как един друг се осъждат, че еди-кой си не запалил свещ или не знае как да я запали. Изкуство е човек да може да запали свещ. Важно е каква свещ трябва да запали. Восъчните свещи се палят лесно, но и се гасят лесно. Някой говори за своята запалена свещ. Ако той иска да знае запалена ли е свещта му, както трябва, нека я изнесе вън, на открито. Ако вятърът не изгаси свещта му, тя е запалена, както трябва, изгаси ли я, свещта му не е запалена, както трябва. Всяко нещо, което се запалва и изгасва, се отнася към илюзиите на живота. Когато някой иска да разбере дали молитвите му отиват до Бога, нека се помоли за някой болен. Ако болният оздравее, молитвата му е приета, ако не оздравее, молитвата му не е приета. Така може да се провери богатството, учеността, силата на човека. Пратете богатия човек при някой скръбен и вижте какво влияние ще окаже богатството му върху скръбта на този човек. Ако скръбта му се замени с радост, богатството му е на място. Не може ли да направи това, богатството му е товар. Всяко благо, което допринася нещо за човешката душа, е реално. Тъй щото, става ли въпрос до реалността на нещата, човек трябва да прави опити. Така само той ще разбере какво представя

физическият свят и какво – духовният.

И тъй, разликата между духовния и физическия свят се заключава в това, че съществата от духовния свят се стремят към един общ център, при което всяко същество поотделно образува специфичен център за себе си. Каквото и да правят, погледът на тия същества е обърнат всякога към общия център. За съществата от физическия свят може да се каже точно обратно: погледът им е обърнат само към себе си. Те мислят изключително за себе си, за своите страдания, но не и за страданията на своите ближни. Тази е причината, задето между хората не съществуват дълбоки вътрешни отношения. Какво отношение може да съществува между един лихвар и един беден човек? Лихварят мисли да вземе колкото може повече лихва от бедния. Той не иска да знае как бедният ще плаща тия пари. Колкото по-голяма лихва може да вземе от бедния, толкова по-голяма е радостта на лихваря. Главният процес в духовния свят е процесът на разширяване, а във физическия свят – процесът на сгъстяване, вследствие на което между съществата от този свят се предизвиква голямо налягане. Съществата от духовния свят се стремят към периферията, дето има един общ център. Те насочват погледа си отвътре навън. Когато духовните хора казват, че искат да обърнат някое общество към Бога, това подразбира, че обществото е спечелило много пари, с които купува ниви, лозя, къщи. Обаче, за да обработва тези ниви и лозя, то има нужда от работници. Тази е причината, задето духовните хора обръщат погледа си навън. Да се обърне даден човек или дадено общество към Бога, това значи да насочи погледа си към периферията, т.е. да се разшири. Обаче в това не се заключава реалността на живота. Значи, докато носят човека на ръце, той е доволен. Тогава той се намира на физическия свят. Щом го оставят на земята, той започва да страда, да скърби, защото му отнемат удобствата. Духовният свят пък е този, който човек не вижда. Божественият свят се заключава в реалността, която прониква навсякъде. Ако имате приятел от Божествения свят, той може да бъде невидим, но съзнанието му всякога ви придружава, всякога върви с вас. При това положение човек всякога е спокоен, за нищо не се тревожи. Той не се страхува, че може да изгуби онова, което обича. Щом обича нещо, то не се губи, независимо от това, дали го вижда, или не.

Следователно физическият, духовният и Божественият свят съществуват едновременно. Те са три неразделни свята, които ние сами сме отделили един от друг. За да влезем в реалността на живота, ние трябва да ги съединим в съзнанието си и никога да не ги отделяме един от друг.

физическият свят е пълно отражение на Божествения, а духовният е посредник между двата свята. Съществата от духовния свят са служители на онзи свят, който се намира между Божествения и физическия. Те са съединителна връзка между тия два свята. Който разбира това, той няма да се сили да стане духовен, защото духовността е вътрешен процес. Без да се стреми към духовност, човек може да бъде духовен. Духовното начало у човека е съвършено независимо както от физическото, така и от Божественото, между които расте и се развива. Например може ли човек да стане ангел? По служене, по работа той може да бъде ангел, но не и по същество, по форма. Човек не може да приеме ангелска форма. Защо? Защото ангелът не върви по пътя на човека. Ангелът например не знае какво нещо е грях, а човек знае. Съзнанието на ангела е абсолютно чисто. Ангелският свят се осветява отвсякъде, а човешкият – само от една страна. И в ангелския свят има нещо, което не е напълно осветено. Неосветеното именно им дава стремеж да вървят нагоре, да се усъвършенстват. Техният стремеж е насочен към придобиване на вечна, на абсолютна хармония. В това отношение ангелът е подобен на виден музикант, който сам създава хармонията и се радва на тази хармония. Човек пък се стреми да се освободи от дисхармонията, която сам е създал. Значи, от една страна, човек работи за създаване на хармония, а от друга – за освобождаване от дисхармонията. Тъй щото смело може да се каже, че човек работи едновременно в две посоки.

Това са мисли, които трябва да имате предвид, за да се освободите от заблужденията. Съвременните хора искат да бъдат щастливи, да бъдат вярващи, да живеят в пълно съгласие и хармония помежду си. Лесно е да желае човек нещо, мъчно е обаче да го придобие. За да живеят в хармония помежду си, хората трябва да се разбират. За да имат вяра в нещо, те трябва да разбират това нещо. Вярата не е външен, механически процес. Тя почива на опитности, на знания. По отношение на вярата в нещо съвременните хора са в положението на идолопоклонници: създадат си някаква идея, кланят ѝ се и вярват, че тя ще ги спаси. Не, идеята не може да спаси човека. Колкото идолите спасиха хората едно време, толкова и идеите могат да ги спасят днес. Може ли чукът да спаси човека? Чукът е направен за услуга на човека, но не и за спасяването му. Това, което човек създава, по никой начин не може да го спаси. Има нещо, което е в състояние да спаси човека, но то произхожда от друг източник. Отнемете светлината, топлината, въздуха и храната – и вижте тогава какво представят човешките идеи.

Идеите на съвременните хора представят нещо подобно на виното, което те употребяват. Щом в ума им дойде някоя идея, те взимат перото и започват да пишат. Поетът пише: „Заплакала е гората, гората и планината.“ Или: „Ходила е Мара за вода студена.“ Мара е еврейско име и означава „горчив“. Българите казват Ма̀ра, но правилно е ударението да пада на втората сричка – Мара̀. Който пише нещо за Мара, той всякога се изцапва. Той е приел нещо горчиво, което не е могъл да асимилира. Тъй щото, добре е човек да има идеи, но той трябва да знае, че човешките идеи изобщо не могат да спасят света. Тяхното влияние е ден и половина, колкото и влиянието на виното. Щом влиянието на виното се прекрати, едновременно с това изчезват и идеите.

Днес всички хора разискват върху злото, искат да разберат какво представя то, отде иде и т.н. Това не е тяхна работа. Който се е занимавал със злото, той всякога се е оцапвал. Не само обикновените хора не трябва да се занимават със злото в света, но даже и учените, и адептите не трябва да се занимават с него. Те знаят, че най-малкото докосване до злото е в състояние да ги опорочи. За да обяснят произхода на злото, някои философи го свързват със слизането на Луцифера на земята. Това са детински разбирания, детинска философия. В това твърдение няма никаква истина. Изворът на злото се крие в самия човек. Нищо повече. Например красивата мома е в състояние да накара някой момък да направи престъпление. Обаче ангелът никога не може да застави момъка да извърши някакво престъпление. Значи, от една страна, злото се крие у момата, която оказва лошо влияние върху момъка, от друга страна, злото се крие у момъка, който веднага се поддава на влиянието на момата и върши престъпления. Всички желания у човека, които водят към престъпления, са неестествени. Ще кажете, че тази красива мома е невинна. Не, тя е в състояние да завърти ума на сто момци и да ги продаде. В това отношение красивата мома мяза на целина, която ще одере кожите на много господари, докато я разработят. Един гръцки свещеник купил една такава нива и се обърнал към нея с думите: „Да знаеш, че свещеник ще те владее сега.“ Нивата му отговорила: „На колко хора като тебе съм одрала кожата.“ За красивата мома пък може да се каже – колко млади момци е отбила от пътя им.

Красотата не е нещо физическо. Тя е израз на идея, която не може да се осъществи на земята. Красотата принадлежи на един далечен свят, но понякога човек мисли, че може да завладее красотата, а с нея заедно и

света, към който тя принадлежи. Като не разбират това, хората се стремят към богатство, към знание, за да станат щастливи. Те не подозират даже, че като придобият богатство, вместо да станат щастливи, ще се натоварят с излишен багаж. Като придобият знание, вместо да станат учени, ще изгубят и това, което имат. Има едно богатство, едно знание, от които хората не само че не стават щастливи, но всичко загубват. То е човешко, материално богатство и знание. Обаче има и такова богатство и знание, от които човек става и щастлив, и учен, и здрав. То е Божествено богатство, Божествено знание. Други пък мислят, че като остареят, ще станат по-умни, по-учени. Ако те са служили на човешкото в себе си, не само че няма да станат учени, но ще станат за посмешище на хората. Религиозните пък казват: „Като отидем на онзи свят, тогава ще научим всичко." Те ходили ли са на онзи свят, да знаят какво има там? Пророците са говорили за онзи свят. Ти сам имаш ли някаква опитност за онзи свят? Имал съм малки прозрения. Това още нищо не значи. Да видиш парите отдалеч или да ги имаш в джоба си, това са две различни неща.

Следователно само онзи може да отиде на онзи свят и да се ползва от условията му, който и на земята е разполагал с положителни знания. Той трябва да познава добре живота на земята, за да се ползва от живота, науката и културата на онзи свят. Само този човек ще разбере законите на онзи свят, ще ги използва добре и ще види, че във всяко отношение онзи свят седи по-високо от физическия. Иначе и да влезе в онзи свят, нищо няма да разбере. Както е влязъл, така ще излезе – без никакви опитности и знания.

Когато говорят за онзи свят, съвременните хора си го представят като нещо въздухообразно, което се намира в пространството някъде. Не, онзи свят не е въздухообразен. Тъй щото, когато говори за нещо, човек трябва да има ясна, точна представа за нещата, а не само да си ги въобразява. Мнението на мнозина за онзи свят е такова, каквото е мнението на мравката за човешкия свят. Ако запитате мравката де е човешкият свят, тя ще каже, че е някъде далеч от нея в пространството. Защо е така? Защото човешкият свят е отвлечено понятие за мравката. Всъщност мравката и човекът живеят на едно и също място. Разликата е само в съзнанието им.

Следователно този и онзи свят са на едно и също място. Дето човек живее, там и ангелите живеят. Както мравката лази по човека и той я хвърля долу, така и човек понякога се качва на врата или на гърба на някой ангел, който му казва: „Слез долу, мястото ти не е тук." За небето, за онзи

свят може да се каже следното: „Нито око е видяло, нито ухо е чуло това, което небето представя.“ Както мравката няма представа за живота, науката и културата на човека, така и хората нямат представа за живота на небето, за науката и културата на съществата, които живеят там.

Стотникът казва на Христа: „Кажи само реч, и момчето ми ще бъде здраво.“ Не само момчето на стотника е било болно преди две хиляди години, но когото и да запитате днес за здравето му, всеки ще каже, че не е напълно добре – все го боли нещо. В който дом и да влезете, все ще намерите някой болен: или момчето, или момичето, или майката, или бащата. „Кажи само реч, и момчето ми ще оздравее.“ Момчето представя човешкия ум, момичето – човешкото сърце. Заболее ли умът или сърцето на човека, той трябва да се обърне към Христа, да го излекува. Само Христос е в състояние да излекува ума и сърцето на човека. Човешката мисъл, т.е. момчето в човека, трябва да вземе ралото и да започне да пише и да рисува върху земята, за да оздравее. И ако човек с ума си не може да разреши задачите, които животът му представя, защо му е този ум? Ако сърцето у човека не може да реши задачите, които животът му представя, защо му е това сърце? Ние знаем, че сърцето на човека с милиони и милиарди клетки в него изпраща кръв по цялото тяло. Същото сърце трябва да се подхранва от велики и благородни чувства. Мнозина казват, че човек не трябва да бъде много чувствителен, за да не страда. Щом е така, тогава и сърцето на човека не трябва да изпраща кръв по тялото. Не, както сърцето храни тялото чрез кръвта, така също чувствата, са необходими за храна на сърцето. Мисълта на човека представя нервната система, която трябва да се храни с артериална кръв. Ако артериалната кръв престане да функционира, с нея заедно престава и нервната система. Значи между кръвта в сърцето и кръвта в мисълта на човека има тясна връзка. Ако човек осакати сърцето си, ще осакати и мозъка си.

Следователно, за да се развива правилно, човек трябва да храни ума си с велики мисли, сърцето си – с възвишени и благородни чувства и волята си – с благородни постъпки. Ако човек не се подхранва с такива мисли, чувства и постъпки, той не може да се нарече истински човек. Може ли да се нарече човек този, който цял живот е давал пари с лихва на хората и след смъртта си остава сто хиляди лева за погребение с желание да го погребат на еди-кое си място, с еди-колко си свещеници? Това не е човек, това е посмешище на света. Като наближи смъртта на човека, той трябва да каже на близките си никъде да не го погребват и никой да не го опява. Как

е възможно това? Възможно е, разбира се. Когато детето се роди, опяват ли го? Защо тогава, като умре същият човек, викат свещеници да го опяват и заравят в земята? Какъв смисъл има тогава животът? Какъв смисъл има раждането, ако между него и смъртта няма никаква връзка? Често хората казват: „Какъв ще бъде краят на нашия живот?“ Под край на живота си те разбират смъртта. Според нас нито раждането е начало на живота, нито смъртта – край. Човек е съществувал и преди раждането си, ще съществува и след смъртта си. Раждането и смъртта са само възможности за човека да научи, да придобие нещо, а същевременно и да се освободи от известни ограничения. „Докажи това.“ Няма какво да го доказвам. Преди още да се е родил някой човек, аз съм се разговарял с него. Преди да дойде на земята, Христос се разговаряше с учениците си. След възкресението той пак се разговаряше с тях. Преди да слезе на земята, Христос е бил по-велик. Обаче, като слезе на земята, той се смири, прие рабски образ. Не само Христос, но и обикновеният човек се ражда с големи проекти за бъдещето, с голяма програма за работа, за открития и постижения, но като умре, отпусне ръцете си и казва, че нищо не е постигнал. Обаче близките му ще го облекат, ще го турят в хубав сандък, ще му държат надгробни речи, докато най-после го пуснат в гроба, затиснат го отгоре с пръст и кажат: „Бог да го прости.“ Как ще го прости Бог, като го турят в черната земя и го затиснат отгоре с пръст? Сама по себе си тази мисъл е невярна, изопачена, вследствие на което разваля човешкото съзнание. И за Христа се казва, че бил погребан, но той прекара в гроба само два и половина деня. След това ангел Господен слезе от небето, свали камъка от гроба, и Христос възкръсна.

Днес всички хора разискват върху въпроса, наистина ли Христос е възкръснал. За да се убеди човек във възкресението, трябва да се пишат цели трактати. Преди да се докаже възкресението, трябва да се запитате възможно ли е човек да умре? Първо трябва да се докаже дали наистина човек умира, а после – дали човек може да възкръсне. Според мене невъзможно е човек да умре. Щом не признавам смъртта, като естествено последствие иде възкресението. Ще кажете, че човек умира, защото сърцето му престава да работи. Ами преди да се роди човек, сърцето му пак не е работило. Това не значи, че той е бил мъртъв. Ако беше мъртъв, той нямаше да се роди. Хората са съгласни по-скоро да приемат негативните, отрицателните величини в живота, отколкото положителните. Те по-скоро приемат твърдението, че човек умира, отколкото това, че човек

може да възкръсне. Първото твърдение приемат като аксиома, а второто отричат. Те казват: „Ще се мре.“ Нищо повече. В това отношение те мязат на затворника, който казва: „Няма какво да се прави, ще се лежи в затвор.“ И мързеливият ученик, който е повтарял няколко класа, казва: „Няма какво да се прави, ще ме изключат от гимназията.“ Тъй щото, когато някой казва, че ще се мре, това значи, че той се признава за неспособен ученик, когото изключват от училище. Смъртта не е нищо друго освен изключване от училището. Вие знаете, че само неспособния ученик изключват от училище, а способният ученик минава от клас в клас, от едно училище в друго, докато се усъвършенства. В народното събрание има квестори, които изпъждат навън всеки, който говори повече, отколкото трябва. Взимат думата му и го изпращат на мястото му. В това отношение смъртта е квестор, който задига със себе си всеки неспособен, мързелив ученик.

И тъй, за да се справите с проблемите на живота, мислете като разумни, а не като обикновени хора. Мислите ли като обикновени хора, вие опетнявате Господа в себе си. Който приема, че Бог живее в него, той не може да допусне, че Бог в него ще умре. Или щом приема, че той живее в Бога, и за себе си не може да допусне, че ще умре. Казано е в Писанието: „Аз съм пътят, истината и животът.“ Докато живее на земята, човек може да греши, да се натъква на ред противоречия, но никога не трябва да мисли, че ще умре. Да допусне човек, че ще умре, това е неразбиране на живота. Ако смъртта разрешава въпросите на живота, има смисъл тя да се приеме. Но ако смъртта нищо не разрешава, тя не може да се приеме. Кой човек е бил щастлив, когато някой от близките му е заминал за онзи свят? Когато някои са загубвали близките си, идвали са при мене да ме питат има ли друг свят, могат ли да видят своя близък. Казвал съм им, че има друг свят и когато пожелаят, могат да видят своя близък. Те могат да го видят, но той не може да отиде при тях, защото вратата за този свят е много тясна. Който иска да отиде на онзи свят, той трябва да се смали, съвършено да се разтовари, да няма никакъв багаж със себе си. Мнозина питат могат ли да се разговарят с мъртвите. С мъртвите не могат да се разговарят, но с живите, а мъртвите са живи. Щом мъртвите са живи, вие можете да се разговаряте с тях. Както човек може да излезе от къщата си, да се среща с хора и да се разговаря с тях, така и заминалият за онзи свят може да излезе от тялото си, и пак да е жив.

По отношение на въпросите за смъртта и за живота, както и за ред още въпроси, хората се намират пред противоречия или пред големи

заблуждения поради това, че не могат да се домогнат до истината. От заинтересувани хора те чуват най-противоречиви неща за това, кое е право учение и кое криво. Според нас всяко учение, което помага на човешкия ум да добие своята първоначална светлина, е право; всяко учение, което помага на човешкото сърце да добие своята първоначална чистота, е право; всяко учение, което помага на човешката воля да добие своята първоначална сила, е право. Всяко право учение пък е Божествено. Всяко друго учение, което помрачава човешкия ум, огрубява човешкото сърце и обезсилва човешката воля, е криво. Кривото учение не може да бъде Божествено. Божественото учение трябва да се отдели от човешкото. То носи живот в себе си. Човешките учения носят повече смърт, а по-малко живот.

Следователно човек сам си създава смъртта. Докато човек разреши проблемата за живота и за смъртта, главата му ще побелее. Какво по-красиво от това, да побелее главата на човека? Когато платното е небелено, то не е хубаво. Щом се избели, то става за работа. Същото може да се каже и за човека. Когато косата на човека побелее, той става вече за работа. Хората мислят тъкмо обратно. Те казват – човек мисли право, докато косата му не е побеляла. Побелее ли веднъж, той вече изветрява. Според нас човек, на когото косите не са побелели, минава за ветрен човек, за човек на настроения. Когато мома или момък види първия бял косъм на главата си, въздъхва дълбоко и казва: „Започнах вече да остарявам.“ Щом види втори бял косъм, пак въздъхва и казва: „Старея вече. Губя силите си, губя красотата си.“ Ден след ден белите коси се явяват на главата му и той все повече съжалява, че старостта иде. Не съжалявайте за черните коси, но за всичко благодарете. Благодарете и за черните, и за белите коси и ползвайте се от условията, които те носят със себе си.

Какво носят белите коси? Те носят същото благословение за човека, каквото и черните коси. Който иска да има черни коси, той не трябва да чака времето косите му да побелеят, и тогава да ги черни, но още сега да пристъпи към опита: да направи косите си черни и същевременно да се подмлади. В продължение на пет години най-много човек може да се подмлади. За да постигне това, той трябва да пристъпи към следния опит. Всяка вечер, като си лъга, да си каже, че на сутринта ще намери на главата си един чер косъм. На другата вечер да си каже пак същото. И наистина всяка сутрин той ще намира по един почернял косъм. Ден след ден космите му ще почерняват, докато една сутрин види, че цялата коса е станала черна.

Това зависи от силата на мисълта му и от неговата вяра. Сила е човешката мисъл, но тя трябва да се тури в действие. За това обаче се иска нова философия, нов начин на мислене. Без новата философия на живота, без новата мисъл, никакви педагогически правила не са в състояние да изменят човека. Съвременните учени прилагат ред педагогически правила за възпитание на младежта, но в края на краищата хората умират и с педагогия, и без педагогия. Те се изопачават и с педагогия, и без педагогия. Какво трябва да се прави тогава?

Човек трябва да се стреми към вътрешната, положителна наука, която осмисля живота. За да се домогне до тази наука, човек се нуждае от вяра. Вярата му трябва да бъде толкова силна, че при най-големите изпитания да не се разколебае. Колкото повече издържате на изпитанията, толкова повече вярата ви ще се усилва. Колцина от вас се наемат с опита да почернят косата си? Ще кажат някои, че не е добре човек да прави косата си черна. Ами добре ли е направил, като я побелил? Колкото добре е направил, като я побелил, толкова добре ще е, ако я почерни. Ако почерняването на един косъм е в състояние да подигне съзнанието на човека и да увеличи вярата му в Бога, заслужава да се направи този опит. По-добре е човек да почерни косата си със силата на своята мисъл, отколкото да прибягва до различни козметически средства.

„Речи само реч, и момчето ми ще оздравее.“ Привилегия е за човека да получи отговор на своята молитва от Христа или от Бога. Всеки човек има по един лотариен билет и чака времето на неговото теглене да види печели ли, или не. Докато върви по пътя на невежеството, човек не може да очаква никаква печалба. Ако спечели нещо, това ще бъде някаква случайност. В Англия има щастливи случаи на печалби, но те почиват на знание. Някой човек иска да спечели, но преди да купи лотариен билет, той отива при един знаменит астролог, дава му десет хиляди лева и го моли да направи точно изчисление кой номер от билетите печели. Астрологът прави изчисление и намира един от номерата на печелившите билети. Този господин намира посочения номер и в деня на тегленето се оказва, че печели тридесет хиляди лева. Значи той е платил десет хиляди лева, но е спечелил двадесет хиляди лева. Астрологът може да прави такива изчисления, но не за себе си. Той има право да услужва на хората, но що се отнася до него, това не му се позволява. Достатъчно е да вземе той от десетина души по десет хиляди лева за услугата, която им е направил. Ще питате дали е позволено на човека да използва знанията на учените, за да

спечели някаква сума. Позволено ли е да безпокоите Господа с вашето недоволство? По-добре е човек да плати известна сума на един астролог и да си купи билет, който печели, отколкото всеки ден да безпокои Господа със своето недоволство. Добре че съществува закон, чрез който човек може да провери известна закономерност в природата. Той трябва да благодари, че по този начин се домогва до известно знание. Ако майката знае тази наука, чрез изчисления тя ще разбере дали болното ѝ дете ще оздравее, или не. Ако някое дете се разболее в периода на празнене на луната, то непременно ще оздравее. Ако се разболее през времето, когато слънцето отива към южното полушарие, от 22 септември нататък, то непременно ще оздравее. Но и при тези благоприятни условия за оздравяване на детето със своите отрицателни мисли майката може да усложни състоянието му и преждевременно да го изпрати на онзи свят. Тя ще се тревожи, ще вика един, втори лекар, ще правят инжекции на детето, докато най-после вложи и в своята глава, и в главата на детето отрицателната мисъл, че ще умре. Както е мислила, така става – детето умира.

Има неща в света, които са възможни, но има и такива, които са невъзможни. Тъй щото човек трябва да знае каква е вероятността да стане нещо, или да не стане. За всеки даден случай човек трябва да знае каква е вероятността да умре или да остане жив. Дойде ли до смърт, небето всякога предупреждава човека да я избегне по някакъв начин. Страданията, изпитанията не са нищо друго освен предупреждения от невидимия свят, които имат за цел да предпазят човека от смърт. Без тях човек би отивал към смъртта, както мухата към огъня. Като не подозира колко много е изложен на изненади в живота си, човек иска да бъде щастлив. Той не знае, че тъй както живее, не само не може да бъде щастлив, но големи нещастия го чакат. Строго определено е кога човек може да бъде щастлив. Не е голяма наука да определите на човека може ли да бъде щастлив, или не. Не е нужно да търсите специални гадатели да ви предсказват ще бъдете ли щастливи. Когато астрологът погледне в хороскопа на някой човек, той вижда неща, които другите не виждат. Когато химикът анализира кръвта на някой човек, той веднага ще му каже, че кръвта му е нечиста и същевременно ще му препоръча метод за пречистването ѝ: начин на хранене, на живеене и т.н. Всяка майка е в състояние да помогне на своите деца, да им покаже начин за правилно живеене. За това обаче тя сама трябва да води чист, свят живот. Ако майката не води добър, чист живот, тя сама ще умори децата си. Как? С храната, с начина, по който ги учи да

живеят.

Един млад българин прекарал шест години във Франция, дето се научил да яде малко. Като се върнал в България, майка му започнала да готви най-различни ястия, да го задоволи, да го изхрани добре, защото ѝ се виждал слаб. Синът винаги протестирал, защото се отвикнал от много ядене и казвал на майка си, че докато бил във Франция, винаги ял малко, но сладко. Откак се е върнал, не се чувства добре.

Сега и на вас казвам. Малко ще ядете, но спокойно, с благодарност, че сте яли сладко. Англичаните ядат по три пъти на ден, а лордовете по четири пъти, но това не говори за никаква висока култура. По отношение на храната англичаните водят много нехигиеничен живот. Например, след като изпият едно горещо кафе, те изяждат най-малко 250 грама сладолед. Тази е причината, задето зъбите им лесно падат, а същевременно и стомахът им се разстройва. Обикновено рязката промяна на температурата се отразява зле върху човешкия организъм. По-разумните англичани почват да избягват този начин на хранене, на живеене. След всичко това хората обичат да подражават на западноевропейските народи като на високо културни. Според мене, ако искате да подражавате на западната култура, приемете от нея само онова, което е хубаво и правилно.

Какво правят някои от съвременните хора? Като наблюдават как известни лица, общества или народи правят гимнастика сутрин рано, как посрещат изгряването на слънцето и се пекат на ранните слънчеви лъчи като най-полезни, те ги осъждат. Въпреки това в който народ отидете днес, навсякъде ще намерите хора, които използват ранните слънчеви лъчи, чистия въздух, гимнастиките, пиене на гореща вода, за да подобрят здравето си и да усилят своя организъм. В България мнозина се противопоставят на тия неща и всеки, който излиза сутрин преди изгрев слънце на разходка, наричат го идолопоклонник. Като физическо същество човек трябва да прави упражнения. Нищо повече. Той трябва да става рано сутрин, да излиза вън на чист въздух, да посреща първите слънчеви лъчи, които съдържат специфична енергия, полезна за всички живи организми. Който се лени да става рано, да посреща ранните слънчеви лъчи, колкото и да се грее на обедните лъчи на слънцето, той нищо няма да придобие.

Съвременното човечество се нуждае от ново възпитание, нова наука, нова философия, които да съединят духовния живот с физическия, физическият живот е израз на Божественото в света, а духовният е среда, в която Божественият живот се проявява и реализира. Без духовния живот

физическият не може да даде на човека нещо вечно и неизменно. Духовният живот осмисля физическия. Без духовния живот физическият огрубява човека. Възвишеното, красивото, чистото у човека, това е духовното начало в него. То представя истинския човек. За да не губи духовното в себе си, човек трябва да се пази от физическото, от животинското, което го прави груб, втвърдява мускулите му и той губи всякаква пъргавина и подвижност в себе си. Огрубее ли, човек губи красотата си, губи своята пластичност. Щом стане груб, той е изложен на смърт. Животинското, физическото начало у човека се отличава от духовното по това, че първото е смъртно, а второто – безсмъртно.

Сегашният човек трябва да работи усилено върху себе си за създаване на ново тяло, на нов тип. Новият човек живее в областта на безсмъртието. По това именно се отличава новият човек от стария. Като се взрете внимателно в лицето на човека, вие веднага ще определите колко години ще живее. Всичко е написано върху лицето на човека. Някой иска да му се предскаже каква съдба го чака. Всичко, което е определено на човека да мине, може да се предскаже, но той не е готов да го чуе – от страх ще умре.

Един ден чумата отивала в Багдат. Един човек я срещнал и я запитал: „Къде отиваш?“ „В Багдат.“ „Колко души ще вземеш?“ „Хиляда.“ На връщане от Багдат същият човек я срещнал и я запитал: „Свърши ли си работата?“ „Свърших.“ „Колко души взе?“ „Около двадесет хиляди.“ „Ами нали каза, че ще вземеш само хиляда?“ „Да, аз взех само хиляда души, но останалите деветнадесет хиляди умряха от страх.“ Наистина, ако проследите процента на смъртните случаи в човешкия живот, ще видите, че голяма част от хората умират от страх. Когото срещнете днес, все за смърт говори. Всеки казва, че ще умре, ще го опяват, ще го погребат в черната земя и т.н. Малцина говорят за живота като за нещо реално и вечно. Това са само ония, които вярват в Бога, вярват в живота, в любовта и уповават на великото и възвишеното.

Един свещеник, добър и чистосърдечен човек, разправяше един ден какви мрачни мисли го занимавали. „Ето, трийсет години вече служа на Бога, но виждам, че вярата ми е слаба. Често си мисля какво ще стане с мене, като умра.“ „Нали вярваш в Бога, в онзи свят? Защо се смущаваш?“ „Вярвам, но се безпокоя какво ще бъде състоянието ми, докато вляза в онзи свят. Какво ще правя в гроба? Дано не прекарам много време там.“

Новото поколение се нуждае от нова наука, от светлината на

Христовото учение, от положителната философия на живота. При тези условия на живота човек има по-големи възможности да живее, отколкото да умира, той има по-големи възможности да бъде богат, отколкото сиромах, той има по-големи възможности да бъде здрав, отколкото болен, той има по-големи възможности да бъде учен, да разполага с положителни знания, отколкото да бъде невежа или човек, натоварен с голям багаж от знания, които не може да приложи в живота си. Какво виждаме всъщност? Точно обратно: повече смъртни случаи, повече болни, отколкото здрави, повече сиромаси, отколкото богати, повече невежи или привидно учени, отколкото истински учени. Например днес хората боравят с числа, пишат ги, извършват с тях различни действия, без да подозират, че всяко число крие в себе си ред положителни или отрицателни сили, които могат да се използват в живота на своето време и място. Ако хората могат да използват съзнателно силите, които са вложени в числата, те коренно ще се преобразят. Понеже не могат да се справят със силите, вложени в числото 13, хората се страхуват от него. Тази е причината, задето мнозина избягват да живеят в къща, която има номер 13, или в стая на хотел с номер 13, или да започнат работа на 13-о число и т.н. Казвате, че $2 \times 2 = 4$ или $4 \times 4 = 16$. Какво означава числото 4 или числото 16? Някой продал двата си петела по два лева. Два петела по два лева правят четири лева. Значи той се лишил от петлите, които всяка сутрин кукуригали и го събуждали, за да получи от тях четири лева. Такова смятане с числата обаче не разрешава важните житейски въпроси.

Какво представя петелът? Петелът може да се уподоби на човешкия ум. Ако човек продаде петела си, т.е. своя ум, за няколко лева, той ще кукурига ли? Или ако човек направи някакво престъпление, петелът, т.е. умът му, ще кукурига ли? Няма да кукурига. Той ще престане да пее, ще се затвори в себе си и ще млъкне. Всяко престъпление води след себе си отдалечаване, изгубване на петлите, преставане на кукуригането. Когато петелът на човека престане да пее, непременно в живота му ще се случи някакво нещастие. Докато петлите на хората кукуригат, те могат да се радват на щастлив, добър живот. Каква по-красива музика искате от тази, да слушате как петлите един след друг се изреждат да пеят своята песен? Това е цяла симфония. Всички петли не пеят еднакво: едни пеят по-хубаво, други – по-лошо.

Студент отива да следва в странство. Петелът се обръща към него и започва да кукурига. Това не е случайно явление. Петелът предсказва на

този младеж, че като отива в странство да учи, ще свърши науките си добре и ще се върне у дома си с големи придобивки. Ако студентът разбира езика на петела, трябва да му благодари и като се върне от странство, да го възнагради добре. С кукуригането си петелът иска да каже на студента: „Бъди умен, смел като мене, кукуригай и от нищо не се страхувай.“ Не мислете, че това са празни думи. Не, в кукуригането на петела има строго определена мисъл. То не е случайно. Природата използва разумно всичко, което е създала. Тя си служи с живите същества като със символи. Те представят нейния език. Тя говори чрез тях. Във всяко нещо се крие една Божествена идея. Както и да разглеждате живота и явленията в него, във всичко се крие вътрешна разумност, която има правилни отношения към хората, както и към всички живи същества. Който разбира тази разумност и ѝ се подчинява, той ще бъде в състояние да подобри живота си.

И тъй, 2 × 2 = 4. Обаче не казвайте, че трябва да продадете двата петела, които имате, по два лева, за да получите от тях четири лева, но кажете си: „Ще давам всяка сутрин по малко житце на петлите си, да пеят добре. В продължение на една година ще изразходвам четири килограма жито, но ще ги възнаградя за хубавото кукуригане. Това е правилното разрешение на въпроса, а не да продаваме петлите, които кукуригат хубаво.

Хранете петела си с жито. Това значи: хранете ума със светли и възвишени мисли. Четете хубави книги, в които се говори за слънцето, за луната, за звездите, за животните, растенията и минералите – за всичко, което живата, разумната природа е създала. Така само ангели ще слязат отгоре, ще ви благословят и ще кажат: „Идете у дома си. Момчето ви ще бъде здраво.“

„И ще оздравее момчето ви в този час.“

Втора неделна беседа
8 септември 1929 г., неделя, 10 часа
София – Изгрев

ОБИКНОВЕНИ И НЕОБИКНОВЕНИ ПРОЦЕСИ

„И там имаше някой си человек, болен от 38 години.“
Йоана 5:5

Често хората говорят за хубави, за красиви работи и се произнасят, че те са необходимости в живота. Дойде ли въпрос до здраве, до богатство, хората разглеждат тия неща като обикновени, като естествени процеси в живота, вследствие на което не ги ценят. Що се отнася до сиромашията, те я разглеждат като необикновен, неестествен процес. Въпреки това богатият може да стане сиромах, и сиромахът може да стане богат. Значи в живота и в природата може да става преминаване от необикновен в обикновен процес и от обикновен в необикновен.

Следователно, когато минаваме от един процес в друг, които не са от еднаква степен, ние придобиваме ново познаване на нещата. Достатъчно е природата да постави богатия при положение да изгуби богатството си и да стане сиромах, за да придобие той трезви идеи за живота. Само като сиромах той може да има ясна представа за сиромашията и да се произнася за нея правилно. Ако богатият не е познал сиромашията, той ще говори само за своето богатство: за имотите, за къщите, за говедата си и т.н. И ако сиромахът не е познал богатството, той ще говори само за своята сиромашия: за скъсаните си дрехи, обуща и т.н. Ако срещнеш един здрав човек, който никога не е боледувал, той ще ви разправя за своите мускули, за това, какво може да направи с тях. Ако посетите един човек, който е боледувал дълго време, той ще ви разправя изключително за болестта си. Интересно е, че когато Христос беше на земята, не се срещаше с царе, с князе, с патриарси, но се движеше повече между страдащи, болни, сакати и с тях се разговаряше. Той посети къпалнята, в която отиваха болни да се лекуват и там срещна един болен от 38 години, с когото започна да се разговаря. Какво ще му каже този болен? Ще му разправя за своите болки, за своите нещастия. Христос го запита: „Защо си дошъл в това училище? Какво те доведе тук?“ Болният отговорил: „Учителю, от 38 години съм в това училище и още не мога да свърша. Професорите постоянно ме късат. На всички изпити пропадам. Мнозина идват в това училище, поседят

година, две, три, свършват и излизат в живота, а аз всяка година оставам с надежда, дано другата година да свърша, но пак оставам да повтарям." „Искаш ли да свършиш училището?" „Искам, разбира се." Христос извади един диплом от джоба си, подписа го, подаде го в ръката му и каза: „Хайде, вземи диплома и върви дома си." Този болен беше единственият човек, на когото Христос подписа диплом за свършване на учението по всички правила и изисквания. В Евангелието не е писано, че Христос е дал диплом на този болен, но това е скрита мисъл, изказана в друга форма. Когато болният излязъл от училището, мнозина го запитваха: „Кой беше човекът, който те излекува?" „Не зная." „Как да не знаеш? Как се казва?" „Исус е името му."

Какво представя болестта? Едно неестествено явление в живота. Значи по отношение на физическия свят болестта е неестествено явление, но по отношение на духовния свят тя е естествено явление. Грехът пък е неестествено явление по отношение на духовния свят, а естествено – по отношение на физическия. Човек казва: „Веднъж съм дошъл на земята в тази форма, не мога да не греша, не мога да не лъжа. Малко поне, но все ще поизлъжа някога. Когато се разправя какво направил някой човек, как излъгал, как откраднал, как се скарал или сбил с някого, всички хора наоколо слушат и се смеят, като че се говори за някакви велики подвизи. За духовния свят обаче грехът е неестествено явление и като такова там той не е познат. Както влизането на някоя опасна болест в един дом внася страх и трепет, такъв страх и трепет произвежда грехът в духовния свят. Мнозина искат да влязат в духовния свят, но като неподготвени те ще видят много неща, които не ще могат да обяснят. Там и доброто, и злото са еднакво застъпени. Ако надникнете в духовния свят, ще видите грамадни, светли здания с големи прозорци, които ще приемете за училища. Всъщност те са затвори. Ако се спрете върху проявите на доброто в духовния свят и ги сравните с тия на земята, ще видите, че в последните почти не се забелязва някакъв прогрес. На земята има по-голям прогрес в отрицателното, отколкото в положителното. И на земята има добро, добри хора, но ако тия хора отидат в духовния свят, там ще минат за престъпници. Днес хората прогресират повече по отрицателен, отколкото по положителен път. Най-големият светия на земята, сравнен с един от светиите на небето, минава за затворник, за престъпник. Ако пък сравните земния престъпник с един от светиите на духовния свят, земният престъпник изглежда като първокласен светия. Следователно в духовния

свят и доброто, и злото са силни, големи. Затова често някой казва: „Не струва човек да бъде добър.“ Той не иска да бъде добър, защото, ако с тази доброта влезе в духовния свят, ще мине за престъпник. Ако пък е лош и с лошевината си влезе в духовния свят, между лошите хора там той ще изглежда като светия.

Какво нещо е духовният свят? Той не може нито да се разбере, нито да се опише. Който и да се заеме да го описва, той ще опише един свят, подобен на физическия. Духовният свят е много по-необятен в своите простори, много по-величествен от физическия. Само онзи може донякъде поне да опише духовния свят, у когото висшето съзнание е пробудено. Когато се говори за духовния живот, наричат го вечния живот. Под „вечен живот“ се разбира живот без никакви ограничавания нито по обем, нито по прояви на доброта, любов, разумност и т.н. Мнозина са правили опити да опишат духовния свят, но не са могли. За да се опише, той трябва да се види от човек с висше съзнание, който да разбира, каквото види там, за да може да го преведе в образи, съответни на земните. Само така той може донякъде да стане понятен и разбран за хората. Който е ходил в духовния свят, може да каже само, че той е много красив, но по никой начин не може да го опише. Никое човешко перо не е в състояние да опише красотата на духовния свят. Никой не може да разбере къде се крие красотата на добрия, на любещия човек. Ще каже някой, че красотата на човека седи в неговия нос. Не, красотата на човека не е нито в носа, нито в очите, нито в устата му. Красотата е нещо вътрешно, което се проявява и в очите, и в носа, и в устата, но къде именно, на кое място – не може да се каже. Ако кажете, че красотата на човека е някъде в устата, в носа или в очите му, все ще сгрешите. Защо? Защото устата, очите, носът, ушите, езикът са органи, предназначени за някаква служба, но не и за израз на красота. Очите са орган за възприемане на светлината, ушите – за възприемане на звука, устата – за хранене и за говорене, езикът – за вкусване и за говорене, носът – за обоняние.

Тъй щото, щом се говори за красота, ние разбираме нещо вътрешно, нещо неуловимо. Който има любов, той е красив. Вън от любовта никаква красота не съществува. Много хора имат красиви очи, правилни носове, красива уста, правилни черти на лицето, но въпреки това не са красиви. Защо? Любов нямат. Дето е любовта, там е красотата, там е изобилието.

„Болен от 38 години.“ Да бъде човек цели 38 години болен, това е изключително явление в живота. Мнозина се оплакват, че страдат, че

боледуват, че ги мъчи нещо. Това е естествено положение за съвременния човек. Повече или по-малко, човек все ще страда. Защо и за какво страда, не е важно. Все има някаква причина. Някой млад човек свършил университет, иска да стане професор. Ходи натук-натам, среща се с учени, с видни хора, всички му обещават да го направят професор, но в края на краищата не успява. И той боледува цели 38 години, че не е могъл да стане професор. Друг млад човек срещнал една красива мома, влюбил се в нея, иска да я вземе за жена. Обикаля натук-натам, не смее да ѝ предложи. Докато се реши да ѝ предложи, тя се оженила за друг. И след това този млад човек боледувал цели 38 години, че не е могъл да се ожени за красивата мома, която обичал. Друг някой иска да стане милионер, но не може да успее. Някой пък е роден слаб, хилав, иска да придобие здраве, но не може. И най-после, като не могат да постигнат желанията си и като не разбират причините за своя неуспех, казват: „Божия работа е тази.“ Това значи – само Божият ум е в състояние да разбере онова, което за човека е неразбрано. И след като човек боледува 38 години, ще дойдат един, втори, трети да го утешават по един или друг начин. Това са празни работи. За да не става нужда да утешават човека, по-добре нека той бъде доволен от това, което има. Няма защо да търси красива жена. И неговата жена не е грозна. Тръгне ли да търси друга, по-красива, той ще се натъкне на противоречия, с които не може да се справи. Щом ви дават говеждо месо, бъдете благодарни и на него. Няма защо да търсите кокоше месо. Ще кажете, че сте вегетарианци, не търсите нито говеждо, нито кокоше месо. В едно отношение сте вегетарианци, но в друго сте още месоядци, мязате на културните хора, които обичат да ядат месо.

Ако на месоядеца предложат печена кокошка или парче пастърма, той ще предпочете кокошката. Тъй щото, дойде ли някой да ви убеждава, че можете и без красива жена, че и без професорска катедра можете да живеете, той е човекът, който иска да ви застави да предпочетете пастърма пред кокошка. Видите ли, че някой човек страда за непостигнатите си желания, не му казвайте, че не трябва да скърби, но запитайте го колко време чака, за да постигне желанията си. И ако ви каже, че 38 години вече са се изминали, откак очаква да постигне едно свое желание, кажете му, че заслужава не само 38 години да чака, но и 60 години има смисъл да чака. Когато видите, че ученият работи, прави усилия, за да стане професор, кажете му, че не само един живот трябва да се стреми към професорство, но има смисъл и десет живота наред да работи в това направление, че да

постигне желанието си. На младия момък, който търси красива мома, кажете да не се обезсърчава. Десет живота наред нека търси, докато най-после я намери. Човек трябва да прави усилия в живота си, да работи, докато постигне своя идеал. Насърчавайте се едни други в постигане на своя идеал, на своите възвишени желания.

„Там имаше някой си човек, болен от 38 години.“ Когато видя този болен, Христос го запита: „Защо седиш тука?“ „Скъсаха ме професорите ми. Пропаднах на изпита, а сега чакам реда си, да бъда отново изпитан.“ Христос го подложи на изпит. Той замести изпитната комисия. Болният издържа изпита си. Тогава Христос му каза: „Бъди здрав. Влез в живота да работиш.“ В този час болният оздравя и напусна къпалнята. Като влезе в живота, между хората, той започна да разказва как е оздравял, какво е научил през тези 38 години. Научих се да чакам, придобих търпение. След това трябваше да дойде най-главният професор да ме изпита и да ми даде диплом за завършено образование. Човек трябва да има висок идеал, да желае да бъде изпитан от най-видния професор в света и от него да получи диплом. Красивият момък трябва да се ожени за красива мома. С години ще я чака, но красивата мома трябва да бъде идеал на неговата душа. Дотегне ли му да чака и намери друга мома – пак красива, той няма висок идеал. Красивият момък може да се ожени само за красива мома. Ама дошла някаква болест. Нищо от това. И като болен, и като здрав ще чакаш красивата мома, ще чакаш най-видния професор в света. Измениш ли на своя идеал, с тебе всичко е свършено.

Какво нещо е болестта? Да боледува човек, това значи всички частици на тялото му да бъдат засегнати: да го боли мозъкът, сърцето, дробовете, стомахът – да няма частица от тялото му незасегната. Да боледува човек, това значи така да бъде засегнато тялото му, че да няма мир нито във физическия, нито в духовния, нито в умствения свят. Някой казва, че е болен, но все още има надежда за оздравяване. Това не е страшна болест. Истински човек е онзи, вярата на когото не се разколебава при никакви условия. Когато дойде в положение да изгуби подкрепа отвсякъде, той пак трябва да остане непоколебим и твърд в убежденията си. Има нещо у човека, което никога не отпада. При каквито условия и да попадне, той все вярва, че ще изплува по някакъв начин. Това е Божественото у човека, което никога не отпада. Изгуби ли вяра и в него, човек тръгва по врачки, по гадатели, дано му кажат какво да прави, какво му предстои да преживее и т.н. Според мене всеки човек може да бъде

гадател на себе си. По-добър гадател от самия него няма. Ако човек сам не знае какво ще му се случи, как ще могат да му гадаят външни хора? Някой има да плаща няколко полици, които постоянно отлага. Не знае ли той, че ще дойде ден, когато изплащането на тия полици ще му се наложи? Трябва ли това нещо да му предсказват различни гадатели? Като не плащаш задълженията си, ще те бият, ще те затварят, ще ти налагат глоба и т.н. Трябва ли при това положение да търсите някой да ви гледа на восък, на боб или на карти? Трябва ли да търсите астролог да ви предсказва бъдещето? Как познава астрологът бъдещето ви? Той взима датата на рождението ви и по дадена таблица изчислява какво е било съчетанието на планетите в момента на раждането ви. След това той ще каже, че известни планети влияят благоприятно, а други – неблагоприятно върху вас и оттам определят вашето щастие или нещастие.

„И там имаше някой си человек, болен от 38 години.“ Какви бяха планетните влияния върху този болен? В момента на неговото раждане Слънцето, Марс, Венера и Юпитер били в своя залез, а не в изгреви. Това бяха все лоши съчетания, лоши влияния на тия планети. Земята само се е намирала в своя изгрев. Цялото небе е било затворено за него. Единствената му надежда е била в земята – на нея само той разчитал. Цели 38 години този болен се е намирал при неблагоприятното влияние на тия планети, докато е дошъл най-после Христос, един велик човек, който му помогнал. Той станал причина за обръщането на тия планети в друга посока, благоприятна за дадения болен. До срещата си с Христа неговата земя беше спряла движението си. Щом видя Христа, земята на болния се раздвижи, съзнанието му се подигна нагоре и всички планети, които не му благоприятстваха, влязоха в зоната на своя изгрев. Думите на Христа „Дигни одъра си и ходи“, отправени към този болен, означават: „Напусни старите идеи, откажи се от живота, който досега си живял, и върви напред.“

Следователно, ако искате и вие да се освободите от старото, което ви е измъчвало досега, напуснете леглото си, дигнете одъра си и вървете напред. Никога не дръжте в ума си спомена за някоя своя болест или за някакво минало нещастие. Запазете в съзнанието си опитностите от всичко преживяно, но не и техните горчивини. Казвате: „Как да забравим загубите, които сме преживели? Как да забравим деня, когато разбойници влязоха в дома ми и обраха всичкото ми злато?“ Считайте, че тия разбойници са ви направили едно голямо добро. Представете си, че трябваше да носите това

злато на гърба си. Какво щеше да стане с вас, ако сърцето ви беше слабо? Всред пътя щяхте да капитулирате. Сърцето ви щеше да се пръсне, а вие щяхте да паднете мъртъв на земята. Какво ще ви ползват парите, ако изгубите живота си? Радвайте се, че разбойниците са ви освободили от един голям товар. Обаче кой от днешните богати хора би счел това за привилегия? Той ще се оплаква, че дошли разбойници и го обрали. Едно трябва да знаете. Един ден смъртта ще дойде по-страшна от всички разбойници на земята и ще вземе не само парите ви, но ще оголи костите ви, ще изпразни главата ви, и тогава ще си отиде. От вас ще остане само един празен череп, по който учените ще изучават вашия минал живот.

Питам, къде остана богатият човек, който разполагаше със злато, с къщи, с имоти? Ще кажете, че това е философия. Философия е наистина, но такава философия, която изключва всички залъгвания, всички заблуждения. Философията на съвременните хора е преходна. Тя залъгва хората по същия начин, както се залъгват свинете в кочината. По три-четири пъти на ден господарят им ги храни, наглежда ги с искрено желание в себе си да ги угои. Като не разбират неговата интимна мисъл, те се радват на господаря си и се произнасят за него, че е добър човек. Дойде ли Коледа, господарят им взима нож и влиза в кочината. Като изяде месцето и остави само костите им, той е доволен, счита, че трудът му е възнаграден. Неговият труд е възнаграден, но свинете са отишли вече на онзи свят. Каква е тази философия? философия на смъртта. Обаче смъртта е враг не само на животните, но и на хората. Последният враг, срещу който духовният свят се бори, това е смъртта. Той иска да освободи човечеството от този враг, който безпощадно го съблича. Тя е оголвала и оголва и грешни, и праведни хора.

Сега всички хора искат да станат щастливи, и то при най-неблагоприятни условия на живота. Само онзи може да бъде щастлив, който служи на Бога. А само онзи може правилно да служи на Бога, който се е освободил от смъртта. Тъй щото, когато някой пита как трябва да служи на Бога, казвам: за да служиш на Бога, ти трябва да се освободиш от смъртта. Докато не се освободиш от смъртта, ти не можеш да служиш на Бога. Някой иска да се ожени. Казвам, докато не се освободи от смъртта, въпрос за женитба не може да става. Щом живее в закона на смъртта, и той, и жена му, и децата му ще станат нейни жертви. Ама аз съм силен човек, ще запазя и себе си, и жена си, и децата си. Ти ще ги запазиш толкова, колкото жабата могла да запази квачката и пиленцата ѝ от ноктите на орела.

Някога в миналото жабата била поставена на служба, да пази една квачка с пиленца. Жабата се облякла в униформа – в мундир, с еполети на рамене, със златни копчета, и встъпила в длъжността си. Тя взела една дълга връв и за единия ѝ край вързала квачката с пиленцата, а другият край на връвта закачила на себе си. Като се убедила, че ще опази кокошката и пиленцата ѝ по нов начин, тя се успокоила и дълбоко заспала. Един орел съзрял кокошката и бързо се спуснал от височината, грабнал я и бързо се издигнал нагоре. Заедно с кокошката орелът задигнал и пиленцата, и жабата, която ги пазела. Така са вързани за крака на жабата всички съвременни хора и мислят, че са осигурени в живота си, защото жабата ги пази. Обаче от невиделица някъде орелът ги вижда, спуща се от височината и ги задига със себе си.

Като не разбират дълбокия смисъл на живота, хората се стремят към велики работи, искат да направят нещо, за да увековечат паметта на великите, на заслужилите хора в света. Къде са тия велики хора? Паметниците им седят, но къде са те? Ще кажете, че има велики хора, има светии, гении, таланти в света. Да, целият свят е пълен с велики хора, със светии, с гении и таланти. Ако е въпрос за светии, те се срещат навсякъде, но светията трябва да се отличава от обикновените хора. По какво? По степента на своята светлина. Дето ходи, той свети. Не само неговият път е осветен, но и пътят на всички, които са в контакт с него. За да запази светлината си, светията никога не трябва да греши. Щом греши, той не може да се нарече светия. Той може да е светия, но мъртъв, а не жив. Природата се нуждае само от живи светии. Най-големият грешник в света струва повече от бюста на един светия. Жив е грешникът. Той има условия да расте и да се развива. Щом расте, той ще се очисти и един ден ще почне да свети като истински светия. В душата и на най-големия престъпник се крие нещо добро. Кой човек е престъпник, това още не може да се каже. Пред хората някой човек минава за престъпник. Обаче за невидимия свят не е престъпник. И Христос умря като престъпник. И светиите минаваха за престъпници. Въпреки това Христос беше Син Божи и възкръсна. Светиите и до днес се ползват с почитание. Във времето на Римската империя светиите минаваха за престъпници, а след това ги признаваха за светии. Значи има разумни закони в света, които изменят възгледите и отношенията на хората. Следователно, който разбира законите в живата геометрия и математика, той поставя нещата на местата им. Който не разбира тия разумни закони, размества нещата и създава вън и вътре в себе

си дисхармония.

„И там имаше някой си човек, болен от 38 години.“ Най-после Христос дойде при него и го излекува. Защо идат страданията в света? За да дойде Христос. Ако вие не сте болни, ако не страдате, Христос никога няма да ви посети. Кого носят майките на ръцете си: малките деца или старите баби и дядовци? Всички майки – прости и учени, носят на ръцете си само малките си деца. Щом пораснат, те ги оставят сами да вървят. Дядото и бабата се оплакват от живота си и казват: „Никой не ни обича.“ За да ви обичат хората, вие трябва да станете като малките деца. Съвременните хора имат крива представа за живота. Като дойдат до една по-голяма възраст, те казват: „Ние не сме деца вече. Ние сме големи, всичко разбираме, няма какво повече да учим.“ Не, докато живее, човек трябва всякога да се чувства дете. Той трябва да бъде разумно дете, готово всякога да възприема, да учи. Има три вида деца в природата: първата категория наричат деца на забавленията, които природата забавлява само, а не ги учи. Те се наричат галени деца на природата, защото само играят вън и се забавляват. Втората категория се наричат разумни деца на природата, които непрекъснато учат. Третата категория се наричат деца мъдреци, които прилагат това, което са научили.

От най-ранното си детство до най-късната си старост човек трябва да запази в себе си детинския дух. Рече ли човек да мисли, че е възрастен, че е стар, той преждевременно е остарял. Защо трябва като воденица да повтаря едни и същи неща? Защо трябва да съжалява за онова, което някога е било, или за това, което сега става? Ако искате да станете гениални, никога не повтаряйте едно и също нещо по два еднакви начина. Пазете се от повтаряне на нещата. Не повтаряйте историята на живота си по два еднакви начина. „Едно време, като бях млад, всичко можех да направя, но сега за нищо не съм способен.“ Питам, защо туряте хубавите неща в своята млада възраст, а лошите – в старата си възраст? Един млад разправя, че наскоро се запознал с една благородна красива мома. Питам, защо, като остарее, този човек не разправя, че в младините си някога излъгал дъщерята на една бедна вдовица и я изоставил?

Човек може да говори за своята младост само тогава, когато е влязъл само в един дом, в който е живеела млада, красива мома. Влизал ли е в два такива дома, той нищо не трябва да говори за своята младост. Колкото и да го заставят да каже нещо из своята младост, той трябва да отговори: „Нищо не мога да ви кажа, защото животът ми не е бил красив.“ Не само животът

на обикновения човек не е красив, но даже и животът на светиите не може да се изнесе още като красив. Не е време да се изнася животът на хората. В живота на всеки човек покрай доброто има и нещо лошо. Ако човек преждевременно иска да стане светия, той трябва да знае, че наред със светийството му ще вървят и неговите престъпления. Зад мантията на вашето величие, на вашето светийство се крият множество бръмбари – символи на вашите грехове и престъпления. В гъстите гори се въдят най-свирепите животни, които вършат най-големи престъпления.

„Там имаше някой си человек, болен от 38 години." Той чакаше да дойде времето, часът на неговото спасение, да излезе от болницата. Когато излезе от болницата, човек може вече да разправя историята на своя живот. До този момент той няма право да разказва нещо от своя живот. Значи има една страница в живота на човека, която той трябва да заличи, да не я споменава. Тя е онази страница, в която е описан грехът, престъплението на човека, което го е отклонило от Бога. За тази страница именно е казано в Писанието: „Ще залича греховете им." Какво може да разправя човек за себе си, докато е в болницата? Ако рече да изнесе една своя добродетел, ще види, че в друго отношение тази добродетел е престъпление. Какво ще се хвали банкерът със своята пестеливост, ако чрез нея той е станал причина да се отнеме хлябът на стотици хора? Как ще се хвали момата със своята красота, ако за тази красота са се сбили десетина момци? Божествената красота вдъхновява човека, събужда в него високи идеи и подтици. Който срещне тази красота, той казва: „Радвам се, че видях един красив човек, който осмисли моя живот и внесе в мене радост и веселие." Ако красотата и богатството на човека служат за съблазън на другите, по-добре да останат скрити от техния поглед, да не се изнасят навън. По-добре е някога човек да облече дрехата на болестта, отколкото чрез една от своите добродетели да съблазни своя брат. Красива е дрехата на здравето, но красива е и дрехата на болестта. Това не значи, че здравият трябва да сгреши, да престъпи някой закон, за да се разболее. Ако той несъзнателно сгреши и заболее, нека се радва на болестта. Защо? Болестта ще го доведе до разкаяние, да съзнае грешката си и да я изправи. Не е болен онзи, който постоянно се оплаква и роптае против съдбата си. Истински болен е онзи, който непрестанно се моли, който съзнава грешката си и я изправя. Такъв болен беше онзи, който е боледувал цели 38 години. Като го видя Христос, запита го: „Искаш ли да придобиеш това, което си загубил?" „Искам, Господи, но няма кой да ми го даде." Христос му върна загубеното, и в

един момент той оздравя.

Съвременните християни следват Христа, подвизават се в неговия път, но в края на краищата се разочароват, че нищо не са постигнали. Да, те са родени християни, записани са такива, но какво са приложили, докъде са стигнали, те сами ще си отговорят. Коя красива мома, родена християнка, би се отказала заради своите идеи от предложението на някой княз да му бъде жена? Кой красив момък би се отказал от зестрата на някоя млада, красива мома? Щом му се предложат петнадесет хиляди долара, той всичко ще остави настрана: и убеждения, и идеали. Щом красивата мома види княжеския син, тя ще закачи на стената своите убеждения, своето верую. Питам, какви са тия убеждения, които така лесно се закачват на стената? Какво могат да ви допринесат вашите убеждения, щом така лесно се продават? Следователно, ако не сте родени с добродетели, никой не може изкуствено да ви ги присади, ако сте родени с добродетели, никой не може да ви ги отнеме. Същото може да се каже и за здравето, за знанието, за дарбите на човека. Те нито се предават, нито се отнемат. Здравето може само да се закрепва, но не и да се предава. От човека зависи да задържи и да разработи в себе си онова, което природата е вложила в него, но не и да го придобие отвън. Какъвто учител и да ви поеме, той не може да направи от вас повече от това, което природата е вложила във вас. Това не е за обезсърчаване, но за насърчаване. Защо? Защото природата е вложила в човека повече възможности, отколкото той предполага. От него се иска работа, постоянство, да развие дарбите и способностите си. За да постигне това, той трябва да се свърже с живата природа. С други думи казано: той трябва да се свърже с живия Господ, да му служи с любов. Де е Господ? Навсякъде. Хората сами се заблуждават, като търсят Бога някъде на небето.

Какво нещо е небето? Това, което хората наричат небе, ни най-малко не е небето, което виждаме. Под думата „небе“ те разбират посока, направление. Затова, когато се говори за Бога, те отправят погледа си нагоре към небето. Следователно идеята, която хората влагат в понятието „небе“, е съвършено различна от понятието „небе“ като място, като пространство. Тогава, като престане да мисли за земята, човек е вече на небето. Щом престане да мисли за небето, той слиза на земята, в ада. Щом слезе в ада, човек започва да греши. Щом греши, това показва, че той е свободен. Значи човек има свобода само в едно отношение – когато греши. Дойде ли въпрос до правене на добро, там човек не е свободен. Да прави добро, това е длъжност на човека. В правене на грехове обаче той е

свободен. Всеки човек е свободен да греши. Някой пита: „Защо греша?“ Защото си свободен. „Ама аз не искам да греша.“ Щом не искаш да грешиш, ти трябва да се ограничиш. Лесно е човек да се ограничи, но мъчно е да придобие свобода. Лесно е да се ограничиш в разпиляване на богатството си, но мъчно е да го придобиеш. Да имаш голямо богатство, това не зависи от тебе. Много условия, външни и вътрешни, са нужни, за да стане човек богат.

Противоречията, на които човек се натъква, имат за цел да го заставят да мисли, да реши въпроса, защо е дошъл на земята. Вие искате да бъдете щастливи, но за да придобиете щастието, трябва да познавате условията и законите, върху които почива то. Не е истинско щастие онова, което трае само един ден. Истинско щастие е онова, което, веднъж придобито, никога не изчезва. Никой не е в сила да отнеме това щастие на човека. Какво по-голямо щастие от това, да има човек приятел, на когото да разчита напълно? Какво по-голямо щастие от това, да има човек такова знание, което от нищо да не се разклаща? Какво знание е това, ако всеки философ може да го разколебае? Каква вяра е тази, която от най-малкото изпитание се разколебава, и човек започва да се съмнява съществува ли Бог, или не, има ли душа, или не, има ли дух, или не. Ако човек се разколебава в съществуването на тия неща, къде остават убежденията му? Има четири неща, в съществуването на които човек никога не може да се усъмни: в съществуването на неговия дух, на неговата душа, на неговия ум и на неговото сърце. Убеден ли е в съществуването на тия четири неща, човек ще дойде до великото знание – до познаване на Бога. Който не вярва в съществуването на душата си, той не може да вярва и в съществуването на Бога. Познаването на Бога започва от познаване на душата. Докато не познаете душата си, за Бога можете да имате само една абстрактна идея. Каква идея има слепият за светлината? Абстрактна идея. Каквото е понятието на слепия за светлината, такова е понятието на човека за Бога.

Какво представя душата? Душата е това, с което човек преживява най-красивото, най-мощното, най-възвишеното, най-благородното. Никой не може да се отдели от душата си. Тя е неразделна от човека. Рече ли да се отдели от душата си, човек или ще умре, или ще заспи. Както човек не може да отдели живота от съзнанието си, така също не може да отдели душата от самия себе си. По-лесно човек може да отдели съзнанието от себе си, отколкото самия живот. По-лесно може да отдели идеята за смъртта от себе си, отколкото идеята за живота. Дали вярвате в това, то е

друг въпрос. Важно е, че безверието внася всички нещастия и страдания в човешкия живот. Причината за безверието на хората се дължи на това, че те искат да отделят душата си от своето съзнание. Хората не подозират даже, че нещастията и страданията им се дължат именно на отричане на душата, или отричане на самия живот. Под думата „живот“ разбираме общата, целокупната душа, която функционира в живата природа. На математически език казано: нашите души представят удове или части от великата душа, т.е. те са нейното дихание. Казано е в Писанието: „И вдъхна в ноздрите му дихание на живота, и человек стана жива душа.“

Следователно всеки човек трябва да държи в себе си идеята, че е безсмъртна душа. Той трябва да вярва, че душата не може да се опетни, не може грях да я засегне, не може да умре. От човека зависи да умре, или не. Христос казва: „Имам власт да положа душата си, имам власт и да я взема.“ Това значи: имам власт доброволно да умра, имам власт и доброволно да живея. Христос е човекът, който знае кога как да постъпи. В широк смисъл думата „смърт“ означава ограничаване, а не изчезване. Смъртта е крайният предел на ограничаването. Оживяването, възкресението подразбира крайният предел, до който животът може да се развие и прояви. Ако ограничаването произлиза от самия човек, той е господар на живота си, ако ограничаването произлиза от други хора, от външни причини, той е роб, слуга на условията. Без душа не могат да функционират нито духът, нито умът, нито сърцето на човека. Душата е велико звено в природата. Тя крие в себе си велики тайни. Дойдете ли до душата, за нея ще имате такова понятие, както за Бога. Единственото ценно нещо в човека, това е неговата душа. Христос посети болния от 38 години главно за това, че той вярваше в душата си. Той беше първият, който повярва в думите на Христа, че има душа. Той има вяра да чака цели 38 години пред къпалнята, да влезе във водата след размътването ѝ от ангел Господен. Докато дойде неговият ред, други го изпреварваха и той трябваше да чака следната година, да слезе ангелът и отново да размъти водата. Но все не можеше да се вреди. Защо? Защото ангелът слизаше за другите болни, а не за него. Христос беше изпратен специално за него. Христос, най-великият човек в духовния свят, дойде при този болен и му каза няколко утешителни думи, даде му диплом за свършен курс на науките и след това каза: „Хиляди години ще се проповядва това, което се случи днес.“

Кой от вас не би желал да бъде на положението на този болен, да лежи цели 38 години, за да дойде Христос при него и да го излекува? Днес

колко години най-много може да бъде човек болен? Най-много 10–15 години. След това от невидимия свят ще изпратят за него специален човек, който да го излекува. Като го излекува, всички хора ще говорят за него по какъв чуден начин е бил излекуван.

И тъй, който иска да бъде почитан и уважаван, той трябва добре да разбира идеята за душата, да знае, че душата е свободна, независима. От човека зависи да бъде свободен или да се ограничи. Съзнателният човек и като умира, и като живее, превръща всичко в добро. Съзнавате ли това, можете ли доброволно да го приемете, вие сте в положението на човек, когото Христос може да посети. Човекът, който лежа 38 години болен, беше съзнателен, разбираше смисъла и на смъртта, и на живота, затова Христос, т.е. Божественото, великото в света, го посети и излекува. Който е болен, който има недоразумения, той трябва да има характера на онзи човек, който е боледувал 38 години. Този характер ще му помогне да се излекува, да се справи с всички изпитания и мъчнотии в живота си. Когато знае причината на своята болест, човек лесно може да се лекува.

Коя е причината за болестите? Главната причина за болестите се дължи на дисхармония между двойника и физическото тяло на човека. В предната част на мозъка се намират особен вид бели мозъчни влакна или нишки, чрез които се проявява деятелността на човешкото съзнание. Съзнанието е свързано с двойника, тъй нареченото второ тяло на човека, или посредник на силите в природата. Значи двойникът е апарат, чрез който се проявяват силите, енергиите на природата. Физическото тяло на човека живее благодарение на своя двойник. Следователно, ако отношенията между двойника и физическото тяло са правилни, хармонични, човек всякога ще бъде здрав. Ако тия отношения не са хармонични, в човека се зараждат ред болезнени състояния. И обратно: когато някой от органите на физическото тяло заболее, хармонията между двойника и физическото тяло се нарушава. Ето защо, за да се излекувате от болестта си, първата ви работа трябва да бъде насочена към възстановяване на правилни отношения между духовното и физическото тяло на човека.

Един млад доктор разправяше една своя опитност във връзка със своето духовно тяло. Една вечер жена му се върнала по-късно от обикновеното време, вследствие на което малкото им детенце било оставено на него. По едно време детето започнало да плаче. Докторът го взел на ръце, носил го, люлял го, но вместо да престане, то все повече усилвало плача си. Той започнал да му дава мляко, кашичка, дано го залъже

по някакъв начин, но всичко било напразно. Плачът се усилвал, а докторът се видял в чудо, не знаел как да се справи с това положение. Най-после му дошло на ум да се моли. Започнал да се моли ту на един, ту на друг светия, да му помогнат, но никаква помощ не му дошла. Като се молил известно време, той изпаднал в особено духовно разположение, успокоил се малко и се обърнал с молба към Христа той да му помогне. Наистина след малко детето престанало да плаче и заспало. Когато майката се върнала, намерила детето заспало. Докторът ѝ разправил цялата история и се зарекъл друг път да не остава сам с детето. Причината за плача на детето се дължи на някаква дисхармония между двойника и физическото тяло на детето. Молитвата на бащата е помогнала да се възстанови хармонията между двойника и физическото тяло на детето. Щом хармонията се възстановила, детето моментално заспало.

Следователно, ако една болест е в състояние да застави човека да потърси Бога, тя е на мястото си. Философите и учените ще кажат, че не молитвата на доктора е помогнала за заспиването на детето, но случило се е така, че заспало. Те ще отдадат това на случайността или на някакво съвпадение. Какво мислят учените, не е важно. Питам обаче каква случайност, какво съвпадение е това, което се извършва постоянно по един и същ начин? Какво ще кажете ако при сто такива случая няма нито едно изключение? Значи детето не е заспало, защото времето му дошло, но за да се убедите, че в света съществува велик закон, който регулира всички явления. Ако искате да разберете как действа този закон, вие трябва да се свържете с него.

Като изучавате живота съзнателно, ще видите, че и обикновените, и необикновените явления се регулират от един и същ закон – закона на любовта. Например болният, който лежал 38 години, се срещнал с Христа и оздравял. Както виждате, станала е една обикновена среща. Привидно срещата е била обикновена, но резултатите ѝ са били необикновени. Какво по-необикновено нещо можете да видите от моменталното излекуване на човек, който е боледувал цели 38 години? От този момент животът на този болен коренно се е изменил. Това именно показва как действа законът на любовта. Къде е този болен днес? Според закона за прераждането навярно той е пак на земята и като виден професор държи лекции в някой университет и разправя на слушателите си как преди две хиляди години Христос дойде при къпалнята и излекува болния, който лежал 38 години. Ако този човек дойде при вас и ви каже, че той е същият, когото Христос е

излекувал преди две хиляди години, ще му повярвате ли? Ще кажете, че дъската на този човек е мръднала или живее с въображение. Обаче има начини, посредством които може да се провери дали известен факт е верен, или не. Необикновените явления, които стават в живота и в природата, имат за цел да събудят у човека духовното, да го насочат към нещо по-велико и красиво. В истинския живот няма измама, няма заблуждения. В него е реалността. Можем ли да схванем и приложим тази реалност, ние сме разбрали дълбокия смисъл на живота.

Сега ще представя живота в три различни форми. Първата форма се отнася до външния, до физическия свят, втората форма – до духовния свят, а третата – до Божествения. Първата форма може да се представи като човек, облечен с хубави, изящни дрехи. Като го погледнете, той ви внушава доверие и у вас се събужда желание да се запознаете с него. Той може да се уподоби на едно красиво шише с хубава форма от чисто, доброкачествено стъкло, с красиви надписи, обаче нищо не знаете за съдържанието му. Съдържанието му може да бъде хубаво, а може да бъде и лошо. За да се произнесете за съдържанието на шишето, вие трябва да го опитате. Такова нещо представя физическият човек. Външно може да е красив, добре облечен, но за да се произнесете за вътрешното му съдържание, вие трябва да го опитате. Втората форма на живота може да се уподоби на яденето, което добрият гостилничар е наготвил. Щом вкусите от това ядене, вие веднага се задоволявате. Веднага познавате, че е добро. Яденето на добрия гостилничар представя духовния свят. Третата форма на живота се изразява в хубавите книги, които подигат човешката мисъл във възвишения свят. Който може да ви донесе такива книги, той е Божественият човек – изразител на Божествения свят.

Следователно, за да има представа за целокупния живот, човек трябва да съедини физическия, духовния и Божествения свят в едно цяло. Тези три форми са неразривно свързани помежду си. Ще кажете, че облеклото не е важно за човека. Облеклото не е важно за болния човек, покрит с циреи и струпи, но за здравия човек то е от особено значение. Какъв смисъл имат копринените дрехи за болния? Каква любов може да прояви болният? Каква воля може да прояви той? Изобщо болният става слабоволев и лековерен. Кой каквото лекарство му препоръча, той ще го достави. Ще събере около себе си 10–20 различни лекарства и мисли, че като ги употреби, ще се излекува. Докато вярва в методите и лекарствата на десет лекари, болният никога няма да оздравее. За да оздравее, той

трябва да се предаде в ръцете само на един лекар и напълно да му вярва. Само онзи лекар може да лекува, в когото болният вярва напълно. Лечебните сили се крият в елементите на природата: във водата, във въздуха, в светлината и в храната. Лекарят е проводник между природата и болния. Следователно, щом болният вярва в своя лекар, последният може да извади жизнената сила от тия елементи на природата и да си послужи с тях. Ако болният не вярва в лекаря си, той не би могъл да се ползва от жизнените сили на природата. Всеки човек е проводник между природата и себе си, поради което той сам може да се лекува. Не вярва ли в душата си, той се нуждае от външно лице, от човек, който ще послужи като проводник между природата и него. Този закон работи и в духовния, и в умствения свят.

Тъй щото достатъчно е да влезете във връзка с един разумен, интелигентен човек, за да просветне вашият ум, да започнете да работите, да учите. Свържете ли се с някой невежа, и вашият ум потъмнява. Затова е казано: „С какъвто дружиш, такъв ставаш." Свързвайте се с добри хора, за да станете и вие добри. Как можем да познаем кой човек е добър и кой не? С термометър. Когато човек заболее, веднага турят термометър и определят температурата му. Видят ли, че температурата се качва от 37 градуса и стигне до 41 градуса, всички започват да се страхуват и казват, че болният свършва. След това температурата постепенно спада и болният започва да оздравява. Добрият човек се познава по това, че ако влезете в общение с него, вие се разширявате, искате да учите, да работите, да правите добрини. Добрият човек се познава по някои черти на лицето си, но за това познаване се изисква голяма наука.

Като изучават физиогномията, мнозина казват, че еди-кой си човек е учен, умен, защото има високо, широко чело. Има и крадци с широки, с големи чела. „Ушите им поне не са големи." И ушите им са големи. „Носовете им не са правилни." Има крадци с правилни носове. „Ами какви бради имат?" Не, добротата, разумността не се заключава само в големината на челото, на носа, на ушите, но в особените линии, които те имат. Само гениалният човек може да чете по тези линии. Тези линии са едва уловими. Те постоянно се движат. Дали човек е весел или сериозен, тези линии постоянно се менят. Само опитното око може да ги схваща. Човекът, на лицето на когото съществуват тези линии, е всякога красив – и като весел, и като сериозен, замислен. Той никога не губи своята красота. Тези линии не са нито на носа, нито на ушите, нито на челото или на

брадата на човека. Те се крият в неговия двойник. Външно носът на човека може да не е много красив, но вътрешно погледнат, в двойника му има една особено красива линия, която прави носа му красив. Има хора, които, като се засмеят, стават грозни, а като са сериозни, стават красиви. Грозотата и красотата на човека зависят от неговия вътрешен духовен живот. Някои хора съзнават това в себе си и се стараят по външен начин да се прикрият. За да не издадат своята вътрешна дисхармония, те или се засмиват, или стават сериозни. Колкото и да се крият, не могат да излъжат нито себе си, нито другите. Пред невидимия свят всичко е открито. Там няма нищо скрито-покрито.

За да се върне човек към своята първична красота, той трябва да работи върху себе си, да се пробуди неговото висше съзнание. Като се пробуди съзнанието му, той постепенно ще се освобождава от всички стари навици, стари разбирания, които не отговарят на неговия живот. Тъй както сте сега – със своите стари разбирания, със своето тяло, не можете да влезете в духовния свят. Вие не сте готови още за новите условия. Една година само да поживеете там, вие веднага ще се затъжите за земята и ще искате да се върнете назад. Там ще ви бъде или много топло, или много студено. Съществата от духовния свят ще минават и заминават покрай вас, без да ви кажат една дума. Те не са горди, но не могат да влязат във връзка със същества, които не са отворени още за тях. Подобното подобно привлича. Щом срещнат някой разумен, интелигентен, добродетелен човек, те веднага влизат във връзка с него. Както човек не може да влезе във връзка с мечка или с боа, така и тия същества стоят далеч от лошите хора. Лошият човек и на земята, и на небето е все лош. Когато ангел срещне някой грешник, той изважда меча си срещу него, завърти го няколко пъти, докато грешникът се простре на земята от страх. Голяма е силата и светлината на ангела. Той му казва: „В този свят царува чистота и святост. Който иска да влезе вътре, той трябва да бъде чист и свят. Ако иска само отдалеч да гледа, това е друг въпрос.“

Ангелите слизат на земята за онези души, които се разкайват, които искат да се освободят от греха, да придобият своята чистота. Колкото и да се изчистят, все ще им остане едно малко петно, една малка дупчица. Срещате едного, облечен с нови, хубави дрехи, обут със здрави обуща и чорапи, но като се вгледате внимателно в него, все ще намерите една малка дупчица, било на дрехите, на обувките или на чорапите. Не, никакви дупчици не се позволяват. Човек трябва да носи здрави дрехи, здрави

обуща. Той трябва да бъде облечен в нови дрехи, нови обуща – всичко ново. Щом износите дрехите си, залейте ги с газ, турете им една клечка кибрит и не мислете повече за тях. Старото трябва да изгори. Не давай старите си дрехи на бедни. Както ти искаш да се облечеш с ново, така и бедният се стреми към ново. Това е идеалът на човешката душа. Изгори дрехите, с които си боледувал, и си купи нови. Изгори книгата, която си писал в отчаянието и в обезсърчението си, и напиши нова. Зачеркни стария живот, и започни нов.

Сега желая всеки от вас да напише една нова книга, да нарисува нова картина и да започне нов живот. Някой казва, че живее. Радвам се, че живееш, но като живееш, опиши най-новото, най-хубавото от своя живот. Работете съзнателно, че когато Христос дойде при вас да ви лекува, веднага да станете от леглото, на което сте лежали 38 години, и да издържите изпита си. Не е въпрос да се апелира към Божията милост, но да учим, да работим, да издържим изпита си пред него. Като ученици вие трябва да учите уроците си без никакви отклонения, без никаква лъжа. Отидете ли при Бога, едно желайте – да учите.

„И там имаше някой си човек, болен от 38 години.“ Като цитирам този стих, не ви желая същата опитност, но ви изнасям един герой, живял преди две хиляди години. Аз бих желал и в сегашния век да има такива герои като образци. Човек трябва да бъде герой, че и 38 години да лежи, да бъде готов да посрещне онзи велик човек, когото Бог изпраща при него, да го познае и разбере и да каже: „Видях го и познах го. Че го видях и познах, доказателството е на лице. Боледувах цели 38 години, лекуваха ме много лекари, но те лекуваха само тялото ми, а не и сърцето и ума ми. Лекуваха ме, без да ме излекуват. Един ден дойде при мене човек, каза ми да дигна одъра си, и аз го дигнах. Сега съм вече здрав по тяло, по ум и по сърце.“

Този е смисълът на разказа за болния, който лежал 38 години. Ако изтълкувате разказа правилно и можете да го използвате, вие ще се свържете вътрешно с живата природа и ще придобиете от нея онова, което ви липсва.

Трета неделна беседа
15 септември 1929 г., неделя, 10 часа
София – Изгрев

ДУХОВНОТО У ЧОВЕКА

„И доведоха книжниците и фарисеите при него една жена, хваната в прелюбодейство.“
Йоана 8:3

Човек вижда своите грешки, както и тия на другите, само когато има светлина. Докато няма светлина, той не може да вижда никакви грешки. И доведоха книжниците и фарисеите при Христа една блудница и го запитаха какво да правят с нея. Те казваха: „Мойсей повел нам таквиз с камъни да ги убиваме. Ти що казваш?“ Значи, когато човек има някаква рана или някакъв тумор, веднага трябва да му се направи операция, да се изхвърли болната част навън. Христос им отговори: „Който е безгрешен, той пръв нека хвърли камък върху нея.“ С други думи казано: само на майстора се позволява да прави операции, а невежият да мълчи и да не се проявява. Сега, като четете Библията и Евангелието, някои от вас ще кажат: „Много неща прочетохме.“ Въпросът не седи в многото четене, но в това, което човек запомни и приложи. Смисълът на яденето не седи в многото ядене, но в това, което човек асимилира и задържа в себе си. Смисълът на ученето не седи в многото учене, но в това, което човек задържа в ума си и прилага в живота си. Като слушат да се проповядва едно учение, някои казват: „Ние знаем тия работи, повече знания не ни са нужни.“ Не е така. Материалът, от който може да се направи една колиба, не е достатъчен за направата на един палат. От знанието, което сте придобили досега, може да се направи само една малка колибка. При това тази колибка може да има само два метра широчина и три метра дължина. Ако в нея влязат двама души, те няма къде да се обърнат. Само единият ще заеме пространство от два метра дължина и един метър широчина. Къде ще се помести вторият? Колко квадратни метра има тази колибка? Всичко шест квадратни метра. Колко души могат да се поместят в нея? Двама души, а в краен случай и трима, но те ще бъдат много притеснени. Кой е виновен за това? Всеки сам си е виновен. Колкото са знанията му, толкова голяма ще бъде и стаята му. Вследствие на тази теснота в човека се ражда известно недоволство. Лишението на човека от външен простор, от широта се дължи на вътрешно тесногръдие. Човек може да има широки, обширни идеи, а може да има и ограничени идеи – това зависи от степента на неговото развитие.

Причината за богатството на хората се дължи на грамадните пространства земи, с които те разполагат. Тия грамадни пространства са добри условия за тяхното развитие. Сиромахът може да си купи само двеста-триста квадратни метра земя. Какво ще направи той с толкова малко място? Ще направи къща на сто метра и ще му остане двеста метра свободно място. Какво ще сее на двеста метра и как ще се прехранва? По нямане на собствена земя той започва постепенно да разчита на хората и казва: „Наистина, аз нямам достатъчно земя, но еди-кой си има, от него ще взема назаем.“

Дойде ли човек до положение да взима земя, пари и други неща назаем, той е загазил вече. Обаче съществува едно общочовешко разбиране, което почива на известно вътрешно суеверие, на известно невежество. Според това разбиране някой казва: „Объркал съм се много, но ще се оправят работите ми.“ Този човек мисли, че работите сами по себе си ще се оправят. Вярно е, че работите всякога се оправят сами по себе си, но кога ще стане това? Какво ще правиш, докато дойде това време? То е все едно да кажеш, както мнозина казват, че пролетта ще дойде. Да, пролетта ще дойде, но какво ще правиш, докато дойде тя? Че ще дойде пролетта, това е истина, но тази истина ни най-малко не помага да дойде пролетта по-скоро. Като кажеш една истина, с това положението ти не се подобрява. Действително, когато пролетта дойде, работите на човека се уреждат, но мъчно е, докато дойде тя. Казваш: „Не говоря ли истината?“ Ти говориш истината, но тя се отнася за бъдещето, а не за настоящето. „Аз сега я казвам.“ Ти сега я казваш, но тя ще се реализира в бъдеще. Днес не можеш да се ползваш от тази истина.

Съзнанието на съвременния човек е дошло до положение да изисква и разбира истината по три начина. Например дойде някой при тебе и казва: „Миналата година ти дадох хиляда лева.“ Това е първият начин за изказване на истината. Какво те ползва обстоятелството, че някой си в миналото ти е дал хиляда лева? Ти още тогава си изхарчил тия пари и си ги забравил вече. След това дойде друг човек при тебе и казва: „В бъдеще, когато пролетта дойде, аз ще ти дам хиляда лева.“ Това е вторият начин за изказване на истината. Какво те ползва обстоятелството, че някой си ще ти даде в бъдеще хиляда лева, когато ти днес именно се нуждаеш от тези пари? Най-после дойде при тебе трети, изважда от джоба си пари и казва: „Заповядай, давам ти хиляда лева.“ Този е третият начин за изказване на истината.

Питам, кой момент е най-важен? Последният момент е най-важен, защото човек иде при тебе, изважда парите и ги дава. Значи най-важен момент в живота на човека е настоящият, защото в него се постигат нещата. Същите три положения, три момента ние виждаме и в процеса на разбирането. Например някой казва: „Аз разбрах тази работа.“ Действието е станало в миналото. Какво се ползва човек от това, че някога нещо е разбрал? Друг казва: „Аз ще разбера тази работа.“ Действието се отнася за бъдещето. И този момент не е много утешителен. Най-после трети казва: „Разбирам тази работа.“ Действието става сега. Значи настоящият момент в разбирането, в даването, в ученето, в яденето и в ред още процеси е най-важен. Важен е сегашният ден, важно е усилието, което днес, в този момент, правиш. Че някога си правил усилия, че ще правиш усилия в бъдеще, това не е толкова важно. На днешните условия се надявай, от тях очаквай плодове. На всички е известно, че глаголът има три основни времена: сегашно, минало и бъдеще. Те характеризират три епохи на човечеството – настоящата епоха, миналата и бъдещата. Тези три времена, т.е. три епохи, имат връзка една с друга, но реалността на живота седи в настоящата епоха. Казвам, някой човек живее само с миналото, друг – с бъдещето, а трети – с настоящето. Човекът на миналото казва: „Добър човек съм бил.“ Да, в миналото си бил добър. Човекът на бъдещето казва: „Добър ще стана.“ Да, в бъдеще ще станеш добър човек. Какво трябва да каже човекът на настоящето? „Добър човек съм.“

Сега, като говорим за истината, ще ви дам един пример, който обяснява причините на известни страдания и мъчнотии, които сполетяват хората. Представете си, че сте гладували три деня и никой не се е сетил за вас, отникъде не сте получили помощ. Какво ще направите? Заключвате се в стаята си, да не ви смущава никой, и започвате да се молите на Бога да ви помогне. Невидимият свят чува молитвата ви и казва на хляба: „Иди на гости у еди-кой си човек. Той те вика.“ Тръгва хлябът на път, крачи ли крачи. Като дойде до вратата, той похлопва, иска да му отворите, да влезе в стаята ви. Обаче вие не прекъсвате молитвата си, продължавате да се молите и питате: „Кой е там?“ Няма защо да питате кой е там, но станете, отворете на хляба и го поканете вътре. Хлябът ще похлопа три пъти на вратата ви и ако не му отборите, ще се върне назад. Вие още продължавате да се молите и казвате: „Чудно нищо, защо не дойде никакъв отговор на молитвата ми.“ Защото не ставате да отворите на хляба, който чака вън. Казвате: „Много дълго се молих, но отговор не получих.“ Каже ли човек

така, аз разбирам вече доколко умен е бил той. Няма защо да се моли човек толкова много време. Като се помоли искрено, нека прекрати молитвата си и да чака отговор. В него трябва да настане дълбока тишина, да чуе хлопането на хляба. Той трябва да бъде нащрек, та още при първото похлопване да стане, да отвори вратата, и веднага да покани хляба в стаята си. Щом го покани, ще му стане слуга. Станете ли слуга на хляба, той ще помисли с какво още да ви помогне. А вие седите на стола, като някой аристократ и като чуете, че се хлопа, казвате: „Влез." Как ще влезе хлябът, като сте заключили стаята си отвътре с ключ? Не, станете, отключете вратата на стаята си, отворете и поканете хляба на гости. Щом хлябът влезе в стаята ви, ще каже: „Изпратиха ме от невидимия свят като специалист да уредя вътрешния безпорядък в стомаха ви.

Следователно, когато Божиите благословения идат в света, вие трябва да отворите вратата на стаята си и да ги поканите да влязат вътре. Всеки човек има и врати, през които посреща своите гости. Едната врата е за обикновени гости – от материалния свят, втората врата е за гости от духовния свят – за ангелите, а третата врата е за гости от Божествения свят – за възвишените същества. Някой казва: „Много мислих по тази работа, но нищо не излезе." Който много мисли, той прилича на онзи, който много се моли. Няма защо да се молиш много, нито да мислиш много. Чуеш ли, че някой хлопа на вратата ти, стани, отвори вратата и покани този, който иде. Той е изпратен от невидимия свят да ти донесе някакъв отговор, с който да оправиш работата си. Ако се молиш много, ако мислиш много и ако чувстваш много, а не отвориш вратата си на този, който хлопа отвън, никой няма да влезе при тебе и работите ти ще останат неуредени. „Не мога да отворя, работа имам, моля се." Молитвата работа ли е? Да взимаш пари назаем, работа ли е това? Да мислиш, работа ли е това? Да чувстваш, работа ли е това? Човек всякога трябва да прави вътрешен анализ на идеите, които функционират в съзнанието му, за да се ползва от тях. Не прави ли такъв анализ, това показва, че той няма правилни разбирания и работите му всякога остават неуредени.

Днес хората мъчно разбират нещата. Срещате хора, които са свършили няколко факултета и разбират много сложни въпроси, а не разбират най-елементарни работи в живота. Те се натъкват на истини, които и децата разбират, но те не могат да ги разберат. Например, някои учени не могат да разберат защо човек трябва да се моли. Молитвата е акт на сърцето, а не на ума. Тя принадлежи към особен свят. Понеже учените

живеят в съвсем друг свят, те трябва да правят превод, да разберат какво представя истинската молитва. Ученият казва: „Да се моля на Бога, това подразбира да искам нещо от него. Трябва ли да занимавам Бога със себе си? Ученият е прав само в едно отношение, което ще изразя със следния въпрос. Трябва ли богатият човек да се моли на фурнаджията за хляб? Не, той ще даде пари на слугата си и ще го прати на фурната да вземе хляб, колкото му трябва. Богатият няма да се моли на хората да му направят къща. Той ще извади пари от джоба си, ще извика няколко работника, и къщата му ще се направи. Обаче бедният трябва да се моли, защото няма пари; невежият се моли, защото не знае и не разбира нещата.

Молитвата подразбира едно естествено, непринудено, Божествено състояние. Дойде ли човек до това състояние, той трябва да се моли. Понякога човек не трябва да се моли, не трябва да смущава Божественото съзнание. Защо? Защото или Бог е занят с нещо и молитвите няма да стигнат до него, или пък не трябва да се моли за неща, които утре ще му донесат разочарования и нещастия. Тогава Бог не обръща внимание на никакъв плач, на никакви сълзи и викове. Трябва ли реката, която се втича в океана, да се интересува от това, дали Господ забелязва, че тя върши някаква работа? Реката казва: „Много вода влях в океана.“ Права е реката, много вода е дала на океана, но защо не казва колко е взела от него? Ако направи един баланс в търговските си сметки, тя ще види колко е дала и колко е взела. Същите отношения на взимания и давания съществуват и между хората. Бедният казва: „Аз се молих.“ На кого? „На банкера.“ За какво? „Да ми даде няколко хиляди лева назаем.“ Какво му обеща? „Че в най-скоро време ще ги върна.“ Той се моли и взима пари. След това не отива вече при банкера да му се моли. Сега банкерът отива при него. Защо? Чака месещ два, три – не получава парите си. Тогава той пише една бележка на бедния човек: „Господине, на еди-коя си дата вие взехте от мене толкова и толкова лева назаем. Моля ви в най-кратък срок да изплатите задължението си.“

Значи молитвата има две страни. Някога ние се молим да придобием нещо, а някога се моли този, който ни е дал нещо, иска да му го върнем назад. И момата, и момъкът се молят. Първо момата се моли да се ожени, да намери добър момък. Тази молитва подразбира взимане пари назаем. Невидимият свят чува молитвата ѝ и изпраща един момък да я вземе за жена. Момъкът е капитал, който се дава на момата в заем. След няколко години се раждат деца. Те представят лихвите на взетия капитал. Не се

минава много време, и едно от децата заболява. Майката пак започва да се моли. Тя не иска вече друг мъж, но се моли за детето, да оздравее, т.е. да се подобри капиталът ѝ. Както виждате, невидимият свят има голямо доверие към младата мома, защото ѝ дава на разположение голям капитал, който тя пуща в обръщение. Същото се отнася и за момъка. Това не са само отношения между мъж и жена или между дъщеря и син, както се представят външно, но това са отношения между две души.

И тъй, който не разбира вътрешните връзки, вътрешните отношения в живота, той казва: „Взел съм, ще взема, взимам.“ Или: „Дал съм, ще дам, давам; живял съм, ще живея, живея.“ Да говори човек за тия форми само като за известни действия, без да разбира техния вътрешен смисъл, това значи да се намери в положението на поговорката: „Теле дойдох, вол си отивам.“ Ако върви по пътя на съвременната философия, човек ще се намери в безизходно положение. За да се реализират нашите мисли, чувства и действия, изисква се правилно разбиране на живота и на природата. И тогава усилията, които правим в живота си, ще имат добри резултати. Работим ли съгласно законите на разумната природа, ще можем правилно да градим. Не работим ли съгласно тия закони, ще се родят ред противоречия вътре и вън от нас. Един ще каже, че е дал пари, друг ще каже, че някога ще даде, трети ще каже, че сега дава. Прави са тия хора. Който е дал пари назаем, той трябва да си ги вземе. След това ще дойде някой при вас да иска пари назаем, и вие ще му дадете. После пък вие ще отидете при него да му се молите, да ви върне парите назад. Сега ще видите дали този човек ще ви слуша, както вие го слушахте. Който казва „давам“, той трябва да бъде готов да даде тия пари.

И тъй, който се е молил някога или който сега се моли, той трябва да знае как и на кого да се моли. Някой се моли, но сам не вярва дали молитвата му ще бъде чута. Защо? Защото не познава характера на онзи, на когото се моли. Ето защо човек първо трябва да проучи характера на онзи, от когото ще иска пари. Срещам едного, който иска пари назаем от един банкер, и го питам: „Какъв човек е този банкер? Познаваш ли го?“ „Познавам го. Той е добър, справедлив, честен човек.“ Значи ти предварително си събрал сведения за банкера и сега вече смело пристъпваш към него за услуга. Защо? Има данни, на които той разчита. Това подразбира, че касата на този банкер е пълна. Молиш ли се на банкер, когото познаваш, той казва: „Влизам в положението ти, готов съм да ти услужа.“ Бръква в касата си, изважда няколко звонкови и ги наброява. След

това взима една полица, написва я, определя срока на изплащането ѝ и дава да се подпишеш. Банкерът постъпва умно, понеже е научил характера на своите длъжници.

Съвременните религиозни хора изпадат и в друго положение. Те се молят на Господа, без да го познават, без да знаят къде е той. Питам едного: „Как се молиш на Бога, когото нито си виждал, нито знаеш къде е?“ „Аз зная, че трябва да се моля, а къде е Господ, не зная.“ Съгласен съм, човек трябва да се моли. Човек трябва да иска пари. Обаче какъв смисъл има да се молим по няколко пъти на ден пред празна каса и нищо да не получаваме? Такава е молитвата на всеки бедняк, който иска пари от банкер, когото никак не познава. Като не получи нищо от банкера, бедният казва: „Не струва да се моли човек.“ Съгласен съм с това. Престанете да се молите пред празните каси. Молете се пред пълните каси на банкерите, и то по всички правила на учтивостта. Молите ли се по този начин, ще получите, каквото искате. Някой казва – унизително е за човека да се моли за пари на този-на онзи. С това той ограничава свободата си. Вярно, унизително е човек да иска пари назаем, но не е ли унизително да взима всеки ден от природата по няколко чека? Това не ограничава ли свободата му? Свободен човек е само този, който може да дъвче въздуха, а не да го смучи. Какво ще кажете на това? Има същества, които дъвчат въздуха също така, както ние дъвчем хляба. Трябва ли да се доказва, че въздухът може да се дъвче?

Съвременните хора трябва да дойдат до вътрешно просветление, до вътрешно разбиране на нещата. За да се постигне това, те трябва да работят върху себе си и да се молят. Някой се изправил пред празна каса и се моли, прави изчисления колко може да му даде тази каса. Нищо няма да ти даде. Оставете настрана молитвите пред празната каса. Молете се пред пълната каса, с будно съзнание и разбиране на това, което искате. Друг някой казва: „Аз мога да се моля и вкъщи, мога да се моля и в църква.“ Ако се молиш само по форма, нито вкъщи е приета молитвата ти, нито в църквата. На същото основание богатите родители казват: „Ние можем да учим децата си и в училище, можем да ги учим и вкъщи.“ Не е въпрос къде ще учат децата, но как ще учат. Ако детето прекара седем-осем години в училище, а нищо не учи, какво е придобило? Мнозина казват, че знанието ще изникне само по себе си, животът ще го донесе. И това е възможно. Има случаи, когато някои хора никъде не са учили, но знаят много неща от живота. Обаче знание, така придобито, предизвиква вътрешно страдание в човека.

Защо? Защото това знание не е поставено на своето място. Вследствие на това много от страданията и противоречията на съвременните хора се дължат на обстоятелството, че нещата в живота не са поставени там, дето трябва. Щом е така, трябва да приемем, че причината за всички страдания и противоречия в живота сме ние сами. Дойде някой човек и ти даде някаква книга или пари. Ти набързо ги туриш някъде и не помниш къде са парите. На другия ден търсиш, не можеш да ги намериш, не помниш къде си ги турил. Не ги ли намериш, започваш да се смущаваш. Това показва, че ти нямаш заведен ред или система да поставяш всяко нещо на своето място. Разумният човек ще постави и книгата, и парите на такова място, че като ги потърси, да знае къде са.

И тъй, ще знаете, че добрите хора, дето и да са, имат следното свойство. Те всякога са и близо, и далеч. Това значи: те са близо за себе си, далеч – за хората, близо за тези, които ги обичат, далеч за онези, които не са разположени към тях. Като слушате тия неща, вие попадате в света на приказките от „Хиляда и една нощ“. Това е така за онези, които не са работили в миналото съзнателно върху себе си. Ако бяха работили, те щяха да прилагат тия неща и да ги разбират. Ако обаче сега работите съзнателно, ще сте годни в бъдеще да прилагате всичко онова, което днес ви се вижда като приказка и невъзможно. И тогава човек ще може да се моли, дето иска и както иска, без да се смущава от нещо. Истинската, дълбока молитва подразбира един кратък момент. Този момент обаче продължава дълго време. Той е като Божественият лъч, който минава-заминава, но остава последствията си за дни и години, за векове и хилядолетия.

Следователно от Божествено гледище молитвата представя велико нещо. Тя е Божествен лъч, който излиза от душата на всеки човек. Щом е така, този лъч непременно трябва да мине през душите на всички хора – от най-малки до най-големи, които живеят по лицето на земята. Като направи този кръг, лъчът пак се връща при човека, от когото е излязъл. Това време може да трае минута, час, ден, а може и месеци, и години – зависи от интензивността, с която молитвата е изпратена в пространството. До това време човек постоянно трябва да се моли, да поддържа силата на този лъч, за да направи той своята обиколка. Някои мислят, че като се помолят веднъж за нещо, това е достатъчно. Не, хванеш ли се веднъж на хорото, и да искаш вече да се пуснеш, не можеш. Защо? Законът е такъв. Помолиш ли се веднъж, твоята молитва трябва да мине през душите, умовете и сърцата на всички хора и след това пак да се върне при тебе. Щом се върне

при тебе, ти вече си свободен. Някой човек, като се помоли веднъж и получи веднага отговор, казва: „Няма да се моля вече." Обаче, помолил ли се е веднъж, природата го заставя да продължи молитвата си. Той носи вече последствията на своята молитва. Тя е тръгнала из пространството и пътува. Той седи спокойно, забравил е, че някога се е молил, и току изведнъж чува някой да дрънка на телефона му: „Моля, изкажи се по-ясно, не разбрах, какво искаш." Едва се справи с него, друг някой го вика по телефона: „Моля, не се чува добре, по-ясно говори, искам да разбера какво е твоето желание." След него на телефона дрънка трети, четвърти и т.н. Той е длъжен да обяснява на всички, които искат осветление. Иначе или молитвата му ще се предаде криво, или той сам ще спре предаването. Понеже всички хора подемат неговата молитва, той не може да се освободи от нея, докато тя отново не се върне при него с известен отговор. Той трябва да чака да се изредят два милиарда хора, и тогава да се освободи. Затова, ако човек иска по-скоро да получи отговор, молитвата му трябва да бъде кратка, ясна, чиста и интензивна. Който е отправял неправилно молитвата си, той казва: „Повече не се моля. Тази работа няма край." Така казват безверниците. Обаче това е едната страна на молитвата.

Молитвата има и друга, положителна страна. Тя се заключава в правилно предаване на мислите, желанията и чувствата. Който се моли по този начин, той е разбрал вътрешния смисъл на живота, той е разбрал вътрешната връзка, която съществува между всички хора на земята. Питам, знаете ли кога например се е родила мисълта, която в даден момент минава през ума ви? Ще кажете, че тази мисъл се е родила сега, в настоящия момент. Не, като знаете, какво нещо е молитвата в нейния дълбок смисъл, ще знаете, че всяка мисъл, която минава в даден момент през ума на човека, се е родила преди него. Както вашите мисли минават през ума на всички хора, така и техните мисли минават през вашия ум. Значи, както твоите мисли имат свободен път да минат през умовете на другите хора, така и техните мисли ще минат през твоя ум. В това именно седи красотата на живота. По този начин ти изучаваш мислите на другите хора, а те изучават твоите. Понякога през вашия ум минават велики, възвишени мисли, които са изпратени от разумни, велики същества от невидимия свят. Дали съзнавате това, или не, безразлично е, но то е дълбока философия и наука, която всички хора трябва да опитат и проверят.

Някой казва: „Това може да са само предположения, които подлежат на щателно проучване и доказване." Не, ние не говорим по предположения.

Когато говоря за един извор, аз съм бил при него, пил съм от водата му, изследвал съм я и я познавам. На връщане аз напълвам шишето си от водата на извора и я донасям пред вас, като казвам: „Аз бях на извора и нося тази вода оттам.“ Много от съвременните хора седят, чакат наготово да им дойде нещо. Нещата не могат да дойдат наготово. Станете, вземете шишето си и сами идете на извора да си налеете от него чиста, кристална вода.

Казвате: „Като се молим, все ще се наредят някак работите ни.“ Ако не знаете правилно да се молите, работите ви няма да се наредят. Молитвата не седи в механическо произнасяне на думи. Когато човек се моли или когато мисли, в ума му все трябва да остане нещо от тази молитва или от тази мисъл. Ако човек е кюнец, през който водата само минава, без да остави нещо, този кюнец след време ще се изтрие. В съзнанието на човека всякога трябва да остава нещо, и то най-хубавото и най-красивото. Такъв трябва да бъде неговият идеал. Когато отива при някой извор, той трябва да напълни шишето си от главата на извора. Той трябва пръв да напълни своето шише. Напълни ли го по този начин, той става извор и за другите хора. Напълни ли шишето си от опашката на извора, той става чешма за другите хора. В първия случай човек ще разбере едно нещо, във втория случай – друго. Който не разбира този закон, той ще каже: „Много скъпо ми излезе това шише, да ходя на извора да го пълня.“ Казвам, според мене скъпо излиза шишето, което е напълнено от опашката на извора.

Сега вие се молите на Бога, песни му пеете, но какви са резултатите от вашите усилия? Ставате, лягате, пак ставате и всяка сутрин забелязвате по един нов бял косъм на главата си. Искате да се движите, да работите и виждате, че краката ви, наместо да заякват, започват да отслабват, да треперят. Наместо да ставате по-здрави, вие губите силите си и заболявате. Казвате: „Защо става така? От толкова години вярвам в Бога, постоянно се моля, а получавам обратни резултати. Побелях, остарях, хората престанаха да ме зачитат.“ Ако живеете със старите възгледи, никакви молитви няма да ви помогнат. Истинска молитва е тази, от която почерняват косите на стария човек. Когато пък младият се моли, косите му трябва да побелеят. Ако старият се моли и косите му не почерняват, той не се е молил, както трябва. И ако младият се моли, а косите му не побеляват, и той не се е молил, както трябва. Някой казва: „Аз много се молих на младини.“ Побеля ли косата ти? „Не.“ Тогава не си се молил. Друг някой казва: „Аз много се

молих на стари години.“ Почерня ли косата ти? „Не.“ Тогава и ти не си се молил, както трябва. Това се вижда малко смешно на хората, но смешните неща са верни.

Всички хора трябва да дойдат до дълбоко вътрешно разбиране на молитвата, да разберат, че тя съдържа три качества в себе си. Истинската молитва трябва да остави в ума на човека поне една положителна мисъл, в сърцето му – поне едно положително чувство и в душата му – поне един малък подтик към възвишено и благородно действие. Ако молитвата остави в човека тия три неща едновременно, тя е реализирана вече, изминала е целия кръг. Да се реализира една молитва, това подразбира да донесе на човека онзи капитал, който очаква той. И когато Господ не отговаря веднага на вашите молитви, причината за това е, че те не са минали още през умовете на всички хора, не са направили пълния кръг на движение. Когато молитвата на някого се препраща в пространството, тя минава през умовете на всички хора и на тях се предоставя правото да се произнесат дали трябва да се даде това, за което се моли той. Значи произвежда се един вид референдум. Всички хора гласуват: едни за вас, други против вас, и от болшинството на гласовете зависи какъв ще бъде отговорът на вашата молитва. Ако повечето не са гласували във ваша полза, вие пак ще работите върху себе си, пак ще се молите, докато един ден получите положителен отговор. Значи вашата молитва е реализирана вече.

Природата си служи със същия закон и в процеса на храносмилането. Ако храната, която влиза в устата, не се сдъвче добре, тя и в стомаха не може да се смели добре и не може да се използва правилно. Ако в стомаха не може да се смели добре, тя не може да се използва правилно и от белите дробове. Ако и белите дробове не я използват правилно, и мозъкът не може да я възприеме и преработи, както трябва. По този начин възприета, храната не може да ползва човека. В този смисъл храносмилането е важен вътрешен процес. Не е достатъчно само да се нахрани човек и да мисли, че процесът е завършен. Той трябва да държи съзнанието си будно, докато целият процес в него се завърши. И след това, ако е ял правилно, той ще почувства в себе си вътрешен глад, едно приятно разположение към яденето. Не е ли извършен процесът правилно, той ще седне пред трапезата да се храни и ще каже: „Ще ям, защото трябва да се яде, но не съм разположен нещо, не ми се яде.“ Не се ли храни правилно, човек може да изчисли след колко години ще се яви някакво разстройство, някаква

дисхармония в организма му. Ето защо съвременните хора трябва да проучват новите разбирания за храносмилането.

При изнасяне на тия истини човек понякога се намира пред опасност да изгуби присъствие на духа. Който губи присъствие на духа си, той се намира в положението на онзи юнак, когото товарят пряко силите. Турят на гърба му най-напред един килограм и постепенно увеличават до сто и повече килограма. До колко килограма може да носи един юнак на гърба си? Надмине ли товарът сто килограма, юнакът чувства вече тежестта му. Всеки трябва да знае колко килограма може да носи на гърба си. Умният човек познава своята сила. В това отношение той прилича на извор, който постоянно се излива. Защо се излива изворът? За да не се претоваря. Дойде ли неестествено увеличение на водата в него, той започва да прелива. Както се товари един извор с вода, така и човек трябва да се товари. Той не трябва да взима товар повече, отколкото може да носи. Изворът представя една естествена мярка. Някой казва: „Как трябва да върша работата си?“ Както извора. „Колко трябва да се товаря?“ Колкото извора. „Колко трябва да давам?“ Колкото извора. „Колко трябва да взимам?“ Колкото извора. „Къде трябва да се вливам?“ В най-голямото море. „Отде трябва да мина?“ Отдето искаш, но в най-голямото море се влей. „Все направо ли трябва да вървя?“ И направо, и накриво върви, навсякъде можеш да лъкатушиш, но гледай навреме да се върнеш и в морето да се влееш. Човек може да постигне всичко, което желае, но усилията, които прави, трябва да имат не само външен, но и вътрешен резултат.

Днес ние се намираме пред една нова епоха, която изисква хора с пробудено съзнание. Какво означава пробуждане на съзнанието? Представете си, че вие имате няколко деца, които спят. Докато децата спят, те нищо не искат, защото нищо не ги смущава. Те представят човек със заспало, непробудено още, съзнание. Щом се събудят, децата веднага започват да викат: „Мамо, дай хляб.“ Ако хлябът не е готов, трябва ли да се събуждат? По-добре нека поспят още малко, до обяд, докато хлябът се приготви. Като се приготви хлябът, тогава ги събудете. Иначе ще ви безпокоят. Някой казва: „Време е вече и моето съзнание да се пробуди.“ Питам, като се пробуди съзнанието ти, хляб ще искаш ли? „Ще искам.“ Имаш ли? „Нямам.“ Тогава нека съзнанието ти поспи още малко, докато приготвиш хляба. Това значи: когато нашето съзнание се пробуди, ние трябва да имаме необходимата за него храна. Нямаме ли нужната храна, страдания ни очакват.

И тъй, първото положение, което трябва да спазвате в живота си, е следното. Похлопа ли хлябът на вратата ви, прекратете молитвата си, станете, отворете му, поканете го най-учтиво в стаята си и започнете да му слугувате. Второто положение, което трябва да спазвате, е следното. Вглеждайте се в живота на извора и всякога постъпвайте като него. Това е учението на Всемирното братство. От хиляди години насам белите братя са такива, каквито днес ги знаем. Те се раждат готови души, а не стават такива на земята. Мнозина казват: „Ние, белите братя…“ Вие още не сте бели братя, а сте само оглашени. Много време има още, докато станете бели братя. Сега сте само сенки на белите братя. Някой казва: „Аз искам да видя един бял брат.“ Знаете ли какво ще произведе във вас срещата ви с един такъв брат? Представете си, че вашият стомах е малко слаб, нежен, не е пригоден за силна храна. Обаче вие виждате някъде хубава, добре приготвена, баница с орехи, масло, захар и силно желаете да си хапнете от нея. Най-после вие не можете да откажете на това силно желание и хапвате от тази баница. Не се минава дълго време, и стомахът ви се разстройва силно: явява се хлопане, чукане, преобръщане вътре и докато не изхвърлите баницата навън, никакво спокойствие нямате. Казвам, каквото разстройство причинява ореховата баница на слабия стомах, също такава дезорганизация представя срещата на обикновения човек с един бял брат. Белите братя не искат да причиняват никому страдания, но често пъти в желанието си да направят някакво добро получават се обратни резултати. Това се дължи на обстоятелството, че хората още не са готови за такива срещи. За готовите хора срещата с един бял брат е голямо щастие.

Ще приведа един пример от стария български живот, да се уверите, че неподготвеният човек не може разумно да се ползва от великите Божии блага. Едни богати и почтени родители имали единствено дете, момченце, което много обичали. Всички го наричали галеното дете. Всички желания на това дете се изпълнявали. На училище не го пращали, между чужди и непознати хора не го пущали и то си останало галеното детенце. Бащата бил учен човек, философ и много богат. Между хората той минавал за виден маг. Когато умрял, той оставил на жена си голямо наследство – пари и няколко магически предмети: пръстен, тояжка, чаша и кесия. При смъртта си той ѝ казал да се ползва от парите всякога, когато ѝ се яви нужда, а магическите предмети да задържи за тежки дни в живота си. Докато детето било малко, то седяло при майка си. Щом пораснало, станало голям момък и пожелал да отиде в света, там да поживее малко. Майка му се съгласила,

приготвила го за път, като му дала голяма торба с пари, да не прекарва труден живот.

Синът отишъл в съседното царство и спрял да пренощува в една странноприемница. В една от съседните стаи той чул да се говори, че царят на това царство имал много красива дъщеря и който искал само да я зърне отдалеч, трябвало да даде една голяма кесия, пълна със злато. Който искал да я види отблизо и да се разговаря с нея, трябвало да даде един чувал със злато. Като чул това, младият момък пожелал да види царската дъщеря и си казал: „Още утре ще отида да видя красивата царска дъщеря." Станал той рано сутринта, приготвил се, взел със себе си пълна кесия със злато и се запътил към двореца. Влязъл вътре и казал на слугите: „Искам да видя царската дъщеря." Дал кесията със златото на един от дворцовите слуги, който го завел в една стая, отдето през една малка дупчица трябвало да види царската дъщеря. Навел се той пред дупчицата и успял да види само очите и устата ѝ. Върнал се в странноприемницата, но в него вече силно растяло желанието да види изцяло царската дъщеря и да се поразговори с нея. Обаче за реализирането на желанието си той нямал достатъчно пари, затова се върнал при майка си да иска от нея пари. Започнал да разправя на майка си, че се заел с някакво голямо търговско предприятие, за което му са нужни много пари. Майка му казала: „Синко, пари нямам, но баща ти ми остави една кесия, която струва повече от всички пари. Тя има свойството, като я натискаш, започва да пуща пари."

Синът взел кесията и отишъл пак в царството на красивата царска дъщеря. Започнал той да натиска кесията, докато напълнил един вагон със злато. След това тръгнал към двореца, да види добре царската дъщеря. Отишъл в двореца и казал на същия слуга: „Искам да видя царската дъщеря." Въвели го при нея и цяла потънала във великолепие и красота. Като го видяла, тя се зачудила отде може този млад човек да разполага с толкова много злато, затова го попитала: „Ти да не си някой царски син?" „Не съм." „Тогава отде имаш толкова много злато?" „Имам една особена кесия с такова свойство, че като я натискаш, тя все пуща злато." „Донеси да видя кесията." Той дал кесията на царската дъщеря само да я разгледа, но тя я задържала за себе си, а него изпъдила. Значи младият момък видял красивата царска дъщеря, но загубил чудната кесия.

Питам, какво ще придобиете, ако видите красивата царска дъщеря, а изгубите чудната кесия? Галеният син взел от майка си и другите магически предмети, но като не бил разумен, всичко изгубил. Докато човек

върши глупости в живота си, той всякога ще губи кесията си. Пътят, по който сега вървите, иска хора с будни умове, които да познават белите братя. Ако един от тези братя дойде при вас, той ще ви даде магическата кесия, но вие ще отидете да видите царската дъщеря, която ще вземе кесията, а вас ще изпъди навън. В този разказ майката представя един от белите братя. Парите пък представят разумността в човека. Това значи: за да видиш един бял брат, ти трябва да имаш правилни мисли, желания и постъпки. Имате ли тези три качества в себе си, белият брат ще остави в душата ви нещо възвишено и красиво. Нямате ли тези качества, той ще произведе във вас обратни резултати, ще вземе кесията ви, а вас ще изгони навън. По тази причина именно някои хора не могат да намерят истината. За такива хора при съзнанието, в което се намират, по-добре е да не знаят истината, защото тя ще им създаде големи страдания.

Като привеждам този разказ, това не значи, че човек не трябва да се стреми към истината. Напротив, той трябва да работи, да се занимава с нещо, да търси истината по начин, който намира за най-добър. Един ден той все ще се добере до истината, която ще го направи свободен. Засега хората още не са свободни, вследствие на което имат изпитания. Физическият живот не може без изпитания. Обаче дойдат ли изпитанията във вашия живот, вие трябва да ги разглеждате научно. Нашите изпитания са предметно обучение за други същества. Когато ние страдаме, други се радват. И обратно: когато ние се радваме, други страдат. Когато ние започваме една работа, други същества я свършват.

Такива връзки и отношения съществуват между разумните същества и явления в природата. Не схващате ли така нещата, вие ще имате крива представа както за Бога, така и за онзи ред и порядък, в който той действа. И тогава всяка неправилна мисъл за Бога ще се отрази вредно върху вас. Причината за това не се крие в Бога, но във вашите неправилни мисли за него. Неправилните мисли се връщат пак към вас, и вие изпитвате техните лоши последствия. Лошото, нечистото не може да отиде до Бога. По същия начин добрите и чистите мисли, отправени към Бога, пак ще се върнат към вас и вие ще изпитате тяхното благотворно действие. Каквито мисли храним към Бога, такива ставаме и ние. Ако ние мислим, че Бог е всемъдър, съвършен и справедлив, такива ще станем и ние. Тъй щото свободни сте да мислите и добро, и лошо, но няма да се избавите от последствията на вашите мисли.

Сега, като знаете, че всеки носи отговорност за своите добри и лоши

мисли и чувства, това не подразбира всичко да се върши под страх. Какво ще роди страхът? Пак страх. Какво произвежда любовта? Любов. Със страх или без страх, всеки трябва да работи върху себе си. Ако ти сам не работиш върху себе си, други ще работят върху тебе. Ако ти сам не се присадиш, други ще те присадят. Ако ти сам не ядеш, други ще ядат заради тебе. Ако ти сам не учиш, ще станеш предметно обучение за други. Всички същества в света – от най-малки до най-големи, имат свое предназначение. На всички хора предстои сега да свършат по една работа за Бялото братство, т.е. за идването на Царството Божие на земята.

Апостол Павел казва: „Горко ми, ако не проповядвам." Това подразбира: ако човек не оре и не сее, гладен ще ходи. Ако не си шие дрехи и обуща, гол и бос ще ходи. Ако не си съгради къща, ще бъде изложен на всички природни стихии. Човек трябва да си съгради една къща за физическия свят, друга – за умствения и трета – за духовния свят. Щом си е съградил жилище за всички светове, той ще се избави от страданията, които могат да го сполетят.

Някой казва: „Господ ще ни уреди работите." Питам, като си съграждаш къща, с това не уреждаш ли работите си? Не е достатъчно само да има човек къща, но тя трябва да бъде съградена по всички правила на хигиената. Какво ще се ползва той от своята къща, ако тя не бъде съградена според хигиената? Каква полза ще му принесе неговата къща, ако тя бъде слаба и всеки момент може да се събори отгоре му и да го затрупа? Как ще се ползва той от своята къща, ако тя бъде тясна, тъмна и влажна? Това не е къща, но затвор. Ако човек съгради добре къщата си във физическия свят, той ще я съгради добре и в умствения, и в духовния свят. И обратното е вярно: не може ли човек да съгради добре къщата си във физическия свят, той не ще може да я съгради добре и в умствения, и в духовния свят. Това показва, че между физическия, умствения и духовния свят съществуват известни отношения.

Мнозина казват: „Не струва да си гради човек къща." Това подразбира: не струва да градите къща, която да давате под наем. Съградиш ли си къща, живей сам в нея, не я давай под наем. Смешно е да съм шивач, да шия на хората дрехи, а сам да нямам хубави дрехи. Ако съм шивач, аз трябва да нося най-хубавия костюм. Аз ще съм реклама за себе си. Няма защо да казвам: „Вижте какъв костюм уших на този или на онзи господин." Ще кажа: „Вижте моя костюм. Харесва ли ви? Ако ви харесва, ще знаете, че аз съм майсторът на тия дрехи." Майстор шивач е само този,

който може да ушие за себе си хубави дрехи. Какво виждаме в света? Обущарите шият хубави обуща на хората, а за себе си не могат. Шивачите шият хубави дрехи на хората, а за себе си не могат. Законът обаче изисква човек да шие най-хубави обуща и най-хубави дрехи за себе си. Може ли да направи за себе си това, той и за другите ще бъде еднакво добър майстор.

Казано е в един от стиховете на Писанието: „Дадоха им бели дрехи да се облекат." Това се отнася за ония същества, които не знаят да шият. Обаче всеки, който се стреми към Божествения свят, той трябва да научи изкуството да шие. Ангелите сами си шият дрехите. Съвременните художници никъде не рисуват Христа облечен с дрехи. Вземете картината, която представя възкресение Христово, и ще видите, че и там Христос не е облечен. Това показва, че художниците са дошли до истината, какво Христос сам шие своите дрехи, които никой не е видял. Христос още не е дал модел какви трябва да бъдат дрехите на хората. Църквата представя Христа в различни дрехи, но никоя от тях не му приляга. Както днес църквата облича Христа, така успешно вървят работите ѝ. Тъй щото не са важни дрехите, които човек може да си представи във въображението, но важни са онези дрехи, които той изработва със своята мисъл, със своето чувство и със своето действие. Тази дреха никой не може да ви отнеме. Тя е реалната, съществена дреха на човека.

Някой казва: „Да имам и аз една такава чудна кесия, много нещо бих направил." Какво бихте направили с тази кесия? Ще отидете с нея при царската дъщеря, която ще вземе кесията ви, а вас ще изпъди навън. Голямо изкуство е да знае човек как да задържа в себе си хубавото, което придобива. Представете си, че някой ви даде тази чудна кесия да разполагате с нея, както разбирате. Първо вие се чувствате силен, мощен, мислите, че всичко можете да направите. Казвате: „Имам ли тази кесия в ръката си, целият свят е мой." След това пожелавате да видите царската дъщеря. Отивате при нея и тя взима не само кесията, но и пръстена, и чашата, и тояжката ви, и вие оставате сам сред пътя в лишения и мъчнотии. Какво ще правите? Това, което галеният син е направил. Той се принудил да отиде на един самотен остров, далеч от хората, далеч и от майка си, от която взел всичко, което имала. В този остров растели ябълки и смокини. Хапнал той една от ябълките, но какво било учудването му, когато се видял с рога? Значи от ябълките му израснали рога. После хапнал от смокините и забелязал, че рогата му паднали. Това го навело на една хубава идея, да напълни две големи кошници от тия плодове: едната кошница да напълни с

ябълки, а другата – със смокини. Сега вече той намерил начин, как да си отмъсти на царската дъщеря.

Един ден той се качил на параход и отпътувал с него за царството, дето живеела красивата царска дъщеря. Влязъл в столицата на царството и отишъл в дома на една стара баба, дето оставил кошницата със смокините и след това излязъл из града с кошницата, в която имало ябълки. Обикалял той около двореца и продавал ябълките си – хубави, едри, червени, каквито нямало никъде в царството. Царските слуги видели продавача и го извикали в двора, да купят и те от тези хубави ябълки. Сложили от тях на масата пред царя и всички ги опитали: царят, жена му, дъщеря му, както и много от неговите придворни. Веднага след това израсли рога на всички, които яли от ябълките. Царят издал заповед да намерят продавача на ябълките, но всички усилия отишли напразно – никъде не могли да го намерят. Царят се видял в чудо и започнал да вика един след друг лекари да махнат рогата на всички, които яли от ябълките. Никой от лекарите не могъл да направи това. Една след друга падали главите на лекарите, но рогата още седели върху царските глави. Най-после царят обещал да даде дъщеря си и половината царство на онзи лекар или учен, който може да им снеме рогата.

През това време галеният син си пуснал дълга брада, да не го познае никой, и отишъл в двореца, дето се представил на царя като учен, като велик маг. Той казал на царя: „Чух, че вие и много хора около вас страдате от някаква особена болест. Аз съм учен човек и се наемам да ви излекувам.“ Които го видели, че влиза при царя с такава сериозна задача, поглеждали се и казвали: „Горкият човек. И неговата глава ще отиде като на другите. Навярно нещо му е дотегнал животът.“ Ученият човек продължил: „Аз видях много хора във вашето царство с рога, както и тук, в двореца, но владея изкуството да снемам рога. Мъчно е това изкуство, цяла наука е, но разбирам от нея. За целта обаче ми са нужни няколко пособия. Първо, имам нужда от една кесия. Царят заповядал да му донесат някоя хубава кожена кесия. Донесли му една кожена кесия. „Не такава.“ Донесли му втора от някаква особена материя, цяла обсипана с диаманти. „И тази не може да се употреби.“ Най-после царят отишъл при дъщеря си и намерил чудната кесия, но дъщерята не я давала. Бащата взел кесията и я дал на учения лекар. Той поискал още неща: пръстен, чаша и една тояжка, и то тези именно, които царската дъщеря взела от него. При това той казал на царя, че ще задържи всички тия предмети за себе си, защото само по този начин

лекарството ще може да действа. Като получил исканите предмети, той дал от смокините на царя и на царицата. Те изяли по една смокиня и рогата им паднали. Като дошло ред до царската дъщеря, лекарят казал на царя: „Вашата дъщеря има много грехове и за да ѝ подейства лекарството, тя трябва предварително да се изповяда.“ След като се изповядала царската дъщеря, той снел и от нея рогата. Значи галеният син трябвало да изгуби всичко, за да стане умен, учен човек.

Сега остава още малко време, докато изтече 1929 година. Вие трябва да използвате тази година разумно, за да можете през 30-а година, която иде, да си вземете изгубените неща. За това се изисква правилно разбиране, правилна връзка. Аз ви желая да придобиете вътрешно състояние на мир. Ако не може да придобиете този мир в себе си, пазете поне красивото, което придобивате. Не мислете, че лесно се влиза в Царството Божие. Това е сериозна задача. Ако човек влезе неподготвен в Царството Божие, той пак ще излезе. Всички трябва да работят и върху себе си, и върху ближните си. Животът на земята трябва коренно да се преобрази. Затова обаче се изискват разумни работници. Всички, които искат да бъдат работници, трябва да използват днешния момент – той е най-важен. Какво сте работили в миналото, това е свършен факт. Какво ще работите в бъдеще, и то е хубаво, но днешният момент е най-важен. Каквото свършите днес, то представя условия за бъдещата наука.

И тъй, желанието на вашите напреднали братя е да имате правилно разбиране за живата природа, за да влезете във връзка с нея. Придобиете ли това разбиране, вие ще схващате дълбокия смисъл на всички явления в цялата природа. И тогава, дето и да минете, всяко място ще бъде живо за вас. Не сте ли във връзка с живата природа, ще бъдете слепи и за най-хубавите места в природата. Запитате ли един банкер какво е било времето днес, той нищо не би могъл да ви каже. Защо? Защото през целия ден той е бил наведен над тефтерите си, правил сметки и изчисления. Какво особено е придобил от тия сметки? Запитайте някой виден бактериолог какво особено е придобил, след като цели двадесет години е посветил изключително върху изследването на бацила на чумата? Нищо друго освен

славата на учен човек. Какво значение ще има този бацил един ден, когато хората ще бъдат със съвършено чиста кръв? Бацилите живеят само в хора с нечиста кръв. Докато хората водят нередовен, неразумен живот, бактериологията има смисъл, но щом заживеят разумно, и бактериологията изгубва своето значение като наука. Обаче човек трябва смело да изучава

пътищата на злото.

Казвам, молитвата е необходим акт за духовния човек. Докато човек се срамува да се моли, той не познава смисъла на молитвата. Докато се запитва защо трябва да се моли, той не е на прав път. Да се задава такъв въпрос, то е все едно да се запитва защо трябва да пия вода или защо трябва да бъде богат човек. Защо не трябва да бъде богат човек? Защо трябва да бъде сиромах? Защо не трябва да бъде сиромах? Всеки, който не може да носи и богатството, и сиромашията на гърба си, той не е силен човек. Приеме ли човек богатството, той трябва да приеме и сиромашията. Приеме ли сиромашията, той трябва да приеме и богатството. Приеме ли знанието, ще приеме и невежеството. Приеме ли невежеството, ще приеме и знанието. Приеме ли доброто, ще приеме и злото. Приеме ли злото, ще приеме и доброто. Тия неща вървят паралелно. Такъв е законът.

Кои са дълбоките причини за съществуването на този закон в битието, не зная, обаче този вътрешен паралелизъм съществува навсякъде в света. Човек не може да разреши задачите в живота си само със събиране. Той не може да ги разреши и само с изваждане. Той не може да ги разреши и само с умножение, нито пък само с деление. При решаване на житейските задачи трябва да се прилагат и четирите действия. Така човек ще се добере до вътрешния смисъл на живота. Всяко действие има своя положителна и отрицателна страна. Ако човек събира лоши слухове, какво се говори за този, за онзи, или пък събира болни хора около себе си, той ще има един резултат. Обаче, ако събира около себе си все учени, способни хора, той ще има друг резултат. Най-доброто събиране е, когато учителят учи само способни, талантливи деца. Може ли учителят да направи това събиране, той вече излиза от закона на пертурбациите.

Когато се говори за молитвата, подразбираме будност на съзнанието. И тогава всеки човек ще съзнае, че той живее за всички, и всички живеят за него. Първият момент на истинския, на съзнателния живот започва с молитва. Пробуждането на съзнанието започва с молитва. След пробуждане на съзнанието се проявява мисълта, после – чувството и най-после действието. Молитвата е личен акт. Човек се моли за себе си по свой вътрешен подтик, а не за това, че хората го принуждават. Само човек може да се моли. Това значи – молитвата е достояние само на същества с будно съзнание. Мнозина мислят, че учените хора не се молят. Сам Христос се молеше. Той отиваше на планината да се моли.

Питам, ако е вярно твърдението, че учените не се молят, защо

Христос се молеше? Ние знаем, че всички учени, всички велики хора се молят. Няма по-красиво нещо от молитвата на човек, на когото съзнанието е пробудено. Този човек има вече правилна мисъл, правилни чувства и правилни действия. Това са три области, от които човек черпи своите богатства. Мъдростта се проявява в мисълта, любовта – в чувствата, а истината – в действията. Не се ли молим правилно, нищо не можем да постигнем. Щом разберем дълбокия смисъл на молитвата, ще знаем, че Бог мисли, чувства и действа чрез нас. Това наричаме ние вдъхновение. Значи човек трябва да се моли, за да се проявят и заработят чрез него Божиите мисли, чувства и действия.

Сега иде вече новото в света, което наричаме пробуждане на съзнанието. Щом дойде пробуждането, иде и молитвата, която носи със себе си прави мисли, възвишени чувства и красиви действия. Дойде ли това пробуждане в човека, той се наема с красива и сериозна работа. Затова и Христос казва: „Аз съм пътят, истината и животът.“ За да намерим този път, ние се нуждаем от светлина, от мъдрост. За да дойдем до истината, ние се нуждаем от красиви действия. И най-после, за да дойдем до живота, ние се нуждаем от чисти и възвишени чувства и желания. Придобием ли всичко това, ние ще имаме положителна, Божествена наука, с която ще можем да работим.

Четвърта неделна беседа
22 септември 1929 г., неделя, 10 часа
София – Изгрев

ДУХЪТ ГОСПОДЕН

„Дух Господен е на мене, защото ме проводи да благовествувам на сиромасите."
Лука 4:18

Често и простите, и учените хора си задават въпроса, какво има да се говори на хората. Едни отговарят, че трябва да им се говори, а други казват, че не трябва да им се говори. На животните не им се говори, и пак минават. Пък и на хората като не им се говори, пак е по-добре. Същият въпрос може да се зададе – защо човек яде. Значи едно съотношение има между говоренето и яденето. Всеки ден човек трябва да яде, да дъвчи. Защо? С едно ядене разрешава ли се въпросът? Не се разрешава. С три яденета? Пак не се разрешава въпросът. И през целия си живот човек все яде, все дъвчи. И в това дъвкане има някаква задача, но въпросите остават все още неразрешени. Тогава има две дилеми, две алтернативи. Но коя от тях трябва да хванем?

Ако се отречем от яденето и кажем, че няма да ядем, това е лошата страна. Тогава ще умрем от глад. Ако пък хванем другото, по-малкото зло, тогава постепенно ще умираме. В единия случай ще умрем в продължение на няколко дни, а в другия случай продължително ще умираме, ще отлагаме, ще отлагаме, като постепенно опъваме един конец, докато най-после се изтънчи и се скъса.

Мнозина казват да вярваме. Какво принася вярата на човека? Ако ти вярваш, че някъде в планината има един извор и отидеш при този извор, какво те ползва това, че вярваш в него? Какво принася вярата ти в хляба? Или какво принася вярата ти в парите? Какво те ползва всичко това? Казваш: „Да съм богат аз, да видиш какво мога да направя." Да си богат. Добре. Аз допущам, че си богат човек, имаш с милиони, но стомахът ти от природата е така развален, че не можеш нито да ядеш. И очите ти така мрачкаво виждат, че трябва хората да те водят. Питам, какво те ползва сега твоето богатство? Ще ти дават като на пчела да ядеш по малко. В този случай твоите възможности са отвън.

Значи има възможности отвън, има и възможности отвътре. Богатият има всичките възможности отвън. Той може всичко да си купи да яде, но

няма възможности отвътре. Не може да яде. Отвън имаш всичките възможности, позволяват ти да си купиш каквото желаеш, но отвътре не ти позволяват, нямаш вътрешни възможности. Природата ти казва – позволено ти е да си купиш, каквото искаш, но не ти е позволено да ядеш.

От друга страна, някой казва: „Искам да ям, но пари нямам." Единият има желанието да яде и може да яде, но пари няма. Другият има всичките възможности да си купи, каквото иска, но той казва: „Не ми трябва богатство, не ми трябват пари, аз искам да си папам. Желание силно имам да си ям, но не мога." Първият има вътрешни възможности. Като седне да яде, много яде, но няма пет пари в джоба си. Той няма условия отвън. Стомахът му е здрав, камъни да туриш – мели. Богатият пък казва: „Да не беше този стомах, какво щях да направя!" Значи стомахът му е причина за всичко. Сиромахът казва: „Пари ми трябват. Да имам пари, какво щях да направя!"

Единият има пари, но нищо не може да направи. Съберете богатите и сиромасите заедно и направете един договор. Онзи, който има милиони, да даде половината на другия, който няма пари, а онзи, който има вътрешно богатство, да даде половината от своето богатство на първия, за да стане правилна обмяна на енергията. Само така ще се разреши въпросът. Всеки трябва да даде. Не само да седи като някой просяк да проси. Не, просия в този случай не се позволява. Правилна обмяна трябва да става, и двамата са богати.

Сега някои хора мязат на първите, на богатите, които отвън имат всичко, но не знаят как да го приложат. Другите, сиромасите, знаят как да го приложат. Знание имат, философия имат, но отвън нямат условия. Ние седим и казваме: „Ние вярваме в Господа, вярваме в Исуса Христа. Като умрем, ще дойдат ангели да ни вземат и ще ни занесат горе с някоя колесница. Там ще ни посрещнат със слава и почести." Това мяза на вярванията на турците, които си въобразяват, че на онзи свят ще ги посрещнат с цели планини сладък пилаф и само ще ядат. Това верую е ола белир, възможно е. Може да бъде това. То е от „Хиляда и една нощ". Те казват – ти можеш да станеш богат, милионер човек, но това е само една идея. Хубаво е да се насърчават хората. Другите казват: „Не им давайте наследство. Нищо няма да излезе от тия хора."

Казвам, не гледайте нито назад, нито напред. Гледайте настоящето и с него разрешавайте въпросите. Ако си сиромах, какво ще трябва да правиш? И ако си богат, какво ще трябва да правиш? Като богат човек

какво трябва да направиш? Като богат човек ти си ценен, защото си натоварен и трябва да пренесеш богатството от едно място на друго. И всички твои клиенти са сиромаси. Щом ти си богат човек, а всички твои клиенти са сиромаси, ти ще трябва да пренесеш богатството си до тях не в пари, но в жито, в царевица, в дрехи, обуща, чорапи и т.н. И тогава твоят господар ще те пита какво си направил. Сиромахът пък е един счетоводител, който записва какво е правил. Сиромахът няма де да ходи, но той седи вкъщи и си пише: да имам една къща, да имам един автомобил, да имам топли дрехи, това да имам, онова да имам и т.н. Той е счетоводител. Само пише какво има. Богатият носи, а сиромахът само държи отчет какво имат другите, защото сиромасите държат богатите. И в онзи свят сиромасите ще съдят богатите. Те са жури. И като дойде до сметки, те държат точен списък, точна сметка кой какво е взел. Всичко това ще се провери. И като видят, че богатият не е постъпил както трябва, ще кажат: „Кажете вие, сиромасите, какво наказание да им се наложи." След като се накажат богатите, те пък от своя страна ще съдят сиромасите. Богатите ще апелират делото, понеже сиромасите са надписали някъде, а някъде са скрили някои работи. Значи те ще се поставят на мястото на епископа. Ще се проверят дали всички тефтери са правилни. И богати, и сиромаси – всички ще бъдат съдени. И тогава ще кажат на богатите: „Сега вие произнесете вашето наказание върху сиромасите."

Някъде въпросите не се разрешават така лесно. Тогава и едните, и другите ще ги изпратят отново на земята. Това става, ако богатите са наложили по-голямо наказание на сиромасите и ако сиромасите са наложили по-голямо наказание на богатите. Тогава Господ ще пита сиромаха: „Какъв искаш да бъдеш?" „Счетоводител не искам да бъда. Не искам вече да лежа по затворите. Сиромах не искам вече да бъда. Заради сиромашията се продадох и лежах в затвора."

Колко сиромаси днес лежат в затвора от сиромашия. Някой откраднал 5–10 лева, хванат го – и веднага в затвора. Добре, като турят сиромаха в затвора, той се оправдава със сиромашията. Ами, когато богатият лежи в затвора, с какво се оправдава той? Той лежи в затвора за това, че навреме не занесъл богатството. Богатият казва: „Аз пък не искам повече богат да бъда. Искам сиромах да бъда."

Казвам, и сиромах да си, и богат да си – всичко лежи в изпълнението. Ако навреме не изпълниш задълженията си, пак носиш отговорност. Обаче в богатството има една добродетел, която в сиромашията я няма. И в

сиромашията има една добродетел, която в богатството я няма. Казвате – всички богати хора са все крадци, разбойници. А, не е така. И всички сиромаси, всички бедни хора също така са крадци и престъпници. Не. Много работи са писани пристрастно по този въпрос. Всички сиромаси не са крадци. Нито всички богати хора са крадци. Някои пък изкарват, че учените хора развалили света. Не е право това. И невежите го развалят.

Питам, кой претуря колата – който знае пътя или който не го знае? Който знае пътищата може да претуря някъде колата, а който не ги знае, той може да закара в някоя задънена улица. Кое е по-хубавото – да те претурят ли, или да те задънят. Ако те претурят някъде по улицата, ще станеш и ще продължиш пътя си. Не ти трябват никакви удобства. Ако искаш да бъдеш господар на положението, пеш трябва да вървиш. То е най-доброто положение.

Казваш: „Да се оправи светът, и аз ще се оправя." Че ти отде предполагаш, че светът не е оправен? Ако ти чакаш да се оправи светът, и тогава и ти да се оправиш, знаеш ли колко милиони години ще ти вземе това нещо? Това е едно криво разрешение на въпроса. Ако ти чакаш всички хора да се наредят в една пътека и така да вървят, ще минат милиони години. Ти си пробий път и по друга някоя пътека и върви по нея, да си идеш дома. Не е само една пътеката, по която трябва да вървиш. Ако ти чакаш тази върволица от хора да се източи, милиони години ще чакаш, докато се източи. Каква нужда да чакаш? Е, еволюция било това. Законът на еволюцията дообяснява онова, което хората не разбират. Еволюция може да има само при един чист и свят живот. При грешния живот има инволюция. Нищо повече. Там няма никаква еволюция. Казват: „Ама да добием някаква опитност." Чудно нещо. Каква опитност ще добие онзи човек, който е заборчнял? Тази година има да дава пет хиляди лева, догодина ще станат десет хиляди лева, после – петдесет, после сто хиляди лева, след това един милион. Докато най-после се отчае, тегли си един куршум – и свършва. Каква еволюция има в това? И сега хората казват – гледай да си оправиш работите, по какъвто начин ти се падне – този обери, онзи обери, на този един куршум, на онзи един куршум, докато си оправиш работите. Така не се оправят работите. Това е краят на една философия, която не почива на никаква логика и която няма никакво оправдание.

Христос казва: „Духът Господен на мене ме прати да благовествам на сиромасите." Духът, това е най-възвишеното, най-разумното, което може да дойде някога у човека. Дали ти ще го приемеш, или не, то е друг въпрос.

То е най-възвишеното, най-благородното. И когато то дойде, тогава човекът човек става. Когато Духът Господен дойде и те прати да благовестваш разумното слово, то е човекът. Докато Божественият Дух не е дошъл в човека, човекът по нищо не се отличава от животните. И следователно неговата участ ще бъде такава, каквато е участта на животните. Нищо повече. Без Духа Господен човек не може да има никакво бъдеще. Това може да се каже и за индивида, и за обществото, и за народите, и за цялото човечество. Всеки индивид си има своя мисия, всеки народ си има своя мисия, всяко общество си има своя мисия и цялото човечество най-после си има своя мисия. И ако индивидът или семейството, или обществото, или народът, или цялото човечество не извърши своята мисия, за която са предназначени, какво очаква? Страдания, смърт и разочарования.

Казвам, сега Христос дава едно разрешение на тези, които разбират. Той казва: „Духът Господен е на мене и ме помаза да благовествувам на сиромасите.“ Помазването е една реална опитност, която човек може да има вътре в себе си. За нас не е необходимо всички да вървим по един и същи път, да имаме една и съща опитност. Всеки човек може да има една специфична опитност, която да се отличава от тази на другите хора. Трябва да има разнообразие в идеите. Всеки човек трябва да има една идея, по която се отличава от другите, но същевременно той трябва чрез тази идея да се свързва с едно и също начало. Вие сте изучавали геометрията и знаете, че един кръг има един център. Всеки кръг е образуван от безбройно число точки и следователно всяка точка има известно отношение към центъра на окръжността. Значи между центъра и крайния предел на окръжността, а именно – точката, се образува кръгът. Следователно всички тези точки имат еднакъв център, но нямат еднакво проявление. Всяка една точка се проявява по особен начин. Ако не беше това разнообразие в света, то и кръгът никога не би се образувал.

Та казвам, сега в съвременната философия се явява следният въпрос. Как е възможно душата, която е духовно нещо, непространствена, която няма никаква реалност, да живее в тялото, което е реално и пространствено? И следователно казват, че съществува само една причинност. Какво е причинността? Тя не се обяснява. Ако се изучава живата геометрия, тя обяснява тази работа. Геометриците казват, че точката не заемала никакво пространство, нямала никакво измерение. Но ако на точката дадете известен подтик за дадено направление, тази точка

ще приеме вече едно измерение, ще образува правата линия, която е вече пространствена.

Питам, тогава как е възможно точката, която не е пространствена, при движението да образува нещо пространствено? Значи резултатът на непространственото образува правата линия, която е пространствена. Тогава вземете другото положение. Правата линия се определя като нещо, което има само дължина, но няма широчина. Но ако я подвижите в права посока, тя образува плоскост. Следователно тя, която няма широчина, може да образува нещо, което има широчина. Ако вземете пък плоскостта, която няма дебелина, я подвижите в прав ъгъл на себе си, тя образува тяло, което вече има и дебелина. Питам, отде изпъкна тази дебелина? Следователно това, което не заеме пространството, в своите резултати, като се движи в една посока, образува правата линия. По-нататък, като се движи точката в две посоки, образува плоскостта и най-после – като се движи временно в три различни точки или посоки, образува тяло, което има качества и свойства, които повидимому не съществуват в самата точка.

На същото основание и вие ще кажете – как е възможно Духът Господен да дойде у вас. Че нашият сегашен живот е един резултат от действията на този дух. Някой казва: „Аз не вярвам. Това са празни думи.“ Какво се разбира под думите „не вярвам“? Имаш някому да даваш десет хиляди лева. Казваш: „Аз нямам нищо да ти давам.“ Ти отричаш това. Питам, какво се ползва този човек, като отрича, че има да дава някому? В съзнанието си вътре той знае, че има да дава на този човек, но въпреки това отрича. Има много хитри хора, от тези, които имат да дължат на този-на онзи. Те си служат с известна хитрост, с която искат да се изплъзнат от закона. Такъв някой отиде при банкера в банката, дето има да дължи, и казва на банкера: „Моля ти се, дай да видя полицата, кога беше падежът ѝ и колко имах да ти давам. Забравил съм сумата.“ Банкерът вади полицата и му я показва. Длъжникът бързо сграбчва полицата и я накъсва на парчета. Какво ще прави банкерът сега? Според закона той непременно трябва да представи полицата, ако иска да му се изплатят парите, но сега няма полицата, пък и свидетел няма.

Обаче в природата съществува един закон, според който никой не може да скъса полицата. Никаква сила не е в състояние да скъса някоя полица, която природата веднъж е написала. Нейните полици са написани на пергамент. Тук, на земята, можете да късате полици, колкото искате, но в природата, нейните полици – и всички хора да се съберат и да я късат, да

я теглят, няма нито един милиметър от нея да скъсат. И тези полици имат това свойство, че ако речеш да ги късаш, те залепват върху тебе така, че нищо не е в състояние да ги отлепи. И съвременните хора разбират, че всяко действие, което те вършат, се напечатва някъде по лицето или дето и да е по тялото им. Всяко престъпление и всяко добро дело се отпечатва по лицето на човека, и то не така безразборно. Престъпленията се напечатват на едно място, а добродетелите – на друго място.

Та като разглеждате съвременните хора, ще видите на едно място някаква добродетел, на друго място – някакво престъпление и после пак по същия начин – на едно място добродетел, на друго място престъпление. Кой каквото е направил, всичко е отпечатано: кой колко души убил, кого откраднал, жената колко деца е пометнала, колко деца сте имали, как сте живели с майка си и с баща си и т.н.

За в бъдеще от тези образи могат да се вадят филми. Днес се търсят добри киноартисти. Сега всеки от вас може да бъде един такъв киноартист. При това ще бъдете първокласни артисти, първокласни звезди. И ако може да се извади един такъв филм, който сами вие да играете, ще получите за този филм не по-малко от двеста-триста хиляди лева. Това са само думи, които трябва да се докажат. Но те са положения, които са действителни. Това е една дълбока наука. Някой седи и казва: „Аз съм нетърпелив." Знаете ли на какво се дължи нетърпението? На майка ти не се дължи, нито на баща ти, но на самия тебе. У тебе не е развито чувството на времето, у тебе не е развит ритмусът. Ти нямаш ритмус на времето, не разбираш какво нещо е времето, какво нещо е ритмусът на живота. Вследствие на това ти нямаш търпение. Започваш една работа, седиш, седиш, изгубиш търпението и казваш – тази работа няма да стане. Напущаш я. След тебе тази работа става.

И съвременните християни знаете ли колко опити са направили и все са излизали несполучливи? Те трябва да направят ред опити и да постоянстват, за да дойдат до известни резултати. Един християнин отива при някой болен, иска да му помогне. Той казва: „Аз вярвам в Господа Исуса Христа и вярвам да помогна на този болен." Отиде при него, помоли се, но болният не оздравява. Тогава този християнин се съблазни и казва: „Втори път не правя такъв опит. Аз мислих, че ще успея, но втори път няма да гоня Михаля."

Един баптистки проповедник в Русе по народност руснак, казвал се Арсимен, бил виден проповедник, при това често обичал да придружава

проповедите си с живи примери и често успявал. Един ден, като държал проповедта за слепия, който бил излекуван от Христа, нещо вътре в него му прошепнало: „След като свършиш проповедта си, излез на улицата, вън там седи един слепец и му кажи: „В името на Господа Исуса Христа прогледни!“ И този човек ще прогледне.“ Като възприел тази мисъл в себе си, той си казал: „Сега ще бъде една хубава проповед. Цял Русе ще се почуди.“ Той свършва проповедта си, излиза на улицата, отива при слепеца, туря ръката си на очите, както му било подсказано, и тъкмо трябвало да произнесе тези думи, когато изведнъж се усъмнил и си казал: „Ами, ако не прогледа?“ Щом се усъмнил, тези думи вече нямали резултат. Започнал той да се движи назад, напред, и около него седят съмишлениците му, наблюдават, но слепият си останал сляп. Като се видял в това положение, той казал: „Ще се отдалеча сам, да се помоля.“ И след този несполучлив опит той си отиде в Русия.

Вие имате един добър пример от Стария завет, дето се разправя за тримата момци, които били хвърлени в огнената пещ. Те не искат според заповедта на тогавашния вавилонски цар да се поклонят за техните идоли. Вавилонският цар ги повикал и им казал: „Вие ли сте тези, които не искате да се поклоните на нашите идоли?“ „Нашият Бог, на когото ние се кланяме, може да ни избави, но и ако не ни избави, ние пак няма да се поклоним на вашите идоли, на вашите богове.“ Че ако огнената пещ може да ви разколебае, това каква вяра е? Това е вяра на жабите.

Аз сега ще ви приведа един пример за заека, който един ден държал изпит, за да стане градоначалник. Господ казал: „Дайте му тогава два кобура.“ Заекът отговорил: „Като имам два кобура, лесна работа. Ще отида в гората, там да държа изпита си, че като се върна оттам, ще заема новия си пост. Градоначалник ще стана на Божия град, да уреждам там работите.“ Той взел кобурите и си казал: „Дръж сега кобурите. Нека смее само някой да се мръдне пред тебе.“ По едно време чува – нещо в храсталака шуми. Той изведнъж изпуснал кобурите и избягал. „Господи – казал той, – тази работа не е за мене. Дай ми друга някаква служба. При това с кобури не искам, и то в гората. Друга работа ми дай.“

Казвам, онзи човек, който се занимава с големите мъчнотии, той не трябва да има заешко сърце. Кой в този свят е минал без мъчнотии? В края на краищата всички хора са минали през много големи мъчнотии, само че едни са успели като трите младежи, турили са ги в огнената пещ и не са изгорели, а други не са могли да устоят. Тези, които устояха, като младите

момци и до днес служат за образци. Казвам, не само един опит трябва да направим ние, но и два, и три, и повече, докато най-после получим такъв един резултат, на който напълно да разчитаме, без никакво съмнение. А ние още при първия случай, като не успеем, казваме: „Нас Господ не ни слуша. Тогава нека друг някой да се помоли за мене.“ Той може да се помоли, но в теб трябва да има вяра. При това вярата във всеки човек трябва да е свързана с първичното съзнание.

Ние не може да пристъпваме Божиите закони в света. Някой иска да отиде направо при Господа. Че това е физическо отиване. Това значи, че ти търсиш Господа отвънка. Проявлението на Господа е отвътре, но работата му е отвънка. Ти най-първо трябва да търсиш Бога в себе си и ако искаш да знаеш неговото проявление, да видиш как той работи, трябва да го търсиш отвън. Мнозина от тези, които изучават и физическия, и духовния свят, питат де е духовният свят. Има един англичанин на име Хинтън, който е изучавал четвъртото измерение повече от десет години, но не е могъл да обясни де е Божественият, де е духовният свят. Той знае, че този свят съществува, но де е, не е могъл да определи никаква посока.

Всякога, когато човек се вглъбява в своето съзнание, то е един процес, едно отиване в духовния свят. И след това, като разреши човек един въпрос у него се заражда желание да излезе навън. Най-първо ти искаш да станеш певец, музикант. Започваш първо да мислиш по този въпрос. Дълго време мислиш, усещаш, че някъде в мозъка ти става някакъв процес, но на кое място в мозъка става това, не можеш да определиш точно. Ти само си мислиш, че можеш да станеш повече. Говориш с някого по този въпрос, поставяш въпроса по един начин, по втори начин, цели маневри правиш, докато най-после решаваш да ставаш певец и казваш: „От мене певец ще стане.“ Решиш ли веднъж, изведнъж нещо в тебе трепне – и ти запееш. Изведнъж звукът от твоето гърло излиза навън и се разпространява из цялото пространство. Хората могат да те чуват и на половин километър разстояние, но питам, де е гласът ти. Докато пееш, тези вълни се разпространяват из цялото пространство, но престанеш ли да пееш, те постепенно заглъхват, докато напълно изчезнат. В момента, в който престанеш да пееш, всичко изчезва. Питам, де отиде твоят глас? Изгуби ли се? Не. Той ще се върне пак при тебе. Това, което ти си дал при пеенето, то ще отиде някъде. То ще пътува, ще пътува, но по-далеч от слънцето няма да отиде. То ще мине през центъра на Слънцето, ще се завърти там и един ден ще се върне пак при тебе. В деня, в който се върне, ти ще усетиш едно

особено повдигане на духа. Ти ще усещаш до това време, че нещо те безпокои, нетърпелив си, очакваш някакъв резултат. Ако твоето пеене отиде до Слънцето и се върне, ти певец ще станеш. Не отиде ли твоето пеене до Слънцето, ти певец не можеш да станеш. Ако пеенето ти отиде само до Месечината, ти ще станеш певец на Месечината. Ако отиде до Меркурий, ще станеш певец на Меркурий. Ако отиде до Марс или до Юпитер например, ти ще станеш техен певец и т.н. Ако пеенето ти отиде до Венера например, ти ще станеш певец на Венера и вечерно време ще обикаляш под прозореца на някоя хубава мома и ще ѝ свириш различни серенади с китарата си и ще ѝ пееш. Щом пееш известно време на тази мома, най-после ти ще се ожениш за нея и ще захвърлиш китарата настрана. Сега вече други певци ще се народят и всички заедно с тебе и с майката ще пеят и ще свирят в хор. Между тези певци ще има и сопрани, и алт, и тенор. Всички са музикални. Бащата е главният капелмайстор, а майката е концертмайстор – тя свири на първа цигулка.

И сега ако вие не разбирате това, което ви говоря, ще кажете: „Как ни представя живота!“ Аз ви представям живота в неговата най-хубава форма. Какво нещо представлява животът? Да мислиш да спечелиш пари. Това живот ли е? Да мислиш да израснеш с два сантиметра. Това живот ли е? Или да искаш да увеличиш теглото си на 72 или на 82 килограма – това живот ли е? Или да искаш да станеш виден човек и да запишат името ти на някоя дъска – това живот ли е? Ако е въпрос да се запише името ти, напиши го там, дето никой не може да го заличи. Когато се напише името ти, напиши го така и на такова място, че нищо в света да не е в състояние да го изглади. Ако се напише на една дъска, дето всеки може да го заличи, по-добре е да не се написва.

Каква е целта днес на нашето верую? Да вярваме в един Бог. Не, ние трябва да отидем вече по-далеч. Тази вяра трябва да създаде от нас хора или човеци. Ако вярата, която ние имаме, и ако духът, който ще дойде, не създадат от нас велики, талантливи и гениални хора, каква вяра е тя? Казвате: „Е, като отидем на онзи свят.“ Много малко искате. На онзи свят бездарни хора не искат. Чудни са някои, които проповядват, че безгрешниците щели да отидат на онзи свят и там щели като турците да ядат само пилаф.

Не, там се изискват съвършени хора, както там, на небето. Вие трябва да бъдете талантливи във всяко отношение, че каквото чуете, да можете да го приложите. Едновременно човек не може да бъде и музикант, и поет, и

философ, и учен, но той ще вземе само един клон. Обаче каквото знае, ще го знае както трябва. Между сегашните религиозни хора, както и между учените, има спор, кое верую е най-право. Казвам, най-право учение в света е това, което може да направи хората талантливи, гениални, учени, музиканти, правдиви, любезни, истинолюбиви, добродетелни, светии и т.н. Това е правото учение. При това туй учение трябва да има израз. Каква разлика може да има в това, че някой бил православен или католик, или евангелист, или баптист и т.н.? Никой не се ражда нито православен, нито евангелист, нито католик, но всеки се ражда с живота. Всеки човек се ражда с нещо хубаво в себе си, но за да може това хубавото да се развие, трябва в него да дойде Духът Господен. После имайте предвид едно положение. То е следното.

Когато Господ създаде света и разните планети, те не си ходиха на гости. И знаете ли какво нещастие щеше да бъде, ако светлината на Венера или Марс, или Юпитер, или друга някоя планета би ни дошла на гости. Всяка планета си има свой определен път и те помежду си си изпращат само любовни писма, но не си ходят на гости. Нито Слънцето им ходи на гости. А ние, съвременните хора, постоянно си ходим на гости. Път си имаш. Обикаляй около своя път, а на другите изпращай само своята светлина. Има време за гости. Един ден, когато тези планети завършат своето развитие, те ще си ходят на гости. Най-първо Меркурий ще отиде на гости на Слънцето. Слънцето, техният най-голям брат, един ден ще повика всички планети на гости. То ще има за това специален голям салон и там ще покани всички планети – Венера, Марс, Юпитер, Меркурий и останалите. Тогава и Земята ще простре една голяма маса и всички същества, които са около нея, ще бъдат на пир. След като пируват дълго време, Слънцето пак ще ги изпраща един по един на своите места и по този начин ще образуват един нов свят. Всички ще кажат: „Ходихме на Слънцето и се върнахме и сега всички с новите придобивки ще започнем новия живот.“

Сега какви са вашите разбирания за небето? Те са съвсем човешки. Казвате, човек се ражда, ще умре и след това ще отиде на небето. И после ще се прероди. Много прости разбирания са тези. При това първия път си бил цар, а после ще се преродиш като някой просяк. Един френски писател написал един хубав разказ, в който разправял за един персийски шейх, който бил много богат и учен човек, но не знаел какво нещо е нещастието. Един ден излязъл вън от града на уединено място за размишление, но по

пътя го среща един просяк, който го спрял и му искал нещо. Той се почудил на неговата смелост как си позволил да го спре. Но шейхът си отминал, без да му обърне някакво внимание. По-нататък среща една бедна вдовица с едно малко детенце. И тя го спряла, но по същия начин шейхът си заминал, само учуден от смелостта ѝ. След това го среща един сакат човек, без ръце и крака. И той го спрял, но шейхът ядосан се върнал у дома си. Той си казал: „Отде се намериха тези тримата да ми развалят мира?“

Сега само той разбрал, че има нещастия в света. Тогава той взима една торба със злато, извиква слугата си, който го придружавал, и му казал: „Вземи тази торба със злато и иди в града. Като срещнеш първия просяк, ще му дадеш една шепа от това злато. Като срещнеш вдовицата, ще ѝ дадеш две шепи злато, а като срещнеш сакатия човек, ще му дадеш всичкото останало злато от торбата.“ От този ден той постоянно пращал слугата си по улиците и като срещал нещастни и бедни хора, да им дава по нещо, за да не го безпокоят, когато той излиза на разходки да прави своите размишления. Като правил така, той бил доволен от себе си. Като умрял, той се явил пред Бог Ормузд и му казал: „Постарах се да изпълня закона ти. Не съм съвършен, но раздадох всичкото си богатство на бедните.“ „Да, ти го раздаде, но не от любов, а от желание да не те безпокоят. За да се научиш какво нещо е да се служи от любов“ – Ормузд го изпраща още един път на Земята, но не вече като шейх, а като син на един беден работник. Баща му предал занаята на сина си, но един ден синът, както работил, паднал от едно високо място и си счупил краката, вследствие на което той бил принуден да стане просяк. Понякога Ормузд го запитвал: „Как ти се нрави това положение?“ Де кой го срещал, все го хокали, че бил просяк, докато най-после се намерила една бедна вдовица, която го прибрала в дома си да го гледа, докато си заминал за другия свят. Тя го гледала от любов. По този начин той научил закона на великото самопожертване.

Казвам, ние следваме Христа, нали. Но какво ще бъде това следване, ако ние имаме Христовия дух, а същевременно имаме и този дух, който иска никой да не го смущава. Тогава вие носите само името християни, само носите на име Христовия дух, без да е той действително у вас. И тогава ще ви разправя един случай с един индус, за когото съботяните са писали една книга. Той като се занимавал с живота, изучавал го и дошъл по едно време до духовния живот, но като не могъл да го разбере, не могъл да си обясни много неща от него. Най-после дошъл до отчаяние, решил да се самоубие, но първо се обърнал към Бога с молбата: „Господи, ако ти

наистина съществуваш, покажи ми по някакъв начин пътя или ще се самоубия.“ Вместо да му се яви Господ, явил му се Христос, който му казал: „Ти знаеш ли, че аз дойдох да спася света, за което се и пожертвах. Трябва ли при това положение да се самоубиваш. Иди да работиш и аз ще бъда всякога с тебе.“ Оттогава животът на този индус се коренно изменил и той останал верен на всички изпитания и мъчнотии, които се явявали в живота му. И той се намирал като апостола Павла, който казвал: „Видях такива неща, които нито ухо е чуло, нито око е видяло.“

Казвате, защото той е мислил върху живота. Не, той е мислил правилно. Защото, ако не беше мислил правилно, той нямаше да има тази опитност. Ето, и религиозните хора днес мислят по същия въпрос, но имат ли същата опитност? Не. Този индус е мислил добре, правилно. Някой казва: „Аз вярвам в Евангелието, чел съм го.“ Не, на съвременните религиозни хора трябва нещо друго.

Ти носиш една кутия кибритени клечки от най-хубав спармацет. И когото видиш, казваш: „Знаеш ли какво нося аз? Нося кибритени клечки, които мога да запаля.“ Но когато ти запалиш огъня си, на този огън трябва в зимна нощ да се грееш и вода да си вариш. Ти имаш едно учение, една връзка с първичната причина, която на каквито и изпитания да те подложи, ти всякога трябва да съзнаваш тази връзка и да знаеш, че тя е животът, тя е Духът Господен. Ние постоянно отлагаме и казваме: „Като остарея, тогава ще служа на Бога.“ Това е глупаво разрешение на въпроса. Като си млад още, като живееш, тогава трябва да служиш на Бога, а не като остарееш или като умреш. Ти, като умреш, ще се учиш. В смъртта ние учим закона на самопожертването, а в живота ще се учиш да служиш на Бога. И смъртта си има своето предназначение. В смъртта всичко ще дадеш от себе си, това е половината на живота. Като живееш, именно ще се учиш да служиш на Бога, а не както някой казва: „Като остарея, ще служа на Бога.“ Значи младите си години ще посветиш на порочен живот, а като остарееш, тогава ще се учиш как да се служи на Бога. Тогава ти ще научиш само закона на страданията и на мъченията, какво допринася един порочен живот, но никога няма да научиш онова, което допринася радостта. Радостта носи живота, в която любовта царува. Тя внася всичкото щастие.

Питам, тогава защо се жени младата мома? Тя търси своя възлюбен, за да намери онова дете, в което да внесе вяра и надежда и чрез любовта главно да го накара да вярва в Бога. И не само да вярва, но и да прилага това учение. Тогава тя е изпълнила своето предназначение в света. Онзи,

който служи на когото и да е, той само тогава е изпълнил своето предназначение и само тогава е разбрал смисъла на живота. Бил този човек проповедник или професор, или какъвто и да е, той трябва да изпълни своето предназначение. Животът се осмисля за мене в момента, в който аз съм съзнал, че съм изпълнил волята Божия. Това повдига човека и му дава цена. Този човек вече е готов на всички страдания. Така хиляди хора са погинали в света, но имат идея. Човек и без да вярва, и без да има някаква идея, пак ще дойде до същата опитност, пак ще има известни страдания, но тези страдания няма да имат някакъв смисъл.

Казва Христос: „Духът Господен е на мене да благовествувам на сиромасите.“ Няма по-хубаво нещо от това, Духът Господен да е на човека. И тогава Господ ще ти е задна стража, че ти му служиш. Какво мислят хората, то е друг въпрос. Нека мислят, каквото искат, но в дадения случай ние трябва да знаем, че Бог е с нас и ние изпълняваме неговата воля без никакви задни цели. Ние сме чисти и там, дето е Бог, при каквито условия и да се намираме, всякога ще имаме Божието благословение. И в ада долу да се намираш, пак Бог ще смекчи твоите страдания.

Та казвам, трябва да дойдем до тази опитност да направим връзка. В това седи силата на един човек, в това седи силата на един народ, в това седи силата на едно общество и в това седи силата и на цялото човечество. Трябва една връзка, в която Бог постоянно да действа.

Някой казва: „Защо трябва да бъде така?“ Допуснете, че вие живеете в един салон като този, отвсякъде херметически затворен и казвате: „Аз не искам да имам нищо.“ Като живеете една година в този салон, започвате да изпитвате едно голямо неразположение на духа. Въздухът в този салон е вече достатъчно покварен. Вие започвате след това да се задушавате и ако не намерите едно малко отверстие отнякъде, през което да влезе от външния чист въздух, вие непременно ще бъдете изложени на явна смърт. И ако човек не намери такова едно верую – връзката му с живота, той ще почне да се задушава. Тогава ти се усещаш недоволен от живота. Защо? Защото си прекъснал връзката. Какво мислят хората, това остава на тяхна сметка, настрана. Онова верую, което може да ми даде светлина, онова верую, което може да внесе топлина, което може да разшири моята разумност, което увеличава моята доброта, което ме възраства, което влиза във вечния живот заедно с мене, какво може да ме съмнява? В това е смисълът. Аз няма да търся живота вън от мене. Всички хора търсят живота в тази първоначална причина. Казвам, единственото нещо, към

което всички вие трябва да се стремите, е да имате тази опитност.

Христос казва: „Духът Господен е на мене, помаза ме да благовествам на сиромасите.“ Разберете ли това, тогава настава друга една наука и ние ще разговаряме по друг начин, отколкото сега. Друга опитност ще имате. Сега, като се срещнете, казвате: „Този е от нашите, онзи не е от нашите.“ Сега хората, които нямат Духа Господен, ще кажат: „Този е наш, онзи не е наш. Този е българин, онзи не е българин.“ А когато Духът Господен дойде, тогава всички хора ще бъдат наши и всички ще бъдат техни. А сега всички хора не са наши и ние не сме за тях. Вследствие на това има едно голямо противоречие. А това противоречие седи в това, че Духът Господен не е още дошъл и не ни е заквасил. И всички хора не са готови да възприемат истината. Има един спор, но ние не сме за това, да чакаме. Който е узрял, той трябва да се прояви. Узрялата ябълка няма защо да чака другите да узряват. Ти първо трябва да узрееш и като узрееш, не мисли, че въпросът вече е свършен. Не е още свършен. Ти като узрееш, това е само една възможност за проявлението на Божията любов. Ти като си станал християнин или като си станал Син Божи, това е само една възможност за разумното служене. Ти мислиш, че като узрееш, че като си станал Син Божи, всичко си свършил. Едва след като станем синове Божии, ще започне този истински велик живот, към който ние постоянно се стремим и за който постоянно мечтаем. Синове Божии, това е нещо реално, което ние трябва да въплътим в себе си. Бога ние трябва да въплътим в себе си. И ако Бог не въплътим в нашето съзнание, тогава безполезно е и това учение. И ако този Бог, в когото вярваме, не може да се прояви в мене и ако този Бог, в когото ние вярваме, не може да се прояви във вас, безполезно е това учение. И тогава ние ще имаме една вътрешна опитност. И тогава ние ще бъдем хората, които създават своите условия.

Да ви приведа още един пример. Представете си, че имате един хубав извор от планината някъде, който искате да прекарате във вашия дом. Започвате да работите. От къщи направяте една вада до планината и остава още един метър, но се спирате. Този метър земя препятства на тази вода да потече за дома ви. Представете си, че този метър земя представя вашия живот. Тази разкопаната вада, това са ред усилия, които сте правили в миналото. Работили сте много, но още един живот ви оставя да разкопаете този метър. Щом го разкопаете, водата ще дойде в дома ви.

Казвате, този човек е щастлив. Да, но той е работил в миналото и сега разкопа един метър само и се ползва от усилията на водата, от благата на

водата, която дохожда в дома ви. Други започват по обратен път. Той ходи при извора, връщал се, копал и най-после в последния си живот взел, че разкопал от извора един метър и водата тръгнала. Аз разкопах, ето и той копа. Аз на същото място копах. И той на същото място, но на него върви, а на мене не върви. Криво е започнал той. Ако онзи човек, който, като е тръгнал от Бога, не е копал, от Бога докато слезе на Земята, то нищо не става. Ако той сега копае, то е дълга работа. Отгоре е трябвало да копае, докато стигне до Земята, да разкопае един метър – и всичката вода ще тръгне.

Ако вие богатството, което имате, не сте в състояние да го пренесете на небето, вашият живот е напразен. Всичко, каквото спечелите тук, на Земята, трябва да го пренесете на небето. Тук няма живот, а има работа, труд, сиромашия. Като пренесеш банките горе, там ще разполагаш. То е Духът Господен – да пренесеш своето богатство горе.

Сега ще кажеш – това са отвлечени работи, но онзи, който казва, че е отвлечена работа, той се забавлява. Какво значи на български „отвлечено“? Когато някоя мома е отвлечена, казват отвлечена идея. Задигнат момата, завлечена идея. Те тълкуват, че нещо е неразбрано. Онзи, който отвлече момата, какво разбиране има тук, седят и казват: „Това е отвлечена идея.“ Много реална е. Отвлечена мома е там, тя е отвлечена, но не е довлечена. Има неща, които могат да се отвлекат и да се довлекат. Отвлечена е момата, че не е занесена, дето трябва. Злото не е в това, че е отвлечена, но че тя не е занесена, дето трябва.

Духът Господен, върху това ще се спрете. Аз искам да имате една опитност. В този кръг сте една точка. Едно място заемате и образувате един радиус. Защото вашата опитност е ценна. В този кръг тя е един център и на мястото си тя има нещо ценно. Всеки от вас трябва да има тази опитност. Казва: „Мога ли да имам тази опитност?“ Можете. В момента, в който вие добиете тази опитност, ще се разшири сърцето ви. Вие сте грешник. В този живот ще кажете като слепия човек: „Сляп бях едно време, но сега виждам.“ Ако ме пита някой: „Ти в онзи свят бил ли си?“ Чудна работа. Аз живея в онзи свят. Някой ще каже: „Това е много казано.“ За вас е много, но за мене е много естествена мисъл. Че като съм в онзи свят и в този свят, лошото е за мене, че като съм в онзи свят, работя много добре. Не като дойда на земята, чапрашик е много. Корените са долу в земята, а клонищата са горе. Ти дойдеш и докато извадиш твоите корени от земята, да направиш като разумно същество – да се освободиш и да отидеш

при Бога, но това нас не ни плаши. Онзи свят в моя ум, това са възможностите на този свят. И този свят са възможностите на онзи свят.

Сега повикайте някой философ да развие тази тема – какво нещо е онзи свят. Онзи свят са възможностите на този свят и този свят са възможностите на онзи свят. Най-добрите философи в България могат да разяснят философски тази тема в едно списание според техните термини. Аз ви го давам като зародиш, най-късата тема: „Що е онзи свят“. То са възможностите на този свят. Онзи свят, Духът на Господа, той е, който съгражда всичко. Ако нямам него, нито възможностите на онзи свят, нито възможностите на този свят, не могат нещата да се реализират. Без Духа Господен те остават нереализирани.

Следователно това разумното, което живее едновременно в този и в онзи свят, може да се реализира. Онзи разумен човек, който може да намери пътя на истината, който може да намери пътя на любовта и пътя на светлината, тогава ние казваме, че този човек е свободен.

Пета неделна беседа
29 септември 1929 г., неделя, 10 часа
София – Изгрев

ЗАБРАНИХМЕ МУ

Лука 9:49

Цялата съвременна култура е на забраняване. Закони, правила, наставления, морализирания – това няма да правиш, онова няма да правиш, правила как трябва да се обличаш, как трябва да туряш шапката си, как трябва да туряш обущата си, остри ли трябва да бъдат, американски ли, английски, французки, с къси рокли ли трябва да бъдат, или с дълги, после косите дълги ли трябва да бъдат, или къси, гладки или къдрави, трябва ли да намазват лицата си, после с какво благоухание трябва да се напръскват – с розово или с теменужно масло, с какъв сапун трябва да се мием, как трябва да се перат дрехите, колко време трябва да се киснат. После правило има по колко време трябва да се следва училище, специализация. Все правила, правила, докато се научим. Но виж, задигнали го за онзи свят. Казват – нас учени хора тук не ни трябват, трябват ни невежи. Тъй щото вие сте недовършили, затова сте тук. Ако сте станали учени, нямаше да сте тук, на земята. Тъй щото, който е тук, на земята, той не е свършил, още нещо трябва. Има още правила, забранявания – това няма да правиш, онова няма да правиш.

Сега седят хората и питат: „Трябва ли да бъдем свободни?“ Не може човек да бъде свободен, щом казват какво трябва да ядеш. Синът е вегетарианец, бащата е месоядец – спор има. Бащата има правото. Синът, понеже се е родил от бащата, той трябва да яде това, което и бащата яде. Синът на вълка няма право да се откаже от храната на бащата. Нищо повече. По закон няма право. Но и синът на овцата няма право да се откаже от храната на бащата. Тогава имаме размесени хора. Едни, които са били вегетарианци и са станали месоядци, и други, които са били вегетарианци и са станали месоядци.

Та казвам, има едно противоречие. Аз ще ви приведа един малък разказ. Едно време чел вълкът една свещена книга, въодушевил се от книгата и казва: „Нашият род е правил толкова грехове в света. Не може повече така да се живее. Голямо наказание ще дойде.“ И решил той да реформира живота си. След като ходил, постил, молил се, най-после дошло вдъхновение, тъй както на вълка иде, и тръгнал да проповядва в света, че

месо няма да се яде. Всички казват – той станал вегетарианец. И дето ходил, в това село го бият, в онова село го бият и казва: „Няма да я бъде. Хората не са още културни, за бъдеще. Сега не може да се проповядва. Ще се върна. Три деня съм седял гладен, ще тръгна и когото намеря, първия, ще го изям. На тия хора не проповядвам." Той върви и забелязва един кон. Казва: „Какво правиш?" „Паса трева." „Три деня съм гладувал. Ще те изям" – казал вълкът. Конят поглежда и казва: „Виждам, че ще ме изядеш, но имам една молба." „Каква е?" „Баща ми беше много благороден човек. Понеже съм кон, кован съм с петала. Задните и предните ми крака като ядеш, може да се замотае в гърлото ти." „То е лесна работа." „Отзад ще минеш, задните петала ще извадиш, а после и предните." Дигнал си краката и като му ударил две текмета хубави, той се търкулил на земята. Трябвало му две минути, докато дойде на себе си. Конят в това време си отишъл. Казва си после: „Слушай, ти четеш свещената книга, ти искаше да преобразиш света. Защо ти трябваше да снемаш петалото на коня? Ти налбантин ли си? Стегни си ума да мислиш и втория, когото срещнеш, не му вади петалото, изяж го."

Той върви гладен, вижда покрай едно езеро два овена пасат, спорят за нещо. Пита ги: „За какво спорите?" „Спорим за тревата, която пасем." „Аз ще разреша този въпрос. – Казва: – Срещнах един, искаше да му сваля петалата, но ми даде един добър урок. Тъй щото, ако и вие искате да ви разковавам петалата, няма да се съглася." „Не, ти бъди спокоен. Ние и двамата отдавна те чакаме. Когото от нас искаш, ще изядеш. Но ние имаме обичай, ние ще се отдалечим от двете страни, ще се затичаме и когото хванеш от нас, ще го изядеш днес, а другия – утре. Така правеше и баща ти." „Тъй ли?" „Аз говоря право как ще бъде – единият отляво, другият отдясно." Той седи, чака. Те се засилили и като се затирили, ударили го, счупили му четири ребра. Той паднал на земята, а те офейкали. „Слушай – казва си той, – ти няма ли да поумнееш. На коня петалото не изваждаш, нито пък се осигурявай. Намери един овен, изяж го. Защо ще мислиш за другия ден? Да те оставят отляво или отдясно. Щом дойдат, хвани единия. Какво ще ги чакаш. Видя ли какво ти станаха четирите ребра. Такава лъжа. На коня петалото не снемай, нито пък прави избор."

После той намира една свиня. Казва ѝ: „Ти поне си мазна, няма да ме лъжеш. Двама ме лъгаха. Конят казва да му снема петалото, удари ме, счупи ми зъбите. Два овена ме излъгаха. Ако мислиш и ти да ме лъжеш, тебе ще изям." „Много хубаво – казва свинята. – Отдавна те чакам. Но ние

сме големи певци. Кой как дойде, пеем му. Да ти попея една песен. Като ме изядеш, ще си спомняш за хубавите ми песни.“ „Колкото за песните, аз ще те слушам, аз съм любител на песните.“ Свинята зацвилила, събрала всички свини наоколо си и разгонили вълка. „Ще спра – казва си. – Защо ти трябваше свиня да ти пее.“

Ние, съвременните хора, мязаме на този характер на вълка. Всички тия противоречия. Тъкмо оправиш едното, дойде второ, трето, четвърто, пето и най-после оправяме, и работите остават неоправени. И в края на краищата остава въпросът, че като отидем в онзи свят, ще се уреди този въпрос. Сега тук не можем да си уредим работите, че в онзи свят ще ги уредим. В онзи свят работите са уредени, но въпросът е може ли човек да отиде в онзи свят. Щом постъпиш в едно училище, работата там е уредена, но докато постъпиш в това училище.

Казвам, сега, при сегашния живот, ние имаме все отрицателната страна на живота. Целият ни живот е пълен само със съмнения, забранения – ти това няма да правиш. Знаеш ли какво ще кажат хората за тебе? По-учен трябва да бъдеш! А той все като вълка. Казва, втори път няма да разковавам коня, овни няма да избирам, свинята няма да оставям да ми пее. Все това няма да правя, онова няма да правя, и работите не вървят пак.

Сегашният двадесети век, дето науката толкова се е развила в своя напредък, много знаем за небето, много добри хора сме, много културни, хубави здания имаме, но статистиката показва, че 25 на сто днес хората страдат от охтика, 35 на сто заболяват от неврастения, заболявания на нервната система, 15 на сто са с разстроени болести и 25 на сто, които страдат от мускулни болести. Не зная колко остават това здравите хора, гениите на човечеството, които са съумели да бъдат здрави.

Сега забележете, че учениците на Христа срещат едного, който помага на хората, и понеже не ходи с тях, не му позволяват. Христос казва: „Не му забранявайте. Този, който не е против нас, с нас е.“ Та казвам, сега ако влезем в една православна църква, там има правила как трябва да се молите. Три пъти трябва да се прекръстите, ще запалите една свещ, ще целунете един светия, втори, трети и ще се оттеглите. Влезете ли в една евангелска църква, ще седнете на стола, ще си турите ръката на очите и ще се помолите. Ако влезете в една джамия, турците по друг начин се молят. Ако влезете в будически храм, също по друг начин ще се молите. Всички имат свои методи. Ако ти не се съобразяваш с техните правила, те ще знаят, че ти не си от техните. Казват: „В нашата църква така не се седи.“

Сега ако отидете между учените хора, поетите или писателите, че някоя запетая не е турена намясто или че не говориш според всичките правила на граматиката, веднага ще ти направят известен укор, че не разбираш езика. Действително хубаво е. Някои хора са постигнали големи постижения, някои идеално пишат, но идеално не прилагат онова, което знаят.

Един баща изпраща двамата си синове в света да се учат. На единого дал половин килограм сирене, а на другия дал едно кило брашно и казва: „Като намериш вода, ще замесиш брашното." На другия казва: „Като намериш вода, ще измиеш сиренето, ще го хвърлиш във водата и ще чакаш да видиш какво ще стане." Ходили двамата по света и намерили едно мръсно блато. Казва единият: „Да турим всичкото брашно в тази вода, да замесим, да има да се нахраним. Все на хляб ще стане." Турят брашното в блатото и единият казва: „Ти ще отидеш на едно място на едната страна да туриш брашното, а аз на другата страна ще туря сиренето да се подсири." Турят. Единият заема северната страна, другият – южната. „Как е?" – казва. Хвърлили го, чакат час, чакат два, брашното изчезнало. Онзи хвърлил сиренето, рибите го изяли. Той останал без сирене.

Аз ви привеждам този пример. Ние сме хора идеалисти, имаме тези блага – носим малко сирене и брашно. Сиренето и брашното са малките таланти. Тръгваме по света и очакваме големи възможности. Но в света получава само този, който може да приложи Божествения закон. В Божествения свят противоречия няма. Ако ние дойдем да изучаваме Божествения свят, тъй както трябва, ние ще дойдем до пълно разрешение. Понеже ние изучаваме социалния въпрос от чисто научно гледище. Не само сега, но и за в бъдеще ние ще бъдем в крайно противоречие по този въпрос. От хиляди години хората са разрешавали проблемите на живота, но и още хиляди години не могат да ги разрешат те, защото онзи, който разрешава въпроса от лично гледище, казва: „Не ме оценяват хората." Или пък: „Тази работа няма да я бъде сега, ще я отложа." Ако разрешава въпросите от обществено гледище, казва: „Хората още не са готови, не могат да разберат."

По този начин всякога ще има едно противоречие. Само когато дойдем до Божественото, Божественото е едно изобилие. Онзи, който разрешава въпроса от свое лично гледище, той очаква да приеме нещо. Младият момък, който се жени за младата мома, той очаква тази мома да го подигне. Той иска да има красива мома. Най-първо казва: „Жена имам." Той иска тя да бъде умна. Всички хора да кажат: „Този има жена умна, не е

глупава.“ Всеки да говори за неговата умна и красива жена. И той казва: „Да, такава е жена ми.“ Пък ако неговата жена е умна, какво ще му придаде? Най-първо, ако той седи културно по-долу от нея и иска да я подчини на неговия закон и казва: „Слушай, ти това няма да правиш, онова няма да правиш“ и ако започне да ѝ туря неговия режим, питам, де ще отиде нейната красота? Защото, докато служи на други закони, има свобода. Но ако дойде да разрешава лично въпросите, казва: „Ти за кого си се женила? За хората или за мене? Аз съм за тебе божество. Ти, вкъщи когато съм, хубаво ще се обличаш. Вън дрипава ще бъдеш. Никакво белило, никакво червило, разрошена, никакво чесане. Аз не искам никой да те харесва.“ Това е правилото на ревнивия мъж. Знаете ли какво е правилото на ревнивия мъж или на ревнивата жена? Ревнивият мъж всяка вечер, като се връща вкъщи, по три пъти влиза под кревата, да види дали някой не се е скрил. Някой път ще отваря долапите по три пъти, да не би някой да се е скрил. Ще търси из дрехите, после ще погледне жена си в очите, ще я пита: „Да не лъжеш? Днес да не си приемала някого вкъщи? Да не ме лъжеш? Днес прие ли някого? Право ще кажеш!“

Питам сега, тази умна и красива жена, като се ожени за тебе, ти какво ще ѝ придадеш? Не само това, но ти влизаш в някое религиозно общество, ще те повикат и ще кажат: „Как вярваш в Господа? Ти вярваш ли в Господа Исуса Христа?“ Ако вярваш според разбиранията на този човек, ще те приемат в това общество. И започват те – така ще вярваш, иначе ще вярваш И ако се отклониш, ти в Царството Божие няма да влезеш. Не само това, но понякога ние имаме самовнушения в себе си. Всеки човек има лоши самовнушения по наследство. Някой път казваш: „Кой знае какъв е бил Христос. Искат да заблудят хората, че бил толкова свят. Дошъл и казва, че бил Син Божи.“ Ти се раздвоиш в себе си и казваш: „Ще направя като него. Че е Син Божи. И аз ще кажа същото. Много хубаво. Христос в прочетената глава изпъждаше духове.“ И ти като него ще направиш един опит. Не е само да носиш името християнин. Да вярваш в Христа, значи да имаш неговия дух. Каквото Христос прави, да правиш и ти. Ако ти не правиш това, не можеш да бъдеш негов ученик. Ако искаш да бъдеш ученик, ученикът трябва да върви по стъпките на своя учител. Той трябва да знае всичко, каквото учителят е предал.

Казва Писанието: „Ако някой е болен, нека се съберат двама или трима души да се помолят, и ще изцелее.“ Съвременните хора християни не изпълняват това правило. Имаш в себе си лошо разположение. Христос

казва как се изпъжда лошото разположение. С пост и молитва. Казваш, молитвата нищо не струва сама по себе си, постът нищо не дава сам по себе си, но знаете ли в какво седи постът? Постът разбира в себе си въздържание. Да пости човек, значи да се въздържа. Щом ядеш умерено, навреме, ти имаш пост. Ако ти ядеш не навреме, всякога, ти си от ония хора, които всякога страдат. Днес в съвременната диета, в съвременната хигиена не са определили точно времето, когато трябва да се яде. Има в природата определено време, кога трябва да яде човек – сутрин и на обед точно математически е определено, няма изключение. Англичаните ядат в два часа. Ние тук обядваме в дванадесет, но нито един народ на земното кълбо не обядва, когато трябва. Защото има известни отрицателни мисли в нас, които развалят обяда ни. Когато дойде един божествен обяд, трябва да се наядеш и да се благословиш, че се случи да дойде един твой кредитор. Ще ти покаже една полица и ще ти развали настроението. Ако си ученик, учителят ще ти пише единица на изпита. Ти ще се върнеш у дома и ще изгубиш обяда. Ако си някоя жена, готвиш нещо, дойде мъжът, ти си приготвила яденето и той ще ти развали обяда.

Питам, в какво седи съвременната наука? Ние изучаваме микробите. Знаем какво трябва да се яде. Питам, животните кой е учил какво трябва да ядат? Виждали ли сте, като ходи, овцата как избира най-хубавата трева? Човек, който е създаден по образ и подобие Божие, трябва да се учи какво трябва да яде. Една майка пита с какво трябва да храни детето си. Тя трябва да го храни със своето мляко. Ако майката няма мляко, да не ражда. Щом е родила едно дете и не може да го кърми, то човек няма да стане. Няма в историята пример, дето майките да не са хранили своите деца и да са станали гениални. Не само това. Но майка, която храни детето си три години, тя не трябва никаква лоша мисъл да има. Че къщата изгоряла, че мъжът ѝ я напуснал, тя трябва да бъде тиха и спокойна, ако иска това дете да го отхрани. Сега ще му дадат овес, това-онова, и то ще замяза на овеса и на ечемика. Овесът не може да предаде това, което майката може да предаде. В млякото на майката има разумна сила, в която майката влиза. Ако ти отхранваш едно дете с млякото на една овца, то ще замяза на овцата. Няма да бъде лошо, но няма да бъде това, което ти очакваш.

Следователно в съвременната култура ние вървим хигиенически и научно по обратен път. Онзи, който обработва плодните дървета, не трябва да каже нито една лоша дума. Всеки, който иска да има плодни дървета и да има благословение, той трябва сам да ги посади, сам да ги обработва.

Чужд човек не бива да праща. Двайсет дървета ти ще поливаш, ще окопаваш наоколо и като минеш покрай тях, ще кажеш една хубава мисъл. Пращат ли другите хора да режат лозите, да ги кастрят, както сега правят – окълцват нашите градини, това не е култура, това е варварство. С такова градинарство нищо не се постига. Може да има изобилие на плодовете, но здраве, благоденствие от тези плодове не се постига. С един плод вие може да направите опит. По този начин, ако вие имате едно дърво, което никой друг не е пипал, ако откъснете един от неговите плодове, той може да седи три-четири месеца, без да изгние и без да се изгуби неговата свежест.

Ще кажете: „Опитвали ли сте това?“ Вземете едно дърво и направете опит с него за дванадесет години. Ако през тези дванадесет години ти ходиш около него и се молиш Господ да благослови плодовете му, от тези плодове, които ядеш, нито неврастения ще имаш, нито охтика. Дървото ще бъде благословено в целия ти дом. То е за дърветата, но то е и за децата същото. Ако вие не можете да отхраните едно дете като това дърво, ако майката не седи със своята мощ, със своята кръв и със своята воля, какво ще стане от него? Ако всеки го учи, ако всеки го пипа, от това дете нищо няма да стане. Според новото възпитание до двадесет и една година един момък и една мома никой не трябва да го бута освен майката и бащата. Като станат момъкът и момата на двадесет и една година, тогава чужд може да ги пипа. Не само това, но когато майката е бременна, нейният възлюбен, той не трябва да ѝ каже нито една горчива дума. Не само да ѝ каже, но нито да помисли. Бащата трябва да храни към своята другарка най-хубави мисли и чувства. Това е хигиена.

Сега хората искат по обществен начин да оправят света. Тъй както сега оправят, аз да ви кажа, светът няма да се оправи. Идат големи страдания, и то такива, каквито светът не е сънувал. У българите има обичай, след като някой загради градината си с хубав плет от леска и като мине някой покрай този плет, потрябвало му един прът, вземе от този плет и го отгради. Мине друг, пак си вземе един прът. Така минават един след друг и плетът се разрушава. Казва: „Минаха покрай твоята градина, взеха един прът.“ „Нищо няма.“ Този взел, онзи взел, гледаш, след една година – разградено, свинете влизат. Българинът е силен да разрушава. Ако е толкова силен да гради, той ще бъде гениален човек. За българите няма някой велик човек. Славяните представляват най-долното положение на човека. Може да се каже, че те общо трябва да се подигнат. По-напредналите са по-свободни. И действително, ако човек не е възпитан – в

славянството има известни заложби, за които трябва възпитание – затова се дават страдания. Страданията, които идат за тях – нито един народ от Европа не е изложен, както русите са изложени да страдат. Защо? За да се подигне в тях хубавото, красивото, мощното. Сега злото в славянството се вижда. Онова, което става днес, е това зло, но то и по-рано съществуваше. Нима мислите, че онзи цирей, който е излязъл на ръката, не е бил и по-рано в тялото? Той е бил по-рано в кръвта и сега по-лесно може да се лекува.

Сега Христос казва: „Не им забранявайте.“ Аз турям правилото: онова, което Бог е вложил в твоята душа, не забранявай на душата си да се проявява. То душата трябва да върши само онова, което е присъщо на нейното естество. Моли се, когато душата ти иска да се молиш. Моли се за това, за което душата ти иска. Душата ти казва: „Помоли се малко.“ Ти казваш: „Бързам, работа имам.“ Има ли в света някой човек, който, като се е молил, да е сполучил? Положителната наука казва – срамота е да се молим. Вярно е, съгласен съм. Срамота е да се молим глупаво. Ако от осем хиляди години не можем да кажем десет свестни думи и да ни слуша Господ, това не е молитва. Чудна работа. Ако един син, който е роден от баща си, и не може да каже десет свестни думи на баща си и да му стане приятно, какъв син е? Тогава ние казваме: „Отче наш, който си на небето“…

Питам, как тъй ние, които сме по образ и подобие Божие… Сега се проповядва материализъм. Човек трябва не да се моли на Господа. Господ всичко знае. Хубаво, ако Господ всичко знае, защо ти, като отидеш в странство, пишеш на баща си да ти прати четири-пет хиляди лева? Остави го той сам да се сети.

Моленето, това са допирни точки, за да се явят допирни точки на съвременното човечество. Ти имаш нужда от някой човек да ти напомни, имаш допирна точка. То е някой банкер, искаш му пари назаем. Той казва: „Братко, съжалявам, трябваше да дойда по-рано, имам голяма нужда да ми заемеш две хиляди лева. Ще ме простиш, че бях те забравил. Сега ще кажеш, че защото ти искам пари, затова идвам. Ако ми дадеш пари, ще те помня.“ Банкерът ще те погледне и казва: „Хубаво, щом говориш истината, давам ти две хиляди лева.“ Помнете, човек два пъти не може да излъже някого по един и същ начин. В Божествената книга пише, че само веднъж могат да те излъжат. Всички изкушения и мъчнотии, които имаме в живота, Бог е позволил и на дявола само веднъж да те излъже. Забележете, човек не може да бъде изкусен два пъти по един и същи начин. Щом те

излъжат два пъти по един и същи начин, ти вече си сигурен, казваш: „Научих се вече. Втори път не се лъжа.“ Нищо не си научил. И втори, и трети път могат да те излъжат. Ти само ще имаш една опитност. Питам, ако тебе те излъжат веднъж, какво иска да каже небето? Не лъжи. Който лъже, и него лъжат.

Казвам, сега има една наука, към която трябва да се върнем. Всичкото знание, което ние имаме, трябва да се обобщи вътре в живота, но трябва да се научи основно. Трябва да се изучи в какво седи различието на неговата мисъл, на неговото чувство, на неговите действия. После трябва да се изучи устройството на неговото лице. Лицето на човека не е устроено така, както на животните. Челюстите, носът са устроени по друг начин. Обонянието, очите, ъгълът на падането на светлината, дробовете са устроени по един начин. Ако ние не разбираме вътрешния строеж, ние със своите мисли и със своите желания разрушаваме най-хубавото, което Бог ни дава. Ако един човек разруши своето тяло, какво му остава? Нищо не му остава. Защото сегашното физическо тяло е като утроба, матка, в която може да се създаде духовното тяло. Апостол Павел казва – ако нашето се разруши, имаме духовно тяло, в което за в бъдеще можем да живеем. Следователно във възкресението има ново тяло, в което ще живеем.

Сега въпросът е по кой начин да се молим. Тези работи всеки трябва да ги знае. Аз говоря за учениците, за верующите, които искат да вървят по пътя, по стъпките Христови. Онзи, който върви по тези стъпки, той няма да разреши противоречията в света. Никой човек не е в състояние да поправи прегрешенията в света. Какъвто държавник и да е или цар да е, никой човешки син не е в състояние да поправи човечеството. Човечеството може да се поправи колективно. Ако човечеството по цялото земно кълбо и ако във всички духовници дойде това съзнание и те решат да служат на Бога и ако във всички военни дойде това съзнание да служат на Бога, и във всички търговци да дойде същото съзнание да служат на Бога, и във всички земеделци, тогава само светът може да се оправи. Тази идея трябва да проникне в цялата маса. Защото не е само да се създаде един закон. Този закон трябва да има метод и начин на приложение.

Да кажем, че си създадеш едно дърво, за което се изискват дванадесет години. Колко ще се иска за човека? Но ти казваш: „Кой ще чака дванадесет години за това дърво? Аз бързам.“ Какво може да се постигне с бързане? Всички онези, които са бързали, ние знаем де са отишли. Ние казваме – на онзи свят. Мнозина мъртви не са на онзи свят. На земята са.

Напрастена е земята с души, които седят тук и борба водят тези души за съществувание. Да умре човек преждевременно, то е лош признак, понеже, като умре преждевременно, причинява големи беди. Турено е например да живее осемдесет години, но той умрял четиридесет години по-рано. Тези четиридесет години той остава на земята. Тогава на хората не е добре.

Питам, отде произтичат всички тия разногласия между хората? Двама, които се обичат, спорят. Брат и сестра спорят. Тук едно време мислиха, че турците са лоши, но българите сами дойдоха до това положение, от което се оплакваха от турците. Ще кажете – пари нямат, това нямат. Не, причината не е в парите. Причината не е в храната. Парите са един повод, но причината седи много по-далеч. Ти някой път се съмняваш, ял си много хубаво, но мислиш за двадесет години да се осигуриш. Правиш една къща с две стаи и кухни, искаш да направиш втори етаж, да се осигуриш. Заборчнял си – и двете стаи отидат. Имаш една търговия с приход от сто хиляди лева и казваш: „Със сто хиляди лева какво се върши?“ Вземеш по-голямо предприятие. Отидат и стоте хиляди лева, и ти оставаш и без тях.

Та казвам, при такова едно състояние очаквате да се подобри светът, и тогава за в бъдеще да започнем да живеем по Бога. Така всеки би живял. Ако отидем при ангелите, дето не може да стане престъпление, там всеки може да стане свят, но то е механическо разбиране на живота, не е органическо. По-добре. Аз предпочитам едно глупаво дете, отколкото един вол. Глупавото дете умно може да стане, но един вол не може да свърши някоя работа. Ако му туриш юлар, ще те слуша. Но ако му дадеш да напише нещо заради мене, той няма да те слуша.

Казвам, ако нашите чешми изсъхнат, те може и от мрамор да са направени, какво ни струва хубавата чешма? Ако дърветата изсъхнат, какво ни струват? Ако широките ниви не дават никакъв плод, какво ни струват тези земи? Ако сухите чешми потекат, ако сухите дървета прораснат, ако нивите започнат да дават своя плод, това има смисъл. Ние така се повръщаме към човешкия живот.

Казвам, де се крие съществената причина за злото, което сега съществува? Ние всички казваме, че дяволът е причина за това. Не, дяволът е само един повод. Ние туряме всичката отговорност на дявола и казваме – дяволът е. Тогава де сме ние? Лъгал те е веднъж, два пъти, три, четири пъти. Питам, де е онова? Казвате: „Слабост имам.“ Но слабостта не е извинение. Невежество, казвате. Невежеството не е извинение. Всичко

седи в това, че ние сме забравили онзи основен закон, отде иде животът. Ние сме изгубили първата посока на живота. Ако попиташ когото и да е отде иде, колко години е напуснал живота, вие не знаете това. Казвате, че от тридесет-четиридесет сте слезли на земята, но каква е историята на майка ви, на баба ви, нито пък вашата история знаете. Сега може да вярваме, то е друг въпрос.

Има една наука, в която човек трябва да знае своя произход. Като знае своя произход, той е силен в своите убеждения. Ако той вярва, че е сиромах, ако той вярва, че е роб, ако той вярва, че е болен, неговото състояние ще съответства на неговите вярвания. Той никога не може да се подигне. Ако той вярва, че робството не е за него, че той иде от високо произхождение, той роб не може да бъде, той ще бъде свободен. Свободата зависи от мисълта на човека. Свободният човек трябва да има свобода на своята мисъл, да мисли правилно според онзи живот, който Бог е наредил, и да чувства правилно, да няма колебания в неговите чувства. Това, което желае за себе си, да го желае и за своите ближни, да няма никакви отстъпления в неговия живот.

Казвам сега, това са последствия. За бъдещите учители, за бъдещите майки и бащи този е пътят, по който може да се поправи човечеството. В началото каквото направление дадеш на онзи зародиш, на ума, на сърцето, или другояче казано, направлението на ума, който Бог е дал, да не го спъне. Ако ти не спънеш своя ум, умът ти се развива правилно. Ако направлението на твоето сърце, което Бог ти е дал, не го спънеш, ти добре вървиш. Ако направлението, което Бог е дал на твоята воля – Бог е определил всеки човек как да постъпва, ако ти не спънеш себе си, непременно животът ти ще върви, както казват българите, по мед и масло.

Сега може да се спрем на въпроса, как ще познаем това. У човека това чувство е вложено. Вижте някоя котка, когато се разболее. Тя след като пости седем-осем деня – котките обичат да постят, тази котка ще намери някоя трева и след това ще започне да се храни. Очистително ще вземе. Питам, отде е вложено това чувство у нея? В самите нас има едно чувство, което показва каква храна ни трябва. Ние няма ли да бъдем толкова умни, както котката? Ако ти кажеш на някой човек, че Бог ти проговорил, той ще се учуди как така Господ да е проговорил на човека. Не тъй, както вие мислите. Когато Бог проговори на човека, всичките негови недъзи, които има, ще се снемат. То е, както се снема кожата на една змия. Ние не снемаме, но то е израз. За Божественото говорене има нещо силно,

мощно. Ако когато на някой човек Господ е проговорил, неговата кесия не е завързана. Когато Господ проговори някому, той може да се спогажда с всички хора, той ще разреши един основен въпрос. Той не тръби това. Казва: „Този човек е добър.“ Добър е, понеже е свързан с този източник на живота. В него се влива. Ще кажем ние, че този, който има. Ние от толкова години се стремим. Добрият живот не седи в годините, в които ние сме се стремили напразно. Добрият живот седи в сегашния живот. Човек може да стане добър още сега. Че ти си живял добре в миналото, а сега правиш погрешки, то се анулира.

Следователно този момент Бог определя моето положение. Сега ти определяш какъв човек си. Защото, ако ти си живял двадесет години благочестив живот и къщата ти сега се прекатури, това показва, че е останало нещо фалшиво, твоят живот може да се разклати и да съгреши човек. Онзи грешник, който може да изправи греха си, той не е грешник. Някой човек има солидна къща, каквато хората не са виждали. Сега тя се проявява през живота му. Писанието казва: „Ако праведният се върне в пътя си, правдата му ще се вмени. Ако грешникът се върне в пътя си, неговите грехове няма да се поменат.“ Сега за нас е важно да разберем живота, да направим тази вътрешна връзка. След като направим връзка, трябва да направим проверка. Всички имаме слабостта да балансираме. Всеки може да проповядва хубаво, но аз бих желал, ако ме водят на една чешма, да ме заведат на най-хубавия извор и сам да го опитам, а не само да ми хвалят водата. Казват – много хубава е водата. Трябва да ме заведат. Аз имам вкус, ще опитам, ще определя и ще кажа: „Много ти благодаря, че ме заведе на тази хубава чешма.“ Ако той ме заведе на някоя хубава чешма, но след като пия от водата и усетя, че моето разположение се изменя, тази вода не е на мястото си. Има нещо, което ѝ липсва. Всяко учение може да подейства на човека според степента, което учението има в себе си.

Казвам, ако сега дойде Христос при сегашните условия, при сегашните културни хора, какво ще им проповядва той? Той ще проповядва най-малко три неща. Свобода на мислите и чистота на мислите в правата смисъл, чистота и свобода на желанията, абсолютна чистота и свобода на действията. Ще проповядва – абсолютно не забранявайте никому. Нека всеки човек се прояви тъй, както Господ го е създал – ябълката като ябълка, крушата като круша. Някой казва, че един е слива, круша, ябълка – всеки човек да разкрие в себе си това, което има. Хубостта в живота седи в това голямо разнообразие.

Следователно мъже и жени, братя и сестри, слуги и господари, учители и ученици, това са условия, при които Божественият живот може да се прояви в света. Това, което бащата може да прояви в любовта, никой друг не може да прояви. Това, което братята и сестрата могат да проявят в любовта, никой друг не може да прояви. Това, което слугата може да прояви, никой друг не може да прояви. Бащата не може да прояви любовта на един слуга. Господарят не може да прояви любовта на слугата и слугата не може да прояви любовта на господаря. Всеки един е на мястото си. Първото положение заемете. Всеки трябва да знае, че онова положение, към което се стремите, втори човек няма да го има. Ако вие разрешавате от вашето място празно.

Съвременните хора казват: „Нашето се свърши. Като отидем на Орландовци, всичко ще се свърши." Така въпросът не се разрешава. Ние разрешаваме въпроса, след като заемем пари от някой банкер. Казва: „Ще върнеш ли парите?" Казваш: „Ще си помисля, ще видя." Ще кажеш на този човек: „Ще върна парите точно навреме." Ще кажеш – той ги е крал. То е друг въпрос. „Аз съм честен човек, точно навреме ще ти ги върна. Няма да мине нито една минута от падежа, ще ти върна парите и ще ти благодаря." Той ще постъпи по същия начин. Като ме намери в нужда, не да ми тури четиридесет-петдесет на сто, но аз считам, че като отидеш при един банкер, щом признае, че ти си му брат, той да ти даде парите без лихва. И тогава ти ще му ги върнеш. Ако искаш да ми дадеш с лихви, то тези лихви, колкото се падат, вместо на мене ще ги дадеш на някоя бедна вдовица или на някое бедно сираче.

Вие ще кажете: „Какво ще бъде сегашното ни състояние, какво ще стане със сегашния ни живот?" Ще се подобри. Не е само човек да говори правото. Ако всички рекат да работят и онзи, който заема пари, всички хора трябва да работят. Ако това стане само с един човек, нищо не става в света. С един камък къща не става. Това подразбира всички разумни съзнателни хора трябва да бъдат носители на Божественото. Казва Христос: „Не забранявайте! Но поощрявайте се." Поощрение трябва да има. Когато видиш, че някой човек иска да направи нещо добро, поощрявайте го, кажете: „Много хубаво правиш." Когато някой ти дава нещо, той не трябва да има никаква задна мисъл. Трябва да извадим всички съблазни от ума си.

Някоя жена се облича хубаво, ти казваш – тя се облича, но има някаква задна мисъл. Ако човек се облича, трябва да се облича хубаво.

Хората не са създадени да ходят изцапани, скъсани. Това е лицемерие. Някои от нас се обличаме хубаво, за да се харесаме на хората, а някои от тях – за да покажем, че сме светии. Човек трябва да бъде добре облечен и здрав, но не пълен. Здравият човек усеща бодрост, свежест на мисълта си и в чувствата си, и в постъпките си. Той е експедитивен, никога не се обезсърчава. И ако повикат един ден този човек за онзи свят, той ще се зарадва, ще повика своите приятели и ще им каже: „Викат ме у дома си да се върна. Ще дам едно угощение." И ще каже сбогом, довиждане. А сега, като ви повикат с една призовка, с едно съобщение за онзи свят, казвате „Ще се мре!"

Значи умирането е свързване, страдание. И когато Христос страдаше, той по три пъти се молеше и казваше: „Не моята воля, но твоята." Ако ние страдаме, с това изкупваме своите прегрешения. Този е единственият път да се развиваме. Ако човек не е готов да страда, той не може да се моли. И гениални, талантливи хора са всички ония, които мъжествено носят страданията и ги носят с вътрешна радост. Нашата мисъл е, която ще закваси света. Когато всички хора почнат да носят своите страдания, светът седемдесет и пет процента ще бъде подобрен. А сега всички не искат да страдат. Всички искат само доброто и благото. Всички искат щастие, богатство, но отде ще дойде това богатство, това щастие? В света има само един закон, който може да увеличава богатството. Този е законът на любовта, който може да се приложи. И онзи, който върви по Бога, може да направи опит, за да се убеди.

Това, което ви говоря, вие не сте го опитали и може да се съмнявате в него. Много е съществено. Отде накъде ще ми вярвате? Защо ще ми вярвате? Аз го допущам само. Но вашето мнение не може да ме застави аз да се съмнявам. Казвате: „Ти си сънувал." Аз съм бил сто пъти на тази чешма. Между сънуването, заблуждението, хипнотизма и между действителния живот има голяма разлика.

Ако един човек се храни с хубавото, красивото и не се съмнява – и волята му не отслабва. Когато човек не се храни с илюзии, той закрепва. Когато той хване нещото, на две го прави. Той се радва и помага на всички хора. Ще кажете – този човек е в заблуждение. Не, този човек е здрав. Тогава иде другото правило. Питате ме какво трябва да правят хората. Аз имам едно правило. Когато болният се излекува, аз му казвам: „Излез из болницата! Не стой в болницата! Не чакай да дойдат лекари! Излез и си върви!" Това е едно от правилата

Питам, какъв ще бъде нашият живот, ако ние не можем да излезем от тия лоши условия, при които сега живеем? Ще бъдем при условията на ограничения живот. Ти ще лежиш на кревата си и няма да имаш свобода. И светлината ще влиза в стаята ти не както ти искаш, но както окръжаващите искат. Но ако ти сам можеш да излезеш от стаята си, ти сам ще се ползваш от светлината. В болницата ти ще ядеш това, което ти носят. Здравият, свободният човек може да яде това, което той си избере, и такава храна, каквато той може да си сготви.

Та първото нещо. В човека има едно вътрешно предчувствие, което му подсказва с каква храна трябва да се храни. Той трябва да бъде много внимателен. Всеки ден той трябва да определя какво трябва да яде днес. И той никога не трябва да се отдалечава от това правило, ако иска да бъде здрав. Каква вода той трябва да пие? Той трябва да мине през много извори, да се спре и да опита водата им. Той не трябва да бърза да пие, но да приложи правилото на кокошката – да я пие на глътки, да я стопля и да пие достатъчно вода, за да се пречисти. И след като е ял добре, и след като си е отпочинал, той е длъжен да създаде някоя добра мисъл.

Човек е длъжен всеки ден да създаде по една добра мисъл или да изпрати една добра мисъл в света. Всеки ден той трябва да изпраща по две-три хубави мисли, които да бъдат в полза на съграждующото човечество. После две-три хубави чувства или две-три хубави желания или постъпки. Всичко това трябва да се изпрати в духовния свят, а не на физическото поле. Представете си някъде десет-двадесет души искат да се давят, но ти изпратиш в света една хубава мисъл, която ще ги засегне и те веднага ще се откажат от своето намерение. Някъде други десет-двадесет души са намислили да направят някакво престъпление, но щом твоята хубава мисъл ги засегне, те се отказват от своето намерение. Значи ти улесняваш живота най-малко на двадесет-тридесет души. Ние сме отговорни в света, а ти казваш: „Да става, каквото ще! Нека се разтопят тия хора!“ Това не е философия. Така могат да мислят само обикновените хора, но не и тия, които вървят по Божия път. Не, напротив. Ти като станеш сутрин, трябва най-малко половин час, за да изпратиш своите хубави мисли, желания и постъпки в света и ти ще почувстваш една вътрешна радост и ти ще приемеш по радиото отгоре един отзвук на онзи, който ти е дал живот – добре постъпи.

Христос, който е днес в света, казва на своите последователи, че не се нуждае от никакви църкви, направени от камъни, нито от служители, които

да му служат в тия църкви. Какви ли не проповеди са писали и чели за него, че е страдал, но всичко това е достатъчно вече. Доста вече това се е правило – цели две хиляди години. Сега вече той иска всички да бъдат носители на любовта му. Ако днес те срещне Христос, ще ти каже: „Носи моята любов на своите братя. Постъпи тъй, както аз постъпвам.“ Ако някой ме пита на коя църква да служи, ще му кажа: „Служи на която църква искаш.“ „Коя църква е най-права?“ „Всички са прави.“ „На коя църква да служа?“ „На всички служи.“ „Кой народ е най-добър?“ „Всички са добри.“ Тъй казва Христос. Казваме: „Как така?“ Защото ние не сме добри. Онова дете, което майка му е направила, увила в чисти пелени, но то после се оцапа в своите нечистотии, дигне се голяма воня, че никой наоколо не може да приближи, кой е виновен за това? Какво трябва да се прави? Вода топла има достатъчно, пелени има и тия деца трябва да се изчистват, да се измиват.

И в духовно отношение хората са още деца, инвалиди. В друго отношение са много герои, вървят на бойното поле. В духовния свят те нямат отношения. Казват: „Не греши.“ „Как може да не се греши? Силен е дяволът.“ Казват: „Не лъжи.“ „Не може без лъжа.“ А, не може без лъжа. Почини си малко. Как трябва да се работи? Противоречия навсякъде. Почивката е за тебе. Господ, като е работил шест дни, на седмия си е починал. И ти си почини. Не мисли ни за крави, ни за волове. Натири ги в гората. „Може да ги изяде вълкът.“ Ако ти служиш на Бога в този смисъл, както аз разбирам, никакъв вълк не може да изяде богатството ти, овците ти. Но ако не служиш, много пъти вълци ще има. Ако служиш по този начин, никаква загуба няма да имаш. Ако отидете в Англия, дето хората са свободни като в една уредена държава, казва: „Аз съм англичанин.“ Но останете ли като българин, той се свива, сгушва, слаб е той. Но един човек, бил той българин, който служи на Бога, той е свободен. Дето и да отиде, той знае, че зад него има една държава, която всякога е на негово разположение. На български има преведена една книга.

Отива един индус в Тибет да проповядва. След като проповядвал, влиза той в енорията на една държава на един лама – нещо подобно на владика. Той му казва: „Слушай, ти направи едно престъпление.“ Осъжда го на смърт, завързва го в една волска кола и го спуща в една яма, която затулят с един капак отгоре. Като го разбързали, той се вижда обиколен все с умрели хора. Такава отвратителна миризма. Цели три дни се молил на Господа да го избави от това нещастие. Една вечер той вижда, че някой

отваря капака и спуска едно въже и му казва: „Хвани се за въжето.“ Той се хваща за въжето, изкачва се горе и иска да благодари на този, който го спасил, но не вижда никой наоколо си. Отива в града при този, който го хвърлил, мислил, че той го спасил и му казва: „Навярно някой от твоите ближни ми помогна.“ Като го видял, той му казал: „Махни се оттук, защото ти служиш на Бог, който е много силен.“ Нито един християнин има, който да е с такъв характер като този, който го освободил. Кой го извадил? Христос го извадил от ямата. Нищо повече. Такива примери и днес се случват. Ние казваме – преди толкова хиляди години трима момци били извадени от огнената пещ. Този човек привежда няколко подобни примери. Една опитност. Той е бил предан и вярва в Христос, както много малко съвременни християни вярват. Там се описва целият му живот и страданията.

Та казвам, ако ние не дигнем кръста и не възлюбим Бога с всичката си душа, ум, сърце и сила, какво можем да направим в този свят? Ако ти се молиш и твоята молитва не възлиза към Бога, това показва една слабост. Ако този индусин се е молил и молитвата му била чута, защо вие, като се помолите, няма да ви послушат? И казваме ние: „Кой ще поправи света?“ Казва Христос: „Идете и проповядвайте и аз ще бъда с вас до скончанието на света.“ Казва още Христос: „Даде ми се всяка власт на небето и на земята.“ Ако това е вярно, че всяка власт ми се даде, ако тези верующи проповядват, не с нож, този човек не е употребил нож, но има една вътрешна сила, която може да ни избави. Или силата е в нас, която ние можем да развием. Та сега една крива постъпка е станала. И всички очакват да дойде Христос по начин, по какъвто той няма да дойде. Христос казва: „Когато Син Человечески дойде, ще намери ли достатъчно вяра в света?“ Това са сегашните времена. Не е в онова, което аз ви говоря, но в това, което вие може да опитате. Не е въпросът дали вие ще приемете, или не. Всички са християни и ние им желаем доброто, като казваме, че онова, което учат владиците и поповете, не е лошо. Хубаво е, но казвам, съответното решение, с което вие се старaете дали да го приложите, – тези дрехи, които ние носим, ние умираме, страдаме, но всичко това не разрешава въпроса. Това учение, в което ние вярваме, умираме, страдаме, това не е разрешен въпрос.

Онзи плод, който може да внесе в нас здраве, свещени мисли, чувства и действия, това е плод, който ние можем да употребяваме. За този плод е казано в първата глава на Битието: „От плода на дървото на живота.“ То е

истинското познание на тази жива вяра. Има известни сили в природата, които действат, които съставляват това живо дърво. Всяка почва не може да даде жито. Ако посееш една нива, на която е убит някой човек, тя носи проклятие. Тя трябва да остане седем години непосята и да се извади пръстта на убития човек. Не само това. Но ако е заклан един вол или една овца на тази нива, пак нищо не става. Нивата трябва да бъде съвършено чиста.

От гледището на съвременното учение можем да посочим ред правила за поправянето на света. Ако така живеем, ако така работим, трябва да бъде възвишен човешкият живот. Ако земята е обляна с човешка кръв, какво ще стане с нея? Казва се: „Не им забранявай." Досега им забраняваха да правят добро. Някои ме питат дошло ли е времето. Закъснели сте. И ако вие в три-четири години не решите да възприемете това правило, закъснели сте. Настава друга една епоха за вас. Ако в продължение на десет години най-много не възприемете новия начин, нищо не може да излезе. Човек трябва да се подигне – сега или никога, както е казал римският пълководец.

Аз казвам за тези, които не са взели решение, да го вземат. Пък онези, които са взели, да не се колебаят. Онези, които са тръгнали, да не се връщат назад. Онзи, който е взел ралото и се обръща назад да види има ли някой зад него, да се не обръща назад. Силният човек не гледа дали го следи някой. Силен човек е този, който може да преброди целия свят. Ако аз служа на Бога, не трябва да се интересувам от това, дали някой върви след мене, или не.

Та казвам, онези, които не са взели решение, вземете. Онези, които се колебаете дали да го приложите, приложете го. Онези, които го правят, не се спирайте. Онези, които са тръгнали надалеч, не се обръщайте назад, вървете напред. Ама чакай да видя доде сме достигнали? Като извървим целия път и се качим на тази Божествена планина, ще знаем доде сме стигнали. Ние за резултатите няма да питаме. Ако вървим по Божия път, резултатите за всеки едного ще бъдат много добри.

Казвам, страданията и мъчнотиите, които имате, при тези думи има на какво да се опрете. Когато дойдете до смъртното легло и лекарят ви остави, не може да ви помогне, майка ви, баща ви не могат да ви помогнат и вие останете сами, какво трябва да правите? На леглото ти можеш да се помолиш, да кажеш „Господи, въздигни ме да мога да работя и да поправя живота си." Ти ще имаш една добра опитност. Ти ще станеш. Не станеш

ли, ти ще умреш, както другите хора умират. Ти се разболееш, питаш: „Защо се разболях?“ Да, опиташ. „Защо осиромашах?“ Да опиташ. „Защо изгубих общественото си положение?“ Да опиташ. Ти имаш толкова случаи да опиташ. Ти имаш една опитност, която струва милиони и нищо не е в състояние да се сравни с нея. Ти трябва да имаш връзка с невидимия свят, в който няма никакво изменение, или да имаш връзка с Христа, с Божия Дух, с Бога. Няма по-велико състояние от това. То е човещина, то е братство, то е любовта. Другояче никак не може да се разбере – и хиляди години да минат. То е спор. Дойде някой и ми каже: „Заповядайте.“ Аз ще отида на друго място. Какво има той да ме подозира. Никакъв договор не взимам.

Казвам, свободно можеш да живееш, нищо не искам. Ако един ден, когато се върна, ако искаш, можеш да ме приемеш в къщата си. Това е човещина. След десет години той обсеби къщата ми, извади крепостен акт и ми казва: „Тази къща не е твоя.“ Аз няма да му кажа „Не те ли е срам!“ Аз го зная вече от кои е.

Велико е човек да върши волята Божия. Няма по-срамно, по-гнусно нещо от това, човек да върши престъпления съзнателно. Направиш една погрешка, кажеш една лъжа – изличи ги. Ти се подигаш в очите на Бога, в очите на ангелите, на святите хора и се обединяваш с тях. Нека онзи вътрешен мир дойде и ти донесе велика вътрешна радост. След това ще дойде великата философия на живота. Има една наука в света, която може да се разкрие. Ако нямаше чист и свят живот, ние ще се занимаваме с науката за чесъна, за лука, за боба и т.н.

„Не им забранявайте.“ Понеже всичко, което не е против нас, е с нас. И сега и аз ви казвам, и Христос ви казва – не се отказвайте от всичките добри намерения. Каквито и да са те, не се отказвайте от тях. Христос ви казва друго – ако аз пострадах, и вие ще пострадате. Ако аз умрях, и вие ще умрете. Ако вие вървите по стъпките, по които аз вървях, и вие ще възкръснете, както и аз възкръснах.

Та казвам, Христос носи туй общо примирение между хората. Всички хора да почувстват, че са братя и принадлежат на един баща. Като четете „Отче наш“, ако съзнавате тия думи, ще четете и ще вярвате, че имате един баща. Не само да произнасяте тези думи. Ти казваш „Отче наш“ и даваш пари с тридесет и пет процента лихва. Ти казваш – не Бог ти е баща, а хамбарът ти е пълен. Беден иде, не искаш да му направиш добро. На онзи, който обича, сърцето му е отворено и лицето му е светло, огънят му

всякога гори и свещта му никога не изгасва. Неговият извор всякога тече без разлика за всички страдущи – и за богати, и за бедни. Защото добри хора има и между богати, и между сиромаси, между учени и прости, между военни, между свещеници и владици. Но има хора, които не изпълняват волята Божия. Тъй седи фактът.

Турете в ума си мисълта „Не си забранявайте“. Не им забранявайте, защото всеки, който не е против нас, е с нас.

Шеста неделна беседа
6 октомври 1929 г., неделя, 10 часа
София – Изгрев

ВЕЧНОТО БЛАГОВЕСТИЕ

„И видях друг ангел, че летеше по небето, като имаше вечното благовестие, което да прогласява на обитаващите по земята и на всеки народ и племе, език и люде.“
Откровение 14:6

За да се благовества на човека, трябва да има разбиране, едно малко изяснение. Всеки от вас е говорил последователно, прогресивно. Реч, която не е прогресивна, тя е еднообразна. Еднообразието не представлява Божествен закон. Еднообразието е достояние само на хора, които не разбират, нищо не знаят. Само в тях има еднообразие, както е с българската песен „Цвете мило, цвете красно“, която всички пеят. Дето влезеш, все тази песен ще ти пеят. Питам, ако ти не знаеш да пееш и да свириш, какво ще те ползва това цвете мило, цвете красно? Че е красно, че е мило, така е. Но какво от това? Какво отношение има то към тебе?

Важна е прогресивната реч. Казваме – ядането е хубаво, отлично е сготвено. Прекрасно е яденето, но аз не мога да вкуся от него. По същия начин питам какво отношение имам аз към това, че цветето е мило и красно. Ако между думите и предложенията в речта има вътрешна връзка, тогава няма никакво отношение с това, че цветето е било мило и красно. Казвате, тази философия е отлична. Да, но тя още не е разрешила мъчнотиите в моя живот. Като дойде до мене, и аз ще я приема. Казват за някого: „Отлично говори този човек. Като го слушаш да говори, като че ли звездите снима от небето.“ Опасни хора са тия, които могат да снимат звездите от небето. Тези звезди, които те снимат, трябва да са някакви микроскопически звезди. Че могат да снимат звездите, може в това да има някакъв символ. Но ако вземем в буквален смисъл думите, че този човек снима звездите от небето, друго нещо се разбира. Този ангел представлява две хилядната година, която иде, но сега трябва да имаме една малка идея, какво представлява тази идея, този ангел. Представете си го като един голям аероплан с грамадна форма около един пилон и хвърка из небесното пространство. Ангелите са много големи същества – на височина около

хиляда метра. Той отдалеч изглежда като човек. Представете си, че такова голямо същество ви дойде на гости.

Във всички неща трябва да има една последователност. Ако ние казваме, че един ангел хвърка по небето, тук още няма никаква връзка, речта не е последователна. Всички ангели, които излизат от небето, са същества от висша йерархия, които управляват света. Те са членове, които влизат в управата на Бялото братство. Дето и да отидете, навсякъде ще им намерите имената, записани като същества, които управляват цялата природа. Те са ангажирани с тази работа. Едни от тях управляват елементите в тяхното първично състояние, други от тях управляват водите, трети – огъня, четвърти – строежа на човешкото тяло, а някои от тях се занимават с процеса на кръвообращението. Те го движат с електричество, а учените казват, че като се свивало и разпущало сърцето, то разнасяло кръвта по цялото тяло. Не е само сърцето, което управлява кръвта. Ако това е така, досега сърцето десет пъти би престанало да тупа от съпротивленията, които среща, но електрическа енергия се изпраща отгоре, то се движи и изпраща кръвта по тялото.

И тъй, ангелът, който се благовества, има отношение към любовта. Той иска да покаже на хората, че благото е в любовта и всички трябва да бъдем разумни. Разумността седи в това, да имаме една прогресивна мисъл. Ако твоята мисъл не е прогресивна, ти не можеш да направиш една връзка между първичната причина и себе си. Като последствие на това ти се явяваш една отделна единица и не знаеш какво място да заемеш. Прогресивна мисъл трябва да имаш. Ти не знаеш още какво е отношението ти към Битието, към хората. Ако някой проповедник иска да стимулира хората да правят добро, най-първо той сам трябва да прави доброто, да има прогресивна мисъл, да има връзка с първичната причина. Всяко нещо трябва да има цел, смисъл. Защото, ако учението у човека няма никакъв смисъл, то е тежест за мозъка. Ти натрупваш много знания, всичко знаеш – и звездите снимаш от небето, но си беден човек, пари нямаш. И тогава си казваш: „Учение ли е това? Защо ми е това учение?“ И наистина какво учение е това, когато един човек е учен, но е беден, пари няма. Той е първокласен глупак – ще кажа на български, да ме разберете по-добре. Англичаните по този случай ще се изразят по-рязко. Човек всякога може да бъде простак. Той може да бъде учен, и да бъде простак.

Казвам, човек трябва да има една прогресивна мисъл. Той не трябва да се спира върху временните неща, които отвличат неговото съзнание,

неговата мисъл. Има временни блага, които могат да отвлекат човека от великата цел на живота. Тия неща не са забранени, но когато ние говорим за духовния живот, за моралния живот, за обществените отношения, ние разбираме временните отношения. Тези отношения са правилните, ще ги уредим – на първо място трябва да определим принципално какви отношения имаме към космическия човек. След това ще определим какви отношения трябва да имаме към обществото, към народа – и ще знаем как да постъпваме във всеки даден случай.

Иде този ангел, който благовества на хората. Те отдавна са благовествани, но не се въодушевяват. Те казват: „Мъчи ни нещо.“ Мъчи те нещо, но какво? „Париии нямам.“ Мъка ли е това? „Къщица си нямам.“ Мъка ли е това? „Достатъчно знание нямам.“ Мъка ли е това? „Хляб нямам.“ Мъка ли е това? Ти можеш да свършиш, при това можеш да свършиш в един ден, а можеш да свършиш и в хиляда години. За един ден ти можеш да научиш толкова, колкото и за хиляда години. Това е много проста работа. Ако се движиш с бързината на светлината, ти ще минеш разстоянието от Земята до Слънцето за осем минути. Ако се движиш с бързината на един трен, ще го изминеш за двеста и петдесет хиляди години. Ако пък се движиш с бързината на биволската кола, ще го изминеш за осем милиона години. Някой казва: „Тази работа е непоправима.“ С биволска кола се движи. „Ама тя ще стане след дълго време.“ Тя се върши с бързината на един трен. „Много скоро ще стане.“ Тя се върши със светлината на светлината.

Има просветени хора в света, които са добили знанието си моментално. Аз мога да ви приведа плеяда хора, които са добили знанието си чрез прозрение. По този начин те са придобили знанието на целия свят. Има такива знания, за които съвременните учени нито са сънували, нито могат лесно да достигнат. С това не искам да унижа нито едните, нито другите. И малкото дете знае, и философът знае, но между знанието на детето и това на философа трябва да има прогресивна връзка. Ако в своето знание философът няма връзка с това дете, той няма никакво знание и не разбира смисъла на живота. И ако това дете няма връзка с философа, и то не върви в правия път.

Казва някой: „Аз искам да бъда независим.“ В какво седи независимостта? „Аз искам да бъда свободен.“ В какво седи свободата? Свободен човек е този, който върви с бързината на светлината. Сегашните хора не са свободни. Ще дойдат някои да отвлекат тебе, дъщеря ти и ще те

държат с години роб. Казвате – минаха тези тежки времена. Питам, ами ако направят твоя син пръв министър в някоя държава и той в това си положение подписва смъртни присъди на този и на онзи, това не е ли робство? Майката казва: „Министър е той.“ Да, но се продал като един голям роб. Той вече не се свърта дома си, все бърза. „Защо бързаш?“ „Имам един важен въпрос – оправям света.“ Питам, римляните, които създадоха законите, оправиха ли света? Не го оправиха. Мойсей, който написа еврейските закони, оправи ли света? Не го оправиха. Като четете „Числа“, „Второзаконие“, виждате, че Мойсей е бил учен, просветен, свършил в Египет и писа – тъй рече Господ, иначе рече Господ – той писа законите за вечни времена, но като дойде Христос, евреите го обесиха. Още навремето си Мойсей се оплака от евреите, като казваше: „От толкова време възпитавам този народ, но още малко, и той ще ме убие с камъни.“

Аз зная де седи неговата слабост. Човек всякога разчита на своите силни качества. Ти като си положителен, всички около тебе стават положителни. Ти като си богат, и всички хора около тебе се заразяват с тази идея за богатство, а по този начин ти ще си създадеш врагове. Това ще изпъкне като едно последствие. И тогава богатите ще се оплакват защо хората не ги обичат. Та нима има нещо лошо в това, че един вълк изял една овца? Това е от любов. Той я обича и затова ходи, обикаля около нея, пише ѝ любовни писма, а понякога ѝ пее песни. Понякога и овцата има любов към вълка. Тя е дала дума другиму, но като дойде друг някой, тя му казва: „Защо дойде? Нали ще те види овчарят.“ „Види-не види, не искам да зная.“ Хване я за врата и тя започва да вие като кон. Докато не я хванал още, тя се тегли. Но щом я хване веднъж, тя му пристава и тръгват двамата. И после той ѝ казва: „По-добре аз да те изям, отколкото онзи изедник, който не те обича. Аз те обичам. Заради тебе живея в гората. Всичко това е от любов и не мога да се свъртя между хората.“

Това е иносказателна реч, в която няма последователност. Това е като онзи ангел, който летял, който хвъркал по небето. Вълкът обикаля овците. Вие казвате: „Какво иска да каже вълкът с това?“ Нищо. Важно е, че вълкът има едно непреодолимо желание да си хапне от месото на агнеца. Аз съм го наблюдавал, като приближава около стада. Кожата му се особено свива, по лицето се забелязват особени бръчки, особени течения на енергиите. Той, като изяде една овца, усеща се напълно задоволен и си казва: „За днес се осигурих. За утре ще търся друга.“ Как и отде се зароди това желание у него да яде месо, то е друг въпрос.

Когато ние говорим за морето, разглеждаме как се е образувало то, но не обясняваме защо се вълнува морето. Ученият например разглежда въпроса, че на известна дълбочина в морето става известно разклащане, но защо става това разклащане, той не го обяснява. Обаче между причината, която е създала морето, и причината, която вълнува морето, има известно съотношение. Казвам, има известно съотношение, известна причинна връзка между причинния свят, отдето произтича нашият живот, и ние, които сме произлезли. И всякога дисонансът, който съществува, е резултат на причините, на силите, които оперират в дадения случай. Защото, когато две тела се сблъскат, има известна причина за това. И тогава тялото, което е по-слабо, то ще пострада. И ако ние дойдем в стълкновение с тези две тела, от които произтича силата и мощта, ще пострадаме като рохко яйце.

Аз не казвам, че човек не е силен. Но ако той е умен, силен и знае да влада своето тяло, при това ако и съзнанието му е будно, той ще може като с манлехеровите пушки – като удари някого, да отхвръкне на няколко метра разстояние и да се върне назад. Ако ти си силен човек и твоето съзнание е будно, то ако те удари някой човек с един куршум, той може да отхвръкне на известно разстояние, но понеже ти си слаб, ударят ли те с куршум, ти пострадваш. Ако ти си един адепт, и десет пъти могат да те ударят с една от тези манлехерови пушки – и тези куршуми ще отхвръкнат на разстояние. Аз считам, че манлехеровите пушки на дявола струват много повече и са по-силни, отколкото нашите манлехерови пушки.

И тъй, този ангел благовества. Сега мисълта, която искам да изнеса, е следната. Често, като ви говоря, моята мисъл, наместо да има прогресивно влияние върху вас, тя има чисто отрицателно влияние. Човек, който иска да служи на Бога, той, най-първо, не трябва да мисли за себе си. Себе си ще остави на втори план. Не да занемарим себе си, но благото на нашия личен живот, нашето лично благо зависи именно от това състояние. Най-първо ние сме излезли от Бога и трябва да бъдем във връзка с него по единствената причина, че реката, ако се откаже да черпи вода от извора, тя ще се отклони. Водата трябва да бъде във връзка с онзи извор, от който изтича.

Ама защо трябва да вярваме в Бога? Ние трябва да бъдем в пълна връзка с Бога. Реката трябва да се влее в онзи извор, от който е излязла. Ако не вярва, той ще скъса връзката си. Той трябва да вярва, защото всичката сила, всичката мощ, всичко, което той има, изтича от Бог. Затова ти трябва да се съединиш с Бога. В момента, в който ти се усъмниш и

отделиш от Бога, твоят ум, твоето сърце и твоята воля ще почне да се помрачава и ти ще станеш едно статическо тяло, ще се спреш на едно място и само ще мислиш. Хубаво е човек да бъде забит стълб някъде, но в природата такива забити стълбове няма. Представете си, че цялата наша слънчева система, че цялата вселена е един стълб с колове забит, но може да се движи. Вселената си има своя покрив, свои стъкла, свои стълбове, които се движат, но всичко се движи така равномерно, като че ли нищо не се забелязва.

Казвам, при въпроса за служенето на Бога някой седи и пита: „Какво трябва сега да правя? Гладен съм.“ Хубаво. Най-първо, като признаеш факта, че си гладен, ще благодариш на Бога, че си гладен. Не е въпросът да му благодариш, като се наядеш, но още докато си гладен, да благодариш. Ще кажеш: „Най-първо аз ти благодаря, че съм гладен, защото в този глад аз ще те позная.“ След като се нахраниш, ще кажеш: „Господи, сега като се нахраних, като ми даде условия да задоволя глада си, аз ти благодаря, защото в тези два процеса ти ми даде възможност да те позная. В тези два процеса аз виждам и правя връзка с тебе.“

Например ти имаш известни страдания. Сърцето ти ще се пукне. Благодари на Господа, че те е удостоил с известни страдания, защото казано е – когото Бог обича, дава му страдания. Ще ви приведа примери из българския живот, които не са така благоприлични. Когато някой момък обича някоя мома, но не е сигурен в любовта си, той като отиде на хорото, вижда, че тя играе с друг някой, тогава, като мине покрай нея, ощипе я. В това той иска да ѝ каже: „Погледни и към мене, де, обърни ми малко внимание. И аз съм нещо, не съм лукова глава.“ Това още не е никаква прогресивна мисъл.

Питам, каква нужда има да се разправя, че този момък ощипал момата? Ще кажете, че това не е право. Питам, вие защо се сърдите някому, че не ви е поздравил? Като се сърдите, това значи, че сте го ощипали. Вие казвате: „Трябва да знаеш, че тук човек минава, не е лукова глава.“ Някой учител, като мине покрай учениците си, едва дига шапка да ги поздрави. Едва сваля шапката си. И учителят, като минава, трябва да поздравлява учениците си. Според мене и учителят трябва някога да поздравлява учениците си. Като мине покрай тях, да им каже: „Добър ден. Как сте деца?“ Ако учениците очакват само учителите да ги поздравляват и ако учителите очакват на учениците си да ги поздравляват, в тях не е никаква прогресивна мисъл. Учителят трябва да знае да поздравлява

учениците си. Това е хубавото, красивото в него. Понякога учениците са заети нещо, разговарят се помежду си и учителят, като мине покрай тях, трябва да им каже: „Добър ден, деца. Какво правите? Учите ли?“ А той не трябва да мине покрай тях инкогнито и да си каже: „Какво ли правят тези ученици? Какво ли се разговарят?“ Той не трябва да бъде за тях детектив. Той не трябва да се интересува за тях от това, какво правят те, че имали някакви скрити работи. Това е занаят за тях.

Умният градинар знае как да постъпва с децата. Няколко деца обикалят около плета на градината, дето той има орехи, ябълки и други плодове, и гледат – дано пазачът да не вижда, че да могат да си откъснат нещичко. Обаче градинарят, като ги види, приближава се към тях и ги пита: „Какво правите, деца?“ „Играем си.“ Той знае какво мислят те, но се прави, че не ги разбира. „Обичате ли плодове?“ Той им откъсва по няколко плода и им ги дава, като им казва: „Хайде сега си идете дома.“ Неразумният градинар ще вземе един прът и ще ги подгони, като им каже: „Какво правите тук? Хайде да си вървите дома!“

Това са два различни метода. Ако ги гони, той няма една положителна, прогресивна мисъл. Тези деца са пред изкушения. Искат да си наберат ябълки. Нашата първа майка Ева се изкуши с една ябълка, та камо ли децата да не се изкушават. Адам, с толкова голяма философия човек, се изкуши от една ябълка, че децата ли няма да се изкушават, които нямат никаква философия. Това са нашите времена.

И сега вие искате да знаете какво е проповядвал този ангел. Днес се благовества в науката, в музиката, в поезията, изкуството, в добродетелите, в любовта, в мъдростта, в истината, в кротостта, във въздържанието, в богатството и в сиромашията, в живота и в смъртта, в страданията и в радостите и т.н. във всичко се благовества. Радвайте и веселете се във всичко, което става, защото всичко, което става, е за добро за онези, които разбират този велик закон. Тъй казва ангелът.

Ако ти не разбираш нещата така, в тебе няма да има една прогресивна мисъл и ти ще почнеш да гледаш на всички хора като на врагове. Най-първо ще се освободиш от тази мисъл и от това чувство. За по-напредналите стари времена така е било, но за онези, които носят името християни, да живеем две хиляди години след Христа и да не знаем какво е носил Христос, това ми се вижда малко странно.

Та казвам сега, такива мисли не трябва да се допущат. Щом някой се прояви, каже нещо, веднага другите казват – тази мисъл е насочена към

него. Не, мисълта в природата е насочена към това, да живеем добре и да използваме Божиите блага. Защото, ако не ги използваме, има известен ред и порядък, който ще дойде и ще ни засегне. Ти казваш: „Аз не мога да търпя." Много добре. Вие сте затворени в един параход, имате възможност да пробиете парахода и да изскочите в морето. Но ако в даден случай не пробиете парахода, какво ще се ползвате? Чакайте да дойде параходът в пристанището, и тогава излезте навън.

Някой казва: „Аз искам да се самоубия." Хубаво, но трябва да знаеш как да се самоубиеш. Ти искаш да се самоубиеш. Защо си толкова страхлив, искаш да се застреляш? Не, бъди като онзи англичанин, който се подложил на гладна смърт и така прекарал шестдесет-седемдесет дни гладен. Ако ще умреш, гладен умри. След това пей: „Заплакала е гората, гората и планината."

От изпъждането на човека от рая от толкова години вече не съм срещнал нито един човек в аналите на живота и природата, който да е живял щастливо на земята. Живели щастливо много хора, но толкова скъпо са изплатили това щастие, че както казват, от носа им излязло. Не разбирайте криво, че искам да ви обезсърчавам. Сега да ви обясня реалността на нещата, отде се появяват противоречията на живота и даже се явява смъртта. Те се явяват като резултат на една причина. Защо се явяват страданията? Като резултат на една причина. Не трябва да казвате, че Господ е наредил така нещата. Не, целта на Бога не е ние да умираме, нито да се отказваме от него, нито да бъдем сиромаси и болни хора. Светът не е създаден от Бога с тази цел. Нито трябва да бъдем богати. Богатството, сиромашията, това са задачи в самоусъвършенстването. И ако искате да знаете, целта на Бога е всички да бъдем синове на един Бог, една воля да функционира в нашия живот, една мисъл и едно чувство, една воля в нашия дух. Това подразбираме и под думата „свобода".

Казвам, нашето тяло е организирано по един закон на абсолютна свобода. Всички клетки на тялото ни вътре са абсолютно свободни, но в тази свобода има абсолютно задължение. Всяка клетка, като е абсолютно свободна, тя се е задължила и да бъде абсолютно изправна да извърши една работа. Всички клетки са тъй идеални и ако ние искахме да се ползваме от техния строй и ред, както са построени например клетките на мозъка, на белите дробове, на стомаха, на костите, на мускулите и др., бихме създали едно общество с идеален ред и порядък на нещата.

Този ангел сега благовества. Когато някоя мома за пръв път получи

някое писмо, какво прави тя? Тя го скрива от майка си, не го показва. Щом момъкът пише две любовни писма на момата, той е свършил вече със своята любов. Той трябва да ѝ напише само едно любовно писмо и да не повтаря второ. В съвременните хора няма прогресивност, няма последователност. Ще кажете: „Как, нима огън се пали с една клечка?“ Да, само с една клечка се пали. Запалиш ли огъня с една клечка, няма нужда да употребяваш повече клечки, но само духай вече.

Що е духането? Постоянство в мисълта. Духай върху този огън да се разгори. Щом се разгори, изнеси го навън, да се разпали повече. А ти сега драснеш една клечка, не се запалва. Драснеш втора, същото. Драснеш трета – докато най-после изгориш цяла кутия кибрит и казваш: „Този кибрит не струва.“ Кибритът ли не струва, или е виновен този, който го пали? В сърцето ти трябва да се запали само една клечка, само една искра. А после духай. Ти трябва да имаш една мисъл, едно чувство и една дума, които постоянно да горят и постепенно да се разгарят, пламъкът им постепенно да се засилва. Смисълът не е в това, да изгори, но да го запалиш и да не изгаря. Докато хората горят, те са живи. Докато те мислят, докато горят, те са живи същества. Престанат ли да мислят и да горят, те са мъртви същества. Щом човек престане да мисли, той е вече в областта на животните, а с този животински конкретен ум нищо не може да се постигне в живота. Казвам, човешката наука и тя си има свой израз.

Ангелите, които идват един след друг, и те благовестват. Що е благовестието? То трябва да се изтълкува. Мнозина хора са изучавали Откровението. Тя е трудна книга. Тя не се лесно разбира. Мнозина са чели за този ангел, който благовества, но и те сами не знаят какво благовества. Трябва да се благовества следното. Точно е определено в колко часа да станеш. Има един момент за всеки едного, в който той трябва да стане. Не стане ли този момент, всичко друго ще му върви назад. Ако ви пита някой защо сте неразположени, ще знаете, че не сте станали точно на този определен момент. Аз съм правил хиляди опити. Ставал съм и навреме, и без време. И като съм ставал навреме, зная какви са резултатите. И като съм ставал като хората без време, опитал съм и на това резултатите. Ще кажете: „Каква разлика има животът, ако не се стане навреме?“ Голяма разлика има. Вземете един инженер, който прекарва електричество. Достатъчно е да има в работата му една разлика от един милиметър, и токът не може да минава, няма никакъв контакт. Съединение трябва да става.

Този ангел проповядва, благовества за живота, в какво седи този живот. Той седи в Божествената любов, която човек трябва да остави да се прояви, да протече през него. Бог по този начин ще се прояви в живота у нас. Онзи, който няма Божествената любов, той не може да има и живот. Божествената любов е една интензивна сила, която трябва да се трансформира някак си. Защото животът на едно същество хармонира с живота на друго същество. При изучаване съвременния живот, съвременните раси, ако съедините едно същество с по-висока култура с друго от по-ниска култура с два съвършено различни организма по здравота, то по-силният организъм ще надвие на по-слабия. Значи по-слабият няма да издържи. И сега подложката не издържа. В съвременното земеделие подложката, върху която се присажда едно растение, трябва да бъде по-силна от тази, върху която се присажда. И черните, които се женят за бели, не издържат. Затова именно белите не трябва да се женят за черни. Белите са по-силни. Ако се женят, поколенията им измират или ако не умрат, раждат се хилави деца, явява се някакво извращаване.

Този закон трябва да се спазва. Ако мъжът и жената не принадлежат към един и същи свят, ако нямат еднакви стремежи, децата им няма да бъдат такива, каквито трябва. Всякога ще се раждат хилави деца, а хилавите деца са деца на греха. Този закон трябва да се спазва. Много от съвременните хора казват, че страстите не трябва и не могат да се въздържат. Човек, който не може да въздържа страстите си, е болен човек. Това е болезнено състояние. И когато един орган в тялото е по-силно развит, отколкото другите, това е едно болезнено състояние. Природата не позволява да се изменя строежът на нейните форми. Ако мускулите на някой орган органически са по-силни – било на дробовете или на стомаха или на друг някой орган, тогава в човека се явява едно ненормално състояние на греха, на страданието.

Та стремежът на природата е сега да ни повърне към това благовестие. Този ангел казва: „Като християнски народ вие няма защо да воювате.“ Човек с човека, брат с брата си няма защо да измъчва. Онзи, който е по-богат, по-силен, нека помогне на брата си, който е по-сиромах. Един вярващ, който е по-силен, нека помогне на този, който е по-слаб във вярата си. Казвам, онези, които нямат прогресивна мисъл, ще кажат – тогава животът няма смисъл. Питаме, цял ден трябва да се молим ли? Че цял ден да брътвиш с устата си, това не е никаква молитва. Не, ти трябва да имаш едно постоянно любовно отношение към Бога, че всичко, което

виждаш наоколо си, да казваш – тази работа е добра. После ще кажеш за друга някоя – тази работа пак е добра. Не питай защо и за какво, но започни работата тъй, както ти казват.

Ние, съвременните хора, сме научени на една логическа реч, но логическата реч още не е прогресивна реч. Каква прогресивност има в логическата реч? Казвате например – човек е същество с два крака. Всяко същество, което има два крака, е човек. Кокошката има два крака. Следователно и тя е човек. Заключението е много вярно, но в него няма никаква прогресивност. Кокошката спада към съвсем друга категория животни. Човек коренно се различава от другите животни по своя строеж и форма. Способностите, които човек има, са съвсем други от тези, които останалите същества имат. Неговите чувства също се различават. Всички форми, които виждате в космоса, това са формите, през които човешкият дух е минал. Човекът е създал всички животни: и комарите, и въшките, и бълхите, и дърветата, и растенията и т.н. Като погледна към растителното царство, виждам, че това е пътят, през който човешкият дух е преминал и оставил след себе си растенията за свои слуги. Той пък е минал през тях. Човекът не е бил животно, а после да е станал човек. Той не е произлязъл и от животните.

Друго нещо е човешкият дух. Той е бил нещо мощно. Той е създал вълка, всички млекопитаещи, всички тревопасни, но не се е спрял дотам, той продължава и нататък. Той отива още по-надалеч. Създаде други форми. При създаването на тия форми работи друг закон, закон, който го учи да твори, той е творческият закон. Аз говоря за създаването на тия форми, които са произлезли от човека.

Ако искате да разберете благовестването, трябва да знаете, че щом се обезсърчите, да благодарите. Щом се обезсърчите, кажете: „Господи, много ти благодаря. Ти сега ме учиш, че ако трябва да се самоубия, това е краят в реда на нещата.“ И десет пъти на ден да се обезсърчиш, благодари за това. Според Божествения закон ти не трябва да вадиш нож, но ще постиш. След като постиш десет-двадесет-тридесет дни, ще дойде у теб едно прозрение и ще се яви едно желание да живееш още. Като възкръснеш, и отново ще живееш. Онзи човек, който искал да се самоубие, от него вече нищо не е останало. А сега реши някой да се самоубие, и ще го видиш – отишъл да си купи сто грама хинин. Друг някой пък ще се хвърля от някоя висока скала. Трети ще се хвърля във водата и т.н. Четвърти ще вземе една вилица да се ръгне и казва – много боли.

Ние сме стигнали до положението на един светски живот. Днес не само светските, но и духовните хора имат известни дребнавости. Мислят, че са се подигнали и казват: „Знаете ли, че ние вярваме в Бога? Знаете ли какво можем да правим само като кажем една дума?“ Какво можете да направите? Нима мислите, че Бог носи вашия ум, та каквото кажете, да може да го направи. Нима каквото кажете, и той ще ви послуша? Когато разпнаха Христа – Отче, прости им, те не разбират какво правят. Както намираш за добре, но прости им, аз не искам да бъда вързан. Толкова са разбиранията им. Ако е въпрос заради мене, прости им, не им туряй в грях, но ако е заради твоя закон, който са пристъпили, то е друг въпрос. Ако е за моя личен живот, прости им. Обаче евреите заради всичко това бяха съдени. Някои мислят, че евреите са виновни. Да, все трябва да има някой виновен. Кой как дойде, все у нашата първа майка Ева намират вината. Работата е, че днес тази наша майка не е престанала още да прави своя пръв опит. Това е прогрес в опитите. Възлюбената на Якова, Рахила, каза на сина си да занесе на баща си ядене и да получи неговото благословение вместо Исава. Той каза: „Боя се, че баща ми ще ме познае и вместо благословението му ще получа неговото проклятие.“ „Не се бой, аз ще ти кажа как да направиш.“ Тя научи син си как да излъже баща си. Питам, какво спечели Яков, като излъга баща си? Брат му Исав каза: „Ти получи благословението, но нека веднъж умре баща ми, аз ще ти покажа как се измамва човек.“ Яков си каза: „Тогава аз да изчистя това място, докато още баща ми не е умрял.“ И посъветва го майка му да отиде при чичо си Лавана, който свършил четири факултета. Отиде с препоръчително писмо. Оттам той видя една от неговите дъщери, която възлюби и пожела за жена. Той трябваше да работи седем години, за да я вземе за жена. Но Лавана не беше прост човек. Той му даде по-старата си дъщеря според обичая и Яков трябваше да работи още седем години, да вземе Рахил. Значи четиринадесет години работи за две жени. През това време Бог му се яви и му каза: „Понеже ти не служеше както трябва, направи едно голямо престъпление, затова ще трябва да работиш, да придобиеш смирение. След това ще дадеш от своя десятък.“ Яков разбра защо трябва да работи. И след като получи тези подаръци, той веднага се примири с брата си Исава.

Знай, любовта изглажда всичко. Тъй щото силата не седи у нас. Силата е в Бога. Бог има едно качество, което никой човек не може да намери. Той гледа, че двама души се бият и гледа всичко това тих и спокоен и казва: „Не е хубаво това, което правите.“ Единият от тях отива

при Бог да се оплаква и казва: „Биха ме, измъчиха ме, взеха ми всичко, останах гол. Господ казва: „Дайте му всичко в двоен дял и го пратете отново на земята." Ако брат ти не беше те убил, ти нямаше да видиш тия хубави работи. Ще кажете – ако е така, да се убивате. Не, това не е никаква философия.

Когато аз говоря за свобода на мисълта, аз разбирам да жертвам нещо за Бога и да направя това от любов, тъй щото Божията любов да намери място в мене да се прояви още по-силно. Тя ще бъде като едно течение отвътре навън. Една река е толкова по-силна и по-мощна, колкото течението е по-силно. Тази река може да направи всичко. Та всички онези, които са правили опити, те най-първо не са правили връзка с Бога. Никога не правете един опит, докато нямате връзка с Бога. Нямате ли връзка с Бога, и да правите опити, всякога ще фалирате. Опита ще правите само когато имате вътрешна връзка с първата причина. Тази причина няма да я намерите така, както философите описват. Има един вътрешен език на душата, според който човек може да влезе във връзка и да започне да проучва, както Бог изисква от човека.

Ако аз имам един приятел, един учител в света и ходя по неговата воля, защо детето да не ходи по волята на своя баща? Има един език, с който детето може да разбира как иска баща му от него, каква нужда има Бог от нас. Не че Бог се нуждае от нас, но в него има едно желание, един копнеж да бъдем като него, да станем щастливи. У съществата между Бога и нас… Съществува желание да служиш на Бога, у тези същества се ражда една ревност. А те казват: „Почакай малко. Ние от толкова години седим тук, а ти едва си дошъл и искаш да вървиш напред." Веднага ти удрят един юмрук и ти се прекатуриш. Малко по-нататък ти удрят друг юмрук. Ти се скриваш и започваш да привикваш да се молиш така, че някой да не те види. Обаче има една ревност на духа, която живее в хората. Всеки от вас може да провери този закон. Имате двама добри приятели или двама родни братя, които се много обичат. Достатъчно е обаче да се влюбят и двамата в една жена и да се скарат и сбият. Казват – за една жена се сбиха. Има нещо мощно и силно, което изменя характера на човека. Ти мислиш, че това е, което искаш да постигнеш. Нека единият брат каже на другия: „Братко, аз ти се радвам. Нека тази мома дойде между двама ни и тя сама да се произнесе кого повече обича." Тя ще бъде съдникът, тя сама ще разреши въпроса. Избери когото искаш. И те не трябва да се избиват, но да чакат смирение. И когато тя избере едного от двамата, този, който остава сам, да

целуне брат си, да целуне тази мома и да им каже: „Братко, аз ви се радвам. И аз участвам във вашата радост и във вашето щастие. Щом вие двамата сте щастливи, и аз съм щастлив.“ В Писанието е казано – онези, които са с жениха, и те да се радват. Това е Божественото.

Казвам, при сегашните условия има някакви заблуждения. Например православната църква има свои заблуждения, другите църкви също така. Мнозина казват – това учение развращава народа, та мало и голямо се развращават, те са лъжци, не им вярвайте. Нека ги оставим да измрат гладни, да не им даваме никаква работа. Ние не се нуждаем от вълци, облечени в овчи кожи. Това не са нови неща. Те са казани още от най-стари времена. Всичко това ние ще оставим настрана. Няма какво да съдим тези хора. Ще оставим на Бога, той да се разправя с тях. Че някой владика или поп измисли разни неща, това остава за негова сметка.

Преди години ме среща един познат и ми казва: „Знаеш ли какво пишат за теб вестниците?“ „Не зная, не се интересувам.“ „Ами защо не се интересуваш?“ Няма какво да се защитавам. Може да говорят много неща за мене, които са или прави, или не, но с едно мога да се похваля – на вестниците нищо не им е платено от моя страна. С нищо не съм ги подкупил. Може други да са им намазали перото, но аз нищо не съм им дал. В това похвалявам и вестниците, че са много безкористни. Без да им плащам нищо, те пишат. Това е човешката страна, с която нищо не се постига. Ние не сме от тези хора, които поддържат, че старото трябва да се разруши. Аз поддържам, че старото трябва да седи, а новото се съгражда. Ако новото надминава десет пъти старото, тогава да се пренесем в новото, а старото, старата къща да дадем на нашите слуги. Мечките, вълците с техните слуги. Ние не сме от онези, които събарят старото, а новото не градят. Само ако градим новото, само тогава има смисъл. Сега болестите и изсъхванията на боровете в градините, както в Борисовата градина, показват, че в България дойдоха две противоположни течения. Яви се една борба в религиозно отношение. За в бъдеще цялата страна в умствено и в религиозно отношение трябва да се измени. Вярата е една по-висша форма на ума. Това показва изсъхването на боровете. Защо? Защото, за да се поддържа известен ред и порядък на човека, той трябва да има в себе си кръв, той трябва да приема храна, която трябва добре да се асимилира. Ако храносмилането не става правилно, човек ще се отрови.

И сега ние в нашето вървене не трябва да се спираме, да гледаме дали ще се оправи външният живот. Ние трябва да се спрем, да видим дали ще

се оправи нашият живот. Да кажем, че вие искате да бъдете богати. Има един начин, по който вие може да станете богати. Трябва да намерите де има скрито богатство, скрито съкровище. У човека има една вътрешна способност да познава де има скрито злато, скрито богатство. Човек може да иждиви десет години време да намери това злато. Ти си хилав, болен. Това показва, че се нуждаеш от злато в кръвта си, което да подобри твоя живот. Болестите в съвременния свят показват, че злато трябва на човека. В света има около сто милиона килограма злато в ефектив, но бялата раса едва ли има един килограм злато в кръвта си. Всъщност на бялата раса в кръвта трябва да има десет килограма органическо злато. Значи още девет килограма липсват. Като вземете цялата бяла раса, която е около петстотин милиона хора, разделете това число на един килограм, и вижте колко злато се пада на човек в кръвта му. А какво остава още и за всички хора, които са около два милиарда? Изчислете какъв е вашият дял злато. Ако златото у вас се увеличи с една единица, тогава ще се увеличи и външното ви благо. Ако златото се увеличи с две единици, и вашият живот със своите блага отвън ще се усили още повече. Според златото отвътре ще се увеличи златото отвън.

Не мислете, че американските милиардери са глупави хора. И в тях има добродетели, и те искат да услужат на хиляди хора, да им дадат работа. И много от тях водят един порядъчен живот. Индийците считат също за богати хора. Да, има рентиери в света. Има богати хора в света, които работят за човечеството и които делят хапката си със своите работници, но те не искат да разрушават сегашния строй. Те искат да създадат нови форми, нов начин на живеене.

Та казвам, не разрушавайте стария си живот. И той има своето място. Ти искаш да разрушиш грешния живот, да се освободиш от него, да дойде първичния живот. Ако човек се освободи от плътта, която го измъчва, той, духовният човек в него, не може вече да живее. Плътта е една подложка, една пръчка, а духът е присадка, която ще се присади на нея. Когато духовните хора казват, че имало борба между плътта и духа, борбата е в присадката, докато хване и докато развие своите сокове. Борбата е в присадката, дето се сменят енергиите. И християните трябва да разбират този закон на смени, на превръщане на енергиите. И ако вие не знаете да се молите, нищо няма да стигнете. Аз ви говоря като на деца, не като на философи, не като на вещи, които имат нови определени убеждения. Някой казва: „Аз трябва ли да се моля?“ Питам, трябва ли да ядеш? „Разбира се.“

Щом трябва да ядеш, трябва да се молиш, трябва и да плащаш. Кажеш ли, че не трябва да се плаща, тогава не трябва и да се яде. „Не искам да страдам." Да умре човек, значи да излезе вън от живота, да се освободи от всички задължения.

Има един живот особен в природата, но той е живот на извънредна скука. И който е влязъл в този живот, едва ли може да преживее там само един ден. Там е непоносима скука. Някой казва: „Да умра." Хубаво. Ако придобиеш живота, умри още сега, но ако отидеш в живота, където е скуката, по-добре живей, както досега. И за най-великите адепти, които пребивавали там, едва могат да преживеят един ден. Той е ужасен живот, ужасна скука. Някои хора, като попаднат там, искат да се самоубият.

Та този ангел трябва да благовества. Смисълът не е да разберете тайните на битието, тайните на благовестието или как е създаден светът. Това, което трябва да разберете, то е как да се подобри вашият живот. Положението, в което се намирате, трябва да се подобри. Въпросът не е само да се въодушевите за един, за два или за три деня. Не е само да вярвате, че еди-кой си казал така или иначе. И това е хубаво, ние благодарим на пророците, които са писали тези неща. Всеки допринася нещо, но това не разрешава въпроса. Ние говорим основно за нещата сега. Ангелът, който благовества, сега благовества на хората.

Та сега всички трябва да станем носители на Божествената любов в света в нейната абсолютна чистота. Един ден, като дойде Божията любов, ти ще кажеш: „Аз съм почувствал." Аз сега не говоря за тези чувствалия, защото гледам, че след няколко дни тези чувствалия изстиват. Аз съм виждал много моми, които, като се влюбят в някой момък, тя и той са щедри, но като се оженят, десет години след това се питат какво беше онова, де отиде то. Значи, щом не е същото, любовта си почива. Не, аз поддържам любовта, но кога?

Казвам, ако двама души са се съединили в името на Божията любов, абсолютно никаква промяна не настане нито в сърцето на момата, нито в сърцето на момъка. Отвън може да се вълнува. За това не се обръща никакво внимание, но вътре да не се вълнува. Той отвътре трябва да е спокоен и тих като добре построения кораб. Има две линии, две съотношения между тях. Този параход може да се движи натук-натам, но има една точка, която никога не изменя своето равновесие. Отвън може да има някой мащаб на движение, но ако този параход изгуби равновесието си в тази точка, той ще се обърне във водата. Ние говорим за тази точка. Ние

можем да плачем, да дохождаш до отчаяние, до дъното да слезеш даже – да не изгубиш равновесието на тази точка.

Бог ни е поставил сега на много голям изпит. Той е поставил една много добра жена с един лош мъж и казва на жената: „Покажи на този мъж сега моята любов. Покажи му сега колко ме обичаш." Той я тормози, а тя трябва да го обича. Това е любов именно. Да бяга от мъжа си, това не е разрешение на въпроса. Бог казва на тази жена: „Този твой мъж е моят възлюбен син. Обичай го сега. Същото се отнася и до мъжа. Бог дал на някой добър мъж една лоша жена. И той трябва да я обича заради Господа, заради Божията любов. Този е последният изпит и на мъжа, и на жената. Той казва на мъжа: „Аз ти дадох тази жена, за да я възлюбиш. Тя е моята възлюбена дъщеря. Заради тебе е лоша, но като я видиш при Бога, тя е отлична. Туй е вярно и за единия, и за другия. Лоша, навъсена е тази жена. Тя му удари една плесница, той ѝ даде две целувки. Тя го дръпне за косата, той казва: „Господ да те благослови." Като го види някой, казва му: „Слушай, ти мъж ли си! Защо не и дадеш да разбере?" Той благовества.

Това е стара философия, но питам, кой от вас е имал такъв изпит? Никой не е имал. В цяла България аз знам само един такъв човек. Тя го бие, а той седи и казва: „Господ да те благослови. Заслужавам си го. Ти си добра жена, но аз съм лош." И се навежда да го бие. „Ти си много добра, но аз съм лош. Ако аз бях добър човек, никога нямаше да те предизвикам. Хак ми е сега. Бий ме!" Гледа, гледа, сърце – жално за него. Вземе една кърпа, отиде при него, целуне го и вземе да чисти лицето му, пак го целуне, казва: „Извини ме, че те набих." „Видя ли, аз зная, че ти си добра, но аз съм лош. Ако аз бях добър човек, ти нямаше да ме биеш." Все той се намира виновен. Този е единственият българин, когото аз познавам, да носи греха геройски. Той е солта на българите. Ще каже – това е за утеха. Може и за утеха да е. Казвам, и за мене даже, който ви проповядвам, тежка работа е тази. Да те дърпат за косите, да те бият, не е лесно това. Изкуство е сърцето ти да се не вкисне вътрешно. Не само да не се вкиснеш, но да не изгубиш достойнството си и да благодариш отгоре на това. Той казваше: „Ако аз бях умен, тя нямаше да ме бие. Тя е добра жена." Но тя, като го гледа как търпи да милее и ѝ се извини. Целуне го няколко пъти и се помирят. Кой е героят от двамата? Той е героят. По-нататък няма да разправям цялата история, но изкуството е човек да издържа на тези силни чувства. Сега Бог ни изпитва. Често някоя сестра казала някоя по-силна дума на друга някоя и тя веднага се оплаква. Казвам, ти едва си драсната малко. Нищо още не си видяла. Ти

не си още бита по всичките правила. Моето желание е не да ставате мекушави, нито да ставате суеверни, нито да се отричате от дома си, нито от старото, нито от възвишеното. Дошло е време вече ние да поддържаме в себе си Божественото, че през дето и да те прекарат – през вода, през огън, да останеш чист, да не се окисляваш.

Та казвам, този ангел сега проповядва. Тук е силата. Търпението е силата. Разправяха ми една приказка за две слугини на двама князе. Трябвало и двете да занесат някъде по една кошница, тежка двадесет килограма. Едната от тях носи кошницата и се разговаря спокойно с другарката си, а от време на време запява някоя песен. Другата я запитва: „Защо си толкова весела? Не ти ли тежи кошницата, че отгоре на това можеш и да пееш?“ „Не ми тежи.“ „Как тъй?“ „В кошницата аз нося едно особено цвете.“ „Дай и на мене от това цвете. Как се казва то?“ „Търпение.“

Много сестри дохождат при мене, оплакват се, че дъщеря им била такава, че син им бил такъв. Казвам, много добри синове и дъщери ви е дал Господ, само че вие не ги познавате. Дойде една дъщеря, оплаква се от майка си. Много добра майка имате, но не я познавате. Дойде някой ученик, оплаква се от учителя си. Много добър е неговият учител, но той не го познава. Дойде някой учител, оплаква се от учениците си. Много добри са учениците му, но той не ги познава. Когато той залюби някого, любовта разрешава всички въпроси, понеже, дето има любов, там има истина. Дето има истина, там има свобода. Като дойде този ангел, не се обезсърчавайте. Благодарете на Бога, че ще работите. Каквато и да е работата, кажете: „Ще работя.“ Каквато и работа да намериш, работи. Не роптай. Работи онова, което не те унижава. Ако роптаеш, ти унижаваш себе си. Мнозина са ми казвали: „Виж онзи как не си гледа работата, как не си урежда работите.“ Ако е за уреждане на работите, не се безпокойте. Животът може да се уреди за хиляда години, а може да се уреди и за един момент. Аз говоря за отношенията, които аз имам към Бога. Те уреждат целия живот, те уреждат и живота на всички същества в света. Не че у Бога няма сила. Той има сила да ви направи всички богати и щастливи и милиони да ви даде, но ако той ви даде това благо още сега, тъй както сте, вие не сте в състояние да го използвате разумно и ще си създадете нещастие. Вие казвате: „Учителят направи така.“ Аз съм правил ред опити, повече съм спрял да ги правя. Когато дойде някой при мене и ме пита какво трябва да прави, аз му казвам: „Ела с мене.“ Аз взимам една лопата и

той трябва да вземе друга. „Че аз за лопата ли съм?“ Ами ти знаеш ли смисъла на лопатата. Лопатата е езикът на човека. И ако ти със своята лопата не можеш да изхвърлиш всички лоши думи от устата си и лоши чувства от сърцето си, защо ти е този език? Това е лопатата. „Как да ги изхвърля?“

Изкуството е така да ги изхвърлиш навън, че никой друг да не те разбере, да не познае, че си ги изхвърлил. Ще употребиш свещения огън накрая на устата си, от десет хиляди, че каквато дума излезе от устата ти, всичко да изгори. От устата на човека трябва да излиза всичко чисто. Това е новото учение. Ако ние създадем една религия, една секта само за това, да си скубем косите и да се разправяме кой е прав и кой крив, по-добре тази религия нека седи нарисувана. Не ни трябва религия, но ако можем да създадем помежду си едно учение на любов, мъдрост и истина и всеки да жертва целия си живот, да впрегне сърцето, ума и волята си в работа за Бога, разбирам такова учение. Всички трябва да работят с чукове, с лопати, да изпратят в света своите велики мисли и чувства. Всичко това един ден ще им се върне. Те ще участват в общите Божии блага. Един ден сиромашията ще си дигне парцалите и ще си замине, страданието ще си дигне парцалите и ще си замине. Но не сега още. И сега може да стане, но още не може да повярвате. Ще каже някой: „Аз още не съм се разправил с жена си.“ Друг ще каже: „Още училище не съм свършил.“ Трети ще каже: „Да оженя дъщеря си, че тогава ще служа на Бога.“

Остане ли да си уредите работите, че тогава да служите на Бога, никога няма да служите. И ти, и жена ти, и дъщеря ти, и синът ти, и воловете, и конете ти – всички трябва да служите на Бога. Ако аз имам един кон, ще го науча как да служи на Бога. Как ще го научиш? Ще го науча да празнува съботата. Аз като човек съм длъжен да работя шест дни по осем часа на ден за себе си, а седмия ден ще посветя на Бога. Ако имам кон, ще го накарам да работи шест дни по два часа на ден, а седмия ден ще работи осем часа, и то за хората, за Бога. Тогава аз ще работя два часа, а той – осем часа. Тогава той е длъжен да работи. И парите, които получа за тази работа, ще ги раздам на бедните хора. Той трябва да знае, че е работил за Господа. Всеки ден почива по шест часа, а по два часа ще работи за господаря си. Казвате: „Как да разберем това?“

Някои ме питат: „Когато дойде при мен някой човек да проси, да иска пари, колко трябва да му дам?“ Питам, ти нямаш ли мярка, колко да му дадеш? „Нямам мярка, не зная колко.“ Питам, когато обичаш някого, ти

идеш ли мен да питаш колко да му дадеш? Не ме питаш. Защо? Защото го обичаш. Обаче, когато не го обичаш, не знаеш колко да му дадеш.

Казвам, обикни този човек, и ти ще имаш правата мярка, колко трябва да му дадеш. Аз съм срещал хора по пътя бедни, които ми харесват. Аз веднага бръквам в джоба си, изваждам и казвам: „Заповядай, господине.“ Той погледне, каже: „Мене не ми трябват толкова пари. Аз имам нужда само от двадесет лева. Грехота е да взема толкова пари.“ Казвам, ако ти дава някой по закона на любовта, и той ще вземе по закона на любовта, ще вземе само толкова, колкото му трябват. Останалите ще върне назад. Ако няма любов, той ще вземе повече, отколкото му трябват. Срещна такъв човек, дам му двадесет лева. Той казва: „Защо ми даваш толкова малко? Аз имам жена, деца. Нуждая се от повече пари.“ Имам такъв един пример. Не е нужно сега да се разправят лични работи, но казвам, трябва в някои случаи да се постъпи против себе си. Аз съм човек, който не обичам да давам пари. Това съставлява за мене голямо страдание. Идва при мене един човек, външно благочестив, и ми казва: „Аз се много заинтересувах от това учение. Вече цял месец как идвам. Искам да служа на Бога. Гледам те, ти си добър човек. Не можеш ли да ми помогнеш с малко пари, да си уредя работите, защото имам жена, деца, трябва да се яде.“ Вдига той очи нагоре. Питам го: „Ти защо не искаш от мене да се помоля на Бога да улесни някак ти сам да уредиш работите си, ами ще трябва да ти се дават пари?“ Аз съм правил много опити, давал съм на много хора пари, но нищо добро не съм придобил. Казвам на този човек: „Слушай, ще направя едно изключение с тебе. Пари не обичам да давам, но ще направя едно изключение за тебе. Затова искай от мене, колкото искаш, и ще ти дам. Но ако след това се осмелиш да дойдеш втори път, да знаеш, че ще те набия. Аз имам един особен начин, по който бия. За да ти дам пари, трябва да ги намеря отнякъде. Аз ще трябва да работя заради тебе, но както и да е, сега можеш да искаш колкото ти трябват.“ „Добре, ще си помисля.“ Разхожда се, мисли, най-после идва при мене, казва ми: „Трябват ми хиляда лева. Толкова ще ми стигнат.“ Аз бръквам в джоба си, изваждам хиляда лева и му ги давам. Като получи парите, той си помисли в себе си: „Бре, будала човек съм бил. Защо не му поисках десет хиляди лева? На първа дума ми даде хиляда лева.“ Но вече въпросът се свърши. Аз му бях казал, че ако иска нещо втори път, ще го набия. Това не е разрешение на въпроса. И десет хиляди да беше взел, той нямаше да ги използва.

Сега аз принасям закона. По отношение на Бога и ние сме такива типове като този българин. Бог изисква от нас да работим. Бог изисква от нас да работим с любов. Бог изисква от нас да работим с мъдрост и знание. Бог изисква от нас да работим с истина и свобода. И тогава всички противоречия, които имаме в живота си, ще се оправят.

Има една наука в света, с която животът може да се оправи. За тази наука аз много пъти съм загатвал.

И сега този ангел благовества на всички народи да се обърнат към живия Господ, който дава живот. И като се обърнат към него, ще дойде това насърчение, което всички очакваме.

Седма неделна беседа
13 октомври 1929 г., неделя, 10 часа
София – Изгрев

ТАЗИ СИРОТА ВДОВИЦА ТУРИ ОТ ВСИЧКИТЕ НАЙ-МНОГО

„Истина ви казвам, че тази сирота вдовица ту-ри от всичките най-много.“
Лука 21:3

Великото в света не седи в неговата външна форма, но в неговото вътрешно съдържание. Формата всякога е външен израз на вътрешното съдържание. Такъв е законът в природата. В природата формата винаги съответства на съдържанието.

Във физическия свят това не е така, т.е. между хората не е така. Следователно върху този закон се основава една наука, по която можем да познаем съдържанието, което се крие във всяка форма. Ако нямаше такова съответствие между нещата, за нас съдържанието би било неизвестно.

Някой казва: „Как можеш да познаеш човека по лицето?“ Та и животните познават това. Като влезете в някой двор, всяко куче може да познае дали сте добър човек, или лош. Ако си лош човек, то веднага ще отвори уста, ще залае, ще сбръчка вежди. Ако си добър човек, ще замаха опашката си, ще каже: „Заповядай, господарят е тук.“ То ще даде някакъв знак, че един добър, почтен човек иде. Ако си лош човек, ще даде сигнал, че някакъв лош човек иде. Ако кучетата могат да познават дали иде един добър човек, или един лош, как да не можете вие да познавате? Нима вие не можете да познавате външно мечката от змията, от паяка? Това са съдържания, това са отживели положения на култури от миналото, преди милиони години още. Било е време, когато паякът е владеел едно изкуство, което днес вече е изопачил в своето положение. Паякът според своите разбирания върши една свещена операция върху мухите. Паяците днес считат мухите за своите неприятели и ги ловят в мрежата си, вследствие на което и хората казват – е, паяк е това. Ако вие не можете да свържете паяка като една външна форма с едно вътрешно съдържание, тогава той сам по себе си няма никакъв смисъл. Ако вземете буквара, „л“ само като буква от азбуката, само като външна форма, тя няма никакъв смисъл, но ако я разгледате като начална буква на думата „любов“, тя има вече смисъл.

Всяка буква сама за себе си е временна, но ако тя липсва от някоя дума, изгубва се и съдържанието на цялата дума.

В това отношение самият човек е една написана Божествена книга. Това, което хората наричат развитие, това е една книга, един дневник, върху който всички хора пишат. Какво ли не е писано във вашите книги? Там е написано всички епохи, през които земята е минала, както и това, каквото е ставало горе. Небето и земята, долу в ада, всичко е написано върху вас. Ще кажете, че организмът се променя през всеки седем години. Не само през всеки седем години, но и през всеки три месеца се променя той. Значи след всеки три месеца човек се е променил по форма, не е същият. Формата постоянно се мени, но съдържанието остава едно и също. Но все пак отчасти става промяна и в съдържанието. Когато формата се изменя, съдържанието се увеличава. Под думата „еволюция“ разбираме – формата се изменя, а съдържанието се намалява. Според това определение, когато казваме, че някой човек е лош, ние подразбираме, че неговата форма се намалила и съдържанието се е намалило. Когато казваме, че някой човек е добър, разбираме, че формата се изменя и съдържанието се увеличава.

Сега философски може да се спрете, да разсъждавате какво значи увеличение. В едно шише имате един килограм масло. Туряте още два, съдържанието се увеличава. За да се събере това масло, и формата трябва да се увеличи. Обаче в природата с увеличение на вътрешното съдържание, разширява се и човешкото съзнание. Там, дето има увеличение на съдържанието, не може да няма и увеличение на съзнанието.

Често вие очаквате една златна епоха за бъдещето. Мнозина от вас очакват да отидат на небето, да живеят като ангелите. Но ако вие нямате за там подходящ един организъм със съответни органи, как ще живеете между ангелите? Земята пък е място за човешки живот. Нима човешкият живот е подходящ за животите? Не. На земята живеят и вълци, и мечки, и тигрове, и змии, и паяци, но всички тези животни разбират ли нещо от човешкия живот? Паякът може да живее с години във вашата стая, да се молите при него, да свирите, да го запитвате най-после кое верую е най-право, но той нищо няма да разбере, той ще каже: „Най-право учение е да владам изкуството да ловя мухи и да изям колкото може повече мухи.“

Ако запитате някое кученце за господарите му нещо, то не се интересува от това, дали господарят му е добър, или лош. То се интересува от това, колко ще му дадат днес да яде. Всичко, което става в дома вътре, това не го интересува. Че господарят бил господарката, то не иска да знае

за това, казва: „Това мене не ме интересува. Това не засяга културата, в която аз живея.“

И съвременните хора, като им се говори за онзи свят, казват: „Оставете настрана онзи свят.“ Сега аз правя аналогия. Този, който не се интересува от онзи свят, казва: „Да си пийнем, да си хапнем малко. Това ще ни остане.“ Туй щяло да му остане. Че де ще му остане? Чудни са хората, като казват, че яденето и пиенето щяло да им остане. Че в коя банка ще вложи това? Сега се клатят краката на всички банки. Не само на всички банки, но и на търговците се клатят краката. Защо се клатят? Защото има вятър. В това седи разрешението. Когато някой човек няма работа, той си клати краката. И когато човек няма работа, той се тревожи. Когато човек е зает с някаква работа, той никога не се тревожи. Само хората на безделието се тревожат – какво ще стане с нас, как ще преживеем, какъв ще бъде нашият живот и т.н. Всичко това абсолютно няма никакъв смисъл. Положението, в което ние, съвременните хора, се намираме и се тревожим, с това ние мязаме на онзи болен в болницата, за който лекарите разправят следното. Някои екземпляри от тях събират много сламки и ги нареждали на купчинки, които през целия ден местили от едно място на друго. На втория ден правили пак същото. На третия ден – същото. Те си имат по една книжка, в която си отбелязвали по колко купчинки пренасяли всеки ден.

И тъй, Христос се спира върху бедната вдовица. Днес ние казваме за някой човек, че е много щедър, защото дава много. И затова уважаваме богатите хора, че турят много. Христос за богатите казва: „Те туриха от изобилието си.“ Те не турят всичкия си имот. Човек не може да разбере истината и да постигне нещо, докато не заложи всичкия си живот. Ако мислите, че ще намерите смисъла на живота, без да заложите живота си, вие ще се поставите на човешка основа и всякога ще претърпявате едно вътрешно разочарование. Дето какво се случва на този, който не е намерил истината. Той ще се ражда и прережда, ще се ражда и умира, ще се жени и преженва, деца ще му се раждат и умират, болести, страдания, нещастия – всичко ще му мине през главата. Няма да дойде страдание, което да не го засегне. Всичко ще мине през него като вода. Тази е заплатата за онзи, който не знае истината. Ама защо е така? На този въпрос не отговарям.

Така е, но защо, отговарям просто и ясно – защото тези хора не са познали истината. Тъй като ние разбираме истината, тя е тясно свързана с човешкия живот. Тя е човешкият живот в своята пълнота. Когато говорим

за истината, разбираме онзи благороден, възвишен човек, който е стигнал до своето най-високо положение – да работи за Бога. Това е истината. Човекът е съдържанието, което се проявява в една форма. Истината няма да се прояви в някой вълк или мечка, или паяк, или риба, или дърво. Тя ще се прояви в някой човек – мъж или жена, или дете, които носят образ и подобие Божие. И ако ние разбираме човека така – в своя разцвет, в своята гениалност, в своите добродетели, в своята сила и мощ – това е истината. Ако вие не можете да свържете истината със себе си, ако не може да я хванете като основа на вашия живот, вие не може да носите името човек, откажете се.

В какво вярвате вие? В света има много верую. И животните имат свое верую – мухите, паяците, всички имат свое верую, но те нямат за основа истината. Когато аз зная истината, тя ще ми покаже днес как трябва да живея. Човек, който носи истината в себе си, той може да помогне на цялото човечество. Човек, който не може да помогне на себе си, той не може да помогне и на цялото човечество. Такъв е законът. Онзи, който се занимава с дребните неща, той не спада към човешкия род. С малко ще се задоволим, да прекараме един живот. Човекът на истината не мисли за смъртта. Той не мисли за спасение. Човекът на истината не мисли в кой Господ да вярва и в кой да не вярва. Той не мисли и в кой народ да се прероди и в кой да не се преражда. Това са маловажни въпроси. Щастието на кой и да е народ зависи от онази велика идея, която трябва да преобладава в човешкото сърце.

Това е истината. И ако съвременните хора съзнаят това, щастието ще потече у тях като вода. Като говорим по този въпрос, мнозина питат това така ли е, вярно ли е. Има неща, които не могат да се проверяват. Може да ви разправям за някой цигулар, че е отличен, гениален музикант, че свири прекрасно. Ще повярвате ли? Най-добре ще ви кажа: „Ела и послушай.“ В дадения случай ухото е по-добър критик, то разбира всичко. Ухото, което е свързано с вътрешното съдържание, определя какво нещо е гениалната музика. Питате какво нещо е човешката душа. Ела и виж. Душата обича. Душата е велика певица, тя никога не свири, тя пее. Цигулката и свиренето нищо не струват. В пеенето има и музика, и говорене, и мисъл. В свиренето има музика, но няма говорене, няма мисъл. Свири цигуларят, но какво иска да каже? Там вече няма гадание. Певицата, като почне, всеки я слуша и разбира. Ако някой иска да знае какво нещо е душата, да я послуша. В света има големи салони, дето великите души пеят. Ще си вземеш билет, и

ще слушаш една душа. Не е много скъпо. Хиляда английски лири струва билетът. Да слушаш една душа, струва да платиш хиляда английски лири. Заслужава и двадесет години да работиш, да изкараш пари поне за един билет и да кажеш: „Разбрах я вече. Въпросът е разрешен за мене."

Казвам, ако ние не можем да свържем истината в нашия живот, ако тя не може да стане за нас конкретна, да внесе онова благо, което очакваме, тази истина няма никакви отношения към нас, тя е суха наука. Истината е нещо валидно. Казваме, че земята се върти, това е факт. Не, никаква истина не е това, че земята се върти. Беше време, когато земята не се въртеше. Какво ще доказваме това? Откога започна земята да се върти? Гледам, някой момък не се върти вкъщи, все около майка си седи, но щом намери някоя мома, все около нея се върти. Защо? По-силен ли е станал? Не, по-слаб е даже. Все около нея ходи, върти се, обикаля. Земята защо се върти днес? От толкова години насам все любовни работи развива със слънцето. Не знае как да го привлече. Не се лъже слънцето. Тя постоянно изпраща хора при нея да я види какво прави, но то не се лъже. Земята обикаля около него, въздиша дълбоко. Сега ще кажете: „Какво искате да кажете с това?" Думите, които говоря, за някои са много неразбрани, защото те са останали назад, а аз съм отишъл много далеч. Така и в математиката. Някои лесно разбират числата, но не могат да разберат уравненията. Запитват някои: какво искате да кажете с това, че земята се влюбила в слънцето. Това е възможно за тези, които вярват, а невъзможно за тези, които не вярват. Ако ние мислим земята, тъй както сега я схващаме при сегашните условия, това е невъзможно да се влюби тя в слънцето, но било е време, когато земята е била голяма като една ябълка от един килограм. Такава е била по форма някога земята, но като е расла през милионите години, сега е вече в зряла възраст, сега е мома за женене.

Всичкият спор сега е за това, че ще има сватба. Сега се правят големи приготовления. Затова стават и някои несъществени неща. Когато една мома стане за женене, тя трябва да даде голяма прикя. Сега ще ме запитате какво отношение има любовта на земята към бедната вдовица, която дала своята лепта. Това е уравнението, което сега ще извадим. Ако вие го знаете, нямаше защо да ви говоря, но и сега, след като ви говорих, вие пак ще знаете толкова, колкото и по-рано. То ще остане неразбрано. След като един философ говори за душата, доказва какво представлява тя, ясен ли е този въпрос? От хиляди години философите доказват този въпрос, но той пак остава неразбран. Не че този въпрос, тъй както е обяснен, не е верен.

Този философ е обяснявал само някои прояви на душата. Това не е никаква душа. Това, че душата е сбор от прояви, това не е пълно изяснение на въпроса. Вярно е, че душата е сбор от прояви, но те не могат да се изяснят. Човек трябва най-първо да чуе душата да пее и след като я чуе, той вече може да говори за нея.

Да се върнем към стиха: „Тази сирота вдовица тури от всичките най-много.“ Малките неща са важни за нас. Те съдържат истината. Тези малки дарби, които ние имаме, са най-важни. Някой казва: „Аз да съм силен.“ Всички хора искат да бъдат силни, но какво е донесла силата в света? Това не значи, че човек не трябва да бъде силен, но ако твоята сила не може да ти донесе нищо добро, каква полза, че ти носиш цял тон злато, а не можеш да употребиш това злато за своя полза. Каква полза от това, че един търновски адвокат носил два кобура в себе си за зор-заман, но като дошъл този зор-заман, не могъл да ги използва? Той отивал от Търново за Севлиево и по пътя в една курия го хванали двама разбойници и го обискирали. Те намерили в него двата кобура и го запитали: „Защо ги носиш?“ „За зор-заман.“ „По-голям зор-заман от този има ли? Пари трябваше да носиш ти.“ Те го набили и го пуснали. Той разправял на приятеля си, като казвал: „Втори път, като тръгвам на път, няма да нося кобури със себе си, но ще нося пари. Не искам да ме бият.“ Някой казва: „Сила да имам.“ Казвам, ако имаш сила, но при тази твоя сила хората трябва да те бият, тогава по-добре да имаш знания, че да знаеш как да се справиш с тях в трудностите на живота.

Сега целта е да се подобри нашият живот. Мисълта на съвременните хора е насочена към щастието. Човек трябва да бъде щастлив. Онзи, който не може да определи закона на щастието, той не може да намери и пътя на щастието. Ако не го търся, няма и да се намери. Ние мислим, че като се молим на Бога, ще добием щастието. Не, няма да се намери така лесно. Питам, кой момък може да спечели сърцето на момата само с любовни писма и с целувки? Само с любовни писма не може да се спечели сърце. Ще ви дам един пример.

Беден поет се влюбил в една руска княгиня, която мислила, че той е богат, че има пари, и се оженват двамата. Докато се оженили, той писал хубави любовни писма, целували се, доволни били един от друг. Като се оженили, той казвал: „Ну, поцелуемся.“ „Поцелуемся.“ Дойде обяд, хляб трябва, ядене трябва. „Ну поцелуемся.“ „Поцелуемся.“ Поцелуемся, но ядене трябва, хляб трябва. С целувки само не се живее. Та и съвременните

хора казват: „Поцелуемся. Братски да живеем." Само да се каже, че трябва да се живее братски, това е целувката, но живот трябва, а не само целувки. Хляб трябва.

Необходимо е вътрешното съдържание, което животът носи със себе си. Когато Христос казва: „Аз съм живият хляб", това подразбира едно съдържание, за което съвременните хора са още далеч да го разберат. И понеже те още не са приложили Христовото учение, то няма още външен израз. Християнството днес е осакатено. Следователно Христос трябва да дойде да си оправи работата, и ще дойде да я оправи. Той иде да съди всички онези, които са взели участие в тази работа, в това осакатяване на неговото учение.

Но да оставим настрана въпроса за съдбата, тя не е наша работа. Този въпрос не е дошъл още за разглеждане. Сега е важен законът за щастието.

Христос казва: „Тази вдовица тури повече от всички." С това той искаше да каже – ако човек не заложи целия си живот, за да добие истината, той не може да има щастие. Щастието в живота на човека е свързано с израза на истината. Онзи, който може да разбере и придобие истината, тази истина ще бъде всякога с него и той ще бъде на безопасно място. Той ще има всички блага в света. Такъв човек ще бъде талантлив, няма да има за него желание в света, което да не може да постигне. Неговите желания няма да бъдат глупави. Онзи човек, който е познал истината, в неговото сърце няма помен от омраза, завист, лъжа и др. За него няма никакви закони. Всички закони, по които той живее, са ненаписани закони.

Казвам, ако човек не се чувства като тази вдовица, но ако ти в дадения случай не си готов да се жертваш и постоянно се съмняваш, искаш хората да ти доказват де е истината, ти няма да разбереш положението на тази вдовица. Питам, кои бяха побудителните причини, задето тази вдовица тури всичкото си имане в Божествената съкровищница. Ако тя не беше турила всичкото си имане, Христос не би говорил за нея, нито пък ние бихме говорили за нея. Тя направи това, защото имаше истината в себе си. Тя нямаше защо да се страхува, и затова тури всичките си пари в тази съкровищница. И този свят днес се поддържа благодарение на бедните, на милостивите хора, а не на богатите хора. Светът се оправя не от нашите велики замисли за подигането му, но от онова малкото, което се проявява в душата. Малките импулси, малките възвишени и благородни желания съграждат нашия живот. Има една голяма опасност в ламтежите на хората.

Човек някой път иска да се покаже, че е талантлив и се стреми да стане такъв. Какво показва това? Ако сега той иска да стане талантлив, той е закъснял. Ако сега той иска да стане добър, той е закъснял. Ако сега иска да намери любовта, той е закъснял. Ако сега иска да намери мъдростта или истината, или друго нещо, той е закъснял. Той трябва да допусне, че всичко това е у него и само трябва да даде израз на това, което се е събрало в него. Ако го няма в себе си, тогава е безпредметно да се говори за всичко това.

Казвам, всичко онова, в което вие сега се проявявате, то е израз на онази разумна енергия, която е набрана във вашите души. Всичко това живее във вас. Сега вие, които ме слушате, мнозина от вас може да кажат за мене – дали се плаща на този човек, като проповядва сега, или не му се плаща? Този въпрос може да ви занимава сега. Плащат ми, разбира се, по десет милиона лева за една беседа. Аз не проповядвам тъй – за хиляда, за две хиляди. За десет милиона лева. Вие ще кажете: „Вярно ли е това?“ И ще вземете да ми цитирате стихове, че даром сте взели, даром давайте. Щом задавате такъв въпрос, плаща ли ми се, аз ви казвам, че ми се плаща повече, отколкото заслужава една моя беседа. Аз считам, че животът, умът и сърцето, които Бог ми е дал да си служа с тях, струват повече от всичко друго в света. Аз още не съм проповядвал това, което трябва да се проповядва. Някои ще кажат, че ми плащат, а други – че не ми плащат. Казвам, плащат ми, и аз плащам. Засега аз плащам само лихвите на това, което са ми дали. Може да кажете – какво отношение има въпроса за плащането към темата на дадената беседа.

Питам, когато вие говорите за Господа, видели ли сте го? Ще кажете: „Ами ти, който говориш за Господа, видял ли си го?“ Не е било време, когато да не съм виждал Господа. Откак съм дошъл на света, досега аз все съм виждал Господа. „Така ли?“ За мене е така, а за вас може да е другояче. Това, което се явява вътре в моя съзнателен живот, се различава от това на другите. Всеки от вас може да го види. Изисква се само начин, как да гледате. Само трябва някой да ви обърне внимание. Вие можете с една английска лира така да си затулите окото, че нищо да не виждате. Ако някой ви даде две златни английски лири, така можете да затулите очите си, че нищо да не виждате. Така я туряте понякога, че нищо не може да виждате. Казвам, турете английски лири един километър на разстояние от себе си, че да можете да виждате.

Казвам, тази вдовица именно, която седи в нашата душа, винаги е

онеправдана. Казвате: „Какво ще излезе от мен? Един прост човек. Аз съм онеправдан човек. Еди-кой си човек е княжески син, свършил четири факултета. Аз какво съм? Нищо няма да излезе от мене. Нещастен е моят живот.“ Какви са тези разсъждения? В какво отношение този богат човек е по-даровит от тебе? Той е началник, седи пред телефона и слуша. „Ало, кой там?“ „Хванахме един апаш. Какво да го правим?“ „Ударете му двадесет и пет.“ „Ало.“ „Кой там?“ „Еди-кой си участък.“ „Какво има?“ „Хванахме още един крадец апаш.“ „Ударете му десет и го пуснете да си върви.“ „Направихте ли нещо в него?“ „Нищо.“ „Тогава го пуснете да си върви.“ На този двадесет и пет, на онзи десет, на трети пет, но казвам, лошото не е в стиласването на човека, защото, докато вълната не се стиласа, тя не може да стане хубава. Онзи, който бие, трябва да е мъдрец, да знае как да бие. Съгласен съм, нека се бият хората, но който бие, трябва да знае как да удря. Природата не позволява на невежия да бие. Дойде един невежа и ти зашие една плесница оттук, друга оттам, а и нищо не излиза. Природата не позволява това нещо. И затова дойде ли такъв човек да те бие, ако той ти удари една плесница, ти ще му удариш две. „Защо ми удари ти две плесници?“ Защото ти още не си научил тази наука, това изкуство да биеш. Като научиш това изкуство, дойди да ми удариш една плесница, аз ще ти благодаря.

Сега тази идея е посторонна. Ще кажете: „Какво разправя сега Учителят, че някой си началник се разговарял по телефона и заповядал да се ударят двадесет и пет на един апаш, десет на друг и т.н.“ Ние говорим за хора високо културни, които имат истината в себе си. Ако този началник беше облечен в истината, какво щеше да направи? Той щеше да отвори телефона си и да каже: „Ало, кой там?“ „Хванахме един вагабонт.“ „А, извикайте го. Той е брат ми, който отдавна търся. Искам да се срещна с него.“ Като изпратят този вагабонт при него, той ще го хване малко за ухото, ще го дръпне към себе си, ще му каже: „Ела сам. Ти си имал да дължиш някъде. Колко имаш да даваш?“ Толкова. Веднага му плаща дълговете, осигурява го и го пуща на свобода. Този човек втори път няма да краде. Така ще постъпи човекът на истината. Питам, когато този апаш види, че има човек, който го обича, той ще ходи ли да върти апашлък? Няма да ходи.

Та казвам, сега в света е влязъл законът на безлюбието, който е прекъснал всички пътища и съобщения. Днес хората нямат нужната светлина и се учат на това, което не им трябва. Вътрешното съдържание на

хората трябва да се подобри. Това подобрение трябва да става всеки ден. За този живот се изискват специални училища. Не е мъчно човек да стане добър. За цигуларя, който знае да нагласява цигулката си, колко му струва това? Едно малко усилие. Нагласи цигулката си, вземе лъка и изведнъж свири. Онзи, който не знае да свири, кордите ѝ се нещо развалили, това-онова. В това отношение човек мяза на един велик инструмент, който трябва да се нагласи. Има нещо разгласено у човека, вследствие на което хората са дошли до особено положение. Трябва да се нагласят човешките способности. Някои способности са обтегнати повече като струните на цигуларя, а други са разслабени. Някои чувства на хората са обтегнати повече, други са разслабени. Някои корди са изгубили своята еластичност и всичко това трябва да се нагласи по единствения начин, както е било първоначално.

Сега, като говоря така, някои от вас да не мислят, че не сте нагласени. Важно е в какво трябва да се вярва. Ще направя едно сравнение. Представете си, че вие сте едно езеро с чиста, бистра вода. Ако у вас се втича една река, какво ви допринася тя? Понеже у вас става втичане и изтичане, тази река ще пази равновесието на вашето съдържание. Следователно моята беседа служи за опресняване на вашето съдържание. Някой казва: „Какво добих аз?“ Добил си това, че си опресниш своето съдържание. Всяка мисъл, която се проектира в ума ви и достига до вашето ухо и се и се възприема от вашето око, тя опреснява вашия живот, защото, ако ти не можеш да гледаш красивите форми и ако ти не можеш да вкусваш красивото съдържание, животът се обезсмисля. Защото всички милиони и милиарди форми с тяхното съдържание постоянно действат върху нашето възпитание.

Казвам, Христос е видял онази вдовица, но питам, какви са били подбудителните причини, че тя да внесе своите две лепти? Ако тя не беше ги внесла, името ѝ нямаше да бъде записано. Тя ги внесе, за да си купи един билет, да се запише името ѝ. Това беше проявление на тщеславие. Христос казва: „Името на тази вдовица се записа.“ И ето, вече две хиляди години оттогава, как името ѝ се чете. Казва се, че тя тури повече от другите. Имаше други богати, които туриха повече от нея, но имената им не се записаха и Христос не ги похвали. В нея имаше амбиция, затова тя тури всичко, каквото имаше. Другите туриха по-малко от нея.

Сега ние идваме до един закон на невъзможност и казваме – аз обичам баща си и майка си. Много малко е това. Аз обичам своите си,

обичам обществото, народа си. И това е много малко. Обичам ангелите, обичам Бога, обичам всичко. Човекът на истината обича всичко. Ако ти не обичаш всички хора, ако не включваш всичко като едно цяло, ти не си човек на истината, ти не си човек на мъдростта, ти не си човек на любовта. Това не е един механически закон всеки човек го има в душата си, дето постепенно ще израства и ще се развива. Ти искаш слава от хората. Може да те слави само онзи човек, който те обича. Не могат да те славят хората, докато не те обичат и не могат да те славят хората, докато не ги обичаш.

Следователно, да те хвалят хората, без да те обичат и без да ги обичаш, това са несъвместими положения. Да вземаш, без да даваш, и да знаеш, без да си учил, това са положения, закони, които не съществуват. Някой иска да знае, без да е учил. Това е невъзможно. Всички разумни същества са учили не само с години, но с векове са учили, докато научат нещо и после са проектирали своята мисъл навън, за да създадат една система във вселената, подобна на слънчевата. Те са изучавали законите на небесната механика и техника. Че за да се проектира такъв един ключ, с който да се не измени нейното равнище, нито да се намали нейният вътрешен строеж, това не е ли наука? Знаете ли, че ако стане най-малката промяна на земята, всичките организми, които са по нея, ще изчезнат? Или ако земята би намалила своето движение или ако се ускори два пъти повече движението ѝ, отколкото сега се движи, знаете ли какво щеше да стане? И тя, и ние ще олекнем много. Ако пък скоростта на движението ѝ се увеличи три или десет пъти, толкова пъти и ние ще олекнем. Ние едва ще долитаме до повърхността на Земята, но в природата това са допущения. Понеже земята е създадена по един разумен закон, тя се движи с такава скорост, каквато отговаря на нашето съзнание.

Следователно всички тела в природата се движат с такава скорост, която съответства на съзнанието на съществата, които живеят по земята. И колкото скоростта е по-голяма, толкова по-голяма е и интелигентността им. Аз не говоря за опашатите звезди, за кометите, които имат относителна скорост, но говоря за онези същества, които са поставени в известна система. Ако тяхната скорост се увеличава и те се отдалечават от слънцето, тези тела имат по-голяма разумност от онези тела, които се приближават към слънцето и намаляват своята скорост. Тези тела са остарели вече.

Сега мнозина ще зададат въпроса, какво отношение има това, че някои тела ускоряват движението си. Има известно отношение. Ние още не сме дошли в съгласие с движението на земята, на слънцето, както и с още

много планети от слънчевата система. Но ние трябва да дойдем в съгласие, да координираме своето движение с всички небесни тела, които съществуват – видими и невидими, близо или далеч. Това е човекът, който е дошъл в съгласие с тези тела. Ще кажете: „Какво ни интересуват тези неща?“ Интересувайте се от тези неща, без да са дошли те близо до вас. Има неща, от които трябва да се интересуваме, понеже те допринасят нещо за живота ни. Например, ако вие може да схванете общия ход на тези неща, които ви говоря в моята беседа, и да влезете във връзка с живите сили на природата, вашият живот ще се подигне на няколко градуса, вашата скорост на движение ще се увеличи, животът ви ще се подобри и вие ще бъдете по-щастливи, по-здрави, по-самоуверени.

Казвам, у вас трябва да има вярата на тази вдовица. Тя постъпи много умно, вложи нещо в Христа. Ако не беше Христос, тя нямаше да вложи своята лепта. Тя влезе в общия ход с Христос, съзна и каза: „Сега или никога! – Тя каза: – Има един човек толкова чутък, който ще познае.“ Извади и тури. Как позна Христос, че тази жена тури всичко, каквото имаше? Сърцето на тази жена и сърцето на тази вдовица вибрираха еднакво. Той позна и каза: „Тази вдовица тури всичко, каквото имаше, и тя ще се възнагради повече, а другите ще излязат с празни торби.“

Сега ще ви обясня какво значи да излезете с празни торби. Един европейски княз искал да изпита честността на своите слуги и затова поставил един от слугите си като настойник на всичкото си имане, а сам той заминал за десет години някъде в странство инкогнито. След десет години той се явява в двореца си преоблечен, с дълга брада, никой да го не познае. Влиза той като бедняк в двореца при слугите. Настойникът му, като го видял, казал: „Пуснете този човек в кухнята и му дайте от това, което е останало от другите, като са яли, и го пуснете след това да си върви.“ Бедният си записал часа, когато влязъл там и това, което му дали да яде. След това той се преоблича в княжеските си дрехи и се връща в двореца. Веднага заема мястото си. Един ден той дава угощение на своите хора. Поканва и своя настойник. Пред него заповядал да сложат точно такова ядене, каквото той някога му дал.

Каквото правиш, ще ти го направят. Ние трябва да познаваме господаря си. Ако ти дадеш на господаря си, когато дойде при тебе това, което е останало в кухнята, и господарят ти, като те повика, ще ти даде също такова ядене, каквото ти си му дал. Сега, ние, като прилагаме този закон на съдържанието, ние подразбираме външния израз. Всички ние

искаме да имаме права стойка, да ходим благородно, да имаме благородни мисли и чувства. Ти не можеш да ходиш изправен, докато не придобиеш вътрешно благородство. Някой държи главата си нагоре. Човекът на истината знае законите, отношенията на земния център. Той е математик. Гръбначният стълб трябва да има точно правилно отношение към слънчевия и към земния център. Нищо повече. Така трябва да бъде с човека, който иска да ходи прав. Казвам, ако вие не може да пазите равновесие в света, тази е причината именно. Защото, когато казваме, че някой човек няма характер, подразбираме, че той няма равновесие. Такъв човек ходи, залита насам-натам, не може да ходи прав. Честният, справедливият човек има нещо устойчиво в себе си. Той, като ходи, не тресе земята, не лавира в движенията си. В движенията му има нещо гъвкаво, пластично. Онзи, който лавира в постъпките си, има нещо, което се огъва в него, което мяза на Кума Лиса.

Казвам, нашите мисли и чувства и нашите действия и желания, колкото и да са малки, се отразяват, дават външен израз на нашето лице. Ако ти можеш да направиш лицето си красиво, то като отидеш при някой богаташ, без да му кажеш дума, той ще извади от касата си хиляда долара и ще ти каже: „Радвам се, че видях такъв красив човек.“ Сега вие ще кажете: „Как ще знаем истината?“ Истината всякога се познава. Ще ви приведа следния пример. Аделина Пати отива в Ню Йорк в пощата, дето трябвало да получи едно препоръчано писмо. Началникът на станцията я погледнал и казал: „Не ви познавам. Трябва да дойде някой, който ви познава, да засвидетелства, че това лице сте наистина вие.“ Тя застава всред станцията и запява. Като я чува, началникът казва: „Дайте ѝ писмото с парите. Никой друг не може да пее така. Само Аделина Пати пее така.“ Само тя може да взима три и половина тона по-високо от цигулката. Няма втора подобна на нея.

Питам, ако вие се явите в Божествената станция да получите едно препоръчано писмо, но не ви познават там, ще можете ли да изпеете една песен с три и половина тона по-високо от цигулката? Ако вие нямате морал, който да е три и половина тона по-висок от сегашния, той не е никакъв морал. Аз не зная какво верую е това, да вярвате, че ако обесят или убият един човек, който е сгрешил в нещо, че светът ще може да се оправи. Аз не зная какво верую е това. Между това верую и между Христовото учение няма никакво съответствие. Христос е казал: „Любете враговете си.“ Ако любовта в света не е в състояние да изправи всички погрешки, тя

не е никаква любов. Под думата „любов“ аз разбирам онзи огън, който може да разтопи всички твърди, мъчно топими вещества. В това отношение грехът е такова твърдо вещество, с което се вършат всички престъпления. Питам, как ще ме убие човек, ако той няма никакъв твърд материал? Как ще ме удуши? Да допуснем, че аз придобия това изкуство, да се втечнявам, да ставам на пара и т.н., ще може ли някой да ни убие? Да допуснем, че аз придобия това изкуство и някой ме хване за врата, аз веднага ще стана на вода. След това той ще иска да ме тури в един котел на огъня. Аз веднага ще се превърна в пара, ще се изпаря. Сега той пак иска да ме тури в някаква примка, но аз ще се обърна на светлина. Кажете сега как ще ме хванете. Ако аз се обърна от твърда материя в течна, от течна във въздухообразна и после в светлина, как ще ме хванат и де ще ме затворят? Ако рекат да ме затворят, аз ще изляза навън.

Ще кажете: „Може ли да бъде това нещо?“ За онези, които са придобили това изкуство, може да бъде. Има хора в света, които знаят това изкуство. Тях ги наричат водители на цялото човечество, те ръководят неговите съдбини. Съвременните хора ще проверят това. Един ден – и той няма да е далеч, ще срещнете такива хора. Който знае да смята, може да изчисли времето, когато ще дойде този ден. Извадете квадратния корен от двадесет милиона и ще видите кога ще бъде. Това време ще бъде или сутрин, или по обед. Вечер няма да бъде. Те идват сутрин след изгряването на слънцето до обед. Вечер не идват. Те трябва да дойдат, за да ги видим, да ни послужат като образец, тъй както художникът трябва да има един модел, по който да рисува. Ако ние нямаме един модел, по който да вървим, няма да успяваме в живота си. Казано е: „И направи Бог човека по образ и подобие свое.“ Тези хора имат истината в себе си. И човек е кандидат за тази истина. Сега ние, които сме дошли на земята, имаме желанието да добием образа и подобието на тези хора. Ние даже сме закъснели. Казваме – като отидем на онзи свят. Чакаме ли да умрем, да отидем на онзи свят, и тогава да придобием този образ, нашата работа е закъсняла вече. Знаете ли колко е времето от тук до онзи свят? От този свят за онзи няма пътища и съобщения. Знаете ли защо? Защото всички тренове идат сега от небето за земята, та пътищата от земята за небето са затворени, няма тренове, няма никакво движение. Когато всички същества, които са тръгнали отгоре, слязат на земята, тогава ще се отворят пътищата и съобщенията за небето.

Казвате: „Вярно ли е това, или не?“ За онзи, който вярва, вярно е. За

онзи, който не вярва, не е вярно. За онези, които разбират буквално, не е вярно, но за онези, които разбират вътрешното съдържание, е вярно. Защото, казва Христос, когато един грешник от земята се обърне към Господа и се разкае за греховете си, голяма радост настава на небето. Следователно невидимият Божествен свят се интересува от живота на хората, които правят всички усилия. Те се интересуват от хората, у които съзнанието сега се развива. Ние сме се спрели на една станция и се питаме заслужава ли човек да живее духовен живот. Ние мислим, че духовното ще ограничи живота ни. Не, ние именно сега сме се ограничили. Ние трябва по еднакъв начин да излезем от сегашния живот, да се освободим от него, за да разберем какъв ще бъде духовният живот. Ние си представяме духовния живот без любов, без мъдрост, без истина.

Разправяше ми един от американските проповедници една от своите опитности. Един ден, като чел, чел Библията, дето се говорело за Бога, за апостолите, за небето, той не могъл да си представи какво нещо е небето, какво – ангелите и какво – Бог. Един ден се поминала майка му и той казва: „Оттогава аз започнах да мисля за небето, за Бога, за ангелите и за майка ми. Умря баща ми. Почнах да мисля за Бога, за небето, за ангелите, за майка ми и за баща ми. Умря дядо ми, баба ми. Започнах да мисля за Бога, за небето, за ангелите, за майка ми, за баща ми, за дядо ми, за баба ми. Умряха някои мои приятели и аз започнах да мисля за всички тях и видях, че на небето имах повече приятели, отколкото на земята.“

Казвам, сега и вие можете да живеете на небето. Това е вътрешният смисъл на живота. Че ако нямате там любими, ако няма кой да ви посрещне, ако нямате познати, защо ще отидете на небето? Тази е вътрешната връзка, която трябва да създадете, че сърцето ви да трепти. Та като срещнеш един човек, да разбереш, че неговата душа е душа, неговото сърце – сърце, неговият ум – ум и неговият дух – дух и да знаеш, че този човек никога не говори лъжа, той говори всякога истината. На този човек не трябва да разчиташ за постоянно, но само за един ден. Този човек трябва да ти е приятел, да разчиташ на него във всяко положение.

Казвам, ние трябва да вложим всичкото си съдържание, всичко, каквото имаме, за да придобием тази наука, да познаваме себе си. Няма по-хубаво нещо от това, човек да познава възможностите, които се крият в неговата душа. Мнозина от вас се оглеждате в огледало. Като станете сутрин, кой от вас не се е оглеждал и не е въздишал? Искате да бъдете красиви, но намирате един дефект в устата или в очите, или в лицето си.

Съзнавате това и се мъчите. После, ако извадите огледалото и се оглеждате, като казвате – това огледало не гледа хубаво. Вземате друго огледало, погледнете се в него и го запитвате: „Какво мислиш днес за мене, за лицето ми?“

Казвам, има един цвят, който произтича от едно нормално състояние на човешката душа. Аз наричам този цвят здравословен. Този цвят не е нито жълт, нито зелен, нито син, нито портокален, нито червен. Той е бамбашка цвят. Според мене той е най-красивият цвят. В него има такава красота, че като го видите, той причинява приятност и никога няма да го забравите. Тези неща са тук, за земята, но този цвят определя какъв е човекът. Като видите човек с такъв цвят, казвате: „Нрави ми се този човек.“ От лицето на този човек излиза особена светлина и като го видите, той ви става мил, любим на душата и казваме – добро сърце има този човек, интелигентен е той. Очите и веждите му добиват особена осанка.

Понякога човек си свива устата, свива си и ръката на юмрук. Той мисли, че с това е направил много нещо. Не, с отворена уста ти ще придобиеш повече, отколкото със затворена. Я вижте малките гарджета. Когато устата им е затворена, нищо не получават. Отворят ли устата си, майка им им донася храна. Казват – тази мома има тънки устни. Не, момата не трябва да има тънки, свити устни. Дръжте устните си свободно, едва да се прилепват, без никакво усилие. Устните трябва да бъдат като един цвят, готов да цъфне. Някои искат да се покажат, че на устата им винаги има усмивка. Други пък държат устата си свита, да покажат, че са сериозни хора, спокойни. Тези хора не са нито мечки, нито вълци. Виж в тях хубавото, красивото. Ако те имат някакъв дефект, покажи им един образ в себе си. Човек и отвън трябва да стане такъв, какъвто е и отвътре.

Човек може да измени своето естество. Как? Като обикне някого. Човек все трябва да има да обича някого. Разправяха ми за една мома във Варненско, която наричаха плачливата. Майка ѝ се оплакваше: „Не зная какво ще правим с това момиче. Постоянно плаче, постоянно е недоволна.“ Обаче от едно време тази мома престава да плаче, престава да е недоволна. От сутрин до вечер постоянно тя ходи, чисти, маже къщата отвън, отвътре. Питам коя е причината, задето тази мома тъй рязко измени своето състояние от плач и недоволство. Коя ще е тази тайна? Това не е ли един ребус? Казвам, тази мома е намерила своя идеал. Тя е вложила истината в душата си. Нищо повече. Когато истината проникне в душата на човека, той е готов като тази мома да чисти и нарежда.

Сега и ние се приближаваме към известно положение, дето трябва да имаме една Божествена наука в света, с която да регулираме вътрешния си живот, вътрешното си съдържание, което постоянно се прелива в човека. Според сегашните вярвания казват, че Христос е нейде на небето. Ако ние не можем да се съобщаваме с Христа и ако Христос не може да се съобщава с нас, той не може да има последователи. Какъв последовател ще бъда на слънцето, ако не мога да се съобщавам с него? Слънцето през двадесет и четири часа не се вижда и го няма в това време. Всеки верующ трябва да вижда Христа тъй, както вижда слънцето. Ти Христос не можеш да го виждаш тъй, както виждаш обикновените хора. Ти не можеш да познаваш обикновения човек. За да познаеш обикновения човек, той трябва да стане необикновен. За да го познаеш, той трябва да се изяви в своята любов, мъдрост и истина. Няма ли той любов, мъдрост и истина, ти не можеш да го познаеш. Ако ти срещнеш Христос, няма да питаш този ли е Христос, или не. Ако срещнеш Христа, твоята скръб ще се превърне на радост, твоето недоволство – в доволство, сиромашията ти – в богатство и в дома ти ще настане радост и веселие и ти ще кажеш: „Този ден, в който срещнах този човек, ми провървя. Този човек не е ли Христос?“

Може да ти провърви само тогава, когато те срещне един човек на истината. И действително хората на истината са хора на щастието. По-рядко се срещат, но когато ги срещнеш, целия ден ти върви. Те носят през този ден своето благословение, тъй както слънцето носи своето благословение за деня. Аз наричам тези хора лъчи на Божията любов и знание, носители на всичкото щастие и на всичките добродетели, благопожелатели на сегашните хора.

И тъй, аз ви желая да бъдете като тази вдовица. Да вложите всичкото си имане, което имате. Ако Христос не е там, не влагайте. Той трябва да бъде там, да запише името ви. Защото, ако вие вложите парите си в някоя съвременна банка и не получите разписка за тях, отидоха парите ви. Сегашните хора са много хитри. Казват: „Я се подпиши тук.“ Те дават парите си само срещу подпис.

Казвам, онова, което вие влагате, трябва да е записано, да има свидетел – един от тези, които носят истината. Той трябва да види. И тогава това, което сте направили в тайно, ще ви се въздаде на яве.

Тази вдовица даде от всички най-много. Казвам, ако вие вложите имане, името ви ще бъде написано за в бъдеще най-малко още за две хиляди и сто години.

Ето една философия, която ще внесе истина в света.

Осма неделна беседа
20 октомври 1929 г., неделя, 10 часа
София – Изгрев

БЛАЖЕНИ СА ОЧИТЕ И УШИТЕ

„А вашите очи са блажени, защото гледат, и ушите ви, защото чуят.“
Матея 13:16

Виждането е процес в природата, който има отношение към външния обективен свят. Думата „обективен“ понякога разбираме не тъй, както философите го разбират в тесен смисъл на думата. Външен подразбира Божествения свят, който не се изменя. Той представлява такова нещо, каквото представлява златото в една държава. Златото е като мерило за финансовото положение на една държава. Не говоря за книжните пари, но за златото.

Ушите на човека подразбират другата, вътрешната му страна, разумното в него. Да гледаш, значи да схващаш само външната страна на нещата. Да слушаш, значи да разбираш вътрешното съдържание на нещата. Онзи, който право вижда и право слуша, той има истинско понятие за света. Който има истинско понятие за света, в прав смисъл, той ще знае как да живее. Сега всички хора казват: „Трябва да живеем.“ Най-великото изкуство в света е да живееш. Тъй както хората живеят днес, това не е живот. Това е мъчение, това е труд. Мъчението е животинско състояние. Мъчи се волът, който е впрегнат цял ден да оре на нивата. След това господарят му го разпрегне, даде му малко сенце, малко слама и го остави в дома. Няма закон, който да го защитава. Трудът е обикновеният човешки живот. Той казва: „Трябва да се трудим.“ Закон има, както остен за задницата на вола. „Жена имам, деца имам, трябва да се трудя.“ Искаш-не искаш, ще се трудиш. Следователно, ако не искаш да бъдеш в този обикновен смисъл човек, да се трудиш, ще се мъчиш тогава. В буквален смисъл трудът е неразбиране на живота. Някой се труди. Това значи – той иска да се осигури, да живее добре и започва да гради една, втора, трета къща и т.н. Докато можеш да посрещаш финансовото положение, добре градиш и казваш – дотук е добре. След това туряш наематели или дюкяни, но едните не плащат, другите не плащат, не върви, казваш: „Наематели са това! На калем сметката беше добре. – Казваше: – Ще направя една, втора, трета къща, ще се осигуря.“ Но после работата не излиза според сметката. Турците казват – къщната сметка на пазара не уйдисва.

Следователно всички хора си имат някакъв идеал. Някой казва: „Аз не строя къщи.“ Няма човек, който да не строи къщи. Ако не по земята, но поне из въздуха. Детето едва се роди, не минава и година, и то започва да строи. Намери нещо твърдо и започва с него да копае. После намери нещо из стаята, разкъсва го, разрушава го и после го удря в устата, да го опита. Казвам, по-обективен човек от детето няма. Всичко, каквото намери, проучва и опитва го, а после плаче.

Казвате: „Аз имам висока идея за живота.“ В какво седи височината на живота? Например ние идваме в един грешен свят, пълен с болести и недъзи, а искаме да живеем идеален живот, да се срещаме с всички хора, да търгуваме с тях, да имаме вземане-даване, и при това искаме да не ни лъжат. Възможно ли е да живееш между лъжци и да не те лъжат? Казвате: „Излъгаха ме.“ Чудно нещо. Аз бих се учудил, ако тези хора, между които живеете, са като светци, да не лъжат. Но веднъж живееш между хора, на които всичкият капитал е лъжата. Тогава в реда на нещата е да те лъжат. Цяла наука е да те лъжат. Не е само това, че хората могат да те лъжат отвънка, но и ти лъжеш себе си. Ти идваш на земята и започваш да се лъжеш. Например ти виждаш, че малко е закърпено здравето ти. При това виждаш, че баща ти не е здрав, майка ти – горе-долу. Значи нито майка ти харесала, нито баща ти, а за себе си предполагаш, че ще можеш да изнесеш всичко. И ти като някое буково дърво ще завържеш, че никой няма да те види. Какъвто е бащата, каквато е майката, такова е и детето. Това е един неизбежен закон. Като пуснеш отгоре един камък, той ще падне долу с такава сила, с каквато е бил пуснат отгоре. Такъв ефект ще произведе той. И когато ти предприемеш една работа, тази работа сама по себе си определя посоката и резултата. Всяка работа си има известни резултати. Като почнеш известна търговия, тя може да ти покаже какво ще излезе от нея. Ако започнеш да следваш по правото, още отначало може да се определи какъв правник ще бъдеш. Ако станеш владика или свещеник, или съдия, или цар, още отначало може да се определи какво ще излезе. Каквото и да станеш, това са служби, длъжности в света, еднакво важни и отговорни. Обаче никоя длъжност в света не е постоянна. Нито длъжността на майката не е постоянна. Вземете например, стане ли синът на двадесет и една години, той вече не се интересува толкова от майка си, колкото от произхода на майка си – как е произлязла, отде е дошла и т.н. Тази философия започва да изучава синът. И дъщерята започва да изучава същата философия. Това е в реда на нещата.

Следователно всички ние сега се занимаваме с нашия произход. От създанието на мира и досега още не знаем как сме произлезли. Едни казват, че сме произлезли от Бога, но не могат да докажат това фактически. Как ще го докажат? Картини имат, образи, форми нямат. Да вярваме. Хубаво, ще вярваме. Едни казват, че сме произлезли от Бога, а други казват, че не сме произлезли от Бога, но от маймуната. Как така? От Бога сме произлезли, но не приличаме на него. Или от маймуната сме произлезли, но и на нея не приличаме. Как е възможно това? Маймуната има опашка, а ние нямаме опашка. Значи майка ти и баща ти са били космати, а ти имаш гладко лице? Чудна работа. Това е външният спор между учените хора и онези, които проучват нещата тъй, както се виждат нагледно. В нагледността на нещата има една привидност. Да изучаваш нещата нагледно, това още не значи да изучаваш самата истина. Когато се изучава детето още в неговия зародиш, в неговото зачатие, не може да се докаже какво ще стане с него. Трябва да се проучат законите, по които то е построено. Най-първо трябва да се измери главата му, да се види от какви геометрични форми е сложено лицето, главата, както и цялото му тяло. Щом имаш тези данни, ще почнеш да работиш със законите на математиката, на геометрията и донякъде ще можеш да предскажеш какво може да излезе от това дете. Ако мерките на главата в това дете не са правилни, ако мерките на лицето и на цялото тяло не са хармонични, от това дете нищо не може да излезе. Поне така говори засега онази положителна наука, с която се занимават учените хора. И както казваме, че ние можем да създадем, каквото искаме, подразбираме, че преди още да са се проявили нещата в света, ние можем да ги създадем в тяхната идеална форма. Но проявят ли се веднъж, вече по никой начин не можем да ги изменим.

Овцата по никой начин не може да измени склонността на своя син и вълкът по никой начин не може да измени склонността на своя син. Вълкът, колкото и да морализира своя син да не яде месо, това ще остане глас вопиющ в пустиня. Той казва на сина си: „Не яж месо!“ „Как така? Моите деди и прадеди от памтивека са яли месо, а пък аз да се откажа от месо. Като ям месо, това ме прави смел, решителен, а като не ям месо, ще замязам на един първокласен глупак.“ Следователно от гледището на вълка овцата е първокласен глупак. От гледището на вълка волът е един бездарник. Пак от гледището на вълка човекът е един експлоататор, който не дава свобода на никого. Човекът е експлоататор за вълка, понеже не му дава свободно да си взима овци от говедаря. Той казва: „Няма ли човещина

в човека? Господ е създал човека, а в него няма човещина. Аз да съм на негово място, ще заколя сто овци и ще дам банкет.“ Обаче като намери тези сто овци, ще ги удуши – аз приготвих яденето, да ядат, както ядат и другите.

Хората казват, че вълкът бил много жесток, защото давил овците. Но вълкът, от своя страна, казва: „Това, което правя с овците, то е щедрост от моя страна, аз им услужвам.“ Вълкът сам по себе си е един символ в природата. Той представлява известни склонности на един разумен живот. Животът на вълка е един изопачен разумен живот, а животът на овцата е един оглупял живот. Овцата, като не знае вече какво да прави, казва: „Поне малко вълна ще туря на гърба си, да запазя живота си.“ А тя не знае, че хората взимат ножиците, отрязват вълната ѝ, с която тя иска да се осигури, и казват: „Понеже ти знаеш да работиш, пак работи.“ И сега хората, за да узаконят своите разбирания и своите постъпки, казват – Господ е създал овцата така и подчинил всички животни на човека, да постъпва той с тях, както иска. Вярно е, че Господ остави животните да бъдат слуги на човека, като му каза да постъпва с тях разумно и ако той се отклони от това правило, ще го постигнат най-големи нещастия и страдания.

И съвременните хора се отклониха от това правило, от първоначалния живот, но те ще страдат, както своите прадеди. Човекът по естество е зъл. Да ви кажа защо е зъл. Сега вие не се смущавайте, аз ни най-малко не говоря за вас. Аз говоря за човека, а вие не сте човеци. Вие сте слушатели, взели сте по един билет и сте дошли да ме слушате. Слушайте сега, да видите какво нещо е човекът. Да допуснем, че в ума на някой естественик, философ или друг учен се заражда мисълта за някакво изобретение. Той прави своите изчисления например и намира, че няколко метра долу в земята се намира желязна руда и казва: „Да изкопаем това желязо.“ Започват да копаят и изваждат рудата. С това се създава работа на хората. Направят пещ за изгаряне на рудата, и пак се създава нова работа на хората. Като извадят желязото, направят един голям нож, който продават някому. Те се радват, че продават и печелят. Но детето играе с този нож, падне, натъкне се на него и пострада.

Питам, де е доброто в природата? Съвременните ножове са останали без кепе. Знаете ли какво нещо е „кепе“? Някои, като правят ножове, турят ги в капе, да не бодат. Казвам, щом желязото се оформи като нож, то само по себе си ще създаде злото. Щом направиш една бомба, тя сама по себе си вече ще експлодира, ще убие някого. След сто-двеста години може би

някой естественик ще почне да човърка една захвърлена бомба, граната, и тя ще го убие. Онзи, който е направил бомбата, ни най-малко не е имал предвид да убие този учен човек. Кой е отговорен за това? Това са ред разсъждения.

Христос казва: „Блажени са вашите очи, които виждат правото отношение, което съществува в света, и блажени са вашите уши, които слушат и разбират разумното слово.“ Да вижда човек това, което трябва да вижда и да чува, да слуша това, което трябва да чува, да слуша – това е Божественият човек. Когато ти слушаш онова, което не трябва да слушаш, и когато говориш това, което не трябва да говориш, това е съвременният човек. Вие не сте това. Забележете, както е сложен сегашният живот, как сме създали ние своето нещастие. Вземете например онова велико изобретение – полиците. Полицата е едно финансово улеснение за търговците. Едно време, хората да нямаха полици, и животът беше по-добър, понеже те не можеха да продават своето бъдеще. Те сега продават своето бъдеще. Взимат пари назаем и дават полица, да я изплатят в бъдеще. И сега българите изплащат полици. Едно време са яли и пили, а сега става въпрос дали за двадесет, тридесет, четиридесет години трябва да изплатят дълговете си. Онзи, който е изобретил полицата, имал добро намерение. И сега хората казват: „Да направим един заем.“ Какво се постига със заема?

Единственото нещо, което ние трябва да постигнем, това е животът. Ние искаме да преустроим живота, както трябва. Природата обаче обича умните хора. Като намери глупави хора, тя се разпорежда с тях по своему. Сега вие може да си служите с полици, но трябва и да се изплащат. Знаете ли какво нещо е изплащане на полиците? Преди няколко години бях във Варна. Един мой познат ми пише: „Имам да изплащам един дълг от десет хиляди лева, но нямам пет пари в джоба си, ще фалирам.“ Аз му казвам: „Защо те е страх от книжни левове? Да са подвижни, както и да е, но те са книжни, не могат да ти направят никаква пакост. Като дойдат при тебе, изпъди ги.“

Това значи – изпъди мисълта за тях. Вие се натрупате с известни дългове, а като дойде да изплащате, казвате: „Как ще изплатя дълговете си?“ Когато правиш заем, вземи всички условия предвид, дали ще можеш да изплатиш като един разумен човек. Ако не можеш да изплатиш, не взимай. Не туряй на гърба си по-голям товар от този, който можеш да носиш. Но понеже ние сме така възпитани, мислим, че щастието седи в богатството. Богатството обаче не върви по този закон в света. То върви по

един особен закон. Богати хора в света могат да бъдат най-умните, най-честните, най-добрите хора. Съществува заблуждението, че всеки човек може да бъде богат. Не, за да бъдеш богат и да се радваш на своето богатство, ти трябва да бъдеш умен човек. Такова богатство е сила. Парите, които могат да влязат в твоята каса, това е един потенциален капитал, който трябва да превърнеш в кинетическа енергия и да помагаш с нея на своите ближни, понеже в тях е вложен трудът на хиляди поколения. Богатството, което имаме, е богатство на хиляди поколения. Това е животът на хиляди животни, на хиляди плодове, които са го вложили. И защото, което имаме ние – парите, то е равноценно на тази енергия, която природата ни е дала взаем.

Ние сега мислим, че всеки може да стане богат и да разполага с богатството си, както иска. Не, в природата има едно много изправно счетоводство и ако ти отидеш в една от банките на природата и искаш пари назаем, тя ще ти даде само толкова, колкото ти трябват. Нашите банки тук някой път ти дават повече, отколкото ти трябват. Там е злото. Те трябва да дават точно толкова, колкото ти са нужни в дадения случай и като вземеш тези пари, ти трябва да ги употребиш точно за това, за което са ти трябвали. Ако си вземеш пари за къща, къща трябва да направиш, а не да ги употребиш за цилиндър, за лачени обуща, за банкет, да се покажеш, че си богат. Не, парите за къща за къща трябва да се употребят. Парите за дрехи за дрехи трябва да се употребят, и то насвят. Ако вземеш пари да се учиш, иди да учиш. Не взимай пари назаем, да се жениш. Природата ще ти каже – ти трябва да станеш учен, добър човек, а не като дойде тя, да те възпитава, да те учи. Тя трябва да те намери насвят. Жената трябва да учи мъжа. Тъкмо го научи, веднага от небето го викат горе за чиновник, трябва да му се плати билетът за горния свят. Тъкмо мъжът научил жена си, викат я за чиновничка в горния свят. Това постоянно става в живота. И затова сега има много малко щастливи хора в света.

И затова казват – тъй казал Христос. Ами колко сме християни ние? Вярваш ли в Христа, християнин си. Ами колко вярваш в Христа, в Бога? Днес светът и с вяра не се оправя. Нито вярата го оправя, нито безверието. Защото онзи, който казва, че вярва, той вярва в едно, не вярва в друго. Френският писател Емил Зола, който беше голям фаталист, когато идеше да пише някой свой роман или разказ, бръкваше в една кутия, в която имаше билети, и гледаше какво число ще му се падне. И по това число гадаял как ще се посрещне работата му, какъв резултат ще има. И от това

той или се вдъхновявал, или се отказвал да пише. Значи той вярваше в билетите

Сега някой пита: „Вярваш ли в Бога?“ Вярвам. И той скрива билета: „Е, не зная.“ Той се съмнява, колебае се. Някой иска да си даде важност, че неговата вяра е специфична. На кой човек вярата е специфична? Знаете ли какво нещо е вярата в Бога? Досега не съм срещал нито един човек, който да има определена идея, какво нещо е вярата в Бога. Вярата в Бога не може да се определи, не може да ѝ се даде никаква дефиниция. То е състояние на човека да вярва в едно същество, без да се подвоуми, без да се колебае, и каквото ти каже това същество, да изпълниш. И като мислиш, твоята мисъл винаги да е права. И като вярваш в това същество, да не направиш нито една погрешка. Щом вярваш в Бога и правиш погрешки, твоята вяра не е абсолютна. Нищо повече.

Следователно да вярваш в Бога, значи да не правиш погрешки какъвто и да си – свещеник или учител, или работник. Кой от вас не е направил нито една погрешка? Та като казвате, че вярвате в Бога, това е вярване, а не е още вяра. Като дойдем до истинската вяра, има само един начин в света, по който тя може да се изрази. Тази вяра иде само чрез закона на любовта. И ако съвременните хора могат да проявят любовта като велика, мощна сила на съзнателния живот или като причина за произвеждане на сегашния живот, или преустройването на сегашния живот, или пресъздаването на сегашните закони, защото сегашните закони са създадени според разбирането на любовта. И ако днес обесват един човек, защо правят това? Защото техните разбирания за Бога, за любовта не са съвършени. Затварят един човек. Право е да го затворят. Обесват един човек. Право е да го обесят. Как ще го обесят? В природата има само един начин, по който може да се обеси един човек. Ще намериш един добър, праведен, безгрешен човек, който да изплете едно въже със свои ръце, и с това въже да обесят човека. Ако намериш такова едно въже, обеси го, но докато не намериш, не го беси. Ще те държат отговорен. Какво ще кажете на това отгоре? Сегашните хора ги бесят и без такива въжета. Ако имаш един такъв револвер, направен от праведен, свят човек, без никакви грехове и престъпления, можеш с него да убиваш. Но ако ти теглиш куршума някому с револвер, направен от някой престъпник, ще те държат отговорен.

Тогава какъв морал имаме ние? И съвременните хора ще ни говорят за своята култура. Е, дотам сме достигнали. Дотам сме достигнали, че не

сме блажени, като гледаме, и не сме блажени, като слушаме. Казвате – трябва да се вярва в Христа. Питам, ако Христос днес се беше дигизирал, беше дошъл инкогнито, биха ли го приели хората? Ни най-малко не биха го приели. Аз считам, че въпреки туй той има около петстотин милиона последователи. Петдесет милиона майки, петдесет милиона бащи, сто милиона деца – все верующи. Ако Христос дойде днес на земята, тези негови чиновници ще го познаят ли? Кои са признаците, по които могат да го познаят? Всички ще го подложат на критика, ще кажат: „Ето един самозванец!“ Те знаят, че Христос е горе на небето и всички го очакват да дойде оттам по съвсем друг начин. Мнозина са казвали – Христос не трябва да дойде в нашите времена. След като си заминем ние от земята, тогава да дойде той. След нас обаче има други, които очакват Христа да дойде още днес. Онези, които имат да дават, не искат да дойде Христос сега, когато те са на земята. А онези, които имат да взимат, искат по-скоро да дойде Христос на земята. Те мислят, че като дойде Христос на земята, той ще се занимава с вземания и давания. Ще дойде някой да му се оплаква, да казва – еди-кой си брат има да ми дава, но досега не ми е върнал парите. Питам, колко време ще заеме това на Христос, да се занимава с тия взимания-давания? Това е едно обикновено разбиране. С това може да се занимават обикновените хора, обикновените религиозни и свети хора, но като дойдем до идейния живот, там разбиранията са съвсем други.

Сега аз ви изнасям тези неща, да видите как сте се отклонили, но вие трябва да изправите живота си. Сега аз не съм за моленето. Някой се моли по три пъти на ден. Хубаво е, но всеки ден не можеш да се молиш. Питам, ако отидеш при един разумен човек, колко пъти трябва да му се помолиш, да ти даде пет лева назаем? Само един път. Ако му кажеш сто пъти и вървиш подире му и мрънкаш: „Дай ми това, дай ми онова“, какво ще спечелиш? Или ако тръгнеш след Господа и започнеш: „Дай ми това, дай ми онова“, какво ще спечелиш? И защо се молят сега хората в света? Все за пари. Това е разбиране. Има нещо скрито в парите. Това са условия значи. Казвате: „Господи, дай ни условия, с които ние ще можем да подобрим живота си.“ Когато Господ ни даде условия, но ние пак не можем да подобрим живота си, какво трябва да кажем? Той ти даде пет хиляди лева и казва: „Иди си купи книги и чети.“ Ти взимаш парите и отиваш да си купиш или една цигулка, или си мебелираш къщата, или друго нещо и след четири-пет месеца погледнеш – ял си, пил си, и пак си останал без тези

пари. С тези пари ти трябва да си купиш книги, да четеш писаното в тях и щеше да станеш богат човек. Там е писано как можеш да станеш богат човек.

Сега ще ви приведа две сравнения, два примера, за да ви изясня мисълта си. Това е една стара истина, на която ще туря известна форма, за да ви стане достъпна. Мнозина, като ме слушат, казват: „Тези неща са отвлечени. Ние живеем в един реален свят. Имаме мъже, жени, деца, трябва да мислим за тях.“ Много хубаво. Трябва да мислиш, но да не се грижиш. Трябва да чувстваш, но да не произвеждаш в себе си това кръвоизлияние. И Христос чувстваше. Казва Писанието – кървави капки са излезли от порите му. Приятно ли е да излизат такива капки? Това показва какво голямо сътресение е станало в такъв един гениален човек. Докато е бил горе, той е мислил, че лесно е да слезе и живее на земята, но като слезе на земята, видя, че не е така лесно. Той се видя пред една трудна задача и каза: „Господи, трудна е. Ако може, да се отмени.“ Борба се яви в човешкото естество. Казваме, нали Христос беше Бог? Ако Христос беше Бог, той нямаше защо да страда. Това представлява човекът, създаден от Бога. Той каза: „Не може ли още малко кредит да ми се даде?“ Но после иде Божественият човек, който казва: „Нека бъде твоята воля!“ Ако ние, съвременните хора, бихме решили тази трудна задача, щяхме да имаме едно правилно понятие за Бога. Някой казва: „Бога не сме го виждали никъде.“ Не си го виждал никъде. Ами онзи млад момък с черните очи, който се е влюбил, в кого се е влюбил? Първият поглед, с който момата го е погледнала, това е Бог. Божественото, което той за пръв път е видял в момата, тича подир него. Но момата, когато пощуреe, и тя е видяла Божественото в момъка. Обаче трябва да разбираме закона. Ти си се влюбил в някоя млада мома. Какво е любовта? Това е едно цвете, което трябва да пазиш. Това е една свещена книга, която трябва да пазиш. Бог е написал на тази книга всичко от памтивека – колко учен трябва да станеш, как е създадена. И ако ти можеш всеки ден да отваряш по един лист от нейната книга и да четеш, ти ще бъдеш най-щастливият човек в света. Ти, след като се ожениш, ще кажеш: „Слушай, Драганке, миличка, ти ще ми сготвиш паприкаш, после пълнени пиперки. После, Драганке, миличка, направи ми точено със сиренце и малко масълце ще туриш.“ И т.н. И Драганка започва, изважда от книгите си, чете. И после той почва да се хвали: „Жена ми днес направи един паприкаш. Не съм ял подобен. Пък баницата! Чудо просто!“ Добре. Така е до известно време. После се

народят деца. Драганка вече не може да точи. Вземат слугиня. Започва тя да точи, но нито паприкашът става, нито баницата. Те не са учили хармонията. Бащата заповядва. Досега беше диригент. Като дойде някое детенце, майка му казва: „Я вземи този млад музикант, че го понеси малко на ръцете си, предай му първата лекция по музика." Та като дойде, баща му се вижда в чудо, казва: „Не разбира това дете. Голям простак е то." То плаче, не слуша майката казва: „Да го пратим в Европа." „С такива работи не искам да се занимавам."

Казвам, ако майката и бащата не взимат еднакво участие във възпитанието на това дете, което са родили, те няма да бъдат щастливи. От възпитанието на това дете зависи тяхното щастие. Защото, когато човек възпитава другите хора, той внася известни блага и в себе си. Защото всяко добро, което ние правим за себе си, го правим и на другите. И всяко зло, което правим на другите, ние го правим и за себе си. Речеш ли да онеправдаеш ближния си, да му създадеш страдания, едновременно с него ще страдаш и ти. Тогава ние ще се намерим в положението на онези двама души, които се явили при царя за съдба. Вика царят едного от тях, пита го: „Какво искаш да ти дам? Защото ще знаеш, че каквото дам на тебе, на другаря ти ще дам двойно повече. Какво наказание искаш?" „Да ми удариш петдесет на задницата." „Ударете му петдесет" – казал царят. И те започнали: едно, две, три, четири, пет… като дошли до двадесет и пет, той рекъл: „Чакайте сега, спрете, защото аз имам ортак. Ударете сега и на него двадесет и пет."

Сега, като привеждам тези примери, мнозина мислят, че човек лесно може да се прокара в природата, да мине незабелязано и да бъде щастлив. От създанието на мира досега аз не съм срещнал нито един човек, който, след като е престъпил Божиите закони, да е живял щастливо, да се е подигнал, да е станал гениален човек. Такива изключения няма. Всички хора, които са подигнали човечеството, са вървели съгласно Божиите закони.

Аз наричам Божествено най-възвишеното у човека. И казва Христос: „Божествени хора са тези, които са разбирали Божия закон." Този закон не ни ограничава. Ти можеш да бъдеш слуга, и да си почтен. Можеш да бъдеш философ, и да си почтен. Може да бъдеш поет, можеш да бъдеш музикант, и пак да си почтен, а можеш да бъдеш и най-големият милионер, и пак да си слуга. Нима парите правят човека? Не, парите не правят човека. Понякога аз се произнасям малко, тъй наречено, цинично, като казвам, че

магарето, колкото злато и да пренесе, пак магаре си остава. Ако парите, богатството, условията не могат да се асимилират, ако не могат да произведат ефект у нас, ние оставаме на същото положение. Аз имам особено понятие за магарето. Наричам го маг-хахарец. Маг е философът, а хахавец е земята. Значи едно време магарето е било един велик философ, който дошъл на земята, да разреши един въпрос. Понеже този въпрос бил много сериозен, то казало: „Дайте ми една магарешка форма." И днес магарето, като реве, то разрешава тази задача, като казва: „Аз съм мъдрец, философ." Но сега, като не разбират, всички го бият по задницата, то казва – тъпан бие в долната махала. Като го бият по главата, то казва – тъпан бие и в горната махала.

Сега да се върнем да изясним мисълта. Ще ви изнеса нещо от романите на един виден европейски поет. В романите всичко става – и възможни, и невъзможни неща. Дали наистина е станало това, не зная, но вероятно е. Според мене реалността в живот е една възможност. Всяка реалност произтича от една възможност. Следователно те са зависими една от друга. Един ден този поет се влюбва в една млада, красива княгиня, която била много скромна, че често отивала сама на пазара да си купува някои неща – плодове и др. Той постоянно я причаквал и ѝ предлагал да ѝ носи покупките. Тя го поглеждала и му давала да ѝ услужи. Като дойде до дома ѝ, той спира. Тя бръква в джоба си и му дава нещо. В това време той целува ръката ѝ, благодари ѝ и си заминава. Той постоянно ѝ предлагал услугите си, а тя му станала редовна клиентка. Питам, какво постига този поет, като носи постоянно кошницата ѝ? Много малки постижения имал. Тя му давала всеки ден по два-три лева, които той турял в специална кесия, която много обичал. Той взимал парите, които тя му давала, и ѝ целувал ръката.

Питам, защо този поет не беше достатъчно смел и решителен да изкаже своята любов? Разумен ли е този начин на любов? Аз го намирам много разумен. Докато любовта функционира в света като неизвестна сила, която не се определя, тя е любов. Щом любовта се определи, тя изчезва. При сегашното наше състояние любовта не може да се види. Тя се чувства само. Тя е само един момент в света. Щом се допре, тя изчезва. Този момент на любовта е нещо като светлината. Светлината, с която започнахме ние беседата днес, тя си отиде вече. Досега тя е извървяла най-малко петдесет-шестдесет милиона километра, с толкова се е отдалечила от нас. Тази светлина, която имаме сега, е съвсем друга вече. Отдето и да иде

светлината, с която ние се свързваме, тази светлина взима част от нашия живот и го занася със себе си.

Има един закон. Ако ние не сме в съгласие с великите Божествени закони в света, тази светлина ще дойде до нас и ще се върне. Ние знаем след колко години може отново да се върне тя при нас. Тя може да се върне след десет-петнадесет дни, тя може да се върне и след двадесет-сто години. Когато и да се върне, тя трябва да ни намери в дадена планета, и то при същото положение, за да ни върне онова, което е взела със себе си, и да ни донесе нещо ново. Това е една обмяна между онова, което е минало, и онова, което иде. И ние, съвременните хора, със своето безверие сами си носим нещастията. Ние се лишаваме от благата, които Бог ни дава, които природата може да ни даде.

Питам, ако ти се откажеш от Бога, какво ще придобиеш? Ако ти вярваш в Бога, това е в реда на нещата. Да вярваш, това е в закона на любовта. То определя самата любов. Вярата определя посоката, движението на любовта. Колкото тази вяра е по-силна в тебе, толкова повече тя върви стъпка след стъпка със закона на любовта. И щом любовта дойде у нас, вътрешното растене става правилно. Онзи човек, който е даровит, способен, неговото сърце е винаги спокойно. Човек, на когото дъното се размътва, той никога не може да бъде гениален. Някой казва: „Да умра, че всичко да се свърши с мене.“ Аз мога да умра, могат да ми вземат всичкото богатство, но аз, човекът, който мисля, който съзнавам своето достойнство, никой не може да наруши моето спокойствие. Никаква мъчнотия, никакво страдание, никакъв затвор не може да ме лиши от моята мисъл. Обаче у нас често се явява една реакция, вследствие на което някой казва – ако вървиш по този път, гладен ще умреш. Вярно е. Всички хора, които не вярват в Бога, както трябва, гладни умират. Всички хора, които не живеят тъй, както Бог изисква, сиромаси умират. Всички хора, които не живеят тъй, както Бог изисква, заболяват. Всички болести, които съществуват в света, се дължат на това общо отстъпление, което става, вярват или не вярват, съзнателно или несъзнателно. Аз не съм за онази вяра, която всеки ден отстъпва, но съм за тази вяра, която още сега може да произведе ефект. Ако аз съм болен и моята вяра не може да произведе никакъв резултат, това не е вяра. Болникът, който лежи от каква и да е болест – може да е проказа или каква и да е друга, ако може да повярва в Бога, тази болест ще изчезне веднага. Някой заболее и веднага казва да повикаме някой лекар. Аз не съм против лекаря, защото и в него Бог

действа, но ако той иде да ми услужва с пари, той ще ме изпрати на онзи свят. Лекарят трябва да бъде като онзи поет, който носи кошницата и колкото му дадат, да е благодарен.

За мене болестта е кошницата с провизиите, а каквото съм купил на пазара, трябва да го туря в тази кошница. Болестта, това е влюбеният поет в мене. Лекарят се влюбва в болестта. Като се каже на някой адвокат, че някъде е станало убийство, той се зарадва и казва – ще има дело, ще излезе черно на бяло. Романистът пък, като чуе тези работи, и той се зарадва, казва – ще се създаде цял един роман. На свещеника като говориш, че някой грешник ще се изповядва, и той се зарадва, туря епатрахила си. Казвам, всичко това е право, но и свещеникът трябва да носи тази кошница, и той трябва да бъде в положението на този поет, влюбен в княгинята, и каквото му дадат, да е доволен. Той не трябва да се цени високо и да казва: „Аз съм свършил, имам определени цени." В природата няма определени цени. Смешно е. Ти не можеш сам да си определиш колко трябва да ти се плаща за работата, която си свършил. Аз цял ден съм копал. Никой нищо не може да ми плати. И петдесет лева да ми дадат, това нищо не може да изплати. Ако аз като светия копая едно лозе, то ще даде десет пъти повече грозде, отколкото ако го е копал един грешник. Може да се направи един опит. И тогава, ако на грешника се плати петдесет лева, на мене, понеже лозето ражда десет пъти повече, трябва да ми се плати десет пъти по-скъпо. Въпросът е в това, което съм вложил. И този човек сам трябва да съзнава това и да каже: „Много добре работи този работник."

Казвам, ние с нашите схващания чакаме, чакаме и току старостта дойде. Гледаме се на огледалото, виждаме бръчки по лицето си, очите ни отслабват, краката не държат, пригърбваме се и казваме – трябва да отидем при някой лекар. Когато хората не вярват в Бога, краката им са слаби, не могат да дишат, страдат от коремоболие, сърцеболие и казват – да вярваш, това са заблуждения, това са дяволски работи в света. Онзи, който върви в истинския идеален път, той трябва да бъде здрав човек. Болестта ще дойде, но той ще я посрещне, ще се ръкува с нея и ще я въведе вкъщи. Болестта е нискостоящо същество, но силно. Той ще я нахрани, ще ѝ даде десет литра вино, ще я напие малко, след това ще върже краката ѝ с въже, ще накара да я изнесат някъде далеч в гората и ще кажа: „Сега развържете ѝ краката." Като дойде втори път, да не знае, че аз я вързах. Ако ти сам не можеш да вържеш болестта, никой друг не може да я върже.

Тогава какъв смисъл има изречението „Помогни си сам, за да ти

помогне и Господ“? Има един разказ за еврейския цар Соломон, който имал една своя възлюбена. Много жени имал той, но понякога излизал от двореца си дегизиран и така отивал при своята възлюбена овчарка, за която написал „Песен на песните“. Той отивал да вземе част от млякото ѝ. Винаги отивал със своя кърчак и чакал да дойде тя. Понякога тя благоволявала да му даде малко мляко. И казва преданието, че най-хубавите си работи той написал от впечатленията си от тази овчарка. След това той се връщал дома си и хвърлял маската. Питам, колцина от вас са готови като Соломона да се дегизирате за своята възлюбена и да ѝ носите с вашия кърчак плодове? Ще кажете: „Сега имаме много работи, закони.“ Че за какво е мислил Соломон? Той не е имал никаква работа. Учените хора са като онази мома, която седи пред огледалото, извади една червена боя, намаже веждите си. После вижда, че е употребила повечко. Изчисти го. После извади от една кутийка червена помада, намаже страните и устните си. Като види, че е турила много, намаже се със спирт, размаже го. После тури отгоре бяло и т.н. Така правят и поетите, и писателите. Напишат една мисъл, казват – няма да се хареса на хората, напишат друга мисъл. Пиши истината, никога не лъжи хората. Кажи му истината, както си е. Кажи му: „Много си красив, но имаш една лоша черта в характера си, обичаш да полъгваш.“ А ти понякога му казваш: „Много добър човек си.“ Не. Кажи му: „Добър човек си, обичаш да угощаваш, но отдето взимаш, не плащаш. Много добър човек си, сладко говориш, но каквото обещаваш, не го правиш.“ Това е едната страна на живота. Не е въпросът да унижим човека в себе си. Кажи: „Ако считаш, че съм превишил, смъкни, свали седемдесет и пет процента от всичко казано и върху двадесет и пет процента се съди.“

Казвам, всеки човек трябва да има желание, като стане сутрин, да направи поне едно малко добро на някой човек. Отиде ли някъде, да помогне. Казвам, ние заставаме пред една велика наука в света. Тази отвлечена наука аз я наричам математична наука на числата. Тя се занимава с числата, с точките, с въображаемите числа. Например между една точка, между две, между три точки има известни съотношения. Едната точка представлява правата линия, двете точки – плоскостта, трите точки – цялото, а четирите точки, това е крайният предел на нашата еволюция. Следователно онзи, който се занимава с математиката, трябва да знае отношенията, които съществуват между числата. Между тези точки има три хора – едната точка е жената, втората точка са приятелите. Аз правя съотношения, изчисления. Казвам, след три години вие ще се скарате

за третата точка. Тогава казвам, имате три линии на поведение. Имате линия, това е едно лице. Имате плоскост, това е друго лице, един човек. Имате три точки, това е човекът, едно тяло. Има хора, които мязат на линия, други – на плоскост, трети – на тяло.

Това е по-сложно разбиране. Ако ти срещнеш един човек и не разбираш какво е той – дали линия, плоскост или тяло, какво разбираш тогава? Ако той е линия, ще ти каже: „Не ми говори за тези неща!“ Той е охлюв, с едно измерение е той. С две измерения той е въшка, с три измерения той е животно, с четири измерения това е човекът, който не може да борави с числото четири, с четирите измерения. Той е човекът, който не може да вярва, който не може да вижда духовния свят, който не може да вижда нещата, тъй както са. То е по отношение на живота. Защото човек има и друго едно отношение в света, в който живее. Ти, като срещнеш човека, трябва да виждаш човека у него, а сега ти виждаш животното у човека. Ако ти срещнеш човека и не можеш да предизвикаш благородното у него, ти не си човек. Срещнеш ли човека и предизвикаш животинското у него, ти си в плоскостта. Англичаните казват – ти си в една плоскост, ще паднеш на гърба си.

Казва Христос: „Блажени сте вие, които виждате.“ Какво? Има нещо, което се вижда. Казвам, тази наука ще служи за бъдещото възпитание. Детето, още като се роди, трябва да го измерите, да видите каква права линия съставлява, как са съпоставени първо точките в правата линия, после в плоскостта и най-после в тялото. Човекът е цяла вселена в себе си. Ако ти не познаваш какви са правите линии в тебе и как функционират, де е човекът? Има наука, която може да определи начина, по който могат да се развиват дарбите у тебе. Много хора са талантливи, но у тях дарбите, способностите остават недоразвити, понеже не знаят как да ги развиват. Всяка дарба е като един зародиш, който подлежи на съзнателно развитие. Доброто у човека е като семе, и то подлежи на развитие. То не е механически акт, но не е и като скъпоценен камък. То е като жива сила, която трябва да се развива, и ако ти не развиеш известна добродетел в себе си, тя не може да ти даде нищо. И способността подлежи на развитие.

Казвам, ако през нашите очи ние не можем да видим реалността и ако през нашите уши не можем да схванем разумността, питам, де е човекът? Аз ви казвам възможното. Ние се занимаваме с неща невъзможни като малките деца. Това са забавления. Ние трябва да се занимаваме с реални неща. Хубаво е яденето да е вкусно, да има малко сол, малко пипер, малко

масълце, но всичко хубаво не седи само във външното. Това ядене трябва да има известно вътрешно съдържание. Всяка способност трябва да има не само външни прояви, но трябва да има една мощност, която да седи като стабилитет, и тогава да имаме едно верую, че ние сме създадени и да излезем от областта на злото. Засега ние сме в злото, а трябва да излезем от него. Всички ние трябва да излезем от този извор, да влезем в Божествения и да знаем защо сме дошли на земята и какво е нашето предназначение. Като дойда до това положение, трябва да зная каква е възможността ми за днес, какво днес мога да извърша. За утре, като стана, пак трябва да зная какво мога да извърша. Ако животът ми не е определен, защо ми е един такъв безсмислен, неопределен живот? Ако аз тепърва ще трябва да създавам живота си, ако аз тепърва трябва да търся онези хора, с които да живея, това е изгубена работа.

Казвам, хората трябва да бъдат мощни. Всеки човек трябва да бъде прогресивен с една нова мисъл. Ще го кръстят е едно ново име. Хубаво нещо са имената, но нека на името се даде съдържание и онзи верующ, в каквото и да вярва, преди всичко той трябва да бъде много честен човек в своите вярвания. За в бъдеще вярата в Бога трябва да бъде такава, че да обединява всички хора, да им дава простор на онази велика свобода на истината. Истината не може да се разбере вън от свободата.

Що е истина? Това, което дава свобода, което дава простор на човека да мисли и да действа. Това, което освобождава човека от мисли, от страдания, от немощи, от грижи, да го направи като ангел. Разбирам същество, което мисли, чувства и постъпва разумно и да се освободи от онези глупави условия, в които се е намирал най-напред. Затова именно човек трябва да търси великите хора в света. Не тези, които светът счита велики. Чудни са нашите съвременни психолози, като казват, че дъската хлопала на великите, на гениалните хора. Хлопа дъската на този, който така разсъждава. Гениалният човек не може да бъде маниак. Гениалният човек е една съвършено завършена форма в дадения случай. Светията е друга завършена форма. Геният е най-ниското стъпало в тази лествица, после светията – втора степен, и най-после – Учителят – първа степен. Гений, светия и Учител – те вървят последователно.

Казвам, в един век се раждат два гения и един светия, а на хиляда или две хиляди години се ражда по един Учител. Следователно какъв морал можем да внесем в света, ако гениите са за нас смахнати хора? Какво ще очакваме? Казват, че те били анормални. Питам, кой е анормален? Ние или

те? Нито геният, нито светията, нито Учителят в пълния смисъл на думата могат да бъдат анормални. Това са хора от висш порядък, които почти са завършили своето развитие. Те са идеи, те са образи и всеки човек трябва да се стреми към тези образи – към гениалността, към святостта, към учителството. Писанието казва – онзи, който няма ума Христов, той не мяза на него. Онзи, който няма зародиша на гения, той не може да бъде гений. Не е въпросът да бъде смахнат. Някой, като чете Шекспира, Канта, намира някакъв дефект, някоя слаба страна в тях и започва да търси същото и в себе си и казва: „Мязам на тях." В какво? В минуса. Това не е разбиране. Важното е какво положително има във великите хора, от които младото поколение може да се насърчи. Пък и старият човек, който не вярва, че може да се подмлади, той не заслужава старостта, която има. Ако ти със своята стара глава не вярваш, че можеш да се подмладиш, каква е тази старост? „Стар" на санскритски значи мъдрец, разумна глава. Ако ти със своята мъдрост не вярваш, че можеш да се подмладиш, ти си първокласен глупак.

Младите вярват, че ще остареят. В това отношение аз ги похвалявам. В това отношение те вярват добре, те вярват, че ще остареят, но като остареят, старите ги правят безверници и те не вярват, че ще подмладеят, вследствие на което се спира ходът на тяхната еволюция. Може да се подмладят, може да станат добри хора, може да станат гениални хора, да имат духа Христов, може да имат мир и съгласие, всичко могат да постигнат. Кога? Когато вашите очи виждат и вашите уши слушат. И като станеш сутрин и виждаш това, което Бог е създал в тебе като човек, а не това, което в книгите си чел, и виждаш света пред себе си. И ако ти в твоето съзнание виждаш онзи Бог, който живее, казвам, блажен си ти, който виждаш и слушаш това, което тази велика вътрешна природа ти говори.

Девета неделна беседа
27 октомври 1929 г., неделя, 10 часа
София – Изгрев

ЧУХА, ЧЕ ИДЕ ИСУС

Йоана 12:12

Това, което най-много стимулира човешкия дух, това е великото, мощното в света. В най-широк смисъл най-мощното е това, което вас ви интересува. Беден сте, но като чуете, че някой ваш богат чичо умрял и ви оставил десет милиона наследство, вие ще обиколите целия свят, докато намерите тези пари. Дето и да отивате, навсякъде ще разправяте, че чичо ви умрял и ви оставил наследство от десет милиона лева.

И в съвременния живот, като чуете, че някой велик артист или някой велик цигулар или пианист, или някоя велика певица ще дойде, вие веднага започвате да говорите по колко лева струват билетите, де ще даде този концерт, кой ще отиде да го посети и т.н. Какво печелите от това, че сте посетили този виден артист? Вие ще станете ли като него? Няма да станете. В случая е важен този, който има парите, а това, че вие сте чели, какво? Някой има пари, то не ви ползва много. В този случай вие сте второстепенното лице, както при една сватба важни са онези, които се женят, а сватбарите са на второ място. Какво печелите от това, че вие сте сватбари? Много сватбари има.

Казвам, добре е да се слушат хубавите работи, и то не само веднъж, но много пъти. Всеки се интересува да чуе за идването на някой велик човек в света и да отиде да го посети. Това показва, че той има тясна връзка с него. Вие се интересувате от този велик човек, защото имате някаква връзка с него и очаквате от него някакво благо. Всеки се интересува от някакво велико чувство, което прониква в сърцето му, или от някаква велика мисъл, която прониква в ума му, или от някакво велико действие, което се заражда във волята му. Естествено е човек да се интересува от това нещо. Някои хора казват: „Нас не ни интересуват тия неща. Ние се интересуваме от направата на една малка къщица, в която да си живеем.“ Това е идея на млекопитающите. Такива хора, като имат една малка дупчица като едно свърталище, в което могат да си живеят, повече от нищо не се интересуват. За този случай турците имат една поговорка. Светът да изгори, нас нищо не ни интересува. Това подразбира, че когато те си имат,

каквото им е нужно, по-нататък от нищо не се интересуват

Питам, каква култура има в това, че ти си си направил една малка колибка? Казвате – човек трябва да бъде скромен, той не трябва да се интересува и да желае много неща, той не трябва да живее разкошно. Питам, ако един овчар е живял цели двадесет години между овците и само ги е пасал, стригал вълната, без да се интересува нещо от учение, без да е мислил нещо за Бога или без да е направил някому едно добро, какво е придобил той от тази култура? Ако един вълк е живял двадесет години в своята дупка и е излизал от нея само за да удуши една овца и да прави пакости на селяните, какво е придобил той от тази своя култура? Или каква е ползата на тази култура в света? Той само се е вслушвал да чуе някакви звънци от стада и да се приготви да си вземе някоя овца от тях, да си хапне.

Казвам, има два вида желания, от които хората се интересуват. И от едните, и от другите желания хората се интересуват, понеже всички искат да живеят. Едните искат Бог да им стане гарант, да ги осигури като силен и мощен, че един ден, като се осигурят, като станат щастливи, ще се обърнат към него и ще повярват в съществуването му. Другите пък казват: „Дотегна ни вече да се молим на Бога, да ставаме сутрин рано и да ходим на църква. Няма какво повече да мислим за Бога. Трябва да си поживеем малко." Между едните и другите хора аз правя аналогия, както между хората, които са се пекли дълго време на слънце, и тия, които не са се пекли. И оттам казвам – онези, които са се пекли дълго време на слънце, аз ги виждам почернели. Това е благото, което слънцето им дало, че ги е почернило. Онези пък, които са седели дълго време вътре, на скрито място, те са белички. Значи, след като се грееш дълго време на слънцето, черен ставаш. Ако не се грееш, бял оставаш. Всеки може да остане бял, като не се грее на слънцето. Някой казва – човек трябва да бъде бял, да го харесват момите. Така е между белите хора, но ако отидете между черните, там най-красива е онази мома, която е най-черна.

Сега да дойдем до нашето становище. Казваме – пръст е това. Питам, коя пръст е най-хубава? Бялата или черната? Черната, разбира се, защото тя най-много ражда. Обаче това са естествени разбирания. Има известна белота, която има отношения до живота, а има известна белота, която е неестествена, ненормална. Човек може да е бял, но да не е здрав. Много цветове не са здравословни. Те са болезнени цветове. Има жълт цвят, който е здравословен, но има и жълт, който не е здравословен. Има черен цвят здравословен, но има и нездравословен черен цвят и т.н. Нездравословните

цветове аз наричам цветове на луната, на нощта, а здравословните цветове наричам цветове на слънцето или на деня. И винаги, като изучавам хората, аз гледам кои цветове преобладават в тях – цветовете на нощта или цветовете на деня. След това аз ги класифицирам към слънцето ли се отнасят, или към луната. Ако цветовете в някой човек се отнасят към луната, той обещава много неща, но като дойде до изпълнение, няма го там, той нищо не прави и казва: „Условията са такива.“ Той има всички условия да направи нещо, но не може. Той започва в началото добре, но свършва зле. Обаче хората, които имат цветовете на слънцето, те не обещават, но много дават в края на краищата. Те казват: „Ако Бог даде жито на нивата, ще ви дадем, но ако не даде, тогава и вие ще се задоволите с толкова, с колкото се задоволяваме и ние.“

Сега въпросът е: чуха, че иде Исус. И за всеки велик артист така се интересуват. Исус, който дойде, донесе спасението за цялото човечество. Той донесе едно ново учение, нова култура, нов начин за живеене на хората и той дойде като реформатор да реформира Мойсеевия закон. Според Мойсеевия закон, ако ти извадят едното око, ти ще извадиш и двете, ако ти отсекат едната ръка, ти ще отсечеш и двете, ако ти вземат хиляда лева, ти ще вземеш две хиляди и т.н. След като разгледат едно твое дело и го изгубиш, ти ще платиш всичките му разноски. И сега, ако вземете думата „Исус“, за някои хора тя няма никакъв смисъл, но ако се изтълкува така, както евреите я тълкуват, тя има свой вътрешен смисъл. Ешуа. За евреите има много исусовци, но само един Исус. И затова трябва да знаете за кой Исус се говори. Исус Назарянин е онзи велик човек, който носи в себе си Божествения принцип, който твори. Според еврейската азбука, според еврейската кабала, върху която е основана цялата философия, всичко в света седи само в йодове. Еврейският йод е подобен на нашата запетая. Значи йодът е един творчески принцип. Имаш ли го, ти можеш да направиш нещо. След това иде друг един принцип, който дава.

Значи има три важни принципа: един, който дава, друг принцип, който взима, и трети принцип, който предизвиква нещата. Три неща има важни в света: принцип, от който нещата изтичат, принцип, който възприема нещата в себе си, и принцип, който предизвиква нещата. Сега да уподобя тези три принципа на нещо в живота. Бащата винаги е представител на първия принцип, майката – на втория принцип, а детето – на третия принцип. Следователно всеки дом представлява трите принципа, върху които е построен и целият свят. Детето предизвиква майката и

бащата. Докато детето още не е дошло, майката мисли само за себе си – да се повчеше, да се намаже, да се поначерви. Щом дойде детето, майката не мисли вече за себе си, тя мисли само за него. Детето я предизвиква да се грижи за себе си. Докато детето е било в нея, тя всичко е правила с единствената цел да го приемаме да дойде в света. Тя се е докарвала и нареждала, с което искала да му каже: „Ето, като дойдеш на света, и тебе така ще вчесвам, ще обличам, ще милвам и галя.“ Тя всичко прави, за да го убеди да дойде в дома им, защото знае, че дом без дете е като търговец без пари. Човек без здраве е като дом без дете. Ученият човек без знание е като дом без дете. Сърце без чувства, ум без мисъл и воля без действия е като дом без дете. Нищо повече.

Думата „примамване“ на български език е малко неподходяща, за да изрази желанието на майката да привлече детето да дойде в дома ѝ. Това е един паралелизъм, който съществува в света, и вие трябва добре да го схващате. Не е само до външността на Христа. Ако направим един такъв паралелизъм и разгледаме всички външни форми, които съществуват в църквите, ще видим, че всички външни обреди, които се правят, не са нищо друго освен едни магически формули. Кръстенето, паленето на свещи, поклоните, всичко това не е нищо друго освен формули, вътрешния смисъл на които хората са забравили.

Защо, когато хората се молят, се обръщат на изток, те това не знаят. Че наистина хората трябва да се обръщат на изток, когато се молят, това нещо е съществувало още от създаването на света. При това не само хората, но и животните се обръщат все на изток. Правете наблюдения и ще видите, че когато слънцето изгрява, всички животни, особено птиците, обръщат главите си към слънцето на изток. Това не е буквално. Защото това, което създава изтока, създава и запада, това, което създава запада, създава и юга, това, което създава юга, създава и севера. Значи слънцето е, което определя тези отношения на изток, запад, север и юг. Следователно нашият изток е запад за тези, които са зад нас. След това пък техният изток става наш запад. Тъй щото там, дето е изток, там е слънцето, т.е. там, дето е слънцето, там е изток. Там, дето се скрива слънцето, там е запад. Дето се увеличава светлината, там е юг. Дето се намалява светлината, там е север. Сега всички тия четири положения трябва да се подведат, за да се види какво отношение има изтокът спрямо нас, какво отношение има западът спрямо нас, какво отношение има югът спрямо нас и най-после какво отношение има северът спрямо нас.

Това са четири основни, кардинални положения, които съществуват в света. Те са ограничени с четири точки. Ако ти не разбираш свойствата на изтока, ако не разбираш свойствата на запада, ако не разбираш свойствата на юга и свойствата на севера, ти още нямаш никаква философия за самия живот. Ако ти не можеш да разбереш защо ходиш изправен, защо главата ти е обърната към слънцето, а краката към земята, ти още не разбираш дълбокия смисъл на живота. Ти казваш – така е наредил Господ. Аз обръщам въпроса и питам. Ако наистина Господ е наредил нещата така, защо именно той нареди така, че главите на растенията да са заровени в почвата, в точно противоположна посока от тази на хората? Значи растенията търсят благото си не там, дето ние го търсим. И ние търсим благото си не там, дето растенията го търсят. Следователно ние грешим в едно – главата ни е обърната към слънцето, но ние търсим благата си оттам, отдето растенията търсят своите блага. Вследствие на това резултатите на нашия живот не са добри. Обратното е с растенията. Те винаги търсят благата си от земята. Те не търсят благата си оттам, отдето ние ги търсим. Обаче растенията никога не скриват своите блага. Те всичките си плодове остават наяве, когато ние, хората, каквото припечелим, всичко скриваме в тайни места, всичко трупаме в хамбарите – и жито, и царевица, и хляб, и се придържаме в пословицата „Похлупеното мляко котка не го лочи“. Не е въпросът в скриването. Нашето мляко, колкото и да го похлупваме, трае най-много три-четири дни, после се разваля. След това трябва да се отхлупи. Не зная колко време може да седи захлупено, без да се развали. Обаче незахлупените плодове могат да седят отгоре на дървото и цяла седмица, без да се развалят.

И тъй, идването на Христа има отношение към всеки разумен човек. В природата съществува тясна връзка между всички разумни явления. Когато в света се проповядва известна идея, която е естествена, тя има отношение към всички органически същества, на които съзнанието е будно. Другояче. Ако една религия не може да ни ползва, ако нямаме никакво благо от нея, защо ни е тя? Ако един извор не ни интересува, защо ни е той? Ако светлината не ни ползва, защо ни е тя? Ако растенията, ако влагата, както и всички същества, които имат отношения към нас, не ни ползват, защо ни са те? Следователно ние трябва да разчитаме на това, че живеем в един свят, дето всички неща са разумно съпоставени. Ти не можеш да пренебрегнеш телата, тъй както са съставени в природата, но трябва да правиш разлика, каквато съществува между тях. Има твари,

които са създадени по съвсем особени причини. Всички хора не са като Исуса. Когато дойде между хората един голям разбойник или апаш, какво правят те? Тогава всички хора опитват ключалките си, всеки заключва по два пъти вратата си, всеки се страхува от този апаш да не ги обере. А когато дойде някой добър човек, всички изваждат знамена, отварят къщите си, посрещат го с най-големи почести и слава.

Следователно има два вида хора. Когато някой победител влезе в някоя страна, всички хора се разбягват, както едно време турските башибозуци са влизали в някое село, всички българи се разбягвали и се обръщали към Бога, търсели го. Обаче днес те забравиха този Бог, който ги освободи, не вярват вече в него. Ако някой българин каже, че вярва в този Господ, който освободи някога българите, ще му кажа, че той не говори истината. Тези българи, които се освободиха, днес вършат големи престъпления в България. Такава е моята статистика. С какво може да се похвали българският народ? Де са великите хора на българите? Каква велика идея внесоха те в света? Ще кажете, че те прогониха богомилите. Преди всичко богомилите не бяха тяхно произведение. Те донесоха едно ново учение за българите, но българите нямаха търпение да дочакат края на това учение. Те и досега се стремят всячески да доказват, че богомилите са развалили България. Това е една голяма лъжа. Целият европейски свят знае, че богомилите бяха отлични хора. А сега нито една българска глава не може да се убеди в това, че богомилите са добри хора. Защо трябва да се поддържа тази лъжа? Ако наистина богомилите съсипаха и развалиха България и ако това е един факт, добре. Но ако това е един неправилно приписан грях по отношение на тях, питам тогава това в тяхна чест ли е.

Казвам, на сегашния българин трябва едно нещо. Той не е достатъчно искрен да си изповяда прегрешенията, които е направил. И ако ти го наведеш на неговите погрешки и му кажеш, че трябва да поправи живота си, той казва: „Ти нима си по-добър от мене?“ Той веднага ще ти постави един контраст. Че нима аз съм най-големият грешник? Че от мене има и по-големи грешници. Това е философия на контрастите, но то е една характерна черта, останала още от четвъртата раса. В българина има достатъчно монголска кръв, която днес се проявява, да покаже доколко той е българин. Вътрешно той е един татарин с името българин. Тези големи скули, тази брада на българина никак не е българска, но монголска. Някой казва: „Аз съм българин.“ Никакъв българин не си. Той е един татарин с чужди черти и с чужди чувства и ще се хвали с чуждите обуща на хорото.

Това не е никаква българщина, но това е татарщина. Преди хиляди години българите са били славяни, които са населявали Балканския полуостров и се отличавали с това, че задната част на главата им е била обла. Всички народи, които са живели дълго време на земята и са я обработвали, са имали обла глава отзад, а главата на татарите отзад е сплесната. И след всичко това ще казват, че българинът не е патриот. Патриотизмът е едно благородно чувство, но у българите личните чувства са така силно развити, че никакъв патриотизъм в тях не може да се прояви. Личните чувства могат да се подигнат само при един свят ум. Без него те ще тикнат човека в крива посока, да мисли, че има нещо, когато го няма.

Казвам, ние се отвлякохме от атлантската култура, която е вече загинала. В нея личното чувство е било крайно изопачено, там е имало онзи елемент на крайно самоудоволстване, на мислене само за себе си. Всеки народ, който минава за патриотичен, трябва да има едно вътрешно сдушаване между всички негови единици, една общителност, нещата да не стават принудено, чрез власт, но те трябва да стават естествено, хората взаимно да си помагат. Това е една благородна черта. При това, когато казват за някого, че е патриот, човек не може да бъде патриот, докато няма корена на патриотизма в главата си. Няма ли този орган в себе си развит, той не е никакъв патриот. В патриотизма влиза едно религиозно чувство, не някаква привидна набожност, но всеки човек дълбоко в себе си да съзнава, че всички хора са Божии създания, направени по образ и подобие Божие и като така ние принадлежим към една небесна държава. Когато човек говори за своето отечество, това отечество е една отвлечена Божествена идея. Когато човек говори за такава идея, той трябва да има една материална идея, с която да я обуслови. Видимо той е тази идея. Например, колкото и да е добър един човек, все трябва да изпъкне нещо в него. Все трябва да се види нещо добро в него. Де е това добро? В очите, в носа, в лицето или в тялото му някъде. Ако се махне тялото, де ще видим тази доброта? Следователно видимото е израз на онова, което не може да се види с обикновени очи.

Казвам, аз взимам думата „Исус“ в смисъл на онова великото, мощното, красивото, което иде сега в света и от което хората се интересуват. Няма човек в света, който да не се интересува от хубавото. Всеки човек в света си има един идеал и този идеал е за него постижим. Когато аз говоря за идеал, не разбирам, че идеалът на всеки човек трябва да бъде такъв, какъвто е моят идеал. Когато говоря за светлината, аз не

разбирам, че тя трябва да произвежда и върху вас такова влияние, каквото и върху мене. Обаче тази светлина все таки произвежда и върху вас, и върху мене известно влияние. Както светлината спомага моето растене, така спомага и върху вашето растене. Както тя спомага за моето кръвообращение, така спомага и върху вашето кръвообращение. Както спомага върху моето храносмилане, така спомага и върху вашето храносмилане.

Та светлината има почти такова влияние върху всички същества, каквото има и върху мене. Според съвременните разбирания всяка християнска църква казва, че Христос е у тях. Попитайте православните, те ще ви кажат, че по-прави разбирания от техните няма. Запитайте евангелистите, и те ще ви кажат същото. Запитайте католиците, и те ще ви кажат, че са капацитети в своите разбирания, че по-право верую от тяхното няма. Всяка секта казва, че тя има най-право разбиране за Христа. Чудно е, че всички имат най-право верую, че Христос е навсякъде, а всъщност Христовото учение и досега не е приложено в техния живот.

Сега аз ще ви приведа един факт, но вие ще бъдете много търпеливи да чуете всичко докрай. Питам, каква любов има момъкът, който, преди да се ожени, казва на своята възлюбена, че не може да живее без нея, че ще се убие без нея, че животът му без нея няма смисъл, че тя единствена внася в него подтик и импулс, а след като се оженят, започва да я бие по десет пъти на ден? Каква любов е неговата? Този възлюбен все ще я набие – или сутрин, или на обед, че не е сготвила добре яденето или че вечерята не е направила, както трябва, леглото и т.н. Питам, може ли да се каже, че този момък обича своята възлюбена? Нима има някаква любов онзи мъж, който, като влезе при жена си, ще си свие веждите и ще се намръщи? Неговата любов от години вече е изчезнала. Това е вече любов на думи. Нима може да се говори за любов от страна на онзи учител, който, като влезе между учениците, се намръщва и навъсва вежди? И той няма любов. Нима има някаква любов онзи стражар, който дига револвер срещу хората? И той няма любов.

Та казвам, ние се нуждаем от нови разбирания, които да внесат у нас вътрешна свобода на действия. Ние трябва да имаме и правилно понятие и за Бога, и за човека. Има една положителна наука, която дава правилното понятие за човека. И според тази наука няма нищо скрито-покрито пред лицето на Бога. Тъй е казал Христос, така казвам и аз. Няма нищо скрито-покрито. Не само доброто и лошото за самия човек, но и за неговите деди и

прадеди още преди хиляди години. Животът е очертан. Питам, има ли по-голяма гаранция от лицето на човека? Изследват някой престъпник дали се е провинил в нещо. Има ли по-голяма гаранция от неговия образ? И след всичко това ще искат лична карта на човека. Че каква по-добра лична карта от лицето на човека. А някой път ще изследват човека според Ламброзовия тип, ще разглеждат пръстите му дали са пръсти на престъпник. Няма какво да се изследва. Пръстът на престъпника си е пръст на престъпника. Той не може да стане по-добър.

Аз съм правил изследвания отпреди повече от двадесет години върху сегашните форми и съм видял какви видоизменения са претърпели от по-рано и досега. Като правих своите изследвания преди години, срещнах един български войвода на около седемдесет години. Човек строен, с лице доста благородно, но като направих своите изследвания върху него, аз му казах: „Ти си голям престъпник. Много хора си избил. Лицето и главата ти донякъде са изменени вече, но ръката ти е ръка на престъпник. Ако аз бях съдия, щях да те осъдя на двадесет години затвор." Той каза: „Прав си. Не знам какъв джувап ще давам пред Бога." „Да, голям джувап ще даваш. За всичко ще отговаряш пред Бога. За добро или за зло, но аз ще вкуся плода на лошите последствия." Това, което може да измъчва или да радва човека, това е миналото, което е наслоено върху неговия живот. Тъй щото, ако аз живея добър живот, той е за себе си. Ако живея лош живот, и това е за самия мене. Всеки живот има своите последствия.

Тъй щото казвам, целокупният живот, това е идеалният живот на хората. Често ние казваме: „Що ни интересуват греховете на хората?" Те косвено ни засягат. Един поп проповядвал в църквата и казал на своите слушатели: „Всяка коза на свой крак виси." Това значи никой да не се интересува от и за другите хора, какво става у тях. Един от неговите селяни съседи, като го чул да говори така, казал си: „Чакай, аз ще устроя нещо на този поп." Взима една умряла коза и я закачва пред вратника на попа. По едно време тя започнала силно да мирише. Попът пита съседа си: „Иване, какво си направил? Какво мирише толкова?" „Че какво те интересува това, че тази коза миришела? Нали казваш, че всяка коза на свой крак виси." „Да, но мирише." „А, мирише." Значи философията не седи в това. Знай, който върши престъпления, трябва да знае, че тези престъпления имат отношение и към другите хора.

Та казвам, пътят, по който може да се възстанови цялото човечество, не е този, по който върви сегашното възпитание. С това възпитание нищо

не може да се постигне. Ще се постигнат точно обратни резултати. Нима днес лошо се проповядва? Проповедникът казва, че Христос е казал на хората да се обичат взаимно. Той проповядва на думи добре, но вътрешно потайно не живее така. Значи той с това иска да каже на слушателите си: „Каквото ви проповядвам, вие ме слушайте, но не живейте така, както аз живея. Върху моя живот не се опирайте. – Вследствие на това той казва: – Добре е да се проповядва за Бога, но как аз живея, върху това не се спирайте."

Вследствие на това да даваш, не значи да обеднееш и да се пожертваш, нито да станеш за парцал пред хората. Но като даваш, ти цар ще станеш, свободен ще станеш. Да станеш свободен в света, това е един велик принцип в живота. И когато Христос е казал „Раздай всичкото си имане", той е разбирал друго нещо – цар да станеш, свободен да станеш. Защото човек не може да се нарече богат, ако има само пет-шест хиляди лева. Защото, ако аз съм богат човек, това подразбира да зная де има заровено злато в природата. Тогава няма какво да ме интересува богатството на другите хора. Ако съм богат и умен човек и зная де текат тези подземни извори, от тях ще мога да направя прекрасни оазиси в пустинята.

Питам, от какво ще се нуждая тогава? Ние се нуждаем от едно знание, което да има съприкосновение с всичко в живата природа. Някой казва: „Защо не ги извадиш тогава?" Казвам, друг морал имаме ние. Аз, като отида в природата, питам, мога ли да извадя нещо от тези твои скъпоценности, които криеш в себе си? Не можеш. Тогава аз предпочитам да ходя в лишения, отколкото да престъпвам нейните закони, нейните заповеди. Този човек, който е заровил парите си, той е станал жертва заради тях. Заровил ги в земята, но след това умира. Ако аз отида да изровя парите му, също така ще стана жертва като него. Обаче има хора, които, след като са заровили парите си, подигат, обикалят, търсят някое лице подходящо, на което да кажат де са заровили парите си и по този начин да се освободят от тях. Те намерят някой човек и му казват: „Моля ти се, изкопай тези пари, използвай ги за нещо, защото аз искам вече да бъда свободен, да се отправя с мисълта си към Господ." Ако ти извадиш парите на този човек, ще бъдеш благословен, защото с това принасяш добро на неговата душа. Но ако се случи да извадиш парите на някой човек, който още ги пази, горко ти. До девета рода той ще те преследва. Някой казва: „Аз да имам тия пари, че нека той ме преследва." Знаете ли вие случая с

онази египетска мумия, която пренасяха с параход, че дето влизаха, в който дом влизаха тия хора, все нещастия донасяха на хората. Много скъпо платиха тези хора и казват след това, че някаква случайност е това. Този англичанин, който изкопа Тутанкамон, той пострада, зарази се и умря. Защо? Знания са имали тия хора и са ги скрили. Ти ще разровиш техните гробници, но ще платиш с живота си. Знания трябват днес на хората. Има места свещени, които са чисти, но ако нашите крака не са чисти, може да ни сполети нещо лошо.

Сега да се върнем към мисълта си. „Чуха, че иде Христос.“ И на съвременните хора трябва да им дойде един Исус. Това е основното начало. Трябва да им се обясни защо трябва да живеят на земята. Тъй както ние мислим, че ще умрем и ще ни заровят, това още не е разрешение на въпроса. Че ти ще умреш, че и птиците ще умрат, че и животните ще умрат, това всички знаят. Обаче, че ще се умира, това не е разрешение на въпроса. Човек трябва да знае защо е дошъл на земята и защо трябва да живее. Ако той се е родил и очаква след това да умре и да го заровят, той нищо не е разбрал от живота. Той няма защо да очаква да умре и след това да го заровят в един гроб и да му поставят отгоре един паметник. Това значи да остане в една архаическа култура. На паметника ще пише, че тук е умрял еди-кой си човек. Аз бих предпочел да отида в една страна и там да посетя всички разсадници, дето отглеждат хубави круши и ябълки, отколкото да отида да посетя гробищата и да видя паметниците и някои велики поети и философи. По-добре да оставя след себе си една малка круша израсла или едно малко знание, отколкото над гроба ми да има един величествен паметник. Ако паметниците са толкова необходими и важни, защо Христос не остави след себе си никакъв паметник? Де е гробът на Христа днес? Той няма гроб. Но и досега всички го търсят. Казва им той – търсите живия между мъртвите. Няма го тук. Докато вие търсите великите хора в гробищата, това е мъртва култура. Нашите велики хора трябва да ги търсим в сърцата и в умовете на техния народ. Там живеят те, там са техните паметници. Това е високата култура на един народ, това е дълбоката философия на живота. Ако един писател не може да живее в душата на един народ, той не е бил никакъв писател. И Писанието казва: „Ще им изпратя Духа си.“ Никъде не е казано, че Бог ще им изпрати един паметник.

Един от правоверните, като слушаше една от моите беседи, каза: „Ти проповядваш едно сатанинско учение.“ Аз поздравлявам този човек, но

съжалявам, че дяволът се събра в устата му. Защото той, след като изрече тези думи, и дяволът вече беше в неговата уста. Щом човек проговори за някои нечисти неща, и устата му вече става нечиста. Спомниш ли си за дявола, не мисли нищо за него. Даже и за един престъпник не мисли, защото се опорочаваш вече. Казвам, този човек е един християнин, комуто не харесало нещо от беседата. Той казва, че не съм проповядвал според както е писано в Евангелието. Казвам, нито Христос не е проповядвал тъй, както е писано в Евангелието, нито Мойсей, нито който и да е от пророците е проповядвал, както е писано в Стария завет. Защо трябва да ви се говори тъй, както е писано в Евангелието? Вие сами може да си го прочетете. Ако река да ви проповядвам по този начин, значи да ви декламирам, а слава Богу, аз това изкуство не съм го учил. Няма защо да ви проповядвам това Евангелие.

Има едно Евангелие, което още го няма в света. Това Евангелие сега именно се проповядва на хората. Под думата „ново евангелие“ се разбира Божественото учение, което сега се проповядва на хората, сега иде то в света, то носи светлина. Не е въпросът, как сега грее слънцето, какво е тази светлина, която сега днес Господ ни изпраща. Ако под тази светлина израсте едно семенце, добре дошло. Нас ни интересуват свещените работи, но свещените работи не са само в тази книга. Има известни противоречия. Набожният човек казва, че аз служа на Бога, защото не проповядвам според Евангелието, а безверникът не ме харесва, защото съм проповядвал в духа на Евангелието. И пред безверника минавам за серсемин, и пред християнина минавам за такъв човек.

„Чуха, че иде Исус.“ Турците казват „чуха на сукното“. Казвам, основната идея, която прониква цялата сегашна култура, седи в това, че всички теории, всички науки имат връзка с действителния живот. Ако една наука или теория няма връзка с действителния живот, защо ви е тя? Ако астрономията не допринася нещо за облагородяване на ума и ако психологията не допринася нищо за облагородяване на сърцето, и ако социологията не допринася нещо за облагородяване на цялото човечество, защо ни са тези науки? Каква полза ще ни допринесат те? Всички тези науки имат отношение към нашия вътрешен живот. Ако един бактериолог е посветил цели двадесет години върху изучаване на бактериите, какво е научил и придобил? Един ден бактериологията няма да има никакво значение за хората, когато те живеят чист и свят живот, но сега още има известно предназначение. За в бъдеще всеки ще бъде бактериолог. Не само

това, но ние днес виждаме една бактерия малко по-другояче от това, което те външно представляват. Бактерията е едно голямо учено същество, нещо като Крали Марко. А това, което днес наричат бактерия или микроба, това са онези снаряди, с които сега си служат както във войните. Като се намери този учен човек пред картечния огън на бактериите, и той умира. И този човек сега ще ми разправя какво нещо представлявали бактериите. Бактериите, това са снарядите, и човек трябва да си направи един параван, да не го засягат те. Влязат ли веднъж в кръвта ти, ти вече не си учен човек, не си умен човек, ти се поддаваш на неприятелския огън и ще умреш.

Всички болести започват най-напред с едно предупреждение за човека. Природата предварително съобщава на човека какво го чака. В това отношение всеки човек трябва да бъде сам лекар на душата си и тялото си. Някой казва: „Имам някакво предчувствие, ще ми се случи нещо." От този момент именно ти трябва да вземеш мерки против болестта си. Тебе те предупреждават, че Крали Марко иде със своите бактерии от черната чума или от бубоницата. И какво трябва да направиш? Ако ти имаш чиста кръв, без никакви примеси, твоите бактерии няма какво да намерят в тебе и ще си заминат. Сегашните военни, като се отдалечават от своите позиции, те всичко сами изгарят, не дават възможност на неприятеля да вземе нищо. Тъй направиха русите с Москва. Те се отдалечаваха от своите позиции, катс изгаряха всичко по пътя си, за да не изпадне това в ръцете на неприятеля. По този начин Наполеон не можа да вземе нищо. Тъй трябва да прави и разумният човек със своята болест. Той трябва да прекрати всичките ѝ пътища.

Та когато Христос казва, че човек трябва да се отрече от себе си, той разбира, че човек трябва да прекрати всички онези пътища, отдето ще дойде злото, неприятелят. Та като дойде дяволът, той трябва да се върне назад в своята държава, отдето е тръгнал. Сега ние приготовляваме най-хубавите пътища за дявола. Ние приготовляваме най-хубавите пътища, параходи, железници, пушки, топове, но като дойде дяволът, оставяме всичко в неговите ръце и бягаме. Най-първо се считаме за герои, а после виждаме, че последствията от всичко това излизат най-лоши.

Питам, какво допринася войната за нас? Нищо не допринася. Повече от двадесет милиона хора на бойното поле се повредиха, някои полудяха, други останаха инвалиди, а при това и финансовото положение на страните се влоши. И сега според един закон в Америка настана голяма финансова криза, в която повече от четири-пет хиляди души се умопобъркаха. Те в

един ден загубиха своето богатство. От големи милионери станаха последни сиромаси. На какво се дължи това? На една борсова криза. Някои акции, които са стрували повече от четири-пет хиляди лева, сега са спаднали на няколко лева. Това е една грамадна сума. Това не е ли цяла война? Голямо разтърсване става. Защо? Понеже американците не служат на Бога, както трябва. Те дадоха четиринадесет правила, но не ги устояха. Уилсон трябваше да отстои тези правила, но той не ги устоя и затова го повикаха на онзи свят, да го питат защо не устоява. Те не знаят, че сега иде нещо още по-лошо, още по-страшно. Сега иде Божият закон за цялата бяла раса. Натоварен е един главнокомандващ с тази задача, да покаже на цялата бяла раса, че иде един велик закон в света. Ще повикат този главнокомандващ, ще го уволнят от тази служба и ще го направят слуга на шестата раса. И цялата бяла раса ще се уволни от своята длъжност и ще се замени с хора от новата раса, от шестата раса. Христос е казал още преди време какво ще стане. Той е казал, че това лозе ще се замени и ще се даде на онзи, който дава.

Сега вие, които ме слушате, няма какво да се безпокоите, няма какво да се плашите. Човек, преди да е съгрешил, трябва да се плаши. Веднъж сгрешил, няма вече какво да се плаши, но трябва да каже – сега каквото ми се пада вече. Той няма какво да се плаши, защото носи греха със себе си. Но каже ли, че ще получи, каквото му се пада, в това седи безопасната страна. Нашата цел не е да се занимаваме с греховете на хората, понеже се опетнявате, но казвам, че всичко онова, което ние вършим, се пише върху нас и ние трябва да изучаваме себе си.

В света истинска наука ще остане само науката за доброто. Злото е като последица само. То не е наука. То е приготовление само за Божествената наука в света. И лош живот в света не може да има. Само добрият живот е живот. При измененията на добрия живот можем да имаме лоши последици, които ние наричаме лош живот. Следователно само хората на Божественото може да очакват да живеят, но трябва да знаят в какво седи животът. Между хората трябва да се завържат отношения, разумни връзки. Ако ти обичаш един богат човек, трябва да знаеш, че няма да се лишиш от неговото богатство. Ще ви приведа един пример.

В Америка живял един добър, благочестив християнин, който бил много добър работник. Неговият девиз в живота бил следният. „Господ ще промисли.“ Той бил един от много трудолюбивите работници. Обаче жена му често му казвала: „Ти с тази твоя теория, че Господ ще промисли, няма

да излезеш на добър край. Ти трябва да спестяваш пари за черни дни, защото ще дойде ден, когато ще се намериш в трудно положение и ще видиш, че моята теория е права.“ И действително един ден става голяма криза в цяла Америка и фабрикантът в този град уволнява всички работници, уволнява и него. Жена му тогава казва: „Видиш ли твоята теория.“ Минават ден, минават два дена, те нямат хляб. Един ден той отваря прозореца на своята стая, но жена му скоро му казва: „Ти с твоята молитва нищо няма да направиш.“ Обаче той вижда, че едно дете носи една умряла гарга в ръката си и я оставя пред прозореца му. Той по обикновеному пак казва: „Господ ще промисли.“ По едно време домъчняло му за тази гарга и пожелал да види от какво е умряла. Взима ножчето си, разрязва гръкляна и вижда, че тя глътнала една огърлица от скъпоценни бисери. Той си помислил, че тази огърлица е на жената на неговия господар. Вие ще си кажете – какво благо е изпратило провидението на този човек. Не, не, този човек е честен. Взима огърлицата, задига я и отива при своя господар, като му разправя цялата история. Фабрикантът, като го изслушал, казал си: „Господ промисли за този човек, затова и аз трябва да помисля за него.“ И му отваря някаква работа при себе си.

Честен трябва да бъде човек. Когато дойде известно изпитание, човек не трябва да се плаши от нищо, не трябва да се плаши от укорите на жена си. Жената е професор, която учи известни теории, а той не трябва да се плаши от професора си, а да решава задачите си по всичките правила. Ще ви приведа и още един пример.

Един млад европейски поет – не казвам от коя държава бил, може да е от Франция или от Австрия, или от Англия, или от Германия, обаче бил крайно честолюбив и амбициозен човек. Той, след като писал дълго време, при всички свои работи срещал само незачитането на хората. Затова най-после си казал: „Тези хора не заслужават да се работи за тях. Отсега нататък нищо няма да пиша. Животът при това положение няма смисъл, не ми се живее, искам да се самоубия.“ И затова тръгнал един ден след голямо отчаяние, тръгнал да се самоубива, но започнал да избира начин, как да реализира това си желание. И той започнал да размишлява: „Ще се самоубия, ще гръмне, ще се уплаша“ – страхлив е той. Да се натъкне на нож, ще го заболи. И най-после намира, че най-лесно е да се хвърли във водата, че каквото ще да става по-нататък. Отправя се към реката, дето ще се дави, и отдалеч вижда една млада мома, която се дави вече във водата. Той веднага съблича дрехите си, хвърля се във водата и спасява жената.

Случва се, че тази мома била княжеска дъщеря. Всички се зарадвали, започнали да го разпитват как я спасил, но той казвал: „Божия работа е тази.“ Всички се чудили на Божия промисъл, който работил в този момент. Никой обаче не знаел, че този поет е отишъл на реката да се дави. Оттам насетне работите на този поет се оправили. Бащата на младата мома му помогнал, защото той спасил дъщеря му.

Казвам, докато не дойдете до положението на този поет, да се отчаете и да отидете да се удавите и не спасите едного, работите ви никога няма да се оправят. Забрави своето нещастие и помогни. Ти, докато не дойдеш до известно отчаяние, до известно нещастие и не забравиш себе си и не помогнеш на другите, твоите работи няма да се оправят. Казвам, това е учението, което Христос носи в света, или това е Божественото, което Бог иска да събуди у нас, да имаме вяра. Това не значи, че Господ трябва да изпрати ангели да ни слугуват, а ние да бъдем като царски синове, но да се опретнем хубаво да работим. Не трябва да станем и роби на труда, но всеки от нас да се опретне да работи, да не го е срам и страх от работа. Ако аз харесвам нещо у американците, то е готовността им да работят. Американецът не се срамува от работа. Той работи с работнически дрехи, но щом свърши работата си, веднага се облича като княз. Дойде ли до работа, той хвърля новите си дрехи и не се срамува и страхува от работа. Има ученици и студенти, които са свършили университета, станали са професори само чрез труд. Когато у нас, в България, всички очакват на пенсии от държавата. Ние минаваме за много работни, но срам ни е от работата и не гледаме с добро око на този, който работи. През всичкото време, откак съм в България, аз зная само два случая с работни хора, които на свои разноски са свършили училище. Единият пример е с един гимназист, който свършил гимназия с отличие, но след като обикалял от учреждение в учреждение за служба и нищо не получил, най-после поискал от един приятел сто-двеста лева и с тях си купил едно точило за точене на ножове. Взел една рамка и в нея поставил диплома си от гимназията, нарамил точилото и тръгнал да точи ножове.

Другият пример е с един ваксаджия, който бил студент четвърти семестър. И като нямал възможност да свърши, решил сам да си помогне. Купил си четки и бои и седнал на такова място, дето минавали най-много чиновници. Всички, които минавали покрай него, си казвали: „Горкият човек. Няма ли кой да вакса обуща!“ Но този студент показа смелост, той не се боеше и не се срамуваше от никаква работа. Аз зная много братя и

сестри, които, ако не точат ножове и ако не ваксат обуща, няма да им тръгне. Тези двама души не бяха религиозни, но хора от света. Гимназистът си казваше: „Аз най-после съм способен ученик. Както можах да уча добре, така мога и да точа ножове.“

Та казвам, има една сила у нас, с която можем да разполагаме. Разполагайте с Божията любов, разполагайте с Божията мъдрост, разполагайте с Божията истина – и сиромаси няма да бъдете. Разполагайте с Божията любов, защото в нея няма изключения. В нея няма разлика, дали сте във Франция или в Англия, или в Германия, или в Патагония. Този закон работи навсякъде. Един наш брат отиде в Патагония, нито език знаеше, нито имаше средства на разположение. Случи се там да се срещне с един българин, който го настани на работа с доста добра заплата. В характера на този човек имаше нещо хубаво, нещо красиво. Той казваше: „Аз съм готов да работя всичко.“ Този човек е на петдесет години. Той ми пише от време на време и казва: „Страданията не са ме напуснали, но уповавам на Бога. Сега господарят ми се жени, че патя от новата си господарка, която е по-лоша и от господаря ми. Господаря понасям, но господарката си не мога. Тя от време на време ми чете такава молитва, ругае ме с такива цинични думи, направила ме е на нищо.“

Казвам, трябва да има у нас една вътрешна смелост за живота. Ако ние, съвременните хора, не можем да се подигнем на онази висота като същества на безсмъртието, от нас нищо не може да стане. Ние трябва да знаем, че достойнството на човека седи в това, да придобием благородни мисли, благородни чувства и да се изпълни душата ни с благородни дела. Това трябва да преобладава у нас и всички случаи в живота ни трябва да служат като условия за нашето подигане. Ние не трябва да чакаме бързи резултати. Ние трябва да знаем, че Бог, който направил света, от хиляди години чака и още хиляди години ще ни чака, докато се пробуди нашето съзнание, да виждаме и разбираме всичко, което е около нас. Ние още не знаем защо е създаден света, защо са създадени звездите и казваме: „Звезди са това.“ Всяка звезда, която ние виждаме, ти казва нещо ново. Всяка една ябълка ни казва нещо ново. Всеки извор, всеки човек има да ни каже нещо ново. Когато един момък говори с някоя мома, той открива в нея постоянно красиви и свещени работи. Във всяка душа се крият големи богатства и големи ценности. Ние сега сме затворили всички свещени извори и казваме – животът няма смисъл. Ние сами се задушаваме и казваме, че животът няма смисъл. Това не е вярно. То е крива философия. Докато слънцето

изгрява, докато звездите изгряват, докато хората се раждат, докато растенията цъфтят, докато петлите пеят, не трябва да се обезсърчавате. Престанат ли петлите да пеят, можете да се обезсърчавате. Докато петлите пеят, те ви казват с това: „Не бойте се! Докато ние пеем, всичките ви работи ще се нареждат.“ Тръгнеш ли на някаква работа или да се давиш, щом чуеш петел да пее, не се обезсърчавай. Няма по-хубаво нещо от пеенето на петлите. Като отиваш на някаква работа, следи кога ще пее петел, дали като се връщаш от работа, или като отиваш, и от това ще провериш как ще се уреди работата ти. Ако се върнеш и работата ти не се е уредила, петелът казва: „Не се бой! Втори път работата ти ще се уреди, но умен трябва да бъдеш.“ Една постъпка може да реши живота на човека.

Ще ви приведа един пример. В една кантора господарят – богат милионер, искал да си вземе един служещ в кантората, млад човек. Започнали да се изреждат ред хора, все с препоръчителни писма, но никой от тях не му се харесвал. Най-после иде едно младо момче без препоръка и казва: „Господине, четох във вестниците, че търсите момче, но аз нямам никаква препоръка.“ В това време той забелязва на земята парче хартия и се навежда да го вземе. В този момент господарят казва: „Ти ми харесваш, защото си внимателен. Ти имаш най-добрата препоръка. Ако не беше се навел да вземеш хартията, нямаше да те назнача, но понеже се наведе, ще останеш при мен на работа с голяма и добра заплата.“

Ако вие, като влезете в Божествената кантора, ви е срам да се наведете, няма да останете там на работа. Да не мислите, че като влезете в тази кантора, ще ви приемат с почести като някой владика или някой големец. Не. Ще ви кажат: „Ще ви имаме предвид.“ И вие ще си излезете навън. В Бога няма никакво лицеприятие.

Казвам, Христос, който сега иде в света, иде да им покаже как трябва да живеят по новия начин, по начина на любовта. Когато любовта влезе в света, ще направи следното нещо. Плач няма да има, страдания няма да има, болести няма да има, крах няма да има, раздори, убийства, недоразумения няма да има. Ще има блага между хората и всички ще живеят тъй, както сега те схващат.

„Чуха, че иде Исус.“ И сега аз желая да чуете това и вие да носите новото учение на душата си.

Десета неделна беседа
3 ноември 1929 г., неделя, 10 часа

София – Изгрев

СТОРЕТЕ ДА НАСЯДАТ

Има няколко думи, които аз считам като сянка на едно изречение. Аз ще ви дам сянката, вие ще намерите предмета. Сторете да насядат человеците. Сядането, да седнеш, това е един разумен акт. Няма по-красив акт от този, да знаеш как и де да седнеш. Нещастието и щастието на човека зависи от неговото сядане и от неговото ставане. Ти гледай човека как сяда и как става, за да познаеш какъв човек ще стане. Като става и като сяда, гледа как става и как сяда, за да познаеш какво може да извърши този човек в света. Някой казва – ти можеш да седнеш, дето искаш и както искаш. Не, това е така само за глупавия човек. Обаче умният човек не сяда, дето трябва и не трябва. Той не сяда навсякъде.

Казвам, сега, когато се изучава животът на хората, той може да се изучава по разни начини. Някои изучават човешкия живот с оглед на това, да поживеят малко на земята. И най-после, какво красиво има в човешкия живот на земята? Какво нещо е човешкият живот вън от любовта, вън от мъдростта и вън от истината? Това е един затворник, който има железни букаи на краката си и които постоянно дрънкат, а след него вървят десет души стражари и го следят. И след всичко това този човек се мисли свободен. Разликата между хората седи в това, че букаите на някого са от желязо, на други са от дърво, а на трети от злато. Но всеки човек има по едни букаи. Понякога човек пъшка. Защо плаче човек? Сега аз ще ви дам две правила, за които трябва да платите много скъпо. Първото правило, всеки човек, който прави погрешки и ги изправя, той е прилежен ученик. Такъв ученик взема да решава една задача, едно уравнение. Решава това уравнение по няколко начина и задачата все не излиза. Той изтрива и отново решава, докато най-после я реши. Този ученик е прилежен. Второ правило, онзи ученик, който прави погрешки и не ги изправя, той е ленив ученик. И тъй, ако изправяте погрешките си, вие сте прилежни ученици. Ако не ги изправяте, вие сте лениви ученици. Това са две важни правила в природата. Някой пита: „Защо трябва да изправям погрешките си?“ За да си прилежен ученик. Изправяш ли погрешките си, от тебе всичко може да стане. Не изправяш ли погрешките си, не си прилежен човек. Това е предрешен въпрос.

Сега, за да седне човек някъде, той трябва да е занят с важни работи.

Онзи човек, който не е занят с важни работи, той ходи по цял ден, скита из улиците. А когато човек разрешава един важен въпрос, той ще седне на едно място, ще се спре, ще се вглъби в една дълбока мисъл. Казва Христос: „Да насядат учениците.“ Онези, които са слушали Христа, глупави хора ли бяха? Не, те бяха много умни хора. Те бяха по-умни от всички тогавашни хора в Израил. Те отиваха да слушат Христа и сядаха около него да им каже нещо. Те бяха най-способните ученици в класа. По това се познават и днес способните, добрите ученици. Някой казва: „Аз никога не сядам, никога не си почивам.“ Този човек мисли, че е някакъв голям философ. Друг казва: „Аз нямам време да си изправям погрешките.“ Сега аз ще дойда до едно положение, до едно сравнение.

Един млад поет писал дълго време и печатал своите произведения. Най-после се обезсърчил и дошъл до отчаяние, че хората не го оценяват. Отишъл в гората и почнал да мисли там какво да прави, да напусне ли поезията. Казал си: „Тази работа не става така. Гладен не се ходи.“ Мислил дълго време какво занятие да избере. Но като не могъл да намисли нищо, решил най-после да свърши с живота си и взел да търси начин, по който да свърши по-скоро и по-лесно, да не страда много. В това време той чува над главата си една птичка да цвърти. Погледнал я той и ѝ казал: „Какво си се разпяла? И аз като тебе толкоз време пях на хората, но никой не ме оцени. Какво искаш да покажеш с това?“ После вижда пред себе си един заек, който се изправил на краката си и го гледа. „Какво си се спрял до мене, гледаш, ти страхливко? Не знаеш ли, че животът е тежък? Какво искаш да кажеш с това?“ Този поет не разбира какво иска да му каже провидението с тези символи. То иска чрез тази птичка да му каже: „Защо си се отчаял? Ти трябва да разрешиш въпроса като мене.“ После чрез заека провидението иска да му каже: „Защо си се отчаял? Виж аз как живея. Вземи пример от мене, как аз разрешавам този въпрос. Аз живея при по-лоши условия от твоите, ти си поет. Аз да бях на твоето място, цар щях да стана.“ „Да, но ти поне знаеш да бягаш.“

Седи той и разсъждава. Но природата има свой метод. Тя говори по разни начини. В това време срещу него се задава една мечка. Тя изревала така силно, че той забравил и поезия, и отчаяние, и всичко. Казал: „Страшна работа е това. – И ударил да бяга: – Не зная какво щеше да стане с мене, ако бях ѝ се оставил. Щеше да ми одере кожата. Благодаря на Бога, че се избавих с бягане.“ На мечката той не каза, както на птичката, защо цвърчи, нито като на заека, че е страхливец, но удари да бяга. Оттам

насетне този поет поет стана. И колкото поеми написал след това, всички били приети от хората. След като внесъл в тях мечешки характер, всички хора започнаха да се изказват – има нещо дълбоко в тях. Оттам насетне той писал все хубави работи. Птичката казва – ако ходиш с този ум, от тебе нищо не може да стане. Но той не можа да разбере птичката. Това беше висока наука за него. И ако той ходи по ума на заека, пак нищо няма да стане от него. Неговите уши са дълги, те са се продължили от страх.

Та и ние, съвременните хора, все казваме – като излезе мечката насреща ни, удряме на бяг. Но само така ще се оправи светът. Ние казваме: „Пяхме, плакахме, но като излезе мечката, уплашихме се и казахме Слава богу, че се избавихме." Казвам, интересен е този велик закон. Щом сме недоволни от живота, който Бог ни е дал, непременно ще дойдат обратните резултати в света. Обратните резултати идват от заблужденията, които съществуват. Ние мислим, че сме свободни, че можем да вършим, каквото искаме, но това е само донякъде така. Всеки човек, всяко същество има свое предназначение. От наше гледище ние мислим, че човек няма свое предназначение. Не само човек, но и животните имат определено предназначение. И ако човек намери своето предназначение, той ще намери и смисъла в живота. Ако не намери своето предназначение, той ще направи много погрешки.

Казвам, ние, съвременните хора, сме неблагодарни от онова, което ни е дадено. Ако човек не може да пази своя ум, който му е даден, и ако не може да пази сърцето си, което му е дадено, питам тогава – къде е човекът? Ако човек е вън от своя живот, вън от своя ум, вън от своето сърце, тогава къде е той? Аз бих желал да ми представите един човек без живот, без ум и без сърце. Тези три качества именно представляват човека. Чрез живота именно ние познаваме човека. Като прилагаш живота си, зад живота си скрит ти. Човек е скрит още зад своята мисъл и зад своите чувства. От неговите мисли и от неговите чувства ще познаеш какво е човекът. Един човек може да го познаеш и от една дума. За да познаеш човека, не е нужно да знаеш целия му живот. Познанството зависи само от един момент. Човекът е подобно на една кибритена клечка. Ти може да познаеш кибритената клечка, като я драснеш. Ще видиш дали ще се запали, или не. Това е знание. Това значи да познаеш какво ще стане от човека, ще направи ли погрешки и ще ги изправя ли, или ще прави погрешки и няма да ги изправя. Или казано на съвременния език, ще се учи ли, или няма да се учи. Най-красивото положение засега е човек да се учи. Престане ли той да се

учи, неговият живот се обезсмисля. Престане ли човек да се учи, започва един процес на физическо натрупване. У всички хора, които престават да се учат, се забелязва едно натрупване, както у всички чорбаджии от турско време. Влезеш ли в някое село, виждаш някой българин сух, слаб като чироз, но интелигентен. Каквото яде, не хваща място. Все замислен върви. Направят ли го обаче чорбаджия, след две-три години той се напълва, пуща коремче, изведнъж затлъстява и българите казват – провървя му някак. Значи спрял е процесът на учението, а се явява физическото натрупване, затлъстяване.

Нима мислите вие, че когато човек забогатява, това не е натрупване. Нима мислите вие, че когато четете един роман, не се наслояват известни мисли в ума ви? Четете един роман, например от Виктор Юго „Клетниците“ или от Толстой „Война и мир“, или друг някакъв роман от някой писател – от всички се наслояват известни мисли. По какво се отличават романите на Юго от романите на Толстой? Според мене Виктор Юго изразява индивидуалните качества у човека. Той иска да изкара идеята, че човек сам може да се поправи, има нещо хубаво вложено в него. Тази е идеята в целия терен на неговата мисъл. Затова той изкарва Жан Валжан от едно общество и го поставя в друго, като нарежда около него ред лица като пробни камъни. Такава е например неговата храненица Козета, нейният възлюбен Мариус, после епископът, Жавер и др. Обаче, като четете Толстоя, той прокарва следната идея: не е важно само това, което човек може да направи, но има един външен закон в света, който регулира нещата. И за да прокара своята идея, той взима в романа си „Война и мир“ един исторически сюжет. Той взима Наполеона и го поставя при същите условия, при които Юго поставя своя Жан Валжан. Наполеон излезе пред Кутузов, който отстъпваше постепенно, докато най-после Наполеон попадна в неблагоприятни условия, обърна гръб и се върна във Франция. Питам, този Наполеон не беше ли същият силният, гениалният, че не можа да отиде в Русия? И Толстой е прав, и Юго е прав. Обаче единият разглежда живота отвътре, а другият отвън. И у двамата няма никакво противоречие. Някои критици ще кажат, че Толстой не е прав в разсъжденията си.

Не, има един закон, който регулира отношенията между хората, който регулира външните условия, които идват. Целия свят е съчетание от разумни същества, които съзнават нещата и регулират живота. Ние не сме сами, не сме свободни. Ние сме заобиколени с много такива същества. Ти

не можеш да вършиш, каквото искаш. Например вървиш по пътя и удариш едно дете, но дойде бащата, улови те и те запитва: „Кой ти даде това право?“ Ти можеш да обидиш, да оскърбиш някого, но веднага при тебе идва едно друго разумно същество, което го защитава. Следователно ние живеем в един разумен свят. И всички наши стълкновения, страдания, нещастия, песимизъм, неволи се дължат на онова положение, че ние искаме да живеем, както разбираме. Обаче нашите разбирания ще бъдат разбиранията или на Виктор Юго, или тези на Толстоя. И Толстой гледа едностранчиво. Когато Наполеон влезе в Русия, той беше вече стар и затова не сполучи. Тъй щото, когато провидението иска да осуети плана на някое същество, те ще му създадат ред спънки. Когато дяволът иска да осуети един план на някой човек, той ще му каже: „Ти си млад, не ти е време да се занимаваш с духовни работи, поживей си малко, но има доста време още, докато станеш религиозен, набожен, използвай младите години, веднъж са те, ожени се, използвай разумно времето.“ Този дявол ще ти наведе ред доказателства, ще ти посочи ред автори, еди-кой си философ така казвал, иначе казвал, ще ти донесе вода от деветдесет и девет кладенци, но ще дойдат старите години, ще се яви диабетът, склерозата, пулсът на сърцето ще се намали, храносмилането ще отслабне и ти ще кажеш: „Изгубих времето си. Трябваше на млади години да се замисля. Сега на стари години къде?“ Започваш тогава една друга философия – нито на стари години, нито на млади години.

Аз не зная как да нарека това положение. Има едно положение, когато човек нито прави погрешки, нито ги изправя. Това е най-лошото положение. Онзи, който прави погрешки и ги изправя, той е прилежен ученик. Онзи, който прави погрешки, а не ги изправя, той е ленив ученик. Но онзи, който нито прави, нито изправя погрешките си, той е по-долен и от двамата. Та сега мнозина на казват: „Аз погрешки не правя.“ Какви погрешки не правиш? Умрелите хора правят ли борчове? философия било това. Аз предпочитам човек да прави борчове, поне е жив, но да ги изплаща. Онзи, който няма борчове, той е умрял човек. Какво ще кажете отгоре на това? Някой казва: „Нямам нито пет пари в джоба.“ Аз предпочитам да имаш. Аз не говоря за тези, които са изплатили дълговете си, но аз говоря за тези, които, откакто са се родили, докато са заминали за онзи свят, не са направили никакъв борч.

Казвам, изисква се една дълбока мисъл. В това, което ви говоря, се крият велики истини. Смисълът не е в това, да направиш дълг и да се

откажеш да го плащаш. Тогава ти си един ленивец. Кажи: „Трябва да изплатя всичките си дългове.“ Кажеш ли така, в тебе се събуждат вече известни енергии. Казвам, когато дойдем до положението да разсъждаваме какво нещо е духовният живот, казваме – не струва човек да бъде духовен.

Това е неразбиране. В какво седи духовното? Сега да ви представя конкретно каква е разликата между един духовен, праведен човек и между един светски човек. Представете си двама такива хора, и двамата благородни, обаче има една съществена черта, която ги отличава. Аз разглеждам двамата в добра смисъл. Представете си, че духовният човек е богат, има хубава къща, в която е наредил някой гост. Той го приема внимателно, определя му специално легло, нахранва го, разговаря се с него. Каквото му поиска, всичко му дава, на негово разположение е. Сутринта го изпраща, нито пет пари не му взима. Светският човек пък има един модерен хотел, добре инсталиран, с електрическо осветление, с баня, има на разположение много слуги и слугини. Като дойде някой гост, веднага слугите му помагат да се съблече, завеждат го в специална стая, помагат му да се измие. Гостът поглежда, седи, казва – много благороден човек, висока култура има. Всички слуги и слугини му прислужват и на сутринта, като стане, облича се и се готви да излезе. Но в този момент господарят застава пред вратата в гишето и му казва: „Всичко ви струва триста лева.“ Той си прехапе малко устните и даде последните триста лева, които има в джоба си. Това е разликата между светския и духовния човек. Единият услужва без пари, а другият услужва с пари. Няма нищо лошо в това, че единият услужва с пари, но казвам в какво се крие разликата. Казвате – това не е по Бога. Нищо от това.

Разликата е в схващането. Хотелджията, той е направил толкова разноски и затова, като му дойде някой гост, казва: „Ще дадеш бакшиш за мене, за хотела, за стаята, за това, за онова.“ Праведният човек пък постъпва по друг закон. Втория път вече ти ще отидеш при праведния. Защо отиваш при праведния? Защото нямаш пари. Джобът ти се е изпразнил. Кесията му е празна. Ако ме питаш защо този човек отиде при праведния, защото няма пари. Защо отива при хотелджията? Защото има пари. И друго едно положение има – при праведния човек всеки може да отиде на гости, а при хотелджията – само богатите. И тогава, ако при вас идват само богати, вие сте хотелджия, от света сте. Ако при вас идват всички, вие сте от праведните, от духовните хора. Така трябва да се изтъкне тази разлика.

Ти искаш да осъществиш една Божествена идея. Как ще я реализираш? Отиваш в един голям град като Лондон, слизаш на един голям хотел, дето отиват най-големите милиардери, и веднага трябва да депозираш най-малко пет долара, даже е малко пет долара. Колко са пет долара? Това не е нищо за един богат човек. Какво представляват пет долара за един богат човек? В турско време някои бейове за свое удоволствие са взимали книжни монети от хиляда лири, правили са си цигари от тях и са ги запалвали. Често някой беден човек работи цял месец, и пак не може да получи хиляда лири.

Сега ние се връщаме до положението, да разберем вътрешния смисъл на живота. Ние се тревожим от неща, които нямат никакъв смисъл. Ние, съвременните хора, сме заняти с неща, които нямат никакъв смисъл и които са безполезни за нас. Полезно за нас е онова, което може да ни доведе към пътя на нашето освобождение, към нашето знание. Освобождението ще дойде чрез истинското знание. Ако ти нямаш знание, не можеш и да се освободиш. Каква е разликата между един долар и един лош човек? Има разлика. Каква е привидната разлика между едно добро чувство и едно лошо чувство и една добра мисъл и една лоша мисъл? Всяко чувство, от какъвто и характер да е то, което те подтиква към Бога, е добро чувство. Ако сиромашията те подтиква към Бога и ти дава знания, тя е на мястото си. Ако имаш богатство и то ти дава широта и те подтиква към Бога, и то е на мястото си. Но ако сиромашията и ако богатството те отдалечават от Бога, те не са на мястото си.

Следователно в ума ти трябва да изпъкне онази съществена вътрешна разлика, да знаеш във всеки даден момент какво придобиваш. Не е въпрос само да се каже на някой човек, че не е християнин. Ние не знаем всъщност кой човек е истински християнин и кой не е. Християнството е процес. Ти само за даден момент можеш да кажеш дали някой човек е християнин, или не. Какъв е бил в миналото, ние не знаем. Човек може да бъде християнин само за момент и от този момент се определя неговото бъдеще. Както чувстваш в даден момент, такъв си. Какъв си бил по-рано и какъв ще си в бъдещето, това не е важно. Важно е какъв си в дадения момент. Ако умът ти е занят с една велика мисъл в каквото и да е направление, ти си човекът, който има разположение и в миналото, и в бъдещето. Но ако той не е зает с една велика мисъл, човека го няма. Смисълът не е в това само, че ние вярваме в Бога. Вярата само не спасява, тази вяра не спасява. Езикът на вярата, езикът на любовта трябва да се преведе. И ние трябва да се

освободим от тези обикновени схващания на живота. Има една вяра, която не ни спасява. Например вяра, която се обуславя от това, че църквата има повече членове. Това не е вяра. Ако вярата се обуславя от множеството, то е друг въпрос. Ще ви приведа един факт.

Когато Бог изпрати Мойсея при фараона, той му каза: „Ще кажеш на фараона, че аз съм Бог на Авраама, на Исаака, на Якова.“ Той не му каза, че е Бог на един цял народ, но му каза, че е Бог на Авраама, на Исаака и на Якова. Защо трябваше да му говори така? Понеже всички фараони в Египет бяха просветени, Бялата ложа беше в Египет. Когато тя господстваше, там имаше и наука, и култура. Когато тя се оттегли от Египет, всичко запустя. Навсякъде, където е минавала тази ложа, всичко е процъфтявало, но там, дето се е оттегляла, всичко е запустявало. Фараонът разбираше какво нещо е Бог на Авраама, на Исаака и на Якова, но той искаше да изпита Мойсея дали ще говори истината. И Мойсей като адепт трябваше да направи първото чудо. Той хвърли тоягата си на земята и тя стана на змия. фараонът каза: „И моите мъдреци знаят това.“ Той ги извика, хвърлиха тоягата си на земята и тя стана на змия. Колкото чудеса направи Мойсей, толкова направиха и мъдреците, но когато дойде до четвъртото чудо, те казаха: „Това е Божия работа вече.“ Мойсей във всичко ги обезоръжаваше.

Казвам, какво ще правите, ако Бог ви изпрати като Мойсея при фараона и същевременно ожесточава сърцето на фараона? Значи и вас така ще поставят на изпит. Съвременните християни имат всичкото желание да станат силни. Те искат да придобият това много евтино. Те имат една от чертите на американците. Като тях искат бързо да станат учени и силни хора. Отишъл един американец в Германия и се явил при един знатен професор и му казал: „Има ли някакъв курс бързо да свърша по философия?“ „Има и за три месеца, и за шест месеца.“ Но когато Бог иска да създаде дъб, взима му за това сто години, а когато иска да създаде тиква, взима му шест месеца. Тъй щото, единственото нещо, което уякчава човека, това са страданията. Ако Христос не беше страдал, какво щеше да бъде? Щеше да бъде един обикновен човек. Сега всички му турят един трънен венец. Така е. От гледището на земята е така, един трънен венец, но от по-високо гледище човек се познава по една от своите отличителни страни на живота си.

Ако един човек може да изтърпи при най-тежките условия на живота, той е истински човек. А при това разбиране човек трябва да разбере вътрешния смисъл, да престане да се занимава с дреболиите на живота.

Той може да се занимава, но ако иска да има едни вътрешни просветления, той трябва да дойде до дълбоко разбиране, като не трябва да се меси в живота на другите хора. Не се спирайте да отклонявате човека от неговия път. Дай му някакви наставления и го остави да се прояви. Ама щял да направи някакви погрешки. Остави го, нека се прояви. Защото, ако не направи погрешки, още по-лошо за него. Ако направи една погрешка и я изправи, той е прилежен ученик. Ако направи една погрешка и не я изправи, той е мързелив ученик. Пък ако никак не ги прави, тогава ще знаеш, че от него нищо няма да стане.

Та ще знаете сега онзи паралел, който можем да теглим. Апостол Павел казва на едно място: „Онзи, който седи, да гледа да не падне." Ние сега се заблуждаваме, мислим, че сме сто на сто осигурени. Това е едно физическо чувство. Ако онзи, който отива на планината, мисли, че няма да падне, няма да се хлъзне някъде, той се самоизлъгва. Аз не съм срещал досега нито един турист, който, като е ходил по високите места и върхове, да не е паднал. Само онзи, който е седял дома си, неговото месце е останало напълно здраво, но затова той никога не се е качвал по високите върхове. Сега ние казваме: „Ама защо да паднем? Имаме едно велико предприятие. Ние не сме за това, да страдаме. Ние имаме да извършим една велика мисия." Човек може да се откаже от страданията, които сега имате, те са доброволни. Сега вие се бунтувате и казвате: „Господ ми даде тези страдания." Питам, когато един млад момък се ожени за една много красива мома, която всички искат да видят, той няма ли да си създаде страдания и нещастия с това? Ще си създаде. Той не трябваше да се жени за толкова красива мома. Ще ви преведа какво означава тази красива мома.

Когато на едно малко дете дадат да отглежда един голям слон, то ще може ли да се справи с него? Няма да може да го отхрани даже. То ще каже: „Защо ми дадоха този слон?" Една красива мома е нещо подобно на един такъв слон. Тя изяжда по пет до десет крини ориз и даже и това не ѝ стига. Като дойде горкият мъж, тя започва: „Ще ми купиш една шапка за петстотин-шестстотин лева." Че лачени чепичета, че копринени ризи и чорапи, че шкафове, че това-онова – и той горкият се чуди какво да прави, как да ѝ излезе наглава. Сега аз говоря за външната страна на нашите идеи, но това още не е човекът. В турско време имаше пехливани, които по цели месеци се приготовляваха да се бият, мажат тялото си с осолена мас, та, като се бият, да се хлъзга кожата им, и чак тогава излизаха на хорището да се бият, да покажат своя пехливанлък.

Така е и с всяка една идея, докато се постигне. Ще се маже, ще стане гладка кожата му, че като го хване дяволът, да му хлъзга ръката. Изкуство има в тази борба. Казвам, като ще се бориш с дявола, с противника си, ще хвърлиш горната си риза, ще си намажеш тялото чак до пъпа, ще останеш така гол и като те погледне дяволът, все ще се замисли малко. Докато отиваш при дявола облечен добре, с цилиндър, с вратовръзка, с хубави дрехи и обуща, дяволът казва: „Имам да се оправям с един, но то не е лесна работа вече."

Казва Христос: „Кажете на тези хора да насядат." Насядат учениците Христови, за да изучават великите проблеми на живота. Трябва да изучавате законите на любовта, да не се изгубват плодовете на любовта. Това не е ли наука? Не е ли наука това, да запазиш приятелството на един човек, който е бил готов да пожертва за тебе своите мисли и чувства и всичко най-хубаво в себе си? Ако ти изгубиш любовта на този свой приятел, не си ли изгубил всичко най-хубаво в света? Ами, ако ти имаш един свещен трепет за живота и изгубиш това чувство, не си ли един мъртвец без никакво съдържание? Ако ти имаш един светъл ум, с който разбираш от наука, изкуство и философия, и един ден, като станеш, виждаш, че умът ти потъмнял, и се питаш „аз ли съм, или не съм" – какво си придобил?

Смисълът е да дойдеш до положението да имаш ум на един ангел. Имаш ли този ум, ти веднага ще се върнеш по лъчите на слънцето към това течение на мисълта. Значи от този лъч ще се върнеш към слънцето и няма да имаш никакви мъчнотии, никакви спънки. А сега ние сме на земята даже и с големи окови. С такива големи окови именно ни държи земята. И съвременната наука казва, че ние освен нашата тежест от пет-шест килограма има и още едно давление върху нас, което се дължи на едно вътрешно голямо налягане. Това показва колко щателно ни пазят да не излезем от този затвор. Ако човек се освободи от тази външна и вътрешна тежест, той не би останал на земята. Ще го търсиш към месечината или към слънцето. Той седи тук по закона на притеглянето. Спрели са го физически сили и той търси своето избавление. Ние сме въплътени в материята. Един ден, като се отворят очите ви, т.е. като се развие вътрешното ви зрение, ще видите, че човекът е омотан с хиляди конци. Конец до конец е вързан. И всички тия конци трябва да се скъсат. Всеки конец си има своя специфична мисия. Има конци на щастието и конци на нещастието. Онзи, който държи тези конци, ако потегли например един конец на щастието, ти ще се

намериш под неговото влияние.

Казвам, ние нямаме едно положително схващане за нещата и мислим, че Христос е дошъл на земята само за да пострада. Но щом се усъмним, казваме, че Христос е дошъл на земята като един обикновен човек. Питам, де е тогава вашата вяра, де е вашата религия? Аз наричам истинска религия това, като поставим човека на всякакви изпитания, той ни най-малко да не се поколебае. Изисква се един характер като на Йова, да не се намери човек в едно противоречие, да не се измени неговото вътрешно съдържание. Това е един благороден елемент в характера. Като се постави човек на изпит, той ще познае себе си. Че си паднал някъде, не се обезсърчавай. Това още не си ти. Ще изгубиш богатството – ти не си в богатството. Че си изгубил знанието – ти не си в знанието. Че си изгубил чувствата – ти и в тях не си. Най-после ти трябва да дойдеш до едно състояние, да настане у тебе един вътрешен мир.

Един човек, когото осъдили на смъртно наказание, но после помилвали, ми разправяше своята опитност. Той бил осъден на обесване. Като закачили въжето на врата му, той усетил такова чувство, като че вселената се пръска, като че нещо страшно голямо се разрушава. Никога в живота си не бил изпитвал такова страдание. Това състояние траяло само няколко минути и после настанало в душата му необикновен мир. Той си казал: „Да става каквото ще. Нека се разруши всичко.“ Той усещал, че зад това, което се разрушава, има нещо друго, което не се разрушава. Разрушава се човешкото, но зад него има нещо друго, както зад черупката на яйцето има нещо, което не се разрушава. То е друг един свят неразрушим. И после, като останал жив, той казал: „Аз сега разбрах смисъла на живота.“

За да разбере човек смисъла на живота, всичко в него трябва да се разруши. Ти, докато не почувстваш това голямо противоречие в живота, ти не можеш да разбереш неговия дълбок вътрешен смисъл. Мнозина казват: „Аз не искам материални работи.“ Не ти трябват материални работи, но и ще ядеш и ще пиеш, и ще се обличаш с нови дрехи, и ще се събличаш, и ще се обуваш с обуща, и без обуща ще ходиш, и ще се жениш, и деца ще раждаш. Но едно е важно – да ядеш най-хубавата храна, да носиш най-хубавите дрехи, да раждаш деца, но не като рибата. Какво ще бъде положението на един баща, който народи две дъщери и двама сина и за образованието на всеки са нужни около петдесет хиляди лева? Колко ще му трябват? Двадесет милиона. Малко не излиза на калем. Казвате – да

имаме деца. Често съм наблюдавал положението на някоя кокошка, която измътила някое патенце или юрдече, което влиза във водата, а тя седи отвън и го вика: „Клок-клок!“ Но то не излиза. Гледа го тя и си мисли: „Какъв джинс беше това, че не прилича като на майка си, нито на баща си, нито на прадедите си. Нийде няма такова нещо.“ После то излезе от водата, гледа го тя, то не мяза нито на ходенето на нея. После то пак влезе във водата, тя остава отвънка и казва: „Такъв е най-после животът!“ Не, не е такъв животът. При естествените положения тя излюпва своите яйца, а сега, при неестествените положения, тя излюпва чужди яйца. И сега според закона на наследствеността дядо ти и баба ти те заставят да излюпваш патенца и юрдеченца. Това е то законът на наследствеността, когато те заставят да измътваш чужди яйца. А когато те оставят извън наследствеността, ти ще измътиш своите яйца. Но кокошката да напусне своите яйца и да се занимава с отглеждането на чужди яйца, това не е в естествения ред на нещата.

Та казвам, при сегашното възпитание ни трябва един нов начин, един нов метод, един нов мироглед. Вземете например, съвременните хора казват, че човек трябва да бъде патриот. На какво отгоре трябва да седи патриотизмът? Патриотизмът седи в чувствата. Преди всичко ти трябва да имаш баща и майка, за да бъдеш патриот. Да имаш баща и майка, това е патриотизъм. Ти като любиш баща си и майка си, ти си патриот. И ако ти изпълняваш своята длъжност, както трябва, ти имаш правилни разбирания. Ако ние имаме любов към Бога, в света ще има най-големия патриотизъм. Ако пък считаме патриотизма като система, която не съществува в природата, такова нещо не съществува. И природата поддържа, че има една държава, един живот. И Писанието казва: „Един е вашият Отец.“ На английски има една песен, която казва: „Дом бащин е дом мой.“ Но домът е разумните дъщери и синове. Та ние сме дошли до положението, минали сме онзи период на детинство и трябва да оставим настрана нашите играчки. И тогава трябва да се позанимаем малко със смятане, с математика. Важна роля играе математиката в живота на хората.

Вземете, например щастливо число за момата е 19. За която и да е мома най-щастливото число е 19, а най-щастливото число за момъка е 21. Ще кажете: „Каква роля играят тези числа?“ Ако ви кажа да се ожените за една мома на 91 и на 19 години, ще ви бъде ли безразлично? Защо, като се увеличава числото, не ви е вече безразлично? Числото 19 е върхът. Като замине това число, не ви е приятно. Аз бих желал всяка една мома да

остане все на 19. Ако тури единицата отзад, ще стане на 91 години. И тогава, ако тя е умна, ако знае тази философия, ако знае кабалата, когато се намери пред един млад Дон Жуан, тя ще стане една баба с набръчкано лице и той ще мине покрай нея, ще я погледне и ще каже: „Баба е тя.“ Ако има нужда от нещо, може и да ѝ услужи. Но толкова само. А когато види някой благороден момък, тя ще тури единицата напред и ще стане 19-годишна. Тя ще стане млада със засмяно лице, с червени страни и като. мине покрай него, ще му се усмихне малко.

Вие ще кажете – възможно ли е това. В това именно седи смисълът на живота. Ако ти можеш да местиш единицата и с това да изменяш цялото си състояние, ти си умен човек. За да можеш да изменяш състоянията си, ти трябва да знаеш законите на числата от 1 до 9. Всички останали числа от 1 нататък – 2, 3, 4 и т.н., това са все стъпала, по които може да става това изменение. Числата от 1 до 10, това е наука за промяна на всички органически разумни сили, които се сменят от едно състояние в друго. Защото всяко едно състояние у човека съответства на едно тяло отвън. Например ти имаш едно състояние на скръб. Значи има някое тяло отвън, което ти причинява тази скръб. Умрял синът ти, ти имаш едно състояние на скръб. Роди се дете, ти имаш едно радостно състояние. Заминала е дъщеря ти някъде, ти имаш състояние на скръб.

Та всички наши състояния съответстват на някакво тяло извън, на нещо живо. Та промените, които стават у нас, имат известни причини отвън, които им съответстват. Всички тези отношения на скръб и радост се сменят. Обаче, като дойдем до тях, тогава се променя и животът. Ние трябва да знаем причината на скръбта и на радостта. Ако ти живееш в Бога и държиш в ума си неговото съзнание и си близо до него, ти няма да имаш никаква скръб. Ако ти държиш в ума си съзнанието на Христа, всички страдания ще бъдат в тебе играчка. Тогава ти ще кажеш, че всичко можеш да направиш.

Минава една мома християнка в Америка и един негър иска да я изнасили и веднага обаче ръцете му се сковават и тя си минава покрай него незасегната. Той се уплашва от това и избягва. Нито стража има, нищо подобно. Казвам, ако Бог е с нас, кой ще бъде против нас? Тъй казва Писанието – всичко иде, за да имаме опитност. Ако дойде една мечка пред тебе и тури лапите си на раменете и ти кажеш „Господи Исусе Христе“, тази мечка веднага ще се оттегли. Тази мечка може да е пред тебе, но ако знаеш в дадения момент как да произнесеш името на Бога, ти ще отстъпиш.

Във викането на любовта има специфичен език. Човек трябва да прекара цял живот на земята, за да се научи да говори на този език. Законът на любовта не е нищо друго освен правилно произношение. Една дума има сила само тогава, когато знаеш как да я произнесеш. Още в старо време – даже сам Питагор се е молил един, два, три пъти и повече, докато произнесе думата „любов". Много дни наред се е молил какво ще стане, ако не може да я произнесе правилно? Ако я произнесеш правилно, като кажеш думата „любов", да се затвори книгата и като произнесеш думата „любов", да се отвори книгата. Като произнесеш думата „любов", да се отвори Евангелието на Йоана. И после, като я произнесеш, да се затвори Евангелието на Йоана. Питам, тази книга сама по себе си ли ще се отвори?

Добре, ако аз духна, кажа „у-у-у", значи има едно разумно същество, което се отзовава на услуги. Има разумни същества, които нямат никаква друга работа, освен че те са оставени от Бога в услуга на хората. Всеки от вас, каквото желание има, ако може да предизвика едно от тия същества, то ще бъде цял ден на негово разположение и ще му услужва. Затвори книгата – ще я затвори, отвори книгата – ще я отвори. Дигни ме – ще те дигне, свали ме – ще те свали. Цял ден ще те носи и желанията на хората за тях представляват едно приятно занятие. Всичката наука на магията седи в това, да влизаме във връзка с тези безработни души. Те са пълни със знания. Обаче ние още не сме дошли до това положение. То се отнася само за онези, които са над живота.

Казвате: „Кажи ни нещо по-ново, нещо научно." Че кое е новото, кое е научното? Ти се раждаш и умираш. Това е старото. Ако ти се раждаш и оженваш и после и ти, и жена ти умирате, това е пак старото. Ако децата ти умират, и това е пак старото. Всички тези стари работи сме ги опитали. Какво искате повече? Казвате: „Да свършим училище." Какво повече ще придобиете? Каквото положение и да вземете, все ще ви уволнят. Това е старото положение. Новото положение е да преместите единицата пред деветорката. Можете ли да я преместите, вие сте християнин. Не можете ли да я преместите, вие не сте християнин. Ако можете да местите единицата отзад напред, вие сте прилежни. Ако не можете да я местите, вие сте лениви. Ако младият, който е на 19 години, не може да премести единицата от ляво на дясно и от дясно на ляво, той не е млад.

Значи две състояния могат да се сменят. Човек, който го е страх от остаряване, той ще се страхува и от подмладяване. Човек, който не се страхува от остаряване, той няма да се страхува и от подмладяване. Някой

казва: „Ще се подмладя.“ Някой казва: „Каквито глупости върших на младини, сега не ги върша. Сега съм поумнял.“ Старият именно трябва да стане млад, с качества на млад, да се отнася с благородство. И в младия трябва да виждаш качествата на стария, да не е дряхъл, но да има ума на стария, а сърцето на младия. Това е едно коренно вътрешно различие.

Казва Христос: „Оставете ги да насядат.“ Вие ще кажете – има други работи, с които да се занимаваме. С каквото и да се занимавате, вие сте обикновени хора. Каквото и да ставате и каквото и да правите в света, вие ще свършите с една нула. Нищо повече. Каквото и да сте били, най-после вие ще свършите като всички хора – ще ви направят един гроб, отгоре ще ви турят един паметник от мрамор или от друго нещо и над него ще напишат някой хубав стих от Шекспир или от Гьоте, че тук почива еди-кой си велик човек, много заслужил на отечеството си, на народа си. Че кой ли не е заслужил на народа си? Всички хора са заслужили и на народа си, но никой не е при народа си. Де е сега паметникът му? Паметник е само това, което може да живее. Ние сме в една епоха, когато не трябва да умираме вече. Като умре, той трябва да се опита дали може да възкръсне. Христос направи този опит. Той казваше: „Имам власт да положа душата си, имам власт и да я взема.“ Той имаше една опитност, казваше: „Мъртъв бях, сега съм жив.“

Следователно всеки човек, който е умрял и после оживял, той е вече светец. И който и да е от вас, който е умрял и възкръснал, той е минал през тази опитност, той вече всичко знае. Той е вече светец. Аз не искам да остане в ума ви мисълта, да кажете, че тези работи не са възможни. Не искам да мислите така. За умния нещата са възможни, а за глупавия са невъзможни. Първото правило – не казвай, че работите са невъзможни. Ти не казвай, че не искаш и не можеш да бъдеш богат. В какво седи знанието? В какво седи богатството? Ако аз имам знание, че мога да пренасям касите на богатите хора, тогава всеки може да бъде богат. Такова богатство не ми трябва. Важно е знанието, което човек има за онези велики Божии закони. Защото знанието е създадено за човека, а не човек за знанието, богатството е създадено за човека, а не човек за богатството. Да имаш един добър приятел, е по-голямо богатство, отколкото да владееш всичкото богатство в света. Един добър приятел струва повече, отколкото всичкото богатство на света. Ако ти би имал всичкото богатство в света, а си сам, какво ти струва това богатство? Приятелят не струва ли повече от всичко друго? От Адама по-богат човек в света нямаше. Той имаше четири квадралиона злато,

превърнато в английски лири. Държавата, в която живял Адам, всички били в рокли от злато, вратите били направени само с бисери, а диамантени огърлици носили кокошките, като яйца големи. Като ви разправям това, ще кажете, че е от „Хиляда и една нощ“. Нека и да е, вие сте чели „Хиляда и една нощ“ – нека и това да е от същото.

Казвам, несметни богатства има определени за човешката душа, за другия живот. Ние не сме за този живот, но за нас се открива друг един проспект. Онзи вол, у когото се е пробудило съзнанието, той не може да носи все копита. Те му тежат, рогата – също, муцуната започва да се изменя, казва: „Не искам повече да ходя на четири крака.“ След това волът се изправя, става човек. Казвате: „Как така?“ Казват – взел Господ пръст, вдъхнал и станал човек. Това показва какво може и човек да направи. Ако аз мога да направя нещо, това е Бог, който може да направи. Това е Божия работа. Божия сила е това. Когато аз мисля, Бог мисли в мене. Когато аз чувствам и любя, Бог чувства и люби в мене. Аз вървя по неговите стъпки. Когато аз искам да направя нещо, Бог го направя. Дали поезия пишеш, или музика свириш, или четеш, това е Бог, който прави това в тебе. Това е неговата воля. Някой път дойде скръбта – изгубил си майка си, баща си – поплачеш си малко и той те извика, станеш радостен.

Казвам, сега всички вие трябва да седнете пред нозете на своя Учител, тъй както и той прави някога, и да научите една наука на числата. За момъка е числото 21. Като хване единицата и я тури пред двете, колко стават? 12. Значи момъкът повече от 21 години не може да отиде и по-долу от 12 години не може да слезе. Момата има по-голям мащаб на действие и на движение. Тя може да стигне до 91 години. Затова именно жените са по-стари и по-умни. Ще ви докажа, че умното у човека, това е женското, Божественото. Старо, древно е само любовта. Бог е любов. Под думата 91 живее закон на любовта, който действа в нас. Числото 90, това е един Божествен цикъл, който включва всичко в себе си. Та най-старото у нас е женският принцип – тази мекота, тази деликатност, вяра, любов, мъдрост и истина. Нямаш ли този женски принцип в себе си, ти не си мъж, нито можеш да мислиш.

Някоя жена ще каже: „Аз не искам да бъда мъж.“ Числото 2 и 1 се включват в 90. Двете е принцип на жената, то е първата майка в света. Мъжът е нулата и майка му седи при него, тя ще го омекоти. Бащата е отзад, а синът го няма там. Числото 9 е най-разумната дъщеря в света. По-умна от нея няма. Баща ѝ е с нея, той я е взел и седи зад нея. Тя е на 19

години и каквото става, казва на баща си. Баща ѝ винаги изпълнява нейната воля, понеже е разумна. 91 е най-разумната дъщеря на Бога. 91-вата година е 19-ата година, е една и съща.

Сега аз бих желал жените от вас да станат на 19 години, а мъжете да са на 21 години. Това са най-красивите числа. Като съберете 2 и 1, ще имате 9 – 3 × 3 е 9. Като умножиш трите само на себе си, ще получиш три степени. Значи мъжът е слязъл от Божествения свят във физическия и се занимава с грубата материя. Та, за да дойдеш до това възвишено състояние, трябва да се умножиш сам на себе си три пъти и ще получиш числото 9. Та сега това са занятия да се занимавате с възможностите, които трябва да останат в ума ви.

В живота има нещо по-велико от това, което сега се проявява. И това, което имате, и това, което сте придобили, е малко в сравнение с това, което имате да придобиете в бъдеще. Не се спирайте да казвате „Имам опитности“. Хубаво нещо са опитностите, но докато не сметнете опитностите, не можете да се произнасяте. Имали ли сте опитността на Христос? Петстотин милиона хора да отправят ума си към вас, да се молят, и на всички да отговаряте. И после да приемете благодарността на всяка една душа. И това е опитност. Имали ли сте такива опитности? Един ден и вие ще дойдете на това стъпало, да знаете какво нещо е да помагаш. Аз наричам това гениалност. Това е положението на титанския гений. Това е положението на онзи, който може да твори, който може да разбира. Това е друга една наука. Така ще образуваме отношенията на сегашната наука спрямо друга една наука. Тези неща могат да се превърнат в разумни състояния. И в тази наука всяко едно число отразява скритото в него. Всеки един ден има заложби в себе си. Ти можеш да попаднеш в добрите или в лошите заложби. По пътя има много заложби, но ти можеш да попаднеш и в добрите, и в лошите заложби.

Голяма красота има в ставането. Смисълът не е в бързането. Ти, като ставаш сутрин, хвърляш юргана, стоиш и казваш: „Работа имам сега.“ Това е положението на подплашения паяк. Най-първо ще благодариш, че идеш от странство на земята. Спри се малко, подрънкай малко на звънеца, извикай твоя слуга ума и му кажи. После ще извикаш сърцето – то е твоят друг слуга. Ще извикаш всички слуги и слугини, ще им заповядаш да измият всичко, да приготвят банята и ти ще влезеш да се окъпеш. Ще се преоблечеш с нова риза, нови дрехи и след това ще ти донесат закуска. Ще кажат – обядът е готов. След като се нахраниш хубаво, ще отправиш

благодарствена молитва. Ти си се нахранил хубаво, ти си се изкъпал добре и след това ще избереш най-хубавото място, дето ще направиш своята разходка. След като се върнеш, пак ще дръпнеш, ще повикаш слугите да ти покажат коя е най-хубавата библиотека и там ще отидеш. Тъй щото, като дръпнеш четири пъти, всичко ще можеш да направиш. Вие по колко пъти дрънкате?

Сторете човеците да насядат. Това е Божественото у нас, което иде. То е великото у нас. Велики заложби има, към които всички хора трябва да се стремят.

Единадесета неделна беседа
10 ноември 1929 г., неделя, 10 часа
София – Изгрев

САМ СЕ ОПАСВАШЕ

„Когато беше ти по-млад, сам си се опасваше и ходеше, дето щеше.“
Йоана 21:18

На човека трябва едно конкретно схващане, или едно външно схващане, или едно реално схващане на нещата, тъй както са си, а не тъй както не са. Например вие може да нарисувате едно дърво на книга, да го направите по-голямо или по-малко, както го сваляте и на фотография. Също така можете да снемете на фотографията едно цвете, да го направите по-малко или по-голямо. Изобщо, когато се снимат предмети на фотографията, те никога не могат да се представят тъй, както са, но ще бъдат или по-малки, или по-големи. Изобщо съвременните хора обичат да намаляват нещата, за да ги видят, тъй както са. Понякога те обичат да увеличават нещата, за да станат достъпни за тях.

Вземете например твърдението, че без религия не може. Де е тук истината? То е все едно както да каже някой, че без къща не може. Кое е важното сега? Дали религията е важна, или Бог е важен? Без Бог не може, но без религия може. Без Бога не може, а религията, това е само едно облекло, с което ние обличаме една истина, за да стане тя достъпна за нашия ум. Дадена религия в един век може да има една форма, а в друг век тя ще бъде друга по форма. Формата може да бъде парадна, а може да бъде и обикновена. Значи религиите са известни форми, тъй както, когато отиваш на бал, ти можеш да се облечеш с копринена рокля, с бели ръкавици, с лачени обуща. Това е един прийом, но ако ти нямаш този прийом, не можеш да влезеш в бала. Свещеникът, като служи на Бога, и той ще се облече в известни дрехи. Тези неща са установени от хората, но същината е Бог. Казваме – без Бога не можем. Бог не е някакво външно понятие като човек. Който схваща Бога като човек, той няма никаква идея за него. Това, което ти ограничаваш, ти го унижаваш.

Казвам, нас ни трябват истински понятия, истински схващания и от това схващане зависи какъв трябва да бъде нашият живот. А животът е важен за нас. Не е важно какво е Бог, но ние какво сме. Не е важно колко Господ знае, а колко аз зная. В дадения случай това е важно за мене.

Понеже, ако аз съм между умните, отношенията на Бог към мене ще бъдат като към учен човек. Ако аз съм между глупавите, отношенията на Бога към мене ще бъдат като към глупав човек. Ако аз съм между праведните, отношенията на Бога към мене ще бъдат като към праведен човек. Ако аз съм грешник, отношенията на Бога към мене ще бъдат като към грешен човек.

Отношенията, това са математически и геометрически отношения. Ще кажете – каква геометрия има в отношенията. Да, геометрия има в отношенията. Геометрията е това, което е реално, което е въплътено, а в това, което не е въплътено, което не се е оформило още, в него няма никаква геометрия. За да има геометрия, най-първо трябва да има отношение между мислите и чувствата. Следователно сегашния свят ние го виждаме материализиран. Казвате – материята не е нищо. Как не. Материята е отражение. Тя е равностойното на онази мисъл, която се е материализирала и е станала явна, оформила се е. От векове мислите са се оформили в материя. Тя е жива мисъл сега. И понеже ние не разбираме законите, при които живеем, тази материя ни се показва като мъртва. Ние се спираме върху въпросите, какво нещо е материята и какво нещо е духът. За невежите има и дух, и материя, за верующите има вяра и Бог, а за просветените има любов, мъдрост и истина. Това са отношения сега. Самите думи пак не са тъй конкретни. Казвате – какво иска да се каже? По какво се познава младият човек? Че той сам се опасва. По какво се познава старият човек? Че други го опасват. Ако тебе трябва да те учат, ти си стар. Ако сам се учиш, ти си млад човек. Казваш: „Учителят трябва да ме учи.“ Не, учителят трябва да ти преподава, а ти сам трябва да се учиш. Щом се оставиш на учителят да те учи, да ти тъпче всичко в главата, ти вече си остарял, ти си човек на сто и двадесет години. И всички хора сега – и стари, и млади, са остарели преждевременно. Казвате: „Все трябва да има кой да ни учи.“ Мнозина пък казват: „Какво е съвременното общество? Какви са съвременните вярвания? Какъв е съвременният свят?“ Питам, какво е съвременното общество? Ти си имал една малка среща с един, с двама или с трима, а даже и с десетина учени хора и казваш – тяхното мнение е меродавно по еди-какъв си учен въпрос. Казвам, чакай, събери всички учени хора от целия свят на един общ конгрес и изслушай тяхното мнение по този въпрос, и тогава само ще можеш да говориш за меродавно мнение. А тъй? Събрал си мнението на няколко учени от България и казваш, че това е меродавното мнение по даден въпрос на учените. Даже и

само това на няколко учени от Англия или от Германия, или от Франция не може да представлява никакво меродавно мнение. Трябва да се чуе мнението на всички учени по целия свят, и тогава да се говори за меродавно мнение. Това е идея. А сегашният учен, измислил една теория, и затова минава за учен човек.

Аз казвам, едно кило вода в пустинята струва повече, отколкото всички богословски теории, отколкото всички учени теории. Ако аз съм в пустинята и зная как е създаден светът, че Бог е троеличен, а нямам вода, мога да умра с тези свои знания. Обаче, имам ли едно кило вода, тя може да ме изведе на спасителния бряг. Сега аз не умаловажавам теориите на учените хора. Кога са важни те? Когато не си жаден, когато си вкъщи. Щом си в пустинята, никакви теории не ти трябват, вода ти трябва. Следователно на окултния човек, който знае теориите за водата, ще му кажа: превърни парите от въздуха във вода. И ако ти това можеш да направиш, ти си учен човек, всеки ще те слуша. Ако ти си богослов, превърни тези пари, изкарай от тях вода, аз вода искам. Ама тук няма вода, чакай. С чакане работа не става. Онзи, който знае, той не чака. Той ще рече, и ще стане.

Та казвам, трябва едно конкретно, реално учение. Човек не трябва да се заблуждава, че той например е много учен човек, че той е много праведен човек, че неговите вярвания са много кристални, че той има една много широка вяра, че като него друг няма. Някой казва, че е много добър, много праведен човек и като се помоли, всичко става. Да, всичко става. Завеждам го на едно място при могилите и казвам: „Кажи им да помръднат малко.“ Той казва на могилата да се мръдне, но тя не се мърда. Че и аз като се помоля, могилата не се мърда. Следователно ти всичко можеш, но могилата при твоята молитва си остава на едно и също място. Някой ми казва: „Ти нищо не знаеш, ти си безверник.“ Завеждам този човек при една могила и казвам му: „Качи се на могилата и ѝ кажи да тръгне.“ И тя тръгва. Аз, който съм неверник, казвам на могилата да тръгне, и тя тръгва. А ти, който си вярующ, казваш на могилата да тръгне, но тя не тръгва. Питам, кой от двамата има повече вяра.

Ние трябва да опитваме нещата, да не ходим пипнешком. Всеки има по нещо. Някой човек има толкова вяра, колкото да излекува една хрема. Като се помоли, и хремата му минава. На друг някой вярата е дошла до треската. Той се помоли, и тя минава. За много болести като охтиката, проказата и други молят се свещеници, владици, облечени в своите мантии

и корони на главата, но те не минават. Такъв пример имаме във времето на Христа. Неговите ученици бяха повикани при един болен да го излекуват. Те се молиха, но не можаха да излекуват болния. Мъчиха се, какво не правиха, не успяха. Тогава те запитаха Христа защо не можаха да излекуват този болен и Христос им каза: „Толкова ви е вярата. При това вие не знаете да се молите, не знаете и да просите."

Та казвам, за да знаем да се опасваме ние сами, трябва да знаем неща. Какво трябва да знаем? То е да зная какво мога да направя в настоящия момент, в дадения случай, в малкото време. И при това – защо трябва да се спирам да критикувам това първоначално същество, което е създало света. Трябва ли да питам защо Господ е създал света такъв? В Америка някои учени хора задали въпроса на един вярващ, преди Господ да създаде света, какво е правил. Той сечеше пръти, да бие философите като вас. И ние, които постоянно питаме защо светът е създаден така, не ядем ли тези пръти? Те не се ли стовариха отгоре ни? Кой от вас не е бил бит? Ще кажете сега, че страданията били потребни. Да, разбирам. Има известни страдания, които са намясто, но има известни страдания, които не са намясто. Има известни изпитания, които са намясто, но има известни изпитания, които не са намясто. Има известна сиромашия, която е намясто, но има известна сиромашия, която не е насято. Има известно богатство, което е намясто, но има известно богатство, което не е намясто. Ако сиромашията може да те облагороди и да те направи учен човек, добре дошла, нека дойде. Но ако тази сиромашия направи от тебе един будала, един крадец, един подлец, един нехранимайко, да не се явява тя, кракът ѝ да не стъпва в дома ти. Ако богатството може да те направи един благороден и възвишен човек, добре дошло, но ако това богатство те направи груб и да изнасилваш хората, кракът да не му стъпва в дома ти. Кажи: „Не искам такова богатство!"

Трябват някакви закони, някакви тайни да се знаят? Това са най-елементарни работи. Защо си отваряте ръцете, когато отивате при огъня? Защото нещо хубаво лъха от огъня към вас. А щом отидете при някоя ледена планина, току изведнъж се свивате. Защо? Тя взима нещо от вас, взима топлината ви. Следователно за това, което взима, вие се затваряте, а за това, което дава, вие се отваряте. Ето защо истината има едни свойства, любовта има други свойства, мъдростта има трети свойства. Това, което дава живот, е любов. Това, което дава знания, е мъдрост и това, което дава свобода, е истина. Това, което отнема живота, е смъртта. Това, което

отнема светлината, е грях, престъпление, беззаконие, зло. И това, което отнема свободата, това е насилие, това е неправда.

Вие казвате – Господ ще оправи света. Защо трябва да мислите, че Господ ще оправи света? Това е едно механическо разбиране – аз и Господ ще оправим света. Това значи – Господи, като дойдеш ти у мене, аз и ти ще оправим света. Няма защо да питам какво са казали философите. Доста сме ги слушали. Сега ще слушам какво ще каже Господ. Неговата философия ще слушам. Досега съм слушал все учените, техните правила, формули и религии. Досега ходих все по техните пътища, но само бой ядох. Верен им бях, но много бой ядох. Тъкмо чета, изучавам една философия и след сто години гледам, че тя се е опровергала, не била вярна. Същото мога да кажа за жената или за мъжа. Аз, който съм вложил всичко в една жена и съм готов за нея да пожертвам всичко в живота си, тъй ме увлича тя, а утре, гледам, че тя изневерява. Питам, заслужава ли тя да се жертвам заради нея?

Така разсъждава някой мъж. Аз разбирам човек да се жертва само за една душа, която не греши и страда. Само за Едного може да се жертва човек. Аз разбирам такива хора, които само отвънка са окаляни, а отвътре са чисти. Такава душа, която само отвънка е накаляна, тя е като извор и може да се чисти. Този, който отвътре е окалян, там няма никаква душа. Турете в ума си мисълта – душата никога не греши, нито се каля, нито умира. Човек може само отвънка да се окаля. Какво нещо е душата, няма да ви обяснявам. Това, което страда у вас и търси Бога, това сте вие, това е вашата душа.

Казвам, сега ви трябва едно конкретно знание. В света всичко е създадено заради вас, заради вашите души. Казвате: „Ама как трябва да живеем?“ Ще живеете тъй, както е определено. Ще бъдеш радостен и при радостта си, ще бъдеш радостен и при скръбта си. Ще бъдеш радостен и при богатството, ще бъдеш радостен и при сиромашията. Ще бъдеш радостен и при знанието, ще бъдеш радостен и при невежеството. Ще бъдеш радостен и при силата, ще бъдеш радостен и при безсилието. Всичко, каквото дойде, ще кажете: „Добре дошло!“ Тогава ще кажете: „Как можем да го разберем?“

Вие може да се намерите в положението на онзи човек, който носил в една тава ала-турка череши на един цар от древността. Той се запътил към двореца на царя, но из пътя, като вървял, черешите падали една по една от тавата и той се навеждал да ги събира и изяжда. Този човек не знаел изкуството да ходи правилно и затова се клатил от една страна на друга,

като събарял черешите от тавата. Като стигнал при царя, на тавата останала само една череша. Влязъл вътре и предложил на царя единствената череша от своята градина. Царят го запитал: „Как се яде това нещо?“ Той хапнал черешата и показал на царя как се яде. С това се свършило всичко. Той си казал сбогом и излязъл навън. Царят видял как се яде черешата, но не разбрал какъв е вкусът ѝ.

Питам, какво се ползва човек, ако вижда нещо, което не е опитал? Човек трябва да има един реален опит за мъдростта на Бога, един реален опит с неговото съзнание. Не е въпросът да отидеш с една препоръка при Бога, но случайно да отидеш, без никаква препоръка. Сега всички вие се приготовлявате с големи препоръки да отидете при Бога. Той отива с препоръки от майка си, от баща си, от роднини, от приятели, от учители и наставници, но при все това Господ не го приема. Ако отидете при Господ без никаква препоръка и кажете: „Господи, изгубих всичките си препоръки и съм се толкова окалял, че искам вече от тебе да науча истината“, Господ ще каже: „Дойди!“

И днес Господ приема само онези, които нямат никаква препоръка. Тези пък, които имат препоръка, тях оставя да чакат за дълги години. Тези хора са натоварени, те имат свое достойнство и казват: „Нека излязат да ни посрещнат!“ Те се намират в положението на онзи богат велможа, който отишъл при един пророк от еврейските – Елисей, да го излекува от проказа. Една еврейка влязла в дома на този велможа и като го видяла тъй болен, казала му, че в Израил имало един виден лекар, пророк, който могъл да лекува тази болест. Този велможа веднага се задигнал в Израил, като натоварил камилите си с богатства, с дрехи, и придружен от слугата си, тръгнал на път. Той си мислил, че като отиде при този виден лекар, той веднага ще го приеме с всички почести и внимание, ще тури ръката си на главата му и ще го излекува. Обаче, като стигнал при пророка, пророкът не го приел в дома си, но казал на слугата си: „Кажи на този човек да се потопи седем пъти в реката Йордан.“ „Как? Какво съм аз, та да се отнася така с мене?! Нима реките в нашето отечество не са по-целебни от тия тука, та трябваше да дохождам толкова път, за да се окъпя в тази река тука? Отде се намери този пророк?“ Обаче слугата му излязъл по-учен от него и казал: „Господарю, какво ти струва да се окъпеш? От толкова дълъг път си дошъл, окъпи се и в тази река.“ Той послушал слугата си и се окъпал. Щом се окъпал, съзнанието му се връща, и той се почувствал по-добре. Отива той да благодари на пророка, но пророкът казал, че бил занят и нищо не

приел. Обаче неговата слуга се изхитрил и настигнал велможата с камилите и казва: „На моя господар дойдоха много гости, роднини, та ще трябват дрехи. Затова дай от твоите.“ Велможата веднага му дава от богатствата, които носил със себе си. Слугата взима тия неща и ги скрива. Като го вижда, пророкът го пита: „Де си бил ти?“ „Никъде не съм бил.“ „Не е вярно. Ти отиде в мое име да искаш от богаташа някои неща. Затова именно проказата на този човек ще се върне на твоя гръб и ти ще я носиш.“

Казвам, сега настава една епоха само на онези души, които искат да отидат при Бога без никаква препоръка. Питам, когато някой момък се влюби в някоя мома или когато някоя мома се влюби в някой момък, търсят ли някаква препоръка? Никаква препоръка не търсят. Някоя богата мома се влюби в някой момък, но той не я обича. Тя обикаля около него, накитена с всичките си богатства и скъпоценности, но той не я обича, той не ѝ обръща никакво внимание. Любовта не търпи абсолютно никаква препоръка. Говорим ли ѝ за препоръка, това вече е престъпление. Ти ще носиш своето достойнство вътре в душата си. И когато искаш да любиш, ще знаеш, че това е проявление на Бога. Да любиш в този смисъл, аз разбирам да дадеш ход на Божественото в себе си да се прояви поне един път в живота ти. Да се прояви Бог поне за една секунда или за една минута, или за един час, или за един ден в живота ти, и то в пълния смисъл на думата. Речеш ли да настояваш пред някого, че трябва той да те обича, да те гледа като писано яйце, любовта вече си заминава. За тези неща, ако се говори, турците казват – ако всичко това е вярно, голяма лъжа е.

Следователно любовта е един закон, който показва единството между човешката душа и първичната причина. Да любиш, това значи да си в единство с Бога, да си в контакт с него. Това, какво говорят философите, нека си говорят, каквото искат. Ти не ги осъждай за това. Какво проповядват свещениците и проповедниците, то е тяхна работа. Нека си проповядват, каквото знаят. Какво пишат поетите, нека си пишат, каквото знаят. И то е тяхна работа. В дадения случай техните теории не са меродавни за твоята душа.

Сега това, което се говори, не е анархизъм или социализъм, или комунизъм. Що е анархизмът, комунизмът или социализмът? Това са повърхностни учения. Комунизмът е една класова борба. Що е социализмът? Да направи богатите сиромаси и сиромасите богати – учение за равенство и братство. Що е анархизмът? Учение – да направи слабите силни и силните слаби. Това е индуско учение, индуска теория. Преди

години, когато индусите и египтяните развиваха учението за социализма и комунизма, те създадоха един закон за трансмигрирането на душите, закон за прераждането. Значи прераждането е един социален закон. Прераждането е закон, според който, ако днес си богат, утре ще бъдеш сиромах. Или обратно, някой човек сега е буржоа, но за в бъдеще ще стане социалист. Някой днес е властващ, но утре ще изгуби властта си, тъй както това става в Русия.

Питам, де е сега злото? Злото седи в неразбирането на онези отношения, които хората имат към Бога. Защото, ако някой човек се качи на властта, е или владика, или проповедник, или свещеник, или майка и баща, и от това си положение мисли, че е извършил нещо в света, а не постъпва, тъй както Бог постъпва, той е на крива страна. И сегашните хора казват, че това е едно заблуждение. Питам, кое е заблуждение в света? Питам тогава, младата мома, която се е влюбила, това не е ли заблуждение? Заблуждение е, когато момъкът не я обича, а тя мисли, че той я обича. Но когато момъкът я обича и е готов да пожертва живота си за нея, това не е заблуждение. Кога момъкът е в заблуждение? Когато той мисли, че момата го обича, а тя не го обича. Но когато момата го обича и е готова да пожертва всичко заради него, той не е в заблуждение. Когато аз вярвам в един Бог, който ме обича, това не е никакво заблуждение, това е истината в света и там е спасението.

Често вие казвате „обществото, света". Питам, това общество обича ли ви? Запитайте се сами това общество обича ли ви. Ако това общество не ви обича, бягайте от него и не му вярвайте. Законът е същият по отношение на държавата. Ти си гражданин на една държава. Ако тази държава те обича и всички нейни закони са на твоя страна, обичай я и ти. Но ако тази държава не те обича и всички нейни закони те насилват, не ѝ вярвай. Че отде произтичат всички анархии в света? Не са ли резултат на онази свещена лъжа, която съществува в света? На кого тази свещена лъжа е допринесла нещо? Кой е харосал от тази свещена лъжа? Казвате да убедим еди-кого си, че има Господ в света. Ние не се нуждаем от доказателства, че има Господ. Нито от доказателства, че има религия в Бога, но ние се нуждаем от отношения към Бога. И тогава всички неща, с които ще си служим, ще бъдат свещени. Ние не сме против религията, но ние сме против всички онези хора, които ни проповядват да имаме тяло без сърце или тяло без глава, без мозъци, без ум. Ние сме против всички ония, които ни проповядват да имаме всичко, но душа да нямаме. Ние сме против

всички тия хора именно и затова сме готови да страдаме за това учение.

Ние вярваме в сърцето си, вярваме в ума си, вярваме в тялото си, вярваме в душата си и най-после вярваме в духа си. Ние вярваме във всичко онова възвишено и благородно, което подига и мене, което подига и брата ми. Ние вярваме във всичко онова, което виждаме наоколо си. Ние вярваме в този Господ, който ни говори. Как ви говори Господ? Господ не говори на български език, но речта му се превежда и на български език. Господ не говори на английски език, но речта му се превежда и на английски. Господ не говори нито на френски, нито на немски, но речта му се превежда и на френски, и на немски. Господ не говори нито на санскритски, нито на китайски, но речта му се превежда и на тези езици. Най-после Господ не говори и на ангелски език, но от памтивека речта му се превежда и на този език. Има един общ език, на който Господ говори. Той е единственият език, който наричат свещения език, и който дойде до този език, той вече разбира същината на нещата. Питате, как така? Трябва ли някой да ви доказва и обяснява какво нещо е свещта? Трябва ли да се доказва от колко конци е направена, по какъв начин е направена и т.н.? Всеки вижда свещта и знае най-важното за нея – че като се запали, тя свети. За мене свещта е свързана с понятието, че запалена, тя свети.

Добре, питам тогава, какво нещо е човекът в даден случай? Отивам в къщата му, и той ме приема много добре. Дава ми вода да си измия краката, ръцете и лицето. После ме нахранва добре и най-после ми предлага легло да си почина. Това аз наричам човек. Що е животното в даден случай? Животното е това, което може да ти каже: „Качи се на гърба ми, да те разходя малко.“ Що е растението в даден случай? Някой казва: „Това е плодно дърво.“ Казвам, растението ти казва, че няма къща и не може да те приеме като човек, не може да те разходи и като животното, но то ти предлага плодове от своето дърво, като ти казва: „Наведи се и си вземи, колкото искаш.“ Или: „Откъсни си от клонищата ми сам.“ Това е конкретната идея за човека, животното и за растенията. Няма какво да се философства повече. Какво ще ми разправя онзи философ какво нещо е човекът или животното, или растението, когато аз се нуждая от нещо конкретно, нещо определено. За мене е важна същината на идеята. Какво е ябълката, това не ме интересува. Аз се интересувам от въпроса, има ли ябълката. Това не ме интересува. В този момент аз съм гладен. Ябълката ми казва: „Откъсни си от моите плодове и повече не мисли. Всеки, който е ял от моите плодове, силен човек е станал.“

Това е правата философия. Не че другото не е вярно, но това са философски теории, това е религия без Бог. Някой казва: „Ти не вярваш ли в религията?“ Хората все религии проповядват и казват, че без религия в този свят не може, но и досега не са прокопсали. Когато се казва, че не може без религия, хората подразбират, че не могат без онези, които служат на религията. Чудна работа. Това наше верую не издържа критика като такова. Не се говори така истината. Ще кажем, че тези свещеници са служители на истината. Религията е една форма, а същността е Бог. И когато човек се домогне до тази същина, само тогава той ще има религия в пълния смисъл на думата. Само тази същина може да ти даде една права религия и да те свърже с истинските поклонници. Ние не отричаме свещениците, нито владиците, но казваме: нека свещеникът е свещеник – служител на любовта. Сега ние считаме положението на владиката по-високо от това на свещениците. Свещеникът по чин, по сан седи по-високо от епископа, от владиката. Епископът е човек, който се занимава само с материални работи. И апостол Петър казва: „И аз съм един от презвитерите.“ Той не казва, че е епископ или владика. Ще ви дам едно доказателство.

Например никъде в Писанието не е казано, че ще бъдем владици и патриарси на Бога. Там се казва, че ще бъдем свещеници и царе. Това е същността – царе и свещеници на Бога. Царят е човек, който разумно управлява себе си. Свещеникът е човек, който разумно служи на Бога. А всички останали чинове, който днес хората определят, това са чисто човешки изобретения. Човешките неща са опаковки.

Като ви говоря така, онези, които не разбират, ще кажат: „Знаете ли какво ни каза нашият Учител?“ Аз не ви казвам да спорите с другите. Аз ви говоря това за самите вас, вие да знаете истината. Дойде ли до другите, вие трябва да бъдете мълчаливи като охлювите. Докато човек не стане мълчалив като охлюва, той философ не може да стане.

Казвам, ако ние нямаме ясна представа за живота, който се проявява в нас, и ако ние се плашим от своята сянка, от условията на живота, ние философи в истинския смисъл на думата не можем да станем. Че се плашим, това е ясно. Нас от хиляди години са ни плашили. Няма човек в света, сърцето на когото да не е трепвало. Не само вие, но и най-силните същества са изпитвали страх. Ние виждаме един първокласен адепт като Мойсей, който беше свършил една висша окултна школа в Египет, посветен беше, обаче като уби египтянина и го зарови в пясъка, и той

изпита голям страх и трябваше да бяга в пустинята, дето пасе овцете. Както виждате, адепт беше той, но избяга, искаше да се скрие от лицето на Бога. Защо? Той се увлече, направи едно престъпление, което не е позволено на един адепт, на един човек, посветен като него, да го направи. Мечките, вълците, тигрите могат да правят, каквото искат, но на един посветен в Бога, на човек, който иска да се домогне до истината, не е позволено да прави никакво престъпление. Затова той иска да избяга от лицето на Господа и отиде в пустинята, четиридесет години пасе овцете. Той трябваше през това време да отиде в онзи свят да иска извинение на онзи египтянин, задето посегна върху живота му. Причината, задето Мойсей се ожени, беше тази, че той трябваше да приеме за своя син този египтянин, той да се прероди чрез него и по такъв начин да се заличи неговото престъпление. Той се страхуваше да се върне в Египет, защото знаеше строгите египетски закони. За такова престъпление той трябваше да бъде обесен. И когато Господ го изпращаше в Египет да освободи евреите от тяхното робство, той казваше на Господа: „Господи, прати друг някой вместо мене. Нали знаеш, че аз съм политически престъпник и ако ме хванат, ще ме турят на дрангулника.“ Господ го запита: „Какво имаш в ръката си?“ „Тояга.“ „Хвърли я на земята.“ Мойсей я хвърли на земята и тя се превърна в змия. Той се уплаши и избяга. Господ му каза: „Не бягай, но я хвани за опашката.“

Питам, ако Мойсей бягаше, вие няма ли да бягате? Аз взимам Мойсей за пример. На такова изпитание беше подложен Мойсей и той изправи всичко. Великото, което препоръчва Мойсей като силен човек, е това, че той успя да изправи всички свои погрешки. Но затова именно и целият еврейски народ днес свидетелства за силата на Мойсей, за което го считат всички посветен, велик адепт. Той каза: „Господи, аз съм извършил престъпление. Не мога затова да отида в Египет.“ Отговори му Господ: „Ако ме слушаш, ще залича твоите престъпления.“ „При това аз съм гъгнив, не мога да говоря красноречиво.“ „Не бой се и за това. Брат ти Араон ще предаде словото ми. Ти ще приемаш, а той ще предава.“ Привеждам ви този пример и за поука и на вас. Трябва да знаете, че могат да се явят в живота ви ред спънки, но лошото не е в това. Лошото е, ако не ги изправяте. Всичко седи в правилното схващане, в правилното разбиране на живота. Важно е ние правилно да разбираме и правилно да разрешаваме този живот.

Получавам от един познат писмо, с което той ме пита: „Кажи ми

какво съм бил в миналото и какво ще бъда за в бъдеще.“ Аз мисля да му отговоря следното: „Ти в миналото си бил такъв, какъвто си и сега. А за в бъдеще ще бъдеш това, което сега градиш. Както живееш сега, такъв ще бъдеш и за в бъдеще.“ „Ами какви съвети ценни ще ми дадеш? Какво да правя?“ Търси Божията любов, която носи живот, светлина и свобода. Нищо повече. Едно време, когато ти беше в младостта си, със силен дух, ти седеше като някой стар дядо и казваше: „То се е видяло, че тази работа няма да я бъде, то ще се мре, но да има поне някой да ме зарови, а то, гледам, няма кой да ме обича.“ Разсъждаваш ли така, ти си вече стар дядо. Да има кой да те обича?! Младият не търси никой да го обича. Само старият търси да го обичат. Искаш ли да те обичат, ти си стар човек.

Не искам да ви обезсърчавам, но изнасям нещата тъй, както са. Това състояние не е лошо, но трябва да се осъзнаеш, да си признаеш, че си стар. А ти казваш: „Човек съм. Все трябва да има някой да ме обича.“ Ако си млад, ще има някой да те обича. Думата „любов“ ще бъде като резултат. Никъде в Писанието не е казано, че трябва Господ да ви обича. Ако заповедта Божия беше в този смисъл, тогава ние щяхме да бъдем стари. Но понеже Господ иска да бъдем млади, той ни дава следната заповед. Да възлюбиш Господа, Бога твоего, с всичкото си сърце, с всичкия си ум и с всичката си сила. Старият човек не може да залюби Господа така. Той чака първо Господ да го залюби, че после и той да залюби Бога. Той ще се държи като някой цар и после, след като получи Божието благоволение, ще каже: „Господи, много голям грешник съм.“ Това са празни работи. Грешник си бил. Ако искаш да бъдеш млад, трябва да залюбиш Господа. Не го ли залюбиш, не си млад човек.

Под думата „любов“ конкретно ние разбираме младостта в живота. Не любиш ли, колебаеш ли се, ти си стар човек. „Ама не зная дали мога да любя.“ Щом се колебаеш така, ти си стар човек. „Ама дали ще свърша учението?“ Ти си стар човек. Ще свършиш, ти ще свършиш еди-какви си науки – математика, философия и ред още, всичко ще свършиш. Ти си млад човек. „Ама сиромах съм.“ Нищо не значи сиромашията. За мене сиромашията е като предговор само на богатството. Ако сиромашията е предговор на богатството, ти си на прав път. И ако богатството е предговор на сиромашията, ти си пак на прав път. Но ако богатството за тебе не е предговор на сиромашията и ако сиромашията не е предговор на богатството, и в двата случая ти си на крив път. Това е философия, дълбоко разбиране за живота. Не е ли сиромашията предговор на богатството и не

настръхваш ли от нея, ти не си на прав път. Дойде ли сиромашията при тебе, попитай я: „Понеже ти си изпратена от Бог като посланица, покажи ми твоите препоръчителни писма.“ Покаже ли ти ги, ще имаш всичкото почитание и уважение към нея. Нали, когато се изпраща някой дипломатически представител от една държава в друга, той носи със себе си акредитивните писма, с които го изпращат, и трябва непременно да ги представи. Следователно, щом сиромашията няма своите акредитивни писма, веднага ще пишете на другата държава: „Не приемаме този ваш посланик, намираме го, че не е добър. Молим ви се да ни изпратите друг. Този не ни се нрави.“ Като дойде при вас богатството, ще направите същото. Ще му поискате акредитивните писма и ако не ви ги даде, ще го върнете назад. Така прави човек с убеждения.

Богатството и сиромашията едновременно са две лица на една и съща реалност. Сиромашията, това е нощ. Богатството, това е ден. Аз тегля паралел между тях. Съотношение има между тях. Само богатият човек може да работи. А сега какво става в света? Сиромасите само карат да работят. Днес е точно обратното. А турците казват, че вечерната работа е маскарлък на деня. Ще работят бедните и глупавите хора, че светът ще прокопса. Светът ще се оправи, когато най-учените хора, философите, дойдат да работят с мотиките си, но не с тези обикновени мотики, с които работят съвременните работници, а със златни мотики, на които дръжките да бъдат направени от бронз. Това е работа. И този философ ще работи само един час през деня, но ще има злато за цяла година. Сегашните мотики са от желязо и тем подобни метали. Но какво добро е донесло желязото на света? Че всички наши идеи, с които ние днес орем и сеем, постоянно ръждясват като желязото. Днес ти вярваш, имаш едно верую за Бога, но утре казваш: „Аз досега бях православен, но вече не вярвам в православието.“ Че какво е православието? Че какъв е Бог на православието? Други казват: аз съм евангелист, аз съм католик, аз съм будист и т.н. Православието не седи нито в одеждите, нито в короните. Православието е едно учение за Бога. Що е евангелизмът? То е едно учение за Бога. Що е будизмът? То е учение за Бога. Що е поезията? То е учение за Бога. Що е животът? То е учение за Бога. Това се отнася за всички неща, само че хората гледат на тия неща от различни гледища. Те гледат на тази реалност от различни гледища. Те говорят за религията, но тя не е същината на нещата.

И тъй, Христос казва: „Когато беше млад, ти се опасваше сам.“ Ако

вие не можете да се опасвате сами, вие сте стари хора. И сега ние трябва да се изявяваме не с думи, но с дела, с живот. Защото, като отивам при някой търговец, трябва ли да го убеждавам, че имам десет милиона лири? Няма какво да го убеждавам. Аз бръквам в кесията си, и веднага показвам парите. Аз ще извадя тази банкнота и ще я покажа, както е направил един американец, който се хванал на бас, че може без пет пари да прекара в Лондон. Той имал в джоба си един чек от един милион английски лири и с него предприел опита. Той отива в една много хубава богата гостилница, дето се наяжда добре. На излизане от гостилницата вади от джоба си този чек и го подава на гостилничаря. „Нямаме, господине, да разбием тази сума.“ „Е, тогава аз нямам дребни, с които да ви заплатя.“ „Ще ви кредитираме.“ И той си излиза от гостилницата. Този американец имал пари в джоба си, но дрехите му били доста окъсани. Отива той в една добра дрехарница и казва: „Моля, дайте ми едни хубави дрехи.“ Те му дават. Той се облича и казва: „Ще можете ли да разбиете този чек, понеже нямам дребни?“ „Нямаме и ние.“ „Тогава ще можете ли да ми кредитирате?“ „Да, разбира се, можем.“ И той си излиза и от магазина, облечен с нови дрехи, без да е платил пет пари за тях. Питам, кой ще може да разбие един такъв чек от един милион английски лири?

Казвам, такова трябва да бъде и вашето верую – от един милион английски лири, че никъде да не могат да го разбият. Дето отивате, навсякъде ще имате кредит. Чудни са съвременните хора. За Бога се готвят, за рая се готвят, но нито Бога познават, нито рая знаят де е. Хората могат да мислят така. Право е за тях, но ти, който си дошъл в света и искаш съзнателно да работиш, трябва да познаваш кой е баща ти и коя е майка ти. Ако ти не познаваш баща си и майка си и им пишеш писмо, ти си един незаконороден син. Това показва, че майка ти и баща ти са те оставили някъде и са се скрили от тебе. По аналогия на това казвам, ако не познаваш Бога, ще си кажеш: „Незаконороден съм.“ Какво трябва да направиш? Трябва да оформиш своето раждане. Казват, че някои деца са незаконородени. Не. Аз определям тази идея по друг начин и казвам – всяко дете, което не познава баща си и майка си, всеки син или дъщеря, които не познават майка си и баща си, те са незаконородени. В този случай грехът е вътре в тях, а не отвън. Щом познаваш Бога, ти си законороден. Щом не го познаваш, не си незаконороден. Тъй щото всички онези деца, които са заченати в идеалната любов, те познават и майка си, и баща си, те познават и Бога. Ако аз в душата си познавам този, който ме е родил,

познавам баща си и майка си, че от Бога са родени, аз съм законороден техен син. Тогава и Бог е на моя страна. Аз мога да съм княжески син, но не познавам ли баща си, аз съм незаконороден син. Това е подразбирал Христос под стиха: „Ако се не родите изново, няма да влезете в Царството Божие.“ Ако не се родим по този начин, никаква философия, никакво учение, никакви нови разбирания и убеждения няма да имаме в света. Родим ли се по този начин, всичко това ще придобием.

Сега някои, като ме слушат, търсят само кривото. Аз разглеждам целия човешки живот и виждам де е правото в света. За мене всичко е хармония, но има неща, които са дисхармонични. Българинът има много хубави черти, но има и много лоши черти в характера си. И сега българите не знаят как да се изправят при това криво възпитание. Не казвам това за обезсърчение, но казвам, ако искате да стопите желязото, трябва да имате най-малко хиляда градуса топлина. Ако искате да стопите платината, трябват ви най-малко над хиляда градуса топлина, за да можете да оперирате с него. Не е лесно да се възпита една душа. Да накараш един човек да вярва в Бога, това е най-трудната работа, която можеш да направиш. Ако беше лесна тази работа, всички хора щяха да бъдат верующи. Това е най-трудната философия. В това отношение музиката, философията, религията, науката, това са методи, чрез които можем да се домогнем до начина да намерим истината, да намерим Бога. Съвременните хора трябва да се докоснат до истината. Не се ли докоснат до истината, те ще имат участта на всички велики хора, които са били въздигани до небесата, но нищо не е останало от тях днес.

Когато казвам, че поетите не живеят на гробищата, аз разбирам тези поети да са живи, да ги срещаме из улиците, както например срещаме някой виден поет от българските да се разхожда из Борисовата градина и да ми казва: „Както виждате, моят паметник е тук, но аз се разхождам свободно из улиците. Аз съм еди-кой си човек, поет български, но мълчете, никому не казвайте, нека ме гледат тук из градината. Аз сега разбрах – живея, скрих се от хората и минавам инкогнито между тях.“ Ако сега се каже на хората, че някой от техните поети живее тук, между тях, те няма да повярват. Сега ние няма да спорим. За мене светлината, в която аз живея, не изключва това нещо. В дадения случай за мене важи доброто, което мога да направя, отношенията, които имам към хората. Това добро трябва да се преведе. Някой казва: „Много сте сиромаси.“ На мнозина съм казвал, че аз съм готов да купя тяхната сиромашия, стига те да са готови да ми я

продадат. Ще им дам, колкото искат. Ще я натоварите на един кон и ще ми я донесете. „Ами де ще я намеря?“ Тогава защо говориш за неща, които не знаеш? Човек може да хване своята сиромашия. Някой казва: „Аз съм болен човек.“ Дайте болестта си на мене, аз ще я купя. Човек може да направи един опит, да хване и болестта. Та нима Христос не ходеше навсякъде със своята сиромашия? Той ходеше със сиромашията и казваше: „Всичко, което имам, е и за тебе.“ И казано е – Син Человечески няма де да подслони глава. Сегашните учители и адепти имат и палати, но Христос преди две хиляди години нямаше де да подслони глава, но не роптаеше против това.

Аз взимам вътрешната страна на въпроса, а не искам да окайвам Христа. Христос беше силен. Той разбираше добре нещата. Но за да дойдем до вътрешната страна на учението, трябва да имаме ясна представа за нещата. Ще кажете: „От толкова години ние сме служители на Господа.“ Що от това? То не е във ваш ущърб. Ако аз от толкова години съм гледал света и не съм го разбрал, това не е загуба. Днес ще оставя всичко настрана, но един ден това нещо ще ми послужи. И като погледна на света, ще го разбера. Един ден, като започна да чета тази Божествена книга, тя ще се разкрие пред мене. Много хора има, които четат Божествената книга. И един ден Христос ще похлопа на вратата на едного и ще го попита: „Какво четеш?“ „Евангелие чета.“ „Какво разбираш?“ „Нищо не разбирам, но един ден, като дойде Христос, ще разбера тия неща.“ Този човек даже и не подозира, че Христос е дошъл при него. Христос казва: „Христос ще дойде, но кога?“ „Когато дойде, все ще разбера един ден тия неща. Засега много неща не са ми ясни.“ Ти обръщаш страниците, казваш – еди-кои си неща не разбирам. По едно време Христос ви побутне, пита имате ли малко хляб. Ти го погледнеш от човешко гледище и намираш, че този човек те отвлича от свещената ти работа. След това ти взимаш парче хляб, даваш му и Христос го разчупва. Щом разчупи той хляба, ти вече го познаваш, но той изчезва. Христос дойде при тебе, но ти не го запита за най-важното.

Аз искам сега вие да разберете моята мисъл, да имате връзка и да знаете каква е връзката между любовта и живота, между мъдростта и светлината и между истината и свободата. От това зависи строежът на целия реален живот, и то не бъдещия, но сегашния ви живот. Не е въпросът, че аз ще повярвам в Бога, но в мене ще има достатъчно време и за музика, и за поезия, и за копане. Ако човек разбере живота, малко ще работи, много ще свършва. А сега, понеже не разбираме тази истина,

мисълта ѝ, много работим, малко свършваме. Цял ден не можем да напишем едно любовно писмо. Пишем, зачеркваме – и не можем да го напишем. Най-после ще вземеш един модел от любовните писма, ще напишеш и своето писмо, но след това ще дойде съмнението, казваш: „Тъкмо написах писмото, ами ако го хвърли?“ После отново го препишеш. Питам, колко от твоите любовни писма са предадени на Господа? Повече от вашите писма са изпратени с криви адреси. Аз зная една мома, която е писала на баща си в странство писмо, което след един месец върнали назад, понеже адресът му не е бил точен. Казвам, точно трябва да пишете адресите на писмата си. Ако не са точни, не ги приемат, нито ги предават. Някой разправя за своите любовни писма, преди още да ги е писал.

Казвам, не говорете за своите любовни писма и за съдържанието им, преди да сте ги написали. Много от нашите погрешки се заключават в това, че вие говорите за неща, които още не сте написали. Ти запали свещта и я остави тя да говори за себе си. Наклади огъня и остави го да говори за себе си. Пий вода и остави водата да говори за тебе.

Знаете ли какво нещо е любовта? Аз зная какво нещо е любовта – запален съм от четирите страни, казва някой. Отникъде не си запален. Че ти си запален и сега. Какво е казано там, в Писанието? Христос казва: „Има неща, които искам да ви кажа, но не можете да ги разберете.“ Любовта към Бога именно носи в себе си всичките тайни на живота. Когато Божията любов дойде в дома ви, тя ще ви донесе своите благословения. Има такъв един пример с един дребен, малък чиновник, което се е случило при освобождението на България, в София е станало това. С всичката си беднотия той се оженил даже. Ражда му се едно момченце и от този момент му провървяло. Него ден го назначили на служба. Като отивал на работа, намерил на пътя сто лева, с които кръстили детето. Значи това дете си дошло с благословението. Това дете носи всичките добри условия в себе си. Така му вървяло пет-шест години. По едно време бащата сгрешил нещо, и детето умира. От този ден пак му тръгнало назад. Всичко, което детето донесло със себе си, се взело назад.

Та като дойде любовта, тя ще донесе всички блага в света. Тогава слънцето другояче ще грее и ти ще чувстваш вътрешната връзка с Бога. Тогава и ангелите, и светиите ще ти говорят. И адептите ще ти говорят. Всеки ще те посещава и домът ти ще бъде отворен за всички. Щом любовта дойде у вас, от целия свят ще започнат да ви идват на гости, да я видят де е тя. Това не е нещо обикновено. С камили ще започнат да идват благата и ти

ще се намериш в чудо. Всеки ще се пита кой е този беден човек, с когото стана това чудо. Защо стана така? Защото го е посетила, любовта е дошла в неговата душа. Тогава ти ще се почувстваш свободен човек и няма да гледаш на другите хора отвисоко. И тогава, като срещнеш някой твой беден брат, който се оплаква от тежестта на сиромашията, ще му кажеш: „Слушай, остави свободен достъп на любовта в дома ти, и сиромашията ще изчезне." Болен си. Остави любовта да стъпи вътре в душата ти, и болестта ще изчезне. При всички несгоди, като дойде любовта, тя ще уреди всичко. Искаш да пишеш нещо. Остави да пише любовта. Това, което тя ще напише за един час, вие няма да го напишете и за един живот. За един час тя ще напише повече, отколкото вие за цял един живот без любов. Всички хора имат желание да направят нещо хубаво, но без любов нищо не могат да направят. Много философи са писали без любов, много поезии са писани без любов, много музикални пиеси са писани без любов. И там е всичкото безсмислие. Всичко, което любовта ражда, е гениално. Тя създава гениалността у нас. Талантите, гениалността, здравето, силата, подигането, щастието – всичко това се дължи на мощната сила на любовта. Дойде ли тя, всичко иде с нея.

Сега вие, като ме слушате, ще кажете: „Защо и ние не сме такива?" Много ясно вие сами ще си дадете отчет. Като дойде любовта, вие ще опитате това, което сега ви казвам – всички вие ще възкръснете. Кога ще дойде любовта? Още днес може да дойде. Има един момент, когато любовта иде, ти си халосан някъде. Не, когато очакваш любовта, ти трябва да прекъснеш всичките си работи. Този ден ти ще имаш празник. Той е седмият ден. Аз го наричам ден на любовта. За нищо друго няма да мислиш. За какво ще мислиш само? За любовта, за това, което ще дойде. Тогава ти ще изпразниш дома си, ще изчистиш всичко, ще се облечеш с най-хубавите и най-новите си дрехи и ще отидеш отдалеч да я посрещнеш. Тя ще дойде, ще донесе камили, натоварени с големи богатства и като влезе в дома ти, всичко ще светне. Тогава и небето ще се отвори, и ангелите ще слязат, ще дойдат светии и херувими, ще дойдат роднините ви и приятелите ви и от този и от онзи свят всички мъртви ще възкръснат, ще има ядене и пиене, голям пир ще има. Кой е дошъл там? Любовта е дошла в света.

Мнозина ще кажат: „Как ни примамва." Апостол Павел казва на едно място „похитител". Та дали ще вярвате, то е ваша работа. Аз не се меся в това. Аз само ви разправям приказки от „Хиляда и една нощ". Тъй е

писано. Какво ще вярвате, какво ще правите, то е ваша работа. Но който ме слуша, може да направи един опит. Това е въпрос за вътрешно разбиране. Ние сме за любовта към Бога и любовта към ближния. Това са два велики закона, две велики положения в сегашния човешки живот. Те не се отнасят за извън човешкия. Сегашният ни живот може да се осмисли. Няма ли я любовта, веднага животът ви се обезсмисля и у вас настава пълна меланхолия. Няма ли любов, иде обезсмисляне, съмнение, докато най-после свършваме като уволнения чиновник. И уволненият чиновник пак продължава да живее, но това е положението на уволнен чиновник, без пенсия останал. Навсякъде ходиш, молиш се, никой нищо не ти дава. Когато си с любовта, ти си чиновник на служба, а няма по-приятна служба в света от тази, да бъдеш чиновник на любовта. В това седи свободата да служиш на Бога, а не някому, който не те разбира.

„Когато беше млад, сам се опасваше.“ Сега ви пожелавам едно нещо. Не само да запомните думите ми, но сами да се опасвате. Ако всичко друго, което ви говорих, не разберете, пожелавам ви поне само да се опасвате, да бъдете мъжествени. Не с иде да се опасвате, но с един хубав колан, дълъг три метра. Всяка сутрин, като ставате, да си имате един хубав пояс и да си го опасвате около кръста, както това прави българинът. И жената да има един такъв пояс, с който да се опасва. После може да се разпаше, но като се опасва, да знае, че не е стара баба.

Та на всички, които ме слушате, млади и стари, препоръчвам да имате такъв един пояс и като ставате сутрин, да се препасвате три пъти около кръста. После пак може да се разпашете и да го закачите за другия ден, но да си кажете: „Мога и сам да се опасвам.“ И като преведете тази теория, този пояс ще ви бъде свещен. Това значи сам да се опасваш. Щом ви дойде една свещена идея, ще се опасвате. Щом сте вкъщи, ще се разпасвате и ще седите на почивка. Щом сме на пътя, ще се опашем, но ще кажем: „Готови сме вече.“ Който е опасан, той е млад. Който не е опасан, той е стар дядо.

Когато беше млад, ти сам се опасваше. Пожелавам на всички сами да се опасвате.

Дванадесета неделна беседа
17 ноември 1929 г., неделя, 10 часа
София – Изгрев

ВЛЯЗОХА В ЛАДИЯТА

Ще прочета 5. глава от „Второзаконието“ от Стария завет. Има неща, които никога не изгубват смисъла си. Има неща, които някога хората не са ги разбрали, но сега трябва да ги разберат. Вие ще преведете тези неща на ваш език.

„Аз съм Иеова, Бог твой, който те изведоха из египетската земя из дома на робството.“ (6. стих) Значи идеята за Бога седи в това, че той дава свобода. Който не дава свобода, той не е никакъв Бог.

„Не взимай името на Господа, Бога твоего, напразно.“ (11. стих) Казваш една лъжа и после вземаш името Божие за свидетел, като казваш: „Вярвай в Бога.“ А ти лъжеш всъщност. Продаваш един фалшив плат, и пак взимаш името Божие напразно, казваш: „Вярвай в Бога.“

„Затова Господ, Бог твой, ти заповядва да пазиш съботния ден.“ (11. стих) Съботният ден е за бедните, а не за богатите. Съботният ден е за слугите, а не за господарите.

„И откак влязоха в ладията, утихна вятърът.“
Матея 14:32

Всяка епоха си има своето разбиране. Следователно нашите разбирания днес не са такива, каквито са били разбиранията на миналите поколения, които са живели преди две или три хиляди години. Разбиранията на възрастните не са такива, каквито са разбиранията на децата. Разбиранията на възрастните не са такива, каквито са разбиранията на младите. Възрастният е минал по пътя на детето, а детето още не е дошло до точката на възрастния. Старият разбира повече от възрастния. Възрастният не е дошъл до точката на стария.

Сега често човек се заблуждава или прави едно малко опущение. Той се заблуждава от временния живот, от общия живот, от общественото положение. Има общи положения, има и специфични или извънредни положения в живота. Например въздухът е едно общо положение за всички органически същества. Светлината е едно общо положение на всички органически същества. Топлината е едно общо положение на всички органически същества. Водата е едно общо положение на всички органически същества. От тези общи положения всички еднакво се ползват

и всеки може да вземе толкова, колкото иска. Всеки човек може да вземе толкова въздух, колкото иска. Той може да вземе толкова вода, колкото иска. Той може да вземе толкова хляб, колкото иска. Ти можеш да ядеш и повече, а можеш да ядеш и по-малко. Всякога не се усещаш гладен. Ако ядеш повече, отколкото трябва, всякога ще се усещаш преситен. Ако пък ядеш толкова, колкото трябва, всякога ще се усещаш доволен от храната.

Казвам, човек трябва да разбира сегашното положение на живота си. Това не значи, че миналото не е важно. Например то е било основа на сегашния живот. Важно е и бъдещето, но то има да се реализира. Какви ще бъдат бъдещите условия, ние това не знаем. Ние не знаем даже и миналото какво е било. Много възрастни хора са забравили своето детинство. Те мислят, че детинството е било проста работа и казват, че е детинска работа. Това е неразбиране на живота. В дадения случай детинският живот е толкова важен, колкото и животът на възрастния. Когато ние дойдем до духовните работи, казват ни: „Ако не станете като децата, няма да влезете в Царството Божие.“ Никъде не е казано, че ако станете като възрастните, ще влезете в Царството Божие. Напротив, обратният процес е важен – да станете като децата. Даже и за разбиране на истината, колкото по-малко знаеш, толкова по-лесно ще разбираш.

Има една аксиома, според която колкото по-малко разбира човек, толкова по-лесно разбира истината и колкото повече знае, толкова по-мъчно разбира истината. Ако тълкуваме така закона, тогава трябва и колкото по-малко богатство имаш, толкова повече да разбираш истината. Всъщност богатият човек има повече условия да разбира истината и да изпълнява волята Божия. Но в живота не е така. Значи богатият трябва повече да изпълнява волята Божия, отколкото бедния. Всъщност бедният, сиромахът изпълнява повече волята Божия от богатия. Бедният казва: „Тъй трябва да се изпълнява волята Божия и като стана богат един ден, аз ще зная как трябва да се живее.“ Но като стане богат, той започва да отлага. Той казва: „Веднъж да уредя всичките си работи, тогава ще се занимавам с духовното, тогава ще служа на Бога.“ Така става с всички хора, когато те забогатеят. Всички богати хора имат добри вълделения и добри намерения, но все отлагат. Те казват: „Веднъж да си уредим работите, че тогава ще започнем с духовното.“ Аз зная какво показва статистиката. Според нея надали ще се намери един човек, който, след като си е уредил работите, да е започнал да служи на Бога и да се занимава с духовното. Остане ли да си нареди работите, и тогава да се занимава с това, което желае, то никога

няма да стане. Богати и сиромаси, това е една промяна, една смяна в живота.

Сега аз говоря за разумния човек, който може да разбира. Често много религиозни хора се събират на едно място – философи, поети, музиканти, учени и религиозни – и започват да се надпреварват един друг. Като се съберат например двама богати на едно място, те искат да знаят кой от двамата е по-богат. Те се погледнат, и се разберат. Като се съберат двама учени, и те искат да знаят кой от двамата повече знае, кой от двамата има по-верни схващания за нещата и казват: „Ти за Бог нямаш такива схващания, каквито аз имам." Теоретически може да е така. Възможно е единият от тях да има по-верни схващания за Бога от другия, но като дойде до практиката, до практическия живот, аз, който имам криви схващания за Бога, съм голям виртуоз, взимам цигулката си и свиря пред една публика от десет хиляди души и всички ме слушат с внимание. Този пък, който има по-верни схващания за Бога, не може да изсвири нито една гама, както трябва. Първият казва: „Тази работа не става със свирене." „Ами с какво става?" „С говорене." „Че какво е говоренето?" „То е най-хубавото нещо." Да говориш и да убедиш един човек в истината, то значи да бъдеш първокласен музикант, да знаеш как да говориш, да съпоставяш думите в речта. Това не е обикновена работа. Днес хората говорят, но те още не са музиканти. Те свирят по малко. Ако ние сме отворили една гостилница и всеки, който я посетил три пъти, всякога е излизал от нея с развален стомах, питам, де е погрешката? Погрешката може да бъде или в тези, които ядат, или в този, който готви. И едното, и другото е възможно. Възможно е тези хора да не са сдъвкали добре храната си и стомахът им да се е развалил, а възможно е и гостилничарят да има грешка – или маслото да не е хубаво, или сиренцето да не е било прясно, та и баницата да не е излязла нещо добре. Ако пък грешката е в гостилничаря, тогава може да има две положения. Първото предположение е, че или гостилничарят не разбира от изкуството си. Второто предположение е, че този гостилничар е един алчен човек, който иска да спечели от гърба на хората. Ако първото предположение е вярно, че този човек не си разбира от изкуството, той трябва да хване друго някакво изкуство или да научи друг някакъв занаят. Ако пък второто положение излезе вярно, че той е алчен човек и иска да спечели повече, отколкото трябва, той трябва да знае, че клиентите му са повече сиромаси, и тогава от едно агне той може да одере само една кожа, две кожи не може да одере. Втори път тези клиенти няма да го посетят.

Право е нашето положение, че който иска да живее добре, той трябва да мисли добре, да чувства добре и да постъпва добре.

Казвам, нашето верую трябва да се изяви в една конкретна, в една определена идея. Добрият живот трябва да се изрази в едно любовно чувство. А ти, след като вярваш в Бога, след като изпълняваш всичките му закони, твоите животни никак не си почиват, тогава ти вярующ ли си? Ако на вола си не даваш нито един ден почивка или ако на слугинята си или на слугата си не даваш нито един час почивка, какъв човек си ти? Или какво верую имаш? Казвам тогава, давай това право и на хората, каквото искаш и за себе си. При веруюто, което имаме днес, ние поставяме Бога отвън. Бог като множество той седи отвън, но Бог като единство, той всякога се проявява отвътре. Питам, от чисто научно гледище единицата, която е създала света, отвън ли е, или отвътре? За да бъде нещо отвънка, то трябва да има друга някаква реалност. Ако единицата, която е реална, е създала всички тия неща, питам, де е тя? Като говорим за вътрешния живот, всякога трябва да разбираме реалния живот, от който външният живот е произлязъл. Ако ние нямаме тези схващания, според втория закон, то като търсим Бога отвън, все можем да го намерим някъде. Бога можем да намерим в баща си, в майка си, в някой велик човек, в някой музикант или в някой поет. Навсякъде можем да го намерим. Но ако ти намериш Бога отвън, ще имаш един резултат. Ако го намериш отвътре, ще имащ друг резултат. Ако се влюбиш в един човек, който умира, ще имаш един резултат. И ако се влюбиш в един човек, който не умира, който е безсмъртен, ще имаш друг резултат. Ако вложиш парите си в една банка, която след десет години ще фалира, ще имаш един резултат. И ако вложиш парите си в една банка, която и след хиляди години няма да се поклати, ще имаш друг резултат. Това трябва да бъде едно реално положение, което да даде стабилност на живота ти.

Ние се занимаваме с въпроса, да се оправи светът, да се подобри политическото положение. Това са важни работи, но политическото положение на народа ни може да се подобри, без ние да се подобряваме. Законите може да се изменят, без ние да се изменяме. Училища може да се градят, свещеници могат да се изменят, но ако ние не се изменяме вътрешно, ако в нашия частен живот не стане едно вътрешно подобрение, какво ще ни ползва външната обстановка?

Следователно трябва да има едно отношение между външната среда и самия човек, между външната проявена реалност и вътрешната реалност и

същината на живота. Когато говоря за човека, аз разбирам, че човек е произлязъл от една същина, която е по-мощна, по-силна от окръжаващата среда. Следователно, ако аз разсъждавам като материалист, чисто материалистически, бих казал, че материята, от която човек е направен, е по-чиста, по-мощна, по-устойчива, отколкото окръжаващата материя, от която са направени всички тела във физическия свят. Човек е по-силен от желязото, по-тежък от златото и платината, по-силен от всички задушливи газове, помощен от светлината и топлината. Ако турите човек на тази топлина, на която всички физически тела се топят, той ще издържи, ще остане неразтопен. Коя е причината за това? Защото, ако разгледате човека духовно, силите, които функционират в него, са по-силни, по-мощни от силите, които функционират в живата природа. Като говоря за човека, аз не разбирам този малък човек, който има едва едно и половина килограма мозък, нито този, който има деветдесет-сто килограма материя в себе си.

Та казвам, вие трябва да разбирате нещата правилно. Аз не искам вие да имате разбиранията на мравите, нито разбиранията на червеите, нито разбиранията на вълците, нито тези на мечките, на тигрите, на паяците, нито разбиранията на слоновете, на овците, на козите, нито разбиранията на обикновените хора, нито пък разбиранията на чиновниците, нито на съвременните философи и т.н. Вие трябва да имате разбиранията на човек, който е дошъл да върши волята Божия на земята. Ако искате да знаете, всичката сила на човека седи в изпълнението волята Божия. Защото законът на любовта е закон на служене. Там, дето я има любовта, там трябва да има служене. Там, дето няма служене, любовта не може да се прояви.

Следователно служенето на Бога е един закон, първият закон, а вторият закон е служенето на ближния. Външната страна на Бога, това са всички ближни, всички хора, всички растения и животни, в които Бог се проявява. Има случаи, когато човек настъпи един червей и кракът му може да изсъхне. Има случаи, когато, човек ако отсече едно дърво, и двата му крака може да отидат, а може и да заплати с живота си. Някой може да отсече и сто дървета, и нищо да не му стане, но този човек е спазил някакви закони, които вече не го преследват. Статистиката показва, че никой кираджия досега не е станал човек, т.е. той не е прокопсал в живота си. Някой воденичар, който е млял брашно, търговец не е могъл да стане. Всички воденичари са фалирали. Хората казват: „Наука е това, да мелиш житото.“ Никаква наука не е това. Това е най-лошият опит, който

съвременните хора правят. Допуснато е да се мели житото между два камъка, но в Божествения свят няма такъв закон, да се прави житото на брашно. Защо? Понеже, като се мели житото, всички хранителни масла излизат навън. Значи това мощното, хранителното в житото излетява, а остават от него само триците, които човек яде. Де е философията тогава? Ще смелиш това жито, след четири-пет месеца ще го ядеш, че ще прокопсаш, та никой няма да те види. Някой ще каже, че Господ е наредил така. Ако действително Господ е наредил така, защо трябва да роптаем? Ако съвременният порядък на нещата е нареден от Господ, ако всички закони, които съществуват в една държава, са създадени от Господа и ако богатите са поставени на това положение от Бога, и ако сиромасите са поставени пак от Бога, тогава трябва с всичко в света да се примирим и да няма никакво роптание. Ако всички учители в света са такива, каквито трябва, нека кажем, че това е Божия работа и да престанем да роптаем. Щом роптаем, какво показва това? Две положения има. Или че светът е такъв, какъвто го виждаме, е направен от Бога, но аз не го разбирам, или пък, че светът не е направен така, както трябва, и трябва да роптаем против някого в света. Аз взимам тези две крайни положения, двата крайни полюса. Като дойдем до себе си, пак същото положение.

Питам, кое е положението, което ние трябва да заемем. Защото в природата съществува следният закон. Когато моят крак е здрав, ще бъде здраво и цялото ми тяло. Така е в един добре организиран живот. Когато кракът ми е здрав, и цялото ми тяло здраво ще бъде. Когато ухото или ръката, или окото ми е здраво, ще бъде здраво и цялото ми тяло. Но когато кракът ми е болен, и цялото ми тяло болно ще бъде. Тъй седи въпросът в организирания живот. Болестта на едного е причинена от това, че в цялото тяло има някакъв минус. За да заболее моят крак, за да заболее моята ръка или моето ухо, причината не е външна, тя се намира в цялото тяло, дето има някакви примеси, които са причина на това заболяване. Ръката ми е болна, понеже е била изложена на фронта, но това вече е признак, че може да заболее и главата ми, и ухото ми, и окото ми, както и цялото ми тяло. И с този човек може да се случи същото, каквото се случва с всички хора. И след това казват – пратиха този човек на онзи свят. На онзи свят, това е една идея. Когато една банка фалира, в света ли пращат тази банка. Чудни са хората в своите разсъждения. Докато една банка функционира, тя е в света, в разумния свят. Но когато тази банка фалира, никъде я няма вече. И когато един човек умре, де ще бъде той? Казвате – при Бога ще отиде. Чудни са

хората, като изпращат всички фалирали хора при Бога. Когато една банка фалира, най-първо тя отива в съдилището, на съда да се разглеждат сметките ѝ. Тя отива в един свят, дето се изправят кривите работи.

Що е съдилището? Място, дето се изправят кривите работи. Тъй щото умрелият човек отива в съдилището да му се разглеждат кривите работи, да се оправят. Вие го пращате при Бога. Не го пращайте там. При Бог отиват само душите, които любят Бога в пълния смисъл на думата, които са пожертвали живота си за Бога, и то не само в един живот, но през цялата вечност са служили предано на Бога. Откак са излезли от Бога, нито една лоша дума, нито едно колебание не се е явявало в тях. Само такива души знаят, че са служили на Бога. Това е идея. А не тези души, които ти трябва да убеждаваш, че има Господ, и той трябва да отива от една религия в друга, да учи, да признае, че съществува Бог. Аз нямам нищо против това, то е едно училище. Но ако ти мислиш, че като следваш в едно училище, ще научиш всичко, ти не си на прав път. Училището е място, дето ще ти посочат правия път на мисълта и след това ще ти кажат: „Ние станахме ученици по тези правила.“ И ти така можеш да станеш учен човек. Това е сега едно встъпление.

Например вас са ви говорили много за морето, за начина на къпането, но вие никога не сте се къпали в морето и искате да се окъпите. Отивате до брега, но се спирате. Казвате: „С дрехи не може да се къпя.“ Казвам, ще съблечете дрехите си и ще влезете съвършено гол. Такова е правилото. „Как тъй?“ Така е. При това най-първо ще влезеш до колене гол, после до кръста и постепенно ще се потопите цял. Няма да се втурнеш изведнъж във водата. Ако пък искате да влезете по-навътре във водата, вземете този гумен пояс и го надуйте с въздух. Някой път гумените пояси са надути, а някой път ти трябва да го надуеш. При това трябва да бъдеш толкова внимателен, че въздухът от този пояс да не изчезне навън. Изчезне ли, ти ще се намериш във водата. Въздухът в този пояс, това е капиталът, с който разполагаш в морето. Само този пояс може да те държи над водата, докато се научиш да плуваш.

Това са сравнения. Като влезеш във водата, трябва да се освободиш от материалното. Новият живот изисква, като влезеш във водата, да влезеш тъй, както майка ти те е родила. Същото се изисква и при учението. Когато отиваш да търсиш истината, пак ще спазваш същия закон. Ако влезеш в училището с царска дреха или с дреха на някой виден музикант или поет, или някой философ и главата ти е натъпкана със знания, с багаж, ти ще

останеш във водата. Затова именно ти трябва да се освободиш от този материал. Трябва да се съблечеш от дрехите, с които си. Ще влезеш във водата с този гумен пояс. При това дълго време няма да седиш във водата, но малко време ще поседиш и бързо ще излезеш на брега да се печеш на слънце. Всеки ден ще правиш така. Ще влизаш и ще излизаш от водата, докато най-после се научиш да живееш във водата, както рибите живеят. Аз поддържам идеята, както рибите живеят, понеже има учени хора, които казват, че водата е символ. Ние още не знаем как трябва да живеем и вследствие на това страдаме. Човек още не знае да живее във водата, но като поседи там пет минути, бързо ще излезе. Поседи ли повече време, той ще се задуши. Има същества като жабите, които живеят два живота. Половината живот прекарват във водата, а другата половина – на сушата. Те се намират в една преходна стадия.

Та казвам, има една страна на съзнанието, към която ние се стремим, която наричаме възвишен, идеален, благороден живот. Когато човек влиза в тази среда, тя се отличава по това, че е здравословна. Там е здравето на човека. Той усеща в душата си мир и светлина и се разбира с всички хора, т.е. той се разбира с всички хора, които живеят като него и търсят този възвишен живот. Лекарят може да разбира по-добре състоянието на болния, но болният не може да разбира състоянието на лекаря. Питам тогава, когато болните влизат в болницата, болни на болни слугуват ли? Някой се оплаква от друг, казва: „Той не ми слугува.“ Че как ще ти слугува? И ти си болен, и той е болен. Влезеш в една болница и виждаш десет души болни. На единия е счупен кракът долу някъде, на друг – под коляното, на трети – ръката и т.н. И всички се оплакват, че еди-кой си от тях не им слугувал. И единият казва на другия: „Стани да ми прислужиш.“ Че как ще му прислужи? Болен на болен слугува ли? Когато хората в света не могат да си служат едни на други, има две положения – или всички са болни, или не съзнават длъжността си. Сестрите могат да слугуват, лекарите – също, но болните трябва да чакат да дойде или лекарят, или милосърдната сестра да им превържe раната и да им прислужи. Много от съвременните вярващи, това са пациенти на болниците. Когато аз видя един такъв пациент, той първо започва да ми разправя колко години е седял в болницата. Когато Христос дойде на земята, имаше един пациент, който беше прекарал цели тридесет и осем години в болницата. Христос го запита: „Искаш ли вече да свършиш това училище?“ „Да, Учителю. Цели тридесет и осем години вече откак съм в него. Искам да свърша.“

Това именно е вътрешната, болезнената страна в живота, която ни смущава всички. Някой казва за другиго: „Този човек е неверующ, той не вярва в Бога, нито живее по Бога.“ Това са думи, които няма да оправят света. Дали този човек вярва в Бога, или не, дали живее по Бога, или не, така светът няма да се оправи. Обаче има един начин, по който хората могат да дойдат до едно вътрешно разумение. Тайната на живота седи в това, да научат този таен, скрит метод, по който могат да живеят правилно. Това се определя като закон на щастието, като закон на вечния живот, като закон на безсмъртието, а някои го взимат като закон на здравето. За да бъде човек здрав, той трябва да има този закон в себе си.

„И като влязоха в лодката, вятърът утихна.“ За да има известни занятия в света, за да има известни разбирания в света, вятърът трябва да утихне. Бурята, вятърът подразбира всичко онова, което отвътре ни вълнува. И после, като влезем в лодката, трябва да има де да се подслоним. Трябва да разбираме напълно живота. Казвам, когато Христос дойде на земята, той имаше задачата да научи хората на този вътрешен метод. И той каза: „Огън дойдох да запаля в света.“ И досега хората тълкуват този огън, който Христос запалил. Хубаво. Зимно време е и вие зъзнете, вкочанясали сте се и дойде някой и запали огън. Вие какво ще кажете? Ще го питате ли защо е дошъл? Той сам ще ви каже: „Огън дойдох да запаля и ще си замина.“ Всички, които могат да се греят на този огън, ще кажат: „Господ ни изпрати този човек да накладе огън.“ Всички ще си стоплят ръцете на този огън, ще стоплят стаите си и ще турят яденето да се готви. Казвам, много хора не разбират смисъла на този огън, казват – опасен човек е този, който пали огън. Това е неразбиране.

Казвам, огънят трябва да се запали. Загаснал е този свещен огън и сега той трябва да се прояви в сърцата на всички хора. Този свещен огън трябва да се запали в техните умове и в тяхната воля. Вие вярвате във всичко, но не и в онова, в което трябва да вярвате. Вие вярвате, че богати можете да станете, но богатите не умират ли? Вие вярвате, че учени може да станете, но учените не умират ли? Вие вярвате в много неща, но всички неща, в които вярвате, умират. Казвам, всичко това, към което се стремите, не е лошо, но то не е реалното в живота. Вие трябва да дойдете до положението да не губите това, което придобивате в живота си. Сега представете си, че двама души седите на бойното поле. Вие имате чувството, способността, силата на великия човек да възкресявате нещата. Вие и двамата наблюдавате какво се прави. Единият, който има в себе си

тайната на знанието, придобил е в себе си Божествения живот, гледа как се бият хората, как се стрелят и на всичко това гледа спокойно. Другият пък се вълнува, тревожи се. И двамата седят и наблюдават. След свършване на войната и двамата се оттеглят. Този, който не разбира законите, отива при един, при друг, плаче за тях, привързва раните им, но нищо с това не може да им помогне. Този, който разбира законите, го запитва: „Защо плачеш?“ „Как? Твоето сърце нима не се трогва?“ „Как не, моето сърце отдавна се е трогнало, но светът не може да се поправи по този начин. Слушай, събери всички тия хора на едно място.“ Той ги събира на една голяма камара. Тогава човекът на знанието запалва един голям огън и запалва всички тия хора. Те изгарят. След като ги изгори всички тия хора, сега излизат отново здрави, още по-добре, отколкото по-рано и всички се радват на своето оздравяване и възкръсване.

Най-първо вие се учудвате на този човек. Казвате: „Страшна работа е тази, жесток човек е той! Всички хора изгори, нищо няма да остане от тях.“ Но като видите как започват да излизат отново един по един, вие се учудвате. Казвате: „Това са приказки от „Хиляда и една нощ“. Такива работи не могат да стават.“ Да, но виждате как един по един започват да излизат и да казват: „Слава Богу, че оздравяхме. Сега вече отново ще можем да живеем. Благодарим на Бога, че ни избави от тези страдания.“ Питам, кой метод е по-добър – да ги изгориш на огъня и на пепел да станат или да ги изгориш на огъня, но така, че от тях нови човеци да излязат. Изкуството е, като ги изгориш, живи да останат.

Казвам, трябва да утихне онова голяма противоречие, което съществува сега между хората. Голямото противоречие в света произтича от един голям закон на неразбиране между хората, на неразбиране живота и природата. Злото произтича всякога от слабите хора. Слабите хора родиха злото. Слабите хора, които искат да бъдат силни, но са слаби, те родиха злото. А силните, безсмъртните хора родиха доброто. Когато у човека се заражда онова злокобно чувство, той трябва да знае, че е слаб. Какъв е церът срещу това? Да станеш силен. Ако в човешкото чувство се заражда хубавото, красивото, мощното, великото, той може да ражда доброто. Този човек ще знае, че е силен човек. Този човек трябва да благодари, че е силен и че у него доброто изтича като от някой извор. Тази вода трябва да изтича от него като от някой извор, който да полива всички растения, всички тревици и да ги заставя да растат под благодатта на неговия живот.

Кога трябва да бъдем силни? Когато раждаме доброто. Аз наричам силен човек само този, който ражда само доброто. Онзи, който ражда злото, той не е силен човек. Не само за едного, но за всички умни хора в света законът е един и същ. Някой казва: „Аз вярвам в Христа." Казвам, ако твоята вяра в Христа може да те застави да родиш доброто, тази вяра е на мястото си. Но ако твоята вяра в Христа не може да те застави да родиш доброто и раждаш злото, тази вяра не е намясто. Ако ти като фанатик ходиш да гониш този-онзи, че не вярвали в Бога, не вървели в Христа, както трябва, тази твоя вяра не е на мястото си и ти раждаш злото. Ако ти имаш една философия, която ти обяснява причините и начина, по който е създаден светът, но раждаш злото, тази философия не е на мястото си. Ти не можеш да родиш доброто и не си силен човек, ти си от слабите хора.

Казвам, добре дошли на всички силни, на всички учени хора, на всички философи, на всички поети, но всички трябва да раждаме доброто. Всеки от нас трябва да бъде силен. Колкото и да е малък, всеки един трябва да ражда в себе си доброто. Всеки народ трябва да допусне в себе си доброто, той трябва да ражда доброто. Всеки трябва да допусне Божественото в себе си да се прояви. В момента, в който ти съзнаеш, че вършиш волята Божия, ти си едно с Бога и знаеш, че това, което Бог желае, ти го изпълняваш, ти всичко можеш да направиш. Не е важно, след като направиш нещо, да кажеш, че това си направил ти или че това е твое. Но след като направиш нещо, да кажеш: „Слава Богу, аз направих това, което можах." След като го направиш, да го принесеш пред вратата на общия олтар, а ти сам да се отдалечиш, да останеш втори, трети по ред. Ти няма защо да седиш там. Земята е направена заради тебе, Слънцето е направено заради тебе. Ти си свободен човек. Днес можеш да бъдеш на Слънцето, утре – на Луната, после пак да слезеш на Земята, да ходиш, дето искаш. Ти си свободен човек, имаш свободен билет за всякъде. Ще кажете: „Защо ние да нямаме тази опитност?" Аз ще ви кажа защо я нямате. Ако събера няколко хиляди пчели и започна да им държа такава една реч като на вас и заразправям за човешката култура, за зданията, за музиката, за всички техни постижения, за книгите им как са написани, те ще слушат и ще кажат: „Можем ли да постигнем всичко това?" Вие като хора може да постигнете това, но те като пчели не могат. Тя като пчела най-първо трябва да знае изкуството да видоизмени съвършено своята форма, в която живее, и да се превърне в онази форма, която е израз на човека, на човешкия живот. Когато говорим за условията на живота, разбираме формите, в

които всеки живот се обуславя. Казваме, лошите условия. Тази форма трябва да се видоизмени. Има начини, по които формите на живота могат да се видоизменят. Често ние дохождаме до положението да казваме, че едни хора са праведни, а други са грешни. Как си обяснявате това? Ще ви дам един малък пример.

Дъщерите на двама князе – малки момиченца по на десетгодишна възраст, били много хубави. Всички ги познавали и много им се радвали. Майките им ги облекли с хубави бели роклички и те отишли да се поразходят някъде. В това време едни злонамерени момченца ги срещнали и решили да им напакостят. Те взели някаква течност, подобна на катран, и с нея опръскали рокличката на едно от момиченцата някъде по гърба. След това те избягали. Момиченцето се връща у дома си разплакано. Защо? Защото дрехите ѝ били оцапани. В това време един файтонджия минава покрай тези деца и като вижда второто момиченце, веднага го качва на файтона си и тръгва. В това време същите момчета достигат файтона и пръскат същата тази течност върху файтона, но момиченцето остава запазено, дрехите му остават чисти.

Защо едното момиченце беше изложено на неблагоприятни условия, а другото момиченце попадна в благоприятни условия и се спаси да не се изцапа рокличката му? По същия начин и дрехите на някои от вас са нашарени по всички правила. И като ви погледне някой, ще каже – нечисти са му дрехите. Но и това нещо си има своите причини. На други някои дрехите са чисти благодарение на благоприятните условия. Тъй както сиромахът е изложен, и той е в положението на тези деца. Когато у вас влязат лоши мисли, те нашарват дрехите ви по този начин, както и момчетата направиха с малките момиченца. Тези хора, които са богати, и те се намират в благоприятните условия на живота, както и второто момиченце. Обаче нито едното, нито другото дете не е силно. Нито едно от тях не се е издигнало над условията. Всичко това е благодарение на условията.

Казвам, докато човек не стане по-силен от външните условия, в които живее, той е човек, който всякога е изложен на опасността, на грях, на страдания и т.н. Когато човек стане по-силен от външните условия, той вече е истински човек. Той вече има стабилност в своя характер или в своето верую. Или да поставим въпроса другояче. Докато човек е във връзка със съзнанието на Бога, той може да влада и външните условия. В света съществува едно велико съзнание на любовта, което поощрява

всички хора към добро. Има моменти в живота, когато всички същества чувстват едно благородно чувство в себе си. Има моменти в живота, когато почти всички същества имат един и същ стремеж. Вижте онази тигрица, която седи при своите дечица, как ги лиже. Има нещо благородно, което се проявява в нея. Вижте онзи жесток човек, който е избил сто-двеста души, и той проявява нежност и чувства към своите дечица. Божественото в известни моменти проговаря във всеки едного, във всяко същество. Аз няма да ви обяснявам защо грешат хората. Има причини за това. И цялото небе, и Бог са заети не с въпроса за произхода на греха, но с въпроса, как да се спаси светът. Защо и как е произлязъл грехът, това е друг въпрос, но има един план вече, по който светът може да се спаси. Този план е създаден от невидимия свят и по него, по тази форма светът ще се спаси.

Кое ще се спаси? Не нашите къщи, не нашите имоти, не нашите дрехи, но друго нещо ще бъде спасено. Душата на човека ще бъде спасена. А дали ти вярваш, или не, това е друг въпрос. С твоята душа заедно ще бъдат спасени и твоят ум, и твоето сърце. Всичко друго ще стане жертва на душата, на ума и на сърцето. Всичко друго не е съществено. Съществено за човека е неговият ум, неговото сърце, неговата душа и неговият дух. Това са четири свята, в които човек е проектирал. Казвам, определете какво нещо е човекът, какво нещо е здравият човек, какво нещо е ученият човек. Има известни положения, които определят какво нещо е реалността. Ако вие вземете една топка от един килограм тежест и поставите на една от нейните точки върха на една игла и ако тази игла може да задържи топката, без тя да се поколебае нито на една, нито на друга страна, тази точка именно ние наричаме средоточие, равновесие, защото всички точки на топката имат известно отношение спрямо дадената. Да се постави едно тяло в равновесие, значи да се постави то на върха на една игла и така да запази пълно равновесие. Следователно как може човек да се постави в равновесие, да не се безпокои? Той трябва да намери своето средоточие. Той трябва да намери тази точка, в която всички сили у него да се уравновесят, той да стане силен. Тази точка наричаме център, наричаме още и Божествено проявление. Допирането на две точки например не е пресичане на тези две точки. И когато две прави линии се пресичат, те всякога образуват известен център, който показва де е средоточието, дето може да се роди, да се образува равновесието. А когато две прави се допират, те образуват ъгъл.

Следователно всеки живот, както и вашият живот, е определен само

от ъгли. Точките, дето се допират, това са границите на вашия живот. Там, дето се допират до центъра, там е равновесието. Опорната точка не е в нас. То е Божественото у нас, а то е на друго място. Този свят, в който ние живеем, не е опорната точка. Някой път мислиш, че си силен, но щом изгубиш вярата си, богатството си, здравето си, щастието си, ти виждаш, че си нещастен. Щом придобиеш отново своето щастие, богатство и здраве, ти придобиваш своето равновесие. Ако обаче човек изгуби всичко това и нито един мускул на лицето му не трепне, ние наричаме този човек подобен на Йова. Този закон в света се е изразил, той е законът на любовта. Когато ти съзнаеш любовта като една сила, с която можеш да оперираш всякога, светът пред тебе и за тебе ще бъде отворен. Ти си намерил вече мястото, дето можеш да запалиш свещения огън. Там, дето две прави линии могат да се пресекат и образуват кръст, този кръст е от другаде, а мястото, дето се пресичат правите линии, се образува свещеният огън.

Следователно този свещен огън трябва да се разгори. И съвременните хора правят кръстове, носят на себе си кръстове, но целта не е да се носят кръстове. Кръстът е символ, сила, с която да се запали свещеният огън. И запали в себе си свещения огън, че да става, каквото ще. Но като запалиш свещения огън в себе си, всички хора наоколо ти, които треперят, те ще почувстват неговото благотворно влияние. Съвременните хора се нуждаят от една блага дума, от една утешителна дума и те казват – светът ще се оправи. Има ли някаква надежда за нас? Голяма надежда има. Ами ще стане ли нещо от нас? Ще стане. Ами ще се оправят ли работите ни? Ще се оправят. Ами здрави ли ще бъдем? Здрави ще бъдете. Всичко ще стане. Казвате: „Да вярваме ли в това?“ Без вяра не може да се служи на Бога. И тогава аз питам материалиста: „Ти вярваш ли в човека? Той е беден човек.“ „Вярвам, но не за дълго време.“ Каже ли, че вярва, той има нужда от десет хиляди лева. Тогава аз бръквам в джоба си и казвам: „Понеже ти повярва в мене, за да стабилизирам твоята вяра, аз ти давам десет хиляди лева.“ Друг път му давам три хиляди лева, после две хиляди, след това хиляда лева и т.н. Аз не давам всякога по десет хиляди лева. Някога давам по сто, по двеста лева – според неговата вяра. Всеки ден ще стабилизирам неговата вяра с нещичко. Тъй щото, като дойде някой при мене и ми поиска сто лева, това показва, че той има вяра в мене. Питам го: „Вярваш ли в мене?“ „Вярвам.“ „На ти сто лева.“

Който вярва, ще мине през всички мъчения. Има друг закон. Всичко ще бъде според твоята вяра. Ако си гладен, хляб ще дойде. Ако си бос,

обуща ще дойдат. Ако си болен, здравето ще дойде. Ако си невежа, знанието ще дойде. Но от всичко ще дойде толкова, колкото е твоята вяра. В този случай вярата ще съответства на онзи вътрешен импулс в човека. Любовта подтиква живота. Не е ли интересно за нас да знаем отде идем. Питам хората, като се раждате, знаете ли отде идете. „Това не е важно." Де отивате? „И това не е важно." Кое е важно? „Да ядем и да пием." Добре, важно е да ядем и да пием, но няма кой да даде това. Да, но гостилничарят е затворил. Всички се трупат около гостилницата му, викат, дигат шум, но гостилничарят не отваря вратата. Вратата е все отворена. Казвам, елате всички с мене без шум и без викане. Завеждам ги пред една врата, тропам три пъти, вратата се отваря и влизаме вътре всички. Гледам, гостилничарят готви, масите сложени и той кани: „Заповядайте! Влезте вътре!" Този гостилничар отваря само тогава, когато знаеш как да потропаш и ако потропаш само три пъти. Вие сте чудни. Това е един закон, който съществува в природата. Ако знаеш как да почукаш на едно сърце, това сърце ще се отвори за тебе. Ако знаеш как да потропаш на една душа, тя ще отвори за тебе.

Всичко е определено. Бог, който създаде света, всеки ден създаде нещо определено. Първия ден създаде едно нещо, втория ден създаде друго нещо, третия ден – друго нещо, а шестия ден създаде човека. Човек е създаден на числото шест. Той създаде човека според него, а в седмия ден си почина. Числото шест показва, че човек е на фантазиите, на илюзиите. Като направи най-малкото нещо, той го преувеличава. Често българите си служат с особени изрази в говора. Те казват например: „Този човек бяга като куршум." Или: „Там имаше толкова много хора, че яйце да хвърлиш, няма де да падне." Не, така не се говори. Много хора имаше наистина, но имаше място за много още яйца да се хвърлят, и то свободно могат да паднат. Може свободно да кажете – имаше там около хиляда, две хиляди и повече хора, около десет хиляди хора, но между тях имаше свободно място за още хора. Или пък казват: „Пъплят като мравки." Така не се говори. „Ужасен вагабонт е този човек." И така не се говори. „Ама този човек е праведник, като него няма друг." „Той е човек и половина." Ние няма какво да спорим. Светът така няма да се оправи. Тъй както сега той функционира, каквито са сегашните разбирания, сегашните мерки, ние ги оставяме настрана. Какво мислят философите, какво пишат поетите, какви вярвания имат религиозните, ние няма да обелим зъб срещу всички тия вярвания. Няма да кажем нито една лоша дума. Ще кажем, много добре

правите вие. Тази философия ние я опитахме, но сега има и друг един път. Сега трябва да се отвори една нова врата, един нов път, в който хората трябва да влязат. В този път хората няма да се лъжат, няма да се крадат, няма да се убиват, няма да умират. Те ще правят доброто, което води към вечното благо. Вие може да вярвате и в баща си, и в майка си – във всичко може да вярвате, но тази ваша вяра е само за този малък свят, в който живеете. Законите на тази малка държава не важат и за другата държава. Законите на България не важат и за Англия. И законите на Англия не важат за България. Чудни сме ние, като мислим, че законите на една малка държава трябва да важат за законите на голямата държава. Отидеш ли в Америка, трябва да се подчиняваш на нейните закони.

Ние мислим, че онзи свят е направен по терка на този свят. Не е така. Онзи свят си има свои специални закони. Вие, като слушате за онзи свят, представлявате си го като „Хиляда и една нощ“, но като влезете в него, струва ви се, като че сте ходили в него. Аз ви говоря за един свят, който аз познавам. Аз не искам вие да вярвате в това, което ви говоря. Аз ви говоря за един свят, който аз познавам. Какво съм видял и какво аз зная, то е моя работа. Важно е какво вие знаете. Обаче трябва да има известно съотношение между нещата. Като влезете в другия свят, там в митницата са толкова строги, че няма да оставят да занесете със себе си абсолютно нищо, нито една игла даже. Позволиш ли си само една игла да прекараш, веднага ти я вземат. Нищо няма да вземете със себе си там. Всичко ще задържат в митницата. И като се връщате от тази държава, пак ще ви прегледат най-щателно и ще ви кажат: „Чакайте, господине! Според тукашните закони не се позволява нищо да се изнася навън.“ Носите ли със себе си някакви гривни, часовници, пръстени, дрехи или каквото и да е, всичко това ще ви го вземат. Ще ви кажат: „Хайде, вървете си за онзи свят. Там нямат нужда от тези неща.“ А като влезете в този свят, най-първо ще ви запитат колко пари имате. Защото, като влезете в един, във втори магазин, ще трябва да си купите дрехи. Затова Христос е казал: „Събирайте си съкровища за онзи свят.“ Влезеш ли там, трябва да имаш една банка позната, в която да си внесъл нещо. Ще кажеш: „В еди-коя си банка имам вложен един чек.“ И те ще ти го дадат веднага на твое разположение. Кажете ли, че имате вложени в някоя банка поне десет лева, веднага могат да ви кредитират и с милиони лева. Ако имаш десет лева вложени, това е все едно. Нямаш ли нито десет лева, няма да получиш и повече. Това е само за разяснение на работите.

Трябва да знаете какъв е законът. Имаш ли вложени десет лева, могат да ви кредитират и повече и ще можете да останете там, колкото искате. Щом ви дотегне, ще тръгнете пак за земята. Това са разяснения за нашия ум. Реален свят е онзи свят. Реалността в света седи в нашите мисли и в нашите чувства. Тя не е в това, което ние пипаме, но в онова, което ние съзнаваме в себе си и което в даден случай произвежда мир. Реалността седи в отношенията, които имаме към живите души. Животът е дотолкова важен, доколкото имаме съзнание за него. Сцеплението на материята, отношението между всички души се дължи на това съзнание, с което сме свързани. Ако волът ви служи, по каква причина ви служи той? Ако имате един кон, коя е причината, дето той ви служи? Вие имате кон, имате вол, но не ги разбирате. Конят е син на един голям благородник. Той е изпратен от баща си тук, на земята, и ви служи цели десет и повече години без пет пари. Кой от вас може да повярва, че конят или волът е син на някой благородник? Ти имаш десет овци, които ти служат, но те са дъщери също така на някой благородник. Те ви дават вълната си, млякото си, децата си – всичко, каквото им поискате, и един ден ви казват: „Ние изпълнихме вашата воля, както искахте, време е вече да си отидем на онзи свят." Те си отиват, напущат ви и вие започвате да осиромашавате. И тогава казват – еди-кой си човек е изгубил овците си, конете си, воловете си, нивите си, всичко е изгубил, остава последен бедняк.

Питам, как ще живеем ние сами, разумните хора, ако всички кокошки, патици, волове, коне ни напуснат? В тези същества има едно голямо самопожертване. Всички ние, съвременните хора, трябва да имаме една голяма благодарност, едно голямо съзнание, да се спрем в себе си и да кажем: „Колко същества се жертват заради мене. Аз не съм дал нито косъм от себе си." Ако свещеникът се спре, замисли се и каже така, ако владиката каже същото, ако майката или бащата се спрат пред себе си и кажат същото нещо, ако началникът се спре пред себе си и каже същото, ако стражарят, професорът и всички останали кажат това нещо, ако всички хора се спрат един ден само в живота си и се замислят за тази велика жертва, какво велико преобразование ще настане в целия живот. Ако и слугата, и слугинята, и господарката се замислят върху този въпрос, голяма промяна би настанала и в тяхното положение. Ако господарката види слугинята си да се замисля върху този въпрос, тя не трябва да ѝ се кара, какво се е замислила, но и тя самата трябва да застане с нея наред и да мисли по същия въпрос. Какво голямо преобразование би настанало, ако и котките, и

кучетата, и воловете, и конете, и всички млекопитающи, и птиците, и кокошките, и патиците – всички се замислят по този въпрос. И тогава всички господари ще влязат в хамбара си, ще отворят широко неговите врати и ще започнат да раздават своите блага. Най-първо ще пръснат една крина жито на кокошките и патиците, след това ще дадат банкет на кучетата, на конете, на воловете, ще ги разпрегнат, ще ги пуснат на полето свободни. След това ще дадат свобода на слугите и на слугините си, цял ден ще ги оставят да почиват, а след това и сами те ще излязат на гуляй. Целия ден всички ще си почиват, ще гуляят, да познаят, че господарят е отворил своя хамбар и раздава своите блага. Да се спрат всички хора и да мислят по този въпрос, това значи да им се отворят сърцата на всички.

Англичаните например са дошли вече до тази идея, те искат да я прокарат. Те, които ценят толкова много времето, вече са дошли до тази Божествена идея, да посветят малко от времето си на Бога. И затова те са дошли вече до две минути. В това време всички фабрики, всички железници, параходи, всички училища, всички работилници и учреждения през това време спират своята работа. Всички хора, кой дето е, спира своята работа и в това време отправя мисълта си към Бога. Тази идея е Божествена. Нека се спрат за един час. Засега обаче те считат това нещо за непоносимо. Това е една грамадна загуба и затова сега хората са дошли до положението да пожертват само две-три минути. За в бъдеще тази идея ще си пробие път.

Човек, който не може да направи една малка жертва, той не може да направи и една голяма жертва. Та дошло е вече времето за нас, които вече хиляди години живеем, да имаме онова велико съзнание в себе си, да съзнаваме великото в себе си и във всички хора, да чуем гласа на Бога, тъй както и Мойсей го е чул. И у вас да се запали този свещен огън, който Бог в Мойсея запали. Казано е – от този огън всички ще бъдем изпоядени. Всички разбраха материалистическата страна. Мойсей разбра вътрешния смисъл на този стих, но евреите не го разбраха и затова той трябваше да им проповядва. Той им казваше – Бог ще издигне друг пророк измежду вас. И вие трябва да приложите неговия закон. Питам, ако вие не приложите Христовия закон, мислите ли, че ще можете да приложите всички други закони, които сега създавате? Ако не се приложат Христовите закони, всички други закони ще имат същата участ, каквато имаха Христовите закони. Ако човек не може да обича баща си или един син не обича майка си, или ако човек не обича брата си или сестра си, мислите ли, че той ще

може да обича друг някой? И да видите, не вярвайте. Каквато е любовта на някой син към майка му, такава ще бъде и към другите жени. Каквато е любовта на сина към бащата, точно такава ще бъде и към другите хора. Това е отношение. А ние, съвременните хора, казваме: „Този син не живее добре с баща си, в Бога не вярва, но в хората вярва.“ Как е възможно това? „Ама аз вярвам в Бога, вярвам и в хората.“ В баща си не вярваш, с него не можеш да живееш, как ще живееш с Бога? Ако вярваш в баща си, ще можеш да вярваш и в Бога, и обратно.

Не е въпросът до външната вяра. В този смисъл Господ няма нужда да вярваме в него, да му пеем хвалебни песни. Той иска само да изпълним неговия закон. Той не иска да вижда сиромаси хора. Всичко, което вижда в света като отрицателно, той не иска да го вижда. Той не иска да вижда хиляди и милиони изтъпкани буболечици по земята. Всеки ден милиарди буболечици викат към него и той коригира положението им. Той не обича тези работи. Колко страдания, колко нещастия има в света. Мнозина казват, че сегашните закони са необходими, но пътят, по който сега вървим, носи само страдания и нещастия на човечеството. Мнозина се опасяват от новото положение и казват: „Ако живеем по новия начин, какво ще стане с нашия живот?“ Ние сме дошли до един анормален живот и мислим, че ако напуснем този живот на пъшкания, на охкания и на страдания, няма да можем да живеем. Как ще живеем без пъшкания? Не, има един красив живот. И красивото в болестта не седи в самата болест, но когато човек си счупи например крака, той извиква някоя милосърдна сестра, която започва да го лекува, започне да го превързва с меките си нежни ръце, да му говори приятни хубави думи, с които да го подига към чист и красив живот, и тогава той си казва – струва човек да си счупи ръката или крака, щом се натъква на такава нежна помощ, било от страна на лекаря, който е много благ, внимателен човек, или от страна на милосърдната сестра. Те със своето благородство подигат човека.

Казвам, има нещо хубаво, благородно в този човек, което ни радва. Затова именно идват страданията в живота – за да ни доведат до нещо хубаво, благородно, да ни доведат до съприкосновение с тия чисти, красиви души, за които се радваме. Ти си беден, страдащ човек, но дойде някой и ти помогне. Казваш: „Всичко дължа на този човек, който ми помогна в този момент. Много му благодаря. Бях едно бедно дете, от всички подхвърлено, но дойде един музикант, взе ме при себе си, научи ме да свиря и сега всичко дължа на него. Много му благодаря.“ Животът има

смисъл, защото, било някой учител, било някой професор или музикант е дал подтик на тази душа, запалил е свещения огън в нея.

Та казвам, хубаво е всички ние да превърнем онова Божественото, което Бог е вложил в нас, да влезем в лодката и вятърът да утихне. Казано е – като влезе Христос в лодката, вятърът утихна. В лодката ще влезем, когато Божественото влезе в нас, и тогава вятърът ще утихне. Това е една задача, с която ние, съвременните хора, има да се занимаваме. Но всяко нещо има своето време. Всяка задача трябва да се започне навреме. Не я ли започнеш навреме, нищо няма да постигнеш. Ще започнете с безсмъртието. Има числа в света, които са числа на безсмъртието. Има и числа на смъртта. Има дни на Божественото благословение. Има и дни на нещастията. Като четете историята, трябва да обръщате внимание на датите, когато се е отворила една война и когато се е свършила. Вие не сте се занимавали със статистиката, да видите какви чудни закони има, които регулират нещата. Има чудни закони в числата. Например по тях се познава кога човек може да стане богат и кога става беден, кога става здрав и кога болен, кога свършва училище и кога започва училище. Има една дълбоко вътрешна наука, която учи на тези неща, но тъй както се възпитават днес децата, лесно не може да се дойде до тази наука. Училищата трябва да се отварят навреме, църквите трябва да се отварят навреме, те навреме трябва да се съграждат. И Соломон, който беше толкова мъдър, не можа да съгради Йерусалимския храм навреме. Вследствие на това нищо не остана от него. И Давид искаше да съгради храм на Бога, но той му каза: „Понеже ти си избил много хора, с твоята ръка ти не можеш да ми съградиш храм, но син ти ще ми съгради.“ Обаче като дойде Соломон, той пък имаше около себе си много жени, той опетни Божия храм с лошите чувства, които имаше. Вследствие на това този храм не можа да устои. Ако имаме само един пророк, той всякога ще ни препятства да хванем хубавото и да съградим Божия храм в себе си. Ако имаш слабост към жените, Божия храм няма да съградиш. Ако крадеш, няма да съградиш Божия храм. Ако ти не празнуваш съботата, както и да я разбирате, няма да съградите Божия храм. Ако не любиш Господа с всичкото си сърце, ум, душа и сила и ако не любиш ближния си, и ако не изпълниш всички тези закони навреме, ти няма да съградиш Божия храм. Трябва ли и ние да постъпваме като онази циганка, на която детето се разболяло и искало от майка си това-онова, казвало ѝ: „Мамо, искам малко млечице.“ „Да, мама, ще имаш. И млечице ще ти купя.“ „Ама искам баница.“ „Да, мамо, и баница ще имаш, ще ти

купя.“ Купувала му това-онова, докато детето умряло от глад. Ние трябва да искаме да имаме всичко като циганчето, но всяко нещо трябва да дойде на своето време. След като умре някой, тогава ще му правят третини, деветини и четиридесет. Правете третини, деветини и четиридесет на живите хора. Умрелите нямат нужда от тези неща.

Като говоря така, не мислете, че това е незачитане на вашите чувства, но това е резултат на едно неразбиране, на едно изопачаване на един свещен обряд. В закона е писано да не правиш третини и деветини на умрелите, но на детето, което се ражда, на него ще правиш третини и деветини. И то ще им правите всяка година по няколко пъти, а на умрелите нищо няма да правите. Ние говорим за Христа и казваме: „Какво е казал Христос?“ Той е казал много неща и досега продължава да казва. Някой казва: „Каква разлика има между едно говорене и друго говорене?“ Голяма разлика има в говоренето. Не мислете, че всякога може да се говори. Не мислете, че великите хора могат еднакво да говорят. Казват за някого: „И той говори по Бога.“ Така не може да се говори по Бога. Някой говори по Бога като свещеник, защото е задължен. Някой говори по Бога като родолюбец, защото е задължен. Някоя майка говори по Бога, защото е задължена. Това още не е говорене по Бога. Да говориш по Бога, това значи да говориш тогава, когато никой не те е задължил. Гледаш, някъде много хора се събрали, зъзнат от студ и ти, без да те е пратил някой, отиваш и запалваш огъня и си заминаваш. Това е човекът. Ти не оставаш при тези хора, но ги съживяваш само и отиваш да проповядваш нататък.

Това е само когато у нас живее това безкористно чувство на любовта. Ние всички сме длъжни да проявим Божията любов. Нека дойдат учените хора, нека дойдат поети и писатели, които са писали, но и сега имат да пишат още по-хубави работи. Хубавото още не е написано. Започне някой да пише: „Ох, Марийке, каква беше ти едно време хубава и красива, но какво стана с тебе, какво те попари?“ Този поет започва от красивото и свършва с некрасивото. Друг започва: „О, Крали Марко, какво беше ти едно време с твоя боздуган! Но какво стана, та те люта болка нападна? Три години болен лежа и си замина.“ Това не е песен. Това не е поезия. Така може само да се говори. Хубавото, красивото е един свят на истинска поезия. На вас трябва да се дадат образци. Ако аз съм учител по предметно обучение, ето как бих го преподавал на децата. Ще вляза в клас и ще поставя на масата една купа от най-хубав мед, който ще покрия с една книга. Наблизо до него ще поставя чаша вода и една лъжичка и ще се

обърна към един от учениците: „Драганчо, я излез на черната дъска. Какво значи да извадиш едно число от друго? Я вземи лъжичката и бръкни с нея в тази купа." Драганчо бръква. „Тури сега тази лъжичка в устата си." Той я туря. „Вземи сега чашата с водата и глътни една глътка. Бръкни още един път с лъжичката в купата. Сега колко лъжички станаха?" „Две." „Напиши две на дъската."

Питам, има ли смисъл такова събиране и изваждане на числата? Сега това дете, като се върне дома си, ще разправя: „Като извадих една лъжичка, колко беше сладка! И после, като ги събрах, пак беше сладко." И събирането, и изваждането в този случай имат смисъл. И след това всяко дете ще иска да излезе на дъската. Така трябва да се постъпва и с възрастните. Втория час правя друг опит. Изваждам от джоба си двайсет стерлинги златни и ги турям на масата. Какво представляват за мене някакви си двайсет-двайсет и пет стерлинги. Изваждам едно от най-бедните и способни деца на дъската и казвам: „Пенчо, ти знаеш ли да вадиш?" „Зная." Гледам го, дрешките му опърпани, обущата скъсани и му казвам: „Бръкни сега в тази касичка и извади нещо оттам. Тури тази монета в джоба си и пиши: извадиш една златна монета. Бръкни още веднъж. Колко извади?" „Една." „Събери ги сега, да видиш колко ще правят." „Две." „Ще вземеш тези монети за себе си." Това е един процес, един нов метод за работа. Който добре събира, той ще получи тези монети. Така и природата постъпва с възрастните хора. И тя ни учи да събираме и да изваждаме по този начин. Всичко в нея е реално, не е нещо преходно.

Та казвам, ако ние сега съберем онзи живот, ще дойдем до други резултати. Ние сега говорим само за добрия живот, който имаме в себе си. В човека има един непроявен живот. И в най-лошия живот има един добър живот, скрит вътре, който ние даже и не подозираме. Този живот отвън е оцапан и докато външният не се изчисти хубаво, вътрешният никога няма да се прояви. И да се прояви, той се скрива от лошия живот. А пък и у добрия човек има скрито нещо лошо, което не подозира даже. Той е като богатствата в земните пластове. Някъде пущат дълбоко сондите, да копаят, както в Провадия например копаха до четиристотин метра дълбочина и щом мина тази дълбочина, вече престана да се вижда солта, изчезна тя съвършено. Но и при най-добрия живот на човека ще дойде един пласт, дето доброто свършва. Значи дошли сме до дъното на добрия живот. Оттам нататък иде обратен живот, лошото в човека. Значи доброто е изчезнало от него, изгубило е своята цена. Казвам, у човека има събрани хубави неща,

но само умните хора, само трудокопачите, само златарите могат да оценят човешката душа.

Затова на съвременните хора трябва да се проповядва новото учение, в което има всички възможности за постижения, към които се стреми човешката душа. Има външни условия, при които ние можем да се развиваме, но тези условия не трябва да станат по-силни от нас. Богатството не трябва да става стимул, за да живеем добре. Нито пък, когато дойде сиромашията, не трябва да се отчайваме, защото и сиромашията, и богатството са блага в живота. Богатството носи блага за живота, а сиромашията продължава живота. Единственото условие за продължение на живота е гладът. Когато дойде жаждата, гладът, те са стимули за постигане на нещо велико в природата. Гладът е мощна сила, един велик стремеж, на който учените хора трябва да дадат насока. Яж малко, ако искаш гладът в тебе да произведе своя благотворен резултат.

Та казвам, в разбиране Христовото учение е разбиране на отношенията, които съществуват между хората. Разбирате ли това, в дадения случай вие сте се домогнали до същественото, и тогава ще започнете истинския живот. Това се изисква от вас.

„Влязоха в лодката, и вятърът утихна." Този вятър, който сега измъчва хората, трябва да утихне. Защото бурният вятър скъсва платната, бурният вятър обръща лодките във водата, а понякога изкоренява дърветата и снима листата им. Този вятър трябва да утихне и да се превърне в една трезва мисъл. Лодката, в която влизаме, трябва да има онези солидни качества, да не се изменя. И върху тези наши чувства да можем навсякъде да ходим. Лодката е човешкото сърце, което никога не трябва да потъва. Вятърът е нашият ум, който никога не трябва да снима нито един лист, а само леко да ги размърдва.

И сега две неща се изискват. Да престане този вятър да духа и да дойде вашето сърце в живота ви и вие да влезете в тази лодка. Тогава Христос ще се яви и ще ви покаже коя посока да вземете. Христос, т.е. Божественото у вас, ще ви покаже посоката, към която трябва да вървите. На хората отвън все им трябва едно показване, което ще дойде чрез хората пак. Моментът, в който са ви показали истината, този момент е важен за вас, а не последствията. В кибритената клечка най-важен момент е нейното запалване и ако я държиш дълго време, тя ще изгори. Най-важен момент за теб е този, когато ти започнеш да мислиш, когато Божественото в тебе се е запалило. Запали ли се в тебе свещеният огън, ти си добил вечното, към

което твоята душа винаги се стреми.

Тринадесета неделна беседа
24 ноември 1929 г., неделя, 10 часа
София – Изгрев

ПАСХА ГОСПОДНЯ Е

Втора глава от Деянието на апостолите
„В първия месец, в четиринадесетия ден на месеца, привечер, пасха Господня е.“
Левит 23:5

Това, което ви четох, е тълкуване на това, което ви говорих сега. Мъдрецът другояче си представлява работите. Неученият казва – огън от огън произтича. Не е така. Огън от огън никога не може да произлиза. Огънят не е вечен. Казва се там „вечен огън“, но трябва да го е запалил някой, който е вечен. И движението не е вечно. Все трябва да има някой, който да го предизвиква. Трябва да има причини за това. Когато съвременните философи говорят за време и пространство, цели статии, томове са изписали върху времето и пространството. Какви ли не дълбоки разсъждения са правили. Обаче между мъдреците и децата знаят какво нещо е време и пространство. Но между учените от този свят едва ли след сто хиляди години едва ли ще имат една конкретна идея за времето и пространството.

Пространството всякога показва един външен обективен свят, който дава външната форма, който дава израз на реалността. Без пространството никаква външна форма, никаква външна реалност не може да се промени. Пространството е качество на битието, а времето е вътрешната страна, една субективна страна. Всичко, каквото става в природата, дето и да е, това е едно субективно схващане. Времето няма обективност, то е наше чисто субективно схващане. Ние сами казваме дълго време и късо време. Всъщност дали съществува късо и дълго време, обективно не можем да го докажем, не можем да кажем колко е дълго или късо времето. Някой може да ни изпреде един конец и да каже, че го е изпрел в тридесет секунди, в тридесет минути или в един час. Сега времето и пространството има смисъл за необикновените хора, но обикновените хора се чудят защо трябва да се занимават с тези въпроси. Но ако ти нямаш понятие за време и пространство, нямаше да имаш никакво понятие за живота, защото животът сега се проявява във време и пространство, външно и вътрешно. Следователно това, в което животът сега се проявява, ти трябва да знаеш философията, в какво нещо е същината на пространството. Не е

необходимо човек да знае какво нещо е в същността на слънцето. Даже и най-учените философи не знаят това. Те не са били на слънцето. Аз не зная колко от нашите философи от осем хиляди години насам са ходили на слънцето. Възможно е да са ходили само един-двама души, но тези философи не са поставили хронологически описания. Те са ходили и са замълчали по това. Те не са имали дързостта да кажат какво нещо е слънцето. Обаче учените хора, които не са ходили на слънцето, говорят много нещо за него. Действително които не са ходили в Америка, знаят много повече, отколкото онези, които са ходили. Някой чел една книга за Америка и след това описва впечатленията си. Неговото описание зависи от това, какво е разбрал от прочетеното. Например често, като чета някой роман, аз проверявам какво е искал да каже авторът. Например той описва някаква сцена, станала в Англия или във Франция, или в Америка, или другаде някъде, и в ума ми изпъква една сцена, която съвсем не е вярна с описаната. В ума ми тя е поставена съвсем другояче, а тя излиза друго нещо. И наистина, като правя проверка на описанието, излиза не тъй, както е описано. Той е поставил една къща на юг например, а тя е в ума ми на север. Друг път той описва една колиба, а аз си я представлявам цял палат. Значи има една разлика.

Та когато вие четете, ще намерите големи различия. Това показва, че всички учени хора не са на еднакво развитие. Някои хора имат способността да преувеличават нещата. Не че искат да лъжат, но той има развито чувство на преувеличение, на силно удивление. За да им предаде по-голяма цена, той ги преувеличава. Има един разказ, в който ясно се вижда способност за преувеличение на фактите. Един от старите гръцки свещеници проповядвал, че Христос нахранил пет хиляди души с пет хляба. И след това веднага се обръща към слушателите си и им говори на гръцки: „Братя християни, да не мислите, че тези хлябове са били малки. Не, те са били големи като могили. И с такива хлябове не само пет хиляди, но и десет хиляди хора могат да се нахранят. Господ е това, не е някой обикновен човек. Той правеше големи самуни като могили. Обикновените хора правят малки самуни, а необикновените – големи като могили. Господ прави големи самуни.“ Някой си, като слушал, той не се учудил толкова на големите самуни, но се почудил на големите пещи, в които се пекли тези хлябове. И затова запитал пак на гръцки език свещеника за тези големи пещи.

И сега в света някои хора се чудят на хлябовете, други се чудят на

пещите. И сега учените хора ни описват, че слънцето било един милион и петстотин хиляди пъти по-голямо от обема на земята. И те казват, че то не е населено, но вътре има огън и пари. Едни говорят така. Действително, възможно е и това, не можем да го откажем. За други пък тяхната мисъл не била вярна. За които вярват, вярно е, но ад, който не вярвам, за мене не е така. Може би аз да не вярвам в това, но може и да съм крив. Аз казвам – възможно е да е така слънцето, но възможно е и да не е така. Обаче идват други учени, които твърдят следното за слънцето. Между слънцата съществувала някаква война, та често напредналите същества от едно слънце правили нашествия на друго някое слънце. Но всяко едно слънце, за да се запази от тези неканени гости, си образувало една огнена фотосфера. Слънчевите жители обгръщали цялото слънце с известна енергия, която те привличали към пространството. Тя била някаква огнена материя, а отвътре жителите са живели, оградени, преспокойно, без да ги смущава някой. Ако вярваш в това, така е. Ако не вярваш, не е така. Това е въпрос. И когато някои хора не могат да разрешат някой въпрос, те казват – той е научен въпрос. Вие казвате – наука е това, не е доказано, но ще се докаже. Този въпрос е на изследване, но за в бъдеще, както науката е доказала много неща, така ще докаже и това. Доказано е – всеки квадрат, вписан в окръжността, е по-малък от самата окръжност и второ, всяка окръжност, вписана в квадрата, е по-малка от самия квадрат. Преведете сега тези неща. И след това казват учените, че сумата от вътрешните ъгли на триъгълника е равен на два прави, или на 180 градуса. Казвам тогава, че триъгълникът е равен на половината окръжност, понеже в една окръжност има 360 градуса. Какво ще разберете от това. Така не разсъждават учените хора. Учените хора казват, че сумата от ъглите на един триъгълник е равна на два прави. Който разбира това нещо, ще види, че то има приложение в механиката. Но механическият живот има друго свое приложение.

Ако ти от един механически живот можеш да съдиш за разумното същество, което е направило този механизъм, значи тази механика е под опекунството на тези разумни същества. Но ако от механиката ти не можеш да направиш никакво заключение за тези разумни същества, това е едно глупаво положение. И ние казваме, че в природата съществуват известни линии или плоскости, или окръжности, или фигури, или какво и да е друго, което принадлежи на едно разумно същество. Те са начертани от едно разумно същество. И този терен е разумен. Обаче има известни линии, известни плоскости, които принадлежат на разумни същества.

Например ти виждаш някъде една колиба. Тази колиба е съградена от един прост овчар. Другаде виждаш един мраморен палат. Тази форма е съградена от по-интелигентно същество. Намериш един термометър. Той принадлежи на някое разумно същество. Обаче намериш ли една овчарска тояга, тя е на някой овчар. Какво измерва единият и другият? Единият с термометъра си измерва температурата, а българският овчар измерва гърба. На своите овци.

Та казвам, тези тояги, тези термометри съществуват за всички наши вярвания. От хиляди години насам има известни напластявания, известни вярвания за Бога, за онзи свят, за ангелите, за светиите, за мъже и за жени, за братя и за сестри, за това-онова, но питам, от всички тези вярвания, от всички тези теории кое е онова вярното, което ти можеш да приложиш в дадения случай? Защото реалността в света трябва да има известно отношение към тебе, живия човек. Щом тя няма никакво отношение към тебе, тя е безпредметна и към самия тебе. Тя вече не съществува за тебе. И тогава ние изваждаме един велик закон – всяко нещо, което тебе те ограничава, то е по-силно и по-разумно от тебе. Всяко нещо, което ти ограничаваш, ти си по-силен и по-разумен от него. Такъв е законът, но ще знаеш, че това, което те ограничава, е по-силно от тебе. Това не подразбира външни ограничения, но такива, които те ограничават отвътре, това, което дава направлението на твоя ум. Тези същества, тези богове, които съществуват от памтивека, които хората са създали, както и ангелите, херувимите, серафимите, даже и архангелите, – пред лицето на Бога всички тия същества по същество имат толкова цена, колкото и човекът. Но по знание и те са на степени, както и хората са тук, на земята – полковници, подполковници, генерали и ред още има разни чинове. Това не подразбира, че полковникът непременно знае повече или че е по-благороден от войника, например. Не, но има случаи, дето много войници седят много по-високо и в морално, и в умствено отношение от своя полковник. Възможно е и полковникът да седи по-високо, но казвам, че чинът ни най-малко не показва същината на човека. Може някой човек да е министър или княз, но това още не определя положението му като човек. Ние, хората, сме поставили тези форми на нещата. Хората не се раждат полковници, нито пък генерали. Има неща, които ние отпосле създаваме. Трябва да правим разлика между всички тия чинове. Те са създадени по време и пространство, но не и по същина.

Казвам, ако имате едно верую, което е заето отвънка, защо ви е то?

Да кажем, че си чел много книги, учил си шест, седем, десет години, свършил си и университет, учен човек ли си? Не си учен. Ти си само произведен учен. Ти си дотолкова учен, доколкото един полковник е полковник. След тридесетгодишна служба го уволняват и той става в запас. И той не може да заповядва повече. За колко години е бил полковник? За тридесет години. Докато е в армията, той заповядва и всички слушат гласа му. Щом го уволнят, той няма вече тази сила. Питам, ако твоята интелигентност продължава само двадесет години и след това ти не можеш да разрешаваш научните въпроси на битието, ти не си ли един полковник в запас? Докато ги разрешаваш, ти си полковник на действителна служба. Разрешаваш на този-на онзи въпросите, но щом дойдеш в запас, нито въпросите на другите, нито своите можеш да разрешаваш. Обаче нито един от вас не се е спрял да мисли на действителна служба ли е, или е уволнен. Има религиозни хора на действителна служба, има религиозни хора и в запас. Има учени хора на действителна служба, има и учени хора в запас. Има ученици на действителна служба, има ученици и в запас.

Трябва ви това по-тънко схващане за живота, за да можете да обясните по-сложните проблеми на вашия живот и да се освободите от една вътрешна тревога, която съществува у вас. Някой казва например: „Малко пари имам, малка заплата ми дават. – Казваш: – Имам само две-три хиляди лева на месец, но не ми стигат.“ Добре, ами защо трябва да се тревожиш? Ти поне си на действителна служба. Ами какво трябва да прави и да казва онзи, който е в запас и който е уволнен преждевременно, преди да е навършил години за пенсия? Ти казваш – с три хиляди лева не се минава. Той казва: „Аз и без три хиляди лева минавам.“ Питам, как е възможно ти да не можеш да минеш и с три хиляди лева, когато той минава без тези три хиляди лева? Как седи тази идея? Ти мислиш, че тази работа не става, а той мисли, че става. И става. Питам го, как минаваш без три хиляди лева? „Е, горе-долу минавам.“ И двамата преминават живота си. Ще ви приведа един пример от живота.

В старо време едно гръцко семейство обичало добре да се облича и през лятото носили копринени дрехи, с които се представяли пред хората. Благодарение на това те нямали какво да ядат. Един есенен ден те си наготвили коприва за ядене и по време на обяда им влиза при тях един познат. Те веднага скриват яденето, копривата, под трапезата, на която били насядали – стара българска трапеза, и набързо сложили отгоре парче сирене, да минат за благородни хора. Те считали, че коприва ядат само

простите хора. Питам, защо човек трябва да се срамува, като яде коприва? Този човек седне пред някоя бирария с жена си, пред тях седят чаши с бира, пият и приказват, а отгоре на това жената пуши цигара, като считат, че само културната жена може да пуши. И това не е срамно за тях. Той със своята папироса в уста и жена му също – и двамата пушат, но това не считат за нещо. Напротив, то е в рамките на съвременната култура. Нямам нищо против това. Даже когато видя един човек да пуши, казвам, поне този човек е жив. Ако той не пушеше, щеше да бъде умрял човек. Вие цял живот се мъчите да убедите някого да не пуши, а аз, като го видя, че пуши, радвам се, че този човек е жив. Ще кажете: „Виж как убеждава хората да пушат.“

Питам, кой не пуши? Може ли нещо без дим? Че ти, като запалиш огъня си, не пушиш ли? Пушекът от твоя огън не представлява ли една голяма цигара? Като запалиш печката с това, не е ли една голяма цигара? Ти само отвън минаваш за културен, а отвътре излиза дим. Овчарят не е станал още културен. Той отвънка изпуща дима си, а като стане културен, тогава ще прекара дима си през зъбите. Мислим ли, че правим добро, като изсичаме дърветата и ги туряме на огъня си? Казвате, Господ дава тези дървета. Онзи, който пуши, той само листата на тютюна гори, а вие изсичате цели дървета. Кой ви позволи да горите дърветата? Това са само философски разсъждения. Аз не казвам, че това изобщо не е правилно. Ако Бог е създал света такъв, какъвто е сега, ние нямаме право да отсичаме нито едно дърво. Ние имаме право да отсичаме само сухите дървета, които са изсъхнали, но Господ не ни позволява да отсичаме живите дървета. Най-после кой от съвременните хора е отишъл поне един път досега в невидимия свят да поиска оттам една квитанция или едно разпореждане да отсичат дърветата? Тук, във физическия свят, има позволение за това.

Оттук аз изваждам един морал. Каквито сме отвън, за външните работи, такива ще бъдем и отвътре, за вътрешния живот. Има една наука в света, по която можеш да познаеш човека. От първата дума, с която един човек може да те посрещне, ти ще познаеш какъв е този човек. Първата дума, с която ще те посрещне един човек, тя е ключът на една природна гама. От думите му ще се определи какъв е човекът. Първата дума, която човек изговаря, определя какво ще получи. Когато чуя един човек да се моли на Бога, от първата дума аз мога да позная дали ще се отговори на молитвата му, или не. Ако се моли за пари, още от първата дума на своето прошение аз ще позная дали ще получи пари, или не и изобщо какъв

отговор ще получи. Когато иска назначение на някаква служба, още първата дума в заявлението показва дали този човек ще бъде назначен, или не. Когато подаваш заявление до някой министър за служба, най-първо ти трябва да го намажеш от всички страни. Как ще го намажеш? С парфюм. Като лъхне онази миризма на парфюм, че още от първата дума да се спре погледа на министъра. Това значи да си намерил цаката на работата. Намериш ли цаката на този министър, той веднага ще те назначи. Това се отнася за онези, които искат служба. Същото важи и за онези, които търсят някой приятел. Искате ли един човек да те обича, бил той твой приятел, твоя майка или твоят баща, пак ще приложиш същия закон. Първата дума, която синът е казал на баща си, когато за пръв път е проговорил, тя определя, тя решава неговата съдба. Бащата е запомнил тази дума. Както и колкото да се измени отпосле синът, бащата не може да забрави първата дума, която синът е казал. Първата дума е характерна. Тя е атавизмът в човека. Първата дума, която детето каже сутрин на баща си, тя определя съдбата му за през целия ден.

Следователно първата дума, която изговорим при събуждане на нашето съзнание, тя определя какъв ще бъде целият ни живот. Първата стъпка, която човек направи съзнателно, определя целия му живот. И тогава вие, които не разбирате законите, ще кажете: „Страшна работа е тази.“ Тя е станала вече. Това е една философия. Ето каква е идеята, която аз разбирам. Всяка сутрин, като ставате, с каквато мисъл се събуди съзнанието ви още при изгряване на слънцето, такъв ще бъде и целият ден. Една дума определя ИЛИЯ ден. Един ден, това е един живот. Ако ти всякога започваш с тази дума, животът ти всякога ще тече по един и същ начин. Трябва да дойде един ден, през който ти да измениш ключа на твоята гама. Ако ти започнеш деня със съмнение, през целия ден ти ще ходиш със съмнение. В този няма да вярваш, в онзи няма да вярваш, този ще бъде лош, онзи ще бъде лош. И няма да намериш нито един пункт, върху който можеш да се спреш. Питам, какъв ще бъде животът ти при това положение?

Сега от това гледище да ви определя какво нещо е злото. Това, което отвътре мислиш, а отвън не можеш да направиш, е зло. Това, което отвътре мислиш, а отвън можеш да направиш, е добро. Това е едното определение. Второто определение – това, което отвътре мислиш, а отвън не можеш да направиш, е зло. Това, което отвътре не мислиш, а отвън можеш да го направиш, е добро. Защото в дадения случай външният свят е

Божественият свят. Това подразбира – ако у тебе е дошла една Божествена идея отвън и ти не я приложиш, това е зло. Следователно това зло има обратна реакция. Човек има един обективен свят и друг един вътрешен, субективен, Божествен свят. Той има един вътрешен обективен свят и един външен обективен свят, Божествен свят, и обратно. И следователно, ако вътрешното, Божественото не се реализира отвън, то е зло. И ако вътрешното, Божественото се реализира навън, то е добро.

Та умен човек е онзи, който от Божествения свят вътре в себе си изпълнява волята Божия отвътре навън. И после учен човек е този, който отвън, от своя Божествен свят изпълнява волята Божия, своя обективен свят. И при това вие трябва да знаете, че Бог не живее в хората, тъй както те разбират и често казват „Бог живее в мене“. Питам, на кое място Бог живее в тебе? Казваш: „В душата ми живее Бог.“ Тази душа, за която вие говорите, тя не живее в тялото ви. Тя се проявява чрез тялото, но ние същевременно усещаме, като че живеем някъде, но това място е недостижимо. Ние живеем, но усещаме, че сме разсеяни нещо, като че мислим за друго нещо. Казвате: „Фантазирам нещо.“ Значи ти си някъде вън, не си в тялото си. физическото тяло е една станция, но вън от тази станция има нещо много повече, отколкото е прояленият човек. И при сегашните условия целокупният човек още не е въплътен. Следователно той не може да бъде съвършен. Той има свои недъзи. Вие имате едно дете, което постепенно расте, но каквото е детето от началото, такова си остава и като възрастен човек. От това гледище старият човек не може да придобие нито един милиметър повече от своето знание, което е имал. Каквито способности прояви той в един живот, още в началото на живота си, толкова ще останат и до края на живота му. Детето е едно семе, а старият човек е един плод. Следователно семето мяза всякога на плода и плодът мяза на семето, развито в своята пълнота. Каквото е семето, такъв ще бъде и плодът.

От гледището на тези разсъждения вие не трябва да мислите, че Господ е направил света. Не, в това именно седи и свободата на човека. Ти, човекът, трябва да знаеш, че има хиляди условия, при които твоят живот може да се измени. Едно същество, по-умно от тебе, може да дойде да те присади с едно клонче, което не съдържа твоето естество. Може да се накара една ябълка да ражда дюли, една круша може да се накара да ражда ябълки, и обратно. Една слива може да се накара да ражда дренки, и обратно. Това раждане не принадлежи на същества от самата природа.

Следователно, ако в тебе се явяват някои неща, които ти смяташ за анормални, това е една присадка. И тогава казвам, ако искаш да се освободиш от това ненормално състояние, освободи се от тази присадка, и твоето естество ще се прояви. Ако обаче тази присадка е благородна, не я отхвърляй. Ако ти си една ябълка, но на тебе е присаден един трън, счупи тръна, но ако ти си един трън и на тебе е присадена една ябълка, остави ябълката да се развива.

Вие питате това волята Божия ли е. Не питайте. Счупете тръна и го хвърлете навън. Този трън се е ползвал толкова време от тебе и ти имаш право вече да се освободиш от него. Тези присадки са допуснати в природата. Има един велик закон в света, който управлява всички тия неща. Всичко, което става в света, е допуснато, и то съдейства за общия ход на живота. В края на краищата всичко ще се превърне за добро. Но частично в даден случай нещо може да не е за твое добро. И следователно, ако ти си един разумен човек, ти можеш да се избавиш от тези условия. По този начин има един малък пример. Когато Господ създал света с всичко хубаво във вселената, всички богове се събудили, взели своите китари и направили един хубав хор, както те знаели, и започнали да се веселят. В това време един от боговете казал: „Знаете ли, че една от най-хубавите светли звезди изгасна?“ „Така ли?“ Всички спират своите веселия и песни. Всички се запитват защо и как изгасна тази звезда. Да, и ние от хиляди години сме изгубили най-хубавото. Една вечер, като били така събрани боговете, чули звездите да се разговарят помежду си: „Вярно е, че най-светлата звезда се изгуби, но вселената е така направена, че нищо в нея не може да се изгуби.“ Звездите знаели повече, отколкото боговете. Така и вие мислите, че има нещо, което сте изгубили. Някой казва: „Имах една светла идея като една светла звезда, която изгасна.“ А ти сега си едно от събудените същества, което, като погледне на света, казва: „Липсва ми нещо.“ Какво ти липсва? Липсва ти това, че ти още не си възлюбил Бога.

Сега ще ви цитирам не буквално, но приблизително един пасаж от един английски поет. Ще ви го предам на български език. Той казва, че всички същества в света, които ни обичат, имат желанието да ни държат в безопасност, вследствие на което ни и ограничават. Излезеш някъде, и те питат веднага де отиваш, де ходи. Дъщерята излизала някъде, майка ѝ веднага я пита де ходи. Ученикът излиза някъде, веднага учителят го пита де отиваш. Връща се отнякъде, пита го де ходи. Войникът излиза от казармата, веднага го питат де отиваш. Ако не отговори, както трябва, ще го

арестуват и ще го накажат. Всички правят това нещо от любов. Но има една любов, която е по-горе от всички – Божията любов, която ни оставя свободни. Бог никога не пита де ходи. Той всякога ни оставя свободни. Всички питат защо светът е направен така, че трябва да грешим. Защото сме свободни. Бог ни оставя свободни и като грешим, и след това той ни оставя да понесем последствията и наказанията от тези грехове. Той ни най-малко не се безпокои от нашите грехове. Всеки човек, след като съгреши, той сам носи последствията на своите престъпления и грешки. Може ли един човек, който е турил ръката си в огъня, да се не изгори?

При един американски професор идват двама студенти, единият от които казва: „Господин професоре, еди-кой си наби този студент. Искам да ви кажа, за да го накажете и вие.“ „Ами ти какво направи с него?“ „Аз го набих.“ „Щом си го набил, аз няма защо повече да го бия. Има ли някой от двамата ранен?“ „Има.“ „Тогава доведете го при мене да го превържа. Как е ранен?“ „Главата му е пукната.“ „Няма нищо. Друг път ще се научи да бъде по-предпазлив.“ И с това въпросът се свършва. Така постъпва именно и Господ. Та нима всички ние не носим все пукнати, все превързани глави. Кому от вас не е била пукната главата? Това, което сега искам да използвате, да извлечете поука от него, седи в следното. В старото се крие новото и в новото се крие старото. Това трябва да знаете.

Казано е, че в края на века в четиринадесетия ден на месеца ще бъде Пасхата Господня. Пасхата Господна е старият обичай на евреите, който представлява излизането им от Египет. И досега още евреите празнуват излизането си от Египет. И сега казват, че Христос ще стане такава Пасха Господня за избавлението на евреите, т.е. за избавлението на човечеството. Кое е новото? Ние имаме вече Пасхата. Христос дойде. Нали всеки ден хората, като се събират в църква, говорят за това, че Христос дойде за нашето спасение. Питам, кое е новото сега? Новото в света, това е светлината. Новото в света, това е свободата. Новото в света, това е новият живот, който трябва да дойде, да знаем, че чрез тази Пасха действително сме излезли от Египет. Ако ние, които сме излезли от Египет, днес имаме по-голямо робство, тогава какво освобождение сме придобили? Ако ти, който вярваш в Бога, постоянно се тревожиш и нямаш никаква свобода, какво освобождение си придобил? Казваш: „Аз се освободих от заблудите на света.“ Освободил си се от едни заблуждения, но имаш други. И тогава иде ученият човек, който казва, че корените на плодовете били горчиви, а плодовете – сладки. На греховното знание корените са горчиви, а

плодовете му са сладки.

Аз казвам, на истинската наука и корените са сладки, и плодовете са сладки. Това е наука. Нищо повече. Всяко знание, което не може да се приложи в живота, е греховно знание. Например някой човек измисля нещо за пакост на хората, а не за тяхно добро. Това знание има вече горчиви корени. Ти ставаш банкер, да дереш кожата на хората – това твое знание има горчиви корени. Ти ставаш адвокат и съдиш някой невинен, осъждаш го да се обеси, подписваш неговата присъда – това твое знание има горчиви корени. Всяко едно знание, на което корените са горчиви, има лоши последствия. И тогава хората са измислили следното: „Е, Господ ще ни прости.“ Да, ще ни прости той, аз не се съмнявам в това. Но ние не можем да бъдем простени, докато не понесем последствията на своите погрешки и престъпления. Затова човек трябва да бъде герой. Геройството в света седи в единственото нещо, което може и да ни спаси – да признаем истината в себе си. Ние трябва да бъдем свободни, да признаем истината в себе си. Който обича малко да полъгва, то значи, че той не говори истината. Той не я признава в себе си. На такова знание корените са горчиви. Аз съм слушал много сестри да говорят – не само тук, в България, но и в Америка, и съм намирал, че корените на тяхното знание са горчиви, а плодовете им сладки. На други съм намерил, че корените са сладки, а плодовете горчиви, а на трети и корените, и плодовете са сладки. Това е до разбирането.

Казвам, ние трябва да дойдем до разбирането в живота. Вие казвате – трябва да се живее. Да, ако ти имаш една наука, на която корените са горчиви, трябва да знаеш, че и плодовете ѝ ще бъдат горчиви. Тези корени непременно ще дадат оттенък и на плодовете и този плод ще умори човека. Кажете ми някой човек, който да е бил на каква и да е служба – било лекар, било адвокат или чиновник, и да е имал някакви и най-малки тревоги в живота си, и да е свършил добре. Колкото и да са малки тези тревоги, те представляват известни киселини, които в края на краищата ще уморят този човек и той ще свърши със скръб и страдания. Не е ли по-добре човек, като става сутрин, да има една светла мисъл и като погледне наоколо си, всичко да му проговаря? И този човек, като минава през гората, ще знае, че нищо лошо няма да му се случи. Отляво и отдясно ще го придружават разумни същества със своите мечове. Ангели със своите мечове ще го пазят. Кой ще смее да го бутне. Казано е за такъв човек – косъм няма да падне от главата ти без волята Божия. Така е за всеки, който вярва в Бога. Косъм няма да

падне от главата му.

Аз не разбирам вашата вяра. Вие ще се простите с вашата вяра. Ще я държите настрана. Не смесвайте вашата вяра с тази, за която ви говоря. Тази вяра, за която ви говоря, е от друг свят. Като говоря някой път за хората, аз започвам с тази вяра. Тази вяра е свещена, тя носи безсмъртието в себе си. Тази вяра носи истинското знание в себе си. Някой ме пита дали съм виждал ангели. Ако кажа, че не съм ги виждал, ще излезе, че не говоря истината. Ако кажа, че съм ги виждал, ще излезе, че имам високо мнение за себе си. Казвам, да живееш между ангелите и да ги разбираш, няма по-добри приятели от тях. Но ако не ги разбираш, ти ще се намериш в положението на един вол с говедаря си. И като влезеш в ангелския свят, ще усетиш голям вътрешен смут. Не че те те ограничават. Напротив, ще ти влияят със своето знание. Обаче ти отвътре се усещаш постоянно ограничен. Те и да искат да ти помогнат, не могат. Ако имаш дома си един инвалид, както и да го пипнеш, все ще каже, че не си знаял как да го пипнеш. Не е ли по-добре човек да бъде здрав? Досега съм срещал само една жена в България, която гледаше болен мъж цели седем години и казваше: „Толкова време гледах болен мъж, но никога не ми дотегна. И след като мъжът ми си замина, аз си мислих, че добре беше да поживее още малко.“ Може и други жени да имат такава опитност, но аз зная само една. А други жени биха казали: „Втори път такава опитност не искам да имам.“ И наистина, голямо изпитание е това. Но тази жена казваше: „Аз го обичах от сърце и с удоволствие го гледах, но се радвам, че и той си замина добре.“ И мъжът ѝ казвал: „Аз много благодаря на Бога, че ми даде възможност такова едно същество да ме гледа тъй, както и аз не бих се гледал, ако бях здрав.

Та казвам, трябва ни едно знание за живота. Това значи, че това знание ще ни освободи. Знанието е едно средство. Това знание, което сега придобиваме, няма да ни подигне, то е само едно средство. Човек по същество носи в себе си скрити, заложени способности и възможности. Казват за някого – той е като божество. Това е една крайност. Някой път човек се чувства като животно и казва: „Аз съм цяло животно.“ Ако ти под думата „животно“ считаш, че не си използвал правилно благоприятните условия на живота, които Бог ти е дал, ти си прав тогава в своите съждения. Но ако ти под думата „животно“ разбираш, че Господ нищо не ти е дал, ти си на крив път в своите съждения. Ако ти, който се считаш като едно божество, мислиш, че Господ те е надарил, без да си го заслужил, а на

другите нищо не е дал, ти не си прав. Това е един резултат на усилия, понеже ти си работил в съгласие с този велик закон. Бог, който те е надарил с толкова способности и дарби, направил те е като едно божество – Божественото око е зорко, и то иска да те възнагради за твоите усилия. Бог не се нуждае от нас. Той няма нужда от никакво възнаграждение. Затова именно нас възнаграждава. Същият английски поет казва: „Господи, ти нищо не се нуждаеш от нас, но ако не бях аз, кого щеше да възлюбиш? Човек съм аз, за да може Божията любов да се прояви върху мене. Ако аз не бях, кого щеше да любиш?“

И тогава казвам, Господи, понеже ти ме любиш, тогава и аз искам да проявя любовта, която ти проявяваш към мене. Това е най-простата мисъл, която може да осмисли нашия живот. Това е най-елементарното положение. Вие може да четете Писанието, да видите опитността на светиите, на апостолите, но има една друга книга, от която те се ръководеха. Тази книга не е меродавната, от която всички апостоли и пророци се ръководиха. Йеремия, който е писал, имаше ли тази книга в себе си? Нито Аврама, нито Йсая, нито Данаил имаха такава книга. Тя излезе едва след Мойсея. Той отиде в Египет, събра оттук-оттам нещо и отгоре му дадоха нещо и той написа Петокнижието. От каква книга например се ръководеше Аврам? Той, без да има някаква книга, беше приятел на Бога. Той беше богоугоден. Аз наблюдавам, някои евангелисти обръщат, пишат, четат Библията и казват – това е цяло богатство, но много от тия евангелисти, които имат Библията подмишница, нищо не прилагат от нея. Но Аврам имаше друга една свещена книга. И всеки, който има тази книга подмишница и в сърцето си, тя може да го направи приятел на Бога. Мнозина говорят за тази свещена книга, но питам, чели ли сте вие нещо от нея? Аз никога не обичам да говоря за неща и за книги, които никога не съм чел. Аз всякога говоря за неща, които съм чел. Ако не цялата, то поне по няколко страници от нея. Обаче само така ще познаете каква книга е тя. Опитайте на какъв език е написана тя.

„Ако говоря с човечески и с ангелски езици, а не на езика на хората, нито на езика на ангелите, ще съм мед, що звънти, и кимвал, що дрънка.“ Апостол Павел като изказа този стих, той се силеше по този начин да прикрие истината. Той казваше – любовта дълго търпи, благосклонна е, и после се отдалечаваше. Човек трябва да има търпение. Не е въпросът да ни чука някой сол на главата и да казваме, че сме търпеливи. Никаква философия няма в това. Според мене търпението се изразява в това, когато

аз мога да изслушам докрай да свири някой велик музикант, някой велик гений. Но да слушам блудкавите работи на някой човек, това не е никакво търпение. Тъй пише в тази свещена книга. Да дойде при мене един светия и да ми разправя реалността на своя живот, как прекарва в пустинята – и го изслушам внимателно докрай, това е търпение.

И Бог е дълготърпелив, понеже ни чака да проявим доброто. Ти тъкмо си започнал да разправяш своя разказ, но направиш едно зло, и веднага прекъсваш разказа си. Там е злото. След това той ни чака отново да продължим разказа си. Тъй пише в свещената книга, която аз съм чел. Някой мъж казва: „Лошо, моята жена как да я търпя?“ Ти не можеш да търпиш жена си. Кой мъж е дълго търпял жена си? Какво има да я слуша и защо трябва да я търпи? Той трябва да превежда всичко това, което тя му говори. Тя казва: „Ти си един първокласен глупак, един първокласен будала. Я виж как другите хора се осигуриха, направиха си къщи, създадоха си положение, а ти ходиш да пасеш говедата на владиката. Всички се облякоха, децата им облечени, докарани, а ти със своя ум гол ще ходиш.“ Той трябва да превежда думите и да каже: „Действително права е жена ми. Аз още не съм си съградил къща. Градя я още. Права е жена ми, че ако вървя така, човек няма да стана. Един ден обаче човек ще стана. Че съм оголял, и в това е права. Ядох и пих досега, но отсега нататък ще спестявам да си направя един нов костюм, та всички да се учудят.“ Това значи да търпи – превод да направи. Защото, ако му говори земните работи, какво ще придобие? Тя, като го укорява, от любов прави това. Като му говори така, после тя се поусмихне, става по-сериозна и го погледне, да види какъв ефект са произвели думите ѝ. Професорка е тя. Хубаво, не е лошо това нещо. Питам, колко пъти жената има право да държи лекции на мъжа си по един и същ предмет, по една и съща тема? По един предмет – само една лекция. Втората лекция, тя вече не трябва да бъде по същия предмет, че е глупак и т.н. По друг предмет ще говори сега. Разнообразие трябва да има в темите ѝ. Щом повтаря предмета, законът вече се изменя, тя не е учена жена. Тя не е професор. Тя почва да протака работата. Не, втори път – друга тема, на друг предмет. Той ще ѝ каже: „Сега вече върху друга тема.“ Ето какво ще му каже тя: „Квадратът, вписан в окръжността, е по-малък от окръжността.“ Втори път какво трябва да каже? „Съградената къща в един квадрат, който е вън от окръжността, и една къща, съградена в окръжността във вид на сфера или куб, е по-малка от самата сфера.“ Това е новата теория.

Та казвам, сегашните хора искат да знаят нещо за старите истини. Те казват: „Кажете ни нещо за старите истини.“ Коя е старата истина? Стара истина е и новата истина, която е умряла и се е разбила. Кажете ми кое е новото в науката. Ако в науката, в геологията например или в друга някоя наука като в бактериологията има нещо ново, то трябва да се съобщи. Например ново ще бъде, ако някой учен след дълги усилия и размишления открие нови бацили или клетки, които, като се вмъкват в човека, могат да го подмладят. Не е наука това, да се отреже парче кожа от гърба на някого и да се присади на носа. Това е присадка. Тия учени професори трябва да имат своя лаборатория, свой серум, в който да развиват тези клетки, които могат да произвеждат кожа. Та като дойде да присаждат, да не става нужда да режат кожа от друго място. Това е възможно благодарение на обстоятелството, че има мъжки, има и женски клетки, има благородни и по-неблагородни клетки. Ще вземе едно парче от кожата, която изкуствено са култивирали и по този начин ще могат да я присадят на друго място в организма. Това считам наука. Но от гърба на някой човек да режеш кожа и да я туряш на друго място, това вече е присадка. Ще кажете: „Възможно ли е това?“ Не, това е присадка само. Възможно ли е тогава да се култивират такива живи клетки? Възможно е. Това е наука. Тези клетки в света съществуват въз основа на безсмъртието. Аз зная известни клетки, които носят в себе си запас от безсмъртие. Само че трябва да дойде едно разумно същество, което да донесе тези клетки. То трябва да знае времето, когато трябва да ги донесе, за да направи един запас от тях. Това е едно съчетание. Ако този човек приготви такива клетки за един престъпник, какво добро ще му донесе? Той ще го застави да прави повече престъпления.

Следователно, ако днес още това не се допуща, то е по причина на това, че сегашните хора биха употребили сегашното добро не за добро, но за зло. За някои това е невъзможно при сегашните наши мисли, а за някои при същото положение е възможно. Тези клетки съществуват. Има известен род мисли, които могат да ни наведат на известни действия. Ако станеш сутрин, има известни мисли, които могат да те наведат на нещо особено. Те са безсмъртни. Има мисли безсмъртни, има мисли и смъртни. Но тези безсмъртни мисли ще дойдат точно на своето време. И ако този момент ти изгубиш съзнанието си, тази красива безсмъртна мисъл ще остане незабелязана. Тя ще мине и замине и няма да остави нищо в тебе. Та ние сме от тези хора, когато наближи доброто, ние си затваряме очите, а когато наближи злото, ние си отваряме очите. Това е всичкото. Всеки от

вас иска да знае какво представлява той самият. И вие не търсите доброто у хората, но лошото. Той ходи подире му, наблюдава го да улови нещо лошо. Някоя жена преследва мъжа си, ходи подире му като някой детектив. В това отношение всички сме престъпници. Няма добри хора. Учителят, професорът иска да улови ученика, студента си в незнание и да го скъса. Малко учители и професори има, които да са добре разположени към своите ученици и студенти. Все искат да ги скъсат, да им покажат, че не знаят. Учителят трябва да търси доброто в своя ученик. Да намери някоя добра черта в него, в неговия разказ, в неговата стойка, в хубавото му разбиране на геометрията, на разните предмети. Учителят се бои да не би ученикът му да го засегне и казва: „Ще го скъсам. Да не си дига много главата. Чакай малко да му натисна главата." Хората днес се боят повече от това, да не ги засенчи някой. И затова искат един други да си напакостят, да не си вирват много главите нагоре.

Та казвам, има една обща идея за всички. Тази идея е обща за сегашната култура. Ние казваме – светът ще се оправи. Като отидем в онзи свят, ще се оправи. Добре, ами този и онзи свят не са ли едно и също нещо? Те не са ли един и същи свят? Твоят физически свят е стомахът и той има три области – стомахът е раят, тънките черва са чистилището, а дебелите черва са адът на физическия свят. След това имаме двете крила на белите дробове – дясното и лявото крило. Дясното е добро, а лявото е зло. Защо сърцето на човека е малко наляво? Защото той се е отклонил наляво. Следователно раят му е малко изместен. Дясното крило е раят, а лявата – адът. И като разгледаме главата на човека, имаме пак същото разпределение. Отпред главата на човека, неговото чело, неговият ум, това е доброто. Злото е отзад, а божественото отгоре. Значи главата е небето, дробовете, това е физическият свят, а стомахът е първата, това е адът, чистилището.

Сега някой ще каже: „За кой ли свят се говори?" Та когато ви говорят професорите за онази плодотворна страна на човешките благоухания – по нивите е пълно с тях, питам, кой от вас е ял чисто жито досега? То не е култура. Това е разбиране на хора от един невеж свят, на един грешен свят, опорочен във всички свои замисли и лакомии. Заравяйте човешките извержения надълбоко, не ги оставяйте по нивите. Не само човешките, но и тези на овците, на говедата трябва да заравяте. Яжте по малко, не се лакомете, ако искаш да си изчистиш живота. Ако ти поддържаш в себе си идеята, че овчият, че волският тор ще произведат нещо хубаво на нивата,

то най-първо опорочаваш ума си. Въпросът не е за външността, той е за вътрешността. Човек не се опорочава от това, което е отвън, но се опорочава от това, което е отвътре. Ако ти мислиш, че някой прави престъпления, ти не го допущай. Допущаш ли това, ти опорочаваш себе си. Ти даже и не се интересувай за храната на хората, ако искаш да бъдеш светия. Ако ти вярваш в това, че Господ живее в сърцата на хората, остави този човек, не го съди. Има стража за това.

Вие мислите, че светът е лош. Каква е идеята за лошия свят? В какво седи злото? Доброто на външния Божествен свят не е реализирано в нашия обективен външен свят. И следователно нека направим усилия да реализираме тия неща. Живейте вие само един ден в любовта, за да видите какво нещо е любовта. Аз не ви казвам сега, че вие не сте живели в любовта, но любовта на една мравя, на една пчела, на един гълъб или на една гургулица не може да се сравни с любовта на един човек и любовта на един човек не може да се сравни с любовта на един ангел. Има едно специфично вътрешно разбиране за идеята, за понятието на любовта. Има много нещо, много чувства у нас, които са обусловени с любовта. Ако любовта е само едно настроение, то е друг въпрос, но ако любовта е един вътрешен подтик, една вътрешна сила, която обуславя целия живот, както и целия умствен човешки бит, както и цялата човешка култура, както и цялата наша личност, ние трябва да се замислим за любовта, която функционира в света, но и да видим какви отношения има тя към всички вътрешни сили. Когато свържем любовта с всички сили в природата и направим всички тия сили да произтичат от нашия живот, ние ще дойдем до една наука да могат всички тези сили да функционират правилно в нашия живот.

Ти например искаш един човек да те обича, да мисли за тебе. В какво седи тази проста мисъл, че искаш някой да те обича? Всеки човек иска мисълта на неговия любим да бъде насочена към него, да го насърчава. Това е по човешки. Ако някой добър човек вложи мисълта си към тебе и те мисли, той ти помага. Тъй както един човек хване едно дете за ръка и го води, такова нещо представлява и една добра мисъл. Аз не отказвам това, но казвам, когато онзи, който ви обича, е насочил вашата мисъл към вас, вие трябва правилно да използвате тази мисъл. В момента, когато не използвате тази мисъл правилно, този човек ще обърне мисълта си от вас и без да иска, ще ви отправя лоши мисли. Това не е съзнателно и нарочно, но онзи, който не ни обича, той, без да иска, ще ви отправи своите лоши

мисли и желания. Това не иска той, но то ще се яви като резултат на вашето неразбиране, вие ще предизвикате лошите мисли.

Та казвам сега, в какво седи тази Божествена наука? Казано е: „Дойде Духът и накара тези хора да говорят на разни езици. – Казано е в Писанието по-нататък: – Те не само че ще говорят, но ще напишат законите си в сърцата им.“ Та необходимо е в сегашния живот именно това вътрешно знание, това вътрешно опознаване. И ако ти имаш тази вътрешна наука в себе си, няма защо да ходиш на пазар и да седиш цял ден с мотиката си, да чакаш да те цанят. Ако ти имаш тази наука, ще отидеш направо в дома на онзи, при когото трябва да работиш. Този господар ще ти каже: „Много се радвам, аз само за тебе мислих.“ И той ще те заведе на лозето си, на нивата си. Там цял ден ще ореш, ще копаеш и вечерта като се върнеш, ще те нахрани. Ще ти каже: „Ела утре пак.“ И на другия ден пак ще отидеш на работа при този господар. А без тази наука ще чакаш да те пазари някой господар, ще се условите на някаква цена, но като му свършиш работата, той ще отбие от цената. Защо? Защото отиваме да работим там, дето не трябва. Вследствие на това у всинца ни се създава един неестествен живот. Ражда се човек и майка му и баща му го готвят за инженер или за лекар. Това е неестествено положение. Човек все е роден за някаква професия в света. Всички хора не са родени за лекари, нито за професори, нито за владици или свещеници. Разпределени са службите в света. Красиво е да знаем ние защо сме родени. За днешния ден, за този ден, за бъдещия ден е друг въпрос. Важно е за този момент. И тогава нашето верую трябва да съответства на това, за което сме родени. Това е, което ние, хората, наричаме вяра в Бога. И при сегашния космически живот планетите, които Бог е вложил, той иска неговият план да се приложи. Има същества, които взимат участие във вселената, но има същества, които не взимат никакво участие. Той иска всички същества да взимат участие в тази идея. И ако ние сме съзнателно носители на тази идея, ние ще бъдем носители и на своя живот. Тъй седи въпросът. Ако отсега трябва да ви учат на тази идея, да ви казват какво например е Бог, как трябва да му се служи, работата е свършена. Ако влезете в училището неподготвени, каква полза има това учение? Но ако влезете подготвени, ще можете да приложите нещо от това и за вас, и за другите. Това вече е друг въпрос.

Та при сегашните условия волята Божия в света трябва да се изпълни. Това е великият въпрос, който седи на дневен ред. И всички учени хора, които говорят днес, те имат за предмет да уяснят това нещо. Всички

говорят, че трябва да живеем добре, но едни разбиран под живот едно, а други – друго, трети – трето, четвърти – четвърто и т.н. Малцина философи или писатели са смеели да кажат истината. Ако пък я кажат, все ще има някакви примеси. Та сегашният наш живот мяза като на един абонат, който отива в гостилницата и се грижи само за едно – да се нахрани. Той се интересува само от едно – какво е сготвил готвачът и дали е сготвил добре, или не. А готвачът се интересува от това, дали ще му платят в края на месеца, или не. Един учител се интересува от това, как ще възпита учениците си и дали ще му платят на края на месеца. След това или ще го турят в запас и ще го пенсионират и той ще знае, че някога е бил учител. Обаче какво е излязло от тези ученици, които той е учил? И най-после какво е придобил от тези ученици? Проповядвал е, проповядвал е за Бога, когато той сам не е вярвал. Нито един от тях няма опитността, какво нещо е Бог. Кои проповедници са имали опитността, да са ходили на гости в онзи свят, да видят какво нещо е човекът. Не само това, но някои хора не са ходили даже и на себе си на гости.

Сега някой път човек се поглежда в огледалото и казва: „Красив съм." Не е въпросът до външността на човешкото лице, но вътре в човека има нещо, което той трябва да познае. Той трябва да познае вътрешността на своите обективни мисли, на своите обективни чувства, да види този обективен, този красив свят, да види придобитото от векове и да познае какво нещо е човекът, да види тази устроена форма. Тогава вие ще мязате на онзи човек, който дълго време се молил на Бога да му покаже своето бъдещо положение в онзи свят. Една вечер той сънува един човек, малко приличен на него, красив, богат, с големи познания човек. И той се влюбил в него. В това време той чува гласа, който му казва: „Това си ти. За този човек ти копнееш, това е твоят идеал." Той става сутринта и се запитва: „Мога ли аз да бъда това нещо?" Да, това си ти. Като станеш такъв, ти ще излезеш от твоята хижа. Не е проявен човек тук, на земята. Казвате: „Сега да имаме едно верую." Какво верую трябва да имате? Когато Христофор Колумб тръгна да открива нова земя, зададоха му въпрос, от който отговор ще разберат дали той ще сполучи, или не. Съвременните философи му дадоха едно яйце и му казаха – ако той може да закрепи едно яйце на върха му, ще може и нова земя да открие. „Дайте му тук яйцето!" Той взе яйцето, удари го на върха и го сплесна. То се закрепи. Всички философи с един глас отговориха: „Така и ние знаем." Така е лесно да се открие нова земя. Ако тези нови условия са толкова гъвкави, сплеснете ги и вие. От това

Господ няма да ви пише никакъв грях.

Казвам, всяко яйце, което се излюпва, все се сплесква. Яйцето, което се излюпва, е сплескано яйце. Този е новият начин, по който трябва да мислите. Трябва да се знае конкретно какво представлява един народ, една фамилия, какво представляват отношенията на учителите, на професорите, на войника. Във всички тия отношения ние трябва да имаме едно правилно разпределение, а не тъй както си намислил едно и друго и да казваме, че и без това можем, и без онова можем. Има нещо, без което не можем. То е следното. В деня само едно слънце може да изгрее и да залезе. Две слънца няма. Само едно слънце има. В нашата система има само едно слънце и една месечина, вследствие на което трябва да имаш само една съществена идея като слънцето и друго едно отражение като месечината. Имаш ли две идеи, нищо от тебе не може да стане. Или казано на друг език, ти нищо не можеш да постигнеш. Ако имаш едно слънце и не знаеш как да ореш и да сееш, нищо не можеш да постигнеш. Казвате, и без слънце може. Обаче на това единствено слънце се гради и огънят, и свещите, и електрическите лампи. Всичко в света се дължи на това слънце. И неговата енергия се превръща на земята. Ако това слънце измени своите отношения към земята, тогава и всички същества, които живеят на земята, ще изменят своите отношения и вследствие на това се ражда многобожието.

Казвам, трябва да имаш един Бог. Един Бог на небето и един Бог на земята. Това е една лъжлива идея. Ако ти почиташ баща си, трябва да знаеш, че в света има само един баща. Синът мяза на баща си. Но има нещо, по което той не мяза на баща си. В момента, когато той стане баща, между бащата и сина няма вече никакви отношения. Тъй щото, ако човек може да стане баща, тогава между него и Бога вече не може да има нищо общо. Щом кажеш, че ти си родил тези синове, ти вече не можеш да влезеш в Царството Божие. Ти направи ли земята? Ти вдъхна ли живот на своите синове? Ти никак не си вдъхнал. Това дете, което ти имаш, то не е от тебе създадено. Казвате „моето детенце“. Добре е и така да се мисли. Ще кажеш: „Това дете, което Бог ми е дал, външно аз минавам за негов баща. – А на детето си ще кажеш: – Синко, аз те намерих в своя двор. Аз не съм твой баща. Ти трябва да намериш баща си.“ И всинца ние наближаваме до една наука, която може да измени нашия живот.

Сега ние ходим в един неразбран свят. Онзи, който учи музика, не го изслушват и казват – не свири добре. Имайте търпение да го изслушате. Щом го изтърпя, той трябва да знае, че това е най-хубавото, което той днес

може да даде. Аз ще го изслушам с всичкото си търпение и почитание, както аз мога да слушам. Какво мога да му кажа? Мога да му кажа, че това е много хубаво и т.н. Той нека си мисли, каквото иска. Това е според мене идеята, която е писал. Истината трябва да се казва на света.

Та казвам, във втора глава на Откровението се говори за разумността, към която всички хора трябва да се стремят. Ние всички се стремим към това вътрешно разбиране, към това вътрешно разумение. Дойде ли до един механически начин да се наложат нещата, аз не съм за това налагане. Не е въпросът да се налага чрез закон да бъдем добри. Така не можем да бъдем добри. Нито любовта може да ни се наложи по такъв начин. Тя трябва да дойде по един естествен път като един доброволен акт. Ние не трябва да го имаме в ума си, а да имаме предвид какво можем ние сами да създадем. Защото силен човек е само онзи, който люби. И за в бъдеще силни хора ще бъдат само хората на любовта. Не онзи, който прогласява, но онзи, който мисли, който чувства и който се проявява в най-хубавия смисъл на думата. Аз не се меся в тази любов, нито пък тя може да се определи каква е. Аз определям любовта само по един начин. Ако ти минеш покрай една блудница и я залюбиш и оттам насетне тя коренно измени своя живот и тръгне да проповядва на ближните си, твоята любов е на мястото си. Аз зная силата на любовта.

Сега няма да ви давам обратните случаи. Всеки човек, който се стреми към любовта – в какъвто и да е смисъл, тя е във всяко едно проявление и за предпочитане, отколкото грехът в своето най-светло проявление. Има много неща, които не са любов. Но във всеки случай тя е за предпочитане пред това, което не е любов. Аз предпочитам любовта на една котка пред видимата любов на някое високопоставено лице, което само може да залъгва. Тя, котката, като дойде при мене, започне да се разговаря, да мяука и ми казва: „Ще ме извиниш, обичам да мяуча. После, както виждаш, лицето ми не е толкова красиво, но те обичам и аз имам свое бъдеще.“ Аз я погладя малко, но тя ми казва: „Много не ме глади. Поглади ме малко и ме остави, защото, ако ме гладиш много, ще те одраща. Лоша ставам.“ Аз виждам в котката нещо много хубаво и благородно. Тя е чиста. Преди да влезе в къщата, тя изчиства краката си. Етикеция има тя. Много от съвременните хора влизат в къщата си с нечисти крака и обуща. Котката, докато не се изчисти, не влиза. Тя ще оправи костюма си, и тогава ще влезе. Другояче не влиза. В котката има съзнание. Ние казваме: „Котки са те.“ Според мене в някои отношения в котките има нещо специфично чисто и

хубаво. Тя влезе в стаята, изяде ми сиренето. Казва: „Втори път няма да ям. Извини ме. Не можах да се въздържа. Видях го и го изядох.“ Втори път пак дойде, пак се поогледа, хапне и този път и казва: „Какво да правя? Навик е това, но все ще се възпитам.“ Аз ѝ прощавам. Има нещо, което котката предава от себе си. Нейните мисли и нейните чувства се предават. Щом котката е неразположена и се уплаши, тя предава своите чувства и на човека. Щом пък човек е неразположен, и тя става неразположена. Затова тези, които са нервни, добре е да имат една котка в дома си.

Ще се повърнем към стиха „Ще излея духа си“. Онова, което е най-възвишено, най-благородно за новия живот, това е духът Божий. Той ни свързва в едно цяло, за да можем да градим своя живот, защото, ако ние не се подготвим за бъдещото откровение, много неща ще останат за нас неразбрани. Даже и тези откровения, които сега са дадени, кой от вас ги е разбрал? Кой от вас е разбрал смисъла на седемте светилника, на падането на звездите, на завързването на онези четири духа. Много хора тълкуват тия неща, но не ги разбират. Да разбереш нещата и веднага да се осветиш, туй е тълкуване. Павел казва „Старият завет“. Що е Старият завет? Той е заветът на грешния, на стария човек. Що е Новият завет? Той е заветът на новия човек. Преди две хиляди години беше даден предговорът на Новия завет, а сега вече е встъплението. Във втората глава на Откровението се дава това. В първата глава още се разкрива това, което ще дойде през хилядите години. Има едно откровение, в което Бог разкрива своя дух. Той праща велики хора сега в света. И всеки от тях ще бъде носител. Аз говоря за една бъдеща култура в пълния смисъл на думата „култура“. Аз говоря, не засягам живота в неговото физическо отношение, нито в неговото духовно отношение. Тази култура, която ще дойде, тази наука, това откровение ще дойдат и вие ще бъдете свидетели. Ще ходите и ще се връщате, и пак ще отивате. Някои от вас ще помнят, други няма да помнят. То е друг въпрос.

За тази култура, която сега настъпва, ние трябва да имаме едно правилно разбиране. Любовта трябва да се вложи като един велик закон. Сегашният свят е изпреварил любовта. Физическият и умственият свят са изпреварили духовния и Божествения светове. Любовта в своето проявление е останала назад. И ако любовта не дойде паралелно с ума и чувствата на човека, на човечеството предстоят големи изпитания и страдания. Но ако хората оставят любовта да се прояви по един естествен начин в техния живот, тогава всичко ще се уреди по един правилен начин.

Любовта трябва да дойде в света, за да смекчи нещата. Тя е единствената, която може да уреди нещата. Тя е изостанала назад. В умствено отношение хората са много придобили. Във физическо отношение – също. В това отношение те имат много повече, отколкото им трябва. Стаята ти е много добре осветлена с електрическо осветление, но по отношение на Божествения свят тя е изостанала. Аз се чудя на съвременните хора. Дойде някой при мене да ми иска нещо. Аз имам едно правило. Като дойде при мене някой, достатъчно е само да ме погледне и без да ми иска нещо, аз ще му дам. Но ако той ми иска, аз няма да му дам нищо. Ако той иска да му помогна, и без да ми иска тази помощ, аз ще му помогна. Но ако вземе да се моли, да настоява, аз нищо няма да му направя. Срамота е да се дава. Че ако аз ти давам и след това ти роптаеш какво прави този, това е срам и за мене, и за този, комуто давам. Като давам, аз трябва да давам на този, както и на себе си. И аз не трябва да роптая, да го питам защо иска и като давам, този човек трябва да е доволен. Като дам, че и втори път да дойде. Казвате: „Срамота е да се дава по този начин.“ Щом е срамота за мене, срамота е и за този, комуто се дава.

Сега това е Божественото. Ние се намираме пред един голям изпит и този изпит трябва да се завърши. У всинца ви трябва да се зароди това Божественото. Не че нямате желание, но трябва да имате вяра, за да се създаде една нова мисъл. Тя е създадена. Сега вие трябва да пуснете Божествената мисъл в света. Вие трябва да станете проводници на Божествената мисъл. Оставете се на Божествените тренове, не ги спирайте. Всичко друго оставете настрана. Бъдете носители на Божествените мисли и казвайте – ще се оправи светът. Не казвайте: „Как ще се оправи? Как ще се издържи всичко това?“ Това са въпроси за учените хора. Аз мога да предскажа, като посея един килограм жито например колко може да израсте, колко приход мога да получа. Тези изчисления могат да бъдат с една разлика от сто грама, например. Ако е посято повече, повече ще израсте. Аз мога да предскажа, но тези предсказания са дошли отпосле. Всеки от вас може да предсказва. Всеки от вас може да се научи да тъче. Тъкането отпосле е дошло. Всеки от вас може да се научи красиво да пише. Всеки от вас може да се научи да свири, но това отпосле е дошло. Да предсказваш, това е изкуство, наука, това не са съществени неща. Има неща, които са съществени, общи за всички. Аз говоря сега за общите неща, а тези специфичните отпосле ще се създадат, те ще се създават постепенно.

Сега главната мисъл, която трябва да оставя у вас. След като излезете от беседата, всеки да се запита защо сте дошли на земята, какво е вашето предназначение, какво можете да направите и какви са вашите отношения към Бога. Всеки ден трябва да си задавате тези въпроси. Не само днешния ден. Ще кажете – как всеки ден за Бога да мислим. Че по-хубаво нещо от това няма, да мислим за Бога. Ти, като мислиш за Бога, ще мислиш и за всички хора. Като престанеш да мислиш за Бога, ще престанеш да мислиш и за другите хора. Като обичаш един човек, за кого мислиш?

Казано е: „Така да просветнат делата ви." Като мислиш за Бога, ти ще бъдеш един извор, който постоянно извира. Ти ще бъдеш като един океан, а не като едно море. Ти ще бъдеш като онзи въздух, който се движи. Ти ще бъдеш като едно слънце, като звезди и месечина, които светят. И аз бих желал сега да имате опитността на онзи човек, да видите себе си. По-добро нещо от това не мога да ви пожелая. Да видите себе си като онзи красивия човек, който, като дойде при вас, ще чуете глас: „Това си ти." По този образец, такъв ще бъдете и вие в бъдеще.

Четиринадесета неделна беседа
1 декември 1929 г., неделя, 10 часа
София – Изгрев

ДА ИДА ДА ГО СЪБУДЯ

„Лазар, нашият приятел заспа, но да ида да го събудя.“
Йоана 11:11

За мене са важни думите „да го събудя“. Че някой е заспал, това може да е интересно за онзи, който спи. А да го събудя, от това аз се интересувам. Онзи, който отива да спи, това е интересно за него – че отива да си почине, за забрави дълговете си. Той казва: „Да заспя, да забравя дълговете си.“ Това обаче ни най-малко не е интересно за мене. Със заспиването си той отива да разреши някои свои въпроси, но това не разрешава и моите въпроси. За мене е важно той да се събуди. Неговото събуждане има отношение към мене.

В света има една наука, едно учение, което не е нито за богати, нито за бедни, нито за болни, нито за здрави, нито за онези, които обичат, нито за онези, които вярват, нито за добрите, нито за лошите, нито за трудолюбивите, нито за мързеливите, нито за доволните, нито за недоволните. Тази наука е само за онези хора, казано на ваш език, които нямат никаква работа, които седят и не знаят какво да правят. Такава една наука има в света, която именно се отнася за онези, които нямат никаква работа, а за тези, които имат работа, те ще бъдат сега като гости, като слушатели. Защото, както и да се говори за съвременния свят, както и да е създаден той сега, всички хора си имат една определена философия. Не само хората, но и животните, и растенията имат една определена своя философия, една определена наука. Остави едно растение при каква и да е почва, при каквито и да са хубави условия, то всякога ще се прояви такова, каквото е. Ти можеш да се постараеш да измениш неговото естество, да го присадиш, да направиш нещо ново, особено от него, но то само временно ще се присади. Но като се сменят тези условия, тази присадка, която си турил, след време ще се измени. Човек може да спре, да подпуши водата, която тече, но тя постепенно ще почне да се увеличава, ще образува едно езеро. Но щом намери и най-малката пукнатина, тя пак ще излезе навън.

Казвам, у човека има известни заложби, които не могат да се изменят. Някой ще каже: „Как така? Нали хората трябва да се възпитават.“

Възпитанието е изкуство на актьорите, които играят на сцената. Един актьор може да играе роля на философ, на поет, на цар, на съдия, на адвокат, на лекар, но всичко, каквото прави на сцената, става, но слезе ли от сцената, той отива в живота, дето се проявява като обикновен човек.

Ако се вникнете в живота на един човек, ще видите, че той върши много работи понякога, които нямат нещо дълбоко свързано с неговия вътрешен живот. Например един православен ще отиде на църква, ще седи там благоговейно, ще запали една свещ, ще мине за много набожен човек. Ако наблюдавате един евангелист, ще влезе в техния храм, ще отвори Библията, ще дигне нагоре очи, ще чете, ще пее песни и ще се моли. Ако наблюдавате един католик, той ще влезе в храма и ще почне да коленичи, после ще се изправи и ще почне да се моли. Ако наблюдавате един будист, и той ще се моли по свой външен начин. Ако наблюдавате един учен, той ще прави своите размишления. Всеки човек ще носи своите дарове, но като излезе вън от това положение, ще се прояви съвсем различно от това, което е правил при другата обстановка. Православният, като излезе от църквата, веднага ще забрави всичко – че е палил свещ, че се е молил на Бога, и като се върне дома си, веднага ще започне да се разговаря върху яденето и няма да каже на жена си какво е чел свещеникът, но ще я пита защо е пресолила толкова много яденето и защо го е прегорила. Някой ще каже – това е дневният ред на нещата. Питам, ами другото, което можем да вършим, какво е?

Казвам, както живеем днес, този живот представлява една мода, едно облекло. Мода е например, като умре някой, да бъдеш с черни дрехи. Сега аз говоря на онези от вас, които нямат работа, на които всичко е наредено. Само те могат да ме слушат. Казвам, когато умре мъжът на някоя жена, тя веднага се облича в черни дрехи, да покаже на хората, че много тъжи за него. Тя си туря черен воал и през него поглежда към този, към онзи млад човек и си казва: „Старичък беше моят мъж. Добре че умря.“ И тя поглежда към някой млад, който току-виж започва да се приближава към нея. Той се приближава, тя се приближава, но това е една залъгалка. Мислите ли, че той я обича и че тя го обича? Мислите ли, че те не могат да живеят един без друг? Не. Това е животът на сцената. Докато са на сцената, той казва: „Умирам за тебе.“ След един час играят друга роля. Той казва: „Умирам от тебе.“ Това е наука, то е едно съвпадение в живота. Когато актьорът играе една роля, няма какво да го съдиш. За актьора можеш да имаш само едно мнение – или че е играл добре, или че не е играл добре.

Няма какво да го съдиш, че играл някаква дребна роля. На сцената актьорът може да вземе някоя видна роля, на някое видно лице, а някой път може да играе роля на някой слуга или на някое незавидно лице, незавидна роля, но всички казват: „Добре игра този актьор.“ Последен слуга е, но добре си игра ролята. Тъй щото не трябва да давате мнението си по повод на ролята, която изпълнил актьорът, че била много долна роля. Няма да казвате, че никак не сте се надявали на този човек да играе такава долна роля, защото понякога могат да осмеят онзи, който е играл първа роля, да намерят, че той не е играл някак добре, а този, който игра ролята на слуга, изигра ролята си отлично. Значи първият, главният актьор не изигра добре, а последният изигра много добре. Онзи с първата, с главната роля го свалят долу, а този, който игра долната роля, го качват горе. При играненето на ролите важно е как ще се играят те, а не каква роля ще се играе.

Да кажем сега, че в съвременния свят ние говорим за зло и за добро. Но ако това добро и зло, за което говорим, го пресеем, колко от това добро, което наричаме добро, ще остане добро и колко от това зло, което наричаме зло, ще остане зло? Казваме, това не е наука, онова не е наука. Казвам, не трябва да казваме, че животът е лош, че няма смисъл. Защо? Болният казва, че животът е лош, защото е болен. Здравият казва, че животът е отличен, защото е здрав човек. Богатият казва, че заслужава да се живее, защото е богат. Сиромахът казва, че му е дотегнало да живее. Защо? Не че животът му е дотегнал, но сиромашията му е дотегнала. Каквото и да проповядват богатите, че сиромашията е за предпочитане пред богатството, те трябва да опитат и едното, и другото, и тогава да проповядват. За предпочитане е да бъдеш сиромах. Но кога? Когато се давиш. За предпочитане е да бъдеш и богат, когато искаш да влезеш в някоя първокласна гостилница или да отидеш в някой театър. Заслужава да имаш поне един автомобил и да вземеш първото място в театъра. И след това ще дойде някой да ми проповядва, че трябва да бъда беден. В това няма никаква философия, никакво разбиране.

Богатството трябва да има свой вътрешен смисъл. Сиромашията трябва да има свой вътрешен смисъл. Защото, ако те съществуват като явления в живота, те имат своите причини за това. И когато ние извадим явленията от техните причини и искаме да накараме всички хора в света да станат бедни, това не може да бъде. Когато искаме да накараме всички хора да станат богати, и това не може да бъде. Всички хора не могат да бъдат здрави, но и всички хора не могат да бъдат болни. Всички хора не

могат да се родят изведнъж, но и всички хора не могат да умрат наведнъж. Всички хора не могат да бъдат учени, но и всички хора не могат да бъдат невежи. Всичко в света е точно разпределено.

Та казвам, ако у човека има едно състояние, това аз наричам същинският човек. Много пъти се говори за съзнанието. Що е съзнанието? Съзнанието определя точното положение на човека. Каквото е съзнанието му, такава ще бъде и съдбата на човека. Каквото е съзнанието му, такъв ще бъде и умът на човека. Каквото е съзнанието му, такова ще бъде и сърцето му. Аз се спирам върху съзнанието, понеже то е понятно на хората. За мене има още една реалност, за която аз не мога да говоря. Зад съзнанието има нещо хубаво и красиво, върху което почива тази абсолютна Божествена наука, но тя е една област само за абсолютната любов, за абсолютната мъдрост и за абсолютната истина. Човек, който няма тези качества, нито един от пръстите на неговия крак не може да стъпи в тази област. Една свещена област има през цялата вечност, дето никой не може да стъпи. Такъв е законът. Ти можеш да се молиш, колкото искаш, само да надзърнеш в тази област, но няма да можеш да влезеш. Защо? Защото, ако едно грешно око би надзърнало там, светът би се опетнил. Не само човек, но ангелите не могат да надзърнат в тази област. Не само ангелите, но и архангелите не могат там да надзърнат. Не само архангелите, но и боговете не могат да надзърнат в тази свещена област. Ако един Бог надзърне там, той трябва да се съблече от своето божество, да не е вече Бог. Той не може да остане Бог. Ако един ангел надзърне там, той трябва да престане да е ангел. Ако един богат човек надзърне там, той трябва да престане да е богат. Ако един грешник надзърне там, той трябва да престане да бъде грешник. Ако една красива мома надзърне там, тя трябва да престане да е красива. Ако една грозна мома надзърне там, тя трябва да престане да е грозна. Ако един лъжец надзърне там, той трябва да престане да лъже. Ако един човек надзърне там, който говори истината, той трябва да престане да говори истината.

Вие казвате – това са контрасти. Питам, защо човекът на истината говори истината? Защо е красотата на някой човек, който я добил като дарба, ако тази красота не съответства на едно красиво сърце и ако на това красиво сърце не съответства един красив ум, и ако на този красив ум не съответства една красива душа, и на тази красива душа не съответства един красив дух? Питам, колко струва тази красота на човека? Той казва: „Аз говоря истината.“ Той говори истината тъй, както я говорят мравите,

пчелите, растенията, буболечиците. Те всеки ден говорят истината. „Аз говоря истината, разбирам тази работа.“ В какво ние, съвременните хора, разбираме от химията повече от растенията? Хиляди години преди появяването на човека растенията знаеха по химия повече, отколкото съвременните учени химици. Някой ще каже: „Докажи това нещо.“ Всички онези материали от целия органически свят, с които ние си служим, са приготвени все от растения. Този богат запас от потенциална енергия, която е складирана в земята, ние живеем с нея. Ние още живеем от придобивките на онази велика култура на растенията, която някога е съществувала. Тези растения не са били като сегашните. Те имаха своя дървена литература. Ще кажете: „Дървена литература?!“ Който не разбира, ще каже: „Как е възможно растенията да седят по-високо от хората?“ Питам, ако каже някой човек, че по-добър от мене няма, с това той придал ли е нещо на моя характер, на моето естество? Ако този човек ми каже, че съм отличен, по-добър от мене няма, ще стана ли такъв? Няма да стана. Може най-многото това да ме поласкае малко. Казва ли така, така подразбира, че този човек мисли да иска нещо. И наистина той казва: „Можеш ли да ми дадеш хиляда лева?“ Ако не му дам тези хиляда лева, той веднага ще измени мнението си за мене и ще каже: „Аз те мислех за много добър човек, а ти си бил много лош човек.“ За да не измени своето мнение за мене, трябва да му дам хиляда лева. Дам ли му ги, ще отидат веднъж завинаги.

Тогава това положение ще мяза на положението на петела и лисицата. Един петел намерил отнякъде едно парче сирене и тръгнал да търси някой клон да се качи, да го изяде. Намерил най-после един висок клон на едно дърво и се качил на него. В това време покрай него минала една лисица и като видяла сиренето, взела да се разговаря с него, за да падне от устата му. Тя го запитала: „За какво си се замислил толкова?“ Петелът започнал да ѝ обяснява за какво мисли и в това време сиренето паднало от устата му и лисицата го изяла. Тогава тя му казала: „Разбрах вече какво мислиш. Отлично мислиш. Ти си красив петел.“ И след това тя си заминала. Петелът ѝ казал: „Да беше ми казала това нещо, преди да изпусна сиренето. Но сега вече отиде.“ Втори път лисицата пак минава покрай този петел и го вижда пак с парче сирене в устата. Тя започнала пак да го заговаря. Но той изял спокойно сиренето и след това ѝ казал: „Ще ме извините за моето мълчание. Този път аз реших да постъпя философски и да не се лиша от тази опитност, която вие имахте миналия път. Миналия път вие опитахте

сиренето, а сега аз реших да го опитам, за да имам същата опитност като вас. И сега, след като го опитах, видях, че сиренето е отлично.“ Лисицата му казала: „Ти не трябваше да ядеш много. Трябваше да изядеш само половината от сиренето.“ „Е, хубаво. Трети път като минеш, ще помисля.“

Това са ред разсъждения. И лисицата е права, и петелът е прав. Ха лисицата го изяла, ха петелът – все едно. Петелът носи сиренето отнякъде. Питам го: „Отде го взе?“ Как мислите вие. Аз виждам, че господарят му си оставил на масата сиренето и петелът подскача, взима си една буца от него. Че сиренето не е на петела. То може да се докаже по това, че петлите не знаят да правят сирене. Сиренето е произведение на човека. Следователно да е отишъл пък в бакалницата да го купи, петлите нямат такъв нрав. Те изобщо не употребяват монетната система. Две мнения са възможни в случая – или петелът е взел сам парчето от масата на господаря си, или че някое дете, като е яло сирене, подхвърлило е като подаяние едно парче на петела. Но какъвто е тщеславен петелът, аз не вярвам той да чака някой да му подхвърли парче сирене, но той сам се е качил и си е взел от масата. Това е едно от качествата на тщеславието. При който и учител да се учи, тщеславният никога няма да каже, че се е учил при някой учител. Той ще си каже: „Благодарение на моята глава.“ Той никога няма да признае, че някой му е преподал нещо. Това е едно от качествата на тщеславния човек, а горделивият човек в такъв случай ще каже, че е работил цели двадесет години, правил е усилия, ходил е в Европа да се специализира. Той ще ви донесе вода от деветдесет и девет кладенци.

Когато човек много цапа или говори, той е тщеславен, а когато малко или почти никак не говори, той е горделив. Де е човекът тогава? Онзи, който разбира законите на математиката и на геометрията, ще построи един четвероъгълник или един квадрат. Тщеславието и гордостта се намират на противоположните ъгли на този квадрат. Следователно, ако той обича квадрата, той ще се намери в едно противоречие в себе си. И тогава, за да излезе от това противоречие, той ще трябва да тегли един диагонал или хипотенуза в квадрата и по него да върви. Кой е правият път? Правият път в квадрата е хипотенузата, по която минаваш. Щом ходиш по ъглите, ти ще имаш всички анормални състояния, от които съвременните хора страдат. Като казвам анормални състояния, разбирам, че ъглите на квадрата са местата, дето деятелността на природата е силна. Значи в тези четири точки нейната деятелност е усилена. И ако минеш през тези точки, ти ще пострадаш. Ти трябва да бъдеш голям герой при това, за да се

избавиш от тези нещастия.

Хипотенузата представлява вътрешните пътища на живота. Който разбира живота, той върви по вътрешните пътища, а не по външните пътища. Тъй щото човек за да се избави от нещастията на живота, трябва да върви по вътрешните пътища, а не по външните пътища на живота. И когато се казва, че човек не трябва да върви по чужд ум, разбира да не ходи по страните, по ъглите на този квадрат. Ще кажете: „Как така квадратът да съдържа злото в себе си?“ Сега чакайте малко, да ви обясня тази мисъл.

Представете си един четириъгълник, един квадрат. Върхът A представлява бащата. Противоположният връх C представлява майката. Върхът B представлява брата, а върхът D – сестрата. Представете си, че бащата има симпатии към сина си, той не дава дума да се каже за сина. Майката пък има симпатия към дъщерята. Това е тайна, скрита любов. Ужасно нещо е скритата любов. Ако бащата мине през ъгъла на дъщеря си и каже нещо за нея, майката веднага ще скочи срещу бащата: „Какъв баща си ти?! Нищо не ѝ купуваш.“ Тя ще го наругае и ще спре. Той трябва да мине през хипотенузата. Ако рече да обикаля жена си, дъщеря си, сина си, ще има голямо сапунисване. И най-после бащата ще каже: „Не струва.“ Но какво да се прави? Трябва да мине през хипотенузата. Трябва да се намери защо именно бащата има слабост към сина и защо синът има слабост към дъщерята. Вие казвате, че това е слабост. Ако е слабост, трябва да видите на какво се дължи тази слабост. Значи то не е слабост, но е увлечение. Защо е влечение? Щом е влечение, то пак не зависи от нашата воля. Значи някаква външна сила се е настанила в това и ни тласка. Ако бащата обича сина си, трябва да има някаква причина за това, той трябва да е заслужил тази обич. И ако майката обича дъщеря си, трябва да има някаква причина за това, тя трябва да е заслужила тази обич. Ако пък дъщерята или синът не заслужава тази обич и не отговаря на тях, и за това има причина. Ние казваме на наш език, че съзнанието на бащата или на целия дом не е ясно. Тези хора нямат ясна представа за един вътрешен закон, който създава хармонията, те не могат да водят един хармоничен живот. Мъже и жени трябва да живеят в хармония. Братя и сестри – също така. Обаче остане ли сега да създаваме тази хармония, отиде та се не видя. Ние трябва да спазваме това, което съществува.

Казвам, в природата съществуват известни методи, известни закони, които вие трябва да прилагате. Сега аз говоря за онези, които нямат работа, а другите ще слушат. Аз говоря за онези, които са кандидати за ученици.

Вие трябва да намерите методите, които природата е изработила. Защо? Понеже нейният живот е дълъг, с вечността заедно. Тя е работила с години, докато изработи методи, докато е създала световете. И като е създала човешкия живот, тя го е обмисляла с векове.

Като е създавала човешкия живот, тя е обмисляла как да го създаде, какви условия са потребни за него, какви чувства да вложи в него. И най-после тя е комбинирала разни материали, разни методи, по които човек може най-реално да се развие. Следователно, ако вие схванете един природен метод или един метод на Бога, ще видите, че той е без изключения. Ако приложите един от тези методи, в началото може да имате малки препятствия, но в края ще видите, че всичко ще свърши, както трябва. Накрая всякога ще имате печалби. Ако речете вие да измислите някакъв ваш метод, можете да измислите такъв и ще видите може би, че в началото той ще даде добри резултати, а в края ще свършите зле по всички правила. В аналите на човешката история няма да срещнете нито един случай, дето човек, като е употребил един от своите методи, да е сполучил. Някой казва: „Аз ще се трудя да стана добър." Щом кажеш, че ти ще се трудиш да станеш добър, значи ти искаш да създадеш доброто. Доброто не се създава така. Или ти казваш: „Аз ще намеря един път." Така не се създава път. Ако ние мислим по този начин, ние ще влезем в противоречие с основните начала на самия живот и у нас ще остане нещо неразбрано.

Сега ще се спра малко да ви представя един пример от живота на един английски писател. Той пише един разказ за живота на едно семейство – доктор Шмид, отлична млада лекарка, която свършила по медицина и се специализирала по хирургията и по нервните болести. Тя се оженва за един млад, много богат търговец. Тъй щото лекарката и търговецът се събрали на едно място. Тя имала отличен ум и като англичанка била честна, искала да си уговори нещата от по-напред. Тя му казала: „Аз ще се оженя за тебе само с едно условие – да не ми препятстваш да упражнявам професията си. Опиташ ли се да ми препятстваш, ще знаеш, че няма да се съглася да те взема." И той като англичанин ѝ дава честна дума, че няма да се меси в нейната работа. Тя била много красива. Като я виждал някой път замислена, той я запитвал: „Защо си така замислена?" „Викаха ме днес при един болен човек, който си счупил и двата крака, та трябваше да му се направи голяма и сериозна операция, докато се наместят и двата му крака." И тя разправя как му наместила краката. „Хубаво, че му се счупиха краката. Ами колко ти платиха." „Толкова и толкова." „Добре тогава." Обаче в него

има друга една скрита мисъл, която той не може да изкаже. Друг ден той я вижда пак замислена. „Какво си се замислила, а?“ „Викаха ме днес в дома на един млад лорд, който ходил с кон да се надпрепусква и паднал от коня си.“ Затова я викали нея, да му намести лоба. „Хубаво, че този човек си счупил лоба. И колко ти платиха?“ „Толкова и толкова.“ Друг ден тя се връща малко весела. „Какво има?“ „Смешна работа една. Един млад красив човек се нещо одраскал по ръката, та ме викаха да го превържа.“ „Не го беше срам. Ами ти пипна ли го по ръката?“ „Пипнах го, разбира се, нали отидох да го превържа.“ „Ами млад ли беше?“ „Млад.“ „Мустачки имаше ли?“ „Имаше.“ „Ами ти като го превързваше, как те погледна?“ „Хубаво, мило, с благодарност.“ „Безсрамник, безобразник! Друг път такива с одраскани ръце да не ги преглеждаш, да не ходиш при тях. Това са безобразни хора. При това няма и да ти плати този човек. Виж, да ходиш при такива със счупени крака и глави, разбирам. Освен това питай защо те викат, дали раната на този, за когото те викат, е сериозна, или не и дали ще ти платят. При това при такива млади хора от двадесет-двадесет и пет години до шестдесет години не ходи. Ходи при болни от шестдесет-деветдесет години.“ „Странна идея.“ „Не е странна тя. Такива хора с одраскани ръце, те са опасни, те искат само да те изпитат.“

Питам, у този човек, който се оженил за тази млада лекарка, се е събудило съзнанието на човек или на детектив? Този човек иска да разгадае какви са чувствата, стремежите, симпатиите на неговата жена и дали тя върви в правилен път, или не. Той се счита пред нея като авторитет. Много хора искат да живеят един чист и свят живот. Питам, какъв може да бъде моралът на един съвременен човек? Коя е абсолютната норма за праведния човек? Има ли една такава абсолютна норма, абсолютна мярка? В света има една относителна норма за праведен, за морален, за добродетелен човек, но се изисква една абсолютна норма, на която ние да се поставим. Трябва да направим един опит в това отношение.

Правдив човек аз наричам този – бил той господар или слуга, който никога няма да изяде нито една стотинка на когото и да е. По-скоро от него може да замине, но не и от другите. Този човек, дето и да е, всякога ще отстъпи първото място на другите, а той сам ще заеме последното място. Той е силен човек, мери нещата с абсолютната мярка и счита, че на другите като на деца трябва да се отстъпва. Майката първо нарежда децата си, а после тя яде. Всъщност тя е господарката, тя готви яденето.

Питам, ако вие нямате тази мярка в живота си и откак сте се родили,

непрекъснато нарушавате това правило, питам, де е вашата правда? Има един закон на абсолютна правда. Щом се мени този закон, тази правда, това показва, че тя е правда на сегашните условия. Правдата по никой начин не може да се изопачи. Няма сила в света, която може да изопачи правдата. Обаче има условия, които могат мене да ме изменят. Щом аз приема правдата в себе си, тя е един вътрешен закон, който аз всякога мога да изпълня. Този закон е верен и за всички добродетели. Питам, разбира ли живота онзи човек, който, де как отиде на гости, се запитва как са го приели, дали са го приели добре, или не? Всеки човек, който обръща внимание на това, как са го посрещнали, дали са го поздравили, как са го погледнали, той не разбира живота. У нас всякога трябва да има желание да се срещнем с един добър, с един учен човек.

В природата има следният закон. Когато искам да се срещна със слънцето, аз не трябва да се интересувам от това, какви тайни носи то, но трябва да приема това, което то носи заради мене. Като отивам да го посрещна, аз го посрещам за това, което то ми носи. Когато аз отивам на разходка в планината например, аз имам една точно определена цел – като какво има да получа от планината, да приема нещо от нея. Има нещо в планината специално за мене, което от хиляди години ме чака. Аз отивам, взимам си го и си го получавам. Всичко е определено в света. За умния човек е така, а глупавият ходи да чука на много врати.

И тъй, Христос казва: „Да отидем да събудим Лазара.“ Ние, съвременните хора, спим. Когато се говори истината на хората, те най-първо гледат дали тази истина е съгласна с религията, дали тя е съгласна със сегашната държава, дали е съгласна със сегашното мнение на хората, дали е съгласна със съвременните учени теории и т.н. Питам, когато Бог или природата говорят на света, трябва ли да вземе в съображение нашето мнение, и тогава да говори? Казваме, авторитетите, мнението на обществото или мнението на държавата са важни. Питам, когато една истина се изразява, трябва ли да бъде в съгласие с всичко това? Тогава аз питам дъждът ли трябва да бъде в съгласие с дърветата, или дърветата трябва да бъдат в съгласие с дъжда? Светлината ли трябва да бъде в съгласие с растенията, или растенията трябва да бъдат в съгласие със светлината?

Ще взема сега другата страна, другата крайност на живота. Някой казва: „Аз се дезинтересирам от религията. Не ме интересува тя.“ Ние обаче се интересуваме от религията от друго гледище, понеже при

създаването на религията всеки човек е взел участие в това. Няма човек в света, който да не е отговорен и за доброто в религията, и за лошото в религията. Също така и при създаването и устройството на една държава всеки от вас е взел участие, тъй щото, веднъж взел участие, той носи и отговорността вече с това. Някои казват, че държавата е създадена сама по себе си. Не, държавата не е създадена така. Тя не е като едно яйце. Даже и една кокошка днес да снесе едно яйце, трябва да е работила пет милиарда години, докато го създаде. Ще кажете: „Това нещо има ли някаква научна стойност, или някакво доказателство?“ Не само това, но ако запитате съвременните философи по окултизма, те даже ще ви кажат, че целият сегашен свят в своето начало е бил скрит в едно яйце. Той е бил затворен в едно яйце и един ден, когато то се е разчупило, всички хора излезли вън от него. И след всичко това съвременните философи ще питат кой снесе това яйце. Аз бих питал друго нещо: кой счупи това яйце? Аз ще ви дам и трети въпрос: кой тури всички тия хора в яйцето, да седят толкова хиляди години затворени в него? Ако вземете в буквален смисъл тия думи, вие ще извадите съвсем криво заключение за нещата. Под думата „яйце“ разбираме онези съвършени условия, при които животът може да се развива.

Та казвам, най-първо човек трябва да се събуди навреме и да има кой да го събуди. Ако те събуди някой глупав човек, ти през целия ден ще бъдеш глупав като него. Зависи кой ви събужда. Ще ви приведа един пример по този случай. Доколко е верен този пример, не зная.

Един богат американски търговец, който живял в Ню Йорк, обичал вечерно време да седи късно и да работи, а сутрин не могъл да става рано, не успявал да вземе първия трен, вследствие на което всякога отивал късно на работа. За да се събужда рано, той си купувал разни будилници с електрически звънци, но щом започвал будилникът да дрънка, той го хващал и го изхвърлял през прозореца, да не му пречи. След това отново заспивал и закъснявал за работа. Най-после се обърнал към слугата си. Казал им да го събуждат рано, но щом той дохождал, господарят го изпъждал вън и отново заспивал. Един ден му попаднал един добър здравеняк слуга и му казва: „Слушай, ти ще бъдеш последният слуга, на когото разчитам. Искам всяка сутрин да ме събуждаш рано за работа с условие че ако успееш да ме събудиш, аз ще ти платя десет долара. Но ако не успееш да ме събудиш, ти ще ми дадеш десет долара.“ Добре. Слугата се съгласява на това. Направят договора. На сутринта слугата отива да го

събужда, но господарят става от леглото си и иска да го изпъди навън. Слугата се запретва, удря му един юмрук в корема, един по лицето, налага го по всички правила и си излиза. „Как смееш да ме биеш, на какво основание?“ „Договор имаме за това.“ Господарят тогава идва на себе си. „Чакай, нали трябва да ми платиш?“ „Не може така.“ „Дай парите тука!“ Той изважда парите от джоба си и излиза на работа. Като върви из пътя, той си размишлява: „Купувах будилници да ме събуждат, но един след друг ги изхвърлих през прозореца. Пазарувах слуги да ме будят, но и тях изпъждах вън, не успяха да ме събудят. Този здравеняк най-после успя да ме събуди. Другите слуги аз бих, но този мене ме наби, но ме събуди.“ Като отива на работа, спечелва този ден сто хиляди лева. На връщане от работа слугата го пита: „Господарю, искаш ли утре да се повтори същата комедия?“ „Добре, но гледай този път да си малко по-внимателен към мене, защото има нещо ненормално у мене.“ „Хубаво – казва слугата. – Щом има нещо ненормално, аз имам един добър метод за такива случаи.“ Втория ден той не бута господаря си, но го хваща и го разтърсва добре. После взима една кана студена вода и го залива отгоре, докато го хубаво наквасва. Господарят се събужда и отива рано на работа. По този начин слугата успял да изцери господаря си от този недостатък. Щом влизал сутрин в стаята на господаря, достатъчно е той само да го зърне, и веднага ставал от леглото си, измивал се и тръгвал за работа.

Казвам, и за съвременните хора този слуга трябва да влезе в стаята им, да им даде всичките правила, как трябва да живеят, как трябва да разбират живота. В края на краищата той ще ни научи, както научи този американец, макар че в първо време ние ще носим белези по лицето си. Мисълта, която искам да оставя у вас, е да ви събуди някой умен човек, той да ви разправя истината. Той като ви говори, вие ще разберете правилно истината от него. В света има една наука, която ще донесе богатство и истинско щастие на хората. Всички очакват това нещо. Няма човек в света, който да не вярва в красивото. Няма човек в света, който да не мечтае. Майките мечтаят, бащите мечтаят, децата мечтаят, възрастните мечтаят, всички хора мечтаят, всички хора търсят нещо. Няма човек, който да не търси. Има една наука, чрез която човек може да постигне всичко онова, което той желае. По друг път той няма да го намери.

Казва Христос: „Да отидем да го събудим.“ Но как? Какви качества са необходими, за да се събуди един човек. Христос обичаше Марта и сестра ѝ Мария. Онзи човек, който трябва да ви събуди и който трябва да дойде да

внесе във вас нещо хубаво и красиво, според този закон този човек непременно трябва да се заинтересува за вашето сърце, за вашия ум, за вашата душа. Това аз наричам Марта, Мария и Лазара. Това е човекът, който представлява неговия ум, неговата глава, неговото сърце и неговата воля. Тези три неща трябва да има той. Има ли тези три неща в себе си, този човек непременно ще произведе нещо ново, нещо хубаво у вас. Този е човекът, от когото ние очакваме нещо ново. Той ще работи не заради себе си, той ще се съедини с нас и ще работи за нас. Онзи човек, който трябва да дойде да ви помогне, той непременно трябва да е завършил своето развитие. Той трябва да е тъй богат, че да не се нуждае от никаква заплата. Той казва: „Аз не искам никаква заплата.“ Той трябва да бъде съвършен, а съвършеният човек, каквото и да направи, той се радва, че го е направил и си заминава, без да иска някаква заплата. Но у несъвършения човек всякога ще остане едно горчиво чувство, че не са му се достатъчно отблагодарили, че не са му дали някаква отплата.

Ние казваме, човек трябва да бъде абсолютно безкористен. Безкористен може да бъде само съвършеният човек, само онзи, който е завършил своята еволюция. А онзи, който не е завършил своята еволюция, той всякога ще бъде користолюбив, защото е несъвършен. Сега какъв трябва да бъде изходният път? Вие казвате: „Ние, които сме несъвършени, трябва да грешим.“ И без да казвате това, вие ще грешите. Не мислете, че като го кажете, няма да грешите. И да го казвате, пак ще грешите, но ще знаете, че само грешният човек може да се изправи. Съвършеният човек не прави нито добро, нито зло. Той е само един помощник в природата.

Та когато ние говорим за живата природа, аз разбирам всички онези разумни същества, които са завършили своето развитие. Тези съвършени същества имат следното качество – те не ходят никъде, те стоят на едно място. Когато говорите за ангелите, и те пътуват. Боговете също пътуват. Архангелите пътуват. Но само тези съвършени души никога не пътуват, те стоят на едно място. Те никъде не пътуват, нито имат желание да дойдат на земята, но те познават живота на земята. И когато някой се моли за нещо, когато се намира в нужда, те щом помислят само за тези страдащи същества, веднага тяхната мисъл им е в помощ. Те помагат моментално. Щом една от тези съвършени души помисли за някого, веднага някой ангел или архангел ще ви дойде на помощ. Дето и да сте скрити, в най-затънтените места, те веднага ще ви намерят и ще ви помогнат. Тази идея, дето казват хората, че трябва да се намираш пред очите на Бога, че всички

молитви трябва да се отправят направо към Бога, тази, така предоставена, идея, тя ограничава човешкия ум. От гледището на тази идея Бог е същество вън от тях и те трябва дълго време да се молят, за да го умилостивят, да бъде снизходителен към тях. Ако остане ние да умилостивяваме Бога, това същество не е никакъв Бог.

Казано е, без вяра никой не може да угоди на Бога. С това се подразбират думите: „Ти не можеш да получиш второ благословение, докато не обработиш това, което Бог ти е дал.“ Такъв е законът. Може да се минат и хиляди години, но ни глас, ни услишание ще се получи, докато ти не обработиш това, което веднъж Бог ти е дал. И целият свят да се обърне с главата надолу, ти докато не обработиш даденото, няма да получиш никакво друго благо, никакво щастие. Не го ли обработиш, ще си останеш един нещастник. И всички хора, които са нещастни, аз ги считам такива само за това, че не са обработили първото благо, което им е дадено от Бога. Те не са използвали първото Божие благословение. Тези, които искат да учат хората, казват им: „Покайте се.“ За какво трябва да се покаят? Щом искаш да ги учиш, ще им кажеш: „На тебе точно преди еди-колко си хиляди години ти се даде точно еди-какво си благословение или еди-каква си задача, която ти не изпълни, и сега ти трябва да се върнеш, да изправиш живота си. Като го изправиш, веднага ще дойде нова светлина в ума ти и ще се повдигнеш. Не изправиш ли живота си, каквото предприемаш в живота си, няма да ти върви.

Сега това, което ви говоря, не се отнася до вас. То се отнася до онези, които нямат работа. Сега, като гледате на сцената някой да убива едного, вие трябва ли да извикате на този човек да спре, да не убива другия. Това не сте вие. Трябва ли публиката в някое представление да заповядва на актьорите да не извършват никакво представление на сцената. Не. Публиката трябва да гледа с всичкото си хладнокръвие как се извършва представлението. И така става. Всички гледат с голямо хладнокръвие как се върши известно престъпление и после, ако актьорът е изпълнил ролята си добре, те му ръкопляскат. Та главната задача за човека е да се събуди. Всеки човек, който убива, той е спец. В съня си човек върши неразумни работи. Всички неразумни работи се вършат все в едно спящо състояние на човека. Сегашните хора са омотани в една такава материя, която пречи да мислите правилно. Когато човек убива, той е спящ човек, той спи. Не мислете, че когато хората спят, са много добри. И разбойникът спи. В това спане той е уморен. Ти не го събуждай тогава, защото в това си състояние

той е събрал енергия да върши престъпления. Едно е вярно – че съвършените хора не спят. За тях сън няма. И когато един съвършен човек дойде на земята, се представлява, че спи. Всъщност чрез съня той влиза в съзнанието на слепите хора, за да види как живеят те. Обаче и тогава той е буден. Такива хора и в спящо състояние са будни. Те никога не спят. Христос на земята спеше, но само за да види как спят хората.

Христос казваше: „Да идем да го събудим." Може човек да спи, без да е заспал. Човек може да е мъртъв, без да умира. Христос на едно място казва: „Аз имам власт да положа душата си, имам власт и да я взема. Имам власт да живея, имам власт и да умра. Аз съм господар на положението и не се нуждая от никаква външна форма."

Казвам сега, трябва това вътрешно събуждане у човека. Събуждането не трябва да внесе у нас една вътрешна тревога. Някой казва: „Ако аз се събудя така, тогава трябва да се откажа от живота." Не. Ако ти така се събудиш, и слуга да си в живота, ще бъдеш отличен слуга. Питам тогава, каква е разликата между един слуга, който слугува, и един цигулар, който свири? Нима слугата, след като си свърши работата, не може да свири? Може да свири. Но казвам, във всяка работа, която се извърши разумно, има едно вътрешно задоволство, една вътрешна цена. Ако аз извърша една права постъпка, тази права постъпка внася сили в мене. Силата, която придобивам, тя има своята цена, тя е моята заплата. Онова, което съгражда човека, то е самият човек. Какъвто е човекът отвътре, такъв е и отвънка. И успехът на сегашните хора се дължи на един добър минал живот. Нищо не е даром. Даром подразбира, че добрите хора Бог ги е кредитирал. Всяко едно благо, което някоя душа има, е дадено от Бога и се дължи на качеството на тази душа, че тя всякога е свободна да извърши волята Божия. Ако ти имаш вяра, защо ти е тази вяра? Само да спасява ли? Не. Вярата трябва да бъде като една сила в Божествената наука, да те учи как да работиш. Религията е наука за постигане на онези велики възможности, при които сега живеем. Как ще подобрим сегашния си живот? Как ще надделеем тези трудни икономически условия? Как ще се справим с болестите? Ще кажете, като се подобрят условията, като изчезне сиромашията и т.н. Добре. Лесно е това за богатите, които днес имат пари. Но какво трябва да правят сиромасите, които нямат пари? Онези, които имат вяра, добре. Но какво трябва да правят онези, които нямат вяра?

Значи в света има една наука, която може да помогне на всички хора при каквито условия и да са те, при каквото положение и да се намират.

Затова именно аз казвам, че тази наука не е нито за сиромаси, нито за богати. Тя е за всички свободни души, които искат да влязат вътре. Те трябва веднъж завинаги да ликвидират със старите методи и да опитат новото. Тогава вие трябва да направите онзи опит, който направи един български учител във време на сегашната гръцко-българска война. Няма да ви разправям цялата негова история, но знае се за него, че бил човек с анархистически идеи. При едно от сериозните сражения гърците избили много българи и всички войници се разбягали. Той се скрил в една пещера, за да избегне гръцкия куршум и да запази живота си. По едно време силно огладнял и си казал: „Защо пък съм толкова дребнав? Защо да не се помоля на Бога? Казват, че имало Господ." Тогава той се обръща към Бога и казва: „Господи, искам да направя един малък опит. Казват, че ти си ни създал, че ти се грижиш за нас. Дали е така, не зная. Не искам да се ровя в миналото, но така е писано. Аз искам само един опит да направя и от него да се уверя в истинността на тези думи. Сега аз се намирам между неприятели, между живот и смърт. Гладен съм при това. Цели три дена нищо не съм ял. Искам да ми помогнеш по някакъв начин да се върна в своето отечество. Ако можеш да ми помогнеш, като се върна, аз ще проповядвам твоето име и няма да се срамувам да сторя това, както досега не съм се срамувал да изповядвам своите възгледи. И ще променя своите възгледи." Не се минава и половин час, той вижда една костена жаба да носи едно парче хляб около четвърт килограм. Дохожда до пещерата, туря хляба и си отива. Той взима хляба и се нахранва. Като се връща в своето отечество, той събира учениците си в Казанлък, дето бил учител, и започнал да им разправя как повярвал в Бога. „Една костена жаба можа да ми докаже, че Господ съществува. Това, което Кант със своите теории, нито Шопенхауер, нито Толстой можаха да напълнят главата ми, една костена жаба можа да го направи. Щом се помолих, тази костена жаба дойде при мене и ми каза, че има едно разумно същество в света, което мисли за всички хора и за всички същества. Има Господ" – казваше този учител.

Аз не искам да ви накарам всички да вярвате като него, но казвам, когато се намерите в някое изключително положение, направете такъв един опит. Ще дойде ден, когато ще се намерите в едно трудно, изключително положение и няма да ви се живее. Тогава направете един такъв опит. И този опит ще разреши дали ще се събуди вашето съзнание, или не. Тези трудни условия на живота идват, за да се събуди вашето съзнание. Ако можете да се събудите, вие сте спечелили нещо изключително. Казвам,

няма по-възвишена идея от тази за сина или за дъщерята от тази, да зърнат своя баща, когато те очакват да се върне. За дъщерята няма по-възвишена идея от тази, да зърне майка си. За приятеля няма по-възвишена идея от тази, да зърне приятеля си от младини, когото очаква и който му е писал деня и часа, когато ще се върне. Няма по-възвишена идея за верующия от тази, да види това начало, от което произтича светлината на живота, както и да види мястото, отдето животът е излязъл. Да знаеш мястото, отдето си дошъл, то значи според поетите да видиш своя възлюбен, т.е. да видиш възлюбения на своята душа.

Това е събуждане. Видиш ли това, ти вече не си странник, пришелец на земята. Тогава вече няма да те смущават ежедневните работи, какво ще ядеш и какво ще пиеш. Ти всеки ден ще имаш какво да ядеш и да пиеш. Ти ще бъдеш един изобилен извор и от тебе ще извира толкова вода, че ще можеш да поливаш цветята, дърветата, тревите на хиляди километра разстояние. Това е едно вътрешно събуждане. Това събуждане хората някога са го постигали в горите, в манастирите. Но казвам, при каквото положение и да се намираш – било като майка или като баща, или като адвокат, или като лекар, ти не трябва нито в Йерусалим да се поклониш, нито на тази гора. Казано е – нито в Йерусалим ще се поклониш, нито в тази гора, но ще се поклониш на Бога в дух и истина. И като го намериш, той ще ти покаже де да отидеш. Ти ще чакаш своя възлюблен само на едно място. И той като дойде, ще ти покаже де да идеш. Ние сега търсим своя възлюблен, дето го няма. Навсякъде търсим истината – и в богатството, и в сиромашията, и в обществения живот, и в науката, но никъде не сме я намерили. Истината ще се намери само тогава, когато, както казва Христос, дойдем до положението да събудим Лазара.

Сега аз ви говоря за събуждането, понеже виждам, че Христос се запътил за някои от вас да ви събужда. Някои от вас са събудени. Аз не говоря за тях, но за онези, които сега трябва да се събудят. Но не се лъжете. Това събуждане в света не става само веднъж. Като ви говоря за събуждането, аз го разбирам като един постоянен процес. Когато говоря за живота, аз разбирам пак един постоянен процес. Науката, учението също така е един постоянен процес. Това събуждане трябва да бъде всеки час от деня или поне най-малко всеки ден. Значи 365 пъти през годината трябва да се събуждате. Някой човек може да бъде събуждан един, два, три, четири, пет пъти, но повече от десет пъти не могат да го събудят. Съвършените не ги събуждат повече от десет пъти. Ако се събудят, добре.

Но ако не се събудят, оставят ги да спят, колкото дълбоко искат те, макар и да не се събудят никога.

Казвам сега, Христос иде. За някои от вас това събуждане ще стане за пръв път. За някои от вас – втори път. Някои от вас сега ще ги събудят трети път. Сега вече е четвъртият път. Това е най-опасното събуждане в света. Сега е голямата криза. Като минете него, оттам насетне е лесно. То е като жена, която ражда. Ако роди, добре. Ако не роди, и тя, и детето отива. Това четвъртото събуждане е като кога човек се ражда. Тогава има големи страдания. Затова трябва да знаете закона. Неизбежен е този закон. Но след като минат тези страдания, има двойна придобивка – и детето остава живо, и майката остава жива.

Идеята е, че душата се е пробудила и вие сте видели лицето на вашия възлюбен. Тогава и животът придобива за вас смисъл. Животът е мощна сила. И вие вече не сте играчка, не сте като в един модерен параход, в един модерен кораб. Вие преставате да сте играчка на морските вълни, но се намирате в тихото и спокойно море. Вие сте на безбрежното море и отивате към пристанището. След това ще видите онази обетована земя със своите високи планини. Корабът пристига и вашите приятели излизат да ви посрещнат. Няма по-хубаво нещо от това. Това е раят на човешкия живот.

Сега аз желая още сега, като се намирате пред това ново събуждане, да бъдете радостни и весели и така да ви посрещнат вашите приятели.

Петнадесета неделна беседа
8 декември 1929 г., неделя, 10 часа
София – Изгрев

ДА ВИ ДАДЕ

„Да ви даде.“
Йоана 15:16

Да ви дадат. Има един процес в даването. Аз наричам процес на разумно съпоставяне, отношения към всички, към всички живи същества. Например тук, на земята, имате науката логика, която учи хората правилно да говорят и правилно да мислят и да разсъждават. Обаче в Божествения свят няма такава наука логика. Поне според съжденията на тези същества там. Те считат науката логика като наука за слепите. Само слепият може да има логика. Там има една наука, подобна на логиката. Аз я наричам разумно съпоставяне на всички неща на тяхното място. И казваме – логически да извадим едно заключение. Как ще извадиш едно заключение? Де ще го извадиш? Нима, като поставиш две носилки, можеш да извадиш едно заключение? Както и да е. Да оставим това настрана. За слепите хора логиката е намясто, но тя не е намясто за онези, които виждат. Слепите, като четат, буквите им са изпъкнали и те като пипат, четат. Обаче за онези, които виждат, не е необходимо буквите им да са изпъкнали. Нещата трябва да се съпоставят.

Да ви даде. Някои хора искат да им се даде, но докато се дойде до това, има предшестващи условия. Даването е последно. Дава се само на разумния човек. Само на разумния човек може да се даде нещо. На разумния човек се дава щастие, а на неразумния се дава нещастие. На праведника ще му се дадат всички добродетели, а на грешника ще му се дадат неговите грехове и престъпления. Някой казва: „Бог е милостив. Той ще уреди всичко.“ Чудна работа. Как разбирате вие Божията милост? Има едно съпоставяне. Христос се обръща към своите ученици, той не говори за света. И за света няма какво да мислим. Бог, който е създал света, той е помислил за яденето и пиенето. Светът сега страда само от гонение, от убивания, от неразбирания, от това-онова. Ние сега не страдаме от недоимък, но от изобилие. Човек страда от преизобилие, от пресищане. Той може да се пресити и от своето верую. Има пресищане в нещата. Например в него може да има желание да е пръв при Христа или пръв при

Бога, или пръв при светия, или да е пръв музикант, или пръв учен. Не зная защо хората се стремят да бъдат първи. Той трябва да се стреми да свири хубаво, че като свири, той сам да е доволен от това, разбирам.

Сега важният въпрос е да ви се даде. Какво е условието за даването? Не, като даваме, всякога разбираме една разумност. Разумността е едно възвишено състояние, което ние можем да имаме на земята. Има интелигентни, благородни, разумни хора. Ако нашата разумност я няма, тогава благородството, интелигентността нямат никаква връзка помежду си. Тогава те не могат да се използват. Разумността при сегашните условия е необходима при даването и вземането. Тя е необходима за онези постижения, които ние търсим на земята. Понеже, както живеем на земята, така ще живеем и на небето, такива ще бъдат и вашите отношения. Ако ме попита някой: „Какъв ще бъде моят живот на небето, в другия свят?“ – ще отговоря: точно такъв, какъвто е животът на земята. Сега вие може да си теглите заключение, каквото искате, но казвам, че такава наука логика, каквато има за слепите на земята, няма в невидимия свят. Ако попитате има ли женитба там, и женитба няма, но има едно отношение, едно съпоставяне, подобно на женитбата. Но точно такава, каквато тука, на земята, няма. Ще кажете: „Раждане на деца има ли?“ И раждане на деца няма. Ами търговски операции като тукашните има ли? И търговски операции няма. Ами съдилища като тукашните има ли? И съдилища няма. Ами училища като тукашните има ли? И училища няма. Има нещо подобно, прилично на тукашните училища, но като отидеш там, ще разбереш какво нещо е университет, какво нещо е гимназия и какво нещо – прогимназия. Тук е объркана работа, но благодарим и за толкова, колкото е тука. Толкова са могли. Казват някои: „Как може да бъде объркана?“ Ако не беше объркана, защо целият живот между хората на земята е объркан? Животът на небето горе си тече отлично, но животът на хората е объркан. Не е на всички хора, но когато моят живот е объркан, аз ни най-малко не си правя заключения, че моят живот е объркан. Аз виждам, че моят живот е объркан и щом се оправи моят живот, мисля, че и животът на другите хора се оправя. Нито се е развалял животът на хората, нито се е развалял. Моят живот е бил разбъркан и моят живот се е оправил. Казва някой: „Свърши се животът.“ Това може да се каже заради мене, но за другите животът се започва. Може би, когато аз заболявам, другите да оздравяват.

Три неща трябва да знаете, за да можете да съпоставяте нещата. Вие трябва да знаете кои неща са материални, кои – духовни и кои –

Божествени. Вземете например едно съвременно човешко изобретение, каквото е аеропланът. В този аероплан виждате, че цялата конструкция се движи от колелета. Цялата му конструкция с всичките му колелета, това е физическият човек, който не се движи. Когато аеропланът е в спокойствие, той е физическият човек, който не се движи. Когато колелетата се завъртят, той е духовният човек, духовният живот. И когато аеропланът тръгне напред, това е вече Божественият живот, или умственият живот на човека. Значи най-първо конструкцията, после въртенето на колелетата, движението. Щом ти се движиш, ти вече мислиш. Щом се въртиш, това е вече чувственият свят. Но има и друго едно състояние сега. Ти се движиш, но важно е дали това движение е в правата посока, дали тази разумност е в самия аероплан или друга някаква сила, която го управлява.

Следователно, ако вие сте един аероплан, вие сте едно физическо същество. Ако се движите, вие сте в духовния свят. Не се ли движите, вие можете да седите целия ден на едно място и сте неподвижен. Тогава вие ще замязате на онези английски матроси, които обичали да пият, да гуляят. Те слезли една вечер в града да погуляят и вързали лодката за брега. Пили, гуляли и се върнали късно. Започнали те да гребат с лопатите, но забравили да развържат лодката и затова след дълги усилия цяла нощ лодката си останала на същото място. Те си казвали: „Навярно сме вече близо. Да, близо ще сме." На сутринта, като изгряло слънцето, какво било тяхното учудване, когато се намерили на същото място. След като гребали цяла нощ, те се намерили пак на брега.

Значи не е достатъчно този аероплан да е направен, не е достатъчно той да се движи само, но аеропланът трябва да тръгне и да върви напред, при това пилотът трябва да направлява аероплана към тази велика цел. Всеки човек си има смисъл. Някой казва: „Аз не зная защо живея." Смешно е този пилот да не знае къде отива. Той трябва да знае, че отива за Варна или за Париж, или за Лондон, и при това трябва да вземе всички мерки за пътуването. И сега ние седим и казваме – да се завърти колелото, колелото още не се е завъртяло. Питам, ако не се завърти аеропланът, какво ще направиш? Първо колелото трябва да се завърти, после да тръгне и след това да вземе своето направление в посока, в каквато човек трябва да се движи. Добре, онзи, който е направил аероплана, той трябва да започне с техниката, да е запознат с техниката, да вземе всичко в съображение, понеже горе в пространството той ще срещне известни съпротивления, може да претърпи известни катастрофи.

Сега и ние, които сме дошли на земята, и ние пътуваме през пространството. Следователно всеки от вас трябва да бъде толкова умен, да знае какво нещо е животът. Казваме, каквото Господ даде, както Господ е наредил. Добре, но аз трябва да зная какво Господ е наредил. Е, каквото Господ даде. Но аз трябва да зная какво Господ ще даде. Та онзи ученик, който постъпва в първо отделение, той знае, че като го свърши, накрая на годината ще му дадат един диплом за първо отделение. Няма да му дадат за второ отделение, нито за университет. Това дете от първо отделение знае, а ти не знаеш какво ще ти дадат. В първо отделение съм, аз зная какво ще получа. Аз зная какъв диплом, с какви бележки ще получа. Според както съм се учил, такива бележки ще получа. Ако съм се учил лениво, ще получа такъв диплом, с двойки. Ако съм се учил по-долу от двойките, ще получа само колчета. Ако пък съм се учил по-долу и от колчетата, ще получа само търкалцето.

Та когато Христос казва „да ви даде“, даването е един от разумните актове. Да ни се даде нещо, това очакваме ние. И трябва да ни се даде. Да ти се даде знание. Кога? Когато можеш да го използваш. Да ти се даде доброто. Кога? Когато можеш да го използваш. Да дойде любовта. Кога? Когато можеш да я използваш. Да дойде светлината. Кога? Когато можеш да я използваш. Значи всичките неща да ти се дадат тогава, когато ти можеш да ги използваш. Има неща, които не зависят от нас. Ние не трябва да се бъркаме в работите, към които нямаме никакви отношения.

Сега аз ще определя какво нещо е реалността, какво нещо е битието, какво небитието и какво нещо е илюзия в живота. Реалност наричам това, в което аз взимам участие. Реалността всякога има отношение към мене и аз имам отношение към реалността. Следователно аз всякога имам дял в тази реалност и във всички нейни придобивки. В реалността абсолютно няма загуба. В реалното абсолютно – защото има и реално относително, няма никаква загуба. Това, което не е реално, подразбирам това, към което аз нямам никакви отношения. За мене това не е реално. Някой казва – животът не е реален. Защото нямаш отношения към него. Щом нямаш никакви отношения към живота, значи той не е реален. Щом имаш отношения, значи той е реален. Тогава ти приемаш и даваш на този живот. И следователно ти трябва да имаш отношения към него. Ти казваш – всичко е илюзия. Тогава ти нямаш никакви отношения. Казвам, щом всичко е илюзия, тогава намери онова, което не е илюзия. Защото илюзията е съпоставяне към друга една реалност, която не е илюзия.

Някой казва – всички жени са все една стока. Да, половината жени са стока, половината не са стока. Значи половината жени са реална стока, половината не са стока. Половината мъже са реална стока, а половината мъже са нереална стока. Съпоставяйте нещата, но не във вашия временен живот. Вие трябва да разбирате какво нещо е мъжът и какво нещо е жената. Не е мъж това, което носи гащи, нито е жена това, което носи рокля. Не е професор този, който носи някакви книги, и не е религиозен онзи, който се моли само, и не е дете онзи, който плаче. Казват – дете е, плаче. Тогава онези учени хора, които плачат, те деца ли са? Ако детето плаче, то е, защото майка му я няма. Ако някой скърби, то е, защото липсва нещо. Тогава той трябва да намери какво му липсва. Нека намерим произхода на скръбта. Ти можеш да скърбиш за някаква материална облага, можеш да скърбиш и за някаква Божествена облага. И право е. Ти трябва да имаш едно здраве, отлично тяло. Така е. Ти трябва да имаш най-хубавото тяло като човек на земята. Кое е най-хубавото тяло? Човек трябва да има най-доброто сърце в света. От това сърце зависи и неговото кръвообращение. После той трябва да има и най-красивата глава, пълна с едно скъпоценно вещество, неоценимо. Той трябва да има всичко най-идеално.

Ако се моли на Бога, той трябва да иска да му даде Господ такива крака, каквито никой друг човек няма. Ако се моли за ръце, той трябва да иска такива ръце, каквито никой друг няма. Ако се моли за сърце, той трябва да се моли за такова сърце, каквото никой друг няма. Ако се моли за бели дробове, той трябва да иска такива дробове, каквито никой друг няма. Аз ще искам най-първо всичко това да ми даде Господ. Щом това ми даде, всички други работи ще дойдат сами по себе си.

Казвате – с малко може. Ние сме хора дребнави. Казвате: „Аз нямам големи желания. Аз имам само едно желание. Искам да имам само една малка къщица, да се прибера вътре като бръмбар и така да прекарам живота си горе-долу.“ Това са дребнави работи. Този човек иска една малка куторка, едва да влезе и да се прибере с жена си, с дечицата, както Господ дал. Смешна работа. Ти трябва да искаш една хубава хигиенична къща, с хубави прозорци и светла, а не палат. Не е въпросът за разкош, но онова, което ти е необходимо за живота ти. Защото Господ не е дребнав. Той, когато дава, дава и когато взима, взима. В него има две положения. Когато дава, дава и когато взима, взима. Питам, ако вие сте една шивачка и ви дадат един плат да шиете нещо от него, но този плат само се къса, трябва ли да употребите цял ден само да го режете и шиете и да си губите

времето с него? Ще вземете този плат – и направо в печката. И след това кажете на компанията такъв плат да не ви дава. Ама пари съм дал. Нищо, ще им кажеш да ти върнат парите. Ако не могат да ти ги върнат, ще им кажеш, че втори път няма да взимаш от тях нищо. Или най-малкото няма да им предплащаш, но предварително ще опиташ плата, и тогава ще го платиш. Тъй, на консигнация, ще вземеш плата. Десет години трябва да носиш дрехи от някой плат и след това да ги скъсаш.

И тъй, казва Христос: „Да ви даде.“ Мнозина от вас сте бедни, страдащи, имате идеали, това-онова, но всичко се руши. Все чакате нещо. Но не зная, нито един от вас не съм видял, който да е постигнал това, което търси. Аз виждам на лицата ви, не само тук, в България, но и по целия свят, да е написано: постигнал донякъде своя идеал. Срещам едного, написана на него една задача, която той разрешавал. Карал донякъде, но после забъркал работите и я напуснал. Другаде гледам, някоя задача решена пак донякъде, само една нула изкарана. То е ученикът, след като учил цяла година, изкарал само търкалета на диплома си. Ако е някой разумен, ще може да впрегне всички търкалета на работа. Аз мисля, че онзи, който е пропаднал, той ще може да стане техник. Онзи, който е свършил с нули, той е роден за техник. Той трябва да се занимава с въпроса за движението. Този, който е свършил с единици, той според мене може да стане физик, да се занимава със законите. А онзи, който е свършил с двойки, той ще върти. Той ще се заеме с висша и нисша дипломация. Онзи, който е свършил с тройки, той е роден за готвач. Онзи, който е свършил с четворки, той е роден за орач, за земеделец, той има това изкуство. Онзи, който е свършил с петорки, той е роден за търговец, има взимания-давания с хората. Онзи, който е свършил с шесторки, той е роден за стражар ако всички стражари бяха свършили с шесторки, светът щеше да бъде оправен. Но понеже за стражари са турени онези, които не са свършили с шесторки, затова светът е така.

Казвам, ние за живота имаме едно понятие. При сегашното положение на нашата култура ние сме попаднали в едно криво разбиране на същинския живот. Не е лошо човек да бъде стражар. Не е лошо човек да бъде земеделец и т.н. Всички звания си имат своето предназначение и цел в живота. Според мен, каквато и роля ти да вземеш на сцената, трябва да я играеш както трябва, да разбираш автора, от когото е. Излезеш ли на сцената, ти непременно трябва да се съобразиш с ролята, която играеш, и да умееш да изразиш идеята добре. Казват за някого – той е отличен актьор. Но не мисли, че след като играеш с години тези роли, че ще

придобиеш нещо. Ако през целия си живот си играл ролята на някой слуга, какво ще придобиеш? Нищо не си придобил. Играл си, ръкопляскали ти, и толкова. Ти си играл на сцената роля на цар или на княз, но какво си придобил от тези роли? Цар си бил, без да си станал такъв, без да си добил качествата на цар. Онзи, който трябва да стане цар, трябва да бъде гениален. Царе в природата са онези възвишени същества, които имат качества за царе. За в бъдеще само гениалните хора трябва да стават царе. Само гениите на доброто трябва да стават царе. Един посредствен човек не може да стане цар. И след него в управлението ще се наредят всички останали, ще се наредят по степента на своята гениалност. Те ще се наредят по една стълбица от горе на долу, а сега на върха на управлението седи за министър този човек, комуто наум не дохожда как да раздели на две магарета сламата. И ще изучават след това висша дипломация.

Сега съществува висша дипломация, висши отношения на народите един към друг. Не, висша дипломация трябва да съществува към природата, към нейните разумни закони. Защото всеки народ е дотолкова народ, доколкото той спазва естествените отношения към законите на разумната жива природа. Най-първо всички народи имат отношение към разумната природа, а после те имат отношение един към друг. Те са удове на един велик организъм. Значи те са зависещи от него. И ако един народ или една държава не са функционирали правилно като народ или като държава, те са изчезнали като народ или като държава. Много държави са изчезнали, много народи са изчезнали. В миналото цяла култура като атлантската, като лемурийската са изчезнали. И сега доколко ще устои културата на бялата раса, и това е въпрос. Природата не търпи израждане. Щом хората се спрат на едно място, тя ги поставя на известни страдания.

Някои казват: „Да живеем.“ Щом тези хора искат да живеят, без да работят за нея, те са осъдени на израждане. Ти се спираш и казваш: „Аз искам да живея.“ Не, ти трябва да работиш. Щом искаш да работиш в обществото, създай една мисъл, намери начин как да работиш, че да си доволен от своята работа, от своя труд. При това не е достатъчно само да работиш, но като дойдеш да работиш, ти трябва да си свързан с всички най-видни хора, с всички най-видни същества по лицето на земното кълбо. Ако си поет, ти трябва да имаш връзка с всички най-видни поети. Ако си музикант, ти трябва да бъдеш във връзка с най-видните музиканти. Ако си философ, правник или какъв и да е, ти трябва да си във връзка с всички най-видни философи и правници – тил трябва да имаш. И тогава, да кажем,

че ти си поет, написал си едно свое стихотворение и го представяш пред хората да го оценят добро ли е, или не. Най-първо поетът сам трябва да оцени това, което е писал, той сам трябва да го разбира. Има една българска песен, дето се казва: „Вятър ечи, балкан бучи.“ Ако твоята песен започва с „вятър ечи, балкан бучи“, как ще свърши тя? Или вземете песента „Тих бял Дунав се вълнува“. Че е тих Дунав, донякъде е тих, но че е бял, не е бял. Да оставим това. Те са все неща, които се допущат в поезията. В сегашната поезия се допущат много изключения, в сегашната философия се допущат много изключения, навсякъде се допущат изключения.

Казвам, човек сам трябва да бъде доволен от това, което той изразява. Ако ти не си доволен от своя живот, другите хора не могат да бъдат доволни от него. Това е първият закон. Какво трябва да правиш? Ти сам трябва да си доволен от своя живот. Не е въпросът да си доволен по форма, но да си доволен по процес, че тъй както живееш по процес, в дадения момент си доволен. Тъй както живееш, си доволен, а не да спреш процеса на своя живот. Въпросът е днес за днес да съм доволен от работата си и да работя, за да може бъдещият ми живот да е по-добър от днешния.

Аз не турям граница на живота, на любовта. Любовта е една сила, която безконечно се проявява и разширява. Та казвам, в реалността има четири важни неща, които трябва да имате предвид. Най-първо реалността внася светлина в ума, после тя внася топлина в сърцето, тя внася благородство в душата и най-после – сила в духа. Тези четири неща трябва да имате предвид. Там, дето няма светлина в ума, топлина в сърцето, благородство в душата и сила в духа, това не е реалност. Вие може да вземете този мащаб за определяне що е реалност. Ако от твоята наука умът ти постоянно се осветлява, сърцето ти постоянно се стопля и ти дава импулс за работа и ако ти се облагородяваш в знанието си, използваш го правилно и от ден на ден ставаш по-силен – не да вадиш шашка и да воюваш, но ставаш силен по дух, ти си в реалността на науката.

Кой е силен човек? Когато магарето го натоварят със злато, силно ли е то? Не е силно, слабо е. Силен човек е само онзи, когото никога не могат да натоварят. Товарят ли те, ти си слаб човек. Какво ще кажете отгоре на това? Ако дяволът може да те натовари с багаж и те впрегне да му носиш багажа като някое магаре, ти силен човек ли си? Не, не си силен, понеже ти си в положението на едно магаре. И какво трябва да правиш тогава? Ще изучаваш живота на умаляването. Да ви кажа кои са причините, за да изучавате този закон. Този черен маг със своите знания ви среша и ви

използва като едно магаре, впряга ви на работа. Ще ме извините, това не се отнася до вас. Аз ни най-малко нямам предвид вас. У мене няма нито сянка от умисъл да правя такива сравнения. Аз взимам магарето в преносен смисъл. Едно време, когато Господ създаде магарето, то имаше красива форма, но беше недоволно от своята форма. Та сега магарето носи форма, направена по негов план. И сега магарето, като реве и плаче постоянно, с това иска да каже на хората: „Не искайте форма като моята. Не бъдете като мене магаре. Никога не желайте форма, която не ви подхожда." И сега, като ви срещне този черен маг, той ви натоваря като магаре и ви впряга на работа. Ако ти си едно хилаво магаре, което е слабо да носи товара му, той иде те удари със своя камшик и ще каже: „Хайде в гората! Такива магарета не искам." И колкото по-малко ставаш, толкова по-добре за тебе. Ако един ден станеш като заек или като едно малко бръмбарче или мушица, той съвсем няма да те търси. Тогава ти трябва да кажеш: „Господи, аз много ти благодаря, че се запазих в тези малки форми. Сега искам своята първоначална форма, която ти ми даде." Ще я намериш, ще се облечеш с нея и ще влезеш в света да работиш.

Сега казвате: „Човек трябва да бъдеш. С характер." Какъв човек? По образ и подобие. Питате какъв трябва да бъде човекът по образ и подобие Божие. Какъвто го е направил Господ. Как ще позная? Ако аз ти зашия една плесница, ти ще помислиш ли, че това е едно благословение? Няма ли да кажеш: „Защо ме биеш?" Ще плачеш. Даже и малките деца – момченца и момиченца по на пет-шест години имат своя философия. Аз, като правя своите изследвания върху тези деца, виждам доде е достигнало съзнанието на българите. Срещна някое малко момиченце и го помилвам. То изведнъж стане сериозно, погледне ме от главата до петите, измери ме и ме пита: „Какво искаш да кажеш с това? Защо ме милваш? Ти не трябва да ме буташ." Изведнъж то се отдалечи от мене и ми казва: „Аз не мога да имам отношения с тебе." Аз разбирам неговия език. Аз зная какво иска да каже то. Срещна друго момиченце и веднага бръкна в джоба си, изваждам една хубава ябълка и му я давам. Като го помилвам, то веднага вземе ябълката, усмихне се. Питам го: „Знаеш ли защо те помилвах? Сега ще вземеш тази ябълка и като срещнеш някое детенце без майка и баща, ще му дадеш тази ябълчица. Ще го помилваш по едната и по другата страна."

Казвам, това е хубавото в живота. Щом обясня това нещо на момиченцата, веднага недоумението у него изчезва, то ме разбира вече и придобива едно изражение и отношенията му към мене стават вече други.

Значи това, което му казвам, е разумно. В първия случай детето се оттегли от мене, а във втория случай, когато му дадох ябълката и му обясних всичко, то ме разбра и каза: „Сега вече можем да имаме отношения на приятели.“ В първия случай момиченцето нямаше доверие към мене и каза: „Нашите отношения не са определени.“ Щом му разправих в какво седи идеята, разбра ме.

Казвам, ако ние, съвременните хора, не разбираме всичко онова, което става с нас в живота, всички тия промени, терзания, неспокойствия, питам, каква философия има тогава в нашия живот? Днес имаш едно верую, утре друго верую, после трето, четвърто и т.н. От детинството си постоянно се изменяш, възмъжаваш, докато най-после престанеш да се изменяш и казваш: „Остарях вече.“ Питам, след като си се подмладил, какво си спечелил? Или след като си остарял, какво си спечелил? Ние, философите, казваме – такъв е ходът на природата. Не, такъв ход природата няма. „Ако не станете като малките деца, няма да влезете в Царството Божие.“ Под думата „деца“, под думата „Царство Божие“ се разбира един разумен, смислен живот, който трябва да имаме. Че ти си беден човек, нищо не значи. Беднотията е едно благо. Богатството е друго благо. И двете са блага. Ако знаеш как да използваш беднотията, тя е едно благо. Ако не знаеш как да я използваш, то е едно нещастие за тебе. Ти си майка, имаш една дъщеря, но не познаваш душата на твоята дъщеря, връзка няма между душата на твоята дъщеря и тебе. Ти си баща, имаш син, но не познаваш душата на своя син. Връзка няма между душата на твоя син и тебе. Питам тогава, на каква връзка ще почива едно приятелство?

Казвам, ти вярваш в Бога, но не го знаеш какъв е. И тогава ти имаш лековерието да вярваш, че макар днес и да не го познаваш, някога ще го опознаеш. Възможно е. Тогава ще ви приведа един разказ, тъй както децата разказват. Една царска дъщеря – много красива, трябвало да се ожени. Според съдбата трябвало да минат пред нея десет души кандидати, облечени в разни костюми и с маски на лица. Между тези десет души се намирал нейният възлюбен, когото тя сама трябвало да познае и намери. Първия път баща ѝ я извел пред тези десет души кандидати. Първият, който минал покрай нея, бил облечен в царски дрехи, великолепен на вид. Тя, като го видяла, хванала го и казала на баща си: „Този.“ Като хвърлил маската, виждат пред тях един хилав циганин. Като го видяла царската дъщеря, тя се ужасила и казала: „Не искам да се женя. Няма да се оженя за циганин.“ Девет пъти тя правила опити и все налитала на някое нещастие,

но всякога се отказвала, не искала да се жени. Идва най-после един мъдрец, който ѝ казва: „Дръж този, който е на опашката, последния дръж." Тя се приготвила, но като дошъл този, който е на опашката, нямало го, девет били всичко. Как ще го намерите сега? Този истинския го няма на опашката. А ти трябва да го познаеш. Как ще го намериш?

Казвам сега, ние, всички хора, търсим реалността, или търсим възлюбения, или търсим идеала си, но в това търсим онова, в което нашият живот не се е изразил. Ние, хората, още не сме такива, каквито трябва да бъдем. След като станем такива, каквито трябва да бъдем, по образ и подобие, оттогава именно ще започне истинският живот. Тъй както идеалът на болния човек, който е в болницата, е да оздравее, защото оттогава насетне ще започне истинският живот. Казвате: „След като постигнем идеала си, какво ще правим?" Чудни сте. Докато сте в болницата, ще се обръщате ту на едната, ту на другата страна. Днес една сестра ще ви даде едно лекарство, утре друга сестра ще ви даде друго лекарство, ще ви обличат, ще ви събличат, докато един ден оздравеете. И вие казвате: „Има ли друг живот освен този в болницата?" Ще има живот на училище, живот на екскурзии, живот на свободно ядене и пиене. Няма да чакаш една сестра да ти даде едно или друго лекарство. Сам ще се обличаш и събличаш, сам ще ходиш на църква и сам ще се молиш, няма да чакаш хората да се молят за тебе и т.н.

Казва Христос: „Да ви даде." Какво да ви даде? Онова истинско знание, онази истинска мъдрост, с която животът ще може да се осмисли. Ще станем силни. Непременно трябва да станем силни. Не физически. Ние физически сме по-силни, отколкото трябва. Но ние трябва да станем силни по сърце и по ум. Съвременните хора по сърце и по ум не са толкова силни, колкото предполагат, че са. И тогава, ако ти си един богат човек, ще вземеш ли своя приятел в кантората да ти слугува? В природата има един закон. Когато един баща иска да направи сина си наследник, той му отстъпва своето място и заминава за другия свят. Ако бащата е на земята, той не може да направи сина си наследник. Двамата не могат да стоят на едно и също място. Ако бащата е цар и синът иска да стане такъв, той може да стане цар само ако бащата отстъпи своя трон на сина си, а сам той да замине. Бащата и синът не могат да живеят на едно място.

Тогава вие искате да станете като някой философ, да станете и като Бога. В какъв смисъл искате да станете като Бога? Да имате Божието съдействие може, но в тази форма, която днес имате, вие никога не можете

да бъдете като Бога. Вие може да имате неговото съдействие, но сами вие се намирате специфично в една държава. И в това отношение всеки от вас се намира в една специфична държава, която той трябва да уреди и оправи. Тъй седи въпросът. И след като оправи тази държава, той ще има правилни отношения към всички хора и ще знае как да помогне на света. Но дотогава, докато човек не е оправил своята държава и докато не е познал света, той никога не може да има правилни отношения с никого в света. Той не може да има и отношения с Бога. Защото, ако ти отидеш при Бога, няма да споменаваш това старо име. То няма вече смисъл. Затова казвам, ако ти отидеш при абсолютното, при разумното в света, трябва ли да коригираш неговите пътища и планове? Ако ти имаш един гениален приятел, който е пръв поет в света и ти чете една от своите форми и свои произведения, ти трябва ли да го коригираш? Ще кажеш: „Отлично, много хубаво." Ти не можеш да направиш погрешка. Речеш ли да го коригираш, какво ново ще внесеш?

Казвам, някои от вас може да коригират другиго. Майката коригира дъщеря си в любовта. Дъщерята коригира майка си в любовта. Може ли една майка да коригира дъщеря си в любовта? Никога. Може ли един баща да коригира сина си в любовта? Никога. Те не могат да се коригират. Това е противоречиво. Любовта, която ще прояви синът, тя е любовта на бащата. Какъвто е бил бащата, такъв ще бъде и синът. Нищо повече. Чудни са хората. Овцата ще роди син, точно такъв, каквато е тя – по всички правила на нейните форми. Вълкът ще роди точно такъв син, какъвто е той самият. Синът ще мяза на баща си. Ние очакваме синът да бъде нещо друго от баща си. Не е било и няма да бъде.

И следователно, ако аз не съм като баща си, тогава има две положения: или че аз не познавам баща си, или че този, когото имам за баща, не е мой баща. Ако аз съм по-добър от него, той не ми е баща. И ако аз съм по-лош от баща си, той пак не е мой баща. Обаче ако аз съм точно като него, той е мой баща. Трите положения съществуват. А в сегашното наше положение ние мислим, че синът е по-добър от баща си. Значи той не е негов баща. По-лош е от баща си. Пак не е негов баща. Като баща си е. Негов син е значи. Ако синът е по-добър от баща си, той носи всичките свои блага. Тогава бащата не носи никаква отговорност за него. Обаче ако мяза на баща си, бащата носи всичката отговорност за сина.

Та казвам, онези от вас, които искат да ме разберат, трябва да се освободят от всякакви свои лични възгледи. Защото много пъти като

говоря, мнозина казват: „Тогава на какво да се основаваме? Това не било право, онова не било право. Кое е правото тогава?“ Има неща, които са прави. Казвам така, яж пресни плодове, яж пресен хляб. Няма ли пресен хляб, не яж. Не яж никакви консерви. Нищо повече. Тъй както са в природата, в материално отношение, така ги яж. Дъвчи житото тъй, както си е. Не яж жито, което е мляно на воденица. Яж житото така, както си е в природата. Плодовете – също така. Откъсни си ги, както са на дървото. Ако искаш да внесеш в себе си трезв ум, откъсни си от плодовете, които са на северната страна. Ако искаш да внесеш в себе си благодарност, откъсни от плодове, които са на южната страна. Ако искаш да внесеш в себе си благородство, откъсни от плодове, които са на изток. Най-после, ако искаш да внесеш в себе си разбиране на живота, откъсни си от плодове, които са на запад. Всички тия плодове нямат едни и същи качества. И ако ти пипнеш един човек с лявата си ръка, ти внасяш в него чувственост. Ако го пипнеш с дясната си ръка, ти внасяш в него умствени сили. Щом го пипнеш и с двете си ръце, ти внасяш едновременно и едното, и другото. Майката прегръща детето си едновременно и с двете си ръце, за да внесе в него импулс да живее.

Всички тия движения съществуват в природата. Всяко движение си има свой смисъл и свое благо. Всички слънчеви лъчи, всички промени, които съществуват в природата, си имат свое значение и свой смисъл. Няма промяна в природата, която да няма смисъл. Не че слънцето няма никакви отношения към мене, но онази разумна сила, която направлява светлината, тя крие в себе си смисъла на всеки слънчев лъч. За мене светлината представлява съвсем друго нещо. Светлината за мене има един особен образ. Да ви дам едно обяснение, какво представлява светлината за мене. Светлината е нещо, подобно на извор. Според мене светлината е нещо много материално. Следователно, когато тя се намери под едно голямо напрежение, тя блика, извира като извор. Тя има известни течения, върви по права линия, извива се, клатушка се и полива целия свят. Хората на земята са като растения, които тази светлина като истинската вода полива, и те под нейното влияние растат и се развиват.

Следователно нашата вода тук, на земята, е произлязла от светлината. Произходът на водата е от светлината, превърната в по-гъсто състояние. Ако пък разредите водата, превърнете я в по-рядко състояние и я разложите на нейните първични елементи, вие ще произведете светлината. Прекарайте водата през някое колело да се разреди и вие веднага ще

произведете светлината. Защото без вода никакво движение не може да има. Обратният път. Или без живота никакво движение не може да има в света. Животът е първичното. Ако ти си придобил живота и бъдеш господар на живота, ти ще бъдеш господар и на водата, ти ще бъдеш господар и на светлината. Не си ли господар на живота, не си господар нито на водата, нито на светлината и тебе ще те сполетят най-големите нещастия.

И тъй, Божествената наука, или религията, или окултната наука, или поезията, или философията, всичко това са методи и средства, с които можем да разберем живота, понеже от разбирането на живота ще зависи дали и всички методи ще ни бъдат достъпни. И само тогава ще можем да уредим живота си, както искаме. Ние трябва да разбираме живота, да разбираме неговия произход, отде иде той. И затова Христос казва: „Това е живот вечен, да позная тебе, единнаго истиннаго Бога." И този въпрос се отлага. Вие казвате: „За в бъдеще ще го познаем." За в бъдеще то е друг въпрос. Вие, които от толкова години се занимавате с този философски въпрос, разбрали ли сте Бога като причина на живота, отдето той излиза. Не е въпрос да разберете Бога като форма. Но вие казвате – той е създал всичко. Аз не се меся в неговите работи, какво е създал той. Преди всичко аз не зная даже и какво е създал той и какво не е създал. Защото не всичко, което е създадено, е създадено от Бога. Чудни сте вие. Всички паметници на София например от Бога ли са създадени? Всички къщи в Лондон, както и целият Ню Йорк, от Бога ли са създадени? Светът от Бог ли е създаден? Канарите в природата от Бог ли са създадени? Изворите в природата от Бога ли са създадени? Нито канарите са от Бога създадени, нито изворите. И след всичко това се казва, че Бог всичко създаде. Има само едно нещо, което Бог създаде и в което взе участие. Като направи всички тия форми, той каза: „Да направя човека по образ и подобие наше." След като каза: да бъде това, да бъде онова, той каза: „Да стане светлина." И стана светлина. Най-после Бог каза: „Хайде и аз да направя нещо." Той каза: „Да направя човека по образ и подобие Божие." И го направи.

Единственото нещо, което Бог направи, то е човекът. И каза: „Да му туря печат." За другите неща той не каза да бъдат по образ и подобие Божие, но за човека каза. За другите само каза: „Да бъде светлина!" И стана светлина. За земята се казва, че тя първоначално е била неустроена и пуста. Като четете еврейската кабала, там има един миш-маш. Като слушате сега техните богослови, те пък мязат на онзи негър проповедник, който

доказвал на слушателите си как Бог създаде света. Как го създаде? Много лесно. Най-напред Господ насади една много голяма гора, която, като израсте, използва за пръте, на които простираше хората да се сушат. Един запитал: „На кое място беше тази гора?“ „Не е ваша работа. Той ги насади някъде.“ „Ами плета, на който простря човека да се суши, де остана?“ „И това не е ваша работа.“ Някъде е била посадена тази гора, но де – и той не знае. Плета, на който се сушил човекът, го няма. Ами де е човекът тогава? И сега философите казват: „Да допуснем.“ Какво? Че има плет. Да допуснем, че има такива дървета. И от тези допущения вадят едно заключение. И тогава тези заключения мязат на онази наука в Америка, която наричат наука на християните, или в буквален смисъл казано, наука на духа. Те не вярват в материята, но в духа и казват, че всичко е мисъл.

Двама млади току-що се оженили, предприели една разходка и трябвало да пътуват с трен. В това време става едно дерайлиране на трена и този младоженец бил изхвърлен вън от трена, вследствие на което и двата му крака се счупили. Той повикал един от тия лекари, които вярвали, че съществува само дух, да го лекува. Този лекар идвал един, два, три дни и в продължение на всичкото време на лекуването му той все се мъчил да го убеди, че краката му били здрави, не са счупени. Този човек най-после трябвало да повярва в това и след един месец костите на краката му сами по себе си започнали да заздравяват. Той започнал малко да ходи, да крета из стаята. Идва лекарят, който го лекувал, и му казал: „Кога ще платиш?“ „Добре. Сега ще предположиш, че ти давам десет хиляди долара.“ На другия ден пак дохожда: „Ти пак ще трябва да ми платиш.“ „Хубаво. Сега ще предположиш, че ти давам двадесет хиляди долара. Не си ли благодарен?“ Това е философия. Както лекуваш, така ти се и плаща.

И ние както мислим, така ни се и плаща. Та и ние така казваме: „Аз като свърша училище, това ще направя. Като се оженя, това ще направя. Като изгледам децата си, това ще направя. Като стана пръв министър, това ще направя.“ И т.н. това ще направя-онова ще направя, докато най-после циганчето умряло. Всичките ни работи остават недосвършени. Защо? Ние не сме взели, не ни е дадено още същинското. Ние трябва да имаме една права философия. Срещне ме някой и ме пита: „В какво вярваш?“ „Аз вярвам точно в това, в което и ти вярваш. В какво вярваш ти?“ „Аз много обичам парите.“ „Че и аз много обичам парите.“ „Аз много обичам жените.“ „Че и аз много обичам жените.“ „Аз искам да съм голям човек.“ „Че и аз искам да съм голям човек.“ „Аз искам да имам един добър обяд.“

„И аз искам да имам един добър обяд.“ „Аз искам да си почина малко.“ „И аз искам да си почина.“ Че тогава ти си като мене. Разбира се. Сега обаче аз не зная дали и ти си като мене. Аз бях като тебе, но не зная дали ти си като мене. Аз обичам парите, но като дойдат парите при мене, аз обичам да се разговарям с тях. Като дойде една торба с пари при мене, аз я питам: „Кой господар те изпрати при мене? Знаеш ли, че аз имам друг един закон? Като дойдете при мене, каквото ви кажа, абсолютно ще го правите. Ще ми слугувате. Нали сте пари. Като дойдете при мене, ще се търкаляте и дето ви пратя, ще отидете.“ Абсолютно покорство от парите искам. И парите обичам, и жените обичам. Като видя една млада мома, аз я питам: „Ти защо си мома? Да лъжеш момците или да казваш истината?“ Аз считам моми само тези, които говорят истината, а тези, които не говорят истината, никакви моми не са. За мене мома е само тази, която говори истината. И момък е само този, който говори истината. Не говорят ли истината, никакви моми, никакви момци не са. Като видя една мома, тя е свещено нещо. Приятно е да я гледаш, та носи истината в себе си. Казвам ѝ: „Дай си ръката, тя е свещена. Ти носиш нещо ново в себе си.“ Това е мома. И аз бих желал целият свят да бъде пълен с такива моми и момци.

Сега аз ще се спра тука. Ако река да улеснявам как разбирам нещата, какви разбирания трябва да имаме, казвам, не е достатъчно само да обясняваме нещата, но трябва да ги приложим. Казвам, отношенията на първичната причина към нас са толкова прости. Бог е едно същество, което бедните, сиромасите, неучените, невежите, страдащите хора могат да го намерят повече и по-лесно, отколкото учените философи и поети. Когато дойде някой философ при Бога, той се отстранява далеч от него. Когато дойде някой астроном при Бога и започне да го изучава, Бог се скрива във вечността. Когато философът дойде да го изследва, той се скрива зад причинния свят. Когато дойде някой поет, той се толкова отдалечава, че поетът едва го зърва. Щом дойде едно дете при Бога, Бог го помилва и излиза при него. Като дойде някое дете пред един поет, той му казва: „Чакай, дете, ти нищо не знаеш.“ И той започва: „О, ти, който владееш всичко, който изпълваш всичко с трепет и ужас, който разклащаш световете и изпълваш сърцето на човека от памтивека с горчивини. Ти, който внасяш всички горчивини в душата!“ Детето казва: „Какво, какво? Аз пък го видях колко беше хубав. Тъй ме поглади, помилва ме по лицето.“ „Е, сънувало си ти. Слушай, дете. Ти ще остарееш като мене. Поет съм аз.“ И поетът е прав, и детето е право. Щом човек е поет, Бог е страшен. Той му

показва всички страхотии. Каквото пише поетът, така е. Той, като търсил Бога, минавал през тези бездни, през тези височини и баири.

Поетът мяза на този царски син, който се влюбил в една красива царска дъщеря, която била голяма екскурзиантка и той трябвало цял живот да ходи подире ѝ, за да я стигне. Тъкмо той я вижда на един далечен баир и рече да отиде при нея, тя вече слиза оттам и тръгва към друг баир. Върви той подире ѝ, но тя вече е на трети баир. Стига той третия баир, но тя е вече в долината. И така вървял цял живот и не могъл да я стигне. След като я търсил той цял живот, най-после описва своите страдания, мъчнотии и несгоди по баири и по долини, по върхове и канари и казва в заключение: „Не можах да постигна това, което желаях.“ Защо? Ако не станете като малките деца, не може да влезете в Царството Божие. Докато ти намериш една мома на истината и искаш да ѝ дадеш една торба на гърба да носи, както това прави черният маг, това показва, че в сърцето ти има нещо лошо. Ти трябва да бъдеш човек на истината, да си благодарен, че си я зърнал. Няма защо да си близо до нея. Да ѝ напишеш една благодарствена молитва, едно благодарствено писмо и ще се зарадваш, че ти си бил на това място, дето е стъпила тя. Какво трябва да направиш? Целуни тогава нейните стъпки слез от този връх надолу и благодари, че си могъл да целунеш и нейните стъпки. Повече от това не ти се пада в този живот.

Вие трябва да образувате правилни отношения в света. Вие казвате: „Аз намерих реалността.“ Да, ако си намерил реалността на стъпките на онзи човек на истината – и това е една голяма придобивка. Казва псалмопевецът: „Когато видя твоето лице, напълно ще се зарадва душата ми.“ Казвам, това е, което може да внесе онова вдъхновение, онова осмисляне на нещата. Сега хората се разочаровали един от друг и казват – този не го обича, онзи не го обича. Че отде знаете, че някой не ви обича. Никой не може да ви обича, ако вие не обичате сами себе си. И никой не може да те обича, докато и ти не обичаш. Не съществува друг закон. И ти не можеш да бъдеш обичан, ако не обичаш. Каквото вложиш, такова ще вземеш. Ти не можеш да сееш живо, а да получиш царевица, и обратно – не можеш да сееш царевица и да получиш жито. Каквото си сял, ще вземеш равносилното на това, което си сял. Та казвам, в живота трябва да има едно разбиране. Когато хората направят едно приятелство, защо го правят? Ако ние правим едно приятелство, то е, за да дадем възможността на Господа да заеме едно място. Ако хората се женят, то е, за да дадат място на Господа, той да заеме едно място между тях. Ако хората образуват едно

общество, то е, за да дадат едно място на Господа. Ако хората образуват една държава, то е за да дадат възможността на Господа да заеме едно място. Или ако един музикант става музикант, то е, за да даде възможност на това велико същество да се прояви чрез него. В това няма ли смисъл? Има смисъл. Ще седнеш да пишеш нещо като поет – има един начин на писане. Вижте как пише едно малко дете: „Вчера при изгрева на слънцето бяхме при първия извор на високата планина. Изворът беше бистър и течеше. Всички ученици пихме от неговата вода и се разположихме на поляната. Помолихме се и след това се върнахме." Питам, не е ли хубаво това описание на малкото дете? То описва своя малка екскурзия. А ние какво ще описваме сега? Казвам, колкото един разказвач е по-прост, т.е. колкото по-просто, по-кратко изрази истината, толкова е по-добър. Някои казват: „Събуди се за зората." Или: „Стани със зората." Или: „Стани, когато се зора пукне." Питам, зората пуква ли се? Това е поетичен израз. Стани със зората – това има смисъл. Тъй както става зората, стани и ти. Това е много хубав поетичен израз. Стани рано със зората, в това има идейност. Зората има вече един образ. Изразът „стани с пукването на зората" не е хубав. Пукването, пукотът, тази мисъл вече внася една дисхармония. Стани със зората. Нищо повече.

Та казвам, когато дойдем до онзи възвишен живот, ние трябва да дойдем до простотата. Ти ще внесеш тази простота в живота си и ще кажеш – има само едно вечно начало. Ставай и лягай само с това вечно начало. Станеш сутрин, кажи си – има само едно вечно начало. Лягаш вечер, кажи си – има само едно вечно начало. Започваш да пишеш, кажи – има само едно вечно начало. Философстваш, кажи – има само едно вечно начало. Управляваш, кажи – има само едно вечно начало. Намериш се в скръб и страдания, кажи – има само едно вечно начало. Не защо да не си радостен, когато страдаш, защо твоят възлюбен ти пише, че не те обича. Той ти казва: „Не те обичам, защото, като срещна едно бедно сираче, ти не се спря пред него, домързя те да бръкнеш в джоба си и да му дадеш нещо, да го помилваш и да му кажеш две думи. То е без майка и баща. А ти бързаше по-скоро да ме намериш, да ми дадеш своето любовно писмо. Сега ще се върнеш да поправиш погрешката си."

Така ние, докато отидем при Бога, ще срещнем хиляди души, които ще пренебрегнем и на които никакво внимание няма да обърнем. Вие казвате: „Искаме да видим една усмивка на това вечно начало." Но това вечно начало ще стане сериозно, няма да бъде доволно от тебе и ще ти

каже: „Върни се от пътя си.“ Защо? Аз зная защо.

И сега аз искам да ви оставя следната мисъл от мене. Има само едно вечно начало.

Шестнадесета неделна беседа
15 декември 1929 г., неделя, 10 часа
София – Изгрев

ИМАМ ВЛАСТ

Псалом 119:Алеф

Пилат казваше на Христа: „Имам власт да те разпна, имам власт и да те пусна.“ Христос му отговори: „Не би имал власт, ако не бе ти дадена отгоре.“

Тия два стиха отговарят на двата възгледа на хората. Според тях хората се делят на две категории. Тия от първата категория казват: „Не сме ли учени, даровити, богати и силни хора?“ Те са подобни на Пилата, който казва: „Нямам ли власт да те разпна? Имам власт да те разпна, имам власт и да те пусна.“ С тези думи Пилат се е обърнал към Христа, един от най-великите хора на света. Казвате: „Не можа ли Пилат да постъпи по друг начин?“ Така постъпвате и вие, когато решавате някоя трудна задача, от която зависи животът ви. Щом се намерите в трудно положение, казвате: „Нямам ли власт да постъпя по един или по друг начин? Не съм ли свободен да постъпя, както разбирам?“ Какво спечели Пилат с осъждането на Христа? Прослави се. Ако не беше осъдил Христа, досега името му щеше да бъде забравено. А днес, като се чете Евангелието, постоянно се споменава името на Пилата. Културен човек беше Пилат. С едно измиване на ръцете си той искаше да мине за невинен, да се освободи от всякаква отговорност. Ако има някаква грешка в това дело, той я стовари върху гърба на евреите. С измиване на ръцете си Пилат искаше да каже, че като римлянин той не поема нищо на съвестта си.

Когато става въпрос за Пилата, всеки казва, че е лесно да измие човек ръцете си, да махне от съвестта си всякаква отговорност. Питам, кой човек не е постъпил поне веднъж в живота си като Пилата? Щом извърши някакво престъпление или направи някаква погрешка, човек измива ръцете си и се отказва от всякаква отговорност. Той започва да търси виновници за погрешката си вън от себе си и казва: „Майка ми беше нервна жена, баща ми беше сприхав, те предадоха своите качества на мене, вследствие на което не можах да се владея и сгреших.“ Това са разсъждения на Пилата. Пилат казваше, че има власт, но властта му имаше сила, докато се прояви. Щом се прояви, човек има власт да постъпи по един или по друг

начин. В това време той е на изпит. Като се прояви, като произнесе присъдата, той вече не е свободен. Докато е на поста си, съдията има власт да постъпва по един или по друг начин. Щом напусне поста си, той изгубва властта си и влиза в запас. И в миналото, както и днес съдиите съдят света, но светът не е станал по-добър. Наистина, светът не е станал по-добър, но и по-лош не е станал. Днес хората не са толкова добри, колкото ще бъдат в бъдеще, но не са толкова лоши, колкото са били в миналото. Изобщо лошото се определя от миналото, а доброто – от бъдещето.

Кои са били побудителните причини, които заставиха Пилата да осъди Христа? Сам Пилат каза, че има власт да разпне Христа, има власт и да го освободи. Въпреки тази изповед Пилат не можа да се противопостави на желанието на евреите. Те му казаха, че ако освободи Христа, той се обявява против Кесаря. Пилат се уплаши и отстъпи. Като се намери пред дилемата, кого от двамата да предпочете, Кесаря или Христа, Пилат веднага реши въпроса. Той не искаше да изложи своя личен интерес на риск, затова предаде Христа на евреите, да се разправят с него, както те намират за добре. Христос каза на Пилата да постъпи според властта, която му е дадена отгоре. Пилат се замисли и си отговори: „Имам власт да те пусна, но ако постъпя така, ще изчезна като Пилат. Ако те осъдя, името ми ще остане знаменито."

„Имам власт да те разпна, имам власт и да те пусна." Съденето на Христа се започна преди две хиляди години, но още не е завършено. И до днес още Христос стои пред съвременния Пилат да го съдят. От Пилата на миналото Христос се освободи, но от сегашния Пилат още не е свободен. Христос се освободи от старите римски вериги, но от съвременните вериги още не е свободен. Христос се освободи от Пилата, от Ирода, от Каиафа, от първосвещениците и от книжниците на миналото, но от съвременните съдии, от първосвещениците на двадесети век още не е свободен. Много от сегашните християни се намират в положението на апостол Петър, който искаше да умре заедно с Христа, но скоро след това се отрече три пъти от него. Други пък се намират в положението на евангелист Йоан, любимия ученик на Христа, когото, щом хванаха за дрехата, остави я в ръцете на онези, които го преследваха, и избяга. Останалите ученици на Христа, вън от дванадесетте, се разпръснаха по различни посоки, кой дето очите му виждаха. Дванадесетте ученици на Христа представят дванадесет вида убеждения, религии, които се пръснаха по света. Христос обаче остана сам със своето верую.

В какво се заключава веруюто на Христа? В любовта, в геройството му, в умението му да страда и накрая да излезе победител. Христос смело понесе своя кръст, за което го увенчаха като победител. Днес всички задават въпроса, защо Христос носи кръста само до едно място и после го захвърли? Има една тайна в това. Христос носи кръста до известно място, но после каза: „Оттук нататък не нося кръст. Дотук аз го носих, а сега той ще ме носи.“ След това разпнаха Христа на кръста. Обаче от възкресението до днес Христос не е носил никакъв кръст, но кръстът го носи. Хората обаче още носят кръста. Благодарение на кръста те са направили много изобретения. В страданията човек става изобретателен. Като влезе в някой дом, кръстът разплаква всички. Няма човек в света, който да не е плакал на кръста. Кръстът е един от страшните ангели. Кръстът е едно от страшните, но разумни същества, което чрез човека разрешава една от великите задачи на живота. Заедно с него и човек разрешава тази велика и трудна задача. Защо трябваше да разпнат Христа? Това е негова работа. Защо човек трябва да умира? Това е негова работа. Защо живееш? Това е моя работа. Защо ти живееш, това е твоя работа. Пари ми трябват, за да уча. Това е твоя работа. При каквото положение да се намира, човек трябва да съпоставя нещата, правилно да решава въпросите си, да не очаква други да му ги решават. Човек трябва да знае, че всички въпроси, които се отнасят до неговото сърце, до неговия ум и до неговата душа, са лични, и той сам трябва да ги реши.

Съвременните хора не успяват в живота си по причина на това, че са се отклонили от първичния подтик на живота и са изменили посоката на своето движение. Понякога те попадат в правия път, но временно и скоро след това пак се отклоняват. Например някой човек направи едно добро дело, т.е. изпълни волята Божия, и бърза да се произнесе за себе си, че е добър, праведен човек. Щом каже, че е праведен, че има власт, той е в положението на Пилата. Не, когато говори за себе си или за другите хора, човек трябва да говори истината. Само чрез истината човек може да разреши въпросите на живота. Докато сам решава въпросите си, човек може да каже, че това е негова работа. Вземат ли участие и други в решаването на тия въпроси, това е тяхна работа. Например, докато майката носи детето в утробата си, това е изключително нейна работа. Щом детето се роди и го поемат други хора – бащата, това е вече тяхна работа.

Следователно, докато една идея живее само в ума на един човек, тя е негово притежание. Излезе ли вън от него, тя става обща идея. Щом се

роди, детето е общо притежание. То плаче, смее се и всички около него взимат участие в неговата радост и скръб. Защо плаче детето? Това е негова работа. Защо се смее? И това е негова работа. Някой казва, че сърцето му е скръбно. Защо? Това е негова работа. Умът му е помрачен, не може да мисли правилно. И това е негова работа. Човек мисли, че има право върху сърцето и ума си. Не, сърцето и умът разрешават своите задачи, а човек трябва да чака разрешаването им, без да взима участие. Нямам ли власт на сърцето и на ума си? Нямаш никаква власт. Ако мислиш, че имаш власт, ти си Пилат, който мислеше, че има власт да разпне Христа, но има власт и да го пусне. Тази власт му беше дадена отгоре, и то временно.

И тъй, силата на човека седи в приложение на истината. Ако не може да разбере и да приложи истината, човек всякога ще си остане слаб и немощен. Който е придобил истината, той разбира защо страда. Страданията на човека могат да бъдат лични, семейни, обществени, народни и общочовешки. Понеже е уд на Божествения организъм, човек взима участие в страданията на целокупния живот. Това е неизбежен закон. Всеки човек трябва да вземе участие в общите страдания като свой дял. Мнозина мислят, че човек страда само за греховете си. Ние оставяме греха настрана. Грехът е анормално явление в живота. Той произтича от неестествените желания на човека. Има страдания, които също произтичат от неестествените човешки желания. Често най-красивите неща в живота произвеждат страдания. Например любовта със своето голямо изобилие произвежда ред страдания. Като види това голямо изобилие, човек започва да граби, за да се осигури. Той вижда, че не може да запази любовта за дълго време, затова гледа да се възползва от присъствието ѝ. Любовта дава свобода на човека да яде, колкото може, да взима колкото иска. Който не е готов за това изобилие, той се натъква на големи противоречия и страдания. Който иска изведнъж да придобие много неща, да стане добър, учен, богат, силен, свят човек, той има някаква користолюбива мисъл. Той иска да се представи пред хората, че е постигнал много нещо. След това ще започне да разправя, че е прекарал цели двадесет години в пустинята в пост и молитва. Това е тщеславие. Не е нужно човек да разправя на хората как е станал свят.

Колкото да се говори за святост и чистота, хората още не са дошли до това положение. Те проповядват истината, но сами се съмняват, вследствие на което се натъкват на противоречия. Те казват: „Чудно нещо, едно време

молитвата ни се чуваше, но днес не се чува. Едно време имахме всичко в изобилие, а днес и хляб нямаме даже.“ Съвременните хора вярват в Бога, но въпреки това по цели дни и часове седят пред фурните, чакат да получат хляб. Те благодарят на фурнаджиите, че имат грижа за тях. Тези хора не могат сами да си приготвят хляб, а минават за учени, за светии, за праведни. Не говорете за вашата ученост и святост. От вас има много по-учени и по-свети хора. Ако отидете на небето, с вашата ученост и святост нищо не можете да направите. За да ви покажат колко сте учени и свети, веднага ви изпращат на земята да помагате на грешни хора, да ги учите, да им покажете пътя към светлината. От това, което можете да направите за тях, ще се определи вашата ученост и святост. Ако нищо не можете да постигнете, ще кажете, че тия хора са големи грешници, не възприемат нищо. „Това е тяхна работа. Много се измъчих с тях.“ Това е твоя работа. Докато намираш, че хората са големи грешници, че си пострадал за тях, Господ не ти обръща внимание. Кажеш ли, че ти си направил за тия хора, каквото си могъл, а останалата работа е Божия, целият невидим свят ще се спре пред тебе и ще ти помогне. Те се радват, че срещат човек, който работи в съгласие с Бога.

И тъй, за да не губят равновесието си, съвременните хора трябва да съпоставят нещата. Това не значи още, че те абсолютно ще запазят равновесието си, но поне ще могат, като го нарушат, отново да го възстановят. Докато е в параход, човек неизбежно ще се клатушка на една и на друга страна, ще страда, ще се разочарова и т.н. Дългият път, който човек извървява, е свързан с големи изненади, с големи изпитания. За човека е важно да придобие вътрешно равновесие в себе си. Само любовта, мъдростта и истината могат да му дадат това равновесие. Те са единствените фарове, които определят посоката на неговото движение в тъмни и бурни нощи. Дойде ли до любовта, човек трябва да я постави на мястото ѝ. „Ама, докато дойдем до любовта, гладни ще умрем.“ Това е ваша работа. По този начин ще опитате какво значи да умре човек гладен. Кое е по-добре: гладен ли да умре човек, или сит? И двете положения са добри. Ако човек умре гладен, за нищо няма да го държат отговорен, защото не е направил никакви дългове. Ако умре сит, кредиторите му ще го теглят, ще искат да плати дълговете си. Щом дължи, според закона на кармата той трябва повторно да слезе на земята, да плати дълговете си. Да повтаря човек нещата, това още не значи, че той е разрешил въпросите си. Повторението не урежда работите.

И тъй, като е дошъл на земята, човек трябва да се домогне до великата наука на любовта. Да се домогне до тази наука, това значи да я изучава в нейното последователно развиване, в проява на силите, които се крият в нея. Става ли въпрос за приложението ѝ, тя може да се приложи в своето максимално и минимално проявление. Тя действа в мислите, в чувствата и в постъпките на човека, както и в подсъзнанието, съзнанието, самосъзнанието и свръхсъзнанието му.

Пилат казва: „Имам власт да те разпна, имам власт и да те пусна.“ От това гледище мнозина казват: „Имаме право да живеем, както разбираме и както желаем.“ Кога хората не са живели, както разбират и както искат? Не е въпрос за свободата на човека. Всеки е свободен да живее според разбиранията си. Важно е обаче така да живее, че да придобие нещо ценно. Иска ли да придобие нещо ценно, човек трябва да се откаже от дребнавостите на живота. Трябва ли да разисквате върху въпроса, от двама учени – лекар и свещеник, кой е по-учен, по-способен или по-духовен? Ученият се познава по работата си, способният лекар – по изкуството си да лекува, добрият свещеник – по начина на живота си. Човек трябва да знае как да живее, как да работи, как да се моли, какви думи да говори. Има думи, силата на които може да тласне света напред. От човека се изисква умение правилно да ги произнася. Достатъчно е една от тия думи да се произнесе правилно, за да се освободи човек от нещастията и противоречията в живота си. Една такава дума е в състояние да подигне човека до небето. Каква по-силна дума искате от думата „Господ“? Ако при най-тежките моменти на изпитания човек се обърне към милостта Божия за помощ, той ще разбере какво значи да бъдеш свързан с Бога. При това положение трябва ли да се питате защо светът е създаден по този начин. Който е създал света, той е предвидил всичко.

Днес всички се запитват коя е причината, задето човек непрекъснато губи своя вътрешен мир. Много причини има в живота на човека, които го спъват. Не е важно какви и кои са причините за това. Важно е как да преодолее тия спънки. За да се справи с препятствията си, човек трябва да се обърне към себе си, към силите, вложени в неговия организъм. в ума, в сърцето, в душата на човека се крият сили, заложби, чрез които той може да се справи с всички противоречия. Те представят несметни богатства за него, но ако разумно се използват. Като изучава своя ум, своето сърце, своята душа и своя дух, човек разкрива богатствата, които са вложени в тях, и се учи. Какво представя сърцето? Сбор от разумни същества. Що е

душата? Божественото начало. Що е духът? Проявеният дух в света. След всички тия богатства трябва ли човек да се занимава с дребнавости в живота, които непрестанно го спъват?

„Имам власт да те разпна, имам власт и да те пусна.“ Всеки човек може да каже същото, но той трябва да прилага онази власт, която му е дадена отгоре. Обиди ли те някой, не бързай да се саморазправяш, но запитай Христа, т.е. Божественото в себе си, как да постъпиш. Ще ти се отговори: постъпи според властта, която ти е дадена отгоре. Не приложиш ли тази власт, един ден и тебе ще съдят. Ще дойде ден, когато Пилат ще бъде изправен на съд пред Христа. И Христос може да му каже, както едно време Пилат му е казал, но любовта никога не отмъщава. Христос ще му каже: „Имам власт да те разпна, но имам власт и да те пусна. Аз ще постъпя според властта, която ми е дадена отгоре. Бъди свободен.“ Пилат ще се освободи от позорния стълб, но от любовта, от Христовото учение няма да се освободи. Докато не приеме любовта дълбоко в себе си, човек е изложен на постоянни разочарования независимо от това, дали е богат, или беден, учен или прост, млад или стар. Кой баща или коя майка не са се разочаровали от синовете и дъщерите си? Кой учен не се е разочаровал от работата си? Това не значи, че женитбата е лошо нещо. Нито женитбата е лошо нещо, нито науката. Всичко, което става в живота, е добро, но има нещо, което човек още не разбира, вследствие на което преживява големи разочарования.

Сега ние желаем да ви поставим на правия път. За тази цел казвам, забравете миналото си и започнете да работите оттам, дето сте стигнали. Голяма част от човечеството са дошли до положението на Пилата, но за да не направят същата грешка, те трябва да дадат място на Христа в себе си, да приемат неговата светлина. Пилат не можа ли да приложи към Христа властта, която му бе дадена от Бога? Той можа да направи всичко, за да не осъди Христа. Ще възразите, че ако Христос не беше разпнат, човечеството не би могло да се спаси. Това беше един от начините за спасяване на човечеството, и то най-слабият. Хиляди начини има, чрез които Бог може да спаси света. Ще кажете, че Пилат е бил лош човек, затова осъдил Христа на смърт. Много пилатовци има и днес в света. Колко хора, колко семейства са изпъдени от къщите си благодарение на правото на собствениците на тия къщи. Без да мислят много, тия собственици влизат в правата си и пъдят навън всред зима бедни и нещастни хора. Щом има право и власт, човек може да я приложи, но от отговорността на делата си

няма да се освободи. Човек носи отговорност за всяка своя постъпка. Отговорността носи страдания за човека, а страданията турят отпечатък – бръчките на лицето. Те говорят за сухота на сърцето, за безлюбие. Щом любовта напусне човека, старостта го посещава. Дето е старостта, там е безлюбието. Дето е младостта, там е животът. Когато безсилието обхване човека, животът го напуща. Мъдростта изключва глупостта. Истината изключва лъжата и насилието. Любовта изключва безлюбието и разрешава всички въпроси в живота.

Като говорим за любовта, ние имаме предвид всички нейни прояви – към личността на човека, към семейството, към обществото, към народа и към цялото човечество. Велико нещо е любовта. Няма човек в света, който да не се поддава на любовта. Обикнете ли някого, колкото да е индиферентен към вас, в края на краищата все ще ви обърне внимание. Можете ли да поставите едно тяло на двадесет хиляди градуса топлина и да не го стопите? Невъзможно е. Каквато твърдост да притежава, в края на краищата това тяло не само че ще се стопи, но и на пара ще се превърне. Какво ще стане с човека, ако го поставят не на двадесет градуса топлина, но на тридесет и пет милиона градуса? Той ще се запали от всички страни и ще тръгне по света да търси лицето, което го е обикнало.

„Не е ли детинско това нещо?“ Не е детинско. Детинска любов не съществува. Любовта е любов, но проявите ѝ са много. Каквито да са проявите ѝ, любовта е в състояние да утешава, да възкресява, да подига падналия, страдащия, слабия. Любовта посещава човека в момента, когато е сам, от всички изоставен и забравен. Когато мисли, че всичко с него е свършено, тогава именно човек ще чуе тихия глас на великия, който започва да му говори за ново, за светло бъдеще. От мъртъв той възкръсва, излиза от студената обвивка на безлюбието и влиза в любовта, носителка на живота. Дойде ли до този момент, човек става гениален, започва да твори в областта на музиката, художеството, изкуството, науката и т.н. „Да вярваме ли в това нещо?“ Това е ваша работа. „Право ли говориш?“ Това е моя работа.

Седемнадесета неделна беседа
22 декември 1929 г., неделя, 10 часа
София – Изгрев

АЗ ЖИВЕЯ, И ВИЕ ЩЕ ЖИВЕЕТЕ

„Понеже аз живея, и вие ще живеете.“
Йоана 14:19

Да се живее, в това седи великият смисъл на нещата. Да се живее, това е велико изкуство. Така казват всички поети, учени и философи. Всички хора се стремят към живота. Христос казва: „Понеже аз живея, и вие ще живеете.“ Понеже майката живее, и детето ще живее. Ако майката умре, и детето ще умре. Някои казват, че детето може да живее и без майка си. Това е твърдение, но доколко е вярно, то е въпрос. Има твърдения, които в основата си не са верни и не се допущат. Ако майката е умряла, и детето щеше да умре. Понеже майката живее, и детето ще живее. Докато въздухът съществува, и ние живеем. Щом въздухът престане да съществува, и ние ще умрем. Без въздух човек не може да живее. Понеже водата съществува, и човек живее. Изчезне ли водата, и човек умира. И обратното е вярно. Водата и въздухът съществуват, защото човек живее. Умре ли човек, въздухът и водата ще престанат да съществуват. Същото може да се каже и за хляба. Хлябът е резултат на това, че човек живее. Какво нещо е резултатът? И детето може да каже, че 25 е резултат на произведението от числото 5, умножено само на себе си. Дойдете ли до съдържанието, до същината на числото 25, и учените, и философите не могат да кажат нещо положително. Числото 25 може да вземе участие навсякъде в живота. То е съставено от майката и голямата дъщеря, която е женена. Двойката е майката, а петорката – дъщерята.

„Понеже аз живея, и вие ще живеете.“ Животът, към който всички се стремят, има свой външен и вътрешен смисъл, но не такъв, какъвто хората разбират. Ако се спрем върху смисъла и целта на живота от гледището на обикновения човек, ние казваме, че животът няма никакъв смисъл, никаква цел. Животът има една вечна цел. Както да се определя смисълът и целта на живота, те ще останат всякога неопределени. Какво представя животът? Животът е това, което има цел, която никога не може да се определи. Животът е това, което има смисъл, който никога не може да се определи. Тези неща се говорят толкова лесно, както е лесно да се каже 5^10. На

книга лесно се подига числото пет в десета степен, но за да го подигнете в живота си, вие трябва да минете през живота на един ангел. И при това положение даже задачата ви едва ли ще бъде свършена наполовина. Лесно е да кажете за някого, че е десетостепенен чиновник, но в природата това степенуване не става лесно. Според разумната природа степенуването подразбира особена идея. Да живее човек, това не е еднократен процес. Реката живее дотогава, докато е свързана с извора. Щом връзката ѝ с извора се прекъсне, заедно с това и реката престава да живее. В този смисъл човешкият живот не може да се отдели от Божествения, както Божественият не може да се отдели от човешкия. Животът е един непрекъснат процес. За човека е важно да живее, а как ще живее, това е друг въпрос. Казвате, че някой човек е добър, благороден, красив. Къде е неговата доброта, къде е неговото благородство, това не ви интересува. Вие се интересувате от добротата и благородството му, а не от мястото на тия добродетели в него. Човек се интересува от светлината на свещта, а не от материала, от който е направена. Когато свещта изгори, светлината ѝ изчезва. Щом свещта не свети, тя не е свещ. Същото може да се каже и за човека. Човекът е човек, докато има живот в себе си. Щом животът го напусне, той престава да е човек. Значи, докато Божественото се проявява в човека, той минава за човек. Щом Божественото в човека изчезне и връзката му с Бога се прекъсне, с това заедно той престава да живее и се връща в първоначалното си състояние. Какъв е бил човек първоначално, никой не знае.

Днес всички хора питат какъв е бил светът първоначално? Никакъв не е бил. Тъмнина ли е било всичко? Никаква тъмнина не е съществувала. Ами светлина имало ли е? И светлина не е имало. Ако кажем, че първоначално всичко е било тъмнина, разбираме, че някъде е имало светлина. Ако кажем, че всичко е било светлина, ще излезе, че някъде е имало тъмнина. Значи първоначално, преди създаването на света, нито светлина е имало, нито тъмнина.

„Понеже аз живея, и вие ще живеете.“ Всички хора са заинтересувани от живота, искат да живеят, вследствие на което искат да се осигурят: да бъдат здрави, да учат, да свършат училище, да заемат добри служби, да си купуват къщи, имоти и т.н. Кой човек, като е живял известно време на земята, е постигнал своите желания? Кой човек се е ползвал от обичта и почитта на своите близки до края на живота си? Ако десет души, които са го обичали и почитали, умрат, кой ще го обича след тях? Какво ще остане

от вас, като умрете и вие? Слушате някой да казва: „Няма какво, ще се мре.“ Ако този човек е убеден, че ще умре, защо прави толкова големи усилия, за да постигне едно свое желание? Защо се мъчи толкова много? И смъртта има смисъл. Смъртта заставя човека да обикне живота. Като обикне живота, човек влиза в областта на вечните промени. Човек ще страда и ще се радва, ще пада и ще става, докато най-после обикне онзи, който му е дал живот. Смъртта ще заведе човека при живота, а животът – при Бога, при вечния принцип. Смъртта подразбира вечни промени: разлюбваш едного, залюбваш другиго. Когато младата мома иска да умре, това показва, че тя е разлюбила своя възлюбен и търси друг някой момък. Когато жената казва, че иска да умре, това подразбира, че е решила да напусне своя мъж, да се освободи от него, за да намери друг. Когато мъжът иска да умре, това подразбира, че той е решил да се освободи от жена си. Когато слугата иска да умре, това показва, че той има желание да напусне господаря си и да намери друг някой, по-добър от него.

Следователно, желае ли човек смъртта, това показва, че той иска да се освободи от страдания. Наистина смъртта е освобождаване, но за кого? Смъртта освобождава праведния, но не и грешния. Като умре, праведният се освобождава от всички противоречия и заблуждения в живота си. Мнозина казват, че без заблуждения и противоречия не може да се живее. Да се мисли така, то е все едно да се поддържа твърдението, че без ядене не може. Вярно е, че без ядене не може, но трябва точно да се определи без какво ядене не може. Без хляб не може да се живее, но без кокошки, агънца и прасета може. Рече ли съвсем да се откаже от ядене, човек ще се намери в положението на Настрадин Ходжа, който всеки ден намалявал храната на магарето си, докато го отвикнал да яде. Обаче, в който ден магарето престанало да яде, и животът му се прекратил. Като знаете това, не се стремете да научите магарето си да не яде, защото ще го изгубите. Останете ли без магаре, вие ще се принудите сами да носите товара си.

„Понеже аз живея, и вие ще живеете.“ Като живее, човек ще дойде до вътрешния смисъл на живота. Да разбере човек вътрешния смисъл на живота, това значи да се свърже със закона на любовта. Наистина само любовта може да осмисли живота. Само любовта може да направи човека силен, благороден, учен. В старо време човека на любовта наричали маг, а днес го наричат княз, цар, божество. За онзи, който е придобил любовта, животът е лек. Който не е придобил любовта, той очаква на любовта на хората. Добре е да ви обичат, но праведните, а не грешните хора. Обичат ли

ви грешните, това значи, да ви предадат своите слабости, от които с години не можете да се освободите. Когато грешникът ви обича, чрез любовта си той може да ви направи големи пакости. В такъв случай за предпочитане е безлюбието на грешника, отколкото неговата любов. Когато грешникът не ви обича, вие сте затворени за него, и по този начин се освобождавате от слабостите му. Обича ли ви, вие се отваряте за него като охлюв и приемате слабостите му. Докато не се е калил, докато не е разбрал законите на живота, човек не трябва да се отваря. Обичайте хората, без да се свързвате с техните слабости. Помагайте на хората, без да се свързвате с тях. Преди да обичате някого, вие трябва да обичате Бога и заедно с него да отидете до онзи, когото обичате. Ако жената на твоя ближен е нещастна, преди да си я обикнал, ти трябва да я примириш с мъжа ѝ, да внесеш любовта помежду им. Успееш ли да направиш това, и те ще ти се радват, и ти ще им се радваш. Какво ще придобие един мъж или една жена, ако внесат раздор в едно семейство? Ако жената напусне мъжа си, или мъжът – жена си, това не е никакво разрешаване на въпросите. Като напусне мъжа си, жената ще търси друг мъж. Същото ще направи и мъжът. Ако се откаже от едно знание, от една теория или от една религия, човек ще потърси други, по-нови. Слушате някой да казва, че новото учение, новите идеи разрешавали всички въпроси, всички отношения между хората. Отношенията между хората са отдавна определени. Първата причина, която е изпратила човека на земята, е определила отношенията му към неговия ближен. Програмата, която човек трябва да изпълни на земята, е отдавна определена. Неговата задача не седи в това, да си съставя нова програма, но да изпълни онази, която е вече определена. Въпреки това човек си създава своя програма и търси щастието си там, дето го няма. Каквото да прави човек, в края на краищата неговата програма се анулира. Може ли простият овчар да задоволи нуждите и изискванията на царската дъщеря? Овчарят може да ѝ говори за природата, за своя естествен живот и да я задоволи за ден-два. На третия ден обаче тя ще започне да въздиша в овчарската колиба и да мисли по какъв начин да се върне в двореца на своя баща.

Царската дъщеря символизира душата на човека, която е живяла в двореца на своя велик баща, дето всичките ѝ нужди били задоволявани. Тя е слязла на земята да живее в овчарска колиба, да се учи. Какво може да даде светът на хората? Е, ще живеем поне като хората, ще ядем, ще пием, ще се веселим. Не, това не е живот. Човек трябва да води съзнателен, разумен живот, да се освободи от недоволството. Недоволството е проказа

за човешкото съзнание. Влезе ли недоволството в съзнанието на човека, той престава да разбира правилно нещата. Каквото да говорят на недоволния, каквото да му дават, той все протестира, нищо не може да го задоволи. Недоволният има особена философия, особени разбирания за живота. Той седи и мечтае за царската дъщеря. За да живее с царската дъщеря, човек трябва да има нейните разбирания. За да се разбират двама души, между мислите и чувствата им трябва да има известно съответствие. За да могат двама души да живеят в хармония, те трябва да са готови да се жертват един за друг. Не е ли готов човек да се жертва за възвишеното в света, той не е в състояние да се освободи от мъчнотиите в живота. Ще кажете, че всички хора са се жертвали, познават закона на жертвата. Кога са се жертвали? Когато са се влюбвали. Наистина, когато мома и момък се влюбят, те отправят един към друг особени, крадливи погледи, които представят някакви инжекции. Инжекциите на един от двамата излизат по-силни, вследствие на което момата или момъкът заболява. Ако момъкът заболее, момата се заема да го лекува. Като го излекува, тя иска да ѝ даде голямо възнаграждение. Като се види в несъстоятелност да плати такава голяма сума, той започва да мисли как да избяга, да се освободи от нея. Момата се сърди, недоволна е от него, говори за голямата жертва, която е направила. И той разправя за жертвата, която е направил за нея. Всъщност нито момата се е жертвала за момъка, нито момъкът за момата. Жертва, която води към разлюбване, към недоверие между хората, не е истинска жертва.

Христос казва: „Това е живот вечен, да позная тебе, единнаго, истиннаго Бога.“ Днес хората страдат, разочароват се, разлюбват се, защото не се познават. В познаването на нещата има нещо специфично, което определя силата на човека. Специфичното се заключава в любовта и във вярата на човека. Любовта и вярата правят човека силен. Аз не говоря за обикновената човешка любов и вяра, но за онази любов, която внася живот в човека, и за онази вяра, която не се разколебава при никакви условия. Какво представя любовта? Любовта е сила, която нито ограничава, нито се ограничава. Ако хората биха се научили да не се месят в любовта на окръжаващите, досега светът би се оправил. Няма сила в света, която би могла да се противопостави на любовта. Като не разбират любовта, хората се страхуват от нея, и едни други се съветват да не се влюбват, да не би да се разлюбят скоро и да страдат. Дето има влюбване и разлюбване, там никаква любов не съществува. Ние наричаме това нещо игра на любов.

Двама актьори – мома и момък, се влюбват, излизат на сцената да покажат пред хората своята любов. В истинската любов няма влюбване и разлюбване. Там гори вечен, неугасим огън, запален от Божествения дух. Този огън никога не изгасва. Който мисли, че може да изгаси огъня на Божествената любов, той не знае какво всъщност представя любовта. Посети ли любовта човека, той трябва или да бяга от нея, или да ѝ се подчини. Обаче бягането не разрешава въпросите. Дойде ли любовта при вас, вие трябва да ѝ се подчините. Нищо повече.

„Понеже аз живея, и вие ще живеете." Защо живее Христос? Защото обича отца си. Следователно, като обичате отца си, и вие ще живеете. Христос е пазил своята вътрешна връзка с Бога, вследствие на което имал вечен живот. Влезе ли любовта в човека, от бездарен тя го прави даровит, от ленив – прилежен. Любовта внася велик импулс в човека. Любовта осмисля живота. Това са опитности, през които са минавали и минават всички хора. Любовта е посещавала много пъти човека, но той всякога я изпущал. За оправдание човек казва, че е изгубил любовта си, понеже е бил прост, невежа. От друга страна, същият човек казва, че е създаден по образ и подобие Божие. Кое от двете е вярно: че е прост човек или че е създаден по образ и подобие Божие? Ако наистина човек е създаден по образ и подобие Божие, как е възможно да не е познал любовта, т.е. образа на своя създател? Ако някога по известни причини човек е изгубил любовта, днес той не трябва да се оправдава с простотата и с невежеството си, но да се обърне към Христа и да поеме онзи път, от който някога се е отклонил.

Днес всички хора са недоволни, търсят нещо, което да ги задоволи. Недоволството предизвиква преждевременна старост. По какво познавате старостта? По бръчките на кожата. Бръчките са признак на сухота в организма. За да се подмлади, човек трябва да внесе в организма си от онази първична вода, която е носителка на живота. Достатъчно е да се направи само една инжекция от първичната вода в кръвта на стария дядо и старата баба, за да ги видите вече превърнати в млад момък и млада мома, които се разговарят помежду си за любовта. Да се мисли, че старият не може да люби, е толкова вярно, колкото и твърдението, че той не се нуждае от храна. Да не люби, това е неестествено и временно състояние за стария. Естествено е състоянието на човека да люби независимо от това, дали е стар, или млад. Колкото е необходимо за човека да яде, толкова е необходимо и да люби. Грехът на човека не се заключава в яденето и в обличането му, но в непознаване на любовта. Човек трябва да познава

любовта и да я прилага навреме и намясто. Който се е запалил от огъня на любовта, той е в състояние да запали всеки, който се докосне до него.

Като не разбират проявите на любовта, хората ѝ приписват неестествени качества. Те казват, че някой не могъл да спи от любов. Това не е вярно. Който люби, той спи, почива, яде, говори, живее добре. Като не разбират любовта, хората ѝ приписват ред патологически прояви. Патологията е наука за болните хора, а не за здравите. Любовта е за здравите. Задачата на човека е да освободи любовта от ония патологически прояви, останали от вековете, и да я приложи в нейния естествен вид. Задачата на човека е да освободи и религията, и науката от техните неестествени положения, да ги види в онази чистота, в каквато са се родили за пръв път в човешкия ум и в човешкото сърце.

Следователно една от задачите на новото учение е да изнесе любовта в тази форма, в каквато е поставена в свръхсъзнанието на човека. Да познае човек любовта, която действа в свръхсъзнанието, това значи, да познава Божествения живот. Този живот наричаме изгрев на слънцето. Да познава човек любовта на самосъзнанието, това подразбира духовния живот, когато слънцето е в своя зенит. И най-после, да познава човек любовта на съзнанието, това значи влизането му във физическия живот, когато слънцето се намира в своя залез. Стане ли сутрин, човек трябва да хване началото на Божествения ден, наречен свещен момент на любовта. Този момент е наречен пръв лъч на любовта. Този момент се среща и на обед, когато слънцето е в своя зенит, и вечер при залеза на слънцето. Изгуби ли човек този момент, всичките му работи се развалят. Без Божественото животът на човека представя празна воденица, която дига шум, но никаква работа не върши. Обаче животът на всеки човек, който е намерил Божественото, е пълен. На такъв човек може да се вярва. Вярвайте във всеки човек, който е намерил свещения момент на любовта в изгряващото, в обедното и в залязващото слънце. Този човек е намерил истината.

Христос казва: „Понеже аз живея, и вие ще живеете.“ Не е достатъчно човек само да живее, но той трябва да живее като Христа. Христос казва: „Както ме е Отец възлюбил, така и аз ви възлюбих.“ Христос живее в закона на любовта и според този закон дава всичко в жертва. Щом е така, и хората трябва да дадат всичко в жертва, да се самоотрекат. Самоотричането е неизбежен закон. Човек трябва да се отрече от всичко старо в себе си: от своето старо знание, от своето старо разбиране на живота. Не се ли отрече от старото, той не може да се

домогне до Божественото. Докато живеят, докато се хранят и лекуват по стар начин, хората ще останат на една и съща степен на развитие. Няма защо да се проповядва на хората как да живеят, как да се хранят и обличат. Дайте им светлина, чист въздух, чиста вода и доброкачествена храна и не се безпокойте. В чистия въздух, в чистата вода и храна те сами ще намерят Бога. Какво повече им е нужно? Каква по-велика молитва е нужна на човека от тия четири елемента? Като ги приеме в себе си, той е готов вече да се моли. Обаче човек може да се моли само когато в него присъства великият Божи дух, който познава законите и дава светлина и сила на човека да ги прилага. При това положение молитвата на всеки човек се приема.

Значи, когато духът присъства в човека, ние казваме, че той е пещ, в която гори свещеният огън на любовта. Отсъства ли духът в човека, той е пещ, в която свещеният огън на любовта не гори. Защо този огън не гори? Има нещо неправилно: или пещта има някакъв недостатък, или въглищата не са доброкачествени, или пък съвсем отсъстват. Дето свещеният огън гори, там е любовта. Изгасне ли той, и любовта изчезва. Какво представя човек без любовта? Да любиш, значи да живееш. Щом не любиш, ти си лишен от живота, от Божествения принцип, който работи във всеки човек. Щом изгуби любовта, човек започва да я търси там, дето не съществува. Като не я намери, той започва да отпада духом, докато един ден се види остарял, измъчен, без никаква светла мисъл за живот. Време е човек да се върне към първичната любов, към първичното верую, което е било достояние на всички вярващи, на всички чисти хора по ум и сърце.

„Понеже аз живея, и вие ще живеете." Христос и до днес още живее и ще продължава да живее за вечни времена. Христос ще носи любовта в света и ще помага на хората, докато и те я възприемат и могат взаимно да си помагат. Това значи да придобие човек Божественото. Щом Божественото се оттегли от него, той става обикновен човек. Като обикновен той прилича на всички хора. Когато казваме, че всички хора си приличат, имаме предвид човешкото естество в човека, а не Божественото. Когато плаче, страда и се мъчи, причината за това е човешкото. Божественото никога не страда и не плаче. Когато Христос заплака, това беше изявление на човешкото в него. При това Христос не плака за себе си, а за евреите, както и за цялото човечество, които сами затвориха пътя си към духовния свят.

„Понеже аз живея, и вие ще живеете." С други думи казано, понеже

аз любя, и вие ще любите. Любовта е предмет, който и мъдреците в древността са изучавали, но и днес още я изучават. Като изучава любовта, човек дохожда до тънко различаване на нейните прояви. Той различава проявите на любовта в обикновения човек от тия на високо напредналия по ум и по сърце. Това различие се вижда в погледа, в усмивката, във всички движения. Всяка мисъл, която минава през човешките очи, храни самите очи. Колкото по-възвишени мисли минават през човешката глава, толкова по-фина храна представят те за човека. Затова е казано в Писанието, че не само с хляб може да живее човек, но и с всяко слово, което излиза от Бога.

Силата на човека седи в неговата мисъл. Мисълта храни човека така, както и хлябът. Ако мислите на човека не са здравословни, колкото да се храни физически, той пак ще линее. Който живее по законите на любовта, на вярата и на надеждата, той и със сухи корички хляб може да бъде здрав и весел. Днес малко хора могат да повярват, че мисълта храни човека. Те мислят, че хлябът само дава сила на човека. Словото Божие е живият хляб, за който Христос е говорил. Той представя сгъстена Божествена енергия. Житното зърно е едно от възлюбените деца на ангелите. Които не разбират значението на житното зърно, гледат на него като на обикновено нещо. Те не подозират даже каква жертва прави житното зърно за човечеството. Когато хората го дъвчат, то казва: „Радвам се, че ме дъвчете и мога да ви дам нещо от себе си. При това колкото повече ме дъвчете, толкова повече давам.“

Когато се говори за любовта, хората трябва да знаят, че разликата между Божествената и човешката любов е такава, каквато между старите и новите дрехи. Не е все едно да облече човек стари или нови дрехи. За да се облаче с нови дрехи, той първо трябва да се окъпе, да тури чиста риза. След това ще облече новите си дрехи. Само новият човек може да живее в Божествената любов. Които не разбират тази любов, искат да примирят новото със старото. Това е невъзможно. Невъзможно е човек да облече нови дрехи върху старите. Той трябва да съблече старите си дрехи, и тогава да облече новите. Дали човек е влязъл в новия живот, или още е в стария, това е въпрос на съзнанието. Външността не определя нещата. Старият и младият човек се отличават по своята мисъл, а не по външна форма. Някой човек външно е стар, а по мисли и чувства е млад. И обратно: някой външно е млад, а по мисли и чувства е стар. Младият и старият могат да се разбират, когато мислят еднакво. Младият говори на стария за наука, за изкуства, а старият, макар и неучен, слуша с внимание и одобрява всичко,

към което младият се стреми. Ако младият не се интересува от мисълта на стария и намира, че не заслужава да го слуша, той е преждевременно остарял. Той се е втвърдил в своите разбирания. Мъчно се възпитава такъв човек. Истински млад е онзи, който е готов всеки ден да прибавя по нещо ново към своята вяра, към своето знание, към своите убеждения. Ако човек остане със същата вяра, със същите знания и убеждения, каквито са имали неговите деди и прадеди, какъв смисъл има тогава знанието, науката, религията? Ще каже човек, че живее добре, че има правилни разбирания за живота. Човек може да живее добре, но има по-добър живот и от неговия. Той може добре да разбира живота, но има по-добри разбирания и от неговите.

Христос казва: „Понеже аз живея, и вие ще живеете." Който иска да живее, той трябва да работи съзнателно върху себе си. Ще кажете, че съдбата ви е определена и човек, колкото да работи, не може да я измени. Има една съдба определена, наречена първична съдба, но има една съдба, която човек всеки ден пише. Както живее, така пише. Той сам пише съдбата си. От човека зависи да си напише добра или лоша съдба. Затова е даден ум на човека, да мисли, да не се хвърля безогледно в една или в друга посока. Като мисли, той пак няма да бъде щастлив, но поне ще се освободи от ненужните страдания. На земята щастие няма. На земята има само учение. Ако срещнете някои щастливи хора, ще знаете, че те са изпреварили времето си. Те са дошли с някаква особена мисия. Те могат да живеят само в разсадниците на живота. Искате ли да станете силни хора, вие трябва да превъзмогнете условията, в които живеете.

„Понеже аз живея, и вие ще живеете." Да живееш, това е най-голямото благо за тебе. Да живееш, това значи да съзнаваш, че Бог, ангелите, добрите хора в света са тил за тебе. Някой казва, че живее, а в същото време не вярва в Бога, в ангелите, в добрите хора. Той ходи натук-натам, лута се, няма никаква опора в живота си. Какъв вярващ е той? В това отношение всеки банкер има по-голяма вяра от мнозина вярващи. Нуждае ли се от пари, той вярва, че като изпрати един чек до някоя банка, веднага ще получи известна сума. Защо вярва той? Защото е вложил нещо в тази банка. Вярващият се моли на Бога да му помогне материално, но не вярва, че ще получи отговор на молитвата си. Защо? Защото нищо не е вложил в Божествената банка. Ако е вложил нещо, ще получи отговор на молитвата си. На всеки човек се дава съответно на това, което е вложил в Божествените банки, или в банките на природата. Може ли да очаква човек

нещо, ако нищо не е вложил? За да очаква, човек трябва да е вложил нещо. Затова именно Христос казва: „Събирайте си съкровища за небето, дето нито молец ги напада, нито ръжда ги разяжда.“

Човек все трябва да даде нещо от себе си, за да дойде до положителното знание на живота. Малцина постигат това знание. Причината, поради която мнозина не успяват в това знание, се дължи на факта, че те искат да се осигурят чрез него да живеят добре. Те не успяват още и поради това, че правят разлика между един и друг живот. Животът обаче е един и непреривен. Всеки живее един или друг живот според степента на своето развитие. Ако един ангел слезе от небето, той ще живее с радост. Земният живот ще бъде за него красиво развлечение. Същият живот е мъчение за обикновения човек. Радвайте се, когато разумни, светли същества слизат на земята и се обличат в човешка форма. По този начин между тия същества и обикновените хора става такава обмяна, каквато между капиталите на различните държави. Държавите не трябва да очакват само на взаимната обмяна на капиталите си, но те трябва да обърнат погледа си и към възвишения, разумен свят, да получат техните капитали. Оттам те ще получат капитали във вид на плодородие на жито и на различни зърнени храни. Ще кажете, че и плодородието е добро, но още по-добре е човек да разполага с някакви капитали, вложени в банките. Добре е да има човек капитали, но да не ги заравя в земята, че да не знае, къде ги е турил.

В турско време един българин имал голямо богатство, все злато, което искал да скрие някъде в земята, да не го вземат турците. Един ден той го заровил в земята и се върнал у дома си спокоен, че никой не може да му го вземе. Понеже не посещавал често това място, той забравил къде заровил парите си. Наистина той ги скрил от турците, но и от себе си ги скрил. Така останали парите в земята и той заминал за другия свят без тях. Никой не могъл да се възползва от неговото богатство. Какво богатство е това, което с години лежи в земята, без да може някой да се ползва от него?

Какво е важно за всеки човек? От какво се интересува човек? От живота. Днес пущам един лист, на който може да се подпише всеки, който желае да стане акционер на голямата природна банка. Който иска да участва в тази банка, той трябва да вложи известна сума. Срещу тази сума ще му се дадат съответно количество акции. Един ден той ще получи от банката част, съответна на това, което е вложил. Природната банка предлага на всеки свой член три акции: първата акция струва десет лева,

втората – сто, а третата – хиляда. Следователно, който иска да участва в благата на природната банка, той трябва да внесе всичко хиляда сто и десет лева.

„Понеже аз живея, и вие ще живеете.“

Осемнадесета неделна беседа
29 декември 1929 г., неделя, 10 часа
София – Изгрев

ОТ СЪРЦЕТО ИЗЛИЗАТ

„Защото от сърцето излизат помисли лукави.“
Матея 15:19

Разликата между разумния и неразумния живот седи в последователността. Там, дето има известна последователност в природата, има и известна разумност. Там, дето няма последователност, няма и разумност. Когато някой говорител или който и да е днес говори едно, утре – друго, той не е разумен и от него нищо не може да се очаква. Вие може да проверите този закон навсякъде в живота. Ако вашето дете бъбри каквото му дойде наум и вие мислите, че от него ще излезе някакъв гений, лъжете се. В неговите мисли, чувства, желания и действия трябва да има известна последователност. Това е закон в природата. Ако детето е разумно, то ще прояви известна разумност. Ако не е разумно, няма да прояви никаква разумност. Вие може да приложите този закон и по отношение на съвременните писатели. Прочетете един писател и вижте каква последователност има в неговата мисъл. Същото се отнася към философите. Почти навсякъде съществува този закон. Няма изключения.

Следователно разумното в моралния или в духовния свят е свързано с една последователност, тъй както в музиката тон след тон вървят, преливат се. Следователно, дето има последователност, там има вече и изкуство. Дето няма последователност, там никакво изкуство не може да има, никаква култура не може да има. И възпитанието може да се тури в основата на последователността. Ти не можеш да възпиташ един човек, ако не си последователен в храната. Чудни са хората, когато искат да си въздействат морално. Че когато градите една къща, най-първо трябва да турите здрава основа, здрав материал. Къщата, която градите, трябва да се постави върху известни сили, защото, ако материалът не е здрав, къщата ще се събори. Второ, не само материалът трябва да бъде здрав, но при сцеплението между частиците трябва да има една последователност в съпоставяне на материала. При градежа има известни разумни закони. Но ако тази последователност не е спазена, има друга една опасност. Най-после тази къща трябва да е разумно съградена. Когато се прави една къща,

тя не се прави за говеда да живеят там, като някоя кошара, но тя се прави за разумни хора.

Казвам, при сегашния обществен живот всички учени хора говорят за възпитанието, как да се подобри човечеството. Всички учени хора се стремят сега да създадат интелигентност, да създадат ред и порядък навсякъде. Ако остане ние сега да създаваме ред и порядък, сега да създаваме интелигентност, сега да подобряваме човечеството, ние сме фалирали, това е изгубена работа. Сега ние се приближаваме към положителната страна. Не е достатъчно човек само да вярва какво има, но той трябва да знае какво може да обработи. Не е само какво може да обработи, но и какво може да пласира като търговец. Човек не може да изработи повече, отколкото материал има. Той не може и да продаде повече, отколкото е изработил. И най-после печалбата му ще зависи от качеството на онова, което е продал. Защото един човек може да бъде лъган само няколко пъти в живота си. Лъжата седи в това, да продадеш на човека това, което не се съдържа. Един хлебар продава хляб и казва, че брашното е прясно, а то не е прясно. Хлебарят продава хляб и казва, че днес го е правил, а той го е месил преди два-три дни. Той казва, че неговият хляб е най-евтин, а се оказва, че е най-скъпият хляб от този, който в града се продава, а при това не е от най-добър материал, от най-добро качество. И ти, като видиш, че нито е пресен, нито е навреме направен, нито е износен, защо ще го купуваш?

Казвам, каквото и да е веруюто в света, то трябва да има отношение към разумния човешки живот. Съществува една разумност в света, която вие може да кръстите, както искате. Тази разумност казва, че съвременният свят съществува, че има бъдещ свят, че ангели съществуват, че хората ще живеят. Всичко това не седи в простото живеене. Всеки може да свири. И глупецът може да вземе една цигулка и да свири, но има голяма разлика между един виртуоз и един обикновен свирец.

Та казвам, ние сме дошли до положението, дето да изучаваме живота като изкуство. В това изкуство човек трябва да уякне. Той трябва да знае законите на растенето, той трябва да знае тези закони, по които се развива силата у него. Защото, ако той не разбира тези закони, постепенно неговото тяло ще почне да се руши, да се нарушава неговият вътрешен мир, да се изменят неговите вътрешни убеждения. Казвате, могат да се изменят убежденията на човека. Не, убежденията на човека не могат да се изменят, но те могат само да се разширяват. Как могат да се изменят убежденията

ми за светлината? Преди две хиляди години аз може да съм я разбирал по един начин, сега може да я разбирам другояче, но каквато е била светлината преди две хиляди години, такава е и сега. Какво има да се изменя тя? Нейните отношения няма да се изменят и не се изменят. Каквато е била любовта преди две хиляди години, такава ще бъде и сега. Хората не използват любовта както трябва и различно я обясняват. Например, ако вие съсредоточите, т.е. сгрупирате лъчите на светлината в една леща, вие може да произведете изгаряне върху който и да е предмет. Казвам, по същия начин вие може да фиксирате и вашите чувства и да направите някаква пакост. Затова оставяйте светлината да действа в своето естествено положение.

Съвременните хора имат желанието да станат пълни господари на природата и да бъдат учени хора. В старо време всички се стремели да бъдат магьосници, да могат да омагьосват. Сегашните хора пък се стремят да бъдат всесилни и да станат, каквото пожелаят. И дето хората вярват в късмет, това е заблуждение. Всеки човек иска да бъде щастлив, всеки човек иска да бъде богат. Може. Но във всичко това има една последователност в природата. Само разумният човек може да направи разумно, каквото пожелае, а глупавият – никога. Под думата „глупав човек“ не разбирайте това, което хората разбират. Глупав човек е онзи, който не спазва законите на природата. Ти може да си светия, но щом сгрешиш, твоята святост не може да ти помогне. Природата ни най-малко не може да те извини, че ти си светия. Ти можеш да бъдеш пръв светия в света, но щом измениш един от законите на природата, твоята святост по никой начин не може да ти помогне. Казвам, по същия закон, ако един писател, който е авторитет в английски или френски, или кой и да е друг език, и направи някаква погрешка в правописанието, вие можете ли да го извините? Той може да се оправдава, че това било, че онова било, но това не може да го извинява. Той никога не трябва да прави погрешки. Простият може да прави погрешки, но ученият – никога. Той трябва да има четири очи, той трябва да изправи погрешката си. Той трябва да каже: „Щом аз съм авторитет, на мене не ми се позволява да правя погрешки. На другите хора се позволява да правят погрешки, но на мене – не.“ И като дойдем до моралния живот, всеки казва: „Аз съм много добър човек.“ Направил си една погрешка и искаш хората да те извинят. Моралният, духовният човек не се извинява за погрешките си. Той сам трябва да ги изправя.

Добре. Знаете ли тогава как може да се изправи една морална

погрешка? Много лесна работа. От вашата морална погрешка може да не пострадате вие, но може да пострадат хиляди хора от нея. И тогава ще имате обратни резултати. Онези хора, които са пострадали, ще ви кажат: „Понеже в нашето съзнание вие бяхте авторитет за нас, защо направихте тази погрешка?“ Следователно вие ще трябва да плащате всички загуби на хората. Природата ще ви наложи глоба за техните загуби. Това е, което индусите наричат карма. И тя трябва да се обясни последователно, да се разбере има ли карма, няма ли, има ли съдба, няма ли съдба. Съществува един закон на последователност.

Казвам, от всички хора сега най-малко религиозните хора се занимават със своето тяло. Например всички религиозни хора очакват, след като умрат, да отидат в онзи свят, да живеят там като ангели и да оставят тялото си тук, да става каквото ще с него. Често българите употребяват един циничен израз за този случай, като казват: „Умра ли аз веднъж, после и да ми турят един джигер на крака, да правят с мене, каквото искат.“ Само българинът може да има такъв морал. Кучетата гробари не могат да стават. Човек няма право, като умре, да остави тялото си да се вмирише и да правят хората каквото искат с него, защото ще го глобят. И като умираш, ти трябва да знаеш кога ще умираш и да отидеш някъде далеч в гората, да се скриеш от всякакъв поглед, че никому да не причиниш зло със своята миризма. И най-святият човек все ще причини малко Миризма на хората. Той отвън е свят, но отвътре още не е свят.

Сега ще ви приведа един пример, да ви изясня какво разбирам аз под думата „лош човек“. Аз например не наричам лош човек онзи, който може да убие или да открадне. Ето каква е моята идея за лош, за неизправим човек. Един беден човек минава покрай една река и вижда, че един богат човек там се дави. Той отива да го спаси и го изважда от водата. Богатият човек, като вижда своя избавител, веднага познава в неговото лице един от своите длъжници и му казва: „От толкова време аз те търся, да си изплатиш дълга. Ти имаш да ми даваш тридесет хиляди лева. Скоро да ги платиш.“ Хваща го за яката и го завежда в участъка, да си изплати дълга. „От толкова време те търся в света, едва сега те намерих.“ Този богат човек е един от най-лошите хора в света. Това нещо се случва много рядко. По-лош човек от този не може да съществува. Сегашните лоши хора спадат към друга една категория. Бедният човек, като излязъл от затвора, платил дълга си и продължавал да върви по-нататък из пътя. Той бил българин и създал поговорката: „Направи добро, да намериш зло.“ Така дошъл той до

това философско заключение. Върви по-нататък и вижда, че друг човек се дави. Отива до него, вижда, че и на него има да дължи. „Слушай – казва му той, – ще те извадя от реката, но ако ми простиш дълга. Не го ли простиш, ще те оставя да се удавиш. Аз имах вече една горчива опитност. Повече не правя добро.“ „Ще ти простя дълга, само ме спаси от удавяне.“ Този човек е най-малко лош.

Всички хора вървят по този морал. Те, като ги поставят натясно, казват им: „Ще се откажеш ли?“ „Ще се откажа.“ „Ако не се откажеш, ще умреш.“ Тъй щото имате два морала. В историята има само един такъв пример – да ви направи някой човек добро, а вие да го хванете за врата и да го заведете в участъка. Така постъпиха и евреите с Христа. Този е единственият пример в историята. Те туриха на кръста човека, който създаде еврейския народ, който ги извади из тинята.

Сега да се върнем към думите на Христа, който казва, че от сърцето излизат всичките лоши помисли. Философията на злото и досега не е обяснена, нито пък се старайте да я обясните. Защо съществува злото в света? По причина на това, че човек върви в разрез с това, което Бог е създал. Дотогава, докато един човек се самозаблуждава и иска да възприеме атрибутите на Бога и иска да коригира законите, които Бог е създал, непременно злото ще се зароди у него. Щом искаш да коригираш законите, които Бог е създал, както и порядъка, който той е наредил, злото вече се е промъкнало в тебе. В този случай ти допущаш мисълта, че Бог не е съвършен. Гърнето не може да коригира грънчаря. Следователно всяко гърне, което се опитва да коригира грънчаря, то става гърне за помия. И ако гърнето, още докато е в работилницата, помисли да коригира господаря си, той го направя за помия. И ако то запита господаря си: „Защо ми даде толкова долна служба?“ – той ще му отговори: „Защото искаше да ме коригираш.“

Не мислете, че в коригирането седи приложение на един принцип. Коригирането на господаря показва, че не си разбрал принципа. Аз говоря върху един принцип. Когато аз говоря, вие мислите, че сте големи праведници. Между вас няма нито един праведен. Аз разбирам праведен, тъй както Бог разбира. Вие сте праведни като обикновените хора. Праведен човек аз наричам този, който, откак се е родил, нито една лоша мисъл не е минала през ума му, неговото настроение никога не се е променило, всякога да е бил весел и радостен. Кажете ми кой от вас е бил такъв. Щом някой си постави въпроса така, той ще се обезсърчи. Много още има да се

обезсърчавате и много още има да се насърчавате. Въпросът не е да бъдем справедливи. Ние трябва да бъдем справедливи, това е наша длъжност. Правдата не е един завършен акт. Той се определя. Когато един музикант взима вярно тоновете, той трябва да се радва, че свири добре, но той всякога има възможност по невнимание да вземе един крив тон. И ако между неговото сърце и неговия ум влезе най-малкото нарушение, най-малкото разногласие, тоновете вече не са тъй уравновесени. Той не ги взима вярно. Музикантът всякога трябва да бъде весел, радостен. И онзи, който иска да бъде музикант, той трябва всякога да бъде уравновесен.

Казвате: „Как ще прекараме нашия живот?“ Ще го прекарате като зайците, като мечките, като вълците, като птиците. Въпросът, как ще прекарате живота си, е право зададен, но никой досега не е отговорил право. Как ще го прекарате? Нима хората не го прекарват? И те го прекарват. Право е зададен въпросът и право трябва да го разрешите. Като дойде човек на земята, той трябва да мисли как ще прекара живота си. Да допуснем, че някой казва, че не му трябва богатство. Много добре. Друг казва, че наука не му трябва. Много добре. Трети казва, че не трябва да ходи в църква. Много добре. Четвърти казва, че това не му трябва, онова не му трябва. Питам тогава, как ще прекарате живота? Мислите ли, че Бог има нужда от нас всеки ден като някои бъбриви деца да го занимаваме с нашите работи? Ставате сутрин и започвате: „Господи, гладни сме. Господи, обосяхме, оголяхме. Господи, страдаме.“ Днес боледуваш от треска, утре от хрема. Всеки ден хиляди хора го занимават с всякакви работи. И Господ, който е направил света, трябва да си даде ушите, да слуша от какво страдат. Най-после вие трябва да знаете причините на вашите страдания. Ако сте хремави, трябва да знаете защо страдате от хрема. Ако сте трескави, трябва да знаете защо страдате от треска. Ако страдате от ревматизъм, трябва да знаете защо страдате. Ако имате тумор в стомаха си, трябва да знаете защо е дошъл този тумор. Трябва да знаете причината на всяко вътрешно неразположение. Трябва да се знаят причините на нещата.

Казва Христос: „Всичкото зло произтича от човешкото сърце.“ Но човешкото сърце, това е от човека, от духовния човек произлиза злото. Злото не е родено във физическия живот. То не е родено и в света на живота, но от духовния свят е родено.

Следователно във физическия свят осезанието и вкусът принадлежат към тялото, обонянието принадлежи към белите дробове, а злото се е родило от зрението и слуха. И когато хората прогледали и прочули, злото е

дошло вече в света. Ще ви приведа онзи пример за двете царски дъщери.

Две царски дъщери се оженили. Едната била сляпа, другата – глуха. На сляпата се паднал един момък много грозен, но много сладкодумен, а на глухата се паднал един устат, лош до немай-къде момък. Сляпата си казвала: „Кой знае колко красив трябва да е моят мъж, който говори тъй сладко, но нали не виждам.“ Глухата пък казвала: „Кой знае колко сладко говори моят мъж, но нали не чувам.“ Един от мъдреците в това време казвал на бащата: „Ако се отворят очите на сляпата и слухът на глухата, и двете ще бъдат нещастни.

Мнозина запитват защо са слепи и глухи. Аз виждам, че много от съвременните хора са слепи и глухи. Това са относителни неща, лични. И понеже човекът на личността не трябва да се обижда, трябва да го имате предвид. Някой ми казва: „Ти си много лек човек.“ Аз взимам тези думи двусмислено и го питам: „Колко мислиш да съм тежък?“ „Четиридесет и пет килограма.“ Претегля ме, излизам седемдесет и пет килограма. Хайде сега ти се притегли. Претегля се и той. Излиза четиридесет и пет килограма. Питам, кой излезе по-лек от двамата? Ти си по-лек, аз съм по-тежък.

Следователно ето моралното заключение. Аз съм по-морален от тебе, понеже, ако ти оценяващ моралността с лекотата, аз съм по-тежък, значи и по-морален. Според това заключение или тази поговорка тежкият човек е всякога добродетелен. Значи според българите колкото един предмет е по-лек, толкова той е по-грешен, колкото е по-тежък, толкова е по-добър. И действително право е. Златото е тежко и затова българският поет Славейков е казал: „Парице, парице, всесилна царице! С тебе, парице, простият в рая влиза.“ Аз проверявам неговите думи. Този български поет съзнава, че хората чрез парите искат да влязат в Царството Божие. Привидно човекът на земята чрез своето богатство може да създаде всякакъв подтик на движение, но ако чрез порите той иска да се домогне до разумния свят, това е невъзможно. Лек предмет, лек човек е всеки, който избухва. Мехурът е лек, но не се разпръсква. И ако ти в своите убеждения имаш сцеплението на мехура, какви ще бъдат твоите убеждения?

Следователно под думата „лек човек“ ние разбираме предмети, които се разпукват. В убежденията на хората не трябва да има никакво пропукване, никакво разпукване.

Когато Христос е развивал този пример пред своите ученици, той искал да им каже, че хората трябва да имат определени възгледи за

природата. Природата и в негово време, и в наше време не се е изменила. Тя се е изменила в едно отношение, че е внесла нови методи. Методите, които тогава е употребявала, и днес употребява плюс някои нови методи за нашето възпитание според степента на развитието, до което сме дошли днес. И ако сегашните хора трябва да се самовъзпитават, те трябва като сегашните химици да изучават свойствата на елементите. Когато се натрупа в кръвта на човека повече органическо желязо, отколкото трябва, нужно е да се изучават свойствата на това желязо, понеже то съдържа в себе си един център на разумността.

Какви качества съдържа желязото в себе си? От една страна, желязото внася твърдост в характера, но същевременно то внася и грубост в характера. Ако човек има малко желязо в кръвта си, той е малодушен, наричат го баба. Най-малко желязо има в жабата и в заека. Всички страхливи същества имат малко желязо в кръвта си. Внесе ли се повече желязо, отколкото трябва, човек става крайно жесток. Разбира се, има и други елементи, които внасят това качество.

Ако пък в кръвта на човека има повече органическо злато, то внася благородство в характера му. Няма ли човек злато в кръвта си, той не може да прояви никакво благородство. Право е, че всички богати хора минават за благородни, но не може да бъде човек благороден, ако в неговата кръв или в неговия психически живот, или в неговата мисъл няма злато. Неговата мисъл трябва да има устойчивост, да не се разрушава. Нашите мисли са разпокъсани, понеже ние се само съмняваме. Например вие се съмнявате във вашата вяра, има ли Господ, или няма. Казвам, ако вие се съмнявате, значи друг някой ви е убедил в това, че съществува Бог. Но ако това е вашата реалност, можете ли да се съмнявате в Бога?

Единственото нещо, с което Бог се проверява, това е животът. Той е първото доказателство. Щом ти имаш живот в себе си, от този живот ти трябва да изучаваш първичната причина, която ти го е дала и която го е създала. Щом в тебе има известна интелигентност, от тази малка интелигентност ти трябва да проверяваш човека. Съвременните хора числят, че злото е излязло от сърцето, а ние казваме, че злото е излязло от човешкия ум. И това е правдоподобие. Мойсей, който беше зает с тогавашната наука, когато е започнал да мисли за плода, за това отстъпление, той разбира, че това отстъпление се явява като резултат на нашата интелигентност. Следователно само интелигентният човек може да греши. А човекът на чувствата има само една потенциална възможност да

греши. Ако той няма ум, не може да знае как да греши. Представете си един човек без очи, уши, без ръце, но има някакви желания. Как ще ги постигне той? Тези желания може да го спънат. Дайте му вие ръце, крака, очи, уши, дайте му вие условия, да почне неговият ум да работи, и ще видите, че чрез тези средства, чрез тези условия, които има, той ще може да направи едно престъпление.

Следователно там, дето се усилва престъпността, усилва се и интелигентността. Значи умственото развитие у хората върви по два метода, по два закона. По закона на интелигентността/престъпността и по закона на изпълнение волята Божия. По тези два метода върви развитието в света. Онези, които не разбират правдоподобността, питат защо трябва да съществува злото. Злото е един метод, който можеш да употребиш, както железарят употребява огнището, за да смегчи желязото. Обаче на това огнище ти можеш да извършиш още хиляди престъпления, които не са потребни.

Например в нашия живот в ума на някого се заражда една мисъл, че някой човек е лош. Казвам, какво ще се ползваш от тази мисъл, ако тя излезе вън от тебе? Казваш някому: „Ти си лош човек.“ Какво ще придобиеш с това? Или казваш, че светът не е създаден разумно, или че Господ не е справедлив. Питам, какво добиваш от това? Значи Господ е несправедлив, а ти си справедлив, ти си съдия, понеже се произнасяш за неговите постъпки. Защо е несправедлив Господ? Че дъщеря ти не се оженила за този, когото ти си искал. Или мъжът ти не се е назначил на такава служба, на каквато ти си искал? Или че не си могъл да отидеш на журфикс, дето си искал? Или че не си могъл да отидеш някъде на разходка? Или че не си могъл да се наядеш както трябва? На умния човек не е позволено да се готви. Докато ни готвят такива готвачи, каквито са днешните, все такива простаци ще бъдем и ние. Аз съм против простите готвачи. Аз като видя един учен да яде такова ядене от тези прости готвачи, считам, че той не е учен човек. Защото този готвач, който му е готвил, колко пъти е опсувал лука, докато го опържи, колко пъти е опсувал маслото. След всичко това този учен човек ще яде това ядене и ще каже – не е хубаво сготвено.

Аз бих проповядвал при възпитанието майката сама, изключително тя сама да готви на детето си до седемгодишната му възраст. През това време тя не трябва да позволява на никой друг да готви на детето ѝ. Всички слугини, които готвят и дават на децата да ядат, развалят работата. Това е

загубена работа. Ще оставите слугините си да готвят на децата ви, че от тях човеци ще станат. Слугинята може да е светица, но за себе си, а не и за вашите деца. В това отношение птиците разбират този закон много добре. Майката и бащата сами носят храна на малките си, докато пораснат. Хвръкнат ли от гнездото си, вече майка им казва: „Вече сами ще тръгнете да си търсите храна.“ В това отношение между птиците съществува една последователна връзка. Най-хубав, идеален семеен живот съществува между птиците. Ако хората искат да вземат отнякъде пример, от тях да вземат. В техния живот има уважение и почитание към родителите по-високо и от най-културните хора. Между най-културните хора няма такова уважение и почитание, каквото между птиците.

И тогава казвам, не давай и на най-добрия готвач да дава разни чорби и други готвени работи на душата си, ако искаш главата ти да е мирна. Също такъв буламач може да бъде и една книга – независимо това, дали тя е религиозна, или научна. Всяко нещо, което не служи за подигането на човешката душа, каквото и да е то – било книга или друго нещо, е един буламач. Нищо повече. Аз не се интересувам толкова за автора, за готвача, защото той се познава по неговата работа. Когато видя, че един златар изработва един хубав фин пръстен, виждам, че той е майстор човек. Глупавият човек не може да направи един хубав пръстен. Като чета някоя книга, виждам, че авторът е вложил в нея своя образ. От словото зависи – каквото е словото, такъв е и човекът. Това, което в даден случай мислиш, чувстваш и вършиш, това е твоят характер, който се отпечатва в природата. В природата, като кажеш една дума, твоят образ вече се отпечатва. Например ти можеш да не си казваш името, но кажеш ли някому „аз те обичам“, ти веднага подписваш името си, Иван Драганов, и след това твоята обич ще се опита. Ти можеш да минаваш с това име под псевдоним, но след време този човек, на когото казвате, че го обичате, ще го изпратят при вас като просяк, да изпитат обичта ви. Вие ще кажете: „Нямам сега време, не съм свободен. Иди си.“ Постъпите ли така, отдолу под вашето заявление, че обичате този човек, ще пишат: не устоял на думата си. Каквото кажете, всичко се отпечатва и после проверява. Природата не търпи празни думи. Кажеш ли някому „мразя те“, веднага ще изпратят при тебе един апаш и ако не го набиеш по всички правила, пак пишат под твоите думи: не устоял на думите си. Ако го набиеш по всички правила, ще пишат: устоял на думите си. По-добре да те набие един човек, който те мрази, отколкото да имаш един приятел, който те ласкае. Първият е

характерен, а вторият – безхарактерен човек. Който те мрази, той не говори много, но казва: „Махни се оттук, ще ме предизвикаш да ти направя нещо.“ Онзи, който ласкае, всичко излиза само от устата му. Не е в хуленето. Има лошо хулене, но има и добро хулене. Когато злото е скрито в някоя красива форма, тя ни съсипва. Тя именно определя нашия характер.

Казвам, всеки, който иска да поправи живота си в бъдеще, за да го поправи, трябва да влезе във връзка с невидимия свят, да му помага. Каквито и да сте, ако искате вашето материално положение да се поправи или вашето здравословно състояние да се поправи, или вашето духовно положение да се поправи, непременно трябва да направите връзка с разумното в природата. Или казано на друг език, да намерите в света разумни хора, с които да направите връзка. Понеже всички тези области в природата си имат свои агенти на земята, както например някоя голяма английска компания си има свои агенти в София и другаде. По същия начин и всяка компания от невидимия свят си има свои агенти на земята. Например един светия или поет, или писател, или музикант е един от тези агенти на възвишеното, на разумното. Всеки народ също така е агент на това разумно начало.

Ние мислим, че в света няма последователност, считаме нещата разхвърляни и казваме – човек живее и ще умре. Човек трябва да знае, да определи в какво именно седи животът и в какво – смъртта. Животът седи в пробуждането на съзнанието, че има една първопричина, която ражда живота, а смъртта произтича от факта, че човек казва – какво от него зависи да живее или да умре. Кажеш ли така, ти вече си създал смъртта. Ще кажеш: „Аз живея, понеже Бог живее.“ Следователно смъртта е резултат на нашия свободен акт, дето ние се отказваме от първичната причина. Това вече е ограничение на съзнанието, и тогава дали си тук, в този свят, или в онзи свят, отношенията ще бъдат едни и същи. Ако ти умреш и отидеш в онзи свят, това ще бъде едно нещастие за тебе. Ако отидеш в другия свят, ти ще се измъчваш там като гол дявол. Поне тъй се изучава.

Онези, които виждат, проверяват нещата и намират, че много от видните исторически лица не съществуват в онзи свят. Какво ще кажете на това отгоре? Сега да оставим тези неща настрана. Те са въпрос на далечното минало, от тях ще се яви един вътрешен спор, но практическото, което можем да приложим, е следното. Ние първо можем да започнем с нашия физически живот. Той е нашият най-нисш живот, чрез който можем

да влезем във връзка със силите на живата природа и след това трябва да влезем във връзка с духовния живот. След това ще влезем в общение с нашия дух. Значи три фази има. Първо трябва да минем през твърдата материя – това е материал, който трябва да обработим. Живите сили на природата, това са силите, с които трябва да работим. И след това най-после можем да очакваме да влезем в общение с нашия дух. И тогава, казвам, първият човек живее в стомаха, вторият – в дробовете, третият, духовният – в симпатичната нервна система, в слънчевия възел, а същинският човек, духът на човека, това мощното, силното живее в мозъка на човека, в горната и в предната част. Целият мозък е на негово разположение. Този дух изменя всички части на нашето тяло съобразно законите, които знае.

Та всеки човек трябва да изучава много добре света. Той трябва да е във връзка с цялата природа, понеже тя е нагласена с тази гама. Ако ти не постъпваш съобразно нея, ще се намериш в стълкновение с нейните закони и ако у тебе се явяват лоши желания, ти ще създадеш една сурова около себе си, една атмосфера, в която не ще можеш да живееш. И затова казва Христос – от препълване на сърцето им излизат лошите помисли. Той е казал негативната страна – това, което влиза в устата, излиза през търбуха и то не осквернява човека. Това, което излиза от сърцето, то осквернява човека. Този пък, който е писал Евангелието, той е писал отде иде, отде излиза доброто. Доброто не излиза от сърцето, но от душата на човека и затова казва Христос: „Скръбна ми е душата до смърт.“ И ако ти не знаеш да оперираш със своята душа и не я познаваш, ти добър човек не можеш да бъдеш. Докато ти познаваш само сърцето си, ти си лош човек. Когато почнеш да познаваш душата си, ти си добър човек. Или туй е, което съвременните окултисти наричат нисше себе и висше себе. Нисшето е в сърцето, дето се ражда злото, а висшето е в душата, дето се ражда доброто.

Следователно под думата „душа“ ние разбираме мястото, източникът, от който излиза всичко добро. По нея можеш да се познаеш. Следователно имаш ли душа, ти си добър човек. Нямаш ли душа, ти си лош човек. Човек, който не признава душата си, той не може да бъде добър. Някой казва: „Празна работа е душата. Всичко е тук, на земята.“ Това е личността, това е човекът, който живее само в материалния свят. Прав е този човек, защото действително има хора, които живеят само тук, на земята. Не е лошото в това. Няма какво да убеждаваме тези хора. Нима мислите, че зайците ще влязат в Царството Божие. Трябва ли да се проповядва на зайците, че

Христос е слязъл на земята, за да ги спаси? Трябва ли да се проповядва на мечките, на вълците, че Христос е слязъл, за да ги спаси тях? Небето няма нужда нито от мечки, нито от вълци, нито от зайци. Мечките, вълците, зайците са за земята.

Казвате: „Какво има на небето?“ Все има нещо. Ако напишете думата „вълк“ на български език и разгледате буквите, ще видите, че вълкът има една хубава черта. Той, понеже е баща на кучето, като съзнава колко голям грешник е, изпратил сина си, кучето, да се учи между хората. Това показва, че той има една отлична черта, която ще го спаси. Влюби ли се веднъж в тебе, той никога няма да те забрави. Дето и да те срещне в гората, ще те придружи и ще те нагости. Голям кавалер е той. Но намрази ли те вълкът, мисли му. И десет години да минат, като те срещне, все ще ти направи някаква пакост. Това е психологически вярно. Онзи, който не се е занимавал с психологията на вълка или на животните изобщо, той не ги познава. У вълка има една недоразвита черта. Той не знае причините и последствията на нещата, вследствие на което не знае защо го гонят хората. Той счита това за диващина и си казва: „Бял ден не съм видял от хората.“ Той счита за естествено да влезе в една кошара и да си вземе колкото овци иска. „Едно време ние си взимахме отвсякъде, но сега, откак дойдоха хората, те ги прибраха в кошарите си. Едно време ние разполагахме с овците, а откак дойде човекът, той разполага.“ Вълкът нарича човека узурпатор.

Казвам, ако ние искаме да внесем едно преобразувание на нашия живот, трябва ново възпитание, преобразяване на нашите възгледи. Ако ние, съвременните хора, искаме да живеем с тези възгледи, с тези вярвания, с тези разбирания, които досега имаме, това е един голям фалимент за цялата човешка култура. Не само лично, но ако всички народи на съвременния културен свят не се решат да видоизменят, да внесат новото в себе си, да стане един вътрешен преврат, едно вътрешно преобразование, цялата култура ще фалира, тъй както всички култури досега са фалирали. Но ако приемат новото учение, ще стане едно мощно преливане във възпитанието. Защото, както виждаме, сега се умножава този умствен пролетариат. Право е, че културата ще подобри света, но възпитанието не се води тъй, както трябва. Вследствие на това се явяват сега тези големи противоречия.

Ще ви приведа сега следния разказ. Един от древните царе имал красива дъщеря, на която намерили един красив царски син, за когото да се

ожени. Когато започнала сватбата, явил се пред тях един жрец. Никой нищо не знаел за неговото идване. Питат бащата: „Защо иде този жрец?“ „Да оформи този акт, че вие сте женени.“ „Но защо ни е този жрец?“ „Той трябва да потвърди, че двамата влизате в съюз.“ „Добре тогава.“ Съгласили се. Не се минава много, ето, иде един лекар. Дъщерята пита баща си: „Защо иде този лекар?“ „Като се разболеете един ден, да ви помогне.“ „Ами още не сме се разболели.“ „Нищо, той е разумен, предварително е дошъл.“ Съгласили се и на това. Ето, иде и един готвач. „Защо иде този готвач?“ „Понеже влизате в семеен живот, този готвач иска да те замести, защото, ако няма кой да ви готви, вашето семейно щастие ще се развали.“ След него иде една стара баба със своята кривачка, куц-куц. „Ами тази старица защо иде?“ „Нали ще раждаш деца. Та тя трябва да ти бабува.“ Учудила се царската дъщеря на всичко това, но хайде и старата баба да остане. Но нали всички тия хора имат своето място в съвременния живот, нареждат се те всички на своето място.

Казвам, щом влезете в съюз с живота, трябва да знаете, че ще изпитате много противоречия. Ако приемете едно ново учение, мислите ли, че при тази работа няма да дойде жрец, лекар, готвач, баба? Не само тези ще дойдат, но и други още. Аз не искам да ви забавлявам. И други още ще дойдат. Трябва да разбираме вътрешния смисъл на нещата. Казвате: „Как, вътрешния смисъл ли?“ Трябва да разбирате вътрешния смисъл на идеите. И след всички тези хора ето, иде един човек с каруцата с конете си. „Ами този кой е?“ „Той е гробарят.“ „Предполага се, че все някое от децата ви ще умре, та той ще го зарови.“ Дотук всичко беше хубаво, но този с каруцата? Питам, какво струва такава сватба? Знаете ли какво е казала сега дъщерята на баща си? „Татко, аз не искам да се женя. Всички тези хора да си вървят.“ Разрешила ли е с това въпроса? Обаче сърцето на младия, който се влюбил в царската дъщеря, се разбила и той казал: „Много ще скърбя.“ Тя му казала: „По-добре и двамата да скърбим, отколкото… виждаш ли всички тия? Виждаш ли тази каруца, която и двама ще ни занесе на гробищата? По-добре и двамата да скърбим, отколкото и двамата да ни занесе на гробищата.“

Казвам, за предпочитане е да страдаме, отколкото да умрем. Казва някой: „Ще умрем, ще ни погребат.“ Според Писанието ние понасяме по-добре страдания, отколкото смърт. И Христос е казал: „Имам власт да положа душата си.“ Праведният не трябва да умира. Той може да страда, но не и да умира. Скръбна е душата ми до смърт. Страданията на

праведния могат да бъдат непоносими, но те са само един метод за пречистване на нашата душа. Колкото страданията са по-големи, толкова по-голямо ще бъде и пречистването. Когато дойде радостта, това е само един отдих, една почивка. Не мислете, че радостта показва какво всичко е свършено. Не, тя е само малък отдих. И като влезете в небето, вие ще бъдете тъй чисти, ще носите всичката чистота, каквато земята може да ви даде.

Казвам, ще трябва да стигнем до онова съвършенство, да имаме смелостта поне на онзи древен мъдрец, наречен Епиктет, с когото господарят му се отнасял много зле. Той бил роб на един от римските патриции, който налагал всичките си слуги на общо основание. Господарят му често го бие, но той оставал напълно спокоен, нито един мускул не трепвал на лицето му. Господарят се чудел на неговото спокойствие. Епиктет му казвал: „Удряй, колкото искаш, но внимавай да не направиш някаква пакост. Защото, ако ми счупиш крака, ще навредиш и на себе си. Не ще мога да ти служа както трябва.“ Един ден господарят му бил силно разгневен. Натиснал крака му и го счупил. „Видя ли, нали ти казах, че и на тебе не мога да служа вече.“ Този бил последният изпит за Епиктет. От този ден господарят му дал средства, осигурил го и го освободил. Епиктет отишъл в Гърция, дето станал виден философ и написал най-хубавите си произведения. И при това Епиктет не е бил християнин. Вие ще кажете: „Той не е вярвал в Христа.“ Да, той не е вярвал в Христа, но има преимущество над вас. Ако на вас ударят две тояги, всички ще чуят вашия рев, а Епиктета никой не е чувал.

Сега ще ме извините, че правя такива заключения, може би някои от вас да са като Епиктета. Може би да има един, двама, трима, пет, десет, двадесет и тридесет души като него, но аз взимам за пример Епиктета. Човек трябва да има вътрешно самообладание. Когато едно време при Буда дошъл един скръбен човек, който прекарвал в молитви само, той запитал Буда: „Ти глух ли си за моите молитви, не виждаш ли страданията ми?“ Буда му отговорил: „Бог не се нуждае от твоите молитви и от твоите страдания. Отвори си очите и виж, че всичко в света е само радост, блаженство и хармония. Ти си затворил очите си, сляп си и се молиш само когато няма място за твоите молитви.“

Ние, съвременните хора, трябва да отворим очите си и да видим, че всичко около нас диша. Виждате ли какъв прекрасен ден е вън. Няма защо да плачем и да се молим. Отворим ли си очите, ще видим, че милиарди

същества има около нас, които живеят радостен и весел живот. Тези, които са около нас, не мислят за себе си. Те мислят за всички хора на земята. Та и ние, като сме на земята, трябва да мислим за някого. Някой казва: „Аз живея за Христа.“ Хубаво, съгласен съм. Какво трябва да направиш тогава за Христа? Само да мислиш, че той е Син Божи? Че какво ще му придадем, какво ще излезе от това, ако мислим само, че Христос е Син Божи? Ама той е Учител. В какво се показва любовта на земята? Да не обиждаш другите хора заради Христа и да не мислиш зло на другите хора заради Христа. И най-големия престъпник да видиш, да кажеш: „Няма да мисля зло заради Христа. Защо ще съдя един престъпник? Не съм съдия.“ Като учен човек аз мога да кажа само, че виждам една лоша черта. Като рисувам един човек, мога да кажа, че лицето му не е според законите на природата, той има някаква лоша черта. Това обаче са закони на природата, те не са мои закони. Няма защо аз да определям хората, да ги съдя кой какъв е.

Казвам, има една наука, която точно определя кои хора са добри и кои лоши. Според тази наука, когато ти говориш на един човек, а той гледа надолу или на друга страна, той е лош човек, той е разноглед. За такъв човек турците казват – тебе гледа, мене вижда. Не само това, но от вътрешните предразположения на човешкия дух някой път се изкривяват носът, устата на човека. Много мъчно може да намерите хора, устата на които да са намясто. Повечето хора са разногледи и с криви уста. Според тази наука е страшно да се изучава човешкото лице. Аз не бих посъветвал никого, който не е готов още, да изучава човешкото лице. Започнете ли да го изучавате, вие ще се ужасите от тази аномалия, която съществува в него. Като погледнете на човека, вие трябва да погледнете през неговата душа, като на един красив свят. Понеже устата представлява физическото в човека, като погледнете на нея, трябва да четете, че в човека има нещо красиво, устойчиво. Каквато е устата на човека, такъв е и характерът му. Каквито са очите му, такава е и душата му. Каквито са ушите му, такава е и неговата разумност.

Това са пожелания, резултатът на един минал живот, който ние можем да изменим. И когато ние изменяме нашите възгледи, с това можем да подобрим и нашия живот. Когато Бог е създал човека по образ и подобие, и това може да бъде. Всичко това човек може да схваща едновременно. Бог се занимава само с положителни неща. Той никога не се занимава със същите неща. За Бога съществува само доброто, красивото, хармонията в света. Дисхармонията за него не е нещо реално.

Следователно животът, който ще изправи смъртта, знанието, което ще изправи невежеството, силата, която ще изправи безсилието… всички ние трябва да станем силни, но тази сила трябва да бъде разумна. И тази интелигентност трябва да бъде такава, че да изправи съвременния свят. И ако тази интелигентност не е такава, че да създаде закони, които да помагат на човечеството, тя не е намясто. Всеки закон не трябва да бъде спирачка, но трябва да бъде побудителна причина. Ние виждаме, че в музиката съществуват закони, които са побудителни причини, които развиват. И сега ние според нашите закони казваме: „Не прави това, не прави онова." Ние трябва да имаме един закон, който да ни показва какво трябва да правим и какво не трябва да правим. Казвате, човек трябва да бъде идеалист.

В какво седи идеалният човек? Не е лошо човек да бъде и материалист. Това са изопачени работи. И идеалният, и духовният, и материалният човек, това е все човек. Идейният човек е човекът на мисълта. Материалният човек реализира своите мисли. Но ако той мисли, че това, което веднъж е създал, не може да създаде нещо по-хубаво от него, той е загубен човек. Този е материалист човек. Материалните работи могат да се реализират постепенно, понеже те са резултат на идейния човек. Всичко в света е резултат на човешкия дух в този широк смисъл на думата.

И ние, съвременните хора, сме дошли до положението да мислим, че условията създават нещата. Не, трябва да се знае, че човек е създал условията. Когато един човек създаде един параход и влезе в него, той се ограничава в парахода, но ако той е умен, ще създаде добър параход, дето условията ще бъдат добри. Казвам, параходът може да бъде здрав и добър, но той трябва да има разумен капитан, който да знае да управлява. Ще дойдат изпити, ще дойдат бури, които да определят доколко параходът е добре създаден, доколко е здрав. Та всички изпитания, които ви идат, са затова, понеже от земята до небето вие ще минете през море. За тази цел ще трябва да си съградите един параход и ще покажете доколко здраво сте го съградили и как го управлявате. Ако вашият капитан не може да го управлява, ще видите доколко сте работили със законите на разумната природа.

Сега на земята ние сме дошли нито за гости, нито за динета (вечери), но на училище. Защото всеки, който пише нещо, теза е това. Комисия ще има. Един поет написал нещо и го чете. Ще дойде комисия да се произнесе. Някоя мома казва: „Аз ще се оженя." Ти ще народиш деца, твои произведения, които или ще те приемат в Царството Божие, или ще те

изпъдят. Знаете ли каква голяма отговорност имат сегашните майки и бащи? В сегашния живот само добри, здрави и силни хора трябва да се женят, за да дадат добри деца, а не хилави. Хилавите души ще дойдат за два-три, пет-шест месеца и ще умрат. Защо ни са такива хилави души? Силни души трябва да дойдат. Една душа като дойде на земята, тя трябва да живее най-малко шестдесет-седемдесет години.

И тъй, сега ние търсим нещата, но трябва ни една здрава мисъл. Христовото учение трябва да се разбира, трябва да се знае какво е учил Христос. Много хора трябва да се отрекат от стария си живот. Под това Христос е разбирал да се отречеш от всичко онова старо, хилаво, което носи греха в себе си. Ако е любов, любов да е. Ако е живот, живот да е. Ако е мисъл, мисъл да е. Ако е приятел, приятел да е. Идеен, съвършен трябва да бъдеш. И тогава казваме – ние сме слаби, грешни хора. И почват да ни цитират какво казал апостол Павел. Един наш приятел се учудва от мене и казва: „Нашия Учител не е оставил още нито един светия на покой. Как живее тогава?“ Казвам, аз съм много внимателен към светиите. Никога не казвам неверни неща, но само верни. Давид, който беше по сърце на Бога, защо не се простиха неговите грехове, а остави да се напишат на тази книга? Така ли намериха този грях да му напишат? Един грях имаше, и него написаха, та хиляди години да го четат в църквата. На Давида побеля главата. Други са правили толкова грехове и не са ги писали. Давид направи един грях и до днес го теглят под съд. Господ му казва: „Виждаш ли какво нещо е да правиш грехове? Виждаш ли лошите последствия на греха?“ Аврам беше свят човек, но и той направи една погрешка и я записаха. Като пътуваше, той казваше на жена си: „Кажи, че не си ми жена, а сестра.“ Защо лъжеше? Но за тази му лъжа един от царете го изобличи и му каза: „Защо не каза истината, а щеше да ме вкараш в грях?“ „Страх ме беше.“ Господ извинява тези работи, той не е толкова строг, но ето вече три хиляди години, и погрешките на Аврама не са още изтрили. От толкова хиляди години и погрешките на Давида не се заличиха. Когато дойде Христос, когато дойде второто пришествие, всички стари работи, всички грехове на хората ще се изтрият. Когато дойде новият Адам, всичко старо ще се заличи.

И тъй, необходимо е за всички ви мъжество. Аз мога да ви обясня много работи, но вие знаете повече, отколкото трябва. Опасността седи в многото знание, което ние не можем да приложим. Ние нямаме един постоянен обект. И любовта ни към Бога още не е такава, каквато трябва да

бъде. Не сме достигнали дотам. Някой ще каже: „Аз много обичам Бога." И после ще ме питате какво нещо е Бог. Някой казва: „Аз обичам Бога, но кажи ми какво нещо е Бог." И в Писанието е казано: „И направи Бог человека по образ и подобие свое." Значи, какъвто е човекът, такъв е и Бог. Така е, ако схващате нещата буквално. Например вие отивате при един цар, разговаряте се с него, той ви дава стая за живеене, прекарвате при него ден, два, три, година, правите разходки с него и т.н. Питам, кое прави човека цар? Човещина има в него. Бог живее в него. Ако Бог не беше в него, той нямаше да бъде този човек, този цар. Някой философ ви приема, излиза с вас на разходка, учи ви. Някой поет седи, разговаря с вас, чете ви някое стихотворение. Защо? Бог живее в него. Другояче той не би ви чел своите стихотворения. Майката отглежда своите деца, възпитава ги, радва им се. Защо ги толкова обича? Защото любовта, Божественото живее в нея. Това е Бог. Онази интимна, дълбока връзка, онази сила, която свързва всички хора, това, което постоянно ни лекува, което внася хубавите, красивите мисли и чувства, това, което постоянно изменя нещата. Тази именно сила е първичната причина, която подобрява всичко в нашето съзнание и ние се чувстваме погълнати, обкръжени вътре в нея. Казва апостол Павел, че в Бога живеем и се движим.

Та казвам, ще дойдем до това хубаво положение да схващаме Бога в тази широка светлина. Нас не ни интересува толкова де е слънцето, но ни интересува аурата на слънцето и светлината, която украсява земята. Нас ни интересува повече светлината, отколкото да гледаме самото слънце, защото, ако гледаме слънцето и не използваме светлината му, малко ни е ползвало то. Нас трябва повече да ни интересува не това, какво е Бог, но трябва да се интересуваме от живота на Бога, от неговата мисъл, от неговата сила, която прониква в нас. Неговата светлина за нас важи повече, отколкото да знаем специфично това, кой е създал Господа, има ли той някакво начало и край. Този въпрос е лично за вас. Никога не запитвайте кой създаде Господа. На този въпрос ще ви отговоря така, както отговорил един философ: който създаде тебе, той създаде и Бога. Няма по-умен отговор от този. Когато ти запитваш кой създаде Господа, ти си мислиш за божество. Тъй щото всеки, който запитва кой създаде Бога, той иска да пита: „Кой ме създаде мене?" Мене ме създаде Господ. Онзи, който създаде тебе, създаде и Бога. Онзи, който създаде видимото в тебе, той създаде и невидимото.

И тъй, първо ще знаете, че от сърцето започват лошите работи. Трябва

да се ликвидира със сърцето трябва да се разведем с него. Иде разводът вече. Сърцето е един незаконен брак, с който човешкият ум се е оплел някога, т.е. не умът, а човешката личност се е оплела. Следователно трябва развод и разводът иде. Затова човек трябва да умре, да се освободи. Докато човек се освободи от този брак и стане свободен, има време. Всяка жена, докато има един мъж, тя е завързана. Смъртта ни освобождава от незаконния брак на сърцето, от тази незаконна жена, за която човекът се е оженил. Затова хората вярват, че Адам преди Ева имал една жена, за която се оженил и после се развел. Които от вас се интересуват, могат да четат старите предания и да намерят името ѝ. После се оженил за втора жена, но и с нея не му провървяло. И след това трябва трети път да се ожени. Първия път се оженил, развел се. Втория път се оженил, сърцето е сегашната му жена, но с нея още не се е развел, свързан е с нея. Тя все мърмори: „Де си ходил, с кого си бил, по кои булеварди си се разхождал? Да не ходиш с чужди жени.“ Питам, какъв морал има в това, щом тя държи най-безобразни форми в ума си и излива такива благоухания от устата си? Никакъв морал няма в това. Щом дойде мъжът, тя пита: „Де ходи?“ „На пазар.“ „А, на пазар, зер!“ „Е, на гости.“ „На гости ли беше?“

Казвам, вътре в човека има развала. И докато тази развала съществува, всякога в човешката мисъл ще се образува една миризма. Противоречията в нашия живот трябва да престанат. Ако ние обичаме Бога, ще кажем на нашия възлюбен: „Не мога вече да живея по този начин.“ „Свободна си. Какво искаш повече?“ „Народиха се деца, израснаха вече, а ти си остарял.“ Със стара баба и със стар дядо не може да се живее. Само младите могат да живеят, а старите се оттеглят на покой. Сърцето е вече доста остаряло. На негово място иде тази възвишена мисъл, която наричат новия живот, великия идеализъм в света. Разбирайте това в неговия чист смисъл. Понякога по нямане на образи аз трябва да засягам такива от обществения живот. Когато говоря за женитбата, в ума ми ни най-малко не седи идеята за вашата женитба на земята. За мене тя важи дотолкова, доколкото важи женитбата на птиците. Женитбата на земята има санкция само за земята, но не и за небето. Децата ви, които се раждат, те се узаконяват само по причина на любовта ви. Любовта на майката, на жената, която ражда деца, се счита вече за законна. Всяко дете, което не е родено пс любов, то е вече незаконородено. И десет попа да венчават една жена, но няма ли тя любов, детето ѝ е незаконородено. Нищо повече. И всяка връзка, която съществува в света без любов, тя е незаконородена, тя е механическа,

няма никакви съотношения.

Душата в Божествения свят е царска дъщеря, ти не можеш с нищо да я ограничиш. Или всеки мъж е царски син в Божествения свят. С какво ще го ограничиш? Какво ще говорите за брака, за отношенията тогава? Ако остане жената сега да морализира мъжа си, то е загубена работа. Или ако остане мъжът сега да морализира жената, и това е загубена работа. Или ако мислите сега да възпитавате децата си, които сега раждате, и това е загубена работа. Децата трябва да се раждат с всички заложби в себе си. И жената, която ражда, трябва да бъде най-благородна. И мъжът, с когото тя се свързва, и той трябва да бъде най-благороден. Това трябва да бъде една широка идея. Тъй трябва да се подигне общественият живот. Другояче с това разбиране нищо не може да излезе. Някой казва – еди-кой си брат ходи с еди-коя си сестра. Какво от това? Една вечер, около дванадесет часа, качвам се в стаята си, една сестра се връща с един брат, иска да ме запознае с него. Сега не искам да се запознавам. Питам, коя сестра няма брат и кой брат няма сестра? Хубаво е, ако ми е брат. Бог е и в тъмнината, и в светлината. Той е в душата и на брата, и на сестрата. Той е в душата и на жената, и на мъжа. Тогава защо трябва да мислите неща, които не съществуват. Ама някъде хойкала тази сестра. Нямате право да мислите по тези неща.

Това са новите схващания, новите знания. Чувам една сестра да разправя на друга: „Слушай, ти чети беседите на Учителя, но от него съвети не взимай. Той съвет ще ти разбърка ума." Значи в беседите говоря по един начин, а частно – по друг начин. Казвам, много добре говори сестрата. Тя, като дойде при мене, наистина ще се забърка. Като дойде някоя сестра при мене, аз я опитвам какво мисли. Тя се радва, погледне ме, не знае какво мисля. Казвам ѝ: „Не бой се." Преди години дохожда една сестра при мене, иска да каже нещо, срамува се: „Един брат…" „Какво? Целуна ли те?" „Да." „Колко пъти? Три пъти, нали?" Казвам: „Преди четири-пет съществувания този брат обичаше да мушка жените си с нож. Ти благодари, че той сега се е обърнал към Бога." „Ами какво ще кажат другите сестри?" „Какво ще каже Господ, това е важно. Ти считаш ли за лош човек брата, който те е целунал?" „Ами мъж ми какво ще каже?" Представи си, че всички хора са братя и сестри в едно голямо семейство. Тогава питам, братът има ли право да целуне сестрата, или сестрата има ли право да целуне брата си?

Щом считаш Бога за баща на това голямо семейство, втори път като

срещнеш този брат, ти го целуни. „Как да разбера това?“ Ако си силен човек, ти ще се чувстваш свободен. Това е една борба, която трябва да претърпиш. Не е въпрос тук за насърчение. От вас зависи в даден случай да разрешите важни социални въпроси. Ако аз дойда до този морал, за който вие говорите, тогава няма да има нито един праведен човек. Гледам, в трамвая седнала някоя жена, а от двете – страни по един мъж, тясно, притеснили се. Ако това се разгледа според вашия морал, тази жена е вече хиляди пъти опетнена.

Грехът не седи във външността на нещата. Той е в смисъла, който ние влагаме. Щом съзнанието ти е чисто, щом отвътре си чист, нищо нечисто не може да се докосне до тебе. Ако е според вашия морал, никой не трябва да се качва в трамвай с много хора. И тогава от единия до другия край на живота ни никой не трябва да се докосне до нас. Но всинца трябва да бъдете свободни заради Господа, който живее у нас. Всички вие трябва да имате чертите в характера на нашия баща, който е толкова снизходителен, щедър, милостив, а всички други неща са детински морал.

И тогава давам ви следното правило. От душата излиза любов, светлина, свобода, благост, милосърдие, кротост, въздържание. Този е обратният стих, който трябва да носите в душите си.

Деветнадесета неделна беседа
5 януари 1930 г., неделя, 10 часа
София – Изгрев

ДА СЕ РАДВАТ НАЕДНО

Ще ви прочета от 22-те еврейски букви само тази буква, която означава творческия принцип. Тя е десетата буква.

„За да се радват наедно и който сее, и който жъне."
Йоана 4:36

Съществува в света едно велико начало, един велик закон, който определя отношенията на причините и последствията на нещата. В тази глава се поставя въпросът, да се радват и двамата наедно. Онзи, който сее доброто семе, и онзи, който жъне доброто семе - и двамата трябва да се радват заедно. Защото, ако двамата не се радват, ще има известна дисхармония. Когато един сее и двамата не се радват, значи единият използва труда на другия. И всякога онзи, който жъне, използва труда на този, който сее.

В съвременното човечество, тъй както сега се развива, всякога има един стремеж всеки да използва другия. Това не е само между хората, но ако вземете и най-малките същества, навсякъде ще срещнете ред животни, които искат да използват другите. Даже и ние, които минаваме за много разумни хора, и ние използваме труда на другите. Няма същество в природата, което да не използва другите животни, другите същества. Казват, че човек е направен по образ и подобие Божие. Този въпрос, че е направен по образ и подобие Божие, тепърва има да се проучва, тепърва ще се занимават хората с него. Човек отсега нататък ще се създаде по образ и подобие Божие. Той още не е проявен. Господ още напълно го няма в човека. Той още не е излизал на изложба. Аз бих желал да видя някой човек, направен по образ и подобие Божие. Ако е въпрос за някои светии, за учители, да, но те не остават тук на земята, те си заминават.

Та казвам, в сегашния живот почти всички изискват това, което не може да се постигне на земята. Всички имат желание да се тури мир, съгласие и щастие между хората. Всички говорят красиво, хубаво - и майки говорят красиво, и бащи говорят красиво, и възлюбеният, и възлюбената говорят красиво, и учители, и свещеници, всички говорят красиво. Като отидете в Камарата, там и министри, и князе, и царе - всички говорят

красиво, но щом дойде до изпълнението, всички мязат на рака. Тръгнал младият рак като по- млад да върви пред баща си. Баща му казал: „Право ще ходиш! Тъй не се ходи, отде си се научил да ходиш така криво?" „Покажи ми ти, татко, как трябва да ходя." Казвам, такова е устройството на кривия рак. Също така и в човека има вътре нещо изкривено. Докато това изкривеното, хромото не се изправи, каквато философия и да го учите, той е все рак. Вие не можете да направите богат онзи, който дължи, докато не изплатите дълговете му. Болният не можете да направите здрав, докато не премахнете болестта му. Грешникът не можете да направите праведен, докато не премахнете греха му. То е все едно в бездънна стомна да наливате вода. Та казвам, когато дойде да се говори истината, има два вида хора, които двояко разбират. Праведните хора на земята мислят, че те са свършили всичко, че те са богати. Богатият мисли, че е богат, а сиромахът мисли, че е сиромах. Два вида хора има: едни, които се мислят за богати, осигурени, и други, които се мислят за сиромаси, за неосигурени. Значи два вида възгледи има в света. Обаче богатият богат не може да остане, него го очаква сиромашия. Два закона има в природата. И ако някой пита какво го очаква богатия - сиромах да стане. Нищо повече. Сиромахът сиромах не може да стане. Сиромахът богат ще стане. Ако ме питате какво ще стане богатият. Сиромах ще стане. А сиромахът? Богат ще стане. Това е неговата цел в живота: той ляга, става, все за богатство говори на децата си. А богатият казва на децата си: „Слушайте деца, вие не трябва да харчите много, ще осиромашеете, ще обеднеете." Богатият постоянно влага в умовете на синовете и на дъщерите си мисълта, че сиромаси ще станат. Богатият е кандидат за сиромашията, а сиромахът е кандидат за богатството. Добрият е кандидат за грешник, а грешникът е кандидат за праведник.

Сега да ви приведа един пример. В света съществуват противоречия, които не могат да се примирят. Не е в примирението. Защото хората се примиряват, и войната пак започва. Примирението не разрешава въпроса. Яденето за всеки ден не разрешава въпроса. Доброто състояние за един ден не разрешава въпроса на целия живот. Една мисъл не разрешава направлението на всички човешки мисли. Човек трябва да разбира живота именно. Казваш: „Аз искам да бъда добър човек." Това е едно механическо схващане. По този начин ти не можеш да бъдеш добър човек. „Ама аз искам да ми помогнете." Помощта, която искате, не може да дойде отвън по един механически начин. Ти можеш да натовариш човека механически с

богатство, но не му трябва ум и знание, да знае как да употреби това богатство. Следователно сегашните богати хора не са богати, но са натоварени само. Какво може да направи с тези пари, и той не знае. Дотам е дошъл той, казва: „Автомобил ще си купя, ще си купя една къща, ще си подобря яденето, ще си купя хубави дрехи и часовник." Той мисли, че с това е свършил всичко. Питам, този богатият, който постъпва така, за какво е кандидат? Той е кандидат за гробищата. И в края на краищата този, който постъпва така, ще намери гробищата. Човек не е пратен на земята да яде и да пие. Това не е смисълът, това не е никакво разрешение на задачите. Има друг въпрос. Яденето само по себе си иде. Красотата на човека не е идеал, красотата на човека е само едно средство. Разумният човек всякога може да стане красив, но красивият разумен не може да стане. Това е право.

В един университет следват две госпожици от високо произхождение. Едната - грозна, но способна, а другата - красива, но бездарна. Първата е грозна и даровита, но бедна, а втората е бездарна, но красива и богата. Когато професорът по философия говори, първата го пита: „Защо е това стечение на живота, защо съм така изложена?" Това е едно стечение на живота, за да се запази твоята дарба. Ако ти не беше грозна и бедна, ти щеше да имаш същото положение, каквото има и другарката ти. Казвам, едни хора са красиви в света, а други са грозни. Кои са красивите хора? Светските хора, които държат на благоприличието. Казват за някого: „Този човек е богат, той разполага със знание." Като отиде в банката, достатъчно е само да си покаже чека - и навсякъде му отварят път. Другият пък е беден, но даровит, стига му ума за всичко, той мисли, философства, всичко разбира в света, но няма почитта и уважението на хората и той се пита: „Защо е това така?" Някой път хората искат да бъдат богати. Богатството и сиромашията, това не е идеал за живота. Защото зад богатството и зад сиромашията седят други неща, които човек трябва да разбира. Сиромашията е последствие от един живот и богатството е последствие от един живот. Богатството показва, че някога си бил разумен, а сиромашията показва, че не си живял разумно - или ти, или твой дядо, или твой прадядо. Болен ли си, това е резултат на един живот в миналото: не само ти, но цяло едно поколение не са живели както трябва. Ако си здрав или умен, или красив, това е последствие на един живот.

Та казвам, ние трябва да схванем причините и последствията на нещата, както вървят в живота. Някои хора казват: „Условията създават всичко." Други казват: „Бог създава всичко." Така си мислим ние. Ако ти

грешиш? Бог ли те е създал да грешиш? И когато ти правиш добро, Бог ли те е създал да правиш доброто? Нито в единия, нито в другия случай Бог не те е създал такъв. Да правиш доброто, това е един изпит за тебе. И да правиш грехове, да грешиш, и това е пак един изпит за тебе. Питам, когато един ученик или един студент застане пред професора си и отговаря разумно на всички, зададени от него, въпроси и професорът остава доволен, той ли създава това положение? Не, но студентът, който учи, създава това положение. Значи желанието на студента да учи създава това благоволение на професора към него. А когато студентът не отговаря, както трябва, това положение професорът ли го е създал? Някой път учениците казват: „Скъса ме този професор." Не зная дали професорът може да скъса студента, или ученика. Това са само празни думи. Казвате - Господ е наредил така хората да се раждат и да умират. Нито да се раждат хората е наредил Господ, нито да умират хората е наредил Господ, според както ние разбираме. Под думата „раждане" ние разбираме онзи човешки живот, да се разбираме помежду си, да знаем как да живеем. И ако под смърт ние разбираме последствията, които идат при един анормален живот, това е една права философия. Вследствие на това раждането е един кредит за нас. Когато се ражда някой, ние трябва да го насърчим, че има възможност да се изправи. Що е раждането? Възможност да се изправим. Що е смъртта? Нередовен живот. Тя показва, че ако ти не живееш добре, тя ще дойде за тебе. Следователно смъртта всякога ти казва: „Не греши. Не престъпвай, но сей онова хубаво семе, за да може и онзи, който сее, и онзи, който жъне, и двамата заедно да се радват. И тогава и ние, съвременните хора, и онези, които са живели преди нас, все са мислили, както и ние мислим, по един и същ начин: да станат богати, да не работят. А сиромасите от памтивека са мислили да работят, колкото се може повече, за да станат богати. И така е.

Сега в прочетената глава аз взимам думата „сеене" в широк смисъл. Човек трябва да мисли върху този процес. Ти казваш: „Аз имам благоволението на еди-кой си професор." Това благоволение произтича от факта, че ти си способен, че ти учиш. Докато учиш, ти имаш благоволението на своя професор. Ако той те извади на урок три-четири пъти и нищо не знаеш, пък и през цялата година не се занимаваш, ти ще изгубиш благоволението на своя професор. Ако онзи, който има благоволението на банките, не изплаща редовно задълженията си, той веднага ще изгуби тяхното уважение и почит. Ти можеш да бъдеш и

светия, но в момента, когато сгрешиш, ти веднага ще почнеш да потъмняваш. Следователно човек не се ражда свят. Това е един резултат, това е едно усилие на човешкия дух. Това трябва да разбирате. И тогава не си туряйте в ума мисълта, де работи Господ. Не се занимавайте с тази мисъл. Де работи Господ, това е негова работа. Какво работи Господ, и с това не се занимавайте вие. Условията, при които ние днес живеем, Бог ни ги е поставил, той ни е турил при тези условия и казва: „Ако мислите тъй, както аз мисля, ако чувствате, както аз чувствам, и ако действате, както аз действам, всичко това, което виждате, ще бъде на ваше разположение. Но ако не мислите, нито чувствате, нито действате, както мене, природата не може да ви поддържа, нито аз ще ви подържам, нито пък нейните слуги - от най-ниските до най-високите не ще ви поддържат, всичко ще се опълчи против вас. Но в съвременния свят има една философия, с която искат да ни убедят, че човек може да прави престъпления, и пак да живее един добър живот, човек може да живее един нетрезв живот, и пак да бъде здрав. Това никога не е било и няма да бъде. Народите в старо време са прогресирали дотолкова, доколкото са спазвали обществените, моралните, духовните и религиозните закони. Това са все едни и същи закони, но хората са ги разделили според техните разбирания. Някой казва: „Аз съм религиозен човек." В какво седи религиозността? Друг казва: „Аз съм се влюбил." В какво? Трети казва: „Аз не съм се влюбил." Че каква е разликата между този, който се е влюбил, и този, който не се е влюбил? Разликата е в това, както в някое огнище огънят е запален, а на друго огнище огънят още не е запален. Влюбеният мяза на запален огън, на неговото огнище все ще се свари малко боб или леща, а на онзи, който не е влюбен, нищо не може да се сготви. Който не е влюбен, казва: „Аз не зная какво нещо е влюбването." Като дойде клечката, драсни я - и ще знаеш какво нещо е влюбването. Сега ние даваме на влюбването такъв смисъл, какъвто то не съдържа. Според това разбиране, след като се влюбиш, ни най-малко няма да разрешиш смисъла на живота, но ще го влошиш. Защото, след като се влюбиш, ти ни най-малко няма да бъдеш мирен, цяла нощ няма да спиш, ще се обръщаш на една, на друга страна. Ще седнеш да пишеш писмо на този, в който си се влюбил. После ще го разглеждаш, че тази дума не си турил намясто, онази не си турил намясто, запетаята не е намясто и т.н. Ще трепериш да не би да те разбере криво, да не би да ти върне писмото. Питам, след като си писал толкова любовни писма, как ще се свърши работата? Злото не седи във влюбването, но влюбването

представлява процес, който трябва да се проучва. Ако ти си се влюбил и твоето влюбване може да те заведе към разумността, то има смисъл. Ако това влюбване може да те заведе към разбиране на законите, това влюбване е на мястото си. Човек може да се влюби и в чашата си, в парите си, и в словото си, и в науката, навсякъде може да се влюби, но при всички тия влюбвания ще има различни резултати.

Следователно ние трябва да определим кое е същественото за човека в живота. - Тогава ще ви приведа един разказ от древността. В това време живял един цар, наречен Соломон-Ра, който по особен начин произвеждал своите министри и генерали. Един ден той среща един земеделец с окъсани дрехи и обуща. Веднага царят изважда тоягата си и го пита: „Кой ти позволи да носиш такива скъсани дрехи и обуща?" „Майка ми и баща ми." „Скоро да ги съблечеш!" Удря му една, две, три тояги - и той се съблякъл съвършено гол. Събрали се наоколо му хора да го гледат. „Ти трябваше да бъдеш свободен! Скоро дайте му едни министерски дрехи да се облече. Защо ти са такива скъсани дрехи?" Облякъл се този земеделец с хубави дрехи, с нови, хубави обуща, и тогава царят му казал: „Произвеждам те пръв министър и ще отидеш да управляваш държавата ми, но ако не знаеш как да я управляваш, ще те набия." Той се зачудил, но отишъл да управлява държавата. След това царят среща министър-председателя и го помилва, погладил го и му казва: „Кой ти позволи да носиш тези дрехи? Скоро да се съблечеш!" Съблякъл той горните, а после и долните си дрехи и останал съвършено гол. Дайте му сега едни селски скъсани дрехи. Облича се този министър в селските дрехи, и тогава царят му казва: „Сега ще отидеш в село да ореш земята цяла година и след това ще дойда да прегледам как си орал, как си сял и как си жънал, и тогава ще помисля какво ще правя с тебе." И после пак го помилвал. Единият го бил и го направил пръв министър, а другият го помилвал, погладил и го направил от пръв министър земледелец в село. Защо? Ще кажете, че това е някаква небивалица. Че това нещо и сега съществува. Не взимайте думите ми в лош смисъл, но виждате онзи човек, който е живял в село, занимавал се ред години със селска работа и в един ден се подига, става богат човек, избират го за министър-председател, а онзи, който е бил министър- председател, богат човек, взима оралото и започва да оре. Че той става министър-председател, с това животът не се разрешава. Че друг някой става орач, и с това животът не се разрешава. Последствия има от всичко.

И сега, като превеждаме тези аналогии в живота, в края на краищата

ние, които живеем на земята, каква е целта ни? Нима нашата цел седи в това, след като сме работили цял живот, да оставим своето завещание и да ни понесе една погребална колесница и да ни четат надгробни речи? Ако това е наистина човекът, тогава жалко нещо е той. Всички тези министри, всички светии отиват някъде, но де отиват, трябва да знаят това. Някои казват: „Кога ще се оправи светът?" Когато човекът стане човек в пълния смисъл на думата. Аз бих нарекъл човек само онзи, който, когато наближи да заминава за онзи свят, събере всички свои приятели - десет, двадесет, сто, двеста, петстотин души, и всички заедно с него тръгнат на банкет и той им каже: „Приятели, аз си заминавам, оставам всичкото си богатство на вас, разполагайте с него, както искате." И започва след това този човек да се топи като сняг, като лед и като се стопи, махне им с ръката и си заминава: „Сбогом, приятели?" Питам тогава, какви надгробни речи ще държите на такъв човек?

Сега пък ще ви дам идеята, как ще се раждат хората за в бъдеще. От незнайно място се получава едно писмо, че еди-къде си на кое място ще се роди дете. Майката и бащата ще извикат своите приятели - около сто, двеста, триста, петстотин души, ще отидат на това определено място, ще им дадат банкет и в това време ще почне да се явява една малка светлинка, която постепенно ще почне да се групира, да се увеличава и да взима форма на дете. Тогава родителите ще си го вземат, ще го завият и ще си го занесат у дома. С това работата се свършва. Ще кажете сега: „Не е ли престъпление тъй от небето да се донасят деца?" А сега мъжът гледа, гледа своето дете, мълчи си, никому нищо не казва, но минава в него мисълта, дали това дете е мое, или не е. Питам, какъв баща е този, който пита дали това дете е от мене, или от някого другиго? А като дойде детето по новия начин, всички ще се радват.

Казвам сега, който сее, семето, което се сее, трябва да бъде Божествено. Ако ние не можем да посеем това Божествено семе в ежедневния си живот при съвременното възпитание на човечеството, какви хора сме тогава? Сегашните хора постоянно учат младите моми, казват им: „Ти трябва да се ожениш." Хубаво, ако може да намери момък, за който да се ожени, добре, ами ако не може да го намери? Съгласен съм и аз, ако може да го намери. „Ама гледай да е богат." Хубаво, ако намери богат, добре, но ако не намери богат, тогава? „Гледай да е учен." Добре, ако намери учен, ами ако не намери учен? При всичко това и майката, и бащата казват на момата: „Ще се ожениш." Нищо повече. Казвам, при това

насилие на човека какво може да се очаква? И после - казват: „Ти се ожени сега, че после работите ще се оправят." Откак сме започнали да изопачаваме закона, както виждате, нашите работи все се оправят, и все неоправени остават.

Не казвам, че работите ни абсолютно не са оправени, но ние още не сме започнали с онова сеене, да се радваме всички. Съществува една вътрешна разлика. Аз съм наблюдавал хората, гледам какво голямо недоверие и съмнение съществува между тях. Ти говориш, и всеки иска да знае защо говориш. И прави са хората, трябва да се знае защо говориш. Питам, когато се запали една свещ, защо се запалва? Да свети на хората вкъщи или да четат, или да вършат някаква работа. Щом тази свещ не е полезна, хората я изгасват и лягат да спят. Но ако една свещ, след като се запали, не се изгаси и се оставя цяла нощ да гори, това не говори добре за хората. Сега в големите градове в Америка постоянно горят лампите вечерно време в дюкяните. Защо? Крадци има, трябва да свети светлината, да пази дюкяните им. Това показва, че хората още не са тъй морални. Ако в една държава има много закони, много правила, това не говори добре за тази държава. Това не се отнася за всички хора, някои може да са много добри, но тези закони показват, че всички хора не са такива, каквито трябва. Да оставим този въпрос настрана.

Аз взимам онова, което се сее. Човек трябва да има едни свого рода убеждения. Всеки трябва да се роди с убеждения. Ако аз сега трябва да ви убеждавам в истината, това са го вършили хиляди други хора. Аз не искам да се занимавам с това. То е празна работа за мене. Аз не искам да ви убеждавам да вярвате в задгробния живот, нито искам да ви убеждавам да вярвате в безсмъртието на душата, нито в доброто, нито пък искам да ви обяснявам сега любовта. Аз считам тези неща за дадени. Сега във философията има нещо дадено. Единственото нещо, което е дадено на човека, то е неговото съзнание. Казват: „Дадено ми е." То е съзнанието на човека. Само то е даденото. В това съзнание, в даденото на съзнанието любовта се явява като един резултат. Ти имаш отношения към някои същества. Първото ти отношение е важно. Да обичаш някого, това значи да започнеш да градиш. Законът на любовта е закон на творчество. Да обичаш някого, да го любиш, това не значи да го прегръщаш, да го целуваш. Когато учителят обикне някой свой ученик, той първо започва да го учи да чете, да пише, да смята, да свири. Ако един учител не може да предаде на ученика си изкуството да свири, това значи, че той не е могъл добре да

предаде изкуството си. Те и двамата трябва да свирят, трябва да се разбират.

Та казвам, любовта е един творчески акт на всяка душа. Ако в любовта не си свободен, ако няма какво да градиш, ако имаш съмнение, дали обичаш, или не, това не е любов. Каква трябва да бъде първата ти мисъл за онзи, когото обичаш? Когато един скулптор ще прави някаква форма от един камък, той най-първо го опитва, да види дали отговаря за дадената цел. Ако отговаря, той ще го използва, ако не, той ще му каже: „Между мене и тебе няма обич, няма никакви отношения. Засега ти още не си се сформирувал. Като мина друг път, пак ще те опитам." И камъните растат. Не мислете, че те не се сформируват. След няколко години и пясъчните камъни ще се сформируват. В минералното царство камъните растат отвън, а не отвътре, в органическото царство има процес отвътре навън, а в човека процесът е двоен - човек расте и отвътре, и отвън. Той расте по два начина: и отвътре навън, и отвън навътре. Същевременно той има едно свободно разбиране за отношенията, които съществуват между частниците, както и за силите, които се проявяват вън и вътре в него. Вие трябва да разбирате отношенията, които всеки човек трябва да има към вас.

Например няма защо да се подозира един човек. Природата е турила на всеки едного едно свидетелство. Всичко е точно написано върху него. Тъй както човек е живял преди хиляди поколения, както е вървял в своя път, всичката тази история е написана върху него. Не само историята на цели поколения е написана върху него, но и историята на самия него е отпечатана върху неговия организъм, главно върху неговото лице. Питам сега, ако съвременните хора биха знаели тази наука, как биха я използвали? За да се съберат двама разумни хора на едно място да работят, между тях трябва да има известно съответствие, едно пълно вътрешно разбиране. Еднообразието в света не е закон на доброто. Следователно, най-първо, трябва да има едно съчетание в темпераментите. Да ви дам един пример с цигулката. Тази цигулка може да е направена от най- добрия майстор Страдивариус, но това не е достатъчно. Ако магаренцето на цигулката не е поставено както трябва и ако четирите й струни не са нагласени според правилата, какво може да се свири с тази цигулка? Значи магаренцето трябва да е добре поставено, струните трябва да са правилно нагласени и онзи, който свири, трябва да е пръв майстор в свиренето. Струните на цигулката са сол, ре, ла и ми. Казвам, човек трябва да разбира, че е една цигулка, на четирите струни на които отговарят четирите темперамента. Ти

си сангвиник. Какво може да произведе един сангвиник? Ако той знае добре да управлява своя темперамент, той може много нещо да произведе. Какво може да произведе холерикът или флегматикът, или онзи с нервния темперамент? С какво се отличава флегматичният човек? Водата у него е застояла като в някое блато, дето само жаби крякат, и той нищо не работи. Той е като една баба, и такъв човек българите наричат стар чорбаджия. Водата в него трябва да тече. Даже и най-сухият българин, като го направиш чорбаджия, той става пълен. Турците казват: „И свят да изгори, чергата си не давам." Вярно е, че когато човек става спокоен, безгрижен, той напълнява. Това е неизбежно. Щом флегматичният темперамент взема надмощие, започва да се явява затлъстяването, а при затлъстяването човек изгубва своите идеи, своите чувства и своята воля, ставаш индиферентен, всичко ти е безразлично. По какво пък се отличава холерикът? Динамическите сили на огъня действат у него много силно. Той трябва да държи внимателно в себе си кибритените клечки, защото, ако ги хвърля навсякъде безразборно, той ще запали плевните на хората. Дето влезе този човек, все спор ще произведе. Той само търси да се закачи някъде, да се джавка, да се кара. Дето се карат двама души, той е на първо място. Това са истинските военни хора, които си имат своето място. Те са хора на реда и на порядъка, но те трябва да бъдат разумни в своите постъпки. В тях огънят трябва да се регулира. После идват сангвиниците. Това са хора на въздухообразния елемент, хора на въображението, хора на охолния живот. Те обичат да ядат и да пият, само да обещават и нищо да не изпълняват. Сангвиникът много обещава, но като дойде до изпълнение, дигне само раменете си и казва: „Ще ме извините, имах всичкото добро желание." Най-после идват хората, които обичат да философстват. Те са хора на нервния темперамент, те са хора на умствения темперамент, от умствен характер. Когато работите му не стават както трябва, той мисли, мисли и най-после се инервира. Но и при това той няма права философия. Казвам, ако човек не е нагласен правилно, той няма да свири добре. Струната „ми" аз уподобявам на нервния темперамент; флегматичният темперамент е струната „сол". Сега ви остават още две струни „ла" и „ре". На тях ще настаните останалите два темперамента. И ако вие не можете да нагласите тези темперамента правилно, ще настане голяма дисхармония във вашия живот. Ти трябва да имаш една основна идея, и тази основна идея е тонът, с който трябва да действаш в живота си. Защото в природата съществува един закон на инициатива. И докато един народ е имал този камертон в

живота си, той всякога е нагласявал добре работите си и е успявал. Изгубят ли своя камертон, те фалират. Същото се отнася и до отделния човек. Когато човек изгуби своя камертон, той фалира вече. Този камертон трябва да бъде основната идея в живота на всеки човек. Изгубиш ли своя камертон, ще потеглиш струната повече, отколкото трябва, и тя ще се скъса.

Казвам, сеенето в природата е един разумен процес. В какво седи сеенето, жъненето, жътвата? Това са процеси, които постоянно трябва да се извършват. Ти не трябва всеки ден да се занимаваш с глупави работи. Ти всеки ден трябва да пожелаваш нещо и това, което си пожелал, трябва да стане. Между всеки 10-15 минути период, каквото пожелаеш да стане, трябва да стане. Или най-късно, ако пожелаеш нещо сутринта, до вечерта то трябва да стане. Остане ли за другия ден, нещата вече не се реализират. Това аз наричам сила в човека. Хубавите неща се реализират веднага. Когато Христос взе петте хляба, колко време трябваше да чака, докато нахрани с тях петте хиляди души? Вие ще кажете, че това беше Христос. Нима днес няма богати хора, които могат да направят същото. Има такива хора. В една от най-богатите английски църкви в Лондон, дето проповядвал един от видните проповедници Спържен, се събрали много богати членове да обсъждат въпроса, как да се помогне на бедните хора, и по този начин решили да се помолят на Бога да им даде по някакъв начин една голяма сума, с която да помогнат на бедните хора. Като чул това нещо Спържен, той казал: „Слушайте, братя, да не изкушаваме Господа. Аз получавам толкова и толкова лева заплата. Давам от нея еди-каква си част в злато, дайте и вие - всеки, колкото желае, и така ще помогнем на бедните хора и ще изпълним волята Божия. Смешно е да се молим на Господа да намери той други някои богати хора. Ние сами можем да направим това." По същия начин и ние чакаме на бъдещото поколение. Ами ние какво трябва да правим? Че и вашите деди и прадеди очакваха на вас, като казваха: „Да се роди веднъж младото поколение, да израсне и да свърши нашата работа." Така и вие очаквате на другите, но по този начин не се разсъждава. Вие трябва да изпълните всички онези възложени на вас надежди от вашите деди и прадеди.

Казваме ние: „Какво е учил Христос?" Ако вие схващате Христос като исторически принцип, като един човек, който е дошъл и си е заминал, може да кажете тогава: „Какво е учил Христос?" Но откак Христос е заминал, той не е престанал да действа в света. Вие не можете да разберете

какво нещо е Божественият принцип. Божественият принцип мяза на една запалена клечка. В началото той е слаб, но веднъж като го запалите, той с вековете постепенно се разгорява, и днес този Божествен дух, Божествен принцип е толкова мощен, че той раздрусва всички хора и всички народи по целия културен свят от единия до другия край. И държавите ги е страх. Питам, днешните културни народи могат ли да се изправят? Могат да се изправят. Пък и ние, които минаваме за културни, нима не може да вземем участие в това изправление. Можем. Ние очакваме във всички да се намерим пред един свършен факт, и тогава да започнем да живеем. Ще дойде един такъв факт. Пролетта ще дойде, но какво ще даде тя за мързеливите? Ако тези мързеливи не са сели и не са жънали, какво ще правят през есента? Нищо. Царството Божие много пъти е идвало и си е заминавало от света. Пък и сега пак иде Царството Божие на земята. И ако сегашните хора са разумни да използват и да оползотворят тези блага на Царството Божие, то ще остане. Ако не ги използват, тогава те ще бъдат в положението на онзи българин от Радомир, комуто във времето на войната се явила една жена, облечена със светли дрехи, и четири гълъба държали роклята ѝ, и тя му казала: „Ти, като станеш, ще отидеш да кажеш на своя управител, а той на царя, че ако българите не се помирят със своите съюзници, не ги чака добро, главата на България ще побелее." И той става и отива при своя управител, разказва му всичко, което той трябвало по-нататък да предаде на царя. „Ако ме послушат, аз ще оправя работите на България." От лицето на тази жена излизала светлина. Обаче управителят не казал нищо на царя. Той си казал: „Няма какво да се занимавам с глупави работи. Време е сега за умни работи." Ще кажете: „Тази жена действително ли се е явила?" Явила се е, разбира се. Тя представлява Божията любов, която казва: „Ако вие не постъпите така, както ви казвам, главата ви ще побелее." Кому главата не е побеляла? Някой казва: „Главата ми побеля." Но не да ви побелее главата от сняг или от брашно, както е побеляла главата на лисицата, която, като видяла вълка, скочила в една нощева с брашно и цялата побеляла, та казала на вълка: „Биха ме на едно място." „Тогава да те понося малко, щом са те били."

Ние, съвременните хора, още не знаем какво нещо са страданията. Ние страдаме още за този вятър, който духа. Срещам един студент, който свършил вече своята наука и казва: „Побеля ми главата." Защо? „Не ме назначават на служба." Създай си сам служба! „Ами аз защо учих?" Ако си учил да те назначат чиновник, то е друг въпрос, но аз мисля, че си учил за

себе си. Тогава аз му давам пример да постъпи като онзи български гимназист, който свършил гимназия с отличие, но никъде не му дали служба. Той си помислил: „Да отида да крада, да лъжа, не мога." Тогава той отива при един свой приятел и му казва: „Моля ти се, дай ми петстотин лева назаем. След три месеца ще ти го върна. Вярвай на моята честна дума." Приятелят му дава петстотин лева и той отива да си купи едно точило. Туря тогава дипломата си на една рамка, рамката на точилото и тръгва да точи ножове. И наистина след три месеца той връща парите на приятеля си. Казал си: „Все едно и така съм чиновник. Ходя да точа ножове." Това е характер. Ние седим със скръстени ръце. Казвам, за предпочитане е точилото, отколкото един лъжлив живот. Кое е по хубаво: да станеш дедектив и да ловиш братята си по улиците или да точиш ножове? Днес България цяла се е развратила от тези дедективи. Във време на война един дедектив ме хваща за брадата. Питам го: „Да не мислиш, че съм дигизиран?" „Ще извините, трябва да се живее." Не, така не се живее. По-добре тури точилото на гърба си и ако някой е престъпник, хвани престъплението му. Така не се живее.

Аз ви говоря като на разумни хора. Ние сме за разумния живот, за любовта към Бога. Този Бог, който е създал условията в света, който е създал условията и в самите нас, той си има своя определен живот, който още ние не познаваме. Не мислете, че ние можем да го заставим да мисли като нас. Не е било време, когато някое същество или някоя държава да е успяла да измени законите му. Всички живи същества, както и всички държави, които се стремели да изменят законите му, те са изчезнали, а всички онези, които са изпълнили законите му, те и до днес съществуват. И ако вие питате как трябва да се живее, аз да ви кажа как трябва да се живее. Ако ти отидеш на гости при вълк, какво ще научиш от него? Най-първо той ще ти каже: „Постой малко, аз ще отида да купя нещо и скоро ще се върна." И наистина след половин или един час той ще се върне с едно агънце в устата си, ще го опече и ще те нагости. Той ще се зарадва за това агънце, но онзи овчар, който е изгубил своето агънце от кошарата, той ще съжалява и ще каже: „Отиде ми агнето! Някой вълк го е задигнал." При това този вълк най-първо ще ти разправя за лошите условия, какви разправии имал с кучетата, с овчарите, какви хайки били пуснати против него, как си спасил кожата най- после. Питам, ако живееш една година при един вълк, какво ще научиш от него? Или ако отидеш при една риба, какво повече ще научиш от нея. Това са методи, това са начини. Когато рибите

живееха във водата, те изучаваха закона на водата и като го научиха, те излязоха от водата. И когато на вълка се дава този лош живот, той трябва да се научи може ли при тези лоши условия да води един мирен живот. Той казва: „Не може да се живее така, трябва да се краде. Трябва да смотоловиш натук-натам, по мирен начин не може да се живее." Това е задача на вълка.

Вълкът, лисицата, всичко това са емблеми в природата. Сега аз оставям моралната страна, но питам, вълците изтребват ли се, или се увеличават? Изтребват се. Лисиците изтребват ли се, или се увеличават? Изтребват се. Съществува следният закон. Когато ние не разрешаваме въпросите правилно, според Божествения закон, става едно смаляване на Божествените начини. Във всяко отношение, когато човек мисли, той трябва правилно да мисли. Когато той чувства, трябва правилно да чувства. И когато той действа, трябва правилно да действа. Той не трябва да поставя въпроса, правилно ли е това според съществуващите условия. Ако ние, съвремените хора, трябва да се поставим на тази нога - да живеем поне една година според този Божествен закон, всеки да устоява на думата си, да мисли, каквото казва, и всичко да изпълнява, да има едно съзнание в себе си да казва всякога истината, да не лъже, да се изправя всякога и да съзнава, че Бог навсякъде го следи, а не да мислиш само да ходиш при този, при онзи да просиш. Защото Господ ще те срещне и ще те пита: „Де отиваш?" „Отивам при богатия да искам малко пари." По-добре вземи мотиката на рамо, отколкото да отиваш при богатия да просиш. Това е унижение за тебе. Ако ние, съвременните хора, не можем да умрем от глад заради правдата, а живеем заради неправдата, де е тогава нашата човещина? Трябва да предпочетеш да умреш, отколкото да туриш ръката си на въжето и да обесиш с него своя брат. Ако можеш да направиш това, де е тогава християнството ви, де е тогава идеята ви?

Казвам, ние сами създаваме това противоречие и казваме: „То така говори, но не може да се приложи." Вярно е, докато ние мислим криво, ние никога не можем правилно да приложим учението. Ние най-първо трябва да мислим да имаме една вътрешна опитност. И сега, ако аз ви поставя на изпит, ще видите, че вие сте родени с тези нови идеи. Това, което ви говоря, аз зная, че не е нещо ново за вас. Всеки от вас може да бъде богат и всеки от вас може да бъде сиромах. Аз бих желал вие да бъдете сиромаси от грехове, а богати в добродетели. Но бих съжалявал, ако сте богати от грехове и сиромаси от добродетели. Следователно сиромашията е един

спасителен метод за грешните хора. Когато Бог те поставя в положението на един сиромах, той иска да ти каже с това: „Не греши. Не казвай: защо съм аз сиромах." Да не грешиш. „Защо съм богат?" Да правиш добро. „Защо съм учен?" Да правиш добро. „Защо съм невежа?" Да не грешиш. Това е разрешението на въпроса.

Казвам, ако ние, съвременните хора, нямаме един идеал, който да преследваме, де е нашата човещина. Ние нямаме един такъв идеал. Най-първо баща ти е бил един идеал, но ако той не ти остави наследство, ти казваш: „Баща ми беше несправедлив." После до известно време майка ти беше идеал, но след това и нея напущаш. Че после жена ти, че децата ти, но постепенно и от тях се отказваш. За да бъдем ние идеални, и нашите майки и бащи трябва да съответстват на нашия идеал. За да имаме един идеал, и нашите приятели трябва да съответстват на него. За да имаме ние един идеал, трябва и ние самите да приличаме на него. Ако ние нямаме един идеал, какво можем да направим в света? Сега вие може да се противопоставите, но аз не искам да ви разколебавам, че сте лоши. Не, вие сте много добри. Вие сте хиляди пъти по-добри от вълците и вие сте хиляди пъти по-добри от овците. Това, което вие правите, една овца не може да го направи. И тъй, вие сте хиляди пъти по-добри от овците. И тогава аз бих казал, понеже вие сте хиляди пъти по-добри от овците, а овците са хиляди пъти по-добри от вълците, тогава хиляда по хиляда прави един милион. Значи вие сте един милион пъти по-добри от вълците. Не казвам, че сега сте вълци, но някога, в далечното минало, вашите деди и прадеди са обичали този занаят, та понякога и вие си спомняте този занаят. У вас се явява желание да си хапнете. Това е атавизъм, връщане към старото. Някой път искаш да поизлъжеш - това е атавизъм, някой път се явява страх у вас - това е пак атавизъм. Ние се връщаме към всички тия животински, отрицателни качества. И в сегашния ни живот нека страхът си е страх, той си има свой произход. И лъжата си е лъжа, и тя има свой произход. Но отсега нататък трябва да се сее.

Трябва да се сее едно хубаво семе, за да имаме добра жътва, както казва Христос. И това сеене за в бъдеще трябва да става с любов. Сеене, което не става с любов, не е на мястото си. Това е само едно твърдение. Светът обаче по този начин няма да се поправи. Има един начин, по който светът ще се поправи. И този начин вече е турен от природата. Да не мислите, че ние ще поправим света. Има един проект, който е поставен вече в света. И вие ще бъдете живи, дали в този или в онзи свят, ще го

видите. Дали вие вярвате, че след като умрете, ще живеете, това не ме интересува, но ви казвам, че и умрели, и живи, вие ще бъдете свидетели на едно нещо, че светът ще се поправи. И светът ще бъде такъв, какъвто вие го очаквате. Това нещо в Писанието според християнската терминология го наричат възкресение. Ние считаме възкресението като пробуждане на човешкото съзнание. Има нещо хубаво и красиво у човека, но когато той се пробуди, той вече е готов всичко да жертва. При един от големите американски богаташи, голям скъперник, влиза една много красива мома. Той не обичал да дава милостиня, но тя като го поглежда, той останал с отворена уста и казва: „На ваше разположение съм. Какво обичате?" И веднага й подписва един чек. „Пък ако имате някои ваши бедни другарки, заповядайте с тях. Всеки ден може да довеждате по една от тях." И тя започнала да довежда всеки ден при него по една от своите бедни другарки. И той все давал и казвал: „Откак дойде тази млада мома при мене, възкръснах, друг човек станах." Или според както казват християните - родил се този човек. Тази мома трябваше да дойде. И този милионер се отново роди като дете. Ако тази млада мома не дойде, ти все ще си останеш този стар скъперник, който само ще чоплиш в живота. Откак дойде младата мома, той се преобрази и казва: „Нека дойдат и други твои бедни другарки."

Казвам, ако и ние като този стар скъперник не възприемем Христовото учение и не го приложим, няма да се преобразите, същият стар скъперник ще си останете. Някои от вас са млади, някои стари - какво ще разрешите? Ако тази млада красива мома дойде при вас, добро ви очаква. Но ако тази млада мома замине вашия дюкян, зло ви очаква. Двама американски студенти спорят, разговарят се върху смисъла на живота, дали има задгробен живот, или няма, дали и как трябва да се поправи живота, има ли Бог, или няма, съществува ли Божия любов, или не съществува и т.н. В това време те минават през моста на една река и се сгромолясват и двамата и падат във водата. Какво разрешиха те сега. Нищо не разрешиха. Питам, ако и вашият трен, с който пътувате, се сгромоляса във водата, какво ще разрешите и вие? Ако вашият живот се прекъсне, какво ще разрешите? Да живеем, това е смисълът. Но да умираме, аз не съм за смъртта. Какво казва Писанието? Ние трябва да проповядваме. Ние трябва да минем от смърт в живот. Сега всички хора от всички поколения, от всички народи трябва да си подадат ръка и да си кажат: „Можем ли ние да живеем като Бога и да има едно споразумение между всички народи и

нации - между един българин например и един англичанин." Сега българите се намират пред репарациите, поправки им правят сега. Защо им се наложиха репарациите? Защото българите искаха да станат голям, велик народ. Дойдоха репарациите. Какво се учат българите с това? Българинът е един от народите, които имат малко любов. Това, което липсва на българите, то е любовта. Българинът е патриот, но патриотизмът не е любов. Любовта е нещо особено, което въздига. Българинът иска да бъде голям, но едно му липсва. Българинът не знае какво нещо е любов. Българинът е дипломат и като види, че вятърът се мени, току погледнеш, и той заема ново положение. В един дом синът е от една партия, бащата от друга и не могат да се гледат. Че какво от това? Убеждения били това. Синът гледа на една страна, бащата на друга. Това е безлюбие. Нима партиите в една държава трябва да разделят хората? Нима разните верую в света трябва да разделят хората? Човек не се е родил в света, за да вярва в нещо. Да вярваш в нещо, това е един метод. Да си жена, това е един въпрос. Да си мъж, това е друг въпрос. Че си управляващ, това е друг метод. Преди всичко ти си едно разумно същество. И хората в света се раждат само като разумни същества, а добиват своите качества на земята.

Та казвам, трябва да се роди у човека онова желание да сее и всеки от вас трябва да изпита себе си. Кога? Вие още не сте опитали сиромашията. Някой казва: „Сиромах съм. Суха корица хляб нямам." Вие не сте опитали сиромашията, както онова дете я опитало в Русия във времето на Толстоя. Помните ли в коя година беше това? В това време ходили да раздават милостиня на бедните хора в Русия и по този случай Толстой пише един разказ. Някъде далеч в Русия, в степите, имало едно бедно семейство, което цели три деня не яло никак хляб и било осъдено на смърт. Те имали едно детенце, което се молило на Бога да ги спаси от това положение на глад и казало на родителите си: „Скоро ще ни дойде помощ. Аз се молих на Бога и той ще ни спаси." В това време един богаташ от Петербург, като пътувал из степите, настигнала го по пътя голяма буря и прибързал да се скрие в една малка къщичка. Тази къщичка се оказала именно на тези бедни хора, които бедствали да загинат от глад. Той изважда от дисагите си каквото има и спасява това семейство от глад. Обаче детето казало: „За мен е решено аз да си замина за другия свят." И наистина след два дни това дете умира. В този разказ Толстой остава един неразрешен въпрос. Това дете знае, че неговите родители ще бъдат спасени и осигурени, но то трябва да си замине. Трябва да има някаква връзка между това дете и невидимия

свят. Това дете, което предсказва, то не е от обикновените хора. Има деца и хора, които са необикновени, има и деца и хора, които са обикновени.

Казвам, роденото от духа дух е и роденото от плътта плът е. И сега всички онези, които са родени от духа, от тях се изисква работа върху характера им. Вие не вярвате ли в това? Трябва ли аз сега да ви убеждавам, че имате баща и майка и че сте праведни или че сте добри. Как мислите по това? Ето вземете еврейския народ. Като се отвори Евангелието, ще видите, че целият християнски свят е в Евангелието. В Евангелието е казано какъв ще бъде съвременният свят. Докато дойде новата епоха, той ще бъде такъв, какъвто е сега. Стари работи са това. Казвам, в тази свещена книга е писано какви ще бъдете вие. Та сега, за да се продължи нашият живот, за да се продължат условията, за да имаме Божието благословение, трябва да се приготвим за тези нови времена. Сега аз не ви говоря за един отвлечен живот. Животът, който имаме сега, това е Бог, който живее у нас. Спънките, страданията, които ние му причиняваме, съставляват една борба. Страданията се образуват всякога между Бога и нас. Страданията не са нищо друго, освен че ние се борим с някого. И радостта не е нищо друго, освен че ние сме се решили да изпълним волята Божия. Сеенето на доброто семе е това. Не мислете, че Бог ще отстъпи на всички наши своеволия и своенравия. Един ден той ще докара всички грешници в борба и всички ние ще се отучим. От какво ще се отучим? Ще дойде това велико съзнание и у нас. Защото злото у човека е присадено. Трябва да се счупи тази присадка. Затова казва Христос: „Трябва да се тури една нова присадка." Трябва да се сее сега. Казвам сега, вие можете да опитате истината. Вие искате да живеете и да направите нещо в този свят. Вие може да опитате това учение и аз ви казвам, ако сеете добре, и вие, и баща ви, и майка ви, и жена ви, и децата ви, и дома ви, и целият народ ще бъдете здрави. Ако вършите волята Божия, няма да бъдат здрави. Ако в Русия стават толкова престъпления, коя е причината за това? Болшевиците казват, че само с вяра по стария начин светът няма да се оправи. И те поставят нов начин. Те казват, че всички стари хора със стари идеи трябва да се изчистят. Те се намират в безизходен път, както е било английското кралско семейство в миналия век. При провъзгласяване на английската княгиня трябвало да се шият някакви дрехи и модистката, която трябвало да й ушие дрехите, била болна от сифилис, и по този начин заразила и княгинята. По същия начин и ние, като изтребваме старото поколение, има опасност да се заразим със сифилис. С това нищо не се постига.

Следователно в това положение човек трябва да има прави възгледи за Бога. Та при каквито условия и да се намира човек, при каквито затруднения и да се намира, той трябва да знае, че има едно вечно начало и силата си ти, в тебе е силата, в тебе е щастието, в тебе е Бог. При това той е Учителят в тебе. Каквото искаш да правиш, трябва да го питаш. И каквото ти каже, трябва да го слушаш. Думата му на две да не правиш. Питам, ако един философ услужи на един беден човек, с това реномето му ще падне ли? Досега все бедни хора са служили на богатите. Да допуснем, че сега в света се зародят все богати хора като слуги на бедните, например философи, учени, поети и тем подобни. Какво ще бъде положението в света? Но да оставим сега света. Сега някои от вас, като ме слушат, ще кажат: „Ще видим, ще помислим." Аз не искам вие да се въодушевявате и после скоро да изстивате, защото ще мязате на едно желязо, което скоро се нагорещява и скоро изстива. Тогава от вас не може да се очаква нищо. Ножове може да станете. За да става това нагорещяване и изстиване, вие трябва да бъдете една запалена свещ, която при никакъв вятър да не изгасва. Такава една свещ е човешкото сърце, което живее, или човешкият ум, който мъжделее. На този ум трябва да се дадат всички онези условия, при които този пламък да не може да изгасва. Докато дойде най-после един ден да видим какво нещо е любовта, да видим онова начало, от което ние сме излезли - Бога. Не само Бога. Такова нещо са били светиите, които са живели преди нас. Сега, както ви виждам, мнозина от вас сте със сбръчкани лица, тревожите се за нещо и казвате: „Какво ще бъде нашето бъдеще?" Без Бог е лошо. Или казано другояче, без любов, без мъдрост и без истина е лошо, а с любов, с мъдрост и с истина по-добър живот от този никога не е имало и не може да има. Тогава вие ще имате живота на „Хиляда и една нощ". Ако любовта дойде, и княгини ще ставате, и князе ще ставате. Писанието казва: „И царе ще станете." И тогава можем да ви произведем в какъвто смисъл искате и министър-председател на сиромашията, и цар на сиромашията, и цар на безпаричието. Не при това да съзнавате, че при нямане на някакви средства вие сте богати. Мойсей носеше само една тояга, но като дойде, дигна тоягата си, погледна нагоре, удари с тоягата си и вода потече. Удари с тоягата си, и хляб слезе отгоре. Той ходи 40 години из пустинята и си служеше с тази тояга. Един ден евреите му се разсърдиха, че нямат месо. Те искаха месо да ядат. Той дигна тоягата си, и пъдпъдъците дойдоха, които те изядоха, но после се разпали гневът Божи, и те измряха. Тоягата, това е Божията любов, Божията

мъдрост. И ако вие имате една такава тояга, рай може да направите.

Сега не искам да ви направя религиозни. Вие си дръжте вашето верую, но трябва да се промените постепенно. Каквито и да сте, едно нещо ви е потребно: духът. Той е смисълът на живота. Второ нещо: вода ви трябва - това е животът. И после огън ви трябва - това е правата, Божествената мисъл. Огън трябва у човека. От каквото верую и да сте, от каквата нация и да сте, каквито герои и да сте, млади и стари, каквото и да помислите, пред вас седи едно бъдеще. В това отношение българите не се отличават с широта, българинът трябва да има широки гърди, да диша. После той трябва да знае как да пие вода. Българинът не знае как да пие вода. Българинът, като махне юргана вечерно време, ще вземе канчето, ще гребне с него студена вода от котела и ще се напие - гъл-гъл-гъл. После ще каже: урочасаха ме нещо. Този българин трябваше да има студена вода, та като дигне канчето, да не се простудява. А сега казва, че е урочасан.

Та казвам, пред нас седи сега едно велико бъдеще, с което трябва да се справим. На нас ни трябват учени хора, поети, писатели, проповедници, философи, трябват ни управляващи. Де ще намерим тези хора? Като срещнете един управляващ, той трябва да бъде човек на новото. А не като Аделина Пати. Аз препоръчвам тази певица, тя има много хубав глас, но в нея има и голямо користолюбие. Един господин я ангажирал за един концерт, но искал да я измами. Обаче и тя не била глупава. Като схванала това тя, преди концерт, в определения час, за да излезе на сцената, нарочно се бавила, не искала да се приготви. В това време публиката ръкопляска, чака, иска по-скоро да види певицата. Тя казала на този господин: „За да си обуя обувката, трябва да ми платите двадесет и пет хиляди златни лева." Той й дал, колкото иска, защото щял да се компрометира. Тя обула едната обувка и продължавала още да се бави. Публиката губила търпение и силно ръкопляскала. „Защо се бавите?" „И за другата обувка трябват още двадесет и пет хиляди лева." Той се принудил да й даде още толкова и тя излязла след това да пее. „Да, за петдесет хиляди лева мога да се обуя."

Така се обуват сега и в България. За да отидеш при един чиновник сега да ти свърши една работа, трябват петдесет хиляди лева. Отива един българин при един началник на влак и му казва: „Господине, трябва ми един вагон, но беден съм, не мога да платя." Той мълчи. „Тогава ще ви дам десет хиляди лева." „Добре, ще имате вагон." Той дава разпорежданията и работата се свършва. За десет хиляди лева той се обул. По-евтино от Аделина Пати. Казвам, при един такъв морал, при едно такова разбиране в

една държава какво може да се очаква? Това е възпитание. Да, ако аз имам да давам и да взимам, ако съм милионер, добре, но ако нямам да давам, ако съм беден, там е злото.

Та казвам, онзи, който сее, и онзи, който жъне, и двамата трябва да се радват. В България се заражда сега едно течение против сектантите, и те казват: „Всички сектанти трябва да се изчистят, да останат само православните." Чудни са българите, които застават за православието. Защо не застанат зад Христовото учение? Че откога се роди православната църква? Тя се роди по-после. Защо ще застават за провославната църква? Нека кажат: „Ние искаме това, което Христос учеше." Защо трябва да искат това, което светата църква учи? Че какво учи църквата? Това е едно ново разбиране. Българите трябва да си поправят грешките. Ако те искат да имат благоволението на Христа и да им се помогне, ако те искат да изпълнят волята Божия, ще имат резултат, иначе няма да има ни глас, ни услишание, и репарациите ще дойдат. Изпълнят ли волята Божия, никакви репарации няма да има. Не са причина нито сектантите, нито богомилите. Другаде са причините. Откога започнаха да пропадат българите? Има нещо, което е неправилно, което показва, че липсва нещо на българите. Да оставим този въпрос. Ако българите приложат Христовото учение, тъй както Христос е проповядвал, и в когото те казват, че вярват, веднага положението им ще се измени. Понеже сега Христос проповядва в света, той ще смекчи положението. Дали вярват, или не, то е друг въпрос. Те могат да направят един опит. Те досега са правили толкова опити и не им вървяло. Ето, петдесет години как са освободени, и не им върви. И в миналото не им вървяло. В хиляда години те са направили сто и петдесет войни, и пак не им вървяло. На всеки осем години - по една война и след това казват: „Велика България!" Де е тази велика България? Във времето на Симеона. Тя се е простирала зад Дунава. Аз бих желал да видя една България, която никак не може да се превземе. Има една такава България. Има една земя, която никой не може да превземе.

Казвам, това е семето - да се посее една положителна вяра, която да обхване целия живот на българите, неговия бит. И като започнете от горе до долу, всякаква лъжа да престане. Българите да бъдат един извор на любовта и всички да кажат: „Ето един народ, който може да покаже Божията любов, Божията мъдрост. Ето един народ, който не лъже.

И аз бих желал тогава българите да бъдат образец на любов, на знание и на мъдрост, на безкористие и на живот без никаква лъжа. Ако

посеят това учение, ще имат една добра жътва, и тогава всички ще се радват.

Двадесета неделна беседа
12 януари 1930 г., неделя, 10 часа
София - Изгрев

ДВЕТЕ ЛЕПТИ

„А видя и някоя сирота вдовица, която тури там две лепти."
Лука 21:2

Един малък повод обръща вниманието на един от великите учители в света. Богатите хора, които туряха изобилие в съкровищницата не му обърнаха внимание. Учените хора, които туряха изобилно в съкровищницата, също не му обърнаха внимание, а той се спря върху една бедна вдовица, която внесе там приблизително около три пари или около една стотинка и половина от нашите пари. Тези две лепти съставляват около една и половина стотинка от франка, значи нещо около една пара и 57 стотни, нещо около три пари.

У човека едновременно има два стремежа: единият е, че човек обича великото, грандиозното - такъв стремеж има наследен у него. Този стремеж е общ както за хората, така и за цялото органическо царство, само че всяко животно разбира този стремеж според степента на своето развитие. Освен този има и друг стремеж, според който както хората, така и животните обичат по някой път да се смаляват. Малкото дете, след като се роди, макар да казват за него, че то още няма съзнание, обаче у него има вече един стремеж да расте, голямо да стане и постепенно започва да пъпли. Семето също така има стремеж да изникне, голямо да стане. Тези семенца, докато не са израсли, те не знаят какво ще станат, но у всички има желание големи да станат. Тревата расте, иска да стане голяма, но донякъде върви и после спира, казва: „Велика беше моята идея." Обаче, щом се посее жълъд, след сто години той става голям дъб, и тогава в него могат да се поставят милиони такива треви.

Сега и човек същевременно желае да стане велик. Не е лошо човек велик да стане. Някой казва: „Ти не се стреми голям да станеш." Това е идеал. Човек трябва да бъде голям. Нима той трябва да остане една малка микроба в света. Ако това беше задача на природата, всички щяха да остават все малки, но природата се цели от малкото да направи велико. Затова именно всички трябва да имаме идеала да станем велики. Казват за някого: „Този човек е амбициозен." Че какво лошо има в този подтик, в порива на човека да стане велик, например? Че и светията е амбициозен, и

ученият човек е амбициозен, и добрият човек е амбициозен - зависи каква е амбицията. Казват: „На човека много учение не му трябва." Не, вземи от учението толкова, колкото можеш да носиш. Не мисли, че каквото научиш в младините си, с него трябва да останеш. Не, и като станеш стар дядо, на 120 години, книгите нека седят пред тебе, и пак чети. Ще кажете: „За кого?" За себе си чети. Нищо повече.

Сега ние имаме едно възпитание, според което мислим, че само на млади години може да се чете, че само на млади години може да се учим. Значи на млади години трябва да грешиш, а на стари години да изправяме погрешките си. Така учат сега. Казват: „Той е млад, нека си поживее малко, а на стари години той ще почне да изправя погрешките си." Право е. Най-първо човек отива на един бакалин, взима на заем стока, и той пише всичко, каквото се взима. Ти взимаш ден, два, три, месеци, цяла година, но в края на годината бакалинът казва: „Ти трябва вече да приключиш сметките си." Така е, това са старините, в които човек трябва да приключи сметките си. Защо човек не трябва да плаща изведнъж, след като накупи, каквото му трябва? И това си има свои причини. Някой път човек няма пари, не може да плати, а някога няма дребни, казва: „Имам цели пет хиляди лева, пиши на тефтерчето." Всички вие сте богати, някога сте така богати, че носите цяла банкнота от пет до двадесет хиляди лева. Случва се при това, че в края на годината, когато трябва да платите, не разполагате със средства. И тогава трябва да правите условия с бакалина. Вие разглеждайте всичко, което става в света, както и причините, които са създали тези отношения. Казвате: „Бакалин е той." Знаете ли вие дълбоките причини, защо бакалинът е станал бакалин? Бакалията не е от него. Знаете ли дълбоките причини, защо ученият човек е станал учен? Знаете ли дълбоките причини, защо някой е станал владика или свещеник, или проповедник, или лекар, или инженер. Всяко нещо си има своите причини. Зад онова проявеното седят хилавите причини. Някои казват: "Инженерството, лекарството не си струват. Лекарите само измъчват хората." Питам тогава, ако няма лекари, кой ще помага на болните хора? Казвате: „По някой път не трябва да се правят операции." Че кой от вас не прави операции? Бащата не прави ли операции на малкото си дете? Щом то съгреши, по някой път бащата му прави операция. Да оперираш, значи да действаш. Нищо лошо няма в оперирането, но когато оперираш, трябва да си майстор. Тъй щото операцията да е намясто. Можеш да туриш нож и да режеш, но трябва да знаеш де и как да режеш.

Нали знаете, в една от Шекспировите драми се говори за един евреин, който направил договор с един християнин, че ако християнинът не си плати навреме дълга, тогава евреинът ще отреже част от неговото месо. Случило се, че този християнин не могъл да си изплати дълга и този християнин според договора трябвало да остави евреина да отреже част от месото му. Ще кажете: „Жесток човек бил този евреин." Но и будала бил християнинът. Евреинът бил толкова алчен за пари, че не се смущава и месо да реже на хората. Но благодарение най-после на разумния съдия, който спасил християнина. Той казал на евреина: „Хубаво, режи месо, но ще знаеш, че ако отрежеш само един грам повече, отколкото трябва, главата ти ще отиде." Замислил се този евреин дали да реже месо. Главата му ще отиде. Така и ние по някой път се проявяваме така глупаво като този християнин.

Сега ще помена името на дявола. Той не е такъв, какъвто хората си го представят. Хората имат много смътно понятие за дявола, както и много смътно понятие за Бога. Действително има един Господ, когото те са описвали, с хиляди години са го описвали в разни форми, но не е такъв, какъвто си го представяли. Същото се отнася и за дявола. И той паралелно с Господ върви. Само че, когато рисуват образи на Бога, хората го рисуват без рога, а когато рисуват образа на дявола, те го рисуват с рога. Когато рисуват Бога, всякога го рисуват светъл, а когато рисуват дявола, всякога го рисуват като козел и тъмен. Понятия са това. Ние, съвремените хора на 20-и век, не сме ходили на рандеву с дявола, да го знаем какъв е, да знаем как се носи. Та, като се говори за дявола, питам, срещали ли сте го дявола? Виждали са го у хората - то е друг въпрос. Нито един от вас не е срещал дявола и не се е разговарял с него. Аз зная положително, че нито един от вас не се е срещал с дявола и не може да ми го опише. Аз не се възмущавам от дявола, но искам да срещна поне един човек, който може точно да ми го опише, да ми даде неговата фотография. Описват ми какъв е бил дяволът преди хиляди години. Оставете това, какъв е бил преди хиляди години, сега нека да ми го представите. Обаче аз искам да ви дам за Бога една идея, която да не петни ума ви. Още от старо време има една идея за Бога, според която и най-великите души си представяли Бога като нещо, което няма никакъв образ. Някои ще кажат, че в Библията било писано, че човек е създаден по образ и подобие Божие. Оставете този образ и подобие. То е ваше разбиране. Бог сам няма образ, а е създал образите. Подобие няма, а е създал подобието. Мозък няма, но мисли. Уста няма, но говори. Крака

няма, но ходи, ръце няма като нас, но работи. Тъй щото ние не можем да си представим образа на Бога. Понякога, като си помислиш за Бога, представяш си го като светлина, която не виждаш, нито можеш да пипнеш, а чуваш, че ти говори. Има едно вътрешно виждане. И ние хората на земята сега искаме да виждаме нещата, да имаме някакъв образ за тях.

Сега аз не казвам в какво трябва да вярвате, но казвам как са вярвали напредналите души на миналото. На съвременните хора още като им се заговори за Бога, те разбират едно същество вън от тях. Не, това същество живее във всинца ни вътре, в нашето съзнание. Ние не знаем Бога извън нас, извън природата, но го знаем дотолкова, доколкото се проявява в нас. Тъй щото, каквото става, казваме - Бог го е направил. Питам, когато Бог създаде света, ти беше ли там? Казват, че Мойсей е писал така. И Мойсей не е бил там. Той е взел един доклад и по него писал. Казвате, Мойсей е писал по вдъхновение. Значи някой по-учен от Мойсея му е диктувал, а той е писал. Мойсей беше запознат с дълбоката мъдрост на Египет и оттам е писал. После той имал развито това чувство да схваща нещата. За някои неща той е могъл чрез наблюдение да схваща как е бил създаден светът, как е бил създаден човекът и се е опитал в едно кратко резюме донякъде да изложи въпросите за създаването на целия свят, както и създаването на човека. Имайте предвид, че Мойсей не е бил невежа. Той е бил сведущ човек, първокласен учен. Ако сега би се явил Мойсей пред сегашните учени хора, едва ли те биха могли да се сравнят с него. Мойсей е знаел всички учени теории за светлината, той е разбирал законите за електричеството, законите на магнетизма, той е знаел и биологическите закони. Когато е отишъл при фараона, той е разполагал с много знания: хвърлил си пръчката и накарал тази пръчка да оживее. Той е разполагал с много знания, не е бил тъй шашав. Обаче неговите ученици изопачили учението му и Мойсей изчезнал, а останал мойсеизъм, едно изопачено учение. Това вече не е Мойсей, но според разбиранията им - учение. Не че неговите ученици са имали лошото желание, но така са разбирали и затова са го изопачили. Същото е станало и с християнството. След Христа неговите първи ученици са проповядвали по-правилно, но след това, като се предавало на втори, на трети, останалите вече са възприемали и предавали според разбиранията си.

И сега ние се спираме върху въпроса, що е Христос. Често питат: „Ти вярваш ли в Христа?" Казваме, че Христос ще спаси света. Спасението е наука. Как ще спаси Христос света? Казвате: „Христос ще оправи света."

Как ще го оправи? Преди 2000 години светът не е ли бил поправен? Най-първи ние трябва да разберем, че всеки човек може да изправи своя живот. Той има абсолютните възможности да изправи своя живот. Като казвам своя живот, разбирам, че човек трябва да постави в пълно съгласие своя физически, духовен и Божествен живот. Човек за себе си е почти едно божество. Ако вие питате някого: „Аз мога ли да направя нещо?" Това показва, че вие не сте се добрали до никакво знание. Ако пред мен дойдат двама виртуози цигулари и единият пита другия: „Нали ще мога да изсвиря това нещо добре?", той нищо няма да направи. Опитният, изкусният цигулар никога не пита. Той счита за привилегия, че може да свири и той казва: „Мога." Нищо повече. Който не може, той пита. Преди да е започнал да свири, аз му казвам: „Ти няма да изкараш." На въпроса, дали мога, ще си отговориш: „Мога." Който пита, той не може. Казвам, ако някой пита: „Дали мога да изсвиря", казвам му: „Ще се сбъркаш някъде." Онзи, който пита, бърка. Който не пита, не бърка.

Вие ще дойдете тогава до едно криво заключение, защото някой път и невежият не пита. Човек, който знае, той не пита. Ние, съвременните хора, питаме как да станем добри, как да станем учени, как да станем морални, какво ще стане с нас, какви ще бъдат децата ни, какъв ще бъде мъжът ни и т.н. Мъжът ти ще бъде точно такъв, какъвто си ти. Като направил майсторът грънчар първото гърне, то се завъртяло от радост и намерило своята похлупачка.

Казва Христос: „Тази сирота вдовица тури там две лепти." Тя тури всичко, каквото имаше. Човек, който мисли да се подвизава в света, така трябва да постъпва. Обаче тази жена даже и не подозираше, че ще бъде предмет в света, но си каза: „Чакай да туря и аз нещо." Тя не е знаела, че Христос ще й обърне внимание, ще я вземе за предмет на своя беседа, че ще я даде като подтик на другите. Тя не каза: „Как да дам последното си, децата ми нали ще останат гладни?" Не, тя тури всичко, каквото имаше в съкровищницата.

Сега, като ви говоря така, не мислете, че искам да направя някакъв намек за погрешките ви. Погрешките в света не седят в греховете, които правим, но в това, че ние не използваме благата, които природата дава. Сега всички се спират върху постъпките на човека и казват за някого - той е грешен човек. Аз не се спирам пред неговите грехове, това не ме интересува, но грехът седи в това, че той не се ползва от благата на природата. Сега работите ни в живота няма да вървят тъй гладко, както ние

сме си ги предначертали. Когато реката излиза от извора си и отива към морето, как мислите, гладко ли върви тя, тихо, спокойно ли минава? Не, на колко хора къщите събаря, колко хора удавя, на колко дървета корените разрушава, колко кораби завлича, колко мушици и треви отвлича. Мислите ли пък, че като навлиза в морето, то я посреща тъй тихо и спокойно? Някой път морето посреща реката тихо и спокойно, а някой път я посреща с бури и я връща назад. Сега какво ще кажете? Първите пионери ще кажат: „Морето ни прие тихо, кротко, въздържано." Обаче след няколко време другите пионери, които са били върнати назад, които са били пердашени от морето, няма да кажат като първите. Мислите ли, че то нарочно прави това? Не, то си има свои маневри, казва на реката: „Почакай сега малко."

Всеки един живот, това е една малка река, която трябва да се влее във великото море. Някой път морето ще те приеме тихо, мълком и ще каже: „Влез." Някой път ще те посрещне така бурно, че ще те отхвърли на няколко километра далеч от себе си, че ще се образуват ред вълни около тебе. Ако ти си умен, ще разбереш смисъла на живота, ако не си умен, ще се намериш в голямо противоречие и ще кажеш: „Ама защо се вълнува така морето? Не знае ли кой иде при него? Не знае ли как е името ми? Голямата река е името ми." „Аз пък съм великото море." Като каже така на морето, то ще се поусмихне.

Питам, моретата ли станаха от реките, или реките станаха от моретата? Вие сами ще си дадете отговора. Между морето и реката няма никакво противоречие. Това е външната обстановка на нещата. Ако между нас, хората, има някакво противоречие, то се дължи на някакво неразбиране. Каква разлика има между един богат и един сиромах човек? Виждате някъде един богат човек, но той е невежа. Виждате другаде един сиромах, но той е учен човек, станал е професор. Ако той беше богат човек, професор нямаше да стане. И ако природата го е направила сиромах, то е, за да го предпази от някакви слабости. Тя иска да го направи лек, да олекне. Някой път човек трябва да олекне. В това положение човек трябва да намери себе си. Питам тогава, каква разлика има между учения и невежия човек? Няма никаква разлика. Ученият човек е обработена земя, а невежият, неученият човек е необработена земя. Но и единият, и другият могат да станат учени. И ученият може да стане невежа след време, като не се учи, и невежият може да стане учен след време, като се учи. И добрият човек лош може да стане, и лошият човек добър може да стане. Ние говорим за относителната доброта. Ако ти не усилваш в себе си своите

добродетели, след време ти ще отслабнеш. Ние виждаме този закон в света. Светските, умните хора го разбират. Този, който иска да се бори, да надвива, всеки ден прави своите упражнения. Ако отидете в Америка, ще видите тези боксьори, които искат да се развиват в своето изкуство, закачили там на тавана една топка и цели три-четири часа се упражняват: подхвърлят я ту наляво, ту надясно, скачат, стават, лягат, правят упражнения. Като ги види някой, ще каже: „Този серсемин какво прави там?" Не, този човек има идея. Той ще спечели нещо, ще стане нещо от него. Той се бори за една премия, ангажирал се и знае, че след няколко месеца той ще вземе тези премия от петдесет хиляди долара, ще има една придобивка. Той ще се боксира, както едно време в римските арени е ставало: някой гладиатор се бори с друг, докато единият падне и се признае за победен. Тогава другият взима премия от петдесет хиляди или от сто хиляди долара. Как да не се боксираш при това положение? Струва да се упражняваш по няколко часа на ден, да удряш топката, за да получиш нещо. Сега ние можем да кажем, че това е губене на време. Аз правя едно сравнение. Ако този боксьор според вас, като се упражнява по три-четири часа на ден, губи времето си, вие, като седите по цели дни у дома си и се окайвате за положението, в което се намирате, или за страданията, които ви са дошли, вие не сте ли един подобен боксьор? За вас това време не е ли изгубено? Като дойде страданието, ти излез насреща му като този боксьор - че от едната страна, че от другата страна, че отляво, че отдясно, набий го добре и му кажи: „Ти не знаеш ли кой съм аз, не знаеш ли че аз съм свободен гражданин?" Някой път страданието може да те надвие, да паднеш на земята, да изгубиш съзнание. Нищо от това, после пак отново ще се състезаваш с него. Често героите и героините в някой роман, като ги набие страданието, те изгубват съзнание, падат на земята и казват: „Набиха ни." Като стане от земята, отиде при страданието, започне да се маже около него, но в себе си казва: „Чакай, втори път аз ще те набия." Казвам, и ще биеш, и ще те бият.

Сега вие слушате и казвате: „Какво е заключението?" От съвременния живот ние можем да извадим относителни заключения само. Каква ще бъде крайната цел на живота? В света крайна цел няма. В съвременния живот никаква крайна цел няма. Този живот наричаме един преходен, но приятен свят. Материалният свят аз го кръщавам свят за децата. Всинца ние сме деца и трябва да се забавляваме по един или по друг начин. Забавление е той. И много хубаво. философите, които разбират, казват, че той бил майа.

Заблуждение е това. Да, той е заблуждение за мъдрите, които играят роля на децата, но за самите деца той не е заблуждение, той е точно на мястото си. Онзи богаташ, който има големи богатства, който е милионер, нека се радва на парите, то е на мястото си. Онзи, сиромах, който няма пари, нека поплаче малко, нека пострада. И то е на мястото си. Този плач има смисъл. Животът на земята не може без сълзи, без плач. Ако през целия си живот ти не си плакал, все трябва да поплачеш малко. Ако времето не поплаче, какъв смисъл има то? И времето понякога трябва да поплаче. Когато времето плаче, има смисъл в този плач: и реките приидват, и снеговете се топят, и цветята растат, и росните капки се явяват. То е цяло благословение. Вие ще кажете, че Господ е наредил така. Много хубаво, Господ е наредил да бият някого, че да плаче. Българите казват за някого, че го настивасали хубаво. Ако вълната, ако памукът не се настиваса, какво може да излезе от тях? Ако пръстта не се настиваса, какво ще излезе от нея? Та като нас- тивасаш някого, това е хубавото.

Казвам, ние трябва да вземем живота във вечните му прояви, а не в тези временни, преходни състояния. И за в бъдеще вие ще намерите едни от великите разрешения на въпросите. Тъй както сега животът се проявява, това е най-красивото, което Бог може да ни даде на земята. И каквото и да говорят хората за този живот на земята, това е тяхно лично мнение. Много светии, които са заминали от земята, съжаляват, че са заминали. Те искат да дойдат на земята, пак да ги бият. Те имаха много страдания, но в тях изпитваха особена вътрешна, специфична радост, каквато на небето няма. Много светии, много учени хора, които са заминали вече от земята, пак искат да дойдат да поживеят на земята. Там те имат много знания, но казват: „В тези знания, които имахме на земята, имаше нещо специфично." Следователно по същия начин един ден и вие, като заминете от земята, ще съжалявате, ще плачете за земята, но ще бъдете вече възрастни. Вие ще плачете, но там ще ви кажат: „Вие сте възрастни, не ви се позволява да играете и да плачете." Вие ще си кажете: „Минаха онези блажени времена, когато си играехме, както искахме - и добро правихме, и грешихме, за което ни потупваха малко, но ни оставаха свободни." Сега мнозина описват небесния живот такъв, какъвто не е. Сега аз няма да ви кажа своята опитност за небето, но тъй както разглеждам вашите описания, както хората го описват, в това описание има една погрешка. Тази погрешка не е съзнателно направена, но се дължи на това, че всички хора описват небето привечер. Аз виждам някой виден писател, който минава даже за учител,

описва небето привечер и казва: „Добре е да виждаш планините при залеза на слънцето." Питам, защо той не казва да се гледа красотата на планините при изгрева на слънцето, ами вечер? Понеже залезът е по-достъпен на хората, а малко хора са правили своите наблюдения при изгрева на слънцето. Затова именно той обръща внимание на хората да гледат красотата на планините привечер, а не при залеза на слънцето. Обаче тази красота при залеза на слънцето трае само един момент и после скоро се изгубва. Красотата при изгрев е възходяща. Следователно всички писатели разглеждат сега красотата при залеза на слънцето.

Сега у мнозина от вас има желание да станете силни, да се проявите, но трябва да разбирате законите на проявите. Да допуснем, че вие наближавате към една река, която няма мост. Искате да я прескочите. Направете този опит най-напред на един трап, широк два метра, за да не би, като прескочите реката, да се намерите във водата. Прескочите ли трапа, ще прескочите и реката. Вие трябва да имате умение да прескачате. Та именно ние, съвременните хора, трябва да се занимаваме с онези сили, които действат у нас. И после да разберем този сегашен порядък, който съществува. Ние казваме, че настоящият порядък ни плаши. Не, това е субективно схващане. Този порядък съществува от целокупната деятелност на цялото човечество. Когато човечеството един ден порасне, то ще създаде друг порядък. Дотам, додето е достигнало, то е създало този порядък. Сега ние очакваме човечеството да създаде един идеален строй. По-идеален строй от сегашния то не може да създаде, пък и да създаде, сегашните хора пак ще се повърнат към своите разбирания. Това най-първо зависи от разбирането на хората. Всички напреднали души трябва да имат един идеал, да знаят в какво седи бъдещият живот. Много пъти например ние искаме за себе си свобода, а ограничаваме другите хора. Щом ти със своята свобода ограничаваш другите хора, каква свобода е тази? Тя е свобода лично за тебе. Ако ти ограничаваш един, втори, трети, каква е тази свобода? Свободата не седи в това, да правим, каквото искаме. Казвате - човек е свободен. Свободата седи в това, че всичко, което човек прави, да е разумно. И тъй, Христос се обръща към предмета за тази вдовица. Според моите схващания тази вдовица не беше невежа жена. Всяка, която употребява две лепти, числото две, тя е разумна жена. Жена, която употребява единицата, която носи единицата на гърба си, тя върви по мъжка линия, тя е мъж. Тази жена, която се е оженила за някой мъж, тя ще го бие най- малко по два пъти на ден. Жена, която носи двете на гърба си,

тя е домакиня жена, къщата ще нареди, ще измаже, ще изчисти, децата ще нагледа, ще нареди, и покрай нея и работите на мъжа й ще се наредят. Аз бих казал на всеки, който иска да се ожени, да види дали числото две е написано на гърба на неговата жена, а може или на челото, или другаде. Но има ли единица написана на гърба на тази жена, по-добре този човек да я вземе като учител.

Сега вие не трябва да вадите криво заключение, но трябва да знаете, че тези, които носят единица на гърба си, са на мястото си, тези, които носят числото две на гърба си, и те са на мястото си. Числото две е резултат на една вечна борба. Двете единици след като са се борили, борили, най-после са създали числото две. Това е закон на примирение. Противоречието е вътре в двете, но има един метод на примирение. Двама души, които се примиряват, образуват една двойка. Този закон ще видите например във вашия син. Той съществува навсякъде в природата - и между животните. Синът е небрежен, невнимателен, малко нахален, но след като намери още една единица, станат две единици, започва да става порядъчен. Та числото две като форма, като изражение е турено, за да могат хората да живеят добре. Двама души, турени на едно място, могат да вършат работа. Един, като е сам, той може да мисли, да философства, да мечтае, но не може да върши работа. Та като станат двама, разбираме, като намери той подобния си, разбирам онзи разумния, който правилно разбира нещата. Сега ние искаме другите хора да влизат в нашето положение, да ни помагат. Ние сме на крива посока. Най-първо, ако ти сам не можеш да си помогнеш, ако ти сам нямаш наклонност да разбираш, никой друг отвън не може да те накара да разбираш. И според съвременните научни изследвания всички даровити хора са родени даровити. И с учители, и без учители те учени ще станат. Едно малко побутване в природата може да ги наведе на Божествена мисъл.

Казвам, има един първоначален учител в света. Даровитият човек работи и с други учители, но има един учител, който му говори отвътре. Това е една привилегия. Онзи ученик, който се е пробудил, той може вече да говори с този учител. Той вече може да говори с него и може да си разреши тези вътрешни задачи в живота. Този учител ще го насочи така, че той може да разреши всички свои мъчнотии в живота си добре. Ще му даде и начини, и методи, и сили, и вдъхновение и ще му покаже какво нещо е животът и какво нещо е смъртта, какво нещо е жената в света, и какво нещо е мъжът, какво нещо е братът и сестрата, какво нещо е приятелят,

какво нещо е господарят и какво нещо е слугата, каква роля играят всички други хора и т.н. На всичко ще го наведе този учител и всичко ще му разправи. И тогава ученикът ще влезе в ролята си. А не той да казва, че наука не му трябва, това не му трябва, онова не му трябва. Всичко му трябва. Той трябва да съзнае същността на това, което му трябва. Ако ти не можеш да влезеш в положението на един мъж, ти никога не можеш да мислиш. Ако ти не можеш да влезеш в положението на една жена, ти никога не можеш да чувстваш, да обичаш и ако ти не можеш да влезеш в положението на едно дете, ти никога не можеш да се научиш да работиш. Защото всъщност децата работят. Като дойдат децата, те стимулират родителите си, те дават стимул. У децата има стимул, стремеж да работят. Каквото му дадете, то ще го разтвори, ще го разкъса. То е учен човек. Дайте му една книга, то ще я разтвори и ще я разкъса. То намерило нещо и казва: „Много проста работа е това." А вие го мислите за много важна. Едно дете може да ви разкъса книгата и да ви покаже, че има нещо още по-хубаво от нея. То е учен човек. Ако го попитате защо скъса книгата, то казва: „Ако тази книга беше тъй хубаво написана, тъй хубаво направена, тя никога нямаше да се къса." И така е. Направи книгата от пергамент, че то да къса, да къса - и да не може да я скъса. Или тури електрически ток в тази книга, че като я хване, да отскочи. Когато детето къса книгите, това показва, че майка му и баща му не седят на много висок уровен на развитие. Дете, което къса книгите, показва, че този подтик му е даден от майка му и баща му. Иначе отде ще се роди този подтик у него. Защо не се роди в него желанието да обърне книгата и да я разгледа.

Сега да дойдем до малкото, което може да приложим в живота си с разбиране. Това малкото може да ни спаси от хиляди ненужни страдания, а може да ни избави от хиляди ненужни радости. Според моето разбиране има много страдания ненужни, има и много радости ненужни. Защото след всяка суетна радост ще ти дойде една много голяма скръб, след всяка суетна скръб, ще ти дойде една голяма радост. Ти мислиш, че някой казал нещо по твой адрес и с това уронил твоето достойнство. Той казва: „Знаеш ли какво е писано по вестниците за тебе, една много лоша статия." И ти цяла нощ не спиш, пишеш отговор на тази обида. Нищо не е писано. То се отнася за друг някой, за тебе даже не са обърнали внимание, а ти се безпокоиш. Дойде друг някой твой приятел и ти казва: „Ти знаеш какво е писано за тебе, аз едва сега разбрах, че ти си бил толкова гениален човек. Четох една рецензия за тебе." Ти цяла нощ не може да спиш, но ставаш

сутринта, никой нищо не е писал. Значи лъжат те хората. Много пъти казват хората, тъй да понамажем малко колата, да не скърца. Това е тактика. Някой път у хората има един прием за възпитание, ще те хвалят и ще те корят, но било по единия, било по другия начин, това е педагогическо правило. Който те кори и който те хвали, това са две противоположни сили. Имаш чук, имаш и наковалня. Щом имаш чук, трябва да имаш и наковалня. Щом имаш наковалня, трябва да имаш и чук.

Питам, защо някой път на земята трябва да ни похвалят, а някой път трябва да ни корят. Ако кажете, че постоянно ви чукат, това не е вярно. Всяко страдание съответства на една радост и всяка радост носи след себе си едно страдание. Щом почувстваш една радост, тя носи след себе си най-малко едно страдание. Понякога една радост носи след себе си десет скърби и си заминава. Питам тогава, Защо радостта трябва да ни остави тези скърби? Досега никой не е отговорил.

И най-великите хора и най-великите учители на земята, и те са скърбяли. Казва Христос: „Прескръбна е душата ми до смърт." Нямаше ли той разбирания? Имаше разбирания. Но той се намираше в положението на човек, който разглеждаше нещата от човешко гледище. „До смърт" значи дошла е тази скръб до дъното. Но след възкресението Христос мина от тази скръб в онази радост, която наричат вечното благо, вечната радост, на която скръб вече не е спътница. В този Божествен живот скръбта и радостта се сливат заедно. От лично гледище в Божествения свят в скръбта и радостта има две сили, които действат едновременно, една постоянна борба и нито едната отстъпва, нито другата. В земния живот радостта казва: „Аз ще бъде първата." Скръбта казва: „Не, аз ще бъда първата." Затова при сегашния съвременен живот скръбта е много по-силна от радостта. Скръбта, като намери, че ти си приел радостта, наложи те и казва: „Защо си допуснал тази радост, защо я прие без мене." Радостта е по-нежничка, скръбта е по-груба, тя е мъжка Гана, тя върви по мъжка линия. Радостта е по-нежна, като види, че главата на някого е пукната, казва: „Няма нищо, аз зная характера на скръбта." И вземе, че те превърже. И като дойде скръбта на втория ден, казва: „Кой ти даде това право?" Ще махне бинтажа ти, ще те набие и си заминава. Като дойде после радостта, казва: „Де са бинтажите ти?" Е, няма нищо, ще й простиш, нали знаеш, че тя е малко грубичка? Обаче в Божествения свят скръбта, която е толкова егоистична, примирява се с радостта, съединява се с нея в едно и човек повече не бива бит.

Та всеки, който е приел радостта преди скръбта, той все ще яде бой. Така е в живота, така обяснявам аз. И който иска да знае дали е така, или не, това е друг въпрос. Ако не ми вярвате, идете в другия свят, и ще повярвате. Аз искам да проверявате нещата. Ама дали е така? Проверете. Нищо повече. Ако намерите някое по-добро обяснение, елате и ми кажете, аз съм готов да слушам. Доколкото аз съм разбрал, така седи работата. А пък аз, умният човек, щом видя скръбта, по някой път не я дочаквам. Аз не искам да се разправям с нея, затова понякога аз я залъгвам. Като дойде тя, аз намажа лицето си и казвам: „Много съм скръбен." Тя, като ме види така намазан, побелял, казва: „Кой мина тук преди мене, та те е бил? Сега вече аз няма какво повече да те бия." И си заминава. Като си замине, аз се измия. Като дойде, пак се намажа. Тя ме е научила да работя. Всеки ден се дигизирвам. Какво ще кажете на това? Че вие всеки ден правите това, всеки ден се дигизирвате. Една от сестрите, която слуша моите беседи, казва: „Учителю, ти не си оставил нито едно наше чувство да не го осмееш, не си оставил нещо, което да не ухапеш, не си оставил едно наше благородно чувство да не го осмееш." Не, аз се смея на всички ония чувства, на които и вие се смеете. На които вие се смеете, и аз се смея, на които вие плачете, и аз плача. Другояче седи въпросът. Ние сами опетняваме нашите чувства. Ако има нещо възвишено и благородно, разбирам.

Като се говори за любовта в съвременния живот, вие казвате: „Остави това, не ни говори за любовта." Ако дойде някой в къщата ви и каже, че е обикнал жена ви, вие веднага ще се зачудите. Не, този човек не трябва и дума да отваря за това, че жена ви е красива, и че той я обикнал. Защо трябва да говори това? Това не е само между светските, но и между религиозните хора. Ние още не сме дорасли. Като срещне жената на този човек, той трябва да каже: „Откак видях жена ти с тези добри качества, аз се радвам, че измених лошото мнение, което имах за жените. Аз имах много лошо мнение, но като видях в жената такива добри качества, аз измених мнението си за тях. Твоята жена ми даде повод да гледам малко по-другояче на жените." Като срещна една жена, която ми харесва, трябва да се зарадвам, че има такива благородни жени в света. Всяка чиста, всяка благородна жена има топлина от десет хиляди градуса. Кажете ми кой мъж би могъл да пипне или да направи някаква пакост на такава жена, която носи в себе си една батерия от десет хиляди градуса. Бихте ли повярвали вие, че такава жена може да я целуне един мъж? Не, още отдалеч от устата, от ръцете му нищо не би останало. Всяко докосване до нея, това е огън

пояждащ. Той ще седи далеч от нея с всичкото си уважение и почитание. В това седи този велик морал. Но при това вие имате малко по-друго понятие за чистота. Аз не зная отде произлиза този морал, върху който съвремените хора базират своите постъпки и съграждат своя морал. Материята, от която е направена моята уста, е от хляб, от жито и няма да се минат три, четири, пет месеца, и тя ще се промени. Да кажем, че някой ме е целунал и не ми е приятно. Питам, моята уста това аз ли съм? Вратата, през която вие влизате, това вие ли сте? Не, само че ние обичаме вратата ни да бъде в изправно положение.

Моралът седи в друго отношение. Въпросът е да не би онзи, когото ние обичаме, да направи една постъпка, която да е против този морал, който ние имаме вътре в себе си. В ума и в сърцето си ние имаме един морал, от който трябва да се пазим. Защото, ако ти обичаш някого, трябва да му отдадеш всичкото уважение и почитание, и при това да не му създадеш ни най-малкото страдание. У тебе не трябва да се заражда желание да му причиниш ненужни страдания. Това е любов. При любовта сега на земята, ако ти причиниш някому нужни страдания, ти го обичаш, ако му причиниш ненужни страдания, ти не го обичаш. Причини страдания, които са намясто.

Сега ще ви приведа един пример, който само отчасти може да обясни идеята. Една американка от града Бостън се влюбва в един американец от ниско произхождение. Тя била дъщеря на един голям милионер. И тя казва: „Аз искам на всяка цена да се оженя за него." Баща й не се противопоставя, но я моли да почака малко с взимане окончателно решение по въпроса и до това време той изпраща портрета на нейния любимец при един виден физиогномист и френолог, да се произнесе той за тази личност. Бащата вярвал в тези науки. След кратко време той получава назад портрета на този господин със следните сведения. Дъщеря ви по никой начин да се не жени за този човек, защото най- много две години след сватбата той ще я убие. Вие ще кажете: „Отде този човек може да прави такива заключения?" Той може да я убие, а може и да не я убие. Тогава бащата занася писмото на своята дъщеря и казва какво представлява нейния любимец. Дъщерята казва: „Добре, аз ще се откажа, нека да направя един опит, да видим дали така ще се случи. Че ще страдам, нищо от това." И наистина този млад човек се оженва за друга. След две години той убива жена си.

Питам, любов ли е това, когато онзи, който ви обича и иска да ви създаде една радост, а ви създаде едно голямо нещастие, като ви лиши от

това, което вие обичате? Например вие искате да учите, но онзи, който ви обича, ви лиши от вашата радост, от вашето щастие, като ви казва, че не трябва да учите. Това любов ли е? Този човек ви лишава от едно благо. Казвам, всеки човек в сегашния живот трябва да се поощрява към какво и да е изкуство или наука. И като дойдем до земния живот, ние трябва да се стремим към вечния живот. Ако ние не разбираме земния живот, как ще разберем небесния? Ако не ценим земния живот, как ще ценим небесния? Ако земния не виждаме, как ще виждаме небесния? Защото от този живот ние ще се приготовляваме за другия живот. Този живот не е далечен, ние го живеем. Вечният живот е този, в който няма смърт, няма скърби и страдания. В този живот, като видиш само онзи, който те обича, ти веднага ще почувстваш дълбока радост в душата си. Голямо щастие за тебе ще бъде да видиш този, който е създал света, да видиш онзи, който е създал всички форми, да видиш онзи, който е създал цялата наука, всичката красота, да видиш онзи, който носи всичката сила и мощ в себе си. Достатъчно е само да видиш този, който ще ти се усмихне отдалеч, и после пак ще се скрие.

Казвам, това няма да бъде илюзия, но една жива опитност. Такава опитност са имали и всички велики хора. Те са станали велики хора, защото са видели само едно малко проявление на Бога, който се проявява и изчезва. И всеки, който е видял Бога, е станал велик. Това виждане не е външно, но вътрешно виждане. Някои мислят, че то е външно виждане. Не, то е в съзнанието вътре. Когато ти видиш това вечно начало, всичките ти скърби, всичките ти страдания и мъчнотии излетяват, и ти ставаш мощен, умът ти проблесва, и ти почваш да разбираш смисъла на живота. И тогава това, което е било невъзможно за тебе, става възможно и ти носиш радост и мир навсякъде. Това е опитността на всички велики хора не само в миналото, но на всички велики хора. Велики души ги наричам аз - и имат тази опитност и сега. Те казват: „Ти за Бога можеш ли да направиш това?" Че за кого друг ще го направиш? За кого другиго ще служиш? На хората ли ще служиш? Че ако ти не можеш да служиш на Бога, който ти е дал всичко, как ще служиш на другите хора? Под Бог ние разбираме това вечно начало, Божественото, което живее у нас, в което се гради великото. Ако във всеки човек може да се събуди Божественото, той не изведнъж, но постепенно ще има шанс в живота си да придобие и да прояви всички възможности, които са вложени в него. И тогава, дето и да отидете, при който и да е учител, само като търсиш спасението си, той ще може да ти го покаже. И когато в света дойде един проповедник или един светия, Бог иска чрез този

прозорец, който той е направил, да погледнат всички хора навън и да видят всичко онова наоколо си, който Бог е направил. И затова именно науката е непреривна. Във всички учени, във всички велики хора тази сила е една и съща.

Следователно, щом разбирам така, ако едно дете може да ми каже истината, за мене то е един голям прозорец. Ако едно дете може да ми изпее една песен, която може да ме вдъхнови, това дете за мене е един голям прозорец, чрез който аз мога да видя всичко онова, което Бог е сътворил. Ако аз, който съм голям, не зная как да постъпя при даден случай, а виждам едно малко дете, което ми дава един добър пример от морална постъпка, това дете за мене е един голям прозорец. То вижда друго едно малко дете, паднало на улицата, и бързо се притичва към него, вдига го, изчиства го, измива го и после го целува, а след това го завежда дома си и го нагостява, казвам: браво, ето един добър пример. Досега аз не съм направил такова нещо, а това малко дете го направи. Ето как може да се поправи светът. Ще дигнеш този, който е паднал. Какви са били причините на неговото падане, ние не знаем. Защо е съгрешил той, и това не знаем. Ама там в рая съгрешили първо. Питам, кой мъж или коя жена от съвременните, ако се намери в този рай, няма да съгреши? Доколкото знаем, всички, които сте минали покрай това дърво, всички сте яли от неговите плодове и сте съгрешили. Вие, като осъждате понякога другите хора, правите и вие сами същото. Казвате - не е хубаво да се одумва, а при това одумвате. Не е хубаво да се съмнява човек, а при това се съмнявате. Не е хубаво да бъдеш безверник, а при това се обезверявате. Даже и сегашният водител на теософите - Кришна Мурти, предава една своя опитност, че след като намерил своята възлюбена и после я изгубил, сторило му се, че всичко изгубил в света. Той казва: „Всичко, каквото имах, изгубих." И след това отишъл пак да търси своя Учител. Питам, коя е причината, дето той изгубил своя Учител? Той казва: „Потребно е понякога да изгубиш своя Учител, за да се създаде по-голям стремеж." Та не мислете, че понякога няма да изгубите вашата радост. Ще се поколебаеш, и скръбта ще дойде. Може би за половин или за един час, но скръбта ще дойде.

Първото нещо: вие трябва да бъдете готови като тази вдовица да вложите всичко, каквото имате. Но не да знаят хората. Питам, какво може да се направи с три пари в света? Ако аз внеса три пари, всичкото свое имане, питам, какво може да се направи с тези пари? Какво може да се

направи с това малко благо? Нищо не мога да направя. Но този малък подтик на трите пари, турени в известна посока, може да причини цяло преобразование в нашия живот. Турим ли този малък подтик като основа, нещата веднага могат да се реализират.

Казвам, искам сега всички вие да бъдете свободни. Някои казват, че не трябва да бъдем амбициозни. Не, трябва да бъдем амбициозни, но намясто. Някой трябва да бъде силен, че дето трябва, да покаже силата си. Всичко е хубаво, когато е на мястото си. Ние вървим сега по един морал, който не може да произведе онзи резултат, който ние очакваме. Един дойде, казва ти: „Не прави това, не прави онова." Дойде друг, казва ти: „Прави това, прави онова." И т.н. Един говори едно, друг - друго. Казвам, прави всичко това, което е дадено в природата, което и природата прави. Обаче има неща в природата, които човекът е турил и върху тях ние разсъждаваме и казваме: „Това не прави, онова не прави." Когато влезеш в бакалницата на тъмнината, сам си избирай стоката. Когато влезеш при бакалина на светлината, остави той да ти избере стоката. Всичко онова, което природата е създала, аз го наричам, че то е най-разумното нещо в света. Дай ход на всяко едно желание, което изтича от дълбочината на твоята душа. Дай ход на всяка възвишена мисъл, която произтича от дълбочината на твоя ум. Дай ход на всяка твоя постъпка, която изтича от дълбочината на твоята воля. Никога не спирайте хода на всяка ваша мисъл, на всяко ваше чувство и на всяка ваша постъпка, щом те изтичат от дълбочината на вашето естество. И като направиш такава една постъпка, само ти трябва да знаеш за нея, никога не отивай да разправяш на другите хора какво си направил. Ако ти плащат за това, можеш да разправяш. И това не е лошо, защото иначе няма кой да даде на репортерите материал. Но ти сам проверявай, докато дойдеш до един основен закон, който аз наричам реалност. Реалността е един основен закон, който никога не се мени. Вижда ме един човек и намира, че съм хилав, слаб. Казвам: „Не ме гледай тъй, аз съм силен човек. Застани прав." Той застава. Хващам го с едната си ръка и го дигам във въздуха прав, дигам го един, два пъти и го слагам после на земята. Той казва: „Ти правиш нещо, навярно хипнотизирваш." „Добре, нека дойде още един." Дойде още един и двамата ги издигам заедно нагоре във въздуха. „Това е илюзия." Добре, нека дойдат още двама, да се качат отгоре ви. Стават четирима и ги дигам всички заедно. Дойдат четири-пет души и всички заедно дигам във въздуха. Питам, това илюзия ли е?

Казвам, вие сами виждате, че това не е илюзия, защото, ако беше илюзия, нямаше да има никакво напрежение в мускулите ми, а вие виждате, че има известно напрежение в мускулите ми. Ако премерите ръката ми, ще видите, че обемът й се изменил, става едно свиване на мускулите, вследствие голямото напрежение и те ще видят, че се намират пред една реалност, в която има отношения, а не пред една илюзия.

При реалността има смяна на енергиите. Щом става смяна на енергиите, нещата са реални. Реални неща са само тези, които дават подтик на нашия ум, на нашето сърце, на нашата душа да се реализират нещата. Щом нещата се реализират, те са реални. Всяко нещо, което не дава подтик, то е илюзия. Мощното, силното, което тласка света напред, то е реално. Такъв е законът. Та вие трябва да обърнете внимание на вашия Учител, без да знаете, без да подозирате това нещо. Един ден, като ходите между тълпата, без да го виждате, вие ще турите всичкото си имане, но той ще ви види и ще каже: „Тази вдовица тури всичкото си имане." И от този ден тази вдовица стана ученичка на този велик Учител. От две хиляди години насам аз виждам тази вдовица. Тя и сега е в света. Но това не е важно. Вие ще кажете: „Де е тя сега?" Тя иска името й да остане незнайно. Тя казва: „Нека ме знаят каква съм била в миналото си, но сега, тъй както съм добре облечена, не искам да ме знаят, ще опетня своето минало. По никой начин не искам да знаят днес името ми. Тъй както съм облечена, камил-фо, ще ми обърнат голямо внимание, а аз не искам това нещо." Вие я питате как така разбогатя. Тя казва: „Вие туряли ли сте в ковчежника последните си пари, които имате, т.е. всичкото си имане? Един ден аз вложих своите последни три пари и до днес те дадоха тази голяма сложна лихва."

Камил Фламарион в своята астрономия прави изчисление каква сума ще се получи от 25 стотинки, дадени под сложна лихва от времето на Христа и до днес. Той изкарва една голяма сума, която може да си представим, ако допуснем, че цялата земя беше само злато, пак не би могло да се изплати този голям дълг, който правят тези 25 стотинки. Той прави едно изчисление, че за да се изплати този дълг, трябвало в продължение на девет години всеки час да пада по една земя от злато в банката. Само тогава ще се изплатят тези 25 стотинки. Така много са нараснали те.

Следователно, най-малката сила, която можем да вложим у нас в обращение, след време ще даде един такъв грамаден резултат, какъвто човешкият ум никога не може да си въобрази, нито подозира. Затова

именно са хубави тези малки подтици. Най-малкото добро, което можеш да вложиш в тази банка, вложи го. И тази вдовица сега е между нас, тя е реформаторка. Тя ходи, проповядва из цяла Европа. Може да си гадаете дали не е в Америка, или в Англия, или във франция, или другаде. Това не е важно. Тя днес проповядва истината. Вложете и вие хубавото, красивото в тази банка. Което Бог ви е дал, него вложете. Това е и в настоящето време, и в настоящия живот, и в настоящата култура и при настоящите условия. Скърби, страдания, разочарования, радости, вяра или безверие, всичко това са условия, сили, качества, които ни тласкат напред. Скръбта казва: „Напред върви!" Радостта казва: „Напред върви!" Съмнението казва: „Напред върви!" Вярата казва: „Напред върви!" Безверието казва: „Напред върви!" И онзи, който вярва, казва: „Напред върви!" И който не вярва, казва: „Напред върви!" И който се обезсърчава, и който се насърчава, всички казват: „Напред върви!"

Всички казват следното. Нас ни трябва по-велик живот от този, който имаме сега. Божественото трябва да се вложи у нас, за да постигнем бъдещето, което очакваме.

Двадесет и първа неделна беседа
19 януари 1930 г., неделя, 10 часа
София - Изгрев

БОГОВЕ СТЕ

Ще взема само едно изречение: „Аз рекох: богове сте." Това е един цитат, едно изречение, откъснато само по себе си. То може да се изтълкува в един или в друг смисъл. Целият съвременен наш живот се състои от такива отделни факти, които не са свързани, не са изтълкувани, вследствие на което съществуват ред противоречия в целия живот. Например такива противоречия съществуват в морала. Тъй както се преподава днес моралът, това не е една изяснена наука.

Какво нещо е моралът? Моралът е външната страна на духовния живот. Здравето е изражение на физическия живот. Когато човек се проявява хармонично, той е физически здрав. Следователно здравето е едно естествено състояние. Всеки човек има стремеж да бъде здрав. Болезнените състояния са анормални, вметнати състояния. В живота идеалът не е болестта, напротив ние всякога се стремим да премахнем болестта. Болезнените състояния са отделни факти. Болестта е нещо вмъкнато, нещо вметнато в живота. Здравето пък на физическия живот е нещо естествено. Що е здравето? Да бъде човек здрав, това значи всички органи на организма му да хармонират правилно и той да усеща едно приятно разположение. Следователно здравето е нещо морално. То е както онзи, който яде добре. Всеки човек, който яде добро, той е здрав. Но яденето не е здраве. Той може да диша добре, но дишането не е здраве. Здравето е една сила, която държи в контакт и яденето, и дишането. Затова именно нам се вижда мъчно да живеем духовен живот. Духовният живот е тъй естествен, както да ядеш и да дишаш. Тогава ние взимаме всички наши слабости. Слабостта е едно болезнено състояние. Имаш например една слабост да послъгваш. Да послъгваш, то е както когато на човека се разслабват червата и те започват да куркат. Този човек не може да седи вкъщи, излиза вън от къщи, започва да хойка. „Защо не седиш вкъщи?" „Не ми се седи." Той може да излиза 40-50 пъти от къщи, не седи на едно място. И в моралния живот има такива неестествени състояния. Обаче има един начин, по който могат да се премахнат тези неестествени състояния. От какво произтича послъгването? Има нещо неестествено вмъкнато в човека, което може да се премахне. Лъжата е едно такова неестествено състояние. Страхът е също така едно неестествено състояние, предизвикан от чувството на предпазливост.

Следователно, за да извадим правила за човешкия живот, за човешкия организъм, трябва да извадим такива правила, каквито живата природа е създала. Когато съвременните хора искат да прекарат чиста вода, те понякога си служат с изкуствени, а понякога с естествени филтри, с каквито природата си служи. Някога те я прекарват през песъчливи пластове, през няколко пласта и излиза след това чиста, филтрирана вода. Следователно и мислите, които ние приемаме от външния свят, те са течения. Ако ние не филтрираме тези мисли и желания, ние ще се покварим, защото има известни нечистотии в тях. Силата на вашето зрение би се увеличила, ако вие спазвате този закон за филтриране. Днес всички хора имат слабо зрение. Те не могат да виждат ясно даже на сто, на двеста метра разстояние. Ако дойде въпрос до един-два километра, тогава предметите стават неясни вече. Следователно, тези, които говорят за ясновидство, те мислят, че ясновидството е нещо отделно от физическото зрение. Виждането е нещо непрекъснато. Най-слабото виждане е физическото, а един духовен човек може да вижда на разстояние около хиляда километра и повече. На мнозина може да се вижда чудно това нещо и да кажат: „Как е възможно това?" Като изучавате радиото, вие виждате, че някъде в Лондон или в Париж пеят, играят, свирят, а вие тука чувате всичко това чрез някакъв инструмент. Всичко това става и у самите нас. Как става, това не може да се обясни. По същия начин наближава време, когато всички хора ще станат ясновидци. И тогава чрез вашето вътрешно радио вие ще схващате някаква вълна, която ви носи всичко това, което става някъде далеч в Лондон или в Париж. Там може да се свири или пее, а вие ще схванете не само звука, но ще виждате даже и тези хора, които изпълняват това свирене или пеене. Това значи да бъдете ясновидци. След като стане човек ясновидец, какво ще придобие? Да кажем, че вие сте слушали какво се пее в Лондон или в Париж, но ставате сутрин и се чувствате гладен. Каква полза от това, че сте слушали радио? Слушали сте радио, но то нищо не ви помага. Значи радиото е само едно развлечение, но то не ви храни. Засега радиото само говори, но ние не можем да отговаряме. Ще дойде ден, когато ще имаме и по-съвършено радио. И тогава между онези, които играят на сцената, и онези, които слушат, ще има пълна обмяна. Най-първо някой човек ще ми пее около половин час някъде от Лондон, а после аз ще му пея някъде от България. После ще го питам: „Имате ли някаква нужда?" След това той ще ме пита: „Имате ли някаква нужда?" Само по този начин радиото ще помага, а засега то е само

едно забавление, защото е още в началото си. А сега спор има.

„Аз рекох: богове сте вие." Боговете, това е външната страна на Бога. Бог се проявява чрез боговете. Те са органи, носители, чрез които се проявява онази велика сила в света. Те имат отношение към човечеството. Значи боговете имат органи, чрез които се проявява Бог. Те са най-различни същества, които съществуват. Някои ги кръщават с други имена. Думата „бог" означава същество, което е силно да направи много работи. Та като казва Писанието: „Аз рекох: богове сте", значи всички може да станат разумни. Онзи, който се стреми, казва: „Ние богове не можем да бъдем." Да, богове не може да бъдете, но разумни може да бъдете.

Та казвам, за да се устрои сегашният живот, за да бъдем ние на земята здрави, за да имаме един духовен живот, това е една привилегия. Следната фаза не е придобиване на физически живот. физическият живот без устоите на духовния живот е изгубен. Ако не можете да турите духовния живот като тил, вие ще изгубите физическия. И следователно всеки човек, който има в себе си морален устой, той може да живее по-дълго време. Това е пестене на онези сили, които имаме в себе си. Природата е разумна, в нея няма губене, няма разточителност на сили.

Например вие се тревожите за нищо и никакво или се безпокоите, или не вярвате. Може да вярвате или не, но от наша страна е погрешно да се съмняваш в себе си. Има неща, в които може да се съмняваш, но има неща, в които е погрешно да се съмняваш. Да се съмняваш в себе си. Хубаво, след като започнеш да се съмняваш в себе си, в какво ще вярваш? Най-после се съмняваш във всички хора, а след това се съмняваш и в себе си. Питам, след като се осъмниш, какво ще получиш. Съмнението не разрешава въпроса. Съмнението в живота е едно частично проявление, а вярата, разумността, онази вътрешна връзка, която съществува, това е смисълът. И хората за бъдеще тъй трябва да се възпитават. Досега от хиляди години хората са се възпитавали от противоречия. Дойде един човек, и започне да ти препоръчва един морал. Но това ще мяза на онази българска поговорка, дето трима души в една българска къща си приготвили една патка, но в това време дошъл един гост и те едва успели да скрият патката в една тенджера. Той подушил патката, но си мълчал. Сутринта гледали, той като си замине, те да опекат патката. На сутринта той става, приготвил се за тръгване и казва: „Аз трябва да си замина, защото в нашата земя, докато царува цар патаран, добре върви работата. Но след като слезе той от трона, не е добре." Е, хубаво, във вашата страна така

било, но в нашата страна не е така. Като си заминава той, виждат, че патката я няма и цар патаран заминал.

Казвам, когато ние не можем да сполучим в живота, всякога съжаляваме, че губим. И всякога губи човек, когато не е разумен. Той трябва да има една разумна база, върху която да постави живота си. И в природата има известни закони, известни правила, известни сили и всичко, което е създадено, то е едно училище. И всеки може да намери цар за себе си, за своето здраве, за своето спокойствие, за своите сили. Всичко може да намерите в този свят, който виждате. Не човешкия. Но в дадения случай, ако знаете как да постъпвате, вие може да намерите цяр за себе си. Вие сте беден човек, но ако знаете как да постъпвате, като ходите по планинските места, само като трепнете с вашия бастун, веднага ще се открие пред вас един палат със скъпоценнни камъни, масата ще бъде наредена, яденето ви готово - и там ще се нахраните. После ще има хубави покривки и легла и ще си поспите вътре. След това ще излезете вънка, и пак ще тропнете с тоягата и всичко ще изчезне. Ако дойде един човек, който може да направи така и ви разправя, това ще бъде за вас приказка от „Хиляда и една нощ" за вас, но за него не е така. Онова, което Сведенборг е написал, който е един от най-добрите ясновидци, той, като разправя за онзи свят, така го описва, че казвате: „Откъде го измислил?" Едно от двете: или го измислил, или това е една реалност. И най-после човек никога не може да измисли неща, които не съществуват. Един художник може да измисли една картина да я нарисува, но той все оттук-оттам е вземал някои сюжети и ги е сглобил. От само себе си той не може да е измислил. Туй не е заблуждение. Онези, които отиват в онзи свят, описват това, което виждат, а онези, които нямат тази сила, те не могат да разбират нещата и описват онзи свят такъв, какъвто не е. Онзи, който отива на онзи свят и не го разбира, той ще опише само каква носия имат, какви градове има там, а ни най-малко няма да обърне внимание на вътрешната страна на живота. Това, как живеят ангелите, как живеят светиите, на това няма да обърне внимание. Светиите там живеят на цели общества, имат си градини, имат плодни дървета и се хранят не като нас. Тук един светия е постник, но в онзи свят ни най-малко не е постник. Той яде първокласна храна, а не такъв буламач като тука. И после светията, като яде в една паница, втори път не яде със същата. Затова той изтърпял всичките страдания на земята, за да може там да живее добре. И у вас е същото. Някой беден човек, който е страдал, казва: „Да стана богат, да мога да си почина."

Но казвам, туй е външната страна, която може да се вземе. То е външната, физическата страна. А туй, което става всякога у вас, върху което може да се съгради вашата сила, аз наричам това вътрешната страна на живота. Ако един човек може да ви смути, като ви каже, че от тебе нищо не може да излезе, всичко това е празна работа. Ако дойде една муха и ми каже: „От тебе нищо няма да излезе", ще бъде смешно, ако тази муха ме смути. Или ако дойде при мене един таралеж и ми каже: „В тебе няма никаква философия", ще бъде смешно, ако той ме смути. Питам, каква е твоята философия най-после? Твоята философия е философия на бодлите. Е, каква е философията на мухите? Цял ден си бръмчат и влизат, дето трябва и дето не трябва, хапят, когато трябва и когато не трябва. Обаче това е сегашното състояние на мухите. Едно време и мухите не са били такива. Понеже човек се е изменил, то и цялото пространство, цялата природа се е изменила. Чудни сте вие. Та и човек не е бил такъв, какъвто е сега. Когато той живял в рая, той живял в една отлична култура. Ако се опише неговият живот, царски живот е прекарал той. И животните, и цялото растително царство, и земята не е имала такъв изглед, какъвто има сега. Тъй както сега се представлява земята, тя представлява една катастрофа, една развалина и ако казват, че тази земя Господ я направил, какъв смисъл има тя. Писанието казва така: „Целият свят ще се оттегли и Бог ще направи нова земя и ново небе." И в този случай под „земя и небе" се разбира редът на нещата. Сегашният ред на нещата е остарял, вярванията на хората са остарели, привичките на хората са остарели, и всичко това трябва да се замени, тъй както се заместват привичките на децата с живота на възрастния. Едно дете, като стане на 33 години, възрастен човек, той не може вече да си служи с привичките на детето.

Сега Писанието казва: „Аз рекох: вие сте богове." Това показва само стремеж. Тук е изваден един пасаж „Богове сте вие", богове, които вървят по определените Божии пътища и са носители на Божиите мисли. Затова те са богове. Значи техният живот е в пълно единение, в пълна хармония с Бога. И затова, докато ние сме в единение със себе си, в единение с Бога □ не считам Бога като едно същество вън от нас, и действаме в съгласие с Божията воля, човек всичко може да направи. Но при сегашното състояние вие казвате: „Като е възможно, аз ще наредя своите работи." Но ако ти си едно божество, най-първо трябва да уредиш работата на хората, и те ще уредят твоите работи. Ти най-първо иди, събери всичките реки от планините и ги пусни в градините им, ти само ги пусни, а водата сама ще

извърши своята работа.

И следователно разумният живот има една вътрешна сила. Всяка една мисъл, ако я поставиш в мозъка, там, дето трябва, и всяко едно чувство ако го поставиш там, дето трябва, те сами по себе си са мощни, няма защо да им даваш директива. Всяко чувство си има своята сила. Ти няма какво да го направляваш. Някой казва: „Човек трябва да знае как да контролира своята мисъл." Значи то е механическо, мисълта не е като един аероплан, но има нещо подобно на аероплан. До известно време човек трябваше да бъде като пилот, но сега има ероплани, които човешката мисъл може да направлява отдалеч. Та мисълта е сила. Ти като й дадеш известно направление, тя върши своята работа.

Та казвам, при сегашното възпитание ти трябва да се стремиш. Не влагай една отрицателна мисъл в живота си, понеже тя работи и ще развали вашето щастие. Ако вие вложите едно отрицателно чувство, то ще развали вашето щастие. Например казвате - еди-кой си не ме обича. Вие не поставяте правилно мисълта, вие не констатирате правилно един факт. Това, да ви обича или да не ви обича някой, не зависи от него. Когато вие прекарате един дълъг гвоздей между две греди, от него ли зависи да влезе между гредите? Вие само го чукате. Тогава той държи, защото той е турен на място, което трябва да държи. Гвоздеят сам по себе си не може да влезе вътре. Следователно, за да ви обича, причината седи във вас. Ако вие не сте в състояние да го предизвикате към това чувство, той не може да ви обича. Защото любовта, която се чувства в света, е двояка. Една любов, която изтича като извор, тя има качествата на Божията любов, която винаги дава, а има и друга една любов, която всичко взима. Едната дава свободно, а другата взима. Ако двама души се съберат на едно място и двамата искат да дадат и излязат един срещу друг, те ще дойдат в стълкновение, защото и единият, и другият иска да даде. И ако двама души, които искат да взимат и излязат един срещу друг, и те ще дойдат в стълкновение. Следователно, трябва да разбирате хората. Съберете един, който иска да взима, и друг, който иска да дава, турете ги един срещу друг, веднага ще се образува една разумност в тях. Те са две сили, които науката нарича положителни и отрицателни сили: положителните сили, които дават, и отрицателните сили, които възприемат.

Следователно всичките прояви на нашата мисъл се проявяват все в отрицателния полюс. Ако ти не възприемаш, не може да даваш. Та най-първо в този смисъл Писанието дава една голяма опитност, в нас живее

едно Божество. „Аз рекох: вие сте богове." Аз не говоря за съвремените хора, не разтълкувам - във всеки едного живее по едно божество. И ако човек го слуша, той може да стане едно с него, да се обедини с него. И тогава човек не трябва да поставя в себе си мисълта, че това божество, което живее в него, е над божествата, които живеят в другите хора. Вие не можете да поставите едно противоречие между стомаха, белите дробове и мозъка. Стомахът функционира в най-ниската област на човешкото естество, на човешкия живот, след това идват дробовете, сърцето и най-после иде мозъкът. Между тях има едно единение. Най-първо стомахът ще извърши своята роля, своята работа, после дробовете и най-после мозъка. Това, което стомахът извърши, той ще изпрати след това своето равноценно на мозъка. Следователно, когато стомахът е зает със своята работа, мозъкът временно спира своята деятелност и изпраща част от своята енергия на стомаха, за да му помогне. В замяна на това стомахът му изпраща храна. Става значи една търговска сделка, един търговски договор. Колкото киловата енергия е употребил стомахът, той всичко записва. Той записва всичко, което изпраща в мозъка, за да се изплати. Вие разбирате този морал, тези отношения. Там, отдето са се взели известни сили, известни енергии, трябва да се държи равносметка, за да се изплатят. Не изплатиш ли, втори път ще изгубиш своя кредит. Морално е да държиш отворени всички твои извори на живота. Ако ги държиш затворени, ти прекъсваш връзката си с Бога. Ако прекъснеш своите отношения с Бога, значи ти прекъсваш и съобщенията си с живота. Тогава идваме до онези механически положения в живота да просиш от този, от онзи. Но с просия работа не става. Просията в живота е едно неестествено, анормално състояние в живота. Някои изваждат примери, че нали и от Бога се проси. Това не е просия. Това е искане. Човек може да иска олеснение от разумния, да му покаже как трябва да живее. Не да живееш от подаяние, да ходиш да събираш трошичките от трапезите на богатите хора. И това не е лошо, но ти ще се натъкнеш на такива унижения, каквито светът може да ти даде, и ще ти дадат такава храна, каквато не трябва. Те ще ви дадат от своите трошици. Питам, ако ти се храниш като просяк от подаянието и от трошиците на богатите хора, какъв човек може да стане от тебе? Нито гений ще стане, нито талантлив човек, нито обикновен човек даже може да стане. И всеки човек, който иска да живее от подаянието на другите хора, ще дойде до закона на израждането. Ако човек иска да се ползва, нека се ползва от слънчевата светлина, но да отиде да накладе огън и да изложи

гърба си на тази топлина, той няма да се ползва много. Трептенията на огъня нямат този ефект, какъвто произвеждат слънчевите лъчи. Трептенията на огъня са съвсем други. Мислите, които носи великият живот в себе си, са съвсем други от обикновените мисли на живота. Те носят друго нещо в себе си. Писанието казва: Божественото, което живее у вас, трябва да се стремите да го добиете, но по един естествен път.

Следователно, когато се запознавате с един човек и искате да свържете приятелство с него, вие не можете да свържете устойчиво приятелство, ако вие не намерите една от най-хубавите черти в този човек. Като се срещнете с един човек, вие трябва да намерите най-хубавата черта, която той има в характера си, и тази черта именно трябва да държите в ума си. Ако не можете да държите тази негова черта в ума си, приятелството ви се скъсва. Ако в ума си не можете да задържите качеството, че Бог е любов, вие скъсвате отношенията си с него. Тогава и Бог не може да има никакви отношения към вас. Ако вие не можете да задържите в ума си мисълта, че Бог е всемъдър, как ще му служите? Ако вие не можете да задържите в ума си мисълта, че Бог е всеблаг, всеистинен, тогава вие скъсвате всички връзки с Бога и Божественото във вас не може да се изрази. Какво ще чувствате тогава? Скръб, страдания, мрак, недоволство, не знаете какво да правите. Дето ходите, животът ви се вижда безсмислен. Та казвам, вие всякога трябва да държите хубавите страни на живота в ума си. Една хубава страна ще бъде като един извор, който постоянно ще ви пази от тъмнината. Защото, ако тъмнината обвие вашия ум или вашето сърце, вие ще дойдете до нежелателни сблъсквания или прояви.

Та да се повърнем към мисълта. Духовният живот, това е истинският живот на човека. Щом дойдем до живота на светията като духовен човек, ние разбираме, че този живот е висшето здраве. Животът на светията е един висш живот. Той е човек, който е дошъл до положението, дето болестта не го хваща, той не може и да страда. Праведният човек може да страда, но светията не може да страда. Моралът не седи от отделни морали. Моралът си има свои органи. Ако разгледате историята от най-древните времена, ще видите как древните хора си обяснявали морала. Древните хора са обличали човека с разни тела. Като се говори за телата на човека, това е една неразбрана теория. Ако се опитате да ги разберете, най-първо ще ги разберете механически. Например, ако сте мъж, най-отдолу вие имате една долна бяла риза, после една фланела отгоре и една бяла колосана риза, горна, след това една жилетка и най-отгоре едно палто. Ако

е зимно време, ще трябва най-отгоре да си турите едно палто, а на главата една гугла. Това е модата на зимния сезон. Ако е зимно време, така ще бъде, но ако е лятно време, ще хвърли и ризата, и фланелата и ще остане само по долна риза и едно палто, и жилетката даже ще хвърли.

Та казвам, природата е оградила човека. Той има ред обвивки. Дрехите на физическия човек са една от неговите обвивки. Духовният човек също си има обвивки. Всяка една обвивка има своя материя. Даже и при най-новите изследвания онези, които се занимават с човешкия живот, започват да изчисляват пропорциите на разните елементи, които съществуват на здравия човек. След това изчисляват същите пропорции в престъпните типове, при което се забелязва натрупване на известни излишъци от разни елементи, които раждат злото. Например, когато човек започва да губи своето здраве, устните му започват да потъмняват, стават тъмночервени, вишневи и затова ги мажат отгоре с червено. Но това не помага. Хубаво е това желание. Това показва, че тези хора виждат, че има една анормалност в тях, но не знаят какво да направят. Наслоило се е нещо черно у тях. А те отвътре трябва да са червени. Аз виждам добрата страна в тяхното желание. Те се погледнат в огледалото и казват: „Здрав съм." Но след известно време се разболяват, устните потъмняват. Като закон на внушението това не е осъдително, да намаже човек устните си. Като закон за усилване на вярата добре е. Докато един ден бъдеш в състояние да си мажеш устните отвътре. До разбирането е това. Но ако мажеш устните само за красиво, тази мас, която мажеш, ще развали ципицата на устните ти, кожата ти ще се сбръчка и ти ще замязаш на стара баба. Онези, които обичат да употребяват червило и белило, имат такава сбръчкана кожа. Да употребите един път в годината, разбирам, но всеки ден, не разбирам. Аз позволявам човек да тури червило само веднъж в годината, защото дойдат ли лошите последствия, охлузи ли се кожата ви, тогава никакво червило и белило няма да ви помогне.

Та червилото и белилото трябва да ги изучавате вътрешно. Ако искаш да станеш бял, яж грах. Ако искаш да бъдеш здрав, яж боб. Да знаеш как да ядеш боб, това е много нещо. Българинът яде боба, дъвчи го. Но благодарение на него той е здрав. Упоритостта, твърдостта на българина също тъй се дължи на боба. А някои препоръчват месото като силна храна. Това са посторонни мисли. Животът трябва да бъде разумен. Затова се изискват учители. Ако на света вие не може да гледате тъй, както аз гледам, нищо няма да разберете. Като ви говоря, вие трябва да дойдете при

мене да ви покажа нещата. Колкото да ви говоря, през вашите прозорци вие не може да виждате тъй, както аз виждам. Аз съм гледал през вашите прозорци и зная какво има във вашите градини, но аз ви говоря за Божествените неща. А вие трябва да гледате Божествените неща през Божествените прозорци. Аз съм проверявал всички неща, за които ви говоря, и виждам, че в света има нещо разумно, има един велик промисъл. Навсякъде съществува един промисъл, а над този промисъл съществува един Божи промисъл. Божият промисъл е една специфичност, която се проявява при дадени условия. В промисъла нещата са наречени и там ти е дадено право, да правиш каквото искаш, имаш свобода да правиш добро и зло. Но в Божия промисъл ти се намираш пред един свършен факт. Ако Божият промисъл не се намеси в даден случай, твоята работа е свършена. Божият промисъл се намесва да те избави от едно голямо зло. Може би ти някъде си се оплел по незнание, но когато апелираш към Бога, ти трябва да апелираш към Божия промисъл, той да се намеси в твоята работа, той да се намеси в живота ти и да оправи пътищата ти. Той трябва да отвори пътя на мисълта ти.

Казвам, сега ние желаем всички хора да имат една просветена мисъл, защото външният живот е едно отражение само. Тъй както сега животът съществува, както се е организирал и както се проявява човешката мисъл, това се дължи на онези учители, които са учили човечеството в миналото. Какво не са проповядвали проповедниците, макар и с пари? Какво не са ви говорили вашите майки и бащи за морала, но всичко това е вече остаряло. И вие днес не можете да се отнесете с един човек, както трябва. Как трябва да се отнесете с един беден човек, който ще дойде в къщата ви? Аз трябва да имам голямо разположение към него, да го приема така, както бих приел и себе си, а не да бързам. Че е беден, това е негова служба. Ако той почне да се оплаква от беднотията, аз ще му кажа: „Не говори за беднотията, това е една твоя опитност." Ако той говори, че е нещастен човек, той не разбира живота. И ако той ми казва, че е щастлив човек, и тогава не разбира живота. Най-първо слугата си е много доволен от господаря си, но после става недоволен и когато отсъства господарят, слугата казва за него: „Измени се моят господар нещо, не е вече добър, лош човек е той."

Та щастието и нещастието, това е външната страна на живота. Животът засега още е неразумен. Има един начин, в който ти можеш да приемеш бедния човек, който е дошъл в дома ти. Как ще го приема? Като дойде този човек при мене, най-първо ще имам предвид, че под облеклото

на този беден човек се крие едно божество. Щом е така, и на него ще дам всичката почит и уважение като на някое божество. Следователно и аз съм божество. Та когато двама разумни хора се съберат, те знаят, как да постъпват един на друг. Това значи да приемеш един беден човек у дома си. А дойде ли някой беден у дома ми и аз кажа: „Нека Господ му направи едно добро" - това е вече детинско приемане.

И тогава казва Христос: „Гладен бях, не ме нахранихте. Жаден бях, не ме напоихте. Гол бях, не ме облякохте. В тъмница бях, не ме посетихте." Значи при тези условия вие не можахте да познаете моето присъствие. Та, когато един беден човек дойде при мене и започне да се оплаква от положението си, да говори много, аз вече зная, че това са неговите слуги, които говорят. Слугите на това божество искат да ме заблудят по един особен начин. И тогава аз ще кажа на тези слуги: „Вие трябва да мълчите, нека вашият господар говори." Само така между нас ще се образуват едни искрени отношения на взаимно разбиране. Ние казваме - никой не може да лъже извора, никой не може да го лиши от неговата сила. Никой не може да изчерпи големия извор. Там ще се съберат хиляди хора да черпят от него, те ще се уморят, но той няма да изгуби своята сила и своята вода. Такова е разбирането на един свят, на един разумен човек, който разбира нещата. Ти не допущай мисълта, че някой може да те изчерпи и не се плаши от това. Щом допуснеш мисълта, че някой може да те изчерпи, възможно е и това да стане. „Ама мога да умра." И това е възможно. Ако ти разбираш правилно нещата, ти можеш да се преселиш, но не и да умреш. Значи за грешника, който иде тук, на земята, земята е рай, а небето - пъкъл. За праведния пък земята е ад, а небето - рай. Това е разликата. Когато грешникът умре, той отива в ада, а когато праведният умре, той отива в рая. Затова именно грешните хора не искат да напуснат своя рай на земята, когато праведните няма да живеят дълго време на земята. Единственото нещо, което задържа праведните тук, на земята, това са висшите същества, които ги обичат. Праведните не се интересуват от външните неща. Какво може да ме интересува една муха или един таралеж, или една жаба, или едно куче? Кучето ще скача цял ден наоколо ми, ще седи пред вратата и ще чака да му дам малко хляб да се нахрани, а след това ще ми благодари и ще се оттегли. И после, като дойде някой, ще джавка. То ще ме учи на лицемерие, да ми покаже, че е свършило някаква работа. Вместо да лае кучето, аз бих желал по-скоро да може да носи един зюмбюл или една мрежа в устата си, та да тури в нея едно шише за зехтин и да го пратя на

бакалина да купи зехтин, това-онова и да знае поне, че е свършило някаква разумна работа и разбира господаря си.

Питам тогава, ние, разумните същества, с какво ще се занимаваме? Ако ние се занимаваме с детински работи, де е смисълът на нашия живот? Ние още не поддържаме тази светла вяра, която всеки ден трябва да изгрява, да събуди у нас вярата, надеждата и любовта. А сега едва дойде вярата да събуди у нас любовта, и ние я загасваме. Едва се прояви любовта, и ние я прогонваме. С това заедно се оттегля и Божественото, и ние оставаме празни в душата си. Казваме тогава - животът ни се обезсмисли. Затова обръщайте внимание и на най-малките прояви. Когато у вас дойде една малка светла мисъл, колкото и да е малка, не я отблъсквайте. Там някъде далеч се вижда параходът с неговия малък фар, но вие трябва да знаете, че с този параход идат вашите приятели. Вие трябва да знаете, че тази свещ, този малък фар е светлината, която имате вътре в себе си. Казвам, аз желая сега всички да схващате нещата по един правилен начин. Духовният живот, това е естественият живот, който трябва да продължи вашето здраве. И всички трябва да правите избор, какви храни да ядете. Например, щом ядете една храна, която ви създава неразположение, втори път не яжте тази храна. Ако правите тези наблюдения, за в бъдеще ще употребявате всеки за себе си специфични храни. Не всеки може да меси хляб - има определени хора, които трябва да месят хляб. Не всеки може да готви - има определени хора, които трябва да готвят. Не всеки може да пише книги - има определени хора, които трябва да пишат книги. Някой човек напише някоя книга, която хората четат, и тя внася нещо хубаво в тях. Друг някой напише една книга, но хората не могат да я четат, не внася никакво разположение.

Казвам, всички вие трябва да правите тези вътрешни наблюдения. Сега вие се спирате върху стария живот, искате да бъдете святи, искате да бъдете чисти, а в същото време още не знаете как се добива святостта. Що е святостта? Искате да бъдете здрави. Но какво нещо е здравето и как се добива то? Искате да бъдете духовни, искате да бъдете морални. Моралът е външната страна, здравето на духовния живот. Казвате: „Морален, духовен човек." Духовният човек има такива мисли, които с нищо не можеш да ги скъсаш. И десет пъти можеш да го огънеш, но той ще стане като пружина, и пак няма да се скъса. Природата е турила известен белег върху здравите хора. Здравият човек има надпис. Като погледнеш лицето на здравия човек, от него диша една свежест. Като погледнеш лицето на духовния човек, у

когото здравето е още по-голямо, в него има дълбочина. Духовният човек има дълбочина на своя живот.

Та казвам, за в бъдеще всички трябва да се стремите коренно да измените вашия живот, да подобрите вашия организъм, защото сега имаме обратния процес. Ние до известно време имаме прогрес. Докато сме млади се стремим. На физическото поле младите имат по-голям стремеж. Духовните хора сега започват да се стремят, но те още не знаят какво нещо е духовният живот. Духовният живот е живот на красота, на щастие. Вие ще влезете между същества, които са много отзивчиви по отношение вашата разумност. Срещнете ли се с тях, не се изисква да им разправяте с часове отде идете. Тяхната реч е отривиста и като им кажете една дума, те веднага ще ви разберат. Има думи, с които всичко може да се схване. Те пестят времето. Представете си, че в някоя бурна нощ вие попаднете в дома на един духовен човек, а вие сте цял вкочанясал, цял измръзнал в ръцете и в краката си, едва седите. Питам, разумно ли ще бъде от страна на този човек да ви спре пред външната врата и да започне да ви разпитва отде идете, де сте ходили и т.н. Не, той трябва веднага да ви пусне да влезете вътре, да ви стопли ръцете и краката, да ви даде вода гореща да се измиете, после да се нахраните, да ви остави да си починете на топло легло и сутринта чак може да ви разпитва как сте пътували.

Съвремените хора страдат от едно любопитство, което не е намясто. Всички хора представляват една написана книга и ако вие знаете да четете по нея, ще разберете много нещо. Ако знаете да четете по лицата на хората или по сърцата, или по очите, вие ще ги познаете. Една от българските ясновидки, Кортеза, казваше: „Аз познавам хората по очите. По нищо друго не ги познавам. Щом погледна очите им, аз ги познавам." Питам, как се е домогнала тя в това нещо? В школа не го е учила, но учила е някъде Кортеза. Това, което Кортеза имаше като ясновидка, никой друг български ясновидец го нямаше. Като гледаше в очите на едного, тя му каза: „Виждам, че ти си взел преди две години едно ренде от един твой познат и още не си го върнал. Този човек си търси рендето, затова мисли му, ако не го върнеш, работите ти няма да се оправят." Той си казал: „Чакай тогава да го потърся. Ако е въпросът в това ренде, ще го потърся и ще го върна. Спомних си, че взех едно ренде, но не зная де съм го оставил." Тя вижда това ренде в очите на този, който го е задържал.

Казвам, колко такива рендете има задържани у вас. За тези неща именно Писанието казва: от всички стари задържани неща човек трябва да

се откаже и да дойде до положението правилно да работи. Ние, съвременните хора, не трябва да се спираме върху живота на другите хора, докато не се справим със своя живот. Най-първо човек трябва да се справя със своя живот, да придобие нещо положително. Той не трябва да се занимава с хората, за да не си пакости повече. В това няма никакъв смисъл. Човек трябва да развива своя вътрешен, Божествен живот. Когато двама души се срещнат, в тях вече настава едно вътрешно познаване. Всички хора имат една вътрешна интуиция и като срещнат един човек, те го познават добър ли е, или лош. Не само хората, но и кучетата по дворовете познават дали един човек е добър, или лош. Когато някой човек влезе в някой двор и кучетата започнат да си махат опашките насреща му, радват му се и не го лаят, казвам: „Този човек е добър." Но когато си дигнат опашките особено, казвам: „Стойте настрана от този човек." Понякога човек трябва да бъде внимателен, да не го ухапят кучетата. Някой казва: „Мене куче досега не ме е хапало." И тук имаше една сестра, която куче не беше я хапало, но сега я ухапа.

Казвам, сега трябва едно правилно проучване на човешкия живот. От физическия живот могат да се извадят ред правила, как трябва да се организира нашият живот. И Бог всеки ден се изявява в живата природа. И който знае да чете в нашите радости и страдания, може да чете. Това са листа, в които може да се чете Божия промисъл. Ти си скръбен. Защо си скръбен? Погледай в огледалото, там има скрито някое ренде в окото ти. Имаш някаква радост. Защо си радостен? Направил си някакво добро. Тази е причината на твоята радост. Ти трябва да знаеш имаш ли някакъв обект за твоята радост, или нямаш, почива ли тя на нещо, или не. Ако скърбиш, скръбта ти да е насвят. Ако можете да правите всяко нещо като тези божества, животът ви коренно ще се измени. Защото всяко божество, като стане сутрин, то не мисли за себе си, то ще погледне към целия свят и ще види с какво може да им помогне. И то си има свои подчинени, на които може да възприеме тяхната мисъл. Някои възприемат, а някои не възприемат. Всички тези божества именно днес ръководят науката. Тази наука все божества я ръководят. Всички тия професори, които ви учат, те са асистенти на тия божества, но след като открият тези тайни, те ги възпримат за себе си. И затова някой път ги викат в онзи свят, да дават отчет. Има божества на богатството, които изпращат богатството на света чрез тези свои асистенти, които задържат това богатство за себе си и казват: „Наше е това богатство." Но след време трябва да ги съдят.

Та когато ние говорим за икономическия въпрос на един народ, трябва да имаме предвид това положение, отношенията между тези разумни същества и нас. У българите икономическият въпрос не е поставен добре, понеже българите не възприемат Божия принцип, вледствие на което нямат кредит. И затова те пращат делегати там, в Хага, за да уреждат въпроса, но въпреки това трябва да плащат единадесет милиона злато дълг. Те хлопат тук-там, но ще плащат. Ами, ако от невидимия свят не им изпратят и плодородие, тогава? Отношенията съвсем ще се влошат. Ще кажете: „Да се копае земята, да се намери нещо." Не, изискват се разумни разбирания. Ние не сме за онзи глупав религиозен живот. Ние не сме и за онзи вътрешен фанатизъм. Всеки народ живее по особени Божии закони. Българският народ например или кой и да е друг, всеки си има своето предназначение на земята. И дотолкова, доколкото той върши своето предназначение и е служител, проводник на Божията воля, дотолкова той ще има и кредит. Същото се отнася и до човека. Дотолкова, доколкото вие сте носители на Божественото, в тайно да го знаете, а не другите да го виждат, доколкото вие съзнавате, че сте служители на Божия промисъл и сте негов проводник, дотолкова ще имате и Божието благословение. Един честен търговец, като отиде в една банка, той веднага ще има кредит. Те се познават един друг. Дето и да е той - било в Англия или в Америка, или във Франция, или другаде, сегашният свят върви все по същия закон. В невидимия свят е същото. Там до съвършенство е урегулиран животът. Като се изправиш там, те веднага те питат: „Ти честен човек ли си?" Ти се молиш, но рендето седи в окото ти. Ти си дал хиляди обещания, но нито едно от тях не си изпълнил. Целият живот седи само от неизпълнени обещания. Обещай и изпълни. Ако не изпълниш, не обещавай повече, отколкото можеш да изпълниш. Но и като си обещал, продължавай да изпълняваш.

Всеки човек прогресира дотолкова, доколкото той върви в изпълнението на Божия закон. И сега, ако религиозният, ако духовният живот не ни помага, за да съградим и да подобрим живота си, какъв смисъл ще има този живот за нас? Та религиозните, духовните хора в света трябваше досега да бъдат най-красивите, най-силните, най-здравите, най-устойчивите хора в света, та на каквато работа туриш този религиозен човек, да може да я свърши. Обаче сегашните религиозни хора не са такива. И прави са. И тогава мнозина ще цитират от апостол Павла един стих: „Аз ще се похваля със своята немощ." Но апостол Павел се хвали със

своята немощ да прави престъпления. Силен съм, казва той, да разрушавам. Но ние казваме - силни сме да разрушаваме помислите на този-на онзи, които са за зло. Немощни сме в едно отношение, а силни в друго отношение.

Казва Христос: „Не се нарушава Писанието. Аз рекох: богове сте вие." Та във всеки един човек има една благородна заложба да бъде Син Божи. Да бъде Син Божи, това е най-разумното, което човек може да постигне в света, да се реализират нещата. Това е целта и смисълът, към който всеки трябва да се стреми. И всеки ще мине през ред фази - мъже и жени, всички трябва да минат. Мъжете и жените са два полюса. У жената има нещо, което не е жена. Тя не е както сегашната жена. Мога да ви опиша какво нещо е сегашната жена. И у мъжете има нещо, което не е мъж. Мога да ви опиша какво нещо е мъжът сега. Но има един разумен човек, който не е нито мъж, нито жена. Като дойдем до жената, ние трябва да говорим за девицата, за чистата, за жената в най-красив и широк смисъл. Ако говорим за обикновената жена, да я оставим настрана, това е слугинята. Някой казва: „Тебе ти трябва жена." Хубаво, слугиня ти трябва значи. Друг казва: „Трябва ми другарка." Хубаво, другарка ти трябва. Трети казва: „Мене ми трябва учителка." Значи трябва ти девица, това възвишеното, чистото. Някой казва: „Трябва ми един мъж." Значи трябва ти слуга. Искаш да си имаш един подслон, да си имаш едно дърво и да седиш под неговата сенчица. Това са обикновените разбирания в живота, които нас ни унижават. Те ни унижават социално. Тъй както съвременната държава е узаконила известни отношения, те са крайно анормални и никой не знае как да ги изправи. Сега съществуват само закони и закони. Сега трябва да се върнем към онзи закон, дето е казано: „Създаде ги Господ по образ и подобие свое."

Та казвам, трябва да дойдем до онзи идеален порядък в света, към който трябва да се стремим. Аз се радвам по някой път, че жените искат да бъдат свободни. Хубаво е това, те искат да бъдат свободни като мъжете. Та и мъжете още не са свободни. По- големи роби от мъжете няма. В някои отношения жената е по-свободна от мъжа. Казват, че жените, които работили за своите права, израсли с няколко сантиметра. Хубаво е това. В Англия те израсли с няколко сантиметра по-високо от мъжете. Едно дърво, което се полива, ще израсне, но това още не показва неговото качество, то се отнася само до формата му. Свободата увеличава формата, но трябва да се видоизмени и съдържанието, а не само формата. Ако само формата се

увеличава, а съдържанието не се подобрява, какво ще се постигне? Ще има повече разноски.

Казвам, всеки мъж плаче за една девица, която той търси. Той търси едно същество, което не е от този свят. Той я нарича моя ангел, който ме спасява. Всеки си има по един ангел, който той търси. И жената търси един ангел, и мъжът търси един ангел. Ако ви говоря така, вие веднага ще си създадете една неестествена мисъл. На какво мога да уподобя това същество, което търсите. То е нещо подобно на майката за детето. Така заспива детето един сладък, спокоен сън в обятията на майка си, така би се чувствал човек в присъствието на този свой ангел. Майката дава нещо на своето дете. Колкото повече време разумната майка държи детето си в ръцете си, толкова повече разумност внася тя и в него. Онези деца, които не са седели дълго време в ръцете на своята майка, те нямат тази разумност.

Та когато се казва в Писанието: „Рекох ви да бъдете богове", подразбира се всички да бъдем разумни и да изпълняваме Божията воля. Ако всички ние съвременни хора речем да изпълним волята Божия, ще придобием тази разумност. Казвате: „Ние вярваме в Бога." И в Америка да отидеш, и те вярват в Бога, и в Англия да отидеш, и те вярват в Бога, и във Франция, и в Германия да отидете, навсякъде вярват в Бога, но при все това всички се бият помежду си. Всички се бият на общо основание, изтрепват се. Питам, каква вяра е тази, ако, като отидеш в един дом, синът казва, че вярва в баща си, дъщерята казва, че вярва в баща си, по-малкият син също казва, че вярва в баща си, а при все това всички се бият и карат помежду си? Ако наистина те имат вяра в баща си, те трябва да пазят неговите закони, между тях трябва да има взаимна обич и почитание, те трябва да спазват неговите идеи.

Казвам, навсякъде трябва да има един свещен закон. Не може в Англия да има един Господ, а в България или другаде друг Господ. И когато хората наистина повярват в Бога, от каквато секта или религия и да са, като се срещнат, те няма да се питат дали вярват в Бога, или не, но ще си кажат: „Един баща имаме, един Бог имаме." Отвън художникът може да си е художник, лекарят може да си е лекар, свещеникът - свещеник и т.н. Обаче има известни отношения между хората, които при каквото положение и да си, всякога могат да бъдат еднакви.

Следователно, в Писанието е казано: „Аз рекох: богове сте вие." Това значи, че имаме възможности, можем да живеем така разумно. Сега, ако се

сплотявате по този начин и турите в ума си мисълта, да служите на Бога, животът ви ще се подобри. Божественото у вас ще се пробуди, каквото пожелаете, ще ви бъде. С волята Божия и мъртвецът може да възкръсне, и болният може да оздравее, а без волята Божия и живият ще умре, и болният ще умре, и богатият ще осиромашее, и умният ще оглупее. Сега е обратният процес. Ако всички така се оплакват, казвам, не отиваме на добро.

Сега аз не ви проповядвам за стария Господ, аз ви проповядвам новия Господ. Стар Господ за мене няма, защото Господ не може да остарява. Когато употребяват думата „древен" за Бога, то се разбира в смисъл на вечното, безконечното, което не може да остарява. Старият Бог не може да остарява. Истината е вечно млада. То е един принцип, един процес, който старите трябва да го разбират. Под думата стар човек разбираме мъдър човек. Старият човек не е слаб. Ако старият човек е слаб, той е инвалид. Та казвам, Бог преди хиляди години и сега е все един и същ. Той не се е изменил и всички наши желания, взети съвкупно на целия свят, и стремежът на всички същества - от най- висшите до най-нисшите, работят в съгласие с него, само че някои не са го разбрали. В живота на вълка например, който функционира, и в него има Божествено. Аз зная, че и в живота на вълка има моменти, когато той се спира, моли се, съжалява за своите неправилни прояви, но всичко това е кратковременно. Какво ще кажете на това? Вие не сте наблюдавали живота на вълците. Има моменти, когато вълкът минава покрай някоя крава, побутне я малко и казва: „Колко крави съм изял досега!" После, като мине покрай нея, пак я побутне и казва: „Няма какво да се прави. И тази крава ще изям." Побутне ли я, или не, изяде ли я, или не, обаче има моменти и в живота на вълка, когато Божественото проговаря в него. И у всички животни се събужда понякога Божественото. И у нас, хората, се събужда, но скоро заспива. Като се събуди Божественото, използват този вътрешен мир. Когато се събуди Божественото във вас, работете върху него. Не взимайте думите ми в отрицателен смисъл. Светият трябва да увеличава своята святост. Професорът трябва да увеличава своята ученост. Трябва да се даде ход на извора. Учен човек в пълния смисъл на думата е онзи, който изучава Божиите закони и става проводник на тях. Науката в този смисъл трябва да изучава хората как да живеят. Трябва да се изучава по дълбок смисъл какво е вътрешното предназначение на света.

„Аз рекох: вие сте богове." Това показва, че онези връзки, в които

сега живеете, - дали сте министри, или каквито и да е, в каквото положение и да се намирате, каквото имате, ще го оставите на земята, ако сте разумни. Ако сте божество, ще го носите в себе си. Ако вие сте един праведник, дето и да отидете в света, навсякъде ще ви приемат. Ако сте един светия, дето и да отидете, навсякъде ще бъдете добре дошли. Ако сте едно божество, с каляска ще ви приемат. Казвате: „Нас не ни трябват каляски." Ако сте един обикновен човек, пеш ще отидете на онзи свят. Ако сте божество, ще отидете с каляска. Хубаво е понякога човек да бъде носен с каляска, но стига да не друса. Под думата „каляска" аз разбирам онзи възвишен, благороден живот, онези възвишени, благородни мисли, които функционират в човешкия ум, както и онези възвишени и благородни чувства, които функционират в човешкото сърце, и най-после - онези възвишени и благородни дела, които функционират в човешката воля. Понеже духовният свят не съизволява в глупави работи.

Та казвам, всеки от вас, дотолкова, доколкото сте ме разбрали, приложете най-малкото, и то ще се благослови. Може би много работи ще останат необяснени, но то е приятно, приятна област е това. Това показва, че имате да учите и хиляди години още. Но това, което сте разбрали, опитайте го, за да разберете великата истина, че вашият живот има велико предназначение в света. За в бъдеще мнозина ще ни срещнат и ще ни питат: „Разправете ни какво сте направили и какво сте научили на земята." Светът се нуждае от кърмилници, които да помагат на другите. Сега има много религиозни хора, които аз наричам инвалиди. Докато те са в болницата, сестрите милосърдните имат право да те пренасят от едно легло на друго. Това не е живот. Но щом излезеш от болницата, щом те изпишат оттам, кой ще те носи? Вече няма сестри милосърдни, но сам ти ще помагаш и на другите хора. Докато си в болницата, някоя милосърдна сестра може да те помилва, но като оздравееш, вече не се позволява да те милват. Болният всеки може да го поглади, да го помилва, но след като оздравее, той трябва да вземе воловете, да ги впрегне и хайде на работа. Като те срещне една от милосърдните сестри, ще ти каже: „Сега си здрав вече. Хайде на работа." Ако си художник, щом си здрав, взимай четката. Ако си учител и си здрав, взимай книгите. Ако си лекар и си здрав, хайде при болните. Ако си свещеник и си здрав, взимай си требника и хайде на работа. Мъж, жена, какъвто и да си, щом си здрав, хайде на работа. Ако си съдия, но си болен, ще те понамажат, ще те окъпят даже, ще те помилват, ще те поставят на легло, но оздравееш ли, ще те пратят на работа. Докато

сме болни, всичко е позволено - и да ни милват, но когато оздравееш, не се позволява. Един ангел никога няма да се остави вие да го милвате. Той няма нужда от вас. Той ще си простре ръката и ще ви благослови. Не мислете, че той се нуждае от вашите милувки. Ако вие му хванете крака, ще то изцапате. От голямо снизхождение към вас той ще ви остави, но след това ще се измие. Казвате си: „Аз му хванах крака. Какво стана с него?" Оцапахте го. Умният, ученият, светията няма нужда от погледи и милувки. На слабия, на болния трябва да се помага, но на здравия не трябва да се помага. А сега ние милваме силните, здравите хора.

„Аз рекох: богове сте вие." Казвам, турете сега правилото в живота си: ако сте болни, не съжалявайте. Ще ви изпратим по две сестри или по два братя милосърдни, да ви гледат. Аз съм прям, искам по възможност да изкореня кривите мисли у вас. Защо един брат да не може да помилва една болна сестра? Той на една болна сестра не може да й направи зло. Той може да я тури на леглото, да й го нареди предварително. Но не му е позволено да пренася една здрава сестра от едно легло на друго. Една сестра има право да пренася един болен брат от едно легло на друго и може да го помилва, но на един здрав брат - не й е позволено. Тъй гласи законът. Като влезе при нея, тя трябва да знае, че той е брат. Брат или сестра, той трябва да отправи очите си към Бога и да каже: „Много ти благодаря за услугата, другояче щях да загина." Ако не благодари, втори път и сестрата няма да му помогне.

Та казвам, тъй трябва да живеем, да бъдем носители на Божественото, да се стремим към него. Не се обезсърчавайте. Колкото можем да направим, направете го. Пред вас седи, няма да кажа едно велико бъдеще, но пред вас седи една велика възможност.

Христос казва: „Аз рекох: богове сте вие." И тогава може да вземете Христовото учение, тъй както сега се проповядва какво трябва да прави човек. Ако можем да разберем какво нещо е да служим на Бога, да бъдем носители на Божественото, в правия смисъл на думата, без да се съблазняваме, без да се ограничаваме, това е голяма придобивка. Някой ще каже: „Тази идея не е правилна, тя заблуждава." Да, тъй както я разбират религиозните хора, тя заблуждава. Тя не е така, както материалистите учат, нито както религиозните, нито както духовните, нито както моралистите даже. Ние сме още далеч от онова идеално разбиране за живота. За мене е безразлично дали някой е материалист, идеалист или религиозен. Казвам: „Покажи си делата." За мене материалистът не е това, което той говори

какви са неговите материалистически вярвания, но какви са неговите прояви като душа, какво има складирано в душата си той, както и неговите възгледи за светлината например или за живота. Много хора още могат да имат подобни възгледи. За мене не е важно само това, какви са социалните възгледи на хората. Преди хиляди години социалистическият, социалният живот е бил другояче устроен, а сега е другояче. И след хиляди години животът и обичаите също така ще бъдат съвсем други. Те ще се различават. Ако вземете една римлянка преди две хиляди години и я сравните с една сегашна модерна дама или един римлянин мъж и го сравните с един мъж от сегашните времена, ще намерите голяма разлика между тях. Но и за бъдеще ще има разлика.

Обаче има един идеален свят, дето хората живеят Божествен живот. Аз го наричам свят на боговете, или свят на светиите, или свят на адептите, свят на избраните, или място на избраните. Тук има един образцов свят, отдето всеки може да вземе поука за себе си и този живот на земята тогава се осмисля. Всеки един добър човек на земята, когото срещнеш, то е едно вдъхновение, всяка една добра жена е едно вдъхновение. Ако по пътя, по който вървиш, срещнеш една добра и чиста жена, работата, по която си тръгнал, ще ти се уреди. Ако те срещне също един добър мъж, също така. Изобщо добрите хора са носители на Божественото. Не може да срещнеш един добър човек, и да ти се случи нещо лошо. Ако те срещне някой човек и те сполети зло, този човек не е по-добър от теб.

Правилото: като тръгваш сутрин от дома си, не бързай да излезеш от къщи, но повикай този първия човек, добрия, той да ти бъде полаз. Някоя жена, преди да започне да тъче, види някое малко дете да я полазе, да й върви на добре. Ако полазът е добър, целият ден работата ще й върви. Това е както Божественото в тебе. Та като ставаш сутрин, иди да видиш Бога в себе си, като излезеш навън да благодариш. И от първия ден всичко ще ти върви добре. Всички врати ще бъдат отворени за тебе и ти макар да живееш в един грешен свят, Бог всичко ще обърне на добре и работите ще ти се оправят. Ето една философия. Не казвай, че не струва да се живее. Струва да се живее в един свят, дето и Бог се проявява. Животът е красив. Само така може да подобрите всичко, да подобрите и дома си, и народа си. Ние очакваме отвън да дойде някаква сила. Българите казват: „Да направим един заем." В заем работа не става. Заемът трябва да съответства на нещо отвън. Онзи, който взима заем, залага една нива, втора нива, но като заложиш всичко, какво ще ти остане. Сега българите мислят да правят

икономия. Не, на българите не им трябва икономия, но като стават сутрин, да излязат да посрещнат Бога. Когато всички хора - от цар до последен, излязат да посрещнат Бога, работите им ще се оправят, ще тръгнат напред, полазът ще им бъде добър. А докато църквите се канят да гонят сектантите, този, онзи, че този не бил праведен, че онзи не бил праведен, работите им няма да вървят. Че кои ли са праведни? Аз бих желал да видя български светия. Този е пътят, по който може да се оправят икономически работите. Мъдри хора трябват. Един човек, който отива за дипломат в странство, глава трябва да има, той трябва да разбира от отношения, да повлияе на другите. Българите бяха със слаби умове, те са страхливи. Те трябва да се изправят пред Бога и да кажат: „Господи, единадесет милиона ни искат." И започват: „Четири милиона даваме, два милиона даваме." Не: „Нищо не даваме." Нищо повече. Те казаха, че: „Нищо не даваме", но ги е страх. Тук, в България, само се канят, но там не смеят. Що е за българина единадесет милиона. Нищо ще плащат, няма какво да се прави. Аз не съм против това. Какво са единадесет милиона за мене. Един човек, който не разбира Божиите заповеди, колкото пъти и да го освобождаваш, той ще създаде все по-големи бели.

Тази трябва да бъде основата. Трябва да се мисли. Всеки българин, като става сутрин, преди всичко той трябва да съзнава, че човек не трябва да прави престъпления. Законите трябва да бъдат еднакви за всички. Нека правата бъдат права за всички. Нека благата бъдат блага за всички. Всяко нещо да е на мястото си.

Та казвам, този е пътят, по който и вие трябва да вървите, като ставате сутрин. Лесно се казват с думи нещата, ще каже българинът. Тъй както сега говорят българите, тъй както сега мислят, казвам, ако не погледнат през моя ум, през моя прозорец, никога няма да се оправят. Те трябва да прогледат през моя ум тъй, както аз гледам. Ако могат да намерят друг някой ум, нямам нищо против и аз бих се съгласил. И на онзи ум пак така трябва да бъде. През широки прозорци трябва да гледат. Това аз не изковах от ума си. Тъй е направен светът. Не направихме ние света. И всяко същество се подчинява на Божия закон. Когато музикантът свири, той не е измислил сам нещата, той се подчинява на известни правила. И правдивият, чистият, святият човек, и той има други правила, които изучава добре. И тогава ние можем да приложим нещо, но вън от тези принципи не трябва да излизаме. И когато някой ви пита как ще се оправи светът, това ще им кажете. Тогава нека повикат българите своя най-голям

светия и с пълно обещание да се решат за бъдеще да живеят един чист и свят живот и веднага ще се благословят. И всеки народ, който е живял по Бога, се е благословил.

„Аз рекох: вие сте богове." Ако пък българският народ не иска да живее така, то колкото и да желае един човек доброто, не може да му помогне. Ние не може да насилим хората да живеят добре. Туй трябва доброволно да се възприеме. Това, което ви говоря, не може да ви се наложи. В това се изразява животът. Бог допуща известни престъпления и грехове, но когато дойде да се лекуваш, ти не може да диктуваш на Бога как трябва да се лекуваш. Като грешиш, ти може да грешиш, както искаш, но като дойде лекарят да те лекува, ти не може да му кажеш как да те лекува. Каквото лекарство ти даде, ще вземеш. Дойде ли до Божия промисъл, Бог ще ти наложи лекарството. Ние сме вече до последния момент, ние сме натясно. Досега беше промисъл, а сега става Божия промисъл. Бог казва: толкова капки ще вземеш. Ако постъпиш тъй, ти имаш резултат, не постъпиш ли, не може да имаш никакъв резултат. Разумност трябва. Истинската мисъл внася едно успокояване на душата. Истинското чувство носи успокояване на сърцето. Добрите действия внасят вътрешно успокоение. И тогава светът ще се разширява за човека и той ще чуе Божия глас. Илия, който беше един от видните пророци, отиде в пустинята и след като пости 40 дни, мина през ред изпитания, най-после той позна Божия глас. Той чу един тих глас, който му проговори, и закри лицето си. Този глас му казваше: „Пътят, по който мислиш да действаш, не е пътят, по който може да се спаси светът."

Насилието не поправя света. Това е любовта, която внася поправление в света, мъдростта, която урежда света, и истината, която стабилизира този ред и порядък. Следователно върху тези три неща, върху любовта и върху истината трябва да се базира светът. Това значи „Аз рекох: вие сте богове."

Двадесет и втора неделна беседа
26 януари 1930 г., неделя, 10 часа
София - Изгрев

АЗ СЪМ, НЕ БОЙТЕ СЕ!

„Но той им каза: „Аз съм, не бойте се!"
Йоана

Само здравият човек може да разбере смисъла на живота. Болният винаги разбира обратната страна, обратния смисъл. Когато здравият става философ, той е оптимист. Когато болният става философ, той е песимист. Следователно това са две състояния на човешкия дух. Две състояния тъй неизбежни, както земята има две лица: светло и тъмно лице. Това произтича от един факт, който не се дължи на самата земя, понеже тя се върти около своята ос и едната й страна е грята, а другата не е огрята. Огрятата страна е оптимизмът, тъмната страна, това е песимизмът. От това ние ще извадим една вътрешна аналогия. Човек има известни вътрешни стремежи, но всички хора не познават стремежите на своята душа. Всеки човек се стреми към нещо, но никой не може да каже конкретно към какво се стреми. Все таки стремежът трябва да се прояви към някой. В каквато и да е насока и да се прояви, той си има свой смисъл.

Следователно стремежът на всички хора, идейно казано, е добър, но методите, които хората избират, не са всякога разумни. Когато красивата мома избира красотата, тя е идеал заради нея. Но когато не знае как да употреби своята красота, това е нещастие за нея. Когато разумният човек придобие разумността, това е идеал за него, но когато не употребява своя разум, дето трябва, това е нещастие за него. Помнете, че в света не страдат глупавите хора, но разумните. Колкото повече човек страда, толкова по-разумен е той. У животните страданията са преходни, но човек според своята степен на развитие страданията му са по-дълготрайни. Някой казва, че без страдания не може. Може и без страдания. Когато запитали великия музикант Паганини може ли да свири на три струни, той казал, че може и се явил на концерт, дето свирил на три струни. После го запитали: „Ами на две струни може ли?" „Може." Явил се на концерт и свирил. „Ами на една струна може ли?" Явил се и на една струна свирил. „Ами без струни може ли?" „Може." Но не се явил на концерт.

Казва някой: „Може ли да не страдаме?" Може, но на концерт няма да се явиш. Нищо повече. Щом искаш без страдания на земята, не трябваше да се явяваш, но щом си се явил на земята, и на концерт ще се явиш, дето

някой път ще свириш на две, някой път на три, някой път на четири, но правилно ще свириш, за да може да дадеш израз на своите идеи. Най-много ще свириш на четири струни. Тъй щото в някои отношения умните хора, които ни обясняват живота и света, тъй както те намират, че е създаден, мязат на нашите фотографии, с които правят снимки. В тия фотографии все таки има известни дефекти. Хората са идеалисти. Гледам фотография на някой човек, но има някои дефекти. Във фотографията всички хора са черни като арапи. Някой казва: „Колко е красив този човек." Аз не виждам никаква красота. Той вижда известна красота, но има известна деформация. Действително, когато някой вижда нещо красиво, той не гледа на краските, но той гледа какви са чертите извън краските. Той гледа как е сложен носът, каква е формата на брадата, на очите. Защото външният свят е изражение на духовния свят. Каквото и да говорим, трябва една видима страна на живота, една форма, чрез която животът да се обуславя. Какъвто е човек по тяло, такъв е и по дух. И какъвто е човек по дух, такъв е и по тяло. Онези, които не са запознати с това, те считат, че човек може да бъде хилав, и пак да бъде добър и гениален. Не, само това не може да бъде. Това е илюзия. Гениалният, талантливият човек има съвсем друг строеж на тялото си. Той не може да бъде болен човек, той не може да бъде хилав човек. Той е над болестите. Обикновените хора може да боледуват, но гениалният човек е над болестта. Той може да боледува, но преодолява болестите. Човек, който се прегърбва, той не е силен човек. Някой почва да си навежда главата към земята. Какво ще намери той, ако навежда главата си към земята. Някой казва, че животът няма смисъл.

Да допуснем, че животът няма смисъл, но какво ще придобие той, ако поддържа тази мисъл. „Суета на суетите и всичко е суета", е казал Соломон. Но кога е казал Соломон, че всичко е суета. След като яде и пи, след като имаше работа с 900 жени, и най-после след като му дадоха мъжкия живот, той каза: „Суета на суетите е мъжкият живот." Това не се отнася за женския живот. Защото човешкият род се продължава не от мъжете, но от жените. Ако жените не раждаха, човечеството щеше досега да изчезне. Благодарение че те раждат, благодарение че в света има майки да продължават живота. Мъжът не знае какво нещо е раждането. Той има една друга философия, мъжка философия, на която в края на краищата заключението е: „Суета на суетите, всичко е суета." Тогава вие ще извадите за жените обратно заключение. Ще преведете суета в обратен смисъл и оттам ще намери истинския израз, в какво седи животът. Защото онзи,

който е създал живота, той не може да създаде суета. Съвременната наука й предстои една велика задача - да обясни колко милиони векове взели, докато се създадат всички небесни слънца, какви са били преднамеренията и задачите на природата, кога и как се е заченала вселената, кога и как са турени тия слънца на небето и кога най-после им е дошло наум да създадат земята и сегашните хора, които тук, на земята, философстват, размишляват великата задача: дали животът има смисъл, или няма смисъл. Казвам, това са толкова грандиозни задачи, че когато човек почне да ги разглежда, той се уплашва. Ако прекарате един човек през някоя височина, над някой мост например, той си затваря очите. Той се страхува, не може да гледа от тази височина. Който го е страх, да не минава през опасния мост, а който не го е страх, да минава.

Та казвам, всички вие, които сте дошли на земята, ще минете през един много страшен мост. Този мост, през който ще минете, е от този свят за онзи свят или от материалното към Божественото, към идейното, е толкова тънък, не като ибришим, но като една паяжинка. През такъв мост ще минете и затова трябва да имате изкуството на пазене равновесие. Прав ще минете през този мост, никой няма да ви държи. Ако можете да го минете, ще отидете в онзи свят, а ако не можете, за бъдеще ще останете. Та казвам, всичкият наш живот седи в това, да научим закона на равновесието. И ако всеки човек имаше в двора си едно въже, дълго около 4-5 метра и можеше да върви по него, той щеше да разбере много неща. Жената не е доволна нещо, да се качи отгоре на това въже, и недоволството й ще мине. Мъжът не е доволен, и той да се качи на това въже. Децата са недоволни, и те да се качат на това въже. Някой писател не му върви, да се качи на въжето отгоре и да мине от единия до другия край по него, и работата му ще провърви. Някой учител не му върви, и той да мине от единия край на въжето до другия, и работата му ще се уреди. Някой философ или някой поет не му върви, да се качи на въжето отгоре. Това е един метод за самовъзпитание. Нека това въже бъде най-малко 20-30 метра високо. Ще кажете: „Много е опасно." Най-първо ще поставите това въже на височина един метър и постепенно ще го дигате на два метра, на три метра, на четири метра, докато стигнете до 20 метра височина. Стигнете ли тази височина, това показва голям прогрес в целия ваш дом. Щом постепенно правите това упражнение, и като паднете, пак няма да има опасност.

И затова чрез големите препятствия, които природата е турила на пътя ти, тя има за цел да развие у нас нещо хубаво и мощно. Божественото,

което е скрито в човека, трябва да се пробуди. Засега е пробуден у нас само физическият човек, Божественото у нас още не е пробудено, вследствие на това нас ни очаква един страх и казваме: „Как ще живеем, какво ще правим, как ще прекараме самотията в живота." Самотията съществува във всеки човек. Колкото и да е мощен и велик човек, все има в него този страх. Този страх е подтик от разумното към Божественото. Божественото в дадения случай е онази велика тайна, онази сила, която уравновесява всичко в света. Тя уравновесява всичките противоречия в живота. Това е идейният живот, който произтича. И затова именно още от старо време е казано така: не забравяй извора, от който си почерпил вода. Забравиш ли го, ти всякога ще пиеш мътната вода. Не го забравяй, защото ти не само веднъж ще отидеш при него, много пъти още ще отиваш, докато израснеш. И не забравяй това дърво, от което си откъснал плод.

Следователно кое е онова, което ни спъва? Ние сме забравили извора, отдето сме почерпили вода. Ако попитате съвременния човек що е истината, той ще каже, че без лъжа в живота не може. Е, тогава, ако без лъжа не може, покажете ми вие коя държава или кой дом, който е бил основан на лъжата, е прокопсал. Лъжата, това е отричане на истината, това е сянка на битието. В съвременния живот всеки човек, след като излъже няколко пъти или след като не устои няколко пъти на думата си, той изгубва доверието си. Нима вие можете да издържите на един тънък конец?

Тогава казвам, мощното у човека, това е Божественото. И всеки трябва да се стреми да дава възможност на Божественото в себе си да израсне. Това Божествено се явява при специфични условия. И когато човек изгуби присъствието на духа си, той е изоставен от всички хора, и това става при най-големите му мъчнотии. И тогава някъде дълбоко в душата си той ще чуе тихия глас: „Не бой се, аз съм тук." И след като чуе този глас, той ще утихне. След време страхът пак ще дойде. Но ти няма да видиш никакъв образ. Важното е, че след като чуеш тихия глас, ще утихнеш и ти. Няма да се мине дълго време, и този, който ти е казал „Не бой се", така и става. Няма да се мине дълго време, и онези въпроси, който са те спъвали, ще се разрешат. Когато смъртта посетила един от еврейските царе, тя му казала: „Приготви дома си, защото след няколко дни ще се отправиш за другия свят." Той започва да се моли, да плаче, и тогава Господ изпраща Исая, един от тогавашните пророци, при него, като му казва: „Чух гласа ти, продължавам живота ти. Турете му две смокини." Значи, проговори му този глас.

Та казвам, ние, съвременните хора, търсим друга философия, от която никой народ, никое общество досега не се е съвзело, и щом е така, никой човек не може да се облагороди от тази философия. Чудно е, когато ние, хората, мислим, че можем да се издигнем без истината и да пораснем без каква и да е вяра. Сега всички проповядват, че човек трябва да вярва в себе си. Че кога човек не е вярвал в себе си? Този закон, да вярваш в себе си, - даже и най-малките същества, и най-малките микроби вярват в себе си, да вярваш в себе си, подразбира да вярваш в Божественото. А това Божественото трябва да обединява всички. Било е време, когато ние трябваше да вярваме в себе си при процеса на разединението. Това е било в процеса на инволюцията. Сега сме във фазата на обединението. И онзи човек, който не се обединява, той не може да има никакво бъдеще. Обединение не отвънка, но обединение отвътре. Ако ти не можеш да влезеш в положението на един човек, който страда, да му дадеш един добър съвет, ти още не си дошъл до разбиранията на живота. Защото всяка душа си има свои копнежи. Ти можеш да се смееш на копнежите на една душа, но тя си има свои определени копнежи. Ти трябва само да го осветлиш, светлина му трябва. Наблюдавайте копнежите на онова дете, което трябва да се изправи на краката си. Има възрастни хора, възрастни деца, които морално още не са проходили. Те ходят на четири крака, лазят още. Те още не са се издигнали и се намират в положението на онова дете, което пада, става, лази, докато най-после усети едно тържество, че се е изправило на двата си крака. Значи има и възрастни хора такива. В морално отношение ние минаваме от животинското в човешкото царство. Човек сега започва да се сформирува, да добива човешки образ.

Казано е, че Бог направи човека по образ и подобие свое, но този човек остана като идеал, като образец на човека. Този човек не слиза на земята, той е останал като образец, понеже тогава земята още не беше готова. После той създаде друг един човек от кал, от пръст и вдъхна в него дихание. И за него се казва, че бил жива душа, но не по образ и подобие Божие. И другото е, че човек трябва да стане разумен. Разумното трябва да дойде в света. Всеки един трябва да чуе този глас. Аз не казвам, че не сте го чули, че сега трябва да го чуете. Вие сте го чували. Не трябва да се съмнявате в него. Всички сте чували този глас. За някои той е илюзия, а за някои - отражение. Този глас се явава само тогава, когато всички други гласове престанат. В него има особена мекота. И ако човек наблюдава, и той е особен. И човек тогава е толкова буден, че между десет хиляди гласа

да го чуе, той ще го различи.

Та казвам, за в бъдеще нито един поет, който си е натопил перото да пише, не трябва да пише, докато не чуе този глас да му каже: „Хайде, пиши сега." Докато не чуе, той да чака. Ако не чака, той пак ще напише нещо, но няма да бъде това, което трябва. Ако чуе гласа, и тогава пише, той ще излее чрез перото си най-хубавите струи. Перото е един израз на поета. От него ще излязат най-хубавите неща. От душата на всеки едного ще излязат най-хубавите неща. Това са капки от вечния извор на живота.

Когато Христос се обърна към своите ученици, те бяха в бурното море. Те се опасяваха, да не се преобърне лодката. Той им каза: „Не бойте се, аз съм." Ние ще преведем Христовите думи и ще кажем: времето, в което живееше Христос, хората тогава бяха бедни, не бяха богати с условия. Когато Христос живееше, в Римската империя владееше железният камшик и Христос трябваше да разтопи това желязо. Християнството имаше първо за цел да разтопи желязото на Марса в железния култ. Значи християнството мина през най-тежкия път. Сега вие живеете при други условия, други са силите, които действат. При сегашното положение и желязо има, и глина има, забъркано е положението, забъркано е всичко. Сега ние наближаваме да влезем в периода на златото под влиянието на Слънцето. Слънцето трябва да дойде да упражни влияние върху нас. Ние трябва да влезем в слънцето на живота, в животворящото слънце, за да донесе то новото знание. Та има една вътрешна наука, с която всички трябва да се запознаете. В книгите на живота конструкцията на всеки един човек е точно определена. Всеки човек има точно определена височина, широчина на формите, всичко е точно математически определено, без никаква погрешка. И апостол Павел казва - още в утробата на майката са описани всичките удове на човека, какви форми и размери трябва да имат, и когато човек се яви на земята, ако са спазени същите форми и размери, както са написани, той ще може да живее. Сега хората са далеч от този образ, който имат. Има идеал за вашето тяло, за вашето сърце, за вашия ум, за вашата душа и за вашия дух. Представете си какви възможности се крият за човека.

Ще кажете: „С какво трябва да се занимаваме?" Да кажем, че вие сте свършили четири факултета, станали сте един учен - професор по ботаника или по зоология. Питам, след като изучите всички растения, какъв закон ще извадите за растителното царство? Кое е основното, същественото в ботаниката? Че всички растения при най-неблагоприятни, при най-лоши

условия дават най-сладки плодове. Там, дето човек нищо не може да извади, растенията използват именно тези условия. Растенията имат своя философия. Каквото и да казвате за растенията, че са растения, но ние още не знаем истината защо са създадени растенията, изобщо каква нужда има от растителното царство. Бог казал: „Да бъдат растенията!" Има едно противоречие: в едно отношение растенията са изпреварили човека. Те дойдоха преди човека да създадат слуги, да работят, а за човека се казва, че той е от високо произхождение, но той много дължи на растенията. Не е въпросът само до външните растения, но въпросът се отнася и до растителното царство, което е в човешкия организъм. Ако вие не разбирате растителното царство в себе си и по отношение него постъпвате както с растенията на земята - и тях изкоренявате и изсичате, веднага ще настане една анархия в живота.

Човек се съмнява и казва: „Кой знае дали има бъдещ живот, или няма, дали има Господ, или няма?" Аз едно нещо ще ви попитам: кой от вас може да се съмнява дали има глава, или няма, дали има мозък, или няма, дали има ум, или няма? Кой от вас може да се съмнява дали има живот, или няма? Има неща, в които не можете да се съмнявате, но има неща, в които можете да се съмнявате. Има ексцентрични хора. Аз зная един френски и един английски писател, който, за да напише нещо, всякога си е вадил номер, да пише или да не пише. И той всяка вечер се съмнявал дали живее, или не. Та той ходил да пипа нещата и от това се уверявал дали те съществуват, или не. В света има известни илюзии. Вие мислите, че еди-кой си човек не е разположен спрямо вас, но нямате доказателства за това. Казвате, че този човек външно не е разположен спрямо вас. Но какви са доказателствата ви за това? Или казвате, че някой човек не ви обича. Какви са доказателствата ви за това? Ако вие поставите обичта на изпит, вие не знаете колко от обичта на съвременните хора ще издържи. Обичта им не е отишла далеч. Ние трябва да знаем, че обичта, на която ние градим живота си, тя е слаба още. С тази обич ние още нищо не можем да съградим. Колкото искаш, говори на богатия човек за Бога, но докато касата му е пълна, той казва: „Добър е Господ." Но щом се изпразни касата му, той казва: „Бог не благоволява към мене." Сиромахът, докато е сиромах, той вярва в Бога; богатият, докато е богат, той вярва в Бога. Сиромахът, като е сиромах, моли се на Бога, казва: „Господи, като разбогатея, църква ще направя, училище ще направя, това ще направя, онова ще направя, помогни ми само да разбогатея. И Бог, като му дотегнат тези молитви, казва: „Дайте

му!" Щом получи богатството, той нищо не изпълнява от своите обещания. Ще ви приведа един пример.

При Александър живял един беден светия, който правил някакви кошнички и ходил често в града да ги продава. По пътя той виждал един каменар, който чукал камъни. Като виждал светията, той всякога го канил дома си, нахранвал го и така се разделяли. Това правил каменарят в продължение на цели 20 години. Светията постоянно се молил на Господа за него, като казвал: „Господи, много добър човек е този каменар. Не може ли по някакъв начин да се измени положението му? Толкова добрини ми е направил?" „Може, но като се измени положението му, и животът му ще стане по- лош." „Не! Господи, аз мисля, че като се измени животът му, и той ще стане по-добър." „Добре, направи първия опит. Еди-къде си има заровено съкровище. Кажи на каменаря да го разрови." Той казва на каменаря де е съкровището. Каменарят го разравя, но след десет дни вече го нямало на старото му място. Нямало вече кой да посреща светията. Каменарят започнал да си гради къща. Разбогатял този каменар, прочул се из цялата държава, докато най-после го избрали за пръв министър. Но нямало вече кой да кани светията на гости, нямало кой да го посреща. Среща той един ден министър-председателя и го пита каква е работата. „Кой си ти, не те познавам. Как смееш да ми говориш? Ти си се припознал на някой друг." Зачудил се светията, но понеже имал знание, той знаел, че човешкото сърце е изменчиво. Иде един ангел при светията и му казва: „Ти знаеш ли, че с твоя глупав опит стана причина този човек да изгуби душата си?" Взел камшика си и му ударил голям бой, по всички правила го изложил и му казал: „На тебе като на светия не ти подобаваше да правиш такъв опит." Светията отива в пустинята и започва там да се моли на Господа, да му помогне да поправи погрешката си, като казвал: „Господи, направи всичко възможно да се спаси душата на този човек и аз да изправя погрешката си, дето погубих неговата душа." И какво става след това? Започват се интриги срещу този министър и полека-лека той изгубва всичкото си богатство, изгубва положението си и един ден светията го вижда пак на пътя, дяла камъни, пак старата работа си върши. „Какво има?" „Заповядай дома ми, да те нагостя." Започва пак да го вика, да го кани дома си. „Е, едно време бях се възгордял, но не те познавах даже. Ти сега пак се помоли на Господа да ми върне богатството, аз ще се изправя." „А, сега вече не може, не правя втори път такава погрешка."

Когато искаш да помогнеш на един човек, ти трябва да вземеш

участие в неговата работа. Ако двама души не могат да работят заедно една и съща работа, те не могат да си помогнат. Учителят помага на учениците си, защото взима участие в тяхната работа. Майката помага на своите деца, защото взима участие в тяхната работа. Ако една работа е извършена без нашето участие, тя не може да успее. Ако в една работа ти не можеш да вложиш вяра, надежда и любов, тя не може да успее. Ако твоят физически живот не може да се построи върху надеждата, ако твоят духовен живот не може да се построи върху вярата и ако твоят Божествен живот не може да се построи върху любовта, ти нищо не можеш да постигнеш. Надеждата е основа на физическото в света; вярата е основа на духовното у нас, а любовта е основа на Божественото у нас. Тези три живота съставляват Божествения живот. Човек, който не може да разбере физическия живот, той не може да разбере и духовния; който не може да разбере духовния, той не може да разбере и физическия, понеже физическият живот е резултат, отражение на духовния. Нима тезата, съчинението на един ученик, който се е учил, това не показва неговата ученост? Може ли човек да напише едно знаменито съчинение, ако той не се е учил? Самото написване показва, че той се е учил. Ние казваме - формата на човека е определена от Божествения свят, и ние трябва да се стремим към реализирането на тази форма. Ние усещаме, че имаме известни дефекти в света и търсим начини, по които да се поправят тези дефекти.

Да допуснем, че вие тук, на земята, сте една знаменитост, един първокласен певец, но като отидете на небето да слушате един небесен певец да ви изпее една Божествена песен, вие повече по никой начин няма да се решите да излезете на сцената. Няма да имате смелостта да се проявите. Ще трябва отново да слезете на земята и да се учите. Това не е за обезсърчение. Съществуват известни възможности още и сега. Значи ти трябва да знаеш как да си служиш с онези дарби, които Бог ти е дал. Дарбата, която Бог ти е вложил в ларинкса, трябва да знаеш правилно да използваш. Ако ти не можеш да контролираш своите мозъчни центрове, ти не можеш да използваш всички тия дарби, които Бог ти е вложил в предната част на твоя лоб. Ти не оценяваш Божиите блага, това, което от Бога ти е дадено.

Та казвам, ние, съвременните хора търсим своето щастие вън от себе си. Щастието ни не седи в нас, но в онзи, който ни обича. По същия закон, питам, кое семе досега не е могло да израсне? Само това семе, което не е било заровено в земята, не е могло да израсне. Тази земя, която е толкова

студена, толкова неприветлива, щом заровят в нея едно семе, тя вече има разположение към него. Земята е много жестока. На тази жестока земя, щом падне семето в нея, веднага сърцето й се отваря. Иде отнякъде сила в тази земя и тя открива своите богатства и ги дава на семето. Та първото нещо: човекът трябва да има благоволението на някое разумно същество или благоволението на Бога. И идеята за Бога на съвременните хора е много смътна, те не знаят какво представлява тази идея. Аз не говоря за идеята на старите хора за Бога. Вие може да вземете идеята за Бога в най-чистия смисъл, в най-хубавия смисъл. Там, отдето е излязъл най-чистият възвишен живот; там, отдето е излязла онази най-възвишена и чиста мъдрост и знание; там, отдето е излязла чистотата и възвишената сила на човека; там, отдето са излезли всички възвишени добродетели, и всичко това, което осмисля живота - това представлява идеята за Бога. Ние не говорим за онези противоречия, които отпосле дойдоха. Ние не говорим за реката, която е тръгнала по пътя и се е окаляла. За тази река и дума не може да става, а ние говорим за онзи извор, от който изтича Божественият живот.

Та казвам, кой от вас при изпитанията си в живота не би се съблазнил в Бога? Кой от вас, ако е бил цар и Бог му вземе всичкото богатство, всичкото положение и го остави последен бедняк, и той не се съблазни, но счита, че всичко това Бог е направил със смисъл? Имаме такъв пример с Йова. Кой може да остане така верен на Бога при това положение, както когато е бил цар? Това е гениалното. Този е човекът, който никога не се съблазнява. Защото целият свят е създаден за човека, но кога? Когато той стане достоен, доволен от всичко. Но сега, както сте, и да ви даде Господ цялата земя да я управлявате, кой от вас ще се наеме на тази работа? Мнозина от вас, ако ви покажат да управлявате света, ще замязате на онзи турски монах, който играл на лотария, че му се паднал един параход. И когато го завели да види парахода, той полудял. Представете си, че ви кажат, че земята е ваша, какво ще правите? Дадат ви я и кажат: „Искай, заповядвай." Всички хора ще се обърнат към вас и ще ви кажат: „Заповядвай!" Ще давате разпореждания, но затова се изисква знание.

Дръжте малките дарби. Вие още не можете да управлявате вашия мозък. Вие още не можете да използвате симпатичната си нервна система и мозъка си, в които има толкова сили и богатства скрити. Някой път вие седите и казвате: „Аз не съм талантлив човек." Не че не сте талантливи, но вие още не познавате вашите таланти. Вие сте ги заровили, а работа трябва

върху тях. Гледате някой талантлив човек, но работил е той. Глас има някой - работил е той. Учен е някой - работил е той. Светия е някой - работил е той. Аз взимам работата в смисъл на най-възвишеното и благородното в света. Работата е резултат само на човешкия дух. Работи човешкият дух, разумно работи той.

И тъй, казва Христос: „Аз съм, не бойте се!" Ние сме достигнали до един предел. Човечеството ще мине през известни изпитания, и то големи изпитания, вътрешни, душевни изпитания и терзания. Когато дойде смъртта, турят те на легло, заобикалят те всички, може да си цар или княз, или писател, какъвто и да си, ще дойде последно издихание. Всички може да гледат наоколо ти, но какво ще кажеш ти? Важно е какво ще те посрещне. Някой път вие не се спирате върху този въпрос, да помислите за смъртта. Този посланик ще дойде и ако те намери, че си вършил волята Божия, ще ти се усмихне и ще ти покаже, че като на Илия ще има огнена колесница. Но, ако не намери, че си изпълнил волята Божия, тогава ще има за тебе куки, ченгели, с които ще те вади и с вериги ще те връзва. Сега да оставим, дали това е вярно, или не, но в смъртта има нещо особено. И Христос, който беше гениален, казваше: „Прискръбна е душата ми до смърт. Ако е възможно, Господи, да ме отмине тази чаша." Били ли сте вие на мястото на поруганието? Били ли сте напълно изоставени? Какво голямо геройство се изисква. Изобщо силата на Христа не седеше в неговото проповядване, но в издържливостта. Някои мислят, че Христос бил много слаб. Не, той имаше много издръжлива конструкция. Не е бил хилав Христос, много добре устроен е бил. След като цяла нощ шест хиляди римски войници се поругавали с него, сутринта той бил в сила да носи голям кръст. Герой е бил той. Ще го нося. Носил го той до половината път, дето захвърлил кръста и казал: „Повече не искам да го нося. Искам да си почина. Други могат да го носят."

Питам, какво ще бъде положението на някой от вас, ако го поставят на този изпит? Сутринта ще трябва да го носят с автомобил вече. А за Христа нямаше никакъв автомобил. Той сам смело и решително си носеше кръста. Казва се за Христа, че бил много издръжлив. И всеки от римските войници могли да го ударят само по един път. Който от тях го ударил един път, ръцете му отмалявали, повече не могъл да удря. Всеки войник след това казвал: „Който иска да го бута, нека се опита. Аз повече не смея. Втори път не мога да го ударя. Не мога повече да го бутна."

Казвам, какво представляваме ние, ако по този начин не можем да

уплашим страданията? Не е достатъчно само да ги носим, но трябва да ги уплашим. Страданието трябва да се уплаши от нас -- нищо повече. Аз наричам това най-голямото геройство. Сега ние се плашим от страданията.

Разправяше ми един българин от Америка, че в продължение на 3-4 месеца страдал от едно крайно разстройство на стомаха, вследствие на което прекарал това време на легло. По цели дни не могъл да спи. Всяка нощ, преди да заспи, явявал му се един човек висок, строен, снажен, с един лъскав нож в ръка и всякога искал да го мушне някъде. Обаче все дохождал някой да го избави. „Цяла нощ не мога да спя от него. Не ме пробожда, но все ще ме драсне някъде със своя нож." Това се продължавало цели три месеца. „Една вечер аз скачам от леглото си и взимам един нож. Той се бори, аз се борих, но не се поддавам. След упорита борба аз отстъпих, но на другата вечер пак се продължи сражението. След една седмица усилена борба, аз победих. И този човек избяга. Оттам насетне болестта ми изчезна."

Докато страданията те мачкат, ти си болен. Щом страданията почнат да бягат от тебе, и болестта ти ще изчезне. „Но през тези четири месеца аз зная какво прекарах - казваше този наш приятел. - По този начин научих де седи силата на човешкия дух. Така научих една тайна, как да побеждавам. Никой не ми каза това, но самата болест, самото страдание ме научи. Аз зная, все ще дойдат ударите. Три, четири, пет, както беше и с Христос, докато най-после го разпнаха."

Та казвам, на всинца ни предстои да минем през този път на Божественото възпитание, най-после да минем през това съзнание, да дойдем до положението на хора на опитността. Не да бъдем хора на отрицанието и да казваме „кой знае", нито да бъдем хора, които да защитават едно или друго верую. В света има едно верую, написано в човешката душа. Всеки човек си има едно верую. Даже и в тайната на душата на всеки едного ще намерите това верую. Един ден говорих с един виден евангелски проповедник, който сега е в онзи свят. Той имаше противници от православната църква и постоянно той казваше: „Това е право, онова не е право." След като си замина, казвам му: „Слушай, защо у тебе такова противоречие? Защо не казваш на хората истината? Защо не им говориш така, както мислеше? Как мислеше, дали щеше да ги поправиш по този начин?" „Ако река да им говоря като тебе, ще ми дадат пътя." Все ще ти дадат пътя един ден, но трябваше да им говориш, както мислиш. Не е въпросът да защищаваме едно или друго верую, но трябва да се застъпим

за великата истина. Ние сме дошли на земята не да проповядваме своето учение. Питам, кой е крайният идеал на живота? Да бъдете богати. Сега вие се считате нещастни, понеже нямате едно парче земя. Аз ви казвам: за всинца ви, за онези хора, които се подвизават, за всички има земя, най-малко като месечината, всички има да работите, колкото искате. Ще ви турят в една планета и ще се ширите, колкото искате. Там ще разполагате, както можете. Второто положение: всички ще си правите разходки, ще си ходите от една планета на друга, ще се посещавате. И най-после всички ще имате условия да посещавате жилището, дето Бог живее. На всичко това може да се противопоставите, да кажете: Господ няма жилище. Помнете думите ми. Господ има жилище, той не е без жилище. Ако вземете думите ми буквално, Бог няма жилище, но ако ги вземете по дух, той има най-хубавото жилище от всички.

Казвам, този е онзи велик идеен живот, който трябва да внесе закона на безсмъртието. Ние трябва да се освободим от всички противоречия, които сега съществуват. Ние трябва да се избавим от злото, което сега съществува. Знаете ли колко още ваши сестри с хиляди има, които пъшкат там, в калта на греха? Кой ще ги избави? Вие, мъжете, знаете ли колко ваши братя има, които там пъшкат в калта на греха потънали? Кой ще ги избави? Господ ще ги избави, но вие трябва да бъдете служители негови, трябва да бъдете носители на Божествената истина. Свещениците, управниците, и те трябва да управляват, както Бог иска, както той е определил да бъде вярата ти на земята, както е горе на небето.

Та казвам, човек трябва да добие тази форма именно, която е създадена в невидимия свят. Когато той си създаде тази форма, той няма да бъде вече сегашния човек. И ако всеки от вас имаше един образец от идеалния човек и всяка сутрин, като става, ако искаше да го види, той нямаше да бъде такъв, какъвто е днес. Старите гърци са били в някои отношения много по-напреднали от сегашните съвременни културни хора. Когато някоя жена е била бременна, те са я заобикаляли с най-хубавите картини, с най-хубавите статуи. Човек трябва да има образци. Но какви образци е поставил той сега? Какви образци вие ще турите? Вие трябва да имате един идеален образ. Какъв трябва да бъде идеалният човек? Вие трябва да имате един такъв човек за образец, който нито веднъж в живота си да не е излъгал. Вие трябва да имате такъв човек пред себе си, който нито веднъж в живота си да не е погледнал криво. Аз не говоря за външните отношения, но за вътрешните, този човек нито веднъж в живота

си да не се е вътрешно изменил или разколебал във великия идеал на живота. Вие можете да плачете, можете и да се радвате, това никой няма да ви държи отговорни. Някой път ние сме по-усърдни, това е външната страна. Някой път сме по-хладни, и това е външната страна. Но има един живот тих и спокоен. Аз говоря за вътрешните промени. За външните промени никой няма да ви обръща внимание. Вие може да играете на хорото, колкото искате. Няма да ви обръща никой внимание дали сте играли, или не и колко сте играли. Ама някой задигнал торбата с парите на някого на гърба си. Какъв грях има в това, че той задигнал торбата с парите на гърба си? Грехът не седи в това, но в мисълта, която опетнява душата. Онази идея, която прониква у нас, обичта, която ние сме имали към известен предмет, тя ще определи нашето качество, доде ние сме достигнали.

Казвам, когато ние имаме в душата си всичката онази любов, че като срещнем някой човек, да му пожелаем всичко онова, което желаем и за себе си, това е истински приятел. Срещна някой човек, който е малко паднал духом, унил, веднага аз в душата си да му пожелая да стане бодър, весел, радостен и да не му казвам, че му пожелах това, но то да стане в тайно, а той да почувства мисълта ми. А след това да почувстваш и неговата мисъл. Знаете ли какво нещо е да живееш в една атмосфера, дето всички ти желаят доброто? Значи не само един, но всички да ти желаят доброто. Казвам, това е там, дето Бог живее. Дето Бог живее, такава атмосфера трябва да се създаде. И тогава именно съществува.

Христос казва: „Не бойте се, аз съм!" Че думите му са верни, се вижда от това, той казва: „Идете в света и проповядвайте, аз ще бъда с вас до скончанието на века." Сегашните религиозни казват, че Христос бил от дясната страна на отца, но това не е вярно. Обаче намери се един индус, който казва, че Христос му се явявал, няколко пъти го спасявал. Няколко пъти го спасявал, като го носил на гърба си. Той вижда, че някой го носи, но докато се обърне да види кой е, човекът вече го нямало там. Той казва: „Познавам го аз." Той имал след това смелостта да казва на западните народи: „Как тъй вие не познавате Христа и не вярвате в него?" Казвам, който и да е от вас, ако каже днес, че Господ му е проговорил и му се е явил в този смисъл, както се явява, много няма да го повярват. Вие трябва да се намерите в безизходно положение като Йова или като този индус, да се намерите в една яма между разлагащи се трупове и да не може никой да ви чуе и види. Той се молил някой да отвори капака, но нямало наблизо

никакъв човек. По едно време капакът се отваря, някой спуща едно въже и му казва: „Хвани се за него." Той хваща въжето и излиза навън. Оглежда се наоколо, никакъв човек не вижда. Той казва: „Аз зная, кой е този, който ме извади от гроба."

Казвам, мъчнотиите в живота не са нищо друго освен условия да се прояви Божията сила, да се прояви онзи, който ви обича и когото вие обичате, за да познаете смисъла на живота. Следователно Божественото благословение няма да дойде отвън, то ще дойде отвътре най-първо и после ще се изрази навън. Когато се прояви отвън като израз на пълна вяра, без колебание, тогава и животът на хората ще се измени отвън. Животът ще се измени тогава по магически начин. Най-първо вие сте беден, дето отивате, не ви приемат, но после, след като наследите едно богатство от 50 милиона, веднага всички ваши роднини наоколо ви, които никога не са ви посещавали, ще започнат да се събират около вас и да казват: „Ние сме ваши роднини, много се радваме на положението ви, ние имаме вяра във вас, във вашите способности и т.н." Човек, който има вяра, ще добие това богатство и всички ще се съберат наоколо му, но той ще знае, че тази сила, която има сега, е заради онази вяра, която той е развил в себе си. Ще кажете: „Как става това нещо?" Много лесно. Аз съм ви привеждал онзи пример за майстора грънчар, който казал на своя чирак: „Много лесно се правят грънците и не се пукат, стига да знаеш как. Достатъчно е, след като ги приготвиш за печене, да кажеш: „Ху."

В това „ху" седи всичкото изкуство, но да знаеш как да го произнесеш. Само едно духане е в състояние да предизвика една промяна в човешката мисъл. Ако той знае как да повярва в Божественото, веднага в него ще стане една вътрешна промяна и всички терзания, мъчнотии, всички ще изчезнат ден след ден. Какви ли не терзания, какви ли не страдания, чувства и мъчения минават покрай нас, някой път целият ад се събере, но всичко това може да изчезне моментално, ако само чуеш гласа на онзи, който казва: „Аз съм."

Та казвам, онзи - това са условия за вас, които трябва да ги опитате още сега. Това не става механически, но при силно желание, само за онези, които искат да направят опита. Не поставяйте въпроса, какво искате да ни кажете. Оставете този въпрос настрана. Ами защо го каза? И този въпрос оставете настрана. Аз ви казвам просто: вземете една семка и я посейте в земята. Значи вземете и напишете думата „вяра". И вярвайте тъй, както сте написали. И всеки момент, когато ви дойде едно добро желание или една

добра мисъл, и да спите даже, станете и го изпълнете. Мнозина от вас, като им дойде едно добро желание, като спят, ако са на лявата страна, обърнат се на дясната страна и казват: „Утре, като се събудя, ще го направя." Не, стани веднага и го направи. Казвате: „Не мога да си отспя." Ще се наспите, не се бойте. Колко трябва на един човек да се наспи? Колко трябва на един светия да се наспи? Казват, че трябвало седем- осем часа да се наспи човек. За обикновените хора е така, но за светиите един час сън е достатъчен. И това му е много - половин час. И това е много. Десет минути. И това е много. Пет минути. Пет часа като си дремне, достатъчно му е. А сега физиолозите казват, че пет часа сън не са достатъчни на човек, трябвало му осем часа. Че като носиш целия свят на гърба си, как ще спиш спокойно? Ти се безпокоиш за бъдещето, но не знаеш какво може да стане още тази вечер. Може Бог да ти каже: „Върни се дома си!" Ами тогава? Не е въпросът в това. Никой от вас не трябва да желае да замине преждевременно. Казвате: „Дотегна ни да живеем." Ще бъде смешно сред пладне да напуснете нивата и да се върнете дома си. Да се върнеш дома си, след като слънцето залезе, разбирам, но да се върнеш дома си по обед, баща ти веднага ще те пита защо се връщаш толкова рано. Е, не ми се жъне.

Мнозина от вас казват: „Ние не сме талантливи, не можем да говорим красноречиво." Че какъв смисъл има това говорене? Аз да ви дам един метод за работа на най-неспособните сестри, които се считат такива. Като дойдат горещините, тръгнете сутрин с една стомна вода и раздавайте на всеки, който пожелае да се разхлади по една чашка вода. А да говорите, това е работа за най-способните. Това не взимайте в буквален смисъл. Та казвам, ние, съвременните хора трябва да си изработим един вътрешен морал за живота. От опитността на всички добри хора трябва да се напише една книга, как трябва да се живее. Трябва да имаме една книга, в която да е написано как трябва да живеят младите, как женените, как възрастните и да се живее според както е написано в тази книга. Тогава животът ще има друг смисъл. Дотолкова, доколкото невидимият свят има благоволение към нас, дотолкова и нашият живот е осмислен. Дотолкова, доколкото отгоре ни помагат, дотолкова и ние можем да направим нещо. Каквото и да се говори, успехът на една държава, на един народ, на едно общество или на едно семейство зависи от невидимия свят и от Бога. Когато Бог подига един народ, подига го. Когато Бог понижава един народ, понижава го. Когато на един народ дават благодат, има си причина за това.

Та казвам, ако имаме благоволението на невидимия свят, ако имаме благоволението на разумния свят, тогава животът ни ще бъде красив. Способният ученик всякога има благоволението на всички учители в гимназията. Ученикът, който и по характер, и по ум, и по сърце е способен, всякога има благоволението на своите учители. А неспособният ученик, и царски син да е, не могат да бъдат разположени към него. Тогава де седи нашата човещина, ако ние не можем да предизвикаме Божественото благоволение? Ако ние не можем да предизвикаме най-възвишеното същество да има своето благоволение към нас, питам, с какво ще се похвалим тогава? Ти трябва да имаш желанието, като ти каже Господ „стани", да станеш веднага. Каже ли ти „направи това", да бъдеш готов да го направиш. Не разсъждавай, не философствай, пък не ходи и да го разправяш на хората. Направи го и ще добиеш сила, ще видиш, че в Божественото има резултат. Във всички велики хора силата седи във вътрешния живот, който е скрит, потаен, в него се развива Божественото. Има неща, които ние не можем да изкажем. Както и да говорим, на какъвто и да е език, пак има неща, които не могат да се изкажат, пък и не трябва да се казват. Ние не можем да изнасяме нашата свещена любов, нашата свещена вяра или нашите свещени идеи пред хората на поругание. Например аз съм забелязал, като говоря с някои възрастни сестри, те често си казват: „Дали това е истина, или не?" Аз виждам, това е човекът. Ти изтрий малко огледалото си, за да имаш едно малко отражение. И тогава ще ме познаеш.

Та казвам, ти, който си дошъл при мене, не можеш да ме видиш. Защо? Ти си дошъл при мене като при някое велико същество, като при някой Учител, и затова не можеш да ме видиш, не можеш да ме познаеш. Ти мене можеш да ме познаеш само при едно условие - когато се намериш натясно, че никой не може да ти помогне. Само тогава ще ме познаеш. А когато си най-охолен, каквото и да ти говорят, безполезно е. Само при скръбно състояние ти ще имаш една ясна представа за мене и едно истинско разположение. Следователно ние можем да познаем Бога само при едно голямо противоречие в живота. Тъй щото всяко противоречие е една красива възможност да познаем Бога. В това отношение именно аз препоръчвам страданията. Не че ги изисквам, защото те и без това ще дойдат. Питам, онзи, който създаде яйцето, защо го създаде? Кокошката защо създаде яйцето? За да не се разлее сокът на онзи скрит живот в яйцето. Питам, тази черупка вечно ли трябва да остане така? Щом яйцето

се тури под квачката, тази черупка трябва да се разруши.

Следователно страданието е една черупка, която ни обвива, за да не се разлее Божественото. Но щом яйцето се тури под квачката, черупката трябва да се разруши. И след време ще имаме едно пиленце излюпено. Значи след всяко страдание ние ще имаме по едно пиленце измътено. Като се махне третата черупка, ти си една птица, като се махне четвъртата черупка, ти си млекопитаещо, като се махне петата черупка, ти си маймуна, като се махне шестата, ти си човек, а като се махне и седмата, ти си нещо повече. Хората казват тогава: „Да се махне една черупка." Щом се махнат всичките черупки, ти ще излезеш вън и ще се яви този, който ще каже: „Аз!" И всякога, когато малкото пиленце си покаже главата от яйцето, и кокошката го погледне, каже: „Клок-клок", и то излиза навън. Та при страданията тези обвивки, които имате, ние не ги считаме за страдания. Те са необходими неща. С премахване на тези черупки постепенно ще се премахнат и ограниченията.

Нас ни трябват нови хора, нови разбирания. Тъй както е сега, светските хора са по-готови да разбират истината. Само чрез тях можем да внесем Божията любов. Целта ни е да бъдем носители на Божията любов. На Бога трябват души, които да изнесат Божията любов не повече, отколкото те са готови. Това е задача сега на добрите хора в света, на праведните, на светиите, за да може Божията сила да се яви в света.

И казва сега Христос: „Аз съм!" Вие ще ми кажете: „Ние обичаме Бога, вярваме в него, молим се." Много хубаво. Яйцето е седяло един ден под квачката, два, три, четири, пет дни, но трябва да седи 21 дена. Аз не зная доколко сте седяли под квачката, но на първия ден няма да излезете, на втория ден - също, не третия ден - също, но на 21 ден аз бих желал да ви видя вън от яйцето. Някой път дойде, подигна квачката, гледам, яйцето е още там. След това пак отида, вслушвам се в яйцето, чувам някакъв глас, казвам, след два-три дни дена ще бъде готово. Та всеки стопанин се радва да види пилците, излезли вече от яйцата вън и тръгнали след кокошката: „Клок-клок!" Той се радва да ги види извън тези условия на ограничения, вън от квачката и заедно с нея. Това е Божественото. Всички праведни хора трябва да излязат навън. Ще кажете: „Кога ще бъде?" Ще дойде и това време, да излезете, но после не правете такива опити, каквито българите обичат да правят. Българинът е прибързан, той е социалист по натура, обича да прави разни опити. Аз съм го наблюдавал, той обича да прави чудновати работи. Като съм правил своите наблюдения, гледам го, той

насадил пуйка, като й турил шест пачи яйца, десет кокоши, седем юрдечи и три от гъска. Измъти ги пуйката и гледа, четири различни народа тръгват подире й. Като мине покрай реката, всички патици, юрдечки и гъски навлизат във водата, само пиленцата седят на брега. Чудя се отде дошла тази идея на българина да насади толкова различни яйца. Не, умно е да не насаждаш никога под една гъска или под една кокошка различни яйца на нейното естество. Българинът прави опити на присаждане, той иска да знае дали всички тия различни родове малки могат да живеят при една майка. Вечерно време, ги гледам, всичкият този народ се скрива под крилата на майка си, но не минава дълго време - и те се разпръскват. Не зная до какви резултати е дошъл българинът, но това е едно неестествено положение, от което светът не се поправя. По този начин светът не може да се поправи. Това е присаждане. Турете гъшите яйца под гъската, кокошите под кокошката, пачите под патката и т.н. Всеки човек трябва да бъде на своето място.

В света трябва да се извърши разумното. Нека остане в света само Божественият страх. Стремете се всички да бъдете разумни, да изпълнявате само Божията воля според вашите дълбоки разбирания. Най-малкото добро, което заговаря в душата ви, направете го, не отлагайте, ако искате да бъдете здрави, ако искате да имате Божието благословение. Казвате: „Ние ще умрем, ще свършим живота си." Всяка сутрин като ставате, не се прегърбвайте, но се изправете, лицето ви да бъде свежо. И в онзи свят да отидете, и там искат млади хора, там не искат стари хора. Някои казват, че остарели, понеже много преживели. Не, всички, които сте дошли на земята, трябва да се стремите към подмладяване. И в Бога всичко се подмладява. По това се отличава Божественият живот. Щом повярваш в Бога, ти се подмладяваш в душата си. И казва се в Писанието, че онези, които очакват на Господа, тяхната сила ще се обнови. И Христос е казал: „Ако не станете като малките деца, няма да влезете в Царството Божие." Ако ти, философът, ученият, поетът, художникът, музикантът, не станеш като малкото дете, не можеш да влезеш в Царството Божие. Как може да стане тази работа? Христос имаше един разговор вечерно време с Никодима, един от видните израилски учители, не разбираше този въпрос, как старият може да стане млад, дете. Христос му обясни това нещо и той разбра, че наистина старият може да стане млад. Това е било една от задачата на старите алхимици, които са правили своите опити.

Човек може да се обнови. Обединявайте се във вашето възвишено,

Божествено, в което всички ваши стари грехове, всички ваши стари мисли и заблуждения ще изчезнат. Само така ще се освободите от всичко старо във вас и ще възстановите Божественото. И тогава всяка вечер ще чуем този глас: „Аз съм!" И сутрин, като се върнем от този свят, ще бъдем обновени и освежени. Затова именно не започвай никаква работа, докато не чуеш този глас. Аз говоря само за онези, които чуват този глас. Другите, които не чуват този глас, да си оправят работите, както знаят. Който има тази възможност, да чуе гласа „Аз съм!", тогава да започне своята работа.

Двадесет и трета неделна беседа
2 февруари 1930 г., неделя, 10 часа
София - Изгрев

ПОБЕЖДАВАЙТЕ ЗЛОТО

„Но ти побеждавай злото чрез доброто!"
Римляном 12:21

Каквато мъдрост или философия давате за живота, не е само достатъчно да се обясни той, но да се дадат методи и начини за неговото развитие. Малцина имат ясна представа за живота. Колкото и пъти да се е говорило за живота какво нещо е той в себе си, съвременната наука не е дала определен отговор на въпроса.

Казвам, животът е най-голямото благо, което засега съществува в света. И от чисто научно гледище ние можем да кажем - любовта представлява началото на нещата, а началото, това е животът. Порядъкът представлява основата на този живот, а развитието, прогресът, това е целта на живота. Следователно, ако вие не познавате началото на нещата, не знаете нищо за това начало, какъв човек сте вие? Никой човек, даже философите не знаят нищо за Бога, те нямат никакво понятие за него. Ще бъде смешно за един математик да няма понятие за единицата, с която той борави. Не е въпрос само за простата единица, но живата единица, която е родила всички други единици в света и която е произвела нещата. Ако само говориш за живота и го обясняваш, то е все едно да говорим само за слънцето, а да нямаме никакво отношение към него. Какво ще ни ползва то тогава?

Допуснете, че вие се намирате на някой кинематограф или на някое представление и гледате там как живеят богатите хора, какви богати трапези имат, с какви дрехи са облечени. Питам, вие като слушатели, които сте дали петдесет лева, за да влезете вътре, какво сте добили, какво получавате, че сте видели техния живот? Вие сте добили толкова, колкото е придобил онзи българин, който е отишъл при един бакалин да си купи захар, за което е заплатил сто лева. Бакалинът взима парите и прави сметка. Захарта струва двадесет лева. „Кажи, че остават осемдесет лева." „Осемдесет лева." „Значи сто лева." Сметката е уравнена. Той му дава захарта и мющерията си тръгва. Кажи осемдесет. Осемдесет. И двадесет лева захарта, значи сметката е уравнена.

Питам сега, сметката уравнена ли е? И всичките в света така сме уравнили сметките си, както и този купувач. Кажи осемдесет лева. Кажи -

животът има смисъл, но парите ги няма в джоба. Парите са в бакалина, а захарта е в този българин. Все таки тази захар струва сто лева, но при дадените условия тя може да струва и повече.

Та какви ли теории не са създадени днес. Днес ни описват какъв ще бъде бъдещият живот, как хората ще се веселят на небето. Това е само за поощрение. Защото всяка форма има за цел да ни даде едно поощрение за живота. Всяко едно представление има за цел да ни поощри към хубавото и великото в живота. Ако болният лежи по цели дни на леглото си и не излиза вън, не се ползва от чистия въздух на природата, каква полза има този чист въздух за него? Ако, след като той живее в природата, има едно подобрение в неговото здраве, този чист въздух има смисъл. Но ако всеки ден става едно влошаване в неговото здраве, какво го ползва този чист въздух в природата?

Тогава ще имаме обратния процес. И тогава ние, съвременните хора, питаме кой ще оправи света, кой ще оправи живота. Ние казваме - Господ ще го оправи. В това има двояко разбиране. Ние разбираме, че Господ отвън ще го оправи. Питат сина кой ще плати дълговете. „Баща ми ще ги плати." Хубаво, който има богат баща, той ще му плати дълговете, но ако няма баща, тогава? Ако баща му е на онзи свят? И този баща, който е на онзи свят, може да постъпи както Бога, на когото едно бедно дете писало едно писмо. То имало силно желание да следва на училище и писало тогава на Бога: „Татко, имам желание да следвам училище, но нямам пет пари в джоба си. Разпореди се, моля ти се, дето трябва, да постъпя в училище да се уча." То написало това писмо до Господа и го пуснало в пощата. Някои добри хора намерили това писмо, прочели го и му уредили работата. Има добри хора, които видели вярата на това дете и затова уредили работата му, но то имало желание да учи.

В сегашните хора няма и това желание. Те искат да им се докаже, че Бог съществува. Но защо им е този Господ? Те искат само да знаят това, дали съществува Господ, или не. Нищо повече. Някои хора искат да знаят дали имат баща, или нямат. Не че синът се толкова интересува от баща си, но иска да знае, че има баща, от когото може да откопчи нещо. Той иска да знае дали баща му има нещо, та ако има няколко милиона, да откопчи нещо от него. И ако баща му има дълг, тогава ни глас, ни услишание. Сега, разбира се, това е положението. При сегашните условия в света съществува една голяма неправда. Бедните хора се чудят на богатите как са тъй жестоки. Как така в тях не се явява едно малко чувство на мекота, да

съзнаят поне, че бедните страдат. Но тези богати хора станаха все от бедни, те не бяха родени от богати хора. Питам, защо бедните хора, като станаха богати, не запазиха това чувство на състрадание към сиромасите, към страдалците? Възможно е да има някои богати, които да са запазили това чувство. Не всички хора са все лоши и не всички бедни хора са все добри. Има един закон на съответствие. Колкото богати хора лоши има, толкова и бедни хора лоши има. Колкото добри хора има в света, толкова и бедни добри хора има в света. Този закон на съответствие съществува в цялата природа, както и в живота. Вие ще кажете: „Защо са тези лоши хора в света?" Питаме ние философски защо природата ги е създала. Бог, който създаде света, създаде всичко добро. И разправя се в Битието, че Бог видял, че всичко е добро, а ние, съвременните хора, виждаме, че всичко е лошо. Питам, кое е правото? Това, което Бог е видял, или това, което ние виждаме? Бог създаде първия ден и за този ден не си даде мнението. А за всички останали дни каза, че са били добри. Ние, съвременните хора, казваме, че всичко в света е лошо, нищо не струва. Питам сега, кое мнение е вярно? Ако турите болния да оценява реалността на нещата, какви факти ще изнесе той? Той ще изнесе все отрицателни факти за живота. И ако вземете един човек, който плува в щастие, той ще изнесе само доброто, но за ония хора, от които е получил похвалите, които са му направили добро. Той зачита само тези хора, които са имали същите отношения към него, каквито и той има към тях.

Това е само частично схващане за живота, частично разбиране, а не и за общото благо. Ние разбираме дълбокия смисъл, че има едно добро в света. Доброто и злото се координират. Дето се увеличава доброто, увеличава се и злото в света. Дето се намалява доброто, намалява се и злото. Дето се увеличава богатството, увеличава се и сиромашията. Дето се намалява богатството, намалява се и сиромашията. Дето се увеличават болестите, увеличава се и здравето. Дето се намаляват болестите, намалява се и здравето. Обаче това са твърдения, които трябва да се докажат. Вземете съвременната медицина, която има хиляди, може би стотици хиляди и милиони лекари, които отварят цяла една война с една силна армия, с армията на болестите. Вземете статистиката - не само сегашната, но и миналата, ще видите, че от толкова хиляди години се води война срещу болестите. Но болестите намаляват ли се? Не само че не се намаляват, но се и увеличават. Не е лошото в това, че болестите се увеличават. Много лекари, като лекуват едни болести и ги намаляват, ние,

от своя страна, създаваме други болести. Например ние сами създадохме нервните блести, за които днес почти няма никакви лекарства. Например има музиканти, певци нервни, които се тревожат от това, че концертът не им излизал тъй сполучлив, не бил добре посетен или че не могли не само да си изкарат разноските, но дори и задлъжнели още. Не само те, но има и религиозни хора, които някой път се съмняват дали това, в което вярват, е право, или не. Че в какво седи вярата на един мохамеданин и на един християнин? Ако е въпрос за мюсюлманина по отношение на Мохамеда и християнина по отношение на Христа, там има едно отношение. Ако християнинът живее съобразно Христа, той седи по-високо от мохамеданина, понеже Мохамед не е живял като Христа, неговите схващания не са били като тези на Христа, има една разлика. Но ако вземете един мохамеданин, който не живее по живота на Мохамеда, и ако вземете един християнин, който не живее по живота на Христа, тогава няма никаква разлика. Българите имат много Ангеловци, но ни най- малко те не са ангели. Те имат и много Добринки, но нито една от тях не е добра. Те имат и много Люби, но ни най-малко не значи, че те са любов.

Та казвам, в природата съществува един закон на съответствие. В природата съществуват две състояния. Едното състояние е наречено пасивно, а другото е наречено активно състояние. Пасивното състояние е състояние на покой, а другото, активното състояние, е състояние на движение. Значи природата в едно отношение се стреми към вечен покой, а в друго отношение - към вечно движение. Вследствие на това в тези две състояния има една вътрешна борба, която съставлява едно противоречие. Вследствие на това топлината, която се заражда в телата, не е нищо друго освен действието на активното начало върху пасивното и от това триене, от това търкане, от това движение се натрупва особена енергия, която се явява като светлина. Ако на това движение нямаше нещо в природата да му противодействаше, никаква топлина не би се образувала. И второто положение - щом се образува топлина, като резултат на това се явява и светлина. И тогава, ако доброто е движение, злото е едно пасивно състояние. Питам тогава, де ще се явят горещите чувства? Казвате: „Аз обичам някого." На какво е резултат тази любов? На живота в тебе. Като съпротивление на злото се явява доброто.

Едно съответствие има навсякъде. Разбира се, вие взимате злото като постъпка. То е друг въпрос. Една постъпка може да бъде лоша. Това не е зло. Но ако вие вземете злото в света като една сила, като един принцип,

като едно състояние, като кажете, че някой човек постъпва лошо, тук вече има отношения в нашите разбирания. Да кажем, че ти отиваш да убиеш някого, но по пътя те срещне един човек и ти счупи крака. Ти не можеш да изпълниш това, което си намислил. Казвам, по отношение на тебе тук има зло, кракът ти е счупен, но по отношение на общото добро това е добро. Ако кракът ти не беше се счупил, ти щеше да извършиш убийството. В такъв случай по-добре е да се счупи един крак, отколкото да се убие цял човек.

Та казвам, ако ние можем да разгледаме всички страдания, които стават в света от гледището на тази светлина, която съществува, ние щяхме да си обясним много от противоречията, които съществуват в света. За тези страдания, които не очакваш, казваш: „Защо идват тези страдания? Те са безсмислени." Но ти не виждаш вътрешните причини, какви блага ще ти донесат за бъдеще тези страдания. Например вие имате страдание и радост. У вас никога не може да се яви мир, ако първо не се яви радостта. Едно обяснение. Радостта, това е бащата, скръбта, това е майката. След като майката роди детето, то представлява мира, който скръбта, майката, е родила. Скръбта е едно пасивно състояние. Следователно, когато скръбта и радостта се съединят, те образуват мира, нещо подобно на полумрак или полуздрач. Вземете светлината и топлината като два полюса на живота, в които има нещо преходно. Здрачът е нещо преходно, което има нещо еднакво и от светлината и от тъмнината. Следователно здрачът ражда дете, което еднакво принадлежи и на тъмнината, и на светлината. То е едно състояние, в което можеш да си починеш. Когато искаш да спиш, трябва ти тъмнина, а когато искаш да работиш, трябва ти светлина. Значи, ако ти разбираш закона, ти трябва да родиш нещо. Когато детето ти умре, ти ще отидеш да спиш. Когато се роди детето ти, ти ще отидеш да работиш.

Та казвам, в съвременния живот трябва едно разбиране не какво е веруюто на човека, но какви могат да бъдат вътрешните резултати на онова, което ние разбираме. Има едно вътрешно приложение, една вътрешна философия, които ние разбираме така, както разбираме нещата при орането и сеенето. Има едно вътрешно изкуство за живота. Защото, ако ти не можеш да опазиш мира си, това показва, че отношенията между скръбта и радостта в тебе не са се уравновесили, не са създали още мира. До това време трябва да има едно противоречие у нас. Това се отнася до физическото поле. Там всякога трябва да има едно противоречие. В скръбта и в радостта има две различни състояния, по които те се

различават. Сега вие може да запитате защо работите стават така. Запитайте кой и да е механик, и той ще ви отговори. Вие имате една пружина, която седи направена, но ако турите в нея една тежест от два килограма и половина, тя ще се огъне. Защо? Защото е турена върху нея една тежест. Но онези учени от древността са използвали това огъване на пружината и са я впрегнали на работа. Огъването е една възможност да се произведе една енергия. Щом една пружина се огъне, тя може да произведе работа. Огънатата пружина може да се внесе в часовника и да го накара да се движи. Следователно в часовника има нещо, което се движи и развива. Огънатата пружина се развива и се движи, като същевременно върши работа, но самият часовник не се движи, но само пружината. Затова именно и природата ни е поставила пред известни задачи, които трябва да ги разрешим.

Всеки от вас трябва да има ясна представа за доброто и за злото и да намерим онзи закон, не да ги примирим, но да се произведе чрез тях енергия, характер. Характерът е резултат на побеждаване, да победиш злото. Някой момък иска да се ожени за някоя мома, но тя не го иска. Той тича подире й и иска да я победи, докато най-после една вечер я задигне и най- после се примирят. По същия начин и доброто трябва да се ожени за злото и ще го победиш. Като ожениш доброто за злото, ще създадеш характер в себе си. Това е само на човешки език казано, а не така дума по дума. Те имат помежду си такива отношения, каквито имат мъжа и жената. Какви отношения имат мъжа и жената? Онзи, който разбира закона, знае, че те са два полюса, които съществуват в живота. Някой може да разбира женитбата - да има жена, да му слугува. Това е повърхностно разбиране на живота. Той може да разбира жената като същество, което трябва да му доставя щастие и удоволствие. И това е много повърхностно разбиране. Жената е полюс. Нито мъжът без жена може да се прояви, нито жената без мъжа може да се прояви. Това са два полюса. За да бъде човекът човек, той непременно трябва да бъде и мъж, и жена. Щом не е и мъж, и жена, той не е никакъв. Ако ти едновременно не си и мъж, и жена, не си тези двата полюса, ти не можеш да носиш името човек, ще бъдеш едно същество безименно.

И следователно ние казваме така: щом се е проявил мъжа в света, явило се е доброто; щом се е проявила жената в света, явило се е злото. Не поставяйте това като противоречие. То значи, щом се е проявила жената в света, явило се и злото, но не че жената го е създала. Когато вие изкопаете

един кладенец, дълбок четири-пет метра, явява се злото, понеже някой може да хлътне там и да си счупи крака. Сам по себе си кладенецът е добро нещо, вода има в него, която може да се черпи. Но ако този кладенец остане отворен, явява се злото, може да падне някой вътре и да си счупи крака. В това отношение жената е един дълбок кладенец, в който всеки може да падне и да се удави. Тя е в това отношение едно зло. Това са частни схващания, при които хората спорят и казват: „Аз не искам да бъда жена." Въпросът не е в това, да бъдеш ти жена или мъж, но ако ти не минеш през тези два полюса и не бъдеш и жена, и мъж, не можеш да станеш човек.

Ти трябва да минеш през положението на жена и през положението на мъж. Това е закон. Човек сам по себе си съдържа два елемента - и любовта, и мъдростта. Това са двата полюса на живота. Това са две велики сили, които образуват човека. Човекът значи е дете на нещо по-възвишено в света. Следователно, ако в даден случай ти нямаш единия полюс, не можеш да имаш и другия полюс.

Та казвам, тази идея може да стане ясна, когато човек може да направи малък опит в живота си. Има известни дни през годината, които мязат на мъжа. Има известни дни през годината, които мязат на жената. И има известни дни през годината, които мязат на детето. И тогава онези от древността, които са изучавали тази философия, те са врачували с числата, като са ги наричали числа на мъжа, числа на жената и числа на децата. И ако разделите 365 дни на годината на три, ще познаете кои числа съответстват на мъжа, кои на жената и кои на детето и по колко числа от годината. И тогава съобразно тези числа ще трябва да постъпвате всеки ден. Тогава онези, които не разбират този закон, ще попаднат в две крайности. Могат да дойдат до едно крайно суеверие - да започнат да вярват на късмета. Даже и най-големите безверници, които не вярват в Бога, вярват, че могат да спечелят на някой лотариен билет. Той взел марки от някоя лотария, и вярва човекът. Не е лошо, че вярва. Но питам, каква възможност, каква вероятност има в тази вяра? Този закон съответства на онези хора, които имат видения и могат да пророчестват. И там има един закон. Какво е видял този човек - мъжки, женски и детски числа? И в това отношение има пророци на мъжете - мъжки пророци, на жените - женски пророци и пророци на децата - детски пророци. И тогава, ако са само мъжки пророци, те образуват киселини. Ако са само женски пророци, те образуват основи. И ако са само детски пророци, те образуват соли. Но ако

цялата земя се обърне само в сол, на какво ще орем и сеем, какво ще ядем? Ако всичко стане на основа, какво ще се изтъче? Или ако всичко стане на вътък, какво ще излезе от това?

Има едно съответствие на нещата. И при сегашното разбиране някой казва: „Аз вярвам в Бога." Това е едно положение, когато аз имам да давам на някого и съзнавам, че имам да давам. Това е само едно доверие, което имам в този човек, то е една привилегия, но че имам да давам, това е едно ограничение. Аз трябва да се изплатя. Не е достатъчно, че имам вяра в Бога, но трябва да имам отношения с него, че моят живот е излязъл от него и трябва да се върна към него. Това е истината. Ти трябва да си дадеш отчет, след като напуснеш земята, де ще отидеш. „Е, в земята." Това е едно криво разбиране. Че ти не излезе от земята. Казваш, земята е сбор от множество същества. Ами един ден тази земя ще се разсее из пространството и ще отиде на своето място. Ами ти де ще отидеш? И тогава ние идваме до онези крайни заключения и казваме - човек ще умре и с това всичко се свършва. Онези, които не вярват в задгробния живот, казват така, а онези, които вярват, казват, че след като умрат, ще отидат на небето и ще живеят между ангелите и светлината. Хубаво е да мисли човек така.

Един от американските проповедници, Муди, разправя една от своите опитности. Той разправя: „Като бях дете, проповядваха ми, че на небето имало Господ, Исус Христос и ангели. И след това, като станах и аз проповедник, само това знаех: Бога, Исуса Христа и ангелите. Но нито Бога бях видял, нито Исуса Христа, нито ангелите. Като умря баща ми, започнах да проповядвам: Бога, Исуса Христа, ангелите и баща ми. Имах вече един на небето. После, като умря майка ми, започнах да проповядвам: Господ, Исус Христос, ангелите, баща ми и майка ми. После взеха да се изреждат: умря чичо ми, леля ми, приятели мои и познатите ми на небето взеха да стават повече, отколкото тия на земята. Щом небето се насели, тогава и аз мога да живея там." Каквото и да казваме за Бога, за Христа и за ангелите, понеже Христос взе човешка форма и дойде между хората, той ни е по-близък, а ангелите стоят по-далеч от нас. Те са същества съвършено чисти. Когато един ангел слезе между нас, той ще внесе страх и трепет в душите ни. Ако той иска да те разположи, трябва да се облече в човешка форма, но ако слезе с всичкото си величие, той ще внесе такъв страх в тебе, ще се простреш на земята или ако си в леглото си, ще се скриеш под юргана и ще изпиташ голям страх в себе си. После ще си

извадиш главата от юргана и като видиш, че го няма, ще се прекръстиш и ще се успокоиш.

Имаме един пример за една негърка, осемдесетгодишна баба, която искала да си замине за онзи свят. Дотегнали й тук страдания и неволи, та често се молила на Господа да прати Архангел Михаил да вземе душата й. Няколко студенти от семинарията живели близо до нея и решили един ден да се пошегуват малко с бабата. Те се преоблекли и отишли до къщичката й и потропали на вратата. „Кой там?" „Аз съм Архангел Михаил. Ида да взема душата ти." „Кажете му, че не съм тук. Няма ме. Нека си отиде." Тъй щото, колкото и да е тежък животът, тази негърка, като се е молила на Бога да отиде в онзи свят, тя имала съвсем друга идея. С това тя искала да каже: „Господи, подобри положението ми, да мога още да поживея. Още искам да поживея."

Та казвам, такива са нашите повърхностни разбирания. Когато ни поставят на един вътрешен изпит, показва се колко са шаткави нашите вътрешни убеждения. Вземете един православен или един католик, или един евангелист, или какъв и да е. Като го поставите в неговата среда - между православни или католици, или протестанти, като него няма друг. Но ако го поставите вън в света, дето няма православни, ще го видите какъв е. Вземете обаче някой евангелист или човек от новото учение, или православен - ако неговите убеждения са от рождение, при каквито и условия да го поставите, той ще издържи, все същият ще си остане. Вярата не е нещо, което може да се почерпи от външния свят. Човек със себе си я носи. Казвате: „Да обичаме Бога." Любовта не е нещо външно. Вие още не разбирате обичта в пълния смисъл на думата. Дойде някой при тебе и те пита: „Обичаш ли ме?" То значи: Бог, който живее в тебе, обича ли ме? Дошъл ли си до това положение, че Бог, който живее в тебе да ти позволява да ме обичаш? Сегашните хора са толкова ревниви, че те не позволяват не само на другите мъже и жени да гледат техните мъже и жени, но даже и на Бога не позволяват да гледа навсякъде.

Що е ревността? То е един атавизъм, едно криво разбиране на живота. Няма по-смешно нещо от това, да ревнуваш. Да ревнуваш, това значи да имаш слабо понятие за човека. Възможно е. В това отношение Бог ни е оставил да ревнуваме, да грешим, да правим, каквото искаме. В него няма ревност. Той ни оставя да грешим, да правим добро, каквото искаме да вършим. Той ни оставя абсолютно свободни. Това показва благата воля на Бога, показва какво възвишено същество е той. Като те вижда да

грешиш, той казва: „Ако постъпваш така, ще страдаш, но ако не постъпваш така, ще благуваш." Сега ние не схващаме благата страна на Бога и казваме - ако Бог е създал света, защо направи богати и лоши хора, както и сиромаси и добри хора? Бог не е направил човека нито богат, нито сиромах, но казва - ако не използвате условията добре, ще изгубите. Ако пък използвате условията добре, ще спечелите. Ако Бог е дал някому богатство, защо му го е дал? И ако е оставил някого в сиромашията, защо го е оставил? Богатият, това е мъжът. Сиромашията, това е жената. А благоразумието, това е детето, което е родено от богатството и от сиромашията. Значи човек, след като е минал през сиромашията и богатството, родило се е благоразумието. Следователно благоразумието се е родило от богат баща и сиромахкиня майка. Но ако и майката беше богата, и бащата беше богат, никакво дете не можеше да се роди. Има един закон в света: ако мъжът е тлъстичък и жената такава, при това с един и същ темперамент, никакво дете не може да родят. Ако единият е флегматик, другият трябва да бъде огнен, за да се роди дете. Но ако и двамата са огнени, никакво дете не може да се роди.

Та казвам, в света съществуват известни противоречия, които трябва научно да се изяснят. Вие знаете, че всеки ден се явяват хиляди препятствия, които разклащат вашата нервна система, вашия ум, вашето сърце и вашите благородни чувства и желания. Вие се сърдите на невидимия свят. Защо? Някога се сърдите на невидимия свят защо ви е оставил така потъпкани, защо не ви е подигнал и се гневите. Питам, кому се гневите? Казвам, ако това нещо беше от Бога, той, който прави добро, щеше да направи всички хора богати. Бог обаче не прави хората нито богати, нито сиромаси. Те са станали такива и Бог определя тогава всички да не бъдат еднакви, но той е наредил само една трета да бъдат богати, една трета - сиромаси, а останалата една трета - нито богати, нито сиромаси. Такава е статистиката: едната трета богати, втората трета сиромаси, а останалата трета - и от едните, и от другите.

В старо време са имали школи - философски школи, пророчески школи, и всички са учили. Тогава хората са живели дълъг живот. Имало е много културни хора. Те не са били така прости. В това време е имало и диваци, но имало е и крайно културни хора. Вземете Египет, във време на четири-пет хиляди години е минал единадесет династии. Каква култура е това? Вземете и съвременните християнски държави и ми кажете коя от тях е най-стара. Ние нямаме още държава от три-четири хиляди години, която

да покаже устой на известни разбирания. Разбиранията и на сегашната култура още не са така прости. И в това разбиране сега се ражда една вътрешна борба, която ще внесе нещо хубаво. Не че светът ще се разруши, но съвременният строй мяза на едно яйце, което се мъти. Няма да се мине още дълго време, и това яйце ще се измъти и ще излезе едно пиле. Че ще се измъти това пиле, аз да ви го подпиша два пъти. То ще бъде едно пиле, каквото не е имало досега. Това е човекът на шестата раса, хора с особен строеж. Това е човекът, на когото можеш напълно да си оставиш кесията, дома си, жена си, децата си и да имаш пълна вяра, че този човек няма да направи никакво престъпление и на когото можеш напълно да разчиташ. И като погледнеш този човек, не само външно ще го вярваш, но и вътрешно ще го оправдаеш.

И казва Павел: „Побеждавайте!" По какъв начин? Злото чрез доброто. Внесете любовта като начало, като едно оръжие. Порядъкът вложи като основа. Ако една държава няма ред и порядък, тя не може да има и основа. Прогресът пък е смисълът. Ако една държава няма ред и порядък, тя не може да има и прогрес. Прогресът е смисълът. Щом любовта не е дошла първоначално като порив в живота, но не тъй както социалистите го изложиха, защото те имаха нещо вярно, но не можаха да дадат едно правилно тълкуване. Обаче не е и това, което обикновените съвременни християни са изнесли. Не е тъй, както съвременните християнски народи разбират. Те не можаха да изнесат нещо ново. Има мислители, има както и писатели между тях, които много добре разбират положението, но любовта трябва да влезе в живота като едно начало, да бъде основа на всички и да бъде еднакво валидна и за християни, и за мохамедани, и за турци, и за православни, и за американци. Любовта да бъде като един подтик, а порядъкът като основа, а след това да дойде прогресът, който да седи в придобивки.

Та казвам, ако ние разбираме тази тройнственост, този вътрешен закон, „побеждавай злото чрез доброто" разбираме, че трябва служене на великия закон на любовта, за да се види какво може да върши. Ако ти не можеш да туриш любовта като начало на живота си, ти злото не можеш да го победиш, нито основа ще имаш, нито цел ще имаш. Какво казва някой? Какво нещо е животът? Животът е любов, която трябва да се тури като начало. Какво нещо е порядъкът? То е основа. А какво нещо е прогресът? Той е цел. Ти някой път правил ли си опити, да видиш, че сърцето ти затрепти, да обикнеш всичко и да мислиш, че всичко, което си обикнал, е

твое? Или че принадлежи на Бога? А вие седнете днес и започвате: де е бил мъжът, коя жена е погледнал, как го е погледнала, дали надясно или наляво, после колко писма е писала днес и т.н., как е започнала с името.

Разправяше ми един американец: „И аз имах в живота си една приятелка, млада жена, която един ден ми написала едно писмо, но в същото време писала и на мъжа си, но по погрешка разменила писмата, тъй щото моето писмо турила в плика на мъжа си, а неговото - в моя плик." И чете той: „Любезни мъжо!" Не се минава дълго време, той получава второ писмо и казва: „Ще извиниш. Направила съм една погрешка." Че коя жена или кой мъж не е направил подобна погрешка да тури писмото на мъжа си в плик на своята приятелка или писмото на жена си в плика на своя приятел. Стават такива размествания. По същия начин и в нашите философски трактати и умувания разместваме фактите. Станало е едно голямо разместване на идеите, вследствие на което постоянно спорим кой е на правата страна, кое верую е на правата страна, кой вярва в Бога и т.н. Въпросът не седи по външната форма. Той трябва кардинално да се разреши. Ние трябва да турим любовта като начало на нещата, порядъка и реда като основа на живота, а прогреса като цел, и тогава ще има за какво да работим.

Побеждавай злото чрез доброто. А ние искаме да унищожим злото. Злото никога не може да се унищожи, понеже то е жена, и тогава, ако се унищожи злото, мъжът - доброто, няма де да се тури. И знаете ли колко е плакал мъжът за жената? „Лоша беше, сприхава беше, но как хубаво ми готвеше. Много работна жена беше. Колко хубаво ме переше, колко хубаво ме гледаше, колко хубаво мажеше къщата. Но някой път чукаше там." Казвам, ако ние сега разберем злото в този смисъл, нищо не сме разбрали. Или ако разберем и доброто така, нищо не сме разбрали. За човешките погрешки аз и дума не правя. Това е до неразбиране на нещата. Ние често правим зло, което не е в реда на нещата. Онова зло, което съществува в природата, и то е една необходимост.

Злото съществува, а доброто се проявява. Тази е разликата. Вследствие на злото и доброто се проявява, а злото съществува като една възможност. Киселината трябва да се прояви върху основата, за да имате тогава един резултат. Солта е един преходен етап, едно преходно състояние, за да можеш да минеш или към злото, или към доброто. Ти можеш да минеш или в едното, или в другото състояние. Защото, ако ти не можеш да минеш в положението на злото, ти не можеш да разбереш и

доброто. И ако ти не можеш да минеш в доброто, не можеш да разбереш и злото. Ако искаш да разбереш какво нещо е доброто, ти непременно трябва да се допреш до полюса на злото. Ако искаш да минеш към доброто, правил ли си опит, да видиш кой е полюсът на злото? Имаме полюси на светлина и тъмнина, полюси на добро и на зло. Промеждутъчното състояние, с което минаваме от едно състояние в друго, това е здрач, в който има и светлина, и тъмнина. Той е дете и на светлината, и на тъмнината. Тъмнината и светлината, като се съединят заедно, ражда им се едно дете мургаво. И всички онези хора, които са се родили вечерно време, носят краските на вечерта. И всички онези хора, които са се родили сутрин, носят краските на деня. Обратни са белезите. Онези деца, които са родени денем, носят белезите на светлината. А онези, които са родени нощно време, носят белезите на тъмнината. Онези, които са родени посред пладне, носят белезите на светлината. Онези, които са родени нощно време, посред нощ, носят белезите на тъмнината. Онези, които са родени по здрач, пак носят свои специфични белези. Онези, които са родени сутрин при изгрева на слънцето, и други, които са родени по залеза на слънцето, всички имат свои характерни белези.

Това е тъй нареченият термин, което означава преповторение на нещата. То е едно преповторение на един закон. И какво може да излезе от тези числа, какви са резултатите от тъмнината и от светлината, това трябва да се наблюдава. Има едно голямо разнообразие, което съществува между хората. Разбира се, някои хора имат повече от тъмнината в себе си, а други имат повече от светлината в себе си. Обаче един човек, който се ражда по светлина, по обяд, той непременно е заченат вечер по тъмнина. А онзи, който се ражда вечер, той е заченат по обяд, на светлина изобщо. Всякога в природата съществува един контраст. Човек не може да се роди по обяд, а да е заченат по обяд. Нито може да се роди вечер и да е заченат вечер. Такъв човек не може да живее. Ако започваш една работа и тя се свършва с успех, ти си я започнал вечер, а си я свършил по обяд, или обратно. Някога пък започваш с милиони, а свършваш без пет пари в джоба си. Няма никакъв прогрес.

Казвам, съществува един вътрешен закон, който учи хората на онези вътрешни пътища, към които трябва да се движат. Сегашните хора са дошли на земята като някои своенравни деца. Те искат да имат къщи, удобства, но не искат да знаят, че те са дошли да учат. Най-първо има факти на земята, после - закони и след това принципи, които ги

обединяват. Ти първо ще изучиш фактите, после законите и най-после - принципите. За да разбереш законите, трябва да изучиш фактите, а за да разбереш принципите, трябва да изучиш законите. Защото всяко добро дело е един факт. Всяка сила е един факт. Има закони, по които трябва да работиш, за да постигнеш нещо. Ако не можеш да сформираш тези закони в себе си, как ще се изрази съвършеният живот? Ще кажеш: „Аз вярвам в Господа Исуса Христа." Отлично. Но Исус Христос имаше дванадесет ученици. Подир него ли ходеха? Подир него. Той ги учи на знание, преподаваше им цели три години вечерно време, тъй както светът и не подозираше. Ако те бяха прости хора, днес християнството нямаше да има такива резултати. Чудни са хората, като казват, че Духът Божи ги учил. Ако тези апостоли, ученици Христови, не бяха заминали и изпратили духа си на останалите последователи на Христа, които разпространиха Христовото учение по целия свят, днес нямаше да има това, което днес виждаме. От две хиляди години насам християнството постоянно расте и се усилва. Това подразбира, че тези апостоли още не са заминали, те са и днес на земята и работят. Та и Христос още днес работи на земята. Като казваме, че Христос работи и днес, различни са мненията на църквите по този въпрос. Едни от църквите вярват, че Христос седи отдясно на Отца и чака второто пришествие, когато ще съди света. Според някои по-нови течения те поддържат, че Христос е казал на апостолите: „Идете и проповядвайте и аз ще бъда с вас до скончанието на века." Някои пък вярват, че Христос ходи като нас на земята. Когато Христос дойде на земята, той ще си направи едно човешко тяло като вас, ще отиде в някое събрание, ще поговори малко и ще се върне назад. За него е много лесно това, да си направи едно човешко тяло, да поговори малко, и пак да си замине. Казвате: „Де ще отиде?" На друго място ще отиде. Има места на земята, дето човешки крак не е стъпвал, които места никой съвременен географ не ги знае, дето човешки паралели не са минали. Съвременните окултисти твърдят, че земята още не е напълно проучена. Тя е по-голяма, отколкото днес я знаят. Съвременните учени хора мязат като онези учени във времето на Колумба, които му казаха, че няма нов свят. Това е, което е открито. Те мислеха, че това, което е открито, повече от него няма. И Колумб трябваше да им докаже, че има и друга земя, още неизвестна, неоткрита за хората.

Сега да оставим тези въпроси - те са от научен характер, дали има още земя от тази, която хората днес познават, или няма. Има един начин за

изучаване на реалния, на разумния свят. Когато някой иска да отиде в Англия, той непременно трябва да изучава английски език и английската граматика, както и законите на техния език, ако иска да се ползва от знанията. Следователно има една наука в света, която трябва да се изучава. И онези, които искат да се учат, казвам за тях, има една държава, която съществува в света, дето живеят най-благородните, най-възвишените същества, и вие можете да влезете в контакт с тях. Ако искате да отидете там, вие непременно трябва да изучавате езика на светиите, за да може да разбирате какво нещо е учение, какво нещо е управление, какво нещо е ред и порядък, какви са отношенията между мъжете и жените, как са строени техните училища, каква е религията им и т.н. Всеки от вас може да отиде да види тази държава и като се върне, ще каже като онзи слепия: „Бях сляп едно време, но сега прогледах - и виждам, и чувам." Няма да разправяш какво си видял, но ще кажеш: „Променил си лицето ми, Господи." Тъй щото никому няма да разправяш какво си видял и чул, но ще кажеш: „Иди и виж." Тъй казвал пророкът: „Иди и виж."

И тъй, побеждавайте злото чрез доброто, или турете любовта като начало, реда и порядъка като основа, а прогреса като цел в живота. И сегашният живот си има своя цел и своя смисъл. Не мислете, че това, което сега става в света, е безсмислено. Всичко, което става, всички страдания в света са като една възможност да се роди бъдещият мир. Ние не можем да кажем, че това, което се върши между сегашните народи, е произволно. Каквото сега става в своята целокупност, а не в своите частни прояления, е една възможност за бъдещата култура, която иде сега. И колкото тези страдания са по-интензивни, толкова времето за прекратяване на този преходен период е по-близо. И апостол Павел още преди толкова хиляди години е предвиждал това време и казва „в жертва жива, свята и благоугодна Богу". То значи всичко, каквото човек има в себе си, той трябва да го постави в жертва, за да влезе в този общ живот, в тези общи закони, дето всички добри хора трябва да влязат и да работят заедно. Един човек сам нищо не може да направи, пък и семейството - също. И обществото - също. Всички трябва да се свържат в едно племе, в един народ и така да се развиват. Племето, това е дете на мъжа и на жената. Щом дойдем до нацията, до един народ, това е вече преповторение.

Та казвам сега, духовният живот разбира обединение на цялото човечество в едно. Между съзнанията на всички хора един ден да има връзка. Да има обща връзка между всички добри хора по лицето на земята,

както сега по радиото се съобщават хората от всички държави. Всеки ще има по един апарат, ще знае кои са неговите приятели. Щом се намери в трудно положение, ще отвори апарата си и ще каже: „Имам нужда от това и това." И помощта веднага ще дойде. Държавата ще бъде едно учреждение за уреждане на мъчнотиите в живота. Тя ще премахне всички мъчнотии, които сега съществуват. Но засега държавата още не е дошла до това положение, да помага на другите. Сега всеки трябва да се грижи за себе си.

Та под думата „бог" разбираме онова същество, на което, като започнем да изучаваме законите, когато започнем да прилагаме всички негови принципи и правила в своя живот, тогава ще имаме нов живот, нова наука, ново семейство - с нови разбирания, различни от тези, които сега имаме. И тогава връзките в семействата ще бъдат по-интензивни. Днес бащите и майките са разочаровани един от друг. Няма нищо и в това, нищо лошо няма. За в бъдеще ще има повече страдания, повече радости, но по-хубави връзки. И това не е лошо. То е един преходен етап, едно преходно състояние, зад което онзи, който вижда, вижда един ред и порядък на нещата, какъвто светът не е виждал. Такъв ред и порядък, за който пророците от хиляди години са говорили и проповядвали. Още пророците от Египет и от по-далечни времена са предсказвали неща, които в далечното бъдеще ще дойдат. За това именно се приготовлява светът.

И казвам, всички вие трябва да бъдете носители на новото. И страданието не трябва да ви спъва. Трябва да знаете, че страданията ще родят мира. Като дойде мирът, веднага ще почувствате такава радост в себе си, такова утихване във вас, че радостта и скръбта ще се изявят в една радост.

Та думата ми е сега да побеждавате злото чрез доброто. Турете любовта като начало, като мощна сила. Без това начало вие нищо не можете да направите. Турете порядъка като основа, а прогреса като цел на вашата душа, като цел на вашия живот. Само тогава нещата ще се обяснят.

Двадесет и четвърта неделна беседа
9 февруари 1930 г., неделя, 10 часа
София - Изгрев

ИЗПИТАЙ И ВИЖ

„Изпитай и виж, че пророк от Галилея не е възкръснал.“
Йоана 7:52

Защо именно пророк от Галилея не е възкръснал? Това е фарисейско твърдение, понеже хората още не са дошли до тази степен, да дойде пророк от Галилея. Значи пророк от Йерусалим има, но от Галилея не е дошъл още. Но това е външната страна на въпроса. Не че пророците ще оправят света, не че учителите ще оправят света, не че майките ще оправят света, нито управниците ще оправят света. Никой няма да го оправи. Това са носители на Божественото, тъй да се каже, на онази велика идея, Божествена идея, която трябва да се реализира в света.

Пророкът може да бъде носител на известна Божествена идея. И майката, и бащата – който и да е, могат да бъдат носители на известни Божествени идеи. Дотогава, докато човек е носител, той е на мястото си. Но когато у него се зароди идеята, че той може да оправи света, тогава въпросът седи малко по-другояче. Сега всички хора искат да оправят света, да турят ред и порядък. Всяка жена и всеки мъж, като се оженят, искат да уредят дома си. Както виждате, всички домове са идеално уредени. Всички църкви, училища са все идеално уредени. Царството Божие е навсякъде. Но ако искате да видите какъв е светът, идете в затворите. Всички затворници ще ви кажат – по-добър, по-идеален свят от този няма. Благодарение, че той е такъв, че ние живеем в рая. Аз наричам затвора рай на земята. Който иска да търси рая на земята, той ще го намери в затвора. Там са най-добрите хора. Все в затвора ще ги намерите. Де се намират скъпоценните камъни? По улиците ли? Не. Или при бижутера, или в някоя кутийка затворени. Сега аз разглеждам живота идейно. Не искам да кажа, че той е идеален, но според както всеки го разбира.

Казвам, тази степен на развитие, до която сме дошли, ние трябва да разберем живота в неговата широта, като един факт. Най-голямото благо, което съществува на земята, то е животът. Всички философи на Изток и на Запад, които са говорили, че животът е там, това е неразбранщина на

живота, голямо неразбиране е това. Животът има един елемент, примесен към него, от който абсолютно трябва да се освободим. То са онези неестествени положения в него, които абсолютно трябва да елиминираме. Животът сам по себе си е добър. Няма какво да го оправяме, няма какво да се отричаме от него. Онези, които са проповядвали, че животът трябва да се жертва, казвам – няма какво да се жертва животът. Под думата „жертва“ ние разбираме правилното употребление на живота. Не за себе си, не за ближния. Ближният, това си ти отвънка. Жертва трябва да се даде за Бога, за цялото. Ако ти не можеш да употребиш живота си за Бога, за никого не можеш да го дадеш, за никого не можеш да го употребиш. В правия смисъл на думата „благо“, ако искаш да добиеш някакво благо в света, то може да бъде само животът.

Допуснете, че вие искате някой да ви обича. Защо искате да ви обича? Вие още не сте си дали отчет. Вие искате и Бог да ви обича. Защо искате Бог да ви обича? Че кога е било време Бог да не ви обича? Вие не познавате Бога, нито сте го виждали и може да кажете както онези философски твърдения, че Бог никой никога не е виждал. Тогава ние ще дойдем до положението да определим какво нещо е любовта. Любовта в най-широк смисъл е начало, източник на живота. Там, отдето излиза животът, това място е любовта. И следователно, когато ние искаме да се обновим, да се освободим от всички затруднения в живота, ние търсим любовта. Ние намираме една любов, която не носи нищо в себе си освен всички нечистотии, та като се вмесим в тази каша, животът замяза на мамалига. Защото заради нас предимно е важно да се разбере животът не в този смисъл, както го разбират философите, но идейният живот. Идейно е това, което не съществува, това, което ние сами си създаваме, но това реалното, което никога не се мени. Идейно е това, което първоначално е излязло от Бога. То е същината на нещата. Идейните неща само се определят и само се видоизменят. Защото всяка идея, която ние изнасяме в света, е жива. И когато ние си даваме какво и да е ограничение, тази идея можем да я стесним, а може и да я разширим.

Има един закон в света – любовта никога не се обръща назад да гледа в миналото. Това е едно от качествата ѝ, че тя всякога върви напред. И ако ти си останал зад гърба ѝ, ще понесеш всички свои страдания. Ако вървиш напред, тя, като те настигне, ще те блъсне с крака си и ти ще станеш, ще оживееш. Онези, които вървят напред, ще възкръснат, а онези, които са останали назад, никога не могат да стигнат. Та, ако вие се връщате назад да

видите как Бог се е справял в миналото, как е дошъл преди две хиляди години, как е страдал на кръста и плачете сега за него, вие нищо няма да научите и да разберете. Тогава хората не са плакали, а сега плачат. Всеки ден плачете за Христа, а неговото учение остава неприложено.

Вземете едно от противоречията, които съществуват в общия живот. Често, когато ние обичаме някой човек, причиняваме му най-големите страдания. И най-големите страдания в света произлизат от неразбраната любов. Вземете онази млада жена, която обича мъжа си, който е красив и човек с добродетели. Тя го счита като божество, но всеки час върви подире му, страх я да не ѝ го вземат. Не че тя прави това с лошо намерение, но я страх да не ѝ го вземе някой, да не би и той да се подхлъзне. В ума ѝ дохождат такива мисли, които разклащат състоянието ѝ. Казвам, отде дойдоха тези мисли? Тази жена, която обича мъжа си като божество, отде научи това изкуство да се съмнява? Това съмнение произтича от факта, че животът сам по себе си остана неразбран. Този човек, който се съмнява в другите хора, той не познава себе си. Нищо повече. Щом аз познавам себе си, ще зная и законите, на какво се дължи това-онова. Някой път има случаи, когато и най-силният човек може да падне. Има случаи, когато и най-силният човек може да умре. Има случаи, когато и най-силният човек може да фалира.

В една от гимназиите имало един учител, който преподавал по български език. Една от неговите ученички, която го много обичала, написала едно свое упражнение, но така чисто, така красиво, на хубава, чиста тетрадка, почти безпогрешно. С това тя искала да задоволи своя учител. Той вижда, че книгата е красива, упражнението е хубаво написано и се учудва, че има грешки. Но ученичката не вижда тези грешки. Какво да прави учителят? Той взема червено мастило, едно хубаво тънко перце и внимателно туря погрешките. Тя като вижда това, учудва се. Учителят ѝ казва: „Ти сега ще вземеш една хубава книга и ще препишеш упражнението, като имаш предвид поправените погрешки, и после ще дадеш на мене оригинала, а на тебе ще задържиш копието. Питам, кое е по-право? Тя да взема копието или оригинала? Според правописа учителят е прав, но идейно ученичката е права. Той казва: „На мене ще дадеш оригинала, а за себе си ще задържиш поправеното“, да не би да кажат, че тя е написала упражнението си безпогрешно. Обаче съвременните хора, като пишат писма, за себе си задържат оригинала, а преписа, копието изпращат на този, за когото са го писали. На който писател като вземете съчинението,

няма да намерите много погрешки. Вземете Толстоя. Той по четири пъти е преписвал своите оригинални съчинения.

Питам сега, кой е оригиналът? Моята мисъл сега седи в друго направление. Тъй както сега е създаден човекът, той трябва да намери в света една норма за нещата. В това отношение той има една велика задача. Тя седи в следното. Да намериш онзи човек, който те обича. Намериш ли един човек, който те обича, той ще ти бъде мярка в любовта, с него ти ще можеш да мериш нещата. В това отношение съвременните хора нямат тази мярка. Намериш ли тази мярка, ти няма вече да се съмняваш. Ти имаш вече една определена единица, с която можеш да мериш. Тя е магическата тояжка. Имаш ли тази мярка, с нея ще можеш да мериш, да работиш. Посетете сегашните училища, посетете сегашните учители, сегашните свещеници, сегашните управници и ще видите, че от чисто научно гледище половината от управниците не са за управници, половината от учителите не са за учители. Не че са лоши хора, но нямат дарба за учители. Да бъде човек учител, той трябва да е роден за учител. Да бъде човек управник, той трябва да е роден за управник. Той и за учител не е, и за управник не е. Половината от майките не са родени за майки, половината от бащите не са родени за бащи. Половината от момите не са родени за моми и половината от момците не са родени за момци.

Сега аз ви говоря за един закон в света, който определя формите, в които хората живеят. Всяка форма си има своя определена задача, или тъй да се каже, своя определена съставна част. Вземете например формата на човешкото лице. В какво именно седи неправилността на човешкото лице? Ако вие видите онази правилна форма, която Бог първоначално е създал, вие ще видите голямото отклонение, което е станало с човека. Например, ако човешкото лице расте, а дългият диаметър се скъсява, ще кажете – широко лице има този човек. Опитвали ли сте какви са хората с широките лица. Казвате за друг – дълго лице има този човек. Вие опитвали ли сте хората с дългите лица? Казвате, че някой има ниско чело или изпъкнало чело. Вие опитвали ли сте хора с ниски или с изпъкнали чела какви са? Казвате за някой – той има дебел, учен нос. Вие опитвали ли сте този нос какъв е, да знаете това? Това са съставни части на лицето. Носът е една от неговите съставни части. Ако имаш един добре организиран нос, ти имаш вече зад себе си тил. Ако имаш добре организирани очи, ти имаш зад себе си тил, ако имаш добре организирана уста, ти имаш зад себе си тил. Не е достатъчно само човек да има уста, защото и при яденето, ако човек има

добре сформирана уста, това ще окаже добро влияние върху този процес. Нямаш ли добре организирана уста, и яденето няма да бъде както трябва. После и дебелината на устните е точно определена. Те могат да бъдат един или два, или до три сантиметра дебели. Вие опитвали ли сте какви са хора с устни дебели от три сантиметра? Това още не е човекът. Това са условията, при които един разумен живот може да се прояви в най-малък мащаб.

От формата на твоето лице и глава зависи какво е човекът. Духът на човека живее в главата му. Тя е формата на духа. Дойдем ли до душата, тя живее в белите дробове. Дробовете на човека, неговите рамене, както и ръцете, всичко това са удове на душата. Когато хиромантиците изучават ръката на човека, ще кажат – това е празна работа. Празна работа е за този, който не знае да чете. Който знае да чете по ръката, това е книгата на душата. По ръката може да се познае през какви форми е минал човекът и как се е развивал. Да дойдем най-после до физическия човек. Той се представлява от стомаха. Казват – съвременният човек има търбух. Това е криво разбиране.

Та казвам, ако един пророк дойде от Галилея, на какво ще научи хората? Да живеят по любов? Той най-първо ще ги научи да живеят разумно, защото любовта може да се прояви само при един разумен живот. Ти най-първо трябва да устроиш лицето си. Ти не можеш да обичаш един човек с деформирано лице. Турците казват: „Тебе гледа, мене вижда.“ Такъв човек, ако влезе вкъщи, той все ще гледа противоположното. Той не влиза вкъщи с добро намерение, но всякога и навсякъде влиза с желание да види противоположното даже и в характера на човека. Той не може да види положителното. Има хора, които не са способни да изнасят хубавото от живота. И аз намирам това като едно болезнено състояние в човека. То не произтича от неговата зла воля. Например, ако обелите кожата на един човек на ръката му, той, колкото и да е добър, веднага ще свие веждите си. Защо? Защото ръката го боли. Значи неговата ръка трябва да е естествена, та в никакво положение да не го боли. Вижте например какво е значението на ръкуването. Когато отивате в една банка и се ръкувате с банкера, много зависи от ръкуването ви дали ще вземете пари, или няма да вземете. Заемът зависи от ръкуването. То ще реши въпроса, да ви отпусне ли банката пари назаем, или няма да ви отпусне.

Отива една млада хубава госпожица при един банкер и се ръкува с него. При ръкуването той изпитва една особена мекота на ръката и която мекота го предразполага към нея и той решава да ѝ даде пари. Казва:

„Имаше нещо особено приятно в ръката ѝ. Никога не съм пипал ръка на жена, която да ми произведе такова приятно впечатление.“

Казвам, ако ръката на тази госпожица не беше мека, той нямаше да се предразположи за нея и щеше да каже: „Нямам никакъв кредит. Не мога да ви дам пари назаем.“ Но щом кожата ѝ е гладка, има и кредит.

Сега аз изнасям въпроса по научен начин. Ако вие мислите по обикновеному, това не е правилно. Човек не трябва да има еротически ум. Всичко в света трябва да се тълкува по един идеален начин, в неговата чиста и възвишена форма. Като срещнеш когото и да е, ще видиш онези отклонения, които този човек е направил. Този човек е претърпял ред отклонения. Неговите деди и прадеди са живели един изопачен живот и той казва: „Много пороци имам.“ Носи ги човекът. Какво ще прави? Той иска да се освободи, но трябва да му се даде един начин. На мнозина казвам, има неща, които не са ни потребни в света. Има такива желания и мисли, и чувства, от които трябва да се освободим. Вземете онзи човек, който пуши, но е беден и затова, когото срещне, все иска по една цигара. Питам, има ли нужда той да проси цигари оттук-оттам? Следователно и много от нашите желания – литературни, религиозни, научни, културни, мязат на тези цигари именно. Хубаво. Ти пушиш, дим дигаш. Но ние не сме се родили да пушим. Този навик в природата го няма. Ще дойдем до онези естествени положения, които ни са необходими в живота. По същия начин, както и цигарите, има тъй непотребни някои наши мисли и желания. Ние не можем да ги употребим. Но после, като излезе навън този човек, пак започва да се моли: „Дайте ми, моля ви се, една цигара.“ И в българските канцеларии между чиновниците един от тях ще излезе от своята стая, ще отиде при някой от чиновниците в друга стая и ще му поиска тютюн да пуши. Те постоянно сноват. Аз не съм бил в канцеларии между чиновници, но предполагам да е така. И после, като намери цигара, пак отново седне пред масата си, пуши и се радва.

Това са най-малките погрешки. Аз не казвам, че това са големи погрешки. Пушенето е едно лекарство за нервите. Нервните хора обикновено пушат най-много. За пръв път тютюнът е пренесен от Турция в Европа, дето първо е отишъл в Америка. Там хората са страдали от една болест стесняване на гърдите и затова са го пушили като лекарство. И съвременните европейски народи страдат от тази болест и пушат тютюн, да се лекуват. Има един анекдот за това пушене. Първият английски лорд, който занесъл тютюна в Англия, запушил един ден една цигара тютюн. В

това време слугата му влиза в стаята и като вижда, че господарят му пуши, той си помислил, че нещо се е запалило. Веднага той взима една кана вода и отива с нея при господаря си и го залива, да изгаси запаленото.

Сега да се повърнем към мисълта – човекът най-първо трябва да си създаде една нормална глава, един нормален нос, нормални очи, нормални уста. Ние трябва да доведем нашите пет чувства до своето нормално развитие, да можем за всеки даден случай да схващаме правилно нещата. Човек по естество има едно интуитивно чувство, с което може да схваща нещата правилно. Тогава той няма защо да пита този човек добър ли е, или не. Като дойде някой човек при тебе и ти иска пари назаем, ти ще можеш предварително да знаеш този човек ще върне ли парите, или няма да ги върне. Няма скрито-покрито в света. За кого? За мъдреца. На това учение трябва да се научат и майките, и бащите, и учителите. А този е начинът, по който ще се уредят всички противоположности и противоречия в света. Глави правилни и лица правилни трябват на хората. Най-първо трябва да се създаде лицето. Главата, това е общото Божествено начало. Лицето е вложеният капитал в обръщение, а ръката, това е капиталът, който крие полза. От устройството на човешкия мозък зависи и силата на човека. Ако твоят мозък не е добре организиран, ако майка ти и баща ти не са внесли в тебе тези сили, които са необходими за развитието на мозъка ти, и ако ти сам не знаеш законите, как да управляваш своя мозък, ти ще се намериш в голямо противоречие. След това мускулите на човешкото лице трябва да се нагласят правилно.

Най-голямото изкуство е да създадете лицето си. Всички искате да бъдете красиви, и можете да бъдете красиви. И ангелите, и светиите са красиви. Когото и да запитате, всички ще ви кажат, че ангелите са светлина. Като отидеш при един ангел, той е отворен. Те не са като нас затворени. Като отидеш при един ангел, ще видиш, че той е отворен и ще му видиш всичката хубост и красота. Отидете ли в дома на един ангел, ще видите какво гостоприемство той ще ви даде. Някой път вие ще имате възможност да проверите думите ми. Като отидете при един ангел, който ще ви угоди, ще имате възможност да направите разлика между неговото угощение и това, което ви дава един обикновен човек.

„Отговориха слугите: Никога не е говорил человекът тъй, както този сега говори.“ (46. стих) Питам, защо този правоверният народ не възприе учението Христово? Законът е все същият: който трябваше да го възприеме, възприе го. Но имаше някои, които не го възприеха и казваше

им Христос: вие взехте ключовете на Царството Божие в себе си, че нито вие, нито тези, които искат да влязат, ги пущате да влязат там. Та ние сме дошли до това положение, дето Божият промисъл е дошъл в света да се намеси. Сега вие се оплаквате, че болшевиците гонят православните. Лошо е това. Аз не го одобрявам. И в България ги гонят, но главно сега свещениците са образували кампания против сектите, но и тези секти са религиозни хора. Та ги затварят и тук ги затварят. Една статистика има. Ако е вярно всичко това, което е изнесено, жестоко е, не е благородно, не е човешко според нашата вяра в една страна културна да се избиват така хората. Но другата страна на всичко това е, че православната църква по този начин се пречиства от всички свои стари заблуждения. Те нали имат толкова много светии, да повикат своите светии, да изпитат своите пророци. Да опитат де е истината, де са техните богове. Онзи, който може да ги избави, в него ще вярват. Защо ще вярват в някаква религия, в някаква догма, която не може да ги избави. Ще вярваме в това, което може да ни избави, което може да внесе в нас живот. Ние не сме за мъртвите хора. За нас истината и в миналото, и сега е една и съща.

Истината не съществува нито в миналото, нито в бъдещето. Тя само определя нещата. Тя е вярна сама по себе си. Ние казваме „старата истина“. Истината е само една. От нея излиза и старостта, и младостта. От нея излиза и смъртта, и животът. Онези, които вървят по стъпките ѝ, дава им живот. Онези, които се отклоняват, тя ги остава да умрат. Онези, които не изповядват истината, остава ги да страдат. Степента на нашите страдания определят отклонението от пътя на истината. Ако ти страдаш, не търси причините другаде. Търси ги в отклонението от истината. Всеки може да намери причината на своите страдания в себе си. Трябва този пророк на вашата душа да дойде от Галилея. Ако вие чакате да дойде някой човек да ви обясни какво нещо е Бог или да дойде някой и да ви въведе в Царството Божие, а вие само да ядете и пиете, такава истина не съществува в света. Всеки е на своето място и ние очакваме всеки да извърши своята работа, която му е дадена. Всеки има да извърши нещо. И след като извърши своята работа, която му е дадена, никой не може да му даде повече, отколкото трябва. Колкото е дадено всекиму. И след като свърши своята работа, всеки може да си вземе друга работа, друг занаят, какъвто той сам си иска и обича.

Та казвам, за в бъдеще тези неща трябва да се изучават. От толкова години хората се занимават с въпроса, що е материя. Чудна работа. Какво

нещо е материята? Най-напред трябва да се изучава материята с всички нейни форми – колкото и да са разнообразни, понеже формите на материята съответстват на разните количества енергии, а енергиите съответстват на разните мисли по категории. Всичко това трябва последователно да се изучава.

Та казвам, ако у човека има повече материя, която има свойствата на желязото, той ще бъде енергичен. Но желязната материя има едно свойство да ръждясва. Това е един дефект на желязото. Вследствие на това то образува сгурия. И много хора сега страдат по причина на тази сгурия от желязото. Много болести у хората се зараждат вследствие на ръждясалото желязо. Следователно, щом имаш много желязо, трябва да го впрегнеш на работа, за да не страдаш. Много хора пък страдат от излишното злато, което имат в кръвта си. Златото мяза на красивата мома, след която тръгват много момци. Тръгват след нея един, двама, трима и повече момци. Всеки се стреми да ѝ даде един букет и тя се чуди какво искат всички тия момци от нея. Питам, отде се зароди това чувство у нея да получава букети? Ще кажете – това е цяло безобразие. Не, благообразие е според мене. Това е благообразие, защото тези момци едно време ходиха да дупчат тази красивата мома, само дупки ѝ бяха направили. А сега, като ѝ дават тези букети, всеки иска с това да ѝ се извини, като ѝ казва: „Ще ни извиниш. Ние едно време ти пакостихме, но сега ще изправим погрешката си. Ние ти благодарим, че ни даваш тази възможност да се изправим.“ И така може да се погледне на въпроса.

Та казвам, този пророк, който ще дойде, той трябва да бъде като една призма – или да разсейва светлината, да осветява, или да събира светлината. Животът има две страни – една изпъкнала страна, или тъй наречената обективна страна, и една вглъбната страна, наречена субективна. Те се отличават една от друга по това, че във вглъбнатите огледала светлината се събира и предметите в тях се движат винаги по-големи, отколкото са в действителност. В изпъкналите огледала аурата, външната страна на човека, се вижда, че той е помощен, но неговият образ е по-естествен. И хората виждат, че вършим много голяма работа, а всъщност каква е работата? Тя е само на огледалото. Някой път се показваме, че сме по-големи. Причината за това е самото огледало. И в единия, и в другия случай ти си един и същ човек. Казвате – той е много религиозен човек, много се моли. Прави на ден по петстотин и повече поклона, мазоли са излезли на пръстите му. Да правиш поклони, това

религия ли е, убеждение ли е? Представете си, че един човек, който ме обича, идва всеки ден да целува дрехата ми, а не върши волята Божия. Какво печели с това? Той преди всичко, като целува дрехата ми, прави една голяма пакост. Ако той целуне хиляда пъти дрехата ми, той ще направи една дупка на това място. Не само туй, но има места по дрехата ми, които са изтрити от целуване. Не е лоша идеята, но начинът, по който хората разбират нещата, е крив. В какво седят целувките? Те казват: „У нас трябва да се създаде истината." Що е истината? Ще преведа тази дума.

Здравословното състояние на душата, това е истината. Човек, който не е здрав, той никога не може да познае истината. Що е любовта според мене? Изворът, който извира, това е любовта. Що е животът? Реката, която тече. Реката е животът, а изворът е началото, отдето блика, извира водата – това е любовта. Ако любовта извира от дълбочината на твоята душа, че всички същества могат да пият от тази вода, това е Божественото.

Казвам, сега ние сме поканени да участваме в Божествения живот на новото, което се гради. Най-първо всички имате една задача да се освободите от сегашното безпокойствие на живота. Някой казва: „Кога ще се оправи България?" Или: „Кога ще се оправи светът?" Когато облека дрехата си, какво трябва да кажа? Трябва ли да питам кога ще се оправи дрехата ми? След като я поносят две-три години, ще се оправи ли дрехата ми? Едно управление или една религиозна система, каквато и да е тя, тя мяза на една дреха, облечена от човека. Тя няма да оправи света. Тя ще принесе известна служба, но след две, три, пет, десет, сто, хиляда години тя ще остарее и ще трябва да се хвърли. Религията е дреха, която трябва да се смени. Тя е форма. Трябва да извикаш най-добрия майстор и да направиш нова дреха, а старата може да стои настрана или пък можеш да подложиш на аутодафе.

Сега при това разглеждане на въпроса аз мисля, че невидимият свят, или по-напредналите наши братя, които са завършили своето развитие, или Бог, нашият баща, който ни вижда в това неестествено положение, като виждат всички тия насилия, които стават, мислите ли, че нему му е приятно. Бог, който е толкова велик, не му е приятно да гледа всичко това. Вие казвате: „Ние не сме толкова лоши хора." Казвам, и малкият, и големият грях са под еднакъв знаменател. Малкият огън може да стане голям огън и големият огън може да стане малък огън. Въпросът е, че огънят трябва да бъде на своето място. Има един закон в света и той е следният. Има неща в живота, които ние не искаме да правим, а въпреки

това всеки ден ги правим. Сега няма да ви навеждам примери. Вие сами знаете това. Всички вие не желаете да правите нещо, а всеки ден го правите. Всички вие желаете да направите в живота си нещо най-хубаво, най-възвишено, най-гениално, а при това нито един случай не ви се отдава да го направите. Ще ви приведа следния пример.

Кой от вас не е пожелал да отиде до слънцето. Погледнете нагоре към слънцето и казвате: „Не мога да хвръкна. – Казвате: – Учените казват, че там имало огън.“ Огън има действително. Ангелите седят с пръчка около слънцето, затворено е там и човек не може да влезе. Той трябва да има билет, даден му от Христа, за да влезе в слънцето. Даже и много от българските светии са се опитвали да отидат до слънцето, но пак са се връщали назад. Тази мисъл няма нищо общо със стиха, който разглеждаме. Тя може да не е вярна. Казвате: „Защо българските светии са се опитвали да отидат на слънцето?“ За да добият знания. За да добие човек известни знания, той трябва да отиде на слънцето. Ако не отидеш на слънцето, ти никога няма да добиеш любовта. Онзи, който иска да борави с любовта, непременно трябва да е ходил сам на слънцето или поне с някого да е бил, който ходил на слънцето, или поне да е имал начин да възприема от слънцето. Всеки ден има свои специфични часове. Има известни дни и часове през деня, когато човек е погледнал слънцето, и ако той е погледнал лъчите на слънцето, оттогава насетне неговият живот коренно се е изменил. Това, което хората са наричали възшествие на Духа Святаго, това е излизане на енергия от слънцето или от известен център и да е попаднала точно в душата на човека. Когато Мойсей казва, че в четвъртия ден Бог е създал светлината, онези, които не разбират закона, не разбират какво е искал да каже Мойсей с това. Четвъртият ден, това е мярката на нещата. Всички неща в целия космос се мерят с числото четири. Следователно Бог е създал слънцето и месечината като мерки, с които да мерим нещата. Но други казват, че те отпосле се явили. Ако ти не знаеш кога да употребиш мярката на месечината и кога мярката на слънцето, няма да използваш тяхната енергия. Има начини, по които можеш да използваш не само енергията на слънцето, но и енергията на месечината. И пак там се казва за времената.

Времето е реално. Времето и пространството са две величини, които определят хода на цялата сегашна еволюция и образуват нещата. Светлината, това е мастилото, с което се пишат всички работи. Със слънчевата светлина се пише историята на всички живи същества. Тази

мисъл е много отвлечена. Ще кажете: „Как може да се пише с тази светлина?“ Ами как пише същата тази светлина във фотографията? Образите, които се пишат със светлината, излизат и на фотографията. Ами образите, които пише светлината в очите? Всичко това не е илюзия. Това са все живи, отпечатани образи.

Казвам, ние трябва да си съставим друго понятие за светлината от това, което днес имаме. Над светлината седи нещо хубаво, разумно. Ние схващаме светлината като един механически процес, като една течност. Има хора психометри, които, като вземат две писма в ръката си, още като пипнат едното писмо, то им произвежда едно впечатление, изпитват нещо приятно, а като пипнат другото писмо, те изпитват нещо неприятно. И така излиза. Четеш едното писмо – изпитваш приятност, четеш другото – изпитваш неприятност. Следователно всеки човек, като пише писмо, той влага в него своята идея. И затова, след като четеш какво и да е писмо, изпъкват в него известни образи.

Та казвам, пророкът, който ще дойде от невидимия свят, трябва да бъде една написана книга, да изнесе онова, което Бог иска да каже на хората. Пророкът не иде за своя слава, няма какво да го славят. Ако очаква слава от хората, той ще мяза на говедар, който, като пасе говедата, иска да му направят някакви овации или най-малко иска от говедата да му направят един паметник. Всички хора, когато дойдат до положението на пророка, това ще бъде любовта, в която няма да има изключения. Има ли паметници, ще има и изключения.

Питам тогава, когато Адам беше в рая, имаше ли такива видими църкви, както сега? Църквите отпосле дойдоха. И казва Писанието, че той бил гол тогава. Под думата „гол“ се разбира, че той не е имал такива дрехи, както сегашните, да се е обличал тъй модерно. Ако сега дойде Адам, как ще се облече? Тогава той е бил гол, но безгрешен, а сега той е облечен, и то модерно, но грешен. Питам, кое е по-хубаво? Да бъдеш гол, но безгрешен или облечен и грешен? Казвам, има нещо, което е пропуснато и първоначално тази голота е изразявала друго нещо. В тази голота на Адама обаче съзираме една възможност за неговото падение. Но в първичния човек, в първия човек нямаше никаква голота. Голотата се явява като резултат само у човека, у когото материята влиза като фактор. В Адама имаше възможност да оголее, но за първия човек, за който се казва, той имаше два първични извора, от които черпеше своите знания. Казва се за този първичен човек, че Бог направи човека по образ и подобие свое и му

даде власт над цялата земя, а другият човек, когото нарече Адам, той го направи от пръст.

Та казвам, сега ние ще се повърнем към първичния образ на човека. И ако един пророк дойде в името на този първия човек, той ще изкаже цялата истина, която ние трябва да знаем. В какво седи цялата тази истина? Най-първо ние трябва да си създадем една прекрасна глава, едно прекрасно лице, та като погледнеш лицето си, сам да се насърчиш и възхитиш. А сега, погледнеш лицето си, не ти се харесва, обезсърчаваш се сам. Попипнеш главата си, не ти се харесва, нещо лошо има. Някой път косите ти са остри, някой път са рошави. Рошавите косми показват, че главите ни трябва да бъдат малко по-големи. Меките косми показват, че енергиите в мозъка трябва да бъдат хармонични. Всеки косъм показва теченията в мозъка, които трябва да стават правилно. Само по този начин ние ще можем да изразим волята Божия на земята.

Казвам, в това направление човек трябва да започне да изучава даденото в своя организъм. Той трябва да започне от себе си. Ако изучавате някои от еврейските пророци като Йезекиила, това, което той е видял, какво ще разберете? Или ако изучавате Исайя, или Данаила, или Откровението, какво ще разберете от всички тия форми? Те са верни и истински, но има само една мярка, с която може да се определи какво са искали да кажат. Вземете числото 666 или числото 999, или 333, или числата 13, или 14, или 15, или 16. Това са все числа, които имат свой определен смисъл и значение. Какво означава например числото 666? Числото 666 го търсят навсякъде. Едни го намериха в Толстой, други в Наполеона, трети го търсят сега в България, търсиха го някога и в Рим. Това число съществува, то е организация. Това са онези криви учения в света, на които хората се подчиниха. То е цяла една система. Злото в света не седи в самите хора. Самите хора са изложени на едно хипнотическо състояние отвънка. Питам, когато онзи военен отива на бойното поле и получава тази заповед от своя генерал или полковник, които му командват „напред“, по свое желание, по своя воля ли прави той това? През колко души е минала тази мисъл, докато войникът отиде да атакува позицията? Тази мисъл не е негова. Тя е минала през няколко души, които са му предали, и тогава той отива да се бие за отечеството си.

Казват, тази мисъл съществува. Казват за някого – той има крива мисъл. Други някои пък казват същото за този човек. Втори, трети, пак казват същото. И когато в едно общество започнат да говорят така за един

човек, най-после той става лош. В света има един закон, според който слаби хора могат да станат лоши, а има силни хора в света, които стават още по-силни, те не стават никога лоши. Колкото повече говорят за тях, толкова по-силни стават те. Те са като един огън, който никога не загасва. Един човек, който е завладян от Божествената истина, той е непоколебим, с нищо не може да се разклати. Така и във времето на Христа евреите казваха: „Да се освободим от него." Освободиха ли се от него? Не, целият еврейски народ стана зависим от него. Цялата бяла раса възприе Христа и днес евреите търсят тяхното снизхождение да поддържат тяхната държава. Те са в зависимост от Христа. Значи този, когото те разпнаха, днес търсят неговото благоволение, неговото благословение. И Франция, и Англия, и Германия, това са все християнски държави, които Христос днес управлява. Ако не ги управлява, как ще се обясни този стих, дето се казва: „Даде им се всяка власт на небето и на земята." От две хиляди години Христос царува и на небето, и на земята. Тогава как ще примирите факта, дето някои народи го очакват да дойде? Как ще дойде Христос? Значи старият ред, който сега царува, ще се преустрои по един разумен начин. Съзнанието на цялата бяла раса, която е носителка на тази нова култура, ще стане едно проявление. Значи всички напреднали хора от тази раса ще вземат участие в образуването на тази нова култура, на новото човечество. А заедно с тях и Христос на земята ще вземе участие в реконструиране на стария ред и порядък. Ще дойде Христос като сила да управлява света заедно с тези напреднали хора. Това ще бъде за в бъдеще, но тогава хората ще имат големи постижения. Те ще ходят на гости до Слънцето, до Месечината, до Венера, до Юпитера, до Сатурна, до Марса, изобщо до крайните предели на слънчевата система. Само напредналите хора ще ходят, а не всички. Сега всички хора ходят ли на курорт? Не, само богатите хора ходят. А тия обикновените хора проповядват, че след като умре човек, той ще отиде в рая. Ние бихме желали да имаме един рай – не такъв, какъвто си го представляват те, но такъв, че който говори за него, да говори за нещо реално. Всички сегашни религиозни хора имат една смътна, неясна представа за рая. И за светиите тази идея не е била много ясна. Даже и индусите сега имат нещо по-определено. Раят е място за хора, които са завършили своето развитие. Там живеят най-благородните, най-възвишените същества, между които като ходиш, ще кажеш – тук е животът!

Та казвам, този пророк, който ще дойде, той ще научи хората как

трябва да живеят и ще ги научи как да управляват материята. Ако аз не съм господар на материята си, как ще бъда господар на себе си? Ако аз не съм господар на своите вътрешни възгледи, какъв човек мога да се нарека? Няма защо да убеждаваме хората. Всички хора се стремят към една вътрешна истина. Трябва ли да им доказвам какъв е нашият баща? Трябва ли да убеждавам брата си, че той има баща? Ако брат ми е забравил баща си, ще му донеса едно писмо от него и ще му кажа: „Баща ми ти изпрати това писмо.“ Няма какво аз да го убеждавам. Той ще получи писмото, и това е всичкото. Казвате за някого: „Говори ли той истината?“ Всеки може да провери истината в един, в два или най-много в няколко часа до вечерта. В един ден най-много човек може да провери истината. От сутрин, как изгрее слънцето, до вечерта той може да провери истината. През това време той ще може да познае това, което се говори, истина ли е, или не. Остане ли за другия ден, работата е изгубена вече.

Та казвам, трябва сега ние да се замислим за този строеж на лицето. Лицето на човека трябва да бъде такова, че като срещнеш един човек, да ти е приятно и втори път да го срещнеш. Ние имаме лица, на които било носа, било устата или очите, или веждите са деформирани, или пък устата отдалеч още мирише. После пипнеш ръката – на единого е суха, на другиго влажна. Не, ръката на човек трябва да бъде толкова мека, че като те пипне, да усети като онзи банкер една приятност, че да е готов да даде за тебе хиляда долари назаем, да ти отпусне кредит. Че ако вие не се харесате на хората на земята, как ще се харесате на жителите на небето? Ако една змия влезе в къщата ви, ще ви се хареса ли тя? Или ако една мечка влезе в къщата ви, ще ви се хареса ли тя? Какво ще правят децата ви, като я видят? Ще офейкат.

Казвам, този пророк, като дойде на земята, той най-първо ще покаже посоката, каква трябва да бъде възпитателната система в света. И после той ще трябва да даде правила как да пишат писателите. Те са ръководени отгоре. Новите хора ще изнесат тази истина. Всички философи трябва да знаят как да изнесат тази истина. Всички свещеници трябва да знаят как да изнесат тази истина. При това всеки от тях е на своето място. Та казвам, този пророк или този учител, който ще дойде, безразлично кой е, той ще дойде оттам, отдето Господ го е изпратил. Той специфично няма да излезе отнякъде. Той ще дойде отгоре, но няма да живее някъде из въздуха, той ще ходи навсякъде между хората. Никой няма да каже за него, че той е излязъл измежду хората. Питам, Христос като дойде на земята, евреин ли

беше? Ама дошъл е от Давидовото племе. Че Давид евреин ли беше? Под думата „Израил“ се разбира целокупното човечество, хубавото в него, то не представлява един специфичен народ. Ако българите в специфичен смисъл могат да представляват нещо идейно, то е друг въпрос. Ако се считат като нация. И то е друг въпрос. Ако минавате като нация, вие не можете да разберете истината, но вие имате отношения към Бога. Преди да сте дошли като българи или като каква и да е нация, най-първо вие сте имали отношения към Бога. Кой от вас помни, като ви изпрати Бог в света, какво ви каза? Помните ли първата дума, която Бог ви каза? Все таки, което дете и да се роди, все е казала една дума майка му. Кое дете помни тази дума? Кой от вас помни първата дума, която майка му е казала?

На едно място Толстой разправя една своя опитност, когато бил като дете още. Спомня си едно впечатление, че когато го турили в коритото, той поискал малко да порита във водата, но веднага след това го обвили в пелени. Той изпитал неприятно чувство от голямото насилие, което правят върху него. Как тъй да го свързват? Оттам насетне той изгуби това впечатление. То се яви само като един кратък проблясък. Някой път този проблясък го няма. Когато този пророк дойде, ще дойде и проблясъкът.

И за в бъдеще ние имаме една задача. Ние трябва съвършено да преустроим нашия живот по един разумен начин, като започнем от главите си, после ще отидем към лицето си, към белите дробове, към стомаха най-после, докато преустроим целия си живот. И когато построим външния човек, тогава ще вложим тази система и във външния свят. Аз поне правя тези наблюдения. Някой учител казва за един от своите ученици: „Това дете не се учи. Много е несретно, не е способно. Еди-кои си центрове не са развити в него.“ Казвам, на този ученик моралните чувства не са добре развити. За такива ученици трябва да има специални училища. Те не могат да вървят с другите ученици заедно. А сега хората казват – Господ създаде всички хора, затова заедно трябва да се учат и развиват. Оставете това настрана. За тези дефекти, които хората имат, както и тези изроди, които се създадоха в света, Господ не е причина. Ако аз направя един грях и мисля, че Господ е причина за тази моя погрешка, това е криво разсъждение. Някой нарисува една гарга крива и казва: „Духът нарисува.“ Не. Когато Господ нарисува нещо, то е хармонично, то е идейно. А така ти имаш една идея, в която сам не вярваш, и искаш да убедиш и другите хора, че е така.

Та казвам, истината сега трябва да се приеме като цел в живота ни, към който трябва да се стремим. А истината, това е именно онази сила,

която ще ни даде възможност да се преустроим. В любовта има една опасност, че човек, като влезе в нея, забравя да работи. Щом влезе в любовта, той вече на широко я кара. Като отидеш някъде, любовта те гощава, и ти забравяш да работиш и през целия ден се въртиш пред огледалото, мажеш се, туряш си ръкавички, обличаш се хубаво, за нищо не мислиш. Любовта е богата. Тя никога няма да ти каже: „Учи!“ Но дойдеш ли до истината, тя веднага ще те впрегне на работа. Има нещо по-хубаво от сегашната любов. Има нещо по-хубаво от сегашната религия. Има нещо по-хубаво от нашите сегашни вярвания за Бога. Има нещо по-хубаво от сегашните наши разбирания за народи, за човечеството и т.н. Има нещо по-хубаво, към което ние трябва да се стремим.

Казвам, това ще бъде бъдещото учение на хората, а всичко друго – не че е лошо, но то е едно предисловие. Бог е говорил на хората в миналото според тяхното развитие и сега пак им говори. Спорът не е в казаното. Спорът е в самата истина. Хората трябва да разберат любовта в нейното приложение, мъдростта в нейното приложение и истината в нейното приложение. Въпросът се отнася до преустройството на човека. В това можем да направим опит. С разумните хора опитът може да се направи всякога. Но и тези опити пак могат да ви се видят прости, смешни и т.н. При съвременното възпитание майките могат да направят толкова опити с детето си, че да не става нужда да ги бият. Не казвам, че всякога могат да се избягват тези сегашни мерки, но все таки е необходимо едно правилно възпитание.

Ние не искаме сега от вас да напуснете вашия живот, защото, ако го напуснете, вие няма да разберете бъдещето. Сега ще работите за създаване на истинския живот – и сегашният ви живот ще се замести от новия, от истинския. Отклонението на човека в правия път е хвърлило само сенки. И ако страданията, които сме прекарали в миналото, както и погрешките, които сме направили досега, не се употребят за добро, всичко това е напразно. И затова е казано – всичко онова, което човек е видял и изпитал, всичко това ще се превърне за добро на онези, които обичат Бога. Та сега всички тези изкълчени съвременни учения и религии трябва да се използват за добро. Ние казваме, Бог да превърне всичко това да работи за добро у нас, да дойде новата светлина у нас и в тази светлина да добием новата насока на живота. Новата насока ще бъде насока на братството. Казвате – ние сме братя. Знаете ли какво нещо е братството? Ние сме образ на братство в един най-малък мащаб. Но това наше братство в четири

поколения се изглажда в кръвта си. Но има едно братство, за което Писанието казва Божието братство. За него Писанието казва, че и в хиляди векове то не се изглажда и в тисящи родове не се изтрива.

Та казвам, тази нова идея за братството трябва да проникне в света. Онова, което болшевиците правят в Русия, да не го правят и българите в България. Българите казват, че всичкото нещастие на България се дължи на сектантите и ги преследват. Всичкото нещастие на българите седи в това, че те досега не са изпълнили волята Божия. Всичкото нещастие на Англия, на Франция, на Германия и на всички останали държави се дължи на това, че те не са изпълнили волята Божия, т.е. не са се съобразявали със законите на човещината. Казано на съвременен език, нас ни трябва човещина. Нищо повече. Като говориш на съвременните хора за човещина или че нещо не е в реда на природните закони, те разбират това повече, отколкото ако им говориш за Бога. Кажеш ли им нещо за Бога, те казват – това е суеверие.

Та казвам, пророкът няма да извади знанието от своите пръсти. Той ще бъде като една призма, той ще бъде като един извор, от който водата ще изтича навън. Тази вода ще дойде оттам, отдето иде тя. Та сега запомнете: трябва да си съставите една вътрешна ясна представа от какво произтичат всички ваши вътрешни безпокойства. От слабата ви вяра произтичат. Всички вътрешни безпокойствия произтичат и от безсмислието на живота. Те произтичат и от слабата ви любов, както и от смътните ви възгледи за живота. От слабото запознанство с истината. Ние говорим само за външните проявления на истината, но ако ти не познаваш тази истина в отношенията си с хората, как иначе ще я познаеш? И тогава ще дойдем до онзи стих, който казва: „Бог ще се засели в нас.“ Кога? Когато истината се засели в нас. Истината ще бъде като дреха, в която Бог ще се облече. Казва се в Писанието: „Тогава цялата земя ще се изпълни със знание.“ И сега, аз като говоря, много от моите слушатели идват да ме чуят какво ще кажа, да видят дали това, което аз проповядвам, е съобразно със старото. Но ако това, което аз проповядвам, бъде съобразно със старото, тогава яз няма какво да говоря. Всеки художник, когато рисува, той рисува нещо ново, но ако рече да копира от другите, значи той говори старото. Всеки ден трябва да създадем нещо ново. Как ще го разберат хората, то е друг въпрос. Но важно е, когато вие изнасяте една идея от невидимия свят, да я изнесете така, както сте я видели, без да се влияете от външния свят, без да се влияете от църквите. Църквата ще си разбира, както тя знае и може. Вярванията на църквата не са вярвания и за всеки едного отделно. Сега

гледам, някой съдия осъди един престъпник на няколко години затвор, но питам, отде знае той на колко години именно трябва да го осъди? В природата съществува един закон, който определя как трябва да се постъпва с човек, който е убил някого. Тя дава начин как може да изправи човек такава една своя погрешка. Ще ви приведа един пример.

Двама момци се влюбват в една мома. Момата става причина единият от тях да убие другия. Тогава природата извиква този убиец и му казва: „Ти искаш ли да изправиш погрешката си?“ „Искам.“ „Тогава ти ще се ожениш за тази мома и ти ще станеш баща, а тя майка на този, когото ти уби. Той ще стане ваш син. Вие ще му дадете всичкото си наследство.“ Те се оженват и се ражда син, който излиза малко опакъв. Убит е той. Затова е все недоволен. А ние, съвременните хора, какво правим? Този обесваме, онзи обесваме, но така светът не се изправя. Този, когото сте убили, като отиде в невидимия свят, той сега е по-свободен и прави големи пакости на хората. Като четете Стария завет, вие виждате, че евреите, които прилагаха този закон на убийствата, пак не можаха да спечелят нещо. Добиха ли те това, което очакваха? Не можаха. И затова Христос, като дойде, искаше да покаже погрешката в тогавашните схващания на хората и им показа методи и начини за самовъзпитание. Ти коренно трябва да изправиш погрешката си. Някой направил погрешка. Преди да се произнасяш, постави се на неговото положение, на неговото разбиране, и тогава говори. А сега го затварят и го осъждат на смърт.

Може ли да направите като онзи млад човек в Русия, който се пожертвал за една бедна вдовица, майка на четири сирачета, направила престъпление, че изгорила къщата на един богат помешчик. Съдът я осъжда на доживотен затвор и я изпращат в Сибир. Това нещо чул един младеж, който решил в себе си да се пожертва за тази вдовица. Той си помислил: „Аз нямам никъде никого, а тази жена има четири деца.“ Отива в съда и казва: „Аз извърших това престъпление.“ Тогава веднага освобождават вдовицата, а него хващат и изпращат на затвор доживотен в Сибир. След няколко години, около десетина години, случва се, че един умиращ вика свещеника и се изповядва, че преди толкова години той направил едно престъпление – изгорил къщата на един помешчик. Като се научил за това нещо, съдът веднага се разпоредил да освободят младия човек от затвора, но оказало се, че той през това време умрял. Казвам, ето един начин, по който светът може да се оправи. Ти можеш ли да вземеш мястото на този човек, да се пожертваш за друг?

Та казвам, пред нас предстои една задача да изправим живота си. Не трябва да чакаме да дойде Христос да оправи света, но ние сами трябва да изправим тялото си, езика си, устата си, лицето си – всичко трябва да вземе участие. Ако устата ни не се подчинява, ако ръката ни не се подчинява, ако езикът ни не се подчинява, тогава как ще дадем израз на нашата интелигентност. Ние искаме светът да се подобри механически. Не. Ние трябва да искаме да станем живо тяло, едно с тялото на Христа. Неговите мисли да станат наши мисли. Неговите чувства да станат наши чувства. Неговите желания да станат наши желания. Да турим тогава Бога като глава, Христос като душа, а ние – на физическото поле като един жив човек да внесем тази идея, как трябва да се оправи светът. Има начини, методи и за това. Светът може да се поправи, както Мойсей направи, – само с едно махване на тоягата той направи канарата да пусне вода, с едно махване на тоягата той раздели водата на Червеното море. Но ако ние мислим, че можем да поправим света, както сега вървим, много още страдания ще ни дойдат.

И когато у всинца ви дойде този пророк от Галилея, тогава всички недоразумения, всички страдания, всичко това ще утихне, и тогава Син Човечески ще се яви в облаците. То значи – в умовете и в душите на хората ще стане един преврат и всички ще кажат: „Този е пътят.“ Всички хора ще си подадат ръка за взаимна работа. Всичко ще се измени и хората ще заживеят тъй, както Бог изисква. И тогава и Божието благословение ще потече в света като една река, като един избор.

Двадесет и пета неделна беседа
16 февруари, 1930 г., неделя, 10 часа
София – Изгрев

Забележка. Автентичността на стенографските записи е запазена. От 1. до 4. беседите са препечатани от „Крадецът и пастирът“, том I, София 1937 г., а 17. и 18. – от „Да ви даде“, том II, София 1938 г.

Учителят Беинса Дуно

КРАДЕЦЪТ И ПАСТИРЪТ

Първо издание

Предпечатна подготовка:

Румяна Маринова

Печат

"Симолини '94"

ИК "Жануа'98"

ISBN-10 954-9589-99-4.

ISBN-13 978-954-9589-99-3.